5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 933 Marți 2 Februarie 1910

Tinerii liberali sadea

A trecut și banchetul politic oferit de parlamentarii liberali șefului guvernului și al partidului, d-lui Ionel Brătianu.

Mai sarbădă serbare, mai sarbădă nuanțare politică nu ni s'a dat ochilor să vedem! Oficialitatea prea riguroasă, trădează două lucruri, cari stăpânesc sufletul ocultei liberale: Intîiu prin mutism și extremă oficialitate se garantează șefului partidului aureola de șef, ce nu o comportă persoana. Prin acest mutism, se ajunge a se crea o legendă în jurul șefului, ca să fie temut de partid, socotit ca semizeu.

Zi-i tactică și pace!

Al doilea, prin această ținută se evitau ciocnirile politice din partid. Oculta organizatoare știa și știe că în partid colcăe patemile, întrecerile, rivalitățile; mai știa că chiar în guvern nu e armonie. Pentru a se evita toate acestea s'a dat banchetului nota aceasta de cea mai strictă oficialitate, pentru a închide gura la toți și toate și pentru a da șefului aureola Regală.

Nota banchetului șeful partidului a botezat-o că are un caracter personal, dar, dacă e pe aceia, de ce s'a restrîns numai la parlamentari, și aceia așa de strefuiți așa de clasați!

Persoana șefului partidului, rolul său în partid, valoarea persoanei aleasă de șef, raportul dintre șef și partid, individul și partidul; iată punctele discutate cu un ton auto-elogios din partea șefului partidului. S'a lăudat pe sine, că a fost singurul cu un *capital politic*, care s'a impus la șefie.

Nu se știa pînă mai eri că se poate moșteni și capitalul politic, căci dacă e vorba pe cîntăreală sînt alți miniștri în cabinetul liberal, cari au un mai mare activ politic. A! dar d. Ionel Brătianu a moștenit o dată cu numele și capitalul său politic, căci în reacționarismul lor liberal *numele* a ajuns să fie la Brăteni un capital politic, *nu faptele*. Numai acestei superiorități de nume datorește d. Ionel Brătianu șefia sa; el singur a spus'o, ceva cu încunjur. Toți ceilalți miniștri liberali, cari au la activ o mai bogată legiferare, o mai rodnică muncă politică, dar lipsiți de numele tradiției familiare, nu sînt pentru partid oameni cu capital politic, demni de cotat la bursa Băncii Naționale, ori la creditul fonciar rural.

Faptele Brătenilor sînt de un speculantism, care s'a ilustrat în arenda Răteștilor, în cartelul fabricilor de hîrtie, în secerarea ogoarelor cu soldați, în exploatare și speculă. Cei trei frați sug ca 3 lipitori sîngele națiunei supt diferite forme, diurne și tantieme și havalele, cari un pot constitui un capital politic, ci *uzura* unui nume politic.

Nuanțarea aceasta în capitalul politic dintre *nume* și *fapte*, îmi aduce aminte de fabula *„Cînelui și a Cățelului“*, în care se zice că Samson dulău de curte făcea toată slujba stăpînului, lătra, măriia, hămăia în ogradă, dar dormea afară și era ghiontit, huiduit și culcat în paie; iar mai pre sus de toate era și disprețuit de toți, zicîndu i se *cîne sadea*. Iar *Samurache* cățel de salon, pentru că avea rolul de a face, numai sluji și purta un nume mai ales de *Bijulică* dormea tolănit pe sofale și pe canapele, de nici vîntul nu-l atingea, nici ploaea nu-l uda, nici vărguța stăpînului. Și între cîni alegerea se face nu după activul muncei, ci după considerente de naștere, de *nume*. Samson a rămas tot Samson, iar Bijulică a ajuns sus.

Cîne *sadea!* liberali *sadea!* Cît de muscătoare e fabula lui Gr. Alexandrescu, cel mai crud biciuitor al demagogului liberal, al găunosului parvenit, al infumuratului sec la minte, sec la inimă, trîndav la voință.

Porecla de *sadea* dată de bătrînul d. Emil Costinescu, tinerilor liberali colorați de generoși, Steriști, Brătenești etc, a fost o filipică amară contra tuturor acestora, căci ministrul de finanțe nu vede în nimeni pe liberalul *sadea*, fără epitetul de generos, democrat, poporanist și mai știu eu care.

Ion Brătianu reușise a face în juru-i o falangă de liberali *sadea*. Vechile cadre de astăzi reprezintă în partidul liberal de azi elementul *sadea* al liberalismului. Tineretul liberal s'a îndepărtat de la această normă a partidului și ministrul de finanțe în îndemnul ce le face a se grupa în jurul d-lui Ionel Brătianu ca liberali *sadea* e confirmarea indirectă că alte curente stăpânesc azi liberalizmul d-lui Ionel Brătianu, nu al liberalilor *sadea*. Iar în iluzia trecutului i se pare un vis frumos, vis de tinerețe, cînd liberalul sadea, cu cele 4 clase primare, corector la „Romînul“, saltat bănește de C. A. Roseti, vărît în credite, bănci și în industrii, a ajuns prin liberalismul clasic de îmbogățire, să reprezinte astăzi pe milionarul închiaburit, tăind la cue pentru țară, ca din ele să-i curgă aur și argint exploatînd nevoile a 7 milioane de Romîni cu cuele sale.

Sadeaua liberalizmului e și azi în floare; și chiar primul ministru a înfăptuit'o, speculînd restriștea țării din 1902 ca cel din urmă exploatator arendaș, grec, bulgar ori jidov; luînd cu 5 lei pogonul în loc de 30 cît îmblă prin vecinătate, pentru a stoarce de la țărani sute de mii de lei și a păgubi Eforia cu 130000 lei în 6 ani de zile.

Tineri liberali sadea, eșiți la iveală! D. Emil Costinescu vă cheamă la muncă, să vă grupați în jurul d-lui Ionel Brătianu!

Gh Ghibănescu.

„Truite saumonée à la Daumont“

sau manifestația postumă în onoarea d lui Brătianu

Ospățul în onoarea șefului dinastiei de la Rătești a însemnat cuvîntul de pe urmă în afacerea odiosului atentat. Ziarele liberale au găsit un titlu pur politic pentru acea manifestație: „banchetul majorităților parlamentare“. Prin uzul lucrului mulți vor citi, suntem siguri, întrunirea majorităților parlamentare.

Vor citi greșit. Adevărul este că majoritățile liberale ale parlamentului au ținut să sărbătorească pe șeful partidului, care a scapat din o mare primejdie, înlăturare fericită pe care toată țara a sărbătorit-o, mai de mult, cu inima.

Politica își caută de treabă. Ea n'are nici ragaz, nici nu cunoaște abateri: ea se face, de oamenii politici, ori cînd, ori cum, cu ori-ce împrejurare.

Banchetul de la Bulevard avea ca punct de plecare fericita însănătoșarea primului ministru — aceasta este perfect exact; dar nu este mai puțin adevărat că banchetul fusese prilej de a face politică, prilej, mai ales, pentru d. Brătianu, care, de un an de cînd este șef de partid, tot n'a zis încă ce vrea, ce va face.

Nimic politic n'a fost atins, însă, la acel banchet al majorităților parlamentare. Cu escluderea tuastului d-lui Costinescu, care, urmărit de chestia berei, a făcut aluzii, aluzii importante, ceilalți oratori —mai ales sărbătoritul—au fost de o banalitate fără pereche.

Cele cerești au înlocuit cele politice: a-tot-puternicul, cerul, providența—au fost foarte uzitate de oratori—poate că în amintirea evenimentului glorios pentru partidul liberal, că sărbătoritul fusese primit in audiență de Papa.

D C. Nacu, în calitate de organizator al banchetului, a declarat că bucuria cea mai mare, în acea sară a banchetului, n'a avut'o nici partidul liberal, nici șeful seu, ci M. S. Regele, care, în domnia sa, a avut de înregistrat atentatul contra lui I. Brătianu, apoi contra fiului acestuia, adică atentat prin atavism.

Deci, la banchetul în onoarea șefului liberalilor, organizatorul banchetului a ținut să bee pentru familia regală, nu, însă, și pentru sărbătorit.

D. general Budișteanu, din partea senatului, a declarat că d. Brătianu a moștenit „un nume“. Roagă pe D-zeu să dăruiască eredului numelui viață lungă.

La fel și d. Missir, din partea camerei.

D. I. Brătescu Voinești a avut procură să vorbească din partea tineretului. Și d. Brătescu s'a închinat lui D-zeu și a vorbit nu numai de Ion Brătianu, dar ce va fi cînd cu toții vom fi morți.

Discurs foarte tragic.

D. Ionel Brătianu a declarat, că numai el își poate da seamă, că banchetul este dat în onoarea unei singure persoane—probabil fiind-că, d'intre toți, numai el nu-și plătise tacimul.

D. Brătianu, fiind-că și-a dat seama că banchetul este dat numai în onoarea sa, a vorbit foarte mult despre d-sa; a declarat că nu poate să nu-și aducă aminte de atentat; a declarat apoi că, la declararea vacanței șefiei, s'a găsit, că, *d'intre toți*, el, Brătianu, avea *capitalul politic cel mai însemnat*, fiind-că vrîsta sa reprezintă o generație.

Foarte frumos discurs de mare om politic și foarte delicat discurs!

„D'intre toți oamenii de seamă ai partidului liberal, cel mai însemnat sunt eu, Brătianu, fiind că... sunt mai tînăr și, deci, reprezint o generație!“

Morală.—Morala este că colectiviștii, cari nu mai sunt capabili să-și conducă partidul, nu mai sunt capabili să guverneze, să facă o alegere, nu mai sunt capabili nici macar să facă un banchet politic.

Nimic n'a rămas de înregistrat pe urma unui banchet dat de Parlament Doar atît: „truite à la Daumont“ de pe menu. Și dacă numai s'ar fi mîncat fără săși vorbească—ar fi fost minunat.

Tot succesul banchetului e al lui monsieur Charles de la Bulevard.

Chestii de edilitate

TAXELE DE APĂ

In sfîrșit consiliul comunal a votat taxele de apă. Contrar primului prooct prezentat de inginerul șef al lucrărilor, d. Tancred Constantinescu, primăria a admis 3 clase în fixarea taxelor pe apă:

1) Taxe de simplă întrebuințare de apă pentru dispărțirea a 2-a și 5-a, adică Nicolina, Socola și Tatar. In această zonă taxele pleacă de la 2 la sută pe chirie

2) Taxe cu robinet liber pentru dispărțirea, 1, 3 și 4, adică centrul orașului, Păcurariu și Sărăria. In această zonă taxele de la 3 la sută pe chirie și merg pînă la 6 la sută, pentru chirii de la 2500 lei în sus.

Toate casele cu o chirie supt 300 lei sînt scutite de taxe de apă.

3) Taxe pe contor pentru toate stabilimentele publice, cari trafică apa variind prețul metrului cub de la 28 la 35 bani după cantitatea apei de consumat, 28 bani, cînd consumația e de 6000 m. c., și 35 bani cînd consumația e de 2500 m. c. pe an.

Ceia ce nu știe publicul e cît va sporibugetul comunei Iași, cu aceste taxe? acoperi-vor ele cheltuelile și plata anuității? Necesita ne-va noi sporiri de taxe? Căci o îngrijorare cuprinde pe toți cetățenii Iașului de înglodarea în care e vîrîtă comuna Iași, cu străzile stricate, cu lumina conomicoasă, cu ruini în derăpănare, cu locuri virane în centrul orașului, cu facea decădere economică, care face ziua de mîne să fie mai neagră și mai grijuli.

Aflăm că consiliul comunal în graba socotelilor ar fi ajuns să scoată din taxele pe apă abia 120000 lei, și că pentru a mai scoate ceva a opinat să pue la taxa de apă pe robinet toate clădirile pubiice ale diferitelor autorități, cu maximum de 6000 m. c. pe an, ceia ce ar face în medie cîte 2000 lei pe an fie care, crezînd să mai sporească cu ceva bugetul apei. Dar aceasta va rîdica proteste din partea statului, care deja a dat Primăriei de Iași 300000 lei pe an pentru folosința apei tuturor autorităților dependente de Stat.

Dar administrația comunală va majora unele taxe; așa de pildă va rîdica prestația, la 36 lei pe an sau chiar 40 și 20 lei în loc de 24 și 12. Va cere înființarea încă a unei zecimi comunale la toate dările de căi de comunicație, fonciar, licență și patente; va spori taxa pe gunoiu socotind 6 lei de cameră pe an în loc de 4.

Un lucru însă cer cetățenii: să se revizuiască de a totului tot bugetul cheltuelilor.

Din bugetul podarilor trăesc atîția parazîți, de care dacă tîrgul ar ști s'ar îngrozi.

Primăria trece ca podari, studenți de la Solidaritate, și trecea boeri scapatați, cucoane văduve, parazitare de ale societății și tîrgul stă în murdărie colosală. Primăria cheltuește colosal cu echipagele sale. Pentru a-și primbla primarul sau ajutoarele cucoanele în desfiderea cetățănilor, pe niște străzi în ruină e tot ce poate fi mai mare ticăloșie. Să se tae toate sinecurile, să se tae luxurile, să se reducă pletora de slujbași, plusurile de diurne și să se facă economie.

Și numai cu aceste operațiuni se va scapa comuna Iași de faliment.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

IMNUL SOARELUI

In momentul cînd omenirea e obsedată de frica discretă a unor întîmplări cerești—apropierea cometei, care se va așeza, un moment, amenințătoare între soare și pămînt—un mare scriitor aduce omenirii acea dulce mîngîiere poetică: „Imnul Soarelui“ din „Chantecler“.

E destul de ciudat, în adevăr, că viețuitorii pămîntului, oamenii în primul rînd—nu au în sufletele lor cultul adînc, desăvîrșit și nestrămutat al Soarelui. Ființe imaginare de zei și de îngeri, de profeți și de apostoli, au acaparat credința, au uzurpat întreaga putere a credinței, întru cît omenirii a avut nevoie —dacă va fi avut—de asemenea mani festări ale simțirii.

Și între credințele străvechi, dezrădăcinate cu vremea, a fost și cultul Soarelui, deși acesta s'ar fi putut păstra neștirbit, ca unul ce reprezintă supremul adevăr. Soarele se cuvenia să-l adorăm, să-l cinstim, să-l slăvim în toată durata scurtei noastre existențe, ea fiind datorită lui numai lui, — cel dintîiu și cel din urmă dintre zei.

El îmbracă în purpură și aur noroiosul glob pămîntesc care trăește și rodește numai din mila lui; el e adevăratul străbun al muritorilor și de la el se cade să ne socotim „nobleța“ din care unii fac deșertăciunea originei lor.

Mai presus de ceea ce numim noi „timp“ și „spațiu“, el a fost și rămîne ca să dee viață rînd pe rînd unor neînsemnate corpuri moarte, ca pămîntul și atîtea altele, făcîndu-le să tresară de înfiorarea îmbrățișării fecunde a luminei lui din care își ieau puterea oamenii și animalele și florile și cîmpurile și culorile și gîndirile și dorințile și visele și plăcerile și mîhnirile și muzica și valurile,—tot ce știm și vedem și vroim Despre aceste toate „Cucoșul“ lui Rostand spune iubitei sale, Fazana:

Rien n'est pareil
Jamais sous le soleil, à cause du soleil!
Car Elle change tout!
Elle!... Qui?
La Lumière!
Mais ce géranium planté par la fermière
N'a pas deux fois le même rouge! Et ce sabot,
Ce vieux sabot crachant de la paille, est-ce beau!
Et le peigne de bois pendu parmi les blouses
Qui garde entre ses dents les cheveux des pelouses
La vieille fourche en pénitence dans un coin,
Mais qui, dormant debout, fait des rêves de loin!
Les quilles au corset sanglé, ces belles filles
Dont Patou, mal reçu, dérange les quadrilles!
L'énorme boule en bois, vermoulue à demi,
Sur laquelle toujours voyage une fourmi,—
Ancun de ces objets n'est pareil deux instants.

..Ceea ce vedem e numai o iluzie optică, un produs al luminei în căderea ei pe corpuri și în réflexul ei pe aspecte. Și vederea însăși nu e a noastră,—ci numai a soarelui.

Ar fi vreme dar ca poeții să reîntroneze în omenire singurul cult cu adevărat omenesc și divin în același timp, cultul Soarelui.

Rodion

O INOVAȚIE

Se știe că la Ministerul Instrucțiunei publice căzăcismul domnește.

Activitatea celor ce depind de această administrație—bine înțeles că în afară de cea a celor cari fac parte chiar din ea—este determinată minuțios prin nenumărate regulamente, deciziuni ministeriale și circulări. Care se scoală mai dimineață trîntește o circulară, care mai nici o dată nu e clară. Acest fapt provoacă venirea unei alte circulări care explică pe cea dintăi, și de multe ori aceasta a doua circulară are nevoe de o a treia spre a fi înțeleasă.

Un regulament școlar astăzi nu mai e o broșurică cu 40 ori 50 articole scurte și pricise, ca altă dată, ci un volum cuprinzînd tot felul de poveți pentru profesori, elevi, părinți. Nici odată ca acum nu s'a regulamentat așa de mult la acest minister.

Scăpase de această manie dreptul profesorului de a da elevului nota pe care în conștiința lui credea că dînsul o merită. Se pare că de acum nu va mai fi așa. Cei de la București găsesc că e prea din cale afară ca profesorul să continuă a fi ca altă dată stăpîn pe nota lui. Se luase măsuri că în cele mai multe cazuri, nota să fie propusă de profesor, dar dată de o comisiune. Această măsură era bună și s'a crezut, cu drept cuvînt, suficientă pentru a inspira cea mai desăvîrșită încredere, pentru ca nota se dedea pe *auzite și văzute*.

Se pare însă că în această ordine de idei, o concepție nouă tinde a se inaugura în administrația școalelor, și anume că mai bine se poate judeca de la distanță.

Și cui se încredințase o asemenea lucrar? In primul loc inspectorilor școlari și apoi ca un fel de ultimă instanță *avocatului* ministerului. Așa că potrivit acestei mentalități o să se ajungă cu timpul să se stabilească un fel de regulă, un principiu, ca notele date de comisiunile profesorale să fie aprobate de avocatul ministerului Instrucțiunii publice.

Iată specia. Cu ocazia unui examen ținut în fața unei comisiuni de la o școală din localitate, la o limbă modernă, profesorul în unire cu comisiunea, pe *văzute și auzite* notează așa cum crede ea pe elevii examinați.—De notat e că chiar regulamentele aceste strașnice de cari am vorbit pînă aici, lasă profesorului latitudinea să-și ia elementele de convingere despre capacitatea candidatului de unde și cum va crede el de cuviință, spre a-l clasifica cum trebue.

In cazul de față unul din examinați vorbește bine limba străină, care face obiectul examenului, dar scrie rău, cel puțin tot atît de rău ca un altul, care nu știe să vorbească acea limbă. Era cazul de a se ține seamă în darea notei de aceste elemente. Comisiunea apreciază că primul merită un punct sau două mai mult ca cel al doilea.

Acest din urmă nemulțumit de clasificare, reclamă. Inspectorul cere lucrările scrise la București și numai după *văzute* găsește că nu s'a procedat bine cu notele date.

Trebuia însă să spună ultimul cuvînt avocatul. Și astfel acesta după ce stabilește în principiu că nu e dreptul ministerului să se amestece în darea notelor de către profesori, găsește totuși că în specie nu s'a procedat cum trebue.

Nu ne interesează soluțiunea ce se va da acestei afaceri, de și credem că comisiunea vizată, va ști să mențină și să impună punctul său de vedere. Ceia ce ni s'a părut insolit a fost amestecul avocatului într'o chestiune care poate fi de resort didactic, administrativ, pedagogic, dar nu de natură juridică. Se crede însă că așa e mersul vremurilor, și aceasta e încă o minunăție a lor dar de sigur mai mult a celor ce cred că pot să cîrmuiască vremile.

R.

Pedepsirea a 21 Profesori

21 de profesori de la Liceul Național din Iași au fost pedepsiți, dintr'odată de d. Haret, ministrul școalelor. Știrea nu poate produce de cît senzație, căci nu e lucru de glumă, cînd aproape întreg corpul profesoral, al unei școli, cu directorul în frunte, e osîndit de minister. Lumea desigur, se întreabă de ce natură și cît de mare trebue să fie pacatul comis pentru ca toți profesorii de la școală, să fie pedepsiți. Ei bine, iată care e toată vina:

Cei 21 de profesori au uitat, în cîte va rînduri, să-și treacă materia în condică, sau să iscăliască de prezență, și pentru acest lucru, d Haret a găsit de cuviință să i amendeze, ca și cum ar fi absentet de la clasă.

Acesta e faptul și acum, să discutăm și acest nou act samovolnicesc al ministrului școalelor.

Profesorul are mai mare îndatoriri, de la îndeplinirea cărora depinde bunul mers al școalei, între acele îndatoriri voi semnala: să între la timp în clasă; să-și explice bine lecțiile și să ție ordine, să asculte regulat și cît mai ales elevii etc. etc. Aceste toate intră în activitatea profesorului într'o oră de clasă și de aceasta numai depinde rezultatele ce le poate da școala.

Dar există încă ca îndatorire o simplă formalitate de a semna de prezență și a trece într'o condică ceea ce s'a făcut în clasă, dar aceasta nu e de cît o formalitate goală care dacă se întîmplă să rămînă cîte odată nesatisfăcută din nebăgare de seamă, nu poate, cîtuși dd puțin să influențeze asupra bunului mers al școalei.

Această formalitate poate sluji doar unui inspector pătimaș venit la o școală hotărît ca să găsească rău pe un profe

sor şi iată cum: dacă în clasă nu i-a găsit nici un cusur se poate, în cele din urmă, acăţa de condică, unde de multe ori, va putea avea succes, căci profesorii trecîndu-şi de obiceiu materia în grabă să prea poate în cele scrise ca unui cuvînt să-i lipsească o literă sau două de la urmă sau pe i să nu-i fi pus punct ori la t şi s, ţidilă—dar aceasta nu însamnă nimic alt-ceva de cît a căuta nod în papură.

A judeca activitatea profesorului după ceea ce se găseşte în condică, e a faae o greşală de apreciere enormă, căci se poate foarte bine ăă scrii foarte regulat şi frumos în condică şi în clasă de oare atîrnă tot mersul şaoalei să nu faci nimic.

Şi tocmai pentru că notarea materiei făcută în clasă prezintă atît de mică importanţă, de aceea să şi scapă de multe ori din vedere să se treacă în condică.

La Liceul Naţional dacă 21 profesori din 33 în timp numai de 2 luni au atîtea lipsuri în condică, că trebue să fie într'un an sau într'un număr de ani, ce trebue să fie la toate şcolile din ţară, căci doar lucrul acesta nu s'o fi petrecut numai la Liceul Naţional.

De ce d. Inspector Chiriţescu, cînd a venit în Iaşi cu scopul de a controla condica, nu s'a mai dus şi pe la alte şcoli: Liceul Internat, Gimnazii, Seminar, Şcoala normală? Şi de ce nu a controlat şi în anii din urmă, căci atunci s'ar fi găsit şi pe d-sa cu destule scăpări din vedere de pe cînd era profesor în Iaşi.

De ce nu a mai făcut lucrul acesta şi pe la şcoli din alte oraşe şi din anii din urmă, căci atunci ar fi găsit materii netreute în condică şi de d-l A. D. Teodoru, C. Ionescu, Sp. Popescu şi de alţi slujbaşi mari din minister. Şi d. Haret decretînd apoi reţinerea din leafa tuturor profesorilor de la toate şcolile care au comis pacatul celor de la Liceul Naţional, suma adunată ar fi atins valori fabuloase cu cari s'ar îmbogăţi straşnic casa şcoalelor, iar Ministrul Instrucţiei ar fi putut adăoga astfel o perlă mai mult la renumele: de mare reformator al şcoalelor.

De ce nu s'a controlat condica şi de la alte şcoli, de ce numai Liceul Naţional să plătească gloaba? De ce d. Haret să'şi verse furia numai asupra acestei şcoli?

Dl. Bărsaa e un director care face exces de zel şi conştiinciozitate întru îndeplinirna datoriei: N'ai să-l vezi nici odată la teatru, nici la o berărie, nici pe stradă, căci tot timpul nu şi-l întrebuinţează de cît pentru şcoală.

Cînd un director pune atîta interes şi consumă atîta energie pentru bunul mers al şcoalei şi cînd tocmai el din cei 21 de profesori nu şi a semnat materia de mai multe ori în condică asta însamnă încă, cît de mică importanţă prezintă formalitatea de care d. Haret face atîta caz.

O altă dovadă de puţină însemnătate ce o prezintă notarea materiei în condică e şi faptul că în alte ţări nici nu se cere lucrul acesta. Dar fiind că la noi se cere să vedem cum se explică şi se motivează scăpările aceste din vedere dese, întru îndeplinirea acestei îndatoriri.

Profesorul înainte de a intra în clasă iscălşte, dar de multe ori nu-şi trece şi materia, căci nu poate fi sigur de cîte chestiuni o să facă, aşa că lucrul acesta rămîne să-l îndeplinească în urmă. Eşind din clasă în recreaţie, fiind ocupaţi cu alte lucruri de mai mare însemnătate cum e trecerea notelor, motivare a absentelor discuţii de ordine disciplinare etc. uita-să-şi treacă materia şi ast fel locul rămîne gol. La alţi profesori nesatisfacerea acestei îndatoriri provine şi de acolo, că îndată ce ese din clasă, trebue să alerge la o altă şcoală unde are de făcut alte ore, şi în graba ce o pun ca să nu fie prea tîrziu acolo, se poate să uite a scrie materia predată.

Dar ora a fost făcută; profesorul a lucrat în clasă îndeplinindu-şi conştiincios datoria şi cu toate aceste ministrul găseşte cu cale să-i reţie din leafă ca şi cum ar fi absentat de la şcoală. Ne întrebăm: e drept, e raţional, e omenesc lucrul acesta?

După ce profesorul de liceu e plătit cu mai puţin de cît ori şi care funcţionar, faţă cu munca ce o depune şi cu condiţiile ce i se cer, apoi şi din acea leafă i se mai ciupeşte fără de nici un drept, fără de nici o socoteală.

Am discutat pînă acuma lucrurile, fără să avem în vedere legea şi regulamentul, adresîndu ne numai la bunul simţ şi la dreapta judecată.

Intorcînd alt-fel foia, actul d-lui Haret e antilegal şi antiregulamentar.

In adevăr d. Haret după ce în ordinul său face o dojană, serioasă Directorului hotăreşte că se va reţinea din leafa profesorilor ca şi cum ar fi absentat de la clasă. Ori după regulament nu se poate reţinea din leafă de cît atunci cînd profesorul nu şi-a făcut lecţia, cînd n'a lucrat în clasă cînd a absentat nemotivat. Dar profesorii de la Liceul Naţional nu sunt în cazul acesta, căci atît cu condica de clasă cît şi cu catalogul se poate dovedi că profesorii în orele ce nu au semnat in condica de prezenţă au făcut lecţia, nu a fost absenţi şi deci după regulament nu li se poate reţinea din leafă.

Poate însă că d. Haret, de şi se exprimă categoric ca să se reţină, a înţeles prin aceasta ca să amendeze profesorii şi deci e vorba de o amendă, de una din pedepsele prevăzute de lege; dar atunci deschizînd legea iată ce spune un articol relativ la pedepse: Pedepsele profesorului sunt: a). Avertismentul. 2) Amenda cu perderea lefei de la 1 până la 15 zile. c) Cenzura, etc.

Contra unui profesor, Ministrul în urma raportului motivat al unui inspector şi luînd avizul consiliului permanent, poate pronunţa pedepse de la litera b).

Ori în ordinul d-lui Haret formula de: „auzind pe consiliul permanent" lipseşte, căci de raportul inspectorului nu mai vorbim de oare ce trebue să existe.

Lipseşte însă o formalitate şi cum d Haret ţine la formalităţi, să ne dea voe în cazul acesta să le cerem şi noi şi până cînd va fi legea satisfăcută în cazul cînd e vorba de pedeapsă, să socotim măsura ca ilegală.

Eată deci unde se ajunge cînd un ministru se conduce de patimă în loc de dreaptă judecată, cînd se lasă a fi împins de furie acolo unde bunul simţ ar trebui să primeze.

Litere-Ştiinţe-Arte

Blanche Toutain.—O stagiune relativ lipsită de mari senzaţiuni literare si artistice,—e stagiunea din anul acesta, în ce priveşte trupele străine. E încă unul din fenomenele.. cometei, căreia se atribuie acum toate neajunsurile, între care şi acele relative la.. stelele călătoare ale artei.

Blanche Toutain, excelenta şi frumoasa artistă, ne aduce, din fericire, două seri de rară plăcere artistică în aşteptarea marelui eveniment muzical al stagiunei, Jean Kubelik.

Vorbind despre artistă mi-am a mintit că de cît-va timp apare un prozaic anunciu, al unei anonime care cere o ocupaţiune onorabilă în vre-o familie, semnează, drept nume convenţional, *Blanche Tautain*. Nu e de mirat că acest nume fiind şi simpatic şi de actualitate, anonima să-l fi ales pentru ocaziune. Cu toate acestea gestul e cam straniu, întru cît însamnă un oarecare abuz făcut cu un nume străin, un nume de artă, aparţinînd unei interprete superioare şi care nu merită să fie uzurpat în favoarea unor interese personale. E de un gust îndoelnic acest gest şi nu-l admirăm.

*

Toată lumea e în febrilă aşteptare. Beneficiul marei artiste, d-na Agatha Bărsescu Radovici cu „Hamlet" va fi una din acele senzaţii artistice de la care nimeni nu va voi să lipsească.

*

Se dă ca sigură ştirea că Bourgteatrul din Viena va juca în stagiunea viitoare „Chantecler" de Edmond Rostand. Probabil se va adapta traducerea poetului Ludwig Fulda, care a tradus cu atîta succes Cyrano şi alte piese de ale lui Rostand.

*

Marea Operă din Newyork a realizat peste 50000 de lei cu o singură reprezentaţie artistică, în favoarea victimilor inundaţiilor pariziene. Suma a fost trimisă comitetului de ajutorare a inundaţilor.

*

Beneficiul d-nei Agatha Bărsescu Radovici cu *Hamlet* va avea loc în seara de 12 Februarie.

*

In sala teatrului comunal din Lemberg a avut loc zilele acestea o manifestaţie foarte curioasă. Se reprezenta piesa „Suvragetele". Intre altele un personagiu din piesă spune următoarele: „Dacă sufragetele engleze ar avea ocaziunea să se mărite, n'ar mai exista în Anglia o chestiune femeească". La această trivială reflexie s'a rîdicat o protestare violentă din partea publicului femenin din sală între care erau numeroasă partizane ale mişcărei femenine moderne. A avut loc şi o contramanifestaţie, aşa că piesa fu întreruptă într'un sgomot asurzitor.

*

Decanul facultăţei de drept din Paris, d. Lyon Caën a demisionat. Se atribue demisia cunoscutelor agitaţii studenţeşti în contra lui, acum cîte-va luni.

*

Nu de mult s'a dezminţit ştirea că Ex Impărăteasa Eugenia şi-ar fi scris memoriile. In schimb se anunţă că pe ascuns, foasta Impărăteasă a Franţei a strîns un bogat material de aminitiri şi le-a încredinţat unei edituri americane care le va publica îndată după moartea ex-Suveranei. Acea editură le-a cedat la rîndul ei diverselor edituri europene în condiţiuni materiale avantajoase.

Informaţii

❑ *Toţi funcţionarii direcţiei generale sanitare au fost invitaţi să se prezinte Mercuri, ora 10 a. m., în sala de primire a direcţiei.*

Se crede că d. Cantacuzino, directorul general, îşi va anunţa demisia.

❑ *Cu mare entuziazm a fost primit ieri d. profesor dr. Toma Ionescu, care a'a întors din străinătate.*

Din Iaşi au asistat la primire domnii d-ri Roşculeţ şi Bălăşescu.

❑ *In astă seară va avea loc la circul Sidoli o frumoasă reprezentaţie de cinematograf, dată de elevii şcoalei comerciale superioare, în scopul de a înjgheba un fond pentru excursiuni.*

Programul este absolut nou şi cuprinde o serie de bucăţi din cele mai splendide.

Indemnăm publicul să ia parte în număr cît mai mare.

❑ La Botoşani va apare în curînd o revistă de ştiinţă şi cultură bisericească „Idealul Creştin," redactată de preoţii Al. Simionescu şi C. Dron.

❑ Mîine se va oficia, cu o mare solemnitate, hramul Mitropoliei (Intimpinarea Domnului)

Serviciul religios va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei, asistat de 2 Episcopi şi un mare număr de preoţi.

Corul ceremonial al mitropoliei va executa frumosul concert: „Acum slobozeşte pe robul tău stăpîne".

I. P. S. S. Mitropolitul va ţinea o frumoasă predică.

Vor asista şi reprezentanţii autorităţilor civile. Va urma apoi o mică recepţie în palatul mitropolitan.

❑ La alegerea de ajutor de primar al Cernăuţilor, care a avut loc Vineri, a fost ales candidatul Romînilor d. Gheorghe Voitco.

❑ *Din cauza sărbătoarei de mîine Intimpinarea Domnului, viitorul număr al ziarului nostru va apare Mercuri 3 Februarie, la orele obicinuite.*

❑ Locuitorul Neculai Maftei din comuna Golăeşti a reclamat autorităţilor că pe cînd se reîntorcea din Iaşi spre casă, a fost întimpinat pe şosea de individul Neculai Rusu de loc din Bosia, care după ce l'a maltratat, i-a luat şi punga de la brîu în care avea o sumă de bani.

❑ S'a cerut autorităţilor urmărirea şi prinderea lui Constantin Georgescu, Casierul băncei populare „Sporul Muncei" din Ialomiţa, care delapidînd o sumă de bani a dispărut.

❑ Următoarele numiri s'au făcut la şcolile de adulţi: la şcoala V. Conta, directorul I. Apostol, Institutori C. Vartic, Gh. Stefănescu şi preot I. Popescu: la şcoala V. Alexandri, director d. I. Tăzlăuanu, institutori d-nii Gr. Roiu, I. Carare, şi I. Petrescu

❑ In ziua de 15 Februarie se va ţinea în localul prefecturei judeţului, licitaţie publică pentru darea în exploatare a mai multor păduri ale statului.

❑ **De la Camera de Meserii.**—Eri după amiază la oarele 2 a avut loc şedinţa Camerei de Meserii, sub preşedinţia d-lui Gh. D. Şerban.

La ordinea zilei s'au discutat următoarele chestiuni:

Adresa corporaţiei „Constructorilor" No. 22 din 19 Ianuar 1910 adresată Camerei, prin care face cunoscut că în urma revocărei făcută de minister prin telegrama No. 31530 | 910, d lui I. Atanasiu din funcţiunea de secretar controlor al acelei Corporaţii comitetul corporaţi a decis suspendarea acelui post pînă la 1 Aprilie 1910.

Camera a respins propunerea aceasta remînînd ca postul să funcţioneze şi pe viitor şi hotărînd să se numească o persoană,

Petiţiunea clubului central al meseriaşilor din Bucureşti prin care roagă Camera de Meserii a intervenit la Minister pentru modificarea legei „Contractului de muncă".

Camera a decis a se cere de la minister, proectul de lege al Contractului de muncă, pentru a fi studiat de cameră.

La orele 3 s'a ţinut şedinţa comitetelor corporaţiilor din Iaşi.

S'a discutat chestiunea înfiinţărei unei case de pensiuni pentru ajutorarea meseriaşilor lipsiţi de mijloace, şi s'a decis a se da de către corporaţii ajutoare sub forma de pensiune membrilor bătrîni, numai în resursele budgetare.

Camera a decis a se înscrie în budgetele corporaţiilor pe exerciţiul 1910—1911, sumele necesare pentru ţinerea unui congres al tuluror meseriaşilor din ţară, la Iaşi în luna Septembrie.

S'au mai luat următoarele decisiuni:

Formarea de asociaţii pentru lucrători: a se interveni la minister pentru respectarea legei meseriilor, în ce priveşte darea lucrărilor către meseriaşi fără licitaţie pe baza devizelor; crearea unei bănci pentru meseriaşi: a se interveni la minister, ca fraţii Rameder, antreprenorii palatului admnistrativ să primească la lucru meseriaşi romîni.

Şedinţa s'a ridicat la orele 5 jumătate.

In numărul viitor vom publica cuvîntarea d-lui Gh. D. Şerban ţinută la această întrunire.

❑ Mercuri 10 Februarie, se va oficia cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei Sf. Haralambie, din strada cu acelaşi nume.

❑ Persoanele, cari n'au primit invitaţii la balul costumat de la 6 Februarie şi voesc să participe la acel bal, sunt rugate a se adresa comitetului.

Serata de Sîmbătă de la cercul militar afost amînată pentru ca militarii să poată asista la balul costumat.

❑ In astă-seară are loc, la teatrul naţional, reprezentaţia in beneficiul „Cantinei şcolare". In loc de „Sapho" se va reprezenta „*Medea*", tot cu d-na Bîrsescu-Radovici, de oare-ce traducerea piesei anunţate, aflătoare în biblioteca teatrului din Bucureşti, nu a fost remisă, cu toate stăruinţele teatrului local.

❑ Din Cernăuţi ni se scrie că cursurile de istoria rom.nilor de la Universitatea de acolo, au fost suspendate. Profesorul Milcovitz, care predă aceste cursuri, a fost trimes în străinătate, spre a'şi complecta studiile.

❑ D. Traian Scriban şi-a trecut ieri doctoratul în ştiinţi.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei a subscris o sută lei pentru statuia lui M. Cogălniceanu.

❑ Pianistul Boseoff a plecat ieri din Iaşi la Kişinău ca să dee două concerte în acel oraş.

❑ D. A. A. Badareu va sosi în Iaşi Joi, 4 c. cu trenul de 11 noaptea.

❑ Comisia de judecată a învăţătorilor a condemnat ieri la excludare pe timp de 2 ani, din învăţămînt, pe institutorul Ath. Bettoni din Tulcea.

❑ **Cercul Viitorul.**—Eri d. D. Boroianu, a deschis seria conferenţelor anuale ale societăţii culturale teologice „Viitorul". Conferenţa a avut loc în salonul de recepţie de la Seminarul Veniamin Costachi. D-sa a atins chestia conflictului între Religie şi ştiinţă, care s'a repetat a 2-a oară la Iaşi cu prilejul *Sfeştaniei* de la Universitate. Pe tema asta a făcut o expunere complectă a chestiei, arătînd că Credinţa şi Religia nu opreşte aflarea adevărului şi că se înşală dacă prin ştiinţă cred unii că se surpă Religia, ci se întăreşte.

❑ Un grup de 417 pescari lipoveni din Dobrogea au hotărît să emigreze în Rusia. Guvernul rusesc a încuviinţat aceasta şi lipovenii vor emigra chiar zilele acestea.

Ei se vor stabili în guvernămîntul Aur, unde deja sunt 15 sate locuite de lipoveni emigraţi din România.

Un reprezentat al guvernului va întîmpina la graniţă pe lipovenii emigranţi şi 'i va conduce în ţinutul locuit de lipoveni.

Dintre aceşti emigranţi se află şi cîţi-va originari din Iaşi.

❑ Conflictul între profesorii liceului Naţional şi Ministerul de Instrucţie pare a lua o întorsătură mai serioasă de cît se crede. E vorba de a se adresa contenciosului administrativ, întru cît nu e nici un articul de lege, care să spună că o lecţie ţinută cu elevii, iscălită de profesor în registru ca ţinută, să fie socotită ca neţinută numai pentru că nu i s'a însemnat şi cuprinsul.

Ştie autoritatea şcolară că trecere obiectului unei lecţiuni în registru nu corespunde totdeauna realităţei, căci profesorul hotărîndu-se a ţinea cutare lecţie, e silit adese ori de împrejurări să-şi schimbe obiectul lecţiei, ori ascultînd mai mult, ori repetînd o lecţie. Oare atunci notarea greşită a unei lecţii neţinută nu e mai grav de cît nescrierea unei lecţii făcută!

Ori cum s'ar privi lucrul, măsura ministerului e de un pedantism revoltător, şi nu ne miră faptul pentru cazacii seci ai d-lui Haret, cît pentru pacostea ce a căzut pe Iaşi să fie căzăcit de asemenea cazaci. La Iaşi rîd şi curcile de aerul grav şi serios al unui băeţoiu ca inspectorul Chiriţescu ca şi de munteanul d. C. Ionescu, cari au spart ghiaţa cu fleacuri de acestea administrative.

Se zice iară că însuşi d. Teodoru va veni şi va cerceta cazul.

❑ D. D. A. Teodor s'a pronunţat contra întroducerei limbei italiene la şcoalele normale primare, luînd'o aceasta ca o încercare umoristică. D-sa a recunoscut necesitatea rîdicărei nivelului de studii în şcoalele normale, pentru a corespunde mai bine chemării lor culturale şi sociale.

C. I. BUŢUREANU 2

Curente Pedagogice

ŞCOALA OFICIALĂ ACTUALĂ

DEFECTELE EI

Dacă se întîmplă pe une locuri să fie o sală de gimnastică, copiii trebue să se uite cum cîţi-va din ei lucrează la aparate, aşteptînd în praf să le vie şi lor rîndul.

Cu chipul acesta lecţiunile de gimnastică devin întru cîtva ca şi cele de aritmetică sau geografie şi n'au alt rezultat de cît să oboseasca şi să plictisească pe copii fără nici un folos. Această stare deprimantă este mărită apoi şi prin mulţimea lecţiilor ce copiii au de făcut acasă. Cînd mai au şi teme de scris, ei nu mai găsesc timp nici chiar acasă să se joace veseli în aer liber. Şi toate aceste cînd? Tocmai la vrîsta cînd copilul îşi concentrează toate puterile pentru creşterea corpului şi cînd nu poate da de cît foarte puţin pentru dèsvoltarea intelectuală.

Pentru şcoala actuală jocul este timp pierdut. N'are ce se face cînd copilul îl prea cere şi atunci i-l organizază ba şi i-l impune.

In ceea ce priveşte educaţia intelectuală se îndoapă mintea copilului cu tot felul de idei falşe, tocmai în momentul cînd este fără nici o apărare. Şi aceste idei falşe îi diformează mintea, se depun în mintea lui ca nişte gunoaie, pe care numai tîrziu, ori nici odată, le poate scoate. La dreptul vorbind şcoala nici nu face educaţie intelectuală, ci numai instrucţie, care este cu totul altceva Educaţia are de scop de a pune în stare creerul să funcţioneze după felul său propriu de activitate, iar instrucţia se ocupă cu cîştigarea cunoştinţilor şi cu asimilarea lor. Un cap bine instruit poate fi ca un frumos dulap în care sunt aranjate cu îngrijire frumoase lucruri, dar să nu fie un cap care să fie în stare să dea ceva de la el. Un creer bine desvoltat însă, chiar dacă nu-i înzestrat cu multe cunoştinţi, va fi totdeauna în stare să le combine în aşa fel în cît să alcătuiască ceva nou. Un om cu un asemine creer va fi în stare totdeauna să găsească singur ideile de care are nevoe, să trăiască prin sine însuşi.

La dreptul vorbind în şcoalele noastre n'a fost vorba nici odată de educaţia intelectuală ci numai de instrucţie. Se dă copiilor o instrucţie vagă, formată din cuvinte si din idei greşite, cari nu vor ajuta la nimic în viaţă. Copiii eşiţi din clasele primare nu-şi pot da seama de nimic. Crierul lor îndopat cu cuvinte cabalistice este ca şi amputat.

Se pune mai mult bază pe programe decît pe metode. Chiar dacă se face vre-o reformă, aceasta priveşte mai mult programa, metoda rămîne.

La învăţarea limbei se memorizează tot felul de reguli şi de exemple, dar nu se vorbeşte, pentru că fiind mulţi copii vine rîndul rar ca să vorbească. Dacă copii n'ar avea ocazie să vorbească aiurea, şcoala n'ar forma decît muţi. In realitate, se învaţă a vorbi în afară de şcoală.

Cu toate că nu este nimic mai fermecător de cît stilul copilului cînd scrie cu absolută libertate, totuşi la compunere se copiază modele altora. Intr'o compunere făcută de copii nu e nimic personnl, afară de greşeli; totul este preparat de învăţător.

La Aritmetică se lucrează operaţiuni, cari cer prea multă putere de abstragere. Dacă copii ajüng să ştie ceva, aceasta o fac cu ajutorul memoriei. Nu se aşteaptă momentul ca anumită activitate cerebrală să apară în mod natural. De aici rezultă că copiii ies din şcoala primară şi nu pot discurca o problemă ceva mai complicată. Trebue să aşteptăm momentul pînă cîn momentul de abstragere vine în mod natural, după ce copilul a fost multă vreme în contact cu lumea exterioară. Atunci calculul usual se învaţă singur pe măsură ce facultăţile intelectuale se ascut.

La geografie, singura inovaţie care s'a făcut este exhibiţia de imagini, care abundă în toate cărţile. Incolo mulţi copii nu-şi pot da seama de ce este un isvor sau o vale. Cu toate că se ştie că numai călătoriile şi escursiunile pot da cunoştinţi geografice temeinice, totu şi ele sunt oprite de a se face. Regulamentul nu permite şi învăţătorului î-l la cap de a merge pe cîmp cu o droaie de copii după dînsul.

Altă dată la Istorie, copilul învaţa viaţa Principilor, astăzi el este nevoit să reţie o mulţime de fapte care nu şi le poate explica. De multe ori el este silit să comenteze nişte fapte, care nu i se şede. De aceea tot aşa de greu îi este ca să înveţe istoria popoarelor, după cum îi era peste putinţă, cînd învăţa istoria răsboaelor şi a Impăraţilor. Şi atunci, care e folosul istoriei în şcoala primară, cînd creerul copilului este prea crud pentru ca să priceapă faptele istorice.

St.-Naturale şi fisico-chimice se predau în clasă şi fără experienţă. Experienţe e cer cheltueli prea mari şi perd prea mult timp. Viciul fundamental învăţămîntului oficial este caracterul său oficial. Educaţia are ca obiect adaptarea individului la condiţiile mediului social. Ea subordonează condiţiile de viaţă ale copilului condiţilor mediului.—De aceea se şi defineşte educaţia: prepararea pentru viaţă. Se învaţă pe copii aceea ce se crede că le-ar fi folositor în viaţă, li se vîră în cap un număr de idei, care se pare că le-ar fi de folos în viaţă. Mai mult încă. Educaţia ia direcţia felului de muncă pe care copilul va fi chemat s'o facă în societate.

(Va urma)

Ultime informaţii

❑ *Taxele pentru apă au fost votate în şedinţa extra ordinară, de Sîmbătă, a consiliului comunal şi ele corespund în totul informaţiilor noastre anterioare.*

Taxele vor fi puse în aplicare de la 1 Iulie 1910 şi vor produce, după calculele ce s'au făcut, 150,000 lei anual. In stradele canalizate fie-care locatar se va considera abonat, chiar dacă nu va întroduce apă.

Pentru acoperirea anuităţei şi a cheltuelilor de supraveghere, cari acestea vor începe doi ani după terminarea lucrărilor, comuna va avea nevoe să-şi creieze însemnate resurse nuoi.

Se va introduce o a patra zecime comunală, care va produce anual 31,000 lei şi se vor face însemnate reduceri budgetare.

Nici chiar atunci anuitatea şi cheltuelile nu vor putea fi acoperite şi se prevede că guvernul va fi nevoit să vie în ajutorul comunei Iaşi, cedîndu-i o sumă din excedentul general al fondului comunal.

❑ *Administraţia comunală are în studiu contractarea unui împrumut de două milioane, cu cari ar urma să refacă stradele şi să construiască strade din nou.*

❑ *D. Stere care a plecat la Bucureşti cu un pomelnic de funcţionari proscrişi a făcut saptea nobilei sale misiuni.*

Magistratul stagiar G. Gabrielescu, de la judecătoria urbană II din Iaşi, a fost destituit astă-zi telegrafic.

Nu se aminteşte, în telegramă, nici un cuvînt despre cauza acestei destituiri. In culise însă, însă, magistratul este invinuit, că n'ar fi votat pentru d-rul Manicatide.

❑ **Cazul Bălăşescu.**—*Am aflat astă-zi că în cazul electoral al d-lui V. I. Bălăşescu, preşedintele tribunalului Tutova, s'a operat şi un fals şi că d. Stelian, graţie acelui fals, poate vorbi, în gazetele colectiviste, despre „magistratul model" de la Bîrlad.*

Foarte interesant este de aflat, mai înainte de toate, că d. Lalu, care a contestat din liste pe prezident, este directorul arestului şi ori cine îşi poate închipui halul de anarhie, cînd directorul arestului se pretează la asemenea acte faţă de cel mai înalt magistrat judecătoresc al tîrgului.

In ce priveşte falsul el este extra-ordinar: d. Bălăşescu a cumpărat, pentru 200 lei, un loc în Birlad, pe care l'a închiriat cu 50 lei anual neguţitorului Mayer. Locul, înainte de a-l cumpăra d. Bălăşescu, nu fusese impus la nici o dare, D. Bălăşescu ceru să fie impus şi la termenul de contestare electorală, contestatorul produse un certificat al perceptorului Mititelu, că locul a fost impus la 200 lei, pentru o chirie de 50 lei.

D. Bălăşescu habar n'avea de această impunere, care a fost făcută inadins ca preţul cumpărăturei să echivaleze cu chiria.

La termen, au venit la Iaşi deputatul Bontăş, prefectul Vasiliu şi inspectorul Turbure, cari aveau perfectă cunoştinţă despre fals.

Iată pe ce acte face tărăboi „ministrul model" Stelian.

❑ Doamna şi d. A. D. Xenopol au fost primiţi în audienţă de M. S. Regele. D-na Xenopol-Riria a citit M. S. versurile pe cari distinsa poetă le scrisese cu prilejul jubileului de 40 ani de domnie a Suveranului.

❑ **Cuvîntările I. P. S. S. Mitropolitului Pimen.**—In ziua de 30 Ianuarie fiind serbarea patronului Seminarului Veniamin Costache şi a şcoalei Normale „Vasile Lupu" I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a onorat cu prezenţa sa aceste 2 frumoase serbări.

La Seminar I. P. S. S. a răspuns disertaţiei ţinută de d. profesor Popescu Pericle, care a vorbit de *Educaţie prin instrucţie*, stăruind în special asupra interesului religios de desvoltat prin instrucţie. In răspunsul dat I P. S. S. a stăruit asupra importanţei bibliei, ca singura carte, care departe de a face ştiinţă într'un fel, este izvorul religiozităţii prin revelaţiunea sa divină. A stăruit apoi asupra puterei credinţei în viaţa omului, legînd faptele întemeetorului Seminarului cu credinţa adîncă în puterea de prosperare a neamului românesc.

La şcoala Normală I. P. S. S. a răspuns disertaţiei d-lui profesor Gh. Ghibănescu, care a vorbit despre: „partea noastră proprie în desvoltarea învăţămîntului secundar special" (Seminarii, şcolile de inginerie şi şcolile normale). Felicitînd pe conferenţiar de nota nouă şi proprie dată ideii ce cu atîta claritate a susţinut arată că rolul învăţătorilor e de a merge mînă în mînă cu preuţii în sporul naţiunei, şi a fericit şcoala Normală că are parte de aşa luminători şi conducători.

I. P. S. S. îşi făureşte fraza vorbind, şi prinzi truda ideii, în căutarea cuvîntului şi cu tot verbiajul inerent profesiei şi culturii e hrănit de frumoase simţiminte legate de şcoală şi biserică. Cele 2 serbări patronate de I. P. S. S. au căştigat în vaza lor, iar pentru elevi au fost un frumos prilej de înalţare.

❑ Intr'un sanatoriu din Bucureşti a încetat din viaţă ieri avocatul ieşan G. Ionescu.

❑ **Discursurile d-lui D. A. Teodor, secretarul general al ministerului de Instrucţie.** — D. Spiru Haret neputînd veni la Iaşi cu prilejul serbărilor de la 30 Ianuarie, a delegat pe secretarul său general să-l reprezinte. Dl. Teodor a vorbit şi la Seminar şi la şcoala Normală „Vasile Lupu". In amîndouă ocaziile d-sa a stăruit cu o vădită şi transparentă notă de actualitate, asupra poporanismului în rolul exterior al preutului şi învăţătorului. Ceva mai îngăimat la Seminar, d sa a fost foarte explicit la şcoala Normală, faţă de învăţători.

In elanul tendinţelor vădite, ce-l stăpînesc, d-sa a mers până să facă afirmarea de un reacţionarism politic, dovadă că extremităţile se ating. „In rolul nostru social a zis d. Teodoru, rolul învăţătorului e de a guverna şi dirigui nu numai nevoile pentru care ţărănimea e conştientă de ele, dar şi pe acele de care el habar n'are. Invăţătorul să fie pentru un ţaran ca şi doctorul la patul bolnavului, dînd reţeta chiar cînd omul nu e bolnav.

❑ Pe ziua de 1 Februarie a. c. ministerul de Instrucţie a însărcinat cu predarea cursului la şcoala de adulte, de pe lîngă Regia Monopolului Tutunurilor pe următoarele institutoare: D-na Maria C. Buţureanu, Natalia Popescu, Maria Tulbure şi d-na dr. Guţu.

Cursurile se vor inaugura în faţa d-lui inspector general şcolar Solomon Haliţa, a d-lui inspector şcolar Sachelarescu şi N. Ionescu. Trăsura Regiei va fi pusă la îndămîna d-nelor institutoare pentru ducere şi întoarcere.

❑ In urma anchetei făcute de d. inspector Brăescu la fabrica de scaune, greva lucrătorilor a încetat şi ei au reluat lucrul.

Alaltăeri însă 15 din lucrători au refuzat să continue lucrul cu toate că patronul cedase cerinţele lor la care ei conveniseră. Ceilalţi lucrători însă continuă lucrul.

❑ Eri la orele 2 avut loc la casa de economie şi împrumut din Păcurari alegerea. A fost reales d. D. Tuduran, preşedinte iar în consiliul de administraţie d-ni D-nii D. Alexa, preot Stamate, şi controlori preoţii Florescu şi Ionescu, G. Dimitriu, Casier I. Motăş.

❑ **Consiliul judeţian.** — Cu începere de mîine, consiliul general al judeţului se va întruni în sesiune extra-ordinară.

In şedinţa care se va ţinea mîine la orele 3 p. m. se vor lua în discuţie următoarele chestiuni: cercetarea şi votarea budgetului drumurilor pe 910—11; a se pronunţa asupra cererei locuitorilor din com. Coarnele-Caprei şi com. Fîntînele, care cer schimbarea reşedinţei comunale din Fîntînele, în Coarnele-Caprei; aprobarea conturilor gestiunei 908—9; aprobarea creditelor deschise de delegaţia judeţeană, de la ultima sesiune pînă în prezent; a se pronunţa asupra cererei d-lui Eugen Asaki, care oferă prefecturei, un imobil al său din P.-Iloae; a se autoriza pe prefectul judeţului, pentru a încheia o transacţie cu ministerul industriei, pentru stîngerea unei datorii de 26,369 lei, în condiţiile legei promulgată la 12 Decembrie 1909, relativ la stingerea datoriei serviciul de măsuri şi greutăţi.

❑ Azi dimineaţă a încetat din viaţă, la locuinţa sa din str. Albineţi 14, în urma unei boli ce nu iartă, Const. Fătu, şeful biroului judeţean de la prefectura judeţului.

❑ Am vorbit Sîmbătă despre invadarea unei bande de hoţi în prăvălia Segall din tîrguşorul Copou. Hoţii erau în număr de cinci şi au schingiuit oribil în special pe tînărul Segal.

Doi din ei: Gr. Andreescu şi G. Poni, au fost prinşi şi arestaţi.

❑ La Roman s'a deschis astă-zi seziunea curţei cu juri pe care o prezidează d. consilier G. Sturza.

Sunt trei procese: G. V. Pancu, pentru dare de foc; V. Malarică, omor; D. Bumoi, calomnie prin presă.

❑ Eri a fost înmormîntată doamna Aglae Maxim, sora d-lui prim-ajutor de primar Fîntînariu.

Condoleanţele noastre.

❑ Comisiunea examinatoare a titlurilor candidaţilor la catedra de higienă, vacantă la facultatea noastră de medicină s'a întrunit astă-zi. Comisiunea se compune din d-nii d ri: Proca, Riegler, Bogdan, Puşcariu, şi C. Tiron.

S'a hotărît ca să fie admişi la concurs toţi candidaţii şi tot odată s'a fixat ziua I-a pentru lecţiunea orală, la 8 Februarie.

❑ D. C. Crupenski, prefectul judeţului Iaşi a luat parte la amîndouă serbările patronului Seminarului Veniamin şi a şcoalei normale, „Vasile Lupul".

❑ Eri Duminecă, d. D. A. Teodor a luat dejunul la I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen, împreună cu directorul Seminarului păr. Paul Savin.

❑ Pentru luna Februarie, societatea culturală „Viitorul" va ţinea conferinţa sa tot în sala de recepţie, la seminarul Veniamin. Conferinţa se va ţinea în ziua de 28 Februarie, Duminecă de la oarele 4 p. m. D. Gh. Ghibănescu va vorbi despre: *„Biserica pierdut-a ceva din raporturile sale cu Statul au ba?"*

❑ In judeţul Dorohoiu şi o parte din judeţul Botoşani, iarna e în toiul ei. Prin unele locuri au fost geruri mari.

❑ Din Tg. Neamţ se scrie că la examenul de capacitate a notarilor, s'au prezentat 34 candidaţi pregătiţi în particular; din aceştia 17 au căzut la teză, fiind admişi la oral numai 17.

Din judeţul Iaşi s'au prezentat 3 notari şi anume: D. Dolinescu din Holboca, V. Mardare din Podul-Iloae şi M. D. Bottez din Erbiceni. Cel dintăi a căzut la teză, iar ceilalţi doi au reuşit.

❑ In şedinţele din luna aceasta, consiliul de războiu al corpului IV de armată, va judeca cîteva procese importante.

❑ **Hymen.**—Eri sara a avut loc în saloanele d-nei dr. Peridi, din str. Lăpuşneanu, ceremonia căsătoriei religioase a tînărului şi simpaticului nostru amic Const. Th. Tăutu, licenţiat în drept şi avocat, cu dragalaşa d-şoară Eutherpe Papadopol.

Au oficiat preotul Possa şi diaconul Şerban, nuni fiind d-na şi d. Eugen Herovanu.

După cununie, s'a început balul, care a durat cu multă animaţie, pînă la 8 dimineaţa, întrerupt numai timpul unui copios supeu servit de d-na Launay, şi care a format un intermezzo pe cît de delicios pe atît de reconfortant.

Notat din asistenţă, în afară de mireasă, care cu o gravitate delicioasă şi plină de drăgălăşie, purta o bogată toaletă albă brodată, *doamnele:* Elena Herovanu, strălucitoare ca o roză de Mai, în albastru deschis cu broderii de perle, Pagone Papadopol, în bois de-rose cu aplicaţii vieux-or, d-na dr. Peridi în alb cu dantele pictate, Marie Mihail, sylfida dansului, în rochie pêche cu broderie or, d-na maior Ghenovici, în mauve cu dantele, d-na N. Cozadini, graţioasă în bleu nacre, d-na Adela Grigoriu, în alb dantele, d-na căpitan Checais în alb cu franjuri, d-na prof. M. Teodorescu elegantă în gris, d-na A. Comarnescu, în negru cu paillete, d-na Rusovici în gris paillete, d-na Berea în moire negru, etc.

Domnişoarele: Mariette Papadopol, graţioasă şi afabilă, în rose franjuri de cristal, Rusovici, neobosită dansatoare în bleu vert, Marianne Mihail, un boboc care se deschide, în alb, d-ra Ghenovici, *un charmant petit diablotin* în alb.

Domnii: Dr. Stihi, C. Grigoriu, magistrat, Eug. Herovanu, Gh. Mihail, maior Ghenovici, N. Cozadini, dr. Nimereanu, căpit. Checais, Stamatin, M. Teodorescu, subloc. Carp, subloc. P. Softa, loc. Irimescu, loc. Lăzărescu, Berea, Papadopol.

❑ *Mîne sară Marţi, 2 Februarie, are loc prima reprezentaţie a celebrei artiste parisiene Blanche Toutain cu* „Le monde où l'on s'ennuie", *iar Mercuri 3 Februarie, ultima reprezentaţie cu* „Froufrou". *Un public select s'a dat întîlnire la aceste mult aşteptate reprezentaţiuni.*

La agenţia teatrală „Thalia" (Maximovici) s'au reţinut foarte multe bilete, aşa că vor fi săli pline.

❑ Către sfîrşitul lunei aceştia, se vor numi comisiunile pentru examenul de înaintare pe loc şi pentru examenul de definitivat al institutorilor şi învăţătorilor, din circ. Iaşi.

❑ D. d r Gh. Bogdan, rectorul Universităţei se află suferind.

❑ Senatul universitar se va întruni în cursul săptămînei viitoare, spre a se ocupa cu mai multe chestiuni privitoare la organizarea jubileului.

S'au primit pînă acum adesiuni de la mai multe Universităţi din străinătate.

❑ Biroul societăţei viticole a înştiinţat pe membrii acestei societăţi să se pregătească din timp pentru a participa la expoziţia viticolă, care va avea loc în primile zile ale lunei Octombrie.

In acelaş timp s'a cerut membrilor societăţei, de a comunica biroului cantitatea de vin ce o au la dispoziţie, specificînd în acelaş timp preţurile după calităţi.

❑ Orchestra conservatorului anunţă două concerte filarmonice la Teatrul Naţional.

Primul concert va avea loc la 21 Februarie a. c.

BLANCHE TOUTAIN

Celebra artistă parisiannă

Marele ziare franceze *„Gil Blas"*, d. Emile Faguet de la academia franceză prin *„Les Débats"* eminenţii critici Lerroumet prin *„Le Temps"* Edmond Sée prin *„La Presse"* A. Lemonier prin *„Le Fançais"* şi regretatul Catulle Mendés prin *„Le Journal"* au publicat cu ocazia reprezentaţiilor în care a apărut **Blanche Toutain** pe scena marelui teatru parisian *„Voudeville"*, critici entusiaste pantru celebra artistă pe care o numesc *„marea artistă a Franciei ilustra comediană deja mare marea favorită a întregului Paris."*

Intovărăşită de o trupă de elită va reprezenta pe scena teatrului naţional din Iaşi 2 creaţiuni sublime ale sale *Marţi 2 Februarie a. c.* **Le monde où l'on sennuie"** superba comedie a lui Pailleron şi *Mercuri 3 Februarie a. c.* **Froufrou.** In ambele repurtează un succes extra ordinar.

Toată elita Iaşului s'a grăbit să-şi procure bilete de intrare de la agenţia Teatrală *„Thalia"* (Maximovici) pentru aceste mult aşteptate reprezentaţiuni.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 1 Fevruarie

Mişcarea în magistratură

Bucureşti.—Pe ziua de astă-zi s'a făcut o mare mişcare în magistratură.

Mişcarea cuprinde următoarele:

D. R. Benişache, a fost înaintat grefier al Curţei de Casaţie, d. S. Ştefănescu, a fost numit judecător de ocol la Vînju; d. Gh. Ionescu, judecător la ocolul Tg.-Ocna, a fost mutat la ocolul Broşteni judeţul Suceava, în locul d-lui Niculescu demisionat; d. I. Rădulescu, actual stagiar la Măcin, a fost înaintat judecător la Bălăbăneşti judeţul Tutova, în locul d-lui P. Rainu; d. G. Mohoc a fost numit stagiar la parchetul Tecuci, în locul d-lui Marin D. Demetrescu! d. Dim. Zamfiresco, stagiar la R.-Sărat a fost transferat la Tulcea; d. Gr. Gheorghiu a fost numit stagiar la Domneşti judeţul R.-Sarat; d. M. Mihail a fost numit judecător la ocolul Buhuşi, în locul d-lui D. Istrati, care a fost numit portărel la trib. Iaşi, în locul d lui Motăş, demisionat; d. Em. Ionescu a fost numit portărel la trib. Bacău, în locul d-lui Scărlătescu; d. Ernest Sachelarie, portăret la tribunalul Bacău, a fost transferat la tribunalul Romanaţi; d. Triandafil a fost numit portărel la trib. Bacău.

Incercarea de sinucidere a unui comerciant

Bucureşti.—Azi dimineaţă, comerciantul I. I. Istodorescu, de loc din comuna Vănătorii, judeţul Mehedinţi, s'a împuşcat la hotelul Dacia, cu gîndul de a'şi curma firul vieţei.

Faptul a produs o mare zarvă în Capitală, căci se spune că numitul comerciant venise în Bucureşti cu scopul de a împuşca pe ministrul de finanţe, d. Em Costinescu.

El a venit de eri în Capitală şi a luat o cameră la hotelulDacia. Şi-a cumparat tot ieri un revolver şi toată ziua, eri a stat închis în casă. Azi dimineaţă Istodorescu şi-a tras trei glonţe în piept.

Inainte de a se sinucide el a scris două scrisori: una fratelui său şi alta autorităţilor, în care spune că se sinucide din cauză că birurile sunt drea grele şi că a'sărăcit în urma impozitelor puse de d. Costinescu.

Şeful siguranţei d. Popp, a venit ia faţa locului şi a făcut cercetări.

Istodorescu, care e într'o stare foarte gravă şi care abia putea vorbi, a declarat că din cauza mizeriei vrea să moară şi în momentul cînd era transportat la spital, a declarat unui intern, că venise în adevăr, la Bucureşti, cu intenţia de a împuşca pe d. Em. Costinescu.

Starea lui e foarte gravă şi nu sunt speranţe de scapare.

Sărbătorirea d-lui dr. Toma Ionescu

Bucureşti.—Savantul prof. d. dr. Toma Ionescu, care s'a reîntors eri în ţară şi căruia i s'a făcut o impozantă primire, a fost strălucit sărbătorit azi dimineaţă la spitalul Colţea, de către colegii săi de la facultate, alţi medici, precum şi de un mare număr de studenţi,

D. prof. dr. Petrini Galaţi, a salutat reîntoarcerea savantului profesor, din partea colegilor.

Au mai vorbit d-ni d-ri Stanculescu şi Dona.

D. dr. Toma Ionescu a mulţumit pentru dragostea ce i s'a aratat şi manifestaţia ce i s'a făcut, expunînd marile succese ce le-a obţinut la Londra, New-York etc.

La orele 11 şi jum., d. dr. Toma Ionescu şi-a reluat conducerea clinicei.

*

Bucureşti,—Ziarul „Adevărul" publică un interview cu d. d r Toma Ionescu.

D sa descrie zi cu zi operaţiunile ce le-a făcut, prin mijlocul stovainei şi succesele ce le-a repurtat în America.

Intrebat asupra campaniei ce s'a întreprins contra sa, d. dr. Toma Ionescu a declarat că o ignorează cu desăvîrşire.

Nota puterilor protectoare Cretei

Roma.—Iată textul notei remisă eri de consulii puterilor protectoare ale comitetului executiv cretan: „Consulii ai Franţei, Angliei, Italiei şi Rusiei sunt însărcinaţi de guvernele lor să notifice comitetului executiv cretan, că aceste patru puteri nu admit participarea populaţiunii insulei, la alegerile ce trebue să aibă loc în Grecia. Dacă cu toată notificarea ce se face, s'ar cerca să se participe la alegeri, cele patru puteri vor lua măsuri pentru a împiedeca.

Lupta dintr'un sat bulgar

Salonic.—Jandarmii făcînd percheziţii pentru găsirea de arme în satul bulgar din districtul Karadsbad, sătenii le-au opus rezistenţa. Căpitanul Arif Efendi şi trei jandarmi au fost ucişi.

Prefectul Lepine premiat

Paris.—Academia de ştiinţi morale şi politice a conferit marele premiu Amdiffet de, 15 mii lei, prefectului poliţiei d. Lepine, pentru devotamentul său fără margini în cursul inundaţiilor.

Soldat care se mutilează

Fălticeni.—Soldatul Gh. Mihai fusese concentrat astă toamnă sub drapel, însă părăsi serviciul militar. El a fost pedepsit cu închisoarea. A reuşit însă să fugă, dar acum a fost prins.

Ştiind ce pedeapsă îl aşteaptă, el a luat un topor şi şi-a tăiat piciorul stîng.

Intr'o stare soră cu moartea a fost internat la spital.

Victimele unui naufragiu

Paris.—Ministerul de marină a ordonat trimiterea unei escadre de contratorpilori, pe coasta insulei Minorca, pentru a da ajutoare la pescuirea cadavrelor vasului naufragiat „Chanzy".

*

Paris.—Pînă acum s'au pescuit la insula Minorca, mai multe cadavre de pe vasul naufragiat „Chanzy".

In largul mării se văd plutind 30 cadavre, dar n'a fost cu putinţă a le pescui din cauza furtunei.

Meetinguri de protestare

Berlin.—Atît aci cît şi în provincie au avut loc numeroase meetinguri de protestare contra reformei electorale pentru dietă prusiană. Manifestanţii au parcurs străzile, au fost împrăştiaţi însă de poliţie. Agenţii poliţiei fiind atacaţi cu pietre, au scos săbiile.

Sunt numeroşi rîniţi.

Senatul francez

Paris.—Senatul a votat ultimile articole ale proiectului pensiilor, admiţînd beneficiarea de pensii pentru fermieri şi mici patroni.

✝

Camelia C. Fătu soţie, Corneliu Fătu fiu, surorile, cumnaţii, verii şi întreaga familie, au durerea de a anunţa decedarea iubitului lor:

CONSTANTIN V. FĂTU

Cavaler al ordinului Coroana României, în etate de 42 ani

Inmormîntarea va avea loc Mercuri 3 Februarie 1910, orele 3 p. m. la cimitirul „Etarnitatea" unde se află depus corpul.

Mă simt dator să aduc pe cale de publicitate, viile mele mulţumiri, Onor. Societăţi Anonime de Asigurări Generale „Victoria" din Bucureşti, pentru eulanţa şi promptitudinea cu care mi-a lichidat şi plătit dauna suferită de mine cu ocasiunea incendiului din str. Cucu No. 57 în ziua de 18 Ianuarie.

Carol Rozen

ANUNCIU

Fiind în măsură a procura pentru muncile agricole ori-ce număr de muncitori străini şi avînd concesiunea din partea Statului Austriac, ceia ce inspiră destulă garanţie pentru d-nii agricultori cum că angajamentele luate vor fi executate cu punctualitate şi avînd în vedere că sunt mai mulţi, cari cutrieră ţara fără a avea o prealabilă autorizaţiune, ceea ce ar putea micşora încrederea ce domnii agricultori o pot pune în concesionarii Statului vecin, vă rugăm să bine-voiţi a vă adresa numai subsemnatului, singurul care vă poate servi cu deplină încredere.

Referinţele, condiţiunile şi preţurile, cu cari so pot aduce muncitori le ţinem la dispoziţiunea d-voastră de îndată ce veţi bine-voi a ne înştiinţa.

Cu deosebită stimă

LEON BINDERER

Iaşi.—Str. Seulescu No 1

Orzoaică, pentru sămînţă, calitate superioară, se găseşte de vînzare la Banca Agricolă, sucursala Iaşi.

I. A. ŞEPTELICI

AVOCAT

Iaşi. Ghica-Vodă 51

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magázinele de consum. din ţară

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

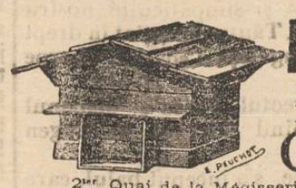

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel

2me Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacişti.*

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore zina cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GODIN şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinfecţie

De vinzare la principalele magazine de consum, drogueriĭ şi farmaciĭ din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa :* Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 138 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 45|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după descesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi :

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 3-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

la 3 şi 4 Februarie 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare :

1/8 Una optime	Lei	8,50
1/4 Un sfert	Lei	17,00
1/2 Una jumătate	Lei	34,00
1 Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No 934 Joi 4 Februarie 1910

BUDGETUL VIITOR

D. Emil Costinescu, lucrează la alcătuirea budgetelor. Era și timpul. Guvernele liberale prezidate de d. Sturdza își luase ca normă presentarea și votarea budgetelor îndată după discuția adresei, așa că sărbătorile Crăciunului găseau terminată această importantă lucrare a Camerei.

D. Ionel Brătianu, a făcut și în această privință o schimbare, alt-fel cum s'ar fi deosebit de d. Sturdza.

Budgetele, de și făcute din vreme de fie-care ministru, sunt coordonate de d. Coătinescu, și prezentate tocmai spre sfîrșitul sesiunei, pentru a se putea justifica necesitatea prelungirei ei, iar majoritățile să-și încaseze încă o lună de zile mult prețioasele diurne.

Dar în sfîrșit, fie înainte, fie după Crăciun, ori cînd ar fi votat budgetul, chestiunea principală e să vedem ce conține el și în ce condițiuni se prezintă.

Ziarele oficioase nu ne vorbesc nimic în această privință—afară numai că pe săptămîna viitoare, ministrul de finanțe le va aduce pe biroul Camerei. Acum vr'o lună, tot în legătură cu alcătuirea budgetului, se vorbea de oare-cari intențiuni ale d-lui Costinescu, pentru reformarea impositelor. Această importantă chestiune era pusă în strînsă legătură cu alcătuirea noului budget. Era vorba de o democratizare a impozitelor în sensul degrevărei celor cari ating clasa muncitoare săracă—și urcarea celor privitoare la cei avuți și în deosebi pe marii proprietari fonciari, capiliști și moștenirile însemnate.

De data aceasta, ziarele guvernamentale, se grăbesc să anunțe că importanta chestie a reformei impositelor, va forma obiectul unei preocupări cu totul distincte de a budgetului și că d. Costinescu o va supune aprobărei parlamentului, după votarea budgetului. Aceasta însemna că toată lauda liberalilor, de a lega de guvernarea lor actuală, o reformă cu adevărat necesară pentru țară, a fost un simplu moft—și că lasă tot viitorului guvern conservator-democrat și sarcina de a îndrepta și completa legislația noastră financiară, alături de celelalte reforme.

Dar, din prezentarea izolată a budgetului noi tragem presumția, că nu se va deosebi întru nimic de budgetul anului curent. Același spor de aproape 50,000,000 la cheltueli, pentru întreținerea miilor de slujbași inutili pe spinarea statului, și același calcul greșit de evaluări fictive de venituri, cari se soldează la sfîrșitul fie-cărui an budgetar cu un deficit echivalent cheltuelilor inutile de 50 milioane.

Am fi avut tot dreptul să cerem guvernului liberal și în deosrbi marelui financiar al partidului, d-lui Costinescu, să-și recunoască greșala din ultimii timpi,—și să dee statului un budget real și echilibrat, care să-i pună finanțele sale la adăpostul deficitelor și a crizelor.

Din potrivă constatăm cu regret, că aceiași politică financiară dezastruoasă pentru țară, stăpînește pe liberali, că robinetul cheltuelilor nesăbuite, nu vor de loc să'l închidă, iar la sistemul vătămător al împrumuturilor nu înțeleg cu nici un preț să renunțe.

Din acest punct de vedere poticali financiară a d-lui Sturza era cu mult superioară,—și reducerea cheltuelilor statului, la strictul necesar și renunțarea la ori ce împrumuturi în străinătate, pînă la consolidarea situației financiare a statului, n'a putut fi un învățămînt folositor pentru d. Ionel Brătianu, succesorul seu.

Noi regretăm că ultimul budget al actualei guvernări liberale, se prezintă în condițiuni așa de rele și că viitorul guvern va fi nevoit să trăiască o parte din anul financiar 1910—1911, cu această alcătuire budgetară, care va aminti totdeauna că pe cît de pricepuți sunt liberalii în alcătuirea finanțelor lor personale, pe atît sunt de răi, în alcătuirea finanțelor statului.

Brătianu sau Ferechide?

D. Ferekide fusese deplasat pe banca ministerială într'un scop bine determinat: să implinească rolul delicat al bicului de foc, sau varga dracului.

La bătrînețe d. Ferekide nu mai este tînăr—misiunea aceasta nu era tocmai delicată și poate de ac ea nici d. Ferekide n'a pus varga în practică, ni-i lumea nu s'a speriat de el.

D. Ferekide, în misia sa, fusese destinat să fie ministru cu termen. Termenul a trecut fără ca d. Brătianu să și fi reluat locul. Faptul acesta preocupă cercurile politice, de și este foarte interesant ca d. Brătianu, cel mai mare și cel mai tînăr barbat de stat, să rămîie ministru fără portofoliu, iar d. Ferekide să deție portofoliul internelor în acest secol al progresului.

Căci d. Ferekide, care este și vieux jeu și preferă și ciubucurile de joc înaintea cenaclelor literare, s'a dovedit a fi un ministru tot atît de capabil ca și marele și tînărul barbat de stat—mai pe scurt: d. Ferekide a lămurit și mai bine crasa incapacitate a d lui Ionel Brătianu.

Unul n'a făcut mai mult de cît celalalt: unul se ocupă de fondurile secrete, celalt doarme. Nici țara, nici partidul liberal, nu s'au resimțit, după trecere de mai bine de un an dela șe fia d-lui Brătianu, că în fruntea guvernului și în fruntea partidului, s'ar afla un om tînăr, nesurmenat de mun că, un om modern, un general proaspăt intrat în foc.

Țara și partidul liberal au simțit, din contra, că la succesiunea violentă a șefiei guvernului și a partidului, a venit un om nepregătit, un bărbat de stat cu totul artificial. Au simțit, că d I. I. C. Brătianu, are pentru el un trecut cu totul banal: că este fiul unuia din făurătorii României moderne, dar că n'are nici un prezent, precum este exclus ca să aibă vre-un viitor.

Politicește calitativ, ca valoare, ca putere de muncă, ca inteligență, nimic nu osebește pe d. Brătianu de d. Ferekide.

Poate ca temperament. Dar în vremurile de deșteptare în care trăim temperament cum îl are d Ferekid nu mai contează: dovadă că de astă dată, întreg bagajul politic al d lui Ferekide—varga—a remas nedespachetată, deși acel unic bagaj politic făcuse din d. Ferekide, în al 20-lea veac, ministru de interne cu termen redus.

Indiferent dacă *oficialul* **va publica sau nu expirarea mandatului d lui Ferekide.**

Poți spune și acum că d. Brătianu ie ministru de interne și de nu va mai fi mîine d. Ferekide în minister—tot el va fi.

L'un vaut bien l'autre.

Suntem adînc îndureraţi de decesul prematur al unui distins fruntaş al partidului nostru, şeful conservatorilor-democraţi din Botoşani, d. Constantin Ghica-Deleni.

Fost deputat şi senator, în mai multe rînduri; fost vice preşedinte al Senatului în ultima guvernare conservatoare, Constantin Ghica s'a distins mult prin cunoştinţele sale, prin afabilitatea sa şi prin caracterul seu blînd şi drept.

Coborîtorul unei vechi şi nobile familii moldoveneşti, conservator din convingere, Const. Ghica era, prin firea lucrurilor şi democrat, precum toţi adevăraţii conservatori sunt şi democraţi.

De aceea, la crearea partidului de sub şefia d-lui Take Ionescu, Ghica se înrolă în noul partid, ştiind că acolo vor găsi găzduire ideile-i democrate şi iubirea sinceră pentru popor.

Noi deplîngem în moartea lui C. Ghica dispariţia unui vechiu luptător, unui om de bine, unui excelent colaborator al partidului şi unuia din cei mai devotaţi soldaţi ai partidului nostru.

I vom cinsti memoria păstrîndu i cea mai sinceră aducere aminte — precum şi el cu numele seu, cu faptele sale politice —cinstise partidul din care făcuse parte.

Familiei fruntaşului decedat îi trimetem cele mai sincere condoleanţe, iar prietenilor botoşăneni le strigăm: şeful vostru a murit, să trăiască şeful pe care-l veţi alege, spre a lupta înainte pentru realizarea idealului comun.

O sarcină oribil de anormală

— Sau programul unui secretar general —

D. D. A. Teodoru, excelentul stilist romîn, secretar general al ministerului de instrucție, s'a făcut vinovat de o descoperire în materie de clinică infanticidă—cu toate că d. Teodoru nu este de cît doar doctor în materie de circulări ministeriale privitoare la „cum ar trebui să se strîngă fetele in corset".

D. Teodoru a lasat să se petreacă o naștere și, după împlinirea fericitului eveniment, se vaită într'un interminabil articol, despre sarcină: d. Teodoru a scos *Democrația Romînă* și acum abia tratează despre sarcina acestei june copile romîne, menită să turbure și mai mult caleidoscopul colectivist.

Asta ie chestie de procedură: să naști și apoi să devii interesant. Dar „sarcina noastră", descrisă în No. 2 al „Democrației" este tot ce poate fi mai anormal: anormal și prin faptul descris mai sus și prin acela, că, bărbatul cu sarcina se simte bine, iar greața o simte cititorul sarcinei d-lui Teodoru.

Conducătorilor partidului liberal, singurii cari au îndrumat Romînia modernă, după părerea d lui Teodoru, „li se impunea o singură metodă: aceia de a întroduce în țară technica pe care civilizația a născocit-o în lumea politică și de-a o pune (technica) la îndemîna unui număr cît mai mare, pînă a face din fie-care *membru al neamului* o putere conștientă în stare să priceapă și să determine mersul statului".

Am închis ghilimelele. Acum să le redeschidem ca să vedem ce au făcut, în continuare, conducătorii partidului liberal: „aveau și un singur *instrument de lucru: Statul,* care, la noi, este unealta deșteptărei claselor".

Technica pusă la îndămîna fie-cărui membru al neamului, instrument de lucru și unealtă—partidul liberal mai este și intervenționist și, ca atare, spune d. Teodoru, a început să creieze cadre: „cadrele politice ale unei „noi vieți", cadrele economice ale unei „noi produceri", „cadrele sufletești" ale unei noi concepții de viață".

S'au cum s'ar zice: magazin de cadre cu rîdicata.

Inaintînd în sarcină, d. Teodoru ajunge la anul 1907, care, după d-sa, puse înaintea lumei o nouă gravă problemă: înfrățirea sufletească a satelor cu orașele.

In legătură cu 1907 și, deci, cu înfrățirea sufletească de mai sus, d. Teodoru pune fapta odiosului atentat, care apare astfel: „o nebunie ucigașă înarmă mîna unui criminal contra celui mai îngăduitor și mai mare om de Stat al Romîniei actuale și *deschise*, tot brusc și tot neîngrădit, altă dureroasă perspectivă: frămîntările adesea îndreptățite ale lumei mici industriale și fața rușinoasă a lumei mahalelor".

Oribilă sarcină! Noroc, zeu, că nașterea a fost premergătoare sarcinei—căci D-zeu să-l înțeleagă pe barbatul gravid ce vrea să spună—noi n'am înțeles nimic.

Chestii istorice

2 Februarie — Mitropolia de Iași

Marea clădire a lui Veniamin Costachi, Mitropolia Moldovei, restaurată în 1886 supt arhipăstorirea fericitului întru pomenire Iosef II Naniescu, își are ca hram *Stratenia* Domnului, adică întîmpinirea pruncului Iisus la 40 de zile în templu, de către bătrînul Simeon și profeteasa Ana.

Hramul Mitropoliei nu l'a dat Veniamin Costachi în 1837, ci el era hramul vechei bisericuțe de lemn, rădicata de Anastasia Doamna, soția lui Duca Vodă bătrînul, în 1682 din pajiște, pe locul unui vechiu țintirim și clădită în piatră pe la 1752. Veniamin Costachi stricînd vechea Biserică Albă a ținut să ridice măreața sa Catedrală, demnă de marele Mitropolit, dar pe care neiscusința arhitectului a făcut să se surpe cel de al 5-a turn din mijloc. Hramul l'a menținut tot cel al vechii Mitropolii, păstrînd în zidurile ei mai multe rămășiți de la vechea Mitropolie, ca pomelnicul în marmoră a lui Dosoftei, apoi cîteva pietre mormîntale slavone ca a copilului lui Nec. Racoviță vel log. de prin 1661, de la vechiul țintirim, pe care Anastasia Doamna l'a stricat și a făcut biserica Albă.

Locul pe care s'a clădit biserica Albă cum și împrejurimile sînt diferite cumpărături și schimbări de la diferiți boeri, căci toată ulița mare, numită din vechiu ulița boerească era plină de clădiri boerești. strada comercială fiind ulița Podul-Vechiu, ulița sf. Vineri (Hala) și ulița rusască, azi Ghica Vodă și strada de jos.

In preajma bisericei Albe era feredeul lui Vasile Lupul, iar alăturea cu feredeul la deal spre sf. Gheorghe Lozonski era colegiul vechiu a lui Vasile Lupu, scoala Vasiliană până tărziu în secl. al XVIII-a.

Dar dacă în istoricul Mitropoliei de Iași prindem schimbările cînd s'a petrecut; țintirim vechi până la 1682; Biserica Albă în lemn a Doamnei Anastasia a lui Duca Vodă de la 1682; Mitropolie îndată după aceia; clădită în piatră după 1750; rezidită pe planuri mărețe de Veniamin în 1837; restaurată în 1886; nu mai puțin interes prezintă hramul dat acestei biserici: *Stratenia.*

Povestea cu bătrînul Simeon ne-o aduce numai Evangelistul Luca; ceilalți Evangheliști o tac. De ce? cred că n'o știau, căci nu toți știau toate despre copilăria lui Isus, asupra căreia umblau cele mai multe povestiri necanonice, de fantazie și pe care biserica le-a oprit în Evangheliile zise *apocrife.*

Povestea cu Simeon a rămas ca oficială, deși Evanghelistul Luca nu ne-o lămurește. De ce Sf. Duh a pedepsit pe Simeon să nu moară până ce nu va vedea cu ochii săi pe pruncul Isus — enos kedoși = Fiul omului. Cine era acest Simeon? Cu ce păcătuise el lui Iahvech? „Era un om în Erusalim" zice Luca, dar e de ajuns atîta? Se crede că acest Simeon era unul din traducătorii Septuagintei, care a tradus Biblia în greceste la Alexandria supt Ptolomeiu Filadelful și că se îndoi asupra traducerii pasajului din Isaia (VII, 14): „iată fecioara va naște fiu și va fi numele lui Emanuel" (Mateiu I, 23). Toți 69 de traducători au pus cuvîntul *fecioară*, afară de Simeon, care n'a putut pricepe lucrul. Și atunci sf. Duh, care inspirase pe traducători a blestemat pe Simeon să nu moară: „Și spiritul sfînt era peste dînsul; și el era înștiințat de sf. Duh că nu va vedea moartea până ce va vedea pe Hristosul Domnului; și a venit *în spirit* la templu" (Luca II, 26, 27).

Primirea în narațiunea oficială a Evangheliilor a povestei cu Simeon ne arată că izvoarele Evangheliului sînt variate și că îmblau în lumea credulă a timpului și unele versiuni grecești asupra Septuagintei, care e socotită în biserica ortodoxă tot ca inspirată de Duhul sfînt în litera ei ca și textul Ebraic.

Deci Simeon bătrînul era de peste 300 cînd s'a născut Iisus, traiu îndelungat ca al Patriarhilor înainte de Noe cel cu potopul.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

PLICTISEALĂ..

E de sigur meritul unui foarte abil artist dramatic, de a fi scris una din cele mai amuzante piese asupra unei teme ingrate: „Le monde où l'on s'ennuie". O piesă absolut franțuzească, excelent interpretată de ansamblul d-nei *Blanche Toutain*, ea însăși o artistă neapus de vioaie și de grațioasă.

De-aceea „plictiseala" personagiilor din piesă a fost extrem de distractivă și a înveselit numeroasa asistență din sală, adînc recunoscătoare trupei care n'a.. plictisit-o, ci din potrivă.

Căci de nimic nu ne temem mai mult în viață de cît de această senzație penibilă,—urîtul, sau plictiseala.

De ce se plictisește lumea văzută în piesa lui Pailleron? De uniformitatea unei vieți unde se face politică, literatură, stăruință pentru numiri,—se fac de toate din care însă, după filosofia spiritualei ducese—lipsește *iubirea.*

De ce ne plictisim în viață, în societate? Pentru o mie și unul de motive. Este, în genere, instinctul de reacțiune sufletească în contra lipsei de plăcere, în contra monotoniei. E adînca obsesiune în contra căreia luptă tînărul sub impulsul primelor dorințe vagi alergînd după efemere idealuri; contra căreia luptă victimele spleenului—englejii—întreprinzînd lungi călătorii în jurul lumei; contra căreia nu se poate apără nici monarhul închis între zidurile palatelor și ale protocolului și contra căreia recurge la tradiționalul buffon cunoscut din tragediile lui Shakespeare și al cărui tip nil zugrăvește poetul Baudelaire, el însuși un plictisit:

Je suis comme le roi d'un pays pluvieux,
Riche, mais impuissant, jeune, et pourtant très vieux
Qui, de ses précepteurs méprisant les courbettes
S'ennuie avec ses chiens comme avec d'autres bêtes.
Du bouffon favori la grotesque ballade
Ne distrait pas le front de ce cruel malade.

Cine n'a cetit prin ziare tragica povestea împărătesei Rusiei, care se stinge acum, în castelele ei,—fortărețe și închisori totodată!—după o viață de plictiseală! Dar tragedia Impărătesei rătăcitoare, Elisabeta a Austriei pe care numai pumnalul lui Lucchesni a salvat-o de cea mai teribilă boală, urîtul?

Cu deosebire plictiseala femeilor măritate constituie o mare primejdie socială. Ea este originea vițiului general al jocului de cărți și al „trădărilor", aceste din urmă fiind adeseori reacțiuni fatale ori răzbunări firești în contra vieței plicticoase. Iar filosoful Emile Faguet afirmă pe bază de statistici, că femeile măritate dau un mare contingent de sinucideri—mult mai mare de cît al femeilor libere ori văduve—tot din cauza urîtului de care sufăr în menagiu. E aci un vast capitol de cercetări psihologice și fiziologice, în care însă nu putem să ne aventurăm aci și din lipsă de loc și de teamă să nu... plictisim pe amabilele noastre cetitoare.

Rodion

In chestiunea stovainăzărei

Scopul intervențiunei mele în această chestiune nu este, să iau apărarea d-lui profesor Ionescu, atacat cu atîta violență pe această temă; d-sa nu are nevoie de această apărare. Documentatul și inimosul articol publicat în „1907" din 11 Ianuarie 1910, de eruditul profesor și abilul chirurg dl. dr. Juvara, a putut convinge pe cei străini medicinei; zic pe cei străini medicinei, căci medicii și studenții în medicină nu au nevoie a li se demonstra valoarea științifică a d lui profesor Ionescu. Care e medicul romîn, care visitînd serviciile spitalicești din centrele europene n'a auzit vorbindu se de marele chirurg romîn Ionescu?

Care este medicul romîn, care asistînd într'un asemene centru la o intervențiune chirurgicală importantă bine executată, n'a comparat imediat pe chirurgul respectiv cu chirurgul Ionescu? Care e iarăși medicul romîn, care avînd într'un asemene serviciu oare-care decepțiune nu s'a gîndit imediat la superioritatea d-lui profesor Ionescu? Cine l'a văzut de aproape și de multe ori operînd pe maestrul romîn și a avut ocaziune să-l compare cu marii maeștrii chirurgi străini, nu poate de cît ajunge la conclusiunea, că profesorul Ionescu este unul dintre cei mai mari chirurgi moderni. Cea ce m'a determinat insă, să scriu cîte-va rînduri în această chestiune este pe de-o parte faptul, că d. dr. D. D. Niculescu în articolul publicat în Viitorul No. 776 a. c. amintește de încercările făcute de minc la spitalul, pe care'l dirijez, iar pe de altă parte, faptul, că avind ocasiunea acum în urmă, să vizitez mai multe spitale din Berlin și Paris, cred interesant a arata starea acestei chestiuni în serviciile de chirurgie din aceste centre.

Să începem cu partea această din urmă. In mai toate articolele scrise în contra d lui profesor Ionescu, se afirmă că metoda este rea, periculoasă, și se lasă a se înțelege pentru publicul profan, că afară de profesorul Ionescu, nimene nu face rachianestesia.

Așa să fie? In Octombrie anul trecut, am avut onoarea, să iau parte la un curs de chirurgie practică, făcut de profesorul Klapp, profesor extra-ordinar al clinicei chirurgicale a d-lui profesor Bier din Berlin; rachianestesia este ceva curent în această clinică: o face profesorul ordinar, o face profesorul extra-ordinar, o fac asistenții, o face ori-cine este admis să opereze în această clinică; este adevărat, că se întrebuințează foarte des în această clinică anestesia cu eter și în acele casuri, pentru cari se întrebuințează tot în această clinică rachianestesia (operațiile pe perineu și membrele inferioare), dar nici odată rachianestesia nu se consideră ca periculoasă, căci în cazul acesta nu s'ar întrebuința. In această clinică, pentru acest scop se întrebuințează: *Tropacocain-suprarenin* și se injectează o fiolă din preparatele casei G. Pohl, Schönbaum, bez. Danzig; o fiolă conține 1,3 ctm. tropacocain și 0.0013 suprarenin. Trebue să adaog, că de multe ori nu se obține anestesia cu acest preparat; profesorul Bier explică acest resultat negativ, prin defectuositatea preparațiunei—cele mai multe ori anestesia era complectă.

In clinica ginecologică și obstetricală din Berlin, condusă de d. profesor Ernst Bumm, am avut ocasiunea, să văd, că în operațiunile ginecologice în *tot-de-a-una* se face rachianestesia; se dă cloroform numai, cînd nu se obține aneste-

sia cu injecţia lombară. Dl. profesor Bumm, după ce a întrebuinţat metoda Bier (0,005—0,01 cocain) (eucain B) a părăsit acest preparat ca periculos şi dintre preparatele: tropacocain, novocain, eucain, stovain, cu sau fără adrenelină, s'a oprit la novocain cu adrenalină, în fiole provenite de la Höchst; se serveşte de aparatul lui G. Krönig, şi une-ori combină metoada cu injecţia de scopolamină după B. Krönig.

In serviciul profesorului James Israel din Augustastrasse, Berlin, rachianestesia este de ordin curent; se întrebuinţează fiole, provenind de la Merk-Darmstadt şi conţinînd fie-care 5 la sută tropacocain şi 0,6 la sută clorur de sodiu.

In Spitalele din Paris, visitînd serviciul d-lui dr. Chaput de la spitalul Lariboisière, şi venind vorba de metoada d-lui prof. Ionescu, d-sa mi-a făcut cinstea de a mă invita pentru a doua zi, 31 Decemb. 1909, în sala Denonvilliers, unde a executat o operaţie asupra intestinelor cu rachianestesie. D-sa întrebuinţează novocain 4 la sută, pe care o injectează, după ce lasă, să se scurgă mai întâiu cîţi va centimetri cubi liquid cefalorachidien—voi arata cu altă ocaziune, în ce scop.—Recomandă anestesia lombară călduros, impută d-lui prof. Ionescu, că nu-l citează pe d-sa; nu întrebuinţează stricnina, pentru că d-sa crede, că anihilează puterea stovainei şi nu mai obţine anestesie complectă.

D-sa dorind a mă convinge, că Francezii, se servesc de rachianestesie, mi-a recomandat, să mă duc în serviciul d-lui prof. agregat Tuffier, spitalul Beaujon. Aci am văzut intervenţiuni importante; laparotomie, limfadenom inguinal etc. executate cu rachianestesie, cu novocain 4 la sută.

In acest serviciu urmează d. dr. Leonte, fiul eminentului chirurg romîn, şi care de sigur urmăreşte şi această chestiune. In spitalul Necker, serviciul d-lui prof Albarran, am avut ocaziunea să văd pe dl. prof. Marion, executînd o prostatectomie cu rachianestesie prin stovaină (fără stricnină.)

Trecînd la prima parte a faptului, care me-a determinat, să scriu acest articol, iată resultatele obţinute de mine în puţinele încercări făcute. Am întrebuinţat rachianestesia, metoda şi tecnica d-lui prof. Ionescu de 14 ori şi anume; pentru hernii crurale, inguinale, sarcocel tuberculos, flegmon sub-peritoneal flegmon perirectal, laparatomie cu sutura intestinului în urma unei plăgi penetrante a abdomenului, exudat pleuretic stîng, ganglioni cervicali, mastită cu traiecte fistuloase. Pentru ultimele trei intervenţiuni s'a făcut puncţia dorsală superioara; preconisată de d. profesor Ionescu.

In toate aceste cazuri, afară de unul *anestesia a fost complectă* şi nici o dată nu am fost silit să recurg la cloroform după injecţiunea intrarachidienă.

Nu am avut de înregistrat *nici un fel de accidente*, ca incontinenţa materiilor fecale, sudori reci etc; la doi bolnavi s'a notat dureri de cap după injecţie, cari însă au trecut a doua zi. Poate că nu este aci locul pentru toate aceste detalii, dar dat fiind faptul, că dl. dr. Niculescu în articolul mai sus citat, arată că, nu se ştie rezultatul încercărilor noastre, am crezut necesar a arata toate aceste.

Mare merit are metoda d-lui profesor Ionescu, în ce priveşte simplicitatea tecnicei. D-sa, cu convingerea şi cu căldura, cu care împărtăşeşte altora ideile sale, nu crede de prisos a insista mereu, asupra simplicităţii acestei tecnici. Dacă în clinica d-sale, dacă în serviciile bine organisate, ori cît această tecnică s'ar psesenta ca simplă, totuşi reuşita ei se poate atribui mijloacelor, de care dispun aceste servicii, în spitalele rurale, unde medicul este lipsit de organizaţiunea acestor servicii, acolo se poate aprecia cît de simplă şi suficientă este tecnica preparaţiunei soluţiunilor necesare şi executarea rachianestesiei, aşa precum o preconisează d sa.

Ori care farmacist conştiincios poate prepara într'un flacon curat o soluţiune de sulfat neutru de stricnină cu apă sterilizată, şi poate cântări şi introduce o cantitate cerută de stovaină într'un tub de sticlă sterilizat. Astfel în orice colţ al ţărei se poate întotdeauna avea la îndemînă materialul necesar, preparat cu c te-va minunte inainte de operaţiune. Nu e nevoe nici de fiole Pohl din Danzig, nici de acele de la Höchst, neputîndu-se nici odată avea deplină siguranţă, atunci cînd de un centimetru cub mai mult sau mai puţin depinde reuşita metodei. In corpul acestui articol am citat trei casuri consecutive din clinica d-lui prof. Bier, unde d sa explica neobţinerea anestesiei prin defectuositatea preparaţiunei.

Combinaţiunea stovainei cu stricnină datorită exclusiv d-lui profesor Ionescu, face posibilă întrebuinţarea acesteia în dose mai mari, micşurîndu-i toxicitatea. Acestui amestec se datoreşte faptul, că în toate serviciile din ţară, unde s'au făcut încercările cu acest amestec nu s'au observat accidentele, cari de obicei se atribue stovainei pure.

Intr'un caz observat de mine într'un serviciu din Paris, bdlnavul a presentat spre finele operaţiunei sudori abundente, greaţă, palorea feţei, puls, care necesitat injecţiuni cu eter, camfor, etc; injecţiunea s'a făcut cu stovaină pură fără stricnină. De asemene bolnavii injectaţi cu stovaină pură, novocaină pură etc. presinta mult mai des incontinenţa materiilor fecale, decît acei cu soluţiunea stricnină stovaină.

Puncţia dorsală superioară aparţine de asemene esclusiv, d-lui prof. Ionescu şi nu se poate combate cu încercările făcute în străinătate, pe bunul motiv, că asemenea încercări nu s'au făcut; de alt-fel, spre finele articolului său din Revista de Chirurgie, Februarie 1909, dl, prof, Ionescu arată acest lucru. Vizitînd cu un alt coleg romîn un bun serviciu din Berlin, şeful ne-a spus, că ne va invita într'o zi pentru ca să facem o anestesie după metoada preconisată de d-l profesor Ionescu—de unde resultă, că nu a încercat'o şi ca atare uşor de înţeles, că îi pare de necrezut.

Dar dacă dl. prof. Ionescu are meritul combinaţiunei stovainei cu stricnină, cu alte cuvinte, cum se exprimă prof. Juvara facerea stricninei *inofensivă*; dacă d sa are meritul intinderei rachianestesiei la părţile superioare ale trunchiului, cap şi gît; dacă are meritul unei tecnici precise, simple şi practice, apoi are marele merit al vulgarisărei metodei.

In centrele mari străine, rachianestesia se face în multe părţi, însa fără convingere. Că rachianestesia nu e considerată ca periculoasă este faptul, că se face în cele mai importante servicii dar cei, care frecventează aceste servicii pot observa, că cele de mai multe ori se începe cu rachianestesia. pentru a sfîrşi apoi cu cloroform ori cu eter; cu alte cuvinte nu se aplică acest procedeu cu convingerea lucrului sigur, studiat.

D l profesor Ionescu a erijat acest procedeu în metodă adevărată, care trebue să înlocuiască metoda anestesiei generale prin înhalaţiune. Dacă d-l prof. Ionescu nu a descoperit preparatul chimic: stovaina, şi nici a aplicat pentru întâia oară rachi-anestesia, ceea ce d-sa nu a susţinut nici odată. ci din contra în articolul mai sus citet din Revista de Chirurgie, vorbind de prof. Bier din Berlin, îl numeşte „acela, care a introdus în practica chirurgicală anestesia lombară", pentru impotantele modificări, însă, întooduse de dînsul, pentru gulgarisarea metodei aceasta cu drept cuvînt trebue numită: *Metoada profesorului Toma Ionescu.*

Doctor C. Vitner
Medic primar al spitalului din Podul-Iloaie

1910 Ianuarie 29.

Consfătuirea de la Camera de Meserii

Nevoile meseriaşilor.—Lipsa unor curente favorabile pentru meseriaşi în opinia publică.—Ţinerea unui Congres al Camerelor de Meserii —Incurajarea industriei mici.—Reforma tarifelor vamale—Bănci cooperative de meseriaşi.

Intre cuvîntările rostite în şedinţa de Duminică a Camerei de Meserii şi despre care am relatat foarte pe scurt este remarcabilă cuvîntarea d-lui Şerban, care prin importanţa chestiunilor şi prin modul magistral cum au fost ele tratate prezintă un deosebit interes.

D-sa începe prin a arăta că din cercetările statistice ce a făcut asupra activităţei comitetelor corporaţiilor din circumscripţia Camerei, a putut face printre altele—şi constatarea că din cele aproape 1000 de şedinţe ce comitetele au ţinut în nici una nu s'au ocupat de chestiuni de ordin general, care privesc progresul meseriilor sau a meseriaşilor, ci s'au mărginit la rezolvirea de mici chestiuni biroucratice sau administrative.

Această stare de lucruri e dăunătoare pentru meseriaşi şi mai mult acum cînd suntem în plină perioadă de reforme sociale şi economice.

Comitetele de corporaţii trebue să-şi pue în serviciul cauzei generale, cunoştinţile, experienţa şi munca lor, căci datoria şi timpurile prin care trecem cer acest lucru.

Camera de Meserii va acorda tot sprijinul pentru ca cerinţile meseriaşilor să poată fi aduse la îndeplinire.

Din consfăturile asupra nevoilor meseriaşilor se va naşte însufleţirea de a ne pune pe lucru pentru obţinerea reformelor şi a îmbunătăţirilor imperios trebuitoare.

Mişcări şi agitaţii printre meseriaşi se observă pretutindeni însă, dintre dezideratele exprimate foarte puţine au caracter de seriozitate.

Legile şi măsurile de represiune sunt primejdioase, o guvernare înţeleaptă se distinge prin respectul libertăţilor şi prin satisfacerea treptată a nevoilor tuturor claselor sociale.

Cel mai mare neajuns de pe urma căruia au de suferit meseriaşii e: *lipsa unui curent favorabil pentru ei în opinia publică.*

Dacă pînă mai dăunăzi protestările muncitorilor erau privite cu simpatie, apoi de la publicarea programului partidului social-democrat s'au creat curente defavorabile mişcărei.

Nu suntem în contra idealurilor urmărite de socialişti, însă ca masa mare a meseriaşilor şi fruntaşilor să se lese preocupaţi numai de chestiuni care nu se vor putea realiza de cît foarte tîrziu şi se neglijeze marile chestiuni care cer o rezolvire imediată, aceasta e o mare greşală care poate să aibă urmări fatale pentru desvoltarea şi propăşirea meseriaşilor noştri.

In treacăt amintesc că unul din punctele programului social-democraţilor este acordarea dreptului de vot pentru toţi locuitorii fără nici o deosebire de naţionalitate, sex etc.

Ei bine aceasta este ceva extrem de grav. Trebue să recunoaştem că este nevoie de o reformă electorală pentru că după cum sunt constituite astăzi colegiile electorale, meseriaşii nu pot să-şi trimită în corpurile legiuitoare pe cine vor dînşii, însă îndreptarea acestor lipsuri nu se poate face acordîndu-se votul la o aşa diversitate de tendinţi şi interese.

Avem o formaţiune socială foarte defectuoasă ceia ce constituie necontenit o ameninţare asupra bunului mers. *Ne lipseşte clasa de mijloc* şi trebue toate sforţările ca să putem forma şi întări această clasă şi numai cînd vom avea această clasă şi după ce această clasă îşi va fi îndeplinit rolul ei social şi economic să ne gîndim la reforme mai largi.

Pentru provocarea unui curent serios în opinia publică cel mai nimerit lucru ar fi *ţinerea unui congres al Camerilor de Meserii din ţară*, în care să se discute şi să se caute soluţii pentru rezolvirea chestiunilor cari privesc pe meseriaşi.

Observăm că pînă acum statul a fost preocupat numai de industria mare şi pretextele pe care se sprijină o asemenea politică sunt că în industria mare sunt angajate atîtea milioane care au nevoe de protecţiune. Ei bine unde credeţi că este adevarata bogăţie a ţării noastre, în cele 50 cel mult 100 milioane ce sunt angajate în industria mare sau milioanele care stau în braţele şi în puterea de muncă a muncitorilor noştri şi deci nu este nevoe de protecţia şi sprijinul statului.

Şi iată de aci se ivesc două chestiuni mari: *încurajarea industriei mici* şi *reformarea tarifelor vamale* care sunt de un interes imediat pentru meseriaşi şi cărora trebue să li se dee soluţiuni de urgenţă.

Aplicarea art. 95 din Legea Meseriilor e foarte slabă cu toate că se spune că astă-zi meseriaşii au dobîndit prin acest art. un cîştig anual de trei şi jumatate milioane lei anual, aceasta nu înseamnă nimic în raport cu marea cerere de muncă ce se observă la meseriaşii noştri.

Lărgirea dispoziţiilor acestui art. în sensul ca *lucrările publice să se dea meseriaşilor romîni fără licitaţie* şi ca ei să fie feriţi de şicane şi neajunsuri, ar contribui iarăşi la rezolvirea unei importante părţi din nevoile meseriaşilor.

Lipsa de credit, scumpetea capitalului, sunt iarăşi nevoi mari, nevoi urgente şi comitetele de corporaţii şi toţi meseriaşii de bine trebue să se gîndească la remediarea acestei stări, fie lucrînd pentru constituirea de bănci populare, pentru meseriaşi sau cooperative de producţiune, în senzul cum s'au arătat de către Ministerul de Industrie şi Comerţ, sau sprijinind lucrările începute de d. Al. Stoian, preşedintele Corp. Metalurgice.

Dl. Şerban termină zicînd: prudenţi, cum trebue să fie o clasă de producători, meseriaşii vor înţelege că acum e timpul ca dînşii să se gîndească în mod paşnic şi serios la imediata rezolvire a cauzei lor.

Consfătuirea s'a terminat la ora 7 seara.

Marele număr de meseriaşi prezenţi au adus entuziaste mulţumiri d-lui Şerban pentru iniţiativa ce a luat, rugindu-l să convoace mai multe şedinţe în felul acesta pentru a se putea studia chestiuniie şi lucra rezolvirea lor.

I. P.

Litere-Ştiinţe-Arte

Convorbiri critice.—Excelenta publicaţiune a profesorului universitar d. M. Dragomirescu, a intrat în anul al patrulea. Primul număr al publicaţiei cuprinde nu numai un bogat şi variat material literar numeroase recenziuni şi informaţii literare,—dar şi un foarte remarcabil articol semnat de directorul revistei: „Un pas înainte", Cu cea mai lăudabilă obiectivitate, d. Dragomirescu face un rezumat al întregei mişcări literare, cum şi al schimbărilor mai însemnate, produse în judecarea unor anumiţi scriitori şi unor anumite curente literare, arătînd care a fost—în aceste fenomene şi manifestări literare—rolul „Convorbirilor critice". In chip sincer d. Dragomirescu recunoaşte punctele acele în care alte publicaţiuni au fost mai norocoase—e vorba de producţiuni literare propriu zise—dar reuşeşte a convinge pe cetitori că importanta revistă a izbutit să-şi impună multe vederi în critică şi a reuşit în acelaş timp a atrage multe valori literare, în proză şi în poezie, făcîndu-le să graviteze în jurul marei publicaţiuni.

Relevînd activitatea mult merituoasei reviste îi urăm acelaş succes şi aceiaşi autoritate ca şi în primii trei ani de existenţă.

*

In timp ce lumea literară apusană e preocupată de fragmentele inedite din „Chantecler", cari apar mereu în ziarele şi revistele pariziane, a trecut aproape neobservată publicarea unei serii de bucăţi inedite—fragmente din lucrări necunoscute ale lui Alfred de Musset. Ele au fost publicate în „Journal" de Geneve de către d. Eugene Philippe care a cunoscut de aproape pe d-na Martellet, născută Ardéle Colin, celebra foastă menageră a marelui poet. Probabil că ei îi datoreşte acele versuri inedite.

*

Presa germană afirmă că celebrul palat imperial din Corfu, foasta propietate a Impărătesei Elisabeta, astăzi în posesiunea lui Wilhelm II, va fi vîndut, de oare ce nu poate servi de reşedinţă imperială.

*

Noua operă a lui Franţ Lehar „Zigeunerliebe" a fost cîntată la Opera comică din Berlin. Intre interpreţi a figurat şi concetăţeanul nostru *Jean Nadalovitsch* despre care criticul de la „Berlinier Tageblatt" scrie: „Jean Nadalovitsch, ca un ţigan desăvîrşit a briliat cu voacea sa clar şi luminos timbrată de tenor, timbru pe care a ştiut să-l întrebuinţeze şi în „voix mixte" şi în jumătate voace".

Opereta însăşi n'a fost tocmai bine primită.

*

Intre direcţia lui „Theater an der Wien" şi „Porte St. Martin se fac tratative pentru „Chantecler". E vorba ca toată trupa franceză care a creat rolurile piesei să facă un turneu european. In acest caz se vor da la Viena patru reprezentaţii pe la începutul lui Aprile stilul nostru

*

Mîne seară Joi, d-na Agata Bărsescu va apărea într'o nouă creaţiune: „Dama cu camelii" de Alex. Dumas.

E unul din rolurile cele mai de forţă din repertoriul marei tragediane. Va urma apoi *Sapho* şi la 11 Februarie *Hamlet.*

Informaţii

❑ *Societatea agrară din Bucureşti, care are de preşedinte pe d. Carp, s'a pus în grevă contra acestuia.*

Membrii societăţei fusese convocoţi pentru a treia oară, pe Sîmbătă, şi întrunirea urma să se ţie cu ori-care va fi numărul membrilor presenţi.

Venind d. Carp la ora fixată pentru întrunire, el găsi porţile închise şi plecă furios.

D. Carp este învinuit, ca n'a luat cuvîntul în Cameră de cîte ori erau în joc interese agrare.

❑ *D. N. Pogonat, distinsul nostru prietin, a suferit o pierdere ireparabilă prin decesul soţiei sale, doamna Natalia Pogonat, care a sucombat astă zi la orele 6 dimineaţă, după lungi suferinţi.*

Inmormîntarea va avea loc Vineri.

Luăm vie parte la durerea excelentului nostru prietin şi la acea a unicului seu fiu şi transmitem amîndorora sincerile noastre mîngâieri.

❑ *Jan Kubelic, care va concerta Sîmbătă seara în localitate, va sosi Vineri cu trenul de 5,15, venind din Rusia.*

Mai multe camere i-au fost rezervate la otelul Traian.

❑ Domnul şi Doamna A. D. Xenopol au fost primiţi în audienţă de M. S. Regele, Sîmbătă în 30 Ianuarie, la oara 7 sara, fiind reţinuţi în acea audienţă până la oara 9; iar Duminică 31 August învitaţi de M. S. Regina la o audiţie muzicală.

❑ Eri s'a deschis seziunea curţei cu juri la Neamţ. Presidează d. consilier C. Grigoriu.

❑ Cu trenul de aseară, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a plecat în Capitală.

❑ Aizic Moise Şaraga, care a fost condemnat de curtea cu juri la 15 ani inchisoare, pentru omorul sevîrşit în Bucovina, a făcut recurs la Casaţie.

❑ Invăţătorul Savel Ciocan a fost reîntegrat pe ziua de 1 Februarie la şcoala din Comuna Zmeu judeţul Iaşi.

❑ Pensiile civile şi militare se vor plăti la 18 Februarie a. c.

❑ De la 1 Martie c. Iaşul va avea numai o muzică militară, aceia a regimentului 13 Ştefan cel-Mare.

Muzica batalionului 4 vînători, se desfiinţază pe acea zi. E de mirat în adevăr că batalionul nu poate susţinea o muzică, cînd în orăşele mai mici, cu toate că muzicele produc mai puţin totuşi ele se susţin.

❑ Casa de Economie a funcţionarilor din Iaşi, strada Săulescu 1, a împărţit acţionarilor sei un dividend de $9\frac{1}{4}\%$, din care 8.52% societarilor şi 0 73 la fondul de rezervă, pentru asigurarea capitalurilor.

❑ La şcoala de menaj din comuna Barcea, judeţul Tecuci, a fost numită maestră de lucru d-na Stavrache, soţia simpaticului locotenent Stavrache din Tecuci, în locul d-nei Eugenia Balaban lăsată în disponibilitate.

❑ **Incercare de sinucidere.**—Azi dimineaţă locatarii din curtea caselor din strada Păcurari No. 16 au fost alarmaţi de nişte ţipete ce se auzeau din acea curte.

Ce se întîmplase? Femeea Fany Livizov, de fel din Vaslui, care de mai mult timp era suferindă, venise eri dimineaţă cu trenul de 8 jumatate, la Iaşi pentru a se consulta cu medici. Dînsa a tras în gazdă la nişte rude ale ei din acea stradă şi azi dimineaţă pe la orele 4 jumătate, într'un acces de alienaţie, a deschis o fereastă de la etajul al doilea şi s'a aruncat jos.

La ţipetele desperate ale nenorocitei, au sărit vecinii anunţîndu-se în acelaş timp autorităţile şi pe medicul secţiei.

Imediat sosi la faţa locului comisarul Stroian, care începu primele cercetări, dispunînd transportarea victimei la spital. Familia însă se opuse. In acelaş timp sosi şi d. dr Tudor, care dădu victimei ajutoarele necesare.

Starea numitei e gravă. Ea are răni la Cap şi pe corp şi nu se ştie dacă va scapa cu viaţă.

Intrebată asupra cauzelor ce au determinat o să sevîrşească acest act, dînsa n'a putut răspunde nimic. Rudele ei au declarat însă că dînsa suferea de alinaţie mintală.

❑ **Din Răducăneni.**— De mai multe zile circulau fel de fel de versiuni asupra fraudelor de la banca populară din Răducăneni. Se aruncau în spetele învăţătorului diriginte, Berenghi, lipsuri din fondul casei, sustrageri de acte, împrumuturi de bani făcute la prieteni politici generoşi fără nici o garanţie. Zvonurile s'au concretizat în fapte. Controlarul Mîndricel venind în cercetare în ziua de 13 Ianuarie a controlat scriptele şi a găsit 3500 lei delapidaţi, din care 3250 lei capital şi restul dobînzi netrecute în scripte. Casierul băncei d. Berenghi a fost desărcinat pentru nereguli constatate de controlor, iar casa sigilată şi încă o victimă a activităţii extra şcolare.

S'a cerut de 7 ori poate casei centrale să vină un controlor să facă o inspecţie, pentru că din felul cum se administra banca nu putea să iasă de cît un crah. Să nu se uite că obştia a luat moşia Răducăneni în arendă cu 75000 lei pe an din 50000 cît umbla înainte, că tot avutul obştiei era îngrămădit la bancă.

Dacă controlul se făcea la vreme n'avem nenorocirea de a înregistra al doilea caz ca cel de la Vetrişoara.

Ori scoateţi pe învăţători din pîrjolul băncilor, ori onorata casă centrală să ia măsuri pentru un control mai des şi mai serios; alt-fel se nenorocesc atîţia învăţători buni, pe care banii îi ademenesc, căci banul e ochiul dracului. Dar la banca populară din Răducăneni s'a făcut politică liberală, ba încă Lupistă şi bietul Berenghi e victima acestui politicianism de gaşcă şi de coterie.

Il deplîngem

❑ O domnişoară elevă de şcoală profesională în lipsa de mijloace de întreţinere doreşte a găsi plasare într'o familie, unde poate lucra ori-ce în ramura croitoriei cum şi a medita copii de cursul primar în schimbul pensiunii. Adresa supt iniţialele d ra M. A. la ziarul *Opinia.*

❑ In locul d-lui G. Gabrielescu, care a fost înlocuit din postul de stagiar al judecătoriei I din Iaşi, a fost adus d. G. Vernescu, tocmai din Roşiori.

D. Gabrielescu a fost înlocuit în urma unui raport al... prefectului de poliţie şi în loc urma să fie numit un protejat local.

D. Stelian însă, veşnic în ceartă cu fruntaşii liberali locali, a recurs la Roşiori pentru un loc vacant în Iaşi.

❑ In cursul săptămînei viitoare se vor numi comisiunile care vor face recrutările tinerilor ce vor forma clasa anului 1911.

❑ Eri s'a oficiat cu o deosebită solemnitate hramul Mitropoliei (Intimpinarea Domnului).

Serviciul religios a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, asistat de doui archierei şi de un mare număr de preoţi.

Au asistat toţi protoereii din Eparchie precum şi starîţii mînăstirilor.

I. P. S. S. Mitropolitul a ţinut o frumoasă cuvîntare.

A avut loc apoi o recepţie în palatul Mitropolitan.

❑ Astă-zi dimineaţă Mercuri, se ţine un consiliu de miniştri sub preşedinţia M. S. Regelui.

❑ Comitetul executiv al partidului conservator s'a întrunit ieri la Bucureşti, în saloanele clubului, sub preşedinţia d-lui Carp.

S'a hotărît să se ţie mai multe *consfătuiri* (Intruniri publice) cu prietinii din provincie. Prima va avea loc la Botoşani, în ziua de 14, şi la ea vor lua parte şi domnii P. P. P. Carp, Al. Marghiloman, N. Filipescu şi C. C. Arion.

Alte asemenea consfătuiri vor avea loc la T.-Severin, Bîrlad, şi Galaţi.

Datele n'au fost fixate pentru aceste consfătuiri.

❑ La şcoala de adulte ce s'a înfiinţat pe lîngă şcoala de fete „Hatmanul Nicoară", au fost numite următoarele institutoare: d-na Maria Savinescu, directoară, iar d-nele Luiza Stoica, Sofia Scriban şi Eleonora Dimache, institutoare.

Ultime informaţii

❑ *Judecătorul stagiar al ocolului Hangu, d V. Dimitriu, alegător în colegiul II Senat din Iaşi, a fost mutat la Babadag.*

D. G. Istrate, care a fost numit portărel la Iaşi, fusese, cu ani în urmă, şef portărel la Iaşi, iar acum judecător la Buhuşi.

D. Istrate este şi el alegător în colegiul II Senat de Iaşi şi transferarea sa la Iaşi a produs nemulţumiri la clubul colectivist, nu din cauza enormei nedreptăţi, dar fiind-că locul fusese promis unui avocat din localitate.

❑ *Partidul conservator-democrat din Bucureşti va ţinea Duminecă, 6 c., o mare întrunire publică în Capitală, sala Dacia.*

O delegaţie a clubului nostru din Iaşi va asista la acea întrunire, cum vor asista şi delegaţi din toată ţara.

❑ *Mai mulţi profesori ai facultăţei de medicină din Iaşi vor asista la banchetul ce va fi oferit Duminecă seara, la Bucureşti, d-lui profesor dr. Toma Ionescu.*

❑ *Cu începere de la 1 Mai va fi pus în circulaţie un nou tren accelerat Iaşi-Bucureşti, care va pleca din ambele direcţiuni la orele 2 p. m. şi nu se va opri de cît la staţiile mari.*

Noul tren va merge linia Vaslui.

Tot la 1 Mai va fi suspendat trenul Bucureşti-Vîrciorova, care pleacă din Bucureşti la orele 5.55 seara, cu legătură la Budapesta-Viena.

Trenul, care pleacă actualminte la orele 6.45 dimineaţa din Bucureşti, va fi accelerat pînă la T. Severin, unde va găsi legatură spre Pesta-Viena.

❑ *Consiliul facultăţei de drept din Iaşi, întrunit astăzi dimineaţă, a recomandat pe d. Vespasian I. Pella, conferinţiar la cursul de istoria doctrinelor economice, de la facultatea juridică din localitate, secţia doctoratului, complectîndu-se astfel toate catedrele de la doctorat.*

Recomandarea d-lui Pella s'a făcut cu şase voturi pentru, contra fiind d. profesor A. C. Cuza.

❑ *Comitetul teatral, întrunit ieri seara, a delegat pe doamna Agatha Bărsescu-Radovici cu conducerea direcţiei scenei a teatrului naţional din Iaşi, pînă la sfîrşitul stagiunei teatrale, adică pînă la 15 Februarie.*

Ar fi o mare cinste pentru scena acestui teatru şi de mare folos pentru el, dacă s'ar reuşi ca marea artistă să fie numită definitiv directoară de scenă.

❑ D. maior Lazăr Engherliu a fost numit comandant al pieţei pe ziua de 1 Februarie, în locul d-lui maior C Petala, care trece la corp, în vederea avansării.

Eri d. maior Eugherlin a inspectat închisoarea militară Galata. propunînd cîte-va noui reforme.

❑ Comunicarea d-lui A. D. Xenopol, făcută în şedinţa de Vineri, 28 Ianuar, la Academie, adunase un public numeros. D-sa a vorbit despre *Socialism şi Sociologie*, arătînd în esenţă că socialismul nu poate avea putinţa de a fi un sistem de idei ştiinţific, ci este numai un program de dorinţi, pe care evoluţia numai va arăta întru cît sunt realizabile.

❑ Doamnele Maria Moruzzi, d r Hurmuzescu şi Constance Ghica, prezidenta şi membrele societăţei „Crucea Roşie" filiala Iaşi, au fost ieri la „maternitatea" distribuind ajutoare în haine copilaşilor şi micilor orfani.

❑ Direcţiunea şcoalei „Sf. Sava" comunică următoarele:

D. Colonel C. Langa, cunoscutul filantrop al oraşului nostru, cu ocazia sărbătorilor de Crăciun, a dăruit elevelor şcoalei Profesionale Sf. Sava, suma de 100 lei, din care sumă s'au împărţit elevelor 2 pelerine, 2 perechi botine, 2 perechi galoşi şi 7 rochii uniformă.

Frumoasa faptă a d-lui L. Colonel C. Langa vorbeşte de la sine.

❑ Şcoalele israelite—romîne din toată ţara au înfocmit un memoriu către ministrul instrucţiei, prin care arată dificultăţile ce li s'ar face de către autorităţi, din care cauză mersul regulat al instrucţiei ar avea de suferit.

Delegaţia compusă din domnii doctori Beck (Bucureşti), Nimerover (Iaşi) şi Olivenbaum (Botoşani), a fost primită Vineri în audienţă de d. Haret, care ar fi promis că se va interesa de aproape de cuprinsul memoriului.

❑ **Examenul de capacitate s'a amânat.**—Noi ştiam încă de la 16 Ianuarie, că examenul de capacitate pentru fete se va amîna. Din cercurile intime haretiste se dădea ştirea că însuşi ministrul Haret nu era contra ideei amînării examenului. *Opinia* apoi s'a făcut ecoul cerinţelor celor mai multe din candidate, pentru amănare, pentru motivele arătate la timp. Nu era logic, ca pentru un examen asupra a 7 materii să se dea timp de preparare 4 luni, iar pentru alt examen asupra unei singure materii să se dea timp de preparare 7 luni.

Era cel mai nimerit lucru ca ministerul să avizeze de pe la 20 Ianuarie, că examenul se amînă. Ce face însă ministrul Haret. Trimete pe la 26 Ianuarie adrese personale la fie-care candidată, că fiind admisă între candidate pe baza actelor prezentate, sînt învitate a se prezenta urgent în Bucureşti pe ziua de 1 Februarie a. c. la Universitate, la oarele 8 dim., cînd urmează a se începe examenul. Toate candidatele au făcut pe dracul în patru şi au plecat, unele punîndu-şi suplinitoare, altele împrumutîndu-se de la cine au putut şi cu cît au putut. Ei bine, pe ziua de 1 Februarie s'a făcut o simplă formalitate. Comisia a strigat de catalog toate candidatele. Din 110 înscrise au răspuns 100 şi ca să facă ochi faţă cu 100 de candidate, li s'a zis că din eroare li s'a făcut adresele de chemare pe ziua de 1 Februarie, în loc de 15 Martie, cînd urmează să se ţină examenul.

Buna ziua!

Buna ziua!

Dar asta e curată bătae de joc. 100 de candidate cu cel puţin 100 lei cheltuieli fac 10,000 lei scoşi din pungile atîtor nenorocite de licenţiate, cari vai de capul lor cum şi-au scăpuit acea sută de lei. Dar ce le pasă cazacilor d-lui Haret de nenorocirea oamenilor. Le-a chemat să le strige la catalog şi pentru asta să se cheltuiască 100 de lei.

Noi credem, că nici la 15 Martie nu se va ţinea examenul. Examenul trebue să se ţină la 1 Maiu odată cu cel de limba franceză, şi pace.

❑ Mîine va expira concediul d-lui consilier N. Leonescu. D-sa a cerut o nouă prelungire, prin petiţie adresată d lui prim preşedinte al Curţei.

❑ Iată comisiunile de examinare a învăţătorilor din circ. Iaşi, chemaţi la examenul de înaintare pe loc:

Intăia comisiune: Sol. Haliţa, preşedinte; Jocota şi Gh Gheorghiu, membri; a doua comisiune: P. Fîntînaru, preşedinte; Valentin Bude şi P. Bogdan, membri.

Examenul se va ţinea în două localuri: la seminarul „Veniamin" şi la liceul naţional.

❑ Cu ocazia hramului de eri al Mitropoliei, I. P. S. S. Mitropolitul a rîdicat la rangul de stravofor pe următorii preoţi economul Gh Nepotescu, protoereul de Dorohoi; I. Simionescu, protaereul de Botoşani; D. Sofronie, de la Suceava şi Const. Matasa, de la Neamţ.

❑ In ziua de 28 Ianuarie s'a ţinut prima conferinţă la cercul cultural preoţesc din Tg. Frumos, s'au ţinut două şedinţe intime în care s'au discutat chestiunea privitoare la afacerile curente ale bisericei. Se ştie că fie care cerc preoţesc se compune din 10 preoţi sub preşedinţia protoereului judeţului.

Mâine se va ţinea a doua conferinţă la cercul Ţiganaşi.

❑ **Jubileul societăţei „Viitorul".**—Societatea de întreprinderi „Vulturul", al căreia preşedinte este d. A. D. Atanasiu, şi-a sărbătorit alaltă-eri aniversarea de un an de la înfiinţare, printr'un banchet care a avut loc Luni seara, în sala Pastia. Au luat parte membrii societăţei, mai multe d-ne, precum şi reprezentanţii presei. Muzica batal. 4 vânători, sub conducerea d lui locot. Biţa, a intonat diferite arii plăcute.

La tuasturi, primul care ia cuvîntul este d. A. D. Atanasiu, preşedintele societ. care arată cum greutăţile luptei pentru traiu, au dat naştere diferitelor societăţi culturale şi economice. Arată apoi scopul societăţei „Vulturul", care are mai ales în vedere a apropia capitalul de muncă, în toate ramurile. Enumeră secţiile ce le are societatea, relevînd munca şi dragostea ce o depun, mai ales întemeetorii, pentru progresul societăţei.

D. Boncescu arată că înfiinţase o societate a funcţionarilor agricoli, dar care mai apoi s'a disolvat! E de părere şi cere chiar, ca societatea „Vulturul" să înfiinţeze şi o secţie a funcţionarilor agricoli.

D. Gh. Anastasiu avocat zice că se serbătoreşte înfiinţarea unei societăţi care a întrunit pe cei mai valoroşi maeştri al meseriilor şi industriilor din Iaşi. Scopul ei este de a dezvolta conştiinţa profesională şi a asigura buna stare materială şi morală a meseriaşilor, industriaşilor şi familiilor lor".

Bea pentru aceştia.

Mai toastează d-nii: Gh. Luchian, Comarnitchi şi D. Longinescu avocat, care bea pentru sexul frumos.

D. A. D. Atanasiu, mulţumeşte tuturora care au onorat cu prezenţa lor banchetul şi în special reprezentanţilor presei, pentru care tuastează. A răspuns d. Dan, coresp. Adevărului.

O copiliţă a d-lui Comarnitchi, a recitat nişte versuri ocazionale „Cine-i mai tare", producînd mult haz. A urmat apoi o serata dansantă şi s'a petrecut de minune, până în zorii zilei.

❑ **De la societatea de ştiinţi.**—Alaltă-seară, 1 Februarie a avut loc în amfiteatrul de fisică de la universitate, şedinţa a III-a a societăţei de ştiinţi din Iaşi. Au luat parte aproape toţi membrii

Din chestiunile la ordinea zilei nu s'a putut trata de cît trei. A vorbit întâi d. C. Popovici, „Asupra trajectoriilor unui fluid". Apoi urmează foarte interesanta comunicare a d-lui C. Bedreag, despre „Verificarea comptuarelor cu cîmp rotativ", însoţită de experienţe. D sa a studiat chestia din punct de vedere teoretic, practic şi technic.

Din punct de vedere teoretic ds. a ajuns la o lege teoretică a acestor aparate, dată prin o curbă după care se pot calcula diferenţile ce ar putea da aceste aparate în cazul cînd nu sunt bine instalate şi a dedus importanţa verificărilor. Cu experienţe a arătat publicului cum se pot face aceste verificări.

D. profesor Hurmuzescu luînd cuvîntul atrage atenţiunea auditorilor asupra acestei importante lucrări şi conchide că organele guvernului într'un stat, care verifică cu atîta muniţiozitate balanţele oltenilor ce ne vînd mere, nu vor lăsa mult timp distribuţiunea energiilor electrice fără a organiza laboratoare centrale de verificare, în interesul atît al concesionarilor, cît şi al clienţilor, pentru încrederea ce trebuie să rezulte, atît din partea celor d'intâi cît şi mai ales a celor din urmă, care plătesc după o măsurătoare la care ei nu înţeleg nimic. De aceia se explică oarecare neîncredere.

După aceia d. profesor I. Simionescu face o comunicare asupra studiilor sale făcute în Dobrogea: (Caracterele generale ale jurasicului Dobrogean).

Ora fiind înaintată celelalte comunicări se vor ţinea în viitoarea şedinţă de la 1 Martie.

❑ **Judiciare.**—Se ştie că înalta Curte de casaţie s. I, a făcut divergintă în chestia de a şti dacă rabinii au sau nu obligaţia de a oficia la prestarea jurămîntului more-judaico

Chestia a rămas a fi judecată în secţii unite şi s'a pus termen pe ziua de 25 Februarie. Rabinii din Iaşi, recurenţi în proces, vor fi asistaţi de d-nii C. G. Disescu şi C. C. Arion.

— D. Robert Chefneux, licenţiat în drept, cerînd a fi înscris în baroul local, consiliul de disciplină i-a respins cererea pe motiv că d. Chefneux n'ar fi cetăţean romîn.

D. Chefneux a făcut apel, care se va judeca Sămbătă la s. I a Curţei.

— Direcţia tramvaiului a făcut recurs contra deciziei curţei de Iaşi, s. II care a condemnat-o la 25000 lei despăgubiri către d-na Lelia Pana.

Se ştie, că un recurs identic a fost respins de înalta Curte, s. III.

— In cursul lunei Februarie Trib. Iaşi va judeca două procese senzaţionale. Dl. Marcus Iuster este acţionat în judecată de unul din fiii săi pentru alimente şi pentru a-i da partea sa de tovărăşie din exploatarea moşiei Fereşti din jud. Vaslui. Reclamantul se plînge, că după ce a fost exploatat de tatăl său ca ori ce simplu lucrător, apoi refuză să-i dea produsul muncii şi străduinţii sale.

Este, netăgăduit, un proces stingher, *sui generis*.

— La secţia I-a a Curţei se judecă astă-zi, de către complectul secţiei, apelul ministerului şcoalelor în contra sentinţei achităţoare a trib Botoşani, privitoare pe d. D. Mănăstireanu, fost revizor şcolar al judeţului Botoşani.

In o audienţă anterioară, Curtea, schimbînd calificarea faptului în abuz de încredere, menţinuse numai punctul privitor la acordarea unui ajutor de trei sute lei, pentru studii, elevului Georgescu şi admise proba testimonială, ca să dovedească d. Mănăstireanu că acordase acel ajutor.

Acum se ascultă martorii.

— La secţia II a a Curţei urmau să se judece astă-zi contestaţiile pentru înscrierea mai multor stagiari în baroul tribunalului Tutova

Neprezentîndu-se părţile Curtea a suspendat judecarea.

— Camera de punere sub acuzare admiţînd opoziţia procurorului de Tutova, a menţinut arestat pe V. Dobraniu, învinuit de fals în acte publice.

A admis d'asemenea opoziţia procurorului de Suceava, menţinînd în cauză cinci indivizi pentru tălhării.

— Complectul s. II a Curţei va judeca mîne divergintă ivită în procesul ce-a fost intentat la 9 evrei din Boznieni, pentru atentat la libertatea cultului.

— Curtea secţia a II-a a condemnat astă-zi pe Gr. Cernovodeanu şi Segall la cîte trei ani închisoare, pentru falşuri în acte private, comise în prejudiţiul d-lor fraţi Stroici.

❑ **Clericale.**—Eri după amiază la orele 3 a avut loc în Aula Seminarului Veniamin Costachi, prima conferinţă a societăţii „Mîntuitorul Hristos" la care au luat parte un mare număr de preoţi.

Primul a luat cuvîntul P. S. S. Arhiereul Nicodem Munteanu, preşedintele societăţii, care a început cuvîntarea prin a spune că conferinţele înfiinţate din iniţiativa I. P. S. Sale Mitropolitul Pimen au de scop de a săvîrşi o apropiere între preoţi şi o luminare a problemelor ce le are clerul nostru de deslegat. Ast-fel de conferinţi s'au ţinut şi la Dunărea de Jos şi care au avut de urmare înfiinţarea unei sale particulare, condusă de preotul Luca Cozma şi în care sală se adună toţi parohienii şi acolo ascultă conferinţi cu subiecte religioase ţinute de preoţi şi cu alte subiecte ştiinţifice ţinute de magistraţi, avocaţi şi medici.

A vorbit apoi sf. Sa economul Stavrofor Pavel Savin, despre necesitatea educaţiei religioase în familii şi care ar trebui să se facă de către preoţi.

A respuns apoi Mitropolitul, care a mulţumit pentru urările ce i s'au adus şi îndeamnă preoţimea să caute a se folosi cît mai mult de aceste conferinţe pentru însemnata sarcină ce o au.

La urmă a vorbit sf. Sa economul Ţincoca, protoereul oraşului, care a aratat necesitatea ca în educaţia familiilor să pornim din însuşi familiile noastre preoţeşti. Sf. sa a făcut două comunicări: 1). relativă la studiul geografic al aşezării creştinilor în oraş, în scopul de a se face împărţirea parohiilor şi a doua comunicare relativă la schimbarea serviciului divin serbătorile şi Dumineca în sensul ca să se înceapă dimineaţa la 7 şi să se termine la orele 11 jumătate.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 3 Fevruarie

Redeschiderea conflictului Sinodal

Bucureşti.—Conflictul sinodal, care părea că a luat sfîrşit, a reînceput iarăşi.

Astăzi în şedinţa Senatului, P. S. Sa Episcopul Romanului s'a rîdicat şi a spus că Sinodul şi-a luat angajamentul de a interveni la guvern pentru ca legea sinodală să fie modificată, în urma cărui angajament P. S. Sa a revenit la şedinţele Sinodului, pentru a se aduce pacea în biserică. Acum însă vede că guvernul nici nu se gîndeşte ca să modifice legea.

Episcopul Romanului cere ca să ţie angajamentul dat şi să se depue imediat un proect pentru modificarea legei.

D. Haret declară că nu va depune nici un proect pentru modificarea legei sinodale. Va trebui ca mai întâi ea să intre în vigoare şi apoi să se vadă dacă e nevoe să se modifice.

Episcopul Romanului declară că dacă nu se ţine angajamentul dat conflictul va reincepe.

Mitropolitul Primaat zice că în adevăr Sf. Sinod a promis că va interveni pentru modificarea legei şi că va interveni, însă trebue puţină răbdare.

D. Haret a luat din nou cuvîntul şi a declarat că nu va depune nici un proect pentru modificarea legei sinodale.

Conflictul sinodal se poate dar considera ca reînceput.

*

Tot în şedinţa de azi a senatului d. Agraru şi-a desvoltat interpelarea sa cu privire la cererea profesorilor universitari de a li se spori salariile şi spune că e contra satisfacerei acéstei cereri.

Iarnă grea

Ploeşti.—Aci în judeţ ninge de două zile şi s'a aşezat o zăpadă mare. Prin unele părţi circulaţia e întreruptă.

Congresul social-democrat

Bucureşti.—Congresul social-democrat s'a închis aseară.

S'a votat o moţiune prin care se blamează acţiunea actualului guvern şi o altă moţiune în chestia ţărănească.

S'a admis programul, care cuprinde următoarele:

Votul universal, legislaţia ocrotitoare a muncei; domnia legilor; desfiinţarea corporaţiilor; abrogarea legilor excepţionale şi a legei expulzărilor; legea grară.

CAMERA

Bucureşti. — Azi urma să se înceapă discuţia proectului pentru modificarea legei monopolului cărciumelor.

Din cauză că d-l Emil Costinescu lipseşte, discuţia s'a amînat.

Se votează proectul de lege la construirea locuinţelor ţine.

Consiliul de min stri

Bucureşti.—Azi urma să se ţie un consiliu de miniştri la palat.

Din cauză însă că d-l Em. Costinescu se află la Sinaia, Consiliul s'a amînat.

Situaţia se agravează în Grecia

Viena.—Ultimile telegrame sosite din Grecia, anunţă că situaţia s'a agravat în Grecia şi că resboiul civil e aproape inevitabil.

Ofiţerii de marină au îndreptat vasele spre Pireu.

Casele deputaţilor sunt bombardate cu pietre. In multe localităţi s'au făcut meetinguri şi s'au arborat drapele negre.

Multe ziare n'au apărut.

Proectul contra contenciosului

Bucureşti.—D. Porumbaru şi-a depus astă-zi la Cameră raportul său relativ la proectul de lege prin care se prevede desfiinţarea contenciosului ad-tiv.

Ziua începerei discuţiei generale nu s'a fixat încă.

Chestia votului universal

Berlin.— Comisiunea pentru reforma electorală din Prusia a respins prin 15 voturi contra 11, propunerea de a introduce votul universal, dar a adoptat cu 15 voturi contra 13, propunerea relativă la votul secret.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a făcut tragerea loteriei clasei a III-a a regatului Romîn.

Au cîştigat:

20,000 lei No. **54,000.**

1,000 lei No. 13038, 26723, 30028.

500 lei No. 12559.

300 lei No. 32287, 23319, 16656, 48830, 15792.

250 lei No. 11108, 25053, 27110, 40431, 50415, 52962.

200 lei No. 1952, 3525 4416, 29388, 35367. 56170, 58267, 59305, 37479, 41189, 43084, 49538, 53669, 17377, 26017, 22992, 3536, 35706, 50918, 54498, 18904, 30087, 54008.

Nou incident Spano-Maroca

Paris.—Se telegrafiază din Larache că un nou incident s'a ivit între Spania şi Maroc din cauza următoare: Guvernatorul Serifian dădu ordin ca să se aresteze şase soldaţi din poliţia spaniolă pentru turburarea ordinei, dar aceştia fură liberaţi în curînd şi după o luptă violentă în cursul căreia fură trase focuri în contra guvernatorului, apoi instructorii spanioli au refuzat să pedepsască pe vinovaţi. Guvernatorul s'a plîns sultanului.

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 6 Februarie 1910

Ora 9 seara

Un singur concert

— DAT DE —

JAN KUBELIK

PROGRAMUL CONCERTULUI

1). Vieuxtemps Concertul D. moll. (Introduction-Adagio religioso Finale Marciale J. Kubelik.

2). a) Bach Aria „

b) Bach Fuga „

c) Saint Saens Rondo Capriccioso „

— PAUSĂ —

3). a) Wagner-Wilhelmy—Preislied aus den Meistersingern .... I. Kubelik

b) Sarasate Zabateado „

c) Sarasate Zigeunerweisen „

4). Paganini: Fantasie, Nel cor prin non mi sento J. Kubelik.

Acompaniamentul la pian îl va ţinea apreciatul pianist d. Ludovic Schwab.

S'a pierdut

O căţea «Fox Terrier» albă cu puţine pete negre pe trup. Pe partea dreapta a capului o pată mare neagră cu puţin galben. Coada tăiată. Răspunde la numele »Mis».

Bună recompensă cui o va aduce la Dl. A. Ciurea în str. Buzdugan.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Instrumente Muzicale

de toate felurile în mare asortiment

Jul. Heinr. Zimmermann

Preţul-curent ilustrat gratis — LEIPZIG — Preţul-curent ilustrat gratis

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GODIN şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinterie

De vînzare la principalele magazine de consum, drogherii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa*: Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

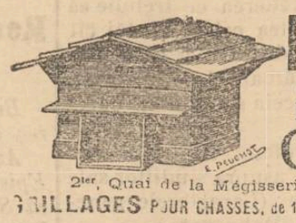

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel

2ler, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 12 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 3-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

la 3 şi 4 Februarie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei	8,50
1/4	Un sfert	Lei	17,00
1/2	Una jumătate	Lei	34,00
1	Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17. Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str. Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII. — No 935 Vineri 5 Februarie 1910

ROMANIA CENTRALA

Iarăşi conflict sinodal

Cine crede că buclucul cu Sinodul s'a isprăvit se înşală.

Episcopul de Roman a binevoit a reveni în Sinod după rugămintea colegilor, săi fraţi în Hristos, după ce a fost asigurat în principiu prin înscris anume că legea în 2 ale sale dispoziţiuni e anticanonică şi că deci se impune o modificare. Căci ce rost ar fi avut această grabă a membrilor Sinodului de a asigura pe Episcopul de Roman, că vor recomanda ministrului de Culte întimpinarea lui, de cît o recunoaştere tacită a dreptăţii cauzei sale.

Nu ne oprim asupra suptilităţilor de stil, cum s'a redactat fraza; ce înţelesuri ascunse i s'au rezervat; prudenţa în oficialitate aratată. Doar nu era cazul de a trage pe sfoară pe un Vlădică! Nu era aici cazul de a se juca de-a păpuşele, să se vorbească una şi să se înţeleagă alta. Nu *faptul* nevenirei Episcopului de Roman în Sinod era ceia ce jena, ci *motivul* părăsirei şedinţelor Sinodului. Tergiversările Episcopilor şi Arhiereilor, arată că era în joc un interes superior bisericesc şi că deci cel mai mic început de ademenire, de împacare era în fond o recunoaştere a dreptăţii sale.

Se zice că redactarea procesului verbal s'ar fi oprit la această formulă aleatorie: „Sinodul ia act de întimpinarea Episcopului de Roman şi că o va înainta d-lui Ministru de Culte.“ Atît! Fie! Nimic nu s'a zis, nici că *va stărui* în satisfacerea ei, nici că *se va grăbi* cu trimeterea; şi întru cît nu s'au zis aceste 2 lucruri, nici Sinodul nu e obligat să trimită, nici ministrul să o satisfacă.

Iată o formulă machiavelică!

De cît rămîne un lucru în picioare: persoanele în litigiu sînt tot acelea; motivele aduse sînt tot acelea; sinodul e permanent acelaşi, iar ministrul tot d. Haret.

Dar de aici începe nesocotinţa. Ziarele oficioase liberale au publicat la timp articule inspirate direct de d. Haret, că ministrul de Culte n'a gîndit nici o dată să se angajeze în reforma legii sinodale, de cît după ce se va experimenta cu consistoriul superior: că astfel fiind lucrul nu înţelege de loc de ce natură ar fi acel pretins angajament al Sinodului şi dacă Sinodul s'a lasat convins în o direcţie de vederi, nu însamnă că ministerul este ţinut de acel vot. Sinodul e organ duhovnicesc, iar ministerul e organ politicesc. Scurt dar... machiavelism.

In acelaşi timp presa partidului este asmuţată asupra Episcopului de Roman. făcîndu-l om străin de lume, stăpînit de diavoliceşti planuri, ademenit de Takişti, unealtă a diavolului.

Cine asmuţă? Cine toarnă untdelemn peste foc? Cine ocărăşte? A fost în drept Episcopul de Roman să se alarmeze, ca să demasce campania mărşavă ce continuă de a se duce, de cine? de ziarele oficioase şi de însuşi reprezentantul ministrului de Culte, de secretarul general! Biserica noastră creştinească aşteaptă deplina pace şi linişte, ca înainte de a înhăma pe păstorii ei la carul politic al partidului poporanist să se pună biserica pe temeliile ei canonice, singura raţiune de a fi biserică ortodoxă şi autochefală.

Altfel iarăşi se vor repeta scenele de astă toamnă, spre decăderea bisericei şi a reprezentanţilor ei.

***

DUPĂ DOI ANI

Partidul conservator-democrat implineşte astă-zi doi ani de existenţă. El a trecut astfel foarte mult, peste termenele foarte scurte ce i-au acordat domnii P. P. Carp şi Al Marghiloman.

Partidul conservator-democrat a ştiut să câştige, în acest interval, multe titluri de glorie. Cel mai de căpătenie este, fără îndoială, că, prin constituirea noului partid, o lume necunoscută pînă atunci a fost trezită să ieo parte la luptele noastre politice.

Partidul conservator-democrat a reuşit să formeze o opinie publică conştientă; să formeze şi să întărească conştiinţa naţională — graţie cărora partidul a isbutit să meargă din succes în succes, să se afirme tot mai mult ca partid de guvernămînt şi, în lupta contra a două partide mari, să se afirme el — cel mai tînăr — ca fiind cel mai tare şi cel mai popular.

Şeful nostru şi ceilalţi conducători ai partidului, au tot motivul să fie mîndri şi satisfăcuţi de bilanţul glorios al acestor doi ani.

Partid politic, care, după doi ani, să aibă un trecut cu totul remarcabil şi să poată privi cu toată increderea în viitor — asemenea partid n'a existat încă.

Faptul dovedeşte că asemenea partid condus de asemenea şef, a fost o necesitate reală pentru ţară, că ţara, ca să se deştepte, avea nevoe de un al treilea partid, partidul ei, nu al castelor, nu proprietatea unor anumite persoane.

Cu entuziastă încredere şefii şi partizanii sei pot păşi în al treilea an de existenţă a partidului, căci şeful şi partidul au dovedit cu prisosinţă, că au bine-cuvîntare de la ţară.

Din ale şarlatanilor politici

D Stelian, de cînd s'a aşezat ministru al dreptăţei, o duce într'un dor nestrămutat: vrea o magistratură ideală.

Idealul, fireşte, ie chestie de temperament, sav, dacă voiţi, chestie de gust Magistratură ideală ar însemna: distribuirea unei justiţii cît mai drepte; magistraţi conştienţi de menirea lor, lăsaţi să judece neinfluenţaţi.

D. Stelian urmăreşte el toate acestea? Nu. Dînsul vrea o magistratură ideală după temperamentul seu, după gustul seu: o magistratură devotată lui, la ordinele lui, supusă poliţailor sau prefecţilor.

Luaţi cazul prezidentului tribunalului de Tutova. D. Stelian îl păsueşte de trei ani de zile, fiind-că d. Bălăşescu n'a fost de un zece Mai la recepţia prefectorială, fiind-că d. Bălăşescu nu este colectivist.

Acel magistrat a fost dat în judecată disciplinară şi achitat. I s'au făcut, de către un inspector judecătoresc prea supus ministrului şi de către un fost procuror general prea zelos, nenumărate rînduri de inspecţii; i s'a înscenat, cu falsuri vădite, un nedemn proces electoral, fiind pus să scoată castanele din foc — directorul unui arest preventiv.

Ministrul de justiţie patronează toate aceste mici şi mari infamii, dar, ca dovadă că n'are dreptate, nu trimite pe vinovat în judecata consiliului superior al magistraturei.

Alte cazuri. Am avut alegere senatorială în Iaşi. Nu scrie la lege, nici pe cale de circulară nu s'a zis — nu s'ar fi putut zice — că un magistrat n'ar avea voie să-şi exerciteze dreptul de vot.

Venise să voteze mulţi magistraţi. Cei mai mulţi erau bănuiţi, cei mai puţini făceau plăcere prefectului cu presenţa lor în Iaşi.

Din cei mai mulţi s-au trezit cu congediile telegrafice revocate, cu misiuni speciale în alte părţi. Iar acum ei sunt revocaţi, alţii retrogradaţi, alţii, în fine, asvîrliţi de la o extremitate a ţărei la cealaltă.

Aceasta este opera unui ministru, care nu vorbeşte de cît despre magistratura ideală, aceasta este opera unui ministru, care, prin ast-fel de procedeuri, lămureşte perfect de ce umblă morţiş să desfiinţeze contenciosul, care înmormîntase abuzul secular.

Dar ceea ce face d. Stelian este perfect sistem colectivist. Cînd colectivistul ţipă „magistratură ideală“, el înţelege zugrumarea justiţiei şi cînd colectivistul se arată înăbuşit de actualul sistem electoral, el vrea de fapt, un sistem şi mai strîmt.

Epilogul alegerei din Iaşi a învederat o dată mai mult, sistemul politic al colectiviştilor: şarlătănie peste tot.

Examenul de capacitate pentru fete

Unul din motivele pentru care s'a cerut amînarea de către membrii din comisie a fost că dacă se ţinea examenul în felul cum a fost anunţat era nelegal şi se putea casa. După publicaţia ministerială ori-ce candidată putea eluda 2 sau 3 materii din cele enumarate, întru cît din cele 5 probe scriptice la Pedagogie, ori ce candidată putea nesocoti 2 materii.

Comisia cerînd ca coloqiul şi temele de disciplină pedagogică să atingă toate obiectele din programul concursului, reprezentatul ministerului, d. D. A. Teodor a trebuit să admită, punctul de vedere al comisiei şi să admită şi el amînarea.

Se va face o nouă publicaţie în Monitorul Oficial se va desluşi partea confuză de astă-zi, se vor cere obligatoriu la coloqiu toate materiile din program şi se va fixa termenul la 15 Martie.

Ne place a crede că acesta a fost numai forma; de fapt examenul era sorocit să se amîie încă de la 15 Ianuarie. Cu 5 zile înainte de 1 Februarie slujbaşi din Minister au telegrafiat la prieteni că examenul nu se ţine.

Aşa e administraţia d-lui Haret să 'şi bată joc de toată lumea.

S'a protestat: ministrul consecinte cu doctrina lui, cum a văzut proteste — au fost multe din partea candidatelor din Bucureşti — s'a executat şi a decis amînarea.

In chestia Răteşti

— O scrisoare a d-lui N. Fleva —

D. N. Fleva a trimes următoarea scrisoare ziarului *Epoca:*

Domnule Redactor,

Dacă în urma cuvîntării mele şi a istoricului document ce am citit în Cameră în chestiunea moşiei Răteşti, faimoasă cum o numiţi chiar d-voastră, v'aţi mărginit la aprecierile făcute a doua zi după discuţia ce a avut loc, n'aş fi zis nimic, fie care fiind liber pe aprecierile sale.

Ziarul „Epoca“ însă, de la 29 Ianuarie, revenind asupra chestiunii, în articolul său de fond, întitulat „*O victorie cam penibilă*“ a trecut aceste margini; şi după ce reînoeşte de faraţia că crede pe cuvînt pe d. Dinu Brătianu, şi prin urmare scoate pe fratele său, preşedintele consiliului, din cauză, face insinuări de natură a băga în public ideia că ar fi fost la mijloc o înţelegere ca interpelarea mea să ia anumite proporţii, şi aceasta pentru a se evita inconvenientele ce ar fi rezultat într'altfel pentru mine.

Contra unei asemenea aserţiuni, ce constitue pentru mine o insinuare calomnioasă, protestez. Bănuiala aruncată cu atîta desinvoltură asupra mea, se poate întoarce cu mai mult succes asupra acelora cari, nesocotind probele irecuzabile aduse de mine, au primit cu bună voinţă cele afirmate de fratele mai mic, pentru a scoate din cauză pe fratele mai mare.

Dar las aceste consideraţiuni la o parte şi viu la faptele din care „Epoca“ deduce o asemenea bănuială:

Vorbiţi mai întăi de forma cuvîntărei mele, domoală după d-voastră, formă datorită unei întrevederi ce amicul meu d. Take Ionescu ar fi avut cu d. ministru Al. Djuvara cu 3—4 zile mai înainte. Nu ştiu nimic despre această întrevedere, nici despre obiectul ei, şi forma cuvîntărei mele, e datorită nu cauzelor la care parlamentarul d-voastră anonim o atribue, ci situaţiei în sine.

Vi s'a părut că am fost domol. Şi pentru ce aş fi fost oare violent?

Documentele cari veneau în sprijinul meu erau aşa de concludente şi zdrobitoare că am crezut mai folositor să le las pe ele să vorbească şi pentru a prezenta chestiunea în mod cît se poate mai obiectiv, am făcut istoricul lor înscris.

Dar de ce n'am luat cuvîntul să răspunz d-lui Dinu Brătianu? Pentru că n'a adus nici o dovadă pentru spusele sale. Şi apoi am crezut că şi alţii vor examina nişte afirmaţiuni cari se certau şi cu bunul simţ şi cu toate actele din dosar. Nimeni însă n'a cerut cuvîntul; de aceasta se poate face o imputare, nu mie, care vorbisem, ci acelora cari au crezut mai bine să tacă, şi fac astăzi reflecţiuni postume.

Trec la partea cea mai gravă, şi reproduc textual din articolul „Epocei“ de la 29 Ianuarie:

„Primul ministru ar fi avut grija să adune un întreg material, privind gestiunea d-lui Fleva, ca ministru la Roma, unde unele închirieri sau sub închirieri, unele sume rămase neachitate, şi alte daraveri de asemenea natură, trebuiau să fie produse înaintea parlamentului“.

Cîte cuvinte atîtea aserţiuni răutăcioase, şi fără consistenţă.

In faţa unor asemenea insinuări repet protestarea mea, şi somez pe ori cine are adunat vre-un material în contra mea să-l scoată la lumină, să articuleze fapte şi să prezinte dovezile cuvenite. Iar eu mă fac forte a dovedi înaintea publicului că totul este neadevăr şi calomnie.

Sper, domnule director, că sentimentele d-voastră de imparţialitate vor face să se dea un loc în ziarul „Epoca“ acestei protestări.

Primiţi consideraţiunea mea.

Nicolae Fleva.

CATE VA NOTE

Epoca, ziarul rabiat al d-lui Filipescu. a uitat şi de takism, şi de takişti şi de alianţa israelită — şi s'a dedat la un alt sport — probabil mai rentabil.

Unde vedeai înainte takism şi takişti, vezi acum desfăşurîndu se o activitate febrilă pentru operetă. Nu pentru opereta junimistă, ci pentru una adevărată: contele Luxenburg.

Acest conte a repurtat foarte multe victorii — şi ne miră că junimiştii simpatizează pentru un victorios — ei, cari, învinşi, simpatizează, de obicei, numai cu învinşii.

*

Epoca se zice în măsură a desminţi ştirile presei europene privitoare la starea sănătăţei Impărătesei Rusia.

Ce are de-a face scripca cu iepurele?

*

O maximă constipată a *Secolului*:

„Justiţia e fundamentul „domnilor“ şi, implicit, este fundamentul armatei. Fără disciplină o armată piere, dar o armată nu cîştigă nimic prin transformarea disciplinei în canon de înăbuşire a Varităţei şi Echităţei.

Şi a stupidităţei, s'ar putea adăugi, ca să rimeze.

OAMENI ŞI LUCRURI

Intre dragoste si ură

Fără îndoială: „Othello“ prin imaginaţia lui Shakespeare n'a epuizat toate formele psihice ce poate da o analiză a sentimentului de gelozie.

„Mai bine aşi fi o broască şi aşi trăi în umezeala unei temniţe, de cît să las un colţ din ceea ce iubesc, spre folosul altuia...“ Şi aiurea zice:

„Aşi fi fost fericit dacă întreaga tabără a soldaţilor de rînd s'ar fi bucurat de graţiile ei, — numai ca eu să nu ştiu nimic. Acum însă, o! adio, linişte, pentru totdeauna, adio mulţumire a sufletului, adio batalioane cu penajuri, adio, războaie mari cari din ambiţiune fac o virtute...!“

Tot ce e mai trivial găseşte acum bolnăvicioasa fantazie a mîndrului Othello de odinioară. Se scoboară pînă la scîrbosul neam al broaştelor ca să-l invidieze; se înjoseşte pînă la evocarea soldaţilor prostitunîdu-şi în gînd odorul său, femeia atît de scumpă înainte, — şi toate acestea numai pentru că Jago. intrigantul, a înscenat cabala cu batista lui Cassio.

Psihologia e plină de atari exemple. Nu ne mărturiseşte oare liricul şi mîndrul Heine că, iubind pe Mathilda, — pe care o poreclise „la Mouche“ — era gelos de papagalul casei, atît de gelos, încît într'o bună zi, l'a otrăvit!? Vedeţi, — tot universul lui „Chantecler“ trăeşte în operile şi în viaţa eroilor şi a poeţilor... geloşi.

Dar toate aceste lucruri ne-au trecut prin gînd numai în legătură cu duioasa „Frou-Frou“ pe care am admirat o şi am jelit-o acum, pînă la această oră tîrzie — cam prea tîrzie oară, d-le impresar! — întrebîndu ne cu compătimire şi cu uimire totodată: de ce toată această dramă, de ce această repede ruină şi moarte? Pentru că şi ea, frivola şi capricioasa femee, neştiutoare de rele şi de întristări a muşcat o singură dată din fructul amar al îndoielei!

Ceea ce n'a putut face recunoştinţa către omul superior care o iubeşte; ceea ce n'a putut nici dragostea pentru copilul ei unic, — s'o schimbe, — a făcut clipa de gelozie faţă de propria ei soră Louise. E dreaptă, e întemeiată bănuiala ei? Desfăşurarea dramei nu ne spune. S'ar zice că momentul *acesta*, naşterea sentimentului de gelozie şi de ură formează simburele dramei. Căci e o adevărată, o adîncă ură care naşte în sufletul neîncercat al eroinei. Iar ura o va pierde, cum a pierdut, sufleteşte şi fiziceşte, pe eroi mai tari de cît mica şi frivola Frou frou.

„Nu-mi mai rămîne de cît s'o urăsc odată ce sunt înşelat“, plîngea Othello iar cu secole mai tîrziu Victor Hugo va cristaliza această stare sufletească într'un vers minunat, dar cinic:

J'aime, donc je hais...

...Căci nimic nu desparte în simţirea omului extremele cele mai desperechiate.

Rodion

Dl. Ioan Lahovari şi chestia Lumînărilor de ceară

Dl. Ioan Lahovari, fost ministru şi actualmente Deputat, om recunoscut şi apreciat ca jurisconsult şi om de stat de valoare, a găsit de cuviinţă să interpeleze în şedinţa de la 12 Ianuarie 1910, a camerei Deputaţilor, pe d. Ministru al cultelor, relativ la legea şi aplicarea legei asupra lumînărilor de ceară, destinate usului religios.

Dată fiind personalitatea d lui Ioan N. Lahovari, fost Ministru şi jurisconsult de valoare, mă aşteptam ca d-sa să spună în această chestie aprecieri şi soluţiuni înţelepte, care să ducă la a face, ca în religia creştină, obiectele necesare cultului creştin, să nu fie fabricate de cît din materiile cele mai pure, deosebind jertfa lui Abel de a lui Kain; mă aşteptam ca, d-sa să spună adevărul aşa cum este el, fără patimă, fără exagerare şi spre folosul economic al ţării şi respectul religiei.

Cetind în „Epoca“ de la 20 curent, discursul d-lui Lahovari, mărturisesc că am ramas dureros desiluzionat şi de afirmările ca şi de conclusiile d-lui Lahovari.

Dl. Lahovari a afirmat că legea asupra fabricărei lumînărilor de ceară, a distrus industria casnică, ocupaţie de căpetenie şi foarte veritabilă a sătenilor, care se ocupau cu fabricarea şi vînzarea lumînărilor de ceară, mai înaintea legei.

Această afirmare, e absolut neexactă. Nici odată sătenii nu s'au ocupat cu fabricarea lumînărilor de ceară, ca industrie casnică.

Nici odată sătenii n'au exercitat comerciul lumînărilor de ceară.

A doua afirmare neexactă a d-lui Lahovari, a fost aceea, cînd a spus, că legea actuală opreşte pe săteni a fabrica lumînări necesare usului lor.

Săteanul, e liber a fabrica lumînările necesare usului său, fie casnic, fie religios, nu poate însă vinde acele lumînări, nu poate face cemerciu cu ele. Şi nu poate face comerciu, pentru că nu se poate să facem din sătean fabricant şi comerciant, sustras de la dispoziţiile legilor ţărei, pentru că ar fi periculos a se adopta vederile d-lui Lahovari, care apar şi în casul de faţă ne-practice, ca şi pătulele de rezervă, de recentă memorie.

Mai departe, dl. Lahovari, citează ca ilustraţie a susţinerilor sale, cazul unui sătean, care a fost condamnat la amendă pentru că poseda lumînări falşificate.

De la început am crezut că dl. Lahovari vorbia, după cum crease atmosfera ce se crede, de un sătean practicînd industria casnică, dar mai la urmă, uitînd se vede cele ce spusese mai înainte, afirmă, că acel sătean cumpărase lumînările de la fabricantul Dimitrescu-Militari. Vra să zică, jeluitorul către dl. Lahovari era un neguţitor care cumpara şi vindea lumînări falşificate, nu era săteanul care practica industria casnică, în numele căruia a vorbit atît de greşit dl. Lahovari.

Urmează deci, că afirmările d-lui Lahovari ca chestii de fapt, sunt absolut false, neexacte şi regretăm ca d-sa a căzut în aşa pacate.

Ca soluţie dl. Lahovari a fost şi mai puţin fericit ca în partea primă a interpelărei sale.

După ce d. Lahovari s'a dedat la o calculă de om avar, la cît se rîdică numărul lumînărilor fabricate şi vîndute în cursul unui an, cătînd a deduce, că aurul curge în valuri, în punga lumînărarilor de la oraşe, în loc să curgă în punga sătenilor, pe care d-sa doreşte a-i vedea fabricanţi de lumînări fie şi chiar false, căci puţin se interesează d. Lahovary, de respectul religiei, care cere în serviciul bisericesc lumînarea de ceară, puţin 'i pasă de picturile bisericeşti, puţin 'i pasă de sănătatea închinătorilor din biserici, e mulţumit d. Lahovary în credinţa sa

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

păgină, ca în biserică se ardă lumînări de parafină, de ceresină, de său, de răşină. Se poate că d. Lahovary, doreşte să se ardă gaz în loc de undelemn, de ajuns numai ca gazul şi lumînările de parafină, ceresină etc. să fie făcute de săteanul industriaş vaşnic, de săteanul neguţitor fără control, de săteanul fabricant privilegiat, care să speculeze milioanele de lumînări calculate de d sa, lumînări de cîte 2 bani una, pentru a rămînea milioane de lei în punga săteanului.

D. Lahovary, nu ştie, şi regretăm că nu ştie, că legea asupra lumînărilor de ceară a scos falşul din biserică, a restabilit credinţa străbună, ştirbită prin falşificarea lumînărilor.

D. Lahovary, nu ştie, că această lege a făcut ca în biserică închinătorii şi preoţii se inspire un aer curat şi îmbalsamat, în locul fumului otrăvitor exalat din arderea parafinei, răşinei seului şi gazului de altă dată.

D. Lahovary, nu ştie, că legea d-lui Vlădescu avea tendinţa pe de o parte a crea casei Bisericilor un venit şi se cuvine, că acei ce vînd obiecte necesare cultului să plătească ceva spre folosul bisericilor sau a servitorilor bisericilor, iar pe de altă parte legea d-lui Vlădescu tindea să facă ca lumînările, icoanele, crucea, sfiştocul şi alte articole cerute de cult să fie naţionalisate.

Legea d-lui Vlădescu cu amenzi, nu pedepsia de cît falşificarea cerei, pentru că acesta e falşul ce scandaliza lumea.

Legea d-lui Haret, a greşit numai că a suprimat taxele, că a îndepărtat ideia naţionalizărei a d-lui Vlădescu şi că a întrodus în lege condiţiuni de fltil care dau loc la multe şicane din partea celui întîi judecător, casa bisericilor.

Dacă d. Haret, care a aparat legea contra atacurilor d lui Lahovary, atacuri nedrepte, intenţionează a modifica legea apoi se întroducă în ea dispoziţii ca fabricanţii de lumînări, icoane, cruci, sfiştoace etc. să fie numai acei brevetaţi. Ca fabricanţii să plătească o taxă anuală după populaţia reşedinţei fabricei şi să se pedepsască pe acei ce vor fabrica lumînări din alte materii, de cît din ceară de albine.

Sătenii sunt şi să rămînă liberi a fabrica lnmînări numai pentru usul lor casnic şi religios.

Preoţii să nu fie fabricanţi, ear vînzarea cerei falşe se fie prohibită.

G. D. Şerban

„Opinia" la Suceava

Coresp. particulară a ziarului „Opinia"

Pentru d. Haret.—In judeţul Suceava judeţ, cu şcoli multe şi învăţători destoinici,—aceasta nu poate să o conteste nimene — bieţii dascali, au de îndurat foarte multe. Aşa lefele le vin foarte neregulat—în fie-care lună pe la 10 şi 12 al unei următoare. Nu ştiu dacă în ţara noastră mai sunt bresle de slujbaşi, cari să fie aşa de neregulat plătiţi, ca învăţătorii!

Pentru învăţători însă, cari n'au alte mijloace de trai, de cît nenorocita de lefuşoară, aceasta se întîmplă lunar; şi n'ar fi nimica, dacă creditele nu li s'ar închide de la o vreme, cînd rămîn peritori de foame. Oare d. ministru ştie de acestea?

Dar dacă ar fi numai aceasta, tot ar fi cum ar fi, dar sunt altele şi mai sdrobitoare. Aşa, cu încălzitul localurilor de şcoală, care sarcină, de la 1 Aprilie 1909, e în seama Casei şcoalelor, s'au petrecut lucruri revoltatoare. Sumele pentru încălzitul şcoalelor s'au fixat de la biroul revizoratului şcolilor, fără a ţinea seamă de nimic, nici de arătările învăţătorilor, nici de bugetele comunelor pe ultimii ani, şi sumele ast-feliu fixate au fost impuse învăţătorilor, fără nici o discuţie.

In regulamentul pentru aplicarea legii asupra învăţămîntului primar la art. 72 iată ce zice: „Diriginţii vor locui în localul şcoalii şi vor beneficia de combustibilul necesar locuinţii lor". In alt loc la art. 50 „Diriginţii au drept la locuinţă gratuită în localul şcoalei; la caz de a nu fi încăperi, primăriile sunt datoare a închiria o locuinţă potrivită în aproprierea şcoalii. Diriginţii au dreptul şi la încălzitul locuinţii lor".

Diriginţii au foarte multe drepturi—pe hîrtie—dar nimenea nu se crede obligat a le respecta, acuma de cînd toate sumele necesare cheltuelelor şcoalelor primare, sunt trecute la casa şcoalelor. Locuinţele diriginţilor se plăteau cînd cădeau în sarcina comunelor, dar acuma cînd sunt la casa şcoalelor de la 1 Aprilie 1909 să nu crediţi că s'a mai plătit vre un ban pentru acest scop. In ceia ce priveşte încălzitul locuinţii diriginţelui, iată ce zice un ordin circular. „Combustibil pentru diriginţi să se dea numai în caz cînd va prisosi". Şi un alt ordin zice, că deşi la încălzitul salilor de clasă nu trebuie să facem economie de combustibil, să avem în vedere că casa şcoalelor nu va mai da nici un ban pentru încălzttul salilor de clas.

Prin urmare, în şcoală să fie cald, deşi lemne nu ţi s'au dat în deajuns; salile de clas să fie curate, pe jos spalat păreţii văruiţi—deşi servitornl şcoalei n'a primit nici un ban de la Octombrie şi pînă acuma. Invăţătorul să fie sănătos, să nu lipsească de la clas—deşi lemne prin noua reformă nu i se vor mai da căci casa şcoalelor are nevoe de economii—ca să poată plăti personalul de la centru. Şi pentru un învătător aşa de bine plătit—ca cel din urmă uşier al casei şcoalelor—nu înseamnă nimic; chiria locuinţei pe care nu i-a plătit'o şi pentru care a fost purtat pe la judecătorii de proprietarul caselor; asemenea nici sumele ce se vor cheltui cu iluminatul salelor în timpul cursurilor de adulţi, cum nici banii ce-i va cheltui cu încălzitul locuinţii sale ca diriginte şi de care drept e desmoştenit acum.

Se cer sacrificii. Oare mai au ce mai sacrifica aceşti nenorociţi ai soartei? Sănătatea şi-au sacrificat'o; pungă n'au —poate ar sacrifica-o cu multă dragoste. Iată ce vor mai sacrifica.

Vor ţinea cursuri în sălile reci, fără foc, vor dormi în case umede reci, şi fără aier; şi vor peri în drumul celor trei zeci şi cinci de ani de dăscălie, lăsînd copii şi soţii nenorocite!

Imbunătăţiri pentru voi, apostoli ai morţii întnnericului—greu se fac —să vor mări lefurile tuturor, dar ale voastre nu! Căci sunteţi apostoli—şi ca apostolii lui Hristos, trebuie să vă nutriţi cu spirit şi adevăr—să nu credeţi că am uitat să zic „speranţă"—nu, căci speranţă pentru noi nu ştiu dacă mai există.

Ce să mai speraţi, cînd de zeci de ani sunt numai reforme reci pentru noi. Sunt numai ierni fără nici o sperantă de primăvara?

Un apostol.

Litere-Ştiinţe-Arte

Artistice.—Pentru 25 Februarie se anunţă marea senzaţie a stagiunii: concertul Bronislaw Hubermann. Vestea aceasta va umplea de emoţiune—emoţiunea nerăbdării şi a curiozităţii—publicul iaşan şi se poate lesne prevedea o adevărată emulaţiune în public pentru obţinerea locurilor.

— Cea din urmă reprezentaţie a marei artiste Agatha Bărsescu va avea loc la 14 Februarie—pentru închiderea stagiunii—cu „Sapho".

— Cea din urmă seară a lunei Februarie, 28, va fi destinată beneficiului excelentei artiste d-na Aglaia Pruteanu. Se va juca „Intoarcerea din Erusalim" a lui Maurice Donnay.

— Ziarul berlinez „Der Tag" publică o ilustraţie reprezentînd o scenă din „Zigeunerliebe" de Franz Lehar, în care a obţinut un mare succes concetăţeanul nostru Jean Nadolovici la „Opereta comică" din Berlin.

Artistul iaşan poartă un costum ca al ţiganilor din Moldova. Celelalte costume sunt ungureşti.

*

A. D. Xenopol. *Unionişti şi separatişti* Supt acest nume ilustrul nostru istoric publică în analele Academiei un studiu asupra mişcării spre Unire. După ce arată literatura scrisă în broşuri şi presă asupra Unirii, cum şi părerile împărţite asupra acestei chestii, urmăreşte lupta întreprinsă de partidul Unionist din Moldova în alegerile de la divanul adhoc subţ căimăcănia lui T. Balş, a lui N. Vogoride şi casarea primei alegeri, unde se şi opreşte memoriul d-lui Xenopol. Interesantă e în special lupta diplomaţiei franceze de a convinge Turcia că Unirea ţărilor romîne e o slăbire a Rusiei; pe Rusia că unirea e o slăbire a Porţii; pe Anglia să admită cel puţin o unire administrativă dacă nu şi politică.

Probabil că lupta partidului unionist în al 2-lea rînd de alegeri supt căimăcănia lui Anastase Panu şi colegii săi va forma subiectul unui alt memoriu ce-l aşteptăm cu nerăbdare.

Gh.

*

In „Ordinea" de astă-zi sub titlul „Scrisori din Iaşi" se relatează următoarele actualităţi: „De la stagnaţie la mişcare.—Manifestări intelectuale.—Bătrîni şi tineri. —Prelegeri publice.—Ştiinţa la juraţi.—Doctori şi doctorese.—Din trecutul universităţii.—Studenţii opozanţi.—Studentele dinastice.—Barbaţi şi femei.—In era „Contemporanului".

*

O nouă publicaţiune se anunţă în Iaş. „Revista ştiinţifică V. Adamachi", redactată de un număr de profesori universitari, foşti bursieri ai fondului Adamachi, al Academiei romîne.

*

După expoziţia Iser, vom avea zilele aceste o nouă expoziţie de pictură, a d-lui S. Sanielevici, de curînd reîntors din München.

*

N. Docan: *Elementele cronologice în dr. româneşti*". Supt acest nume d. N. Docan un cunoscut şi apreciat paleograf şi numismat, a scris în analele Academiei un memoriu, unde studiază datele secondare în socoteala anilor vechi fie de la Adam fie de la Hristos. După ce face o notiţă complectă literară asupra tuturor vechilor publicaţii, cari cuprind şi pagini de pascalie, cum şi broşuri speciale apărute mai iu urmă, studiază cele 9 elemente secundare ale calendarului vechiu: indictionul, (15) crugul soarelui (28), mîna anului (vărîte leato) crugul lunii (19), nnmărul de aur (19), temelia, epacta, ciclurile pascale, paştele Evreilor. E cel mai complect studiu asupra aşa zisei mîni a lui Damaschin.

După aceea aduce 72 documente din Muntenia, în a căror datare se găsesc şi elementele secundare ale calendarului şi constată că în multe din ele toate aceste elemente sînt greşit date. Ar părea curios că de ce asemenea elemente secundare nu se găsesc şi în doc. moldoveneşti? Ele se găsesc în o mai mică măsură, dar autorul din spirit de economie nu şi-a întins observările sale decît asupra doc. munteneşti, cari încep mai de timpuriu şi cuprind în ele un element mai pascalic în datare, asta din cauza culturei quasi-religioasă a vechilor dieci divan.

Dl. N. Docan este un cercetător foarte conştiincios şi nu e omul care să-şi facă larmă mare în juru-i, cum e d. Radu Rosetti sau I. Bogdan, dar ne dă lucruri mai substanţiale şi mai erudite.

*

STRUNA ZILEI

LOCALIZARE

Din partea tinerimei generoase a vorbit la banchet d. Brătescu-Voineşti, deputat. Ziarele.

Cetind cu mirare discursul
Rostit de Brătescu Voineşti,
Ar fi natural să-i propunem
Să-şi zică: Voinescu-Răteşti.

Informaţii

Prima întrunire publică de protestare a partidului conservator-democrat, contra proiectului de desfiinţare a contenciosului administrativ, va avea loc în Bucureşti, sala Eforiei, Duminecă, 7 Februarie.

Delegaţiuni din provincie vor asista la acea mare întrunire.

❑ *Joi 11 Februarie, vom avea un mare festival artistic la Teatrul Naţional din Iaşi: doamna Agatha Bîrsescu-Radovici, marea noastră tragediană, va debuta pentru prima oră în Hamlet, în rolul titlular.*

In seara de 14 Februarie va fi ultima reprezentaţie de adio a marei tragediane, care şi-a propus să nu mai debuteze în Iaşi. Se va juca „Sapho" şi „Urmările ertării".

Suntem convinşi, că publicul local, va asista în număr imens la ultimile reprezentaţii ale Agathei Bîrsescu-Radovici.

❑ Comitetul pentru rîdicarea unei statui lui Mihai Cogălniceanu a crezut să oprească 10,000 lei din fondul adunat pentru Cuza şi să stărue în a strînge alte fonduri pentru acoperirea cheltuelilor statuei. Se va institui un concurs în ţară. Statuea va costa cel mult 50,000 lei. Locul unde se va aşeza va fi semicercul din faţa Universităţii; întru cît el e acela, care la 1860 a întemeiat Uuiversitatea, iar la 1843 a fost primul profesor de Istoria Romînilor la Academia Mihăileană.

Vom avea dar 3 statui ale lui Cogălniceanu, una în grupul Unirei, una pe soclul statuei lui Alexandru Ion I Cuza Vodă şi a treia, a lui proprie. Merita Cogălniceanu aceste proslăviri!

❑ **Examenele de înaintare pe loc.**—Comisiunile cele 2, rînduite de ministru în afară de regulament, vor începe examinarea seriilor la 10 Februarie. Pînă atunci se întocmesc seriile, se fac chemările şi se fixează chestiile.

Sînt înscrişi pentru secţia de Iaşi 220 candidaţi, învăţători şi învăţătoare; aşa că vine de fie-care comisie cîte 110 candidaţi.

❑ **Fond de escursie.** — In vederea călătoriei ce profesorii şi elevii şcoalei Normale „Vas le Lupu" au hotărît s'o facă în Iunie, prin Bucovina, s'au luat de pe acum măsuri pentru strîngerea fondurilor. Aşa profesorii s'au hotărît să contribue cu 10 la sută din salariu pe fie-care lună pentru a-şi spori fondul. Se va organiza o frumoasă serbare şcolară la Teatrul Naţional după Paşti, pentru sporirea acestui fond. Va fi o escursie foarte interesantă, mai ales pentru elevii normalişti, cari nu prea au dese prilejuri de a trece hotarele ţării.

❑ Marţi sara la cercul didactic din localitate, va fi întrunire generală a membrilor, pentru lecturi şi conferinţe. D. dr. Guţu va face lecturi din literatura Rusască.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a bine-voit a primi preşidenţia comitetului de iniţiativă a înfiinţării şcolilor de corecţie. In curînd se va face o întrunire în palatul Mitropoliei pentru acest scop.

❑ In seara zilei de Duminică 28 Februarie, se va reprezenta la Teatrul Naţional frumoasa piesă „Retour de Jerusalem" de Maurice Donnay, în beneficiul talentatei artiste doamna Aglae Pruteanu.

❑ D. Const. Alevra a fost numit impiegat telegrafist la oficiul poştal din Mărăşeşti, în locul d-lui Gh. Petrică transferat în Capitală.

❑ **Balul Costumat.**—La sediul soc. de Gimnastică, Sport şi muzică se găseşte de vînzare, cum şi de închiriat, un stoc de 150 de costume sosite de curînd din străinătate. Doritorii pot trece pe la sediul societăţei, strada şcoalei de arte, unde s'a aranjat o bogată şi frumoasă expoziţiune.

S'a făcut o reducere de 30 la sută pentru membrii şi 15 la sută peutru străini din preţurile stabilite anterior de către comitet.

Un membru al comitetului stă în permanenţă între orele 9—11 jum. a. m. şi 2—8 p. m. la dispoziţiunea onor. public.

Pentru costumele de preţ, se atrage atenţiunea că, se va cere o garanţie ce ar preîntimpina actualele deteriorări. Garanţia va fi proporţională cu preţul costumelor sau al accesoriilor speciale.

❑ Sf. Sa economul Ţincoca, protoereul judeţului a plecat aseară la Ţiganaşi, pentru a prezida conferenţa cercului preoţesc de acolo.

❑ Protoeria judeţului a trimis tuturor parohiilor din judeţ noul orar al serviciilor divine alcătuit după dorinţa mitropolitului.

❑ Consiliul de războiu al corpului 4 de armată va fi convocat la 20 Februarie c.

❑ Muzica militară a regimentului 13 Ştefan-cel-Mare va da în curînd un concert la Teatrul Naţional.

❑ Agentul de percepţie Marin Popovici, care a delapidat o sumă de bani de la percepţia din Valea-Rea, a fost prins la Iaşi şi trimes parchetului de Vaslui.

Din cei 1772 lei ce a delapidat s'a găsit la el numai 514 lei.

❑ Operaţiunile consiliului de revizie pentru recrutarea tinerilor din contingentului 1911 se vor începe Luni 15 Februarie c.

❑ Pe ziua de 1 Martie c. se va face o mişcare în corpul didactic primar rural.

❑ S'a trimes tuturnr comunelor din judeţ, noua împarţire a plăşilor, care va intra în vigoare pe ziua de 1 April.

❑ **Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturilor de judeţe, că consiliul administrativ permanent printr'un recent aviz, a stabilit că străinii aşezaţi în comunele rurale de mai mult de 10 ani, pot face dovada bunei purtări, în cazul cînd vor să obţină autorizaţiunea de stabilire,—cu certificate liberate de primăria comunei unde sunt aşezaţi, aceasta în cazul cînd nu-şi pot procura asemenea certificate din ţara lor de origină.**

Totdeodată, ministerul de interne a trimis prefecturilor în copie menţionatul aviz al consiliului administrativ permanent spre a'l avea în vedere la ocaziuni.

❑ Vizarea libretelor concediaţilor şi rezerviştilor continuă la secţia I-a. De mîine vizarea se va începe la secţia II

❑ Pe ziua de 1 Martie o mişcare se va face în armată. Printre înaintările ce se vor face vor fi unele şi în garnizoana Iaşi.

❑ In curînd se va face noua divizione a parohiilor din oraş, ţinîndu se seamă de numărul creştinilor ortodoxi, iar nu de numărul străzilor ca până acum.

❑ In ziua de 27 Februarie a. c. se va ţinea la serviciul intendenţei corpului IV de armată, licitaţie publică, pentru aprovizionarea lemnelor şi cărbunilor necesari corpurilor şi serviciilor, din cuprinsul comandamentului corpului IV.

❑ Ministerul agriculturei a făcut cunoscut prefecturei judeţului că s'a aprobat cesiunea contractului de vînzare a pădurei Zagavia de către Iancu Cernes d-lui Isidor Brill din Iaşi.

❑ **Jurisprudenţe.**—Curtea de casaţie secţia II şi secţia III, au stabilit jurisprudenţa, că, în materie de contravenţie la legea pentru fabricarea şi vînzarea lumînărilor de ceară, nu există drept de recurs în casaţie, nici pentru stat nici pentru contravenient.

— Cînd cine va este condemnat numai la amendă pentru infracţiune la legea monopolului băuturilor spirtoase, judecătoria de ocol judecă în primă şi ultimă instanţă.

❑ Ni se scrie din Galaţi, că la percepţia II din acel oraş, însemnate fraude au fost descoperite în sarcina funcţionarului Vasile Malides, student în drept.

Fraudele s'ar continua de un an şi jumatate şi sunt cifrate, până acum, la 15.000 lei.

❑ Din cauză că vaporul rus „Impăratul Nicolae II, a vîndut toate mărfurile ce se aflau expuse pe acel mare vapor, ancorarea lui în Constanţa s'a amînat pentru luna April.

❑ O interesantă vînătoare cu arcanul în insula Celebes din Nordul Australiei ne-o reproduce exact cinematograful din sala Circului Sidoli, în noul său program care începe astă-zi Joi 4 Februarie a. c. Ne sunt redate în acelaş timp frumuseţile naturei din îndepărtata insulă, curioasele locuinţi ale indigenilor etc. Este o etnografie vie ceea ce ne dă cinematograful prin aceste interesante inregistrări. A treia piesă a nemuritorului scriitor Alfred de Musset este de asemenea cuprinsă în acest program nou Parisiana simţitoare, fata saracă, a cărei inimă se frînge cînd vede o mamă în suferinţă, drăgălaşa Mimi Pinson, este perfect redată pe pînza cinematografului Pathé Frères.

Armata belgiană în exerciţiile şi marşurile sale, grădina Zoologică din Anvers (Belgia) una din cele mai mari din Europa întreagă, care cuprinde cele mai rare specii de animale, — Sipetul pictorului, o înscenare comică parisiană de o superioară reuşită.

Arestarea ducesei de Berry, pagini din istoria Franţei, la a căror reconstituire au slujit cele mai autentice acte şi cele mai veridice documente — O zi din cele mai mizerabile, scene comice, sunt cu prinse în noul şi bogatul program de astă-seară Joi 4 Februar, al teatrului cinematografic Pathé Frères din sala Circului Sidoli.

❑ Se ştie că la Trei-Ierahi se construeşte o sală gotică, unde vor fi aşezate moaştele cuvioasei Paraschiva, care actualminte se păstrează la mitropolie.

Lucrările vor fi probabil gata în vara anului acesta şi de la toamnă moaştele Sf-tei Paraschiva vor fi aşezate acolo.

CURA CEA MAI RATIONALA DE **Unt de Peşte** pentru copii şi adulţi

e constatat, numai acesa cu

Unt de Peşte Iodoferat simplu şi Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor **W. ERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: **Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum şi un excelent tonic la **reconvalescenţi sifilitici.** Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** şi un **tonic prin excelenţă** în perioada creşterei copiilor, în **stările limfatice** şi a **stadiului puberităţei şi persoane sleite prin surmenaj.**

— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURŢEI REGALE"*, **IAŞI** — **Pentru BUCUREŞTI:** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borş.**

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs —

Ultime informaţii

❑ *Insemnate nereguli au fost descoperite în sarcina d lui Baltazar, fost intendent al spitalului Sf. Spiridon din Galaţi, actualminte la spitalul din Focşani.*

D. Baltazar n'a achitat nici pe furnizori, nici personalul spitalului.

O anchetă a fost deschisă.

❑ Domnii Pennescu şi Ath. Gheorghiu se vor presinta mîine ministrului de justiţie şi vor cere să se revie asupra retrogradărei magistratului, care, din jud cător, a fost numit portărel la Iaşi. Deputaţii mai sus numiţi au convingerea că d. Istrati a votat bine la Iaşi, prin urmare n'are pentru ce fi pedepsit.

Portărel la Iaşi ar urma să fie numit d. C. Vasilescu, care n'a venit la vot la alegerea senatorială.

❑ Pentru postul de sub-şef de birou la prefectura judeţului, rămas vacant prin moartea lui Const. Fĕtu, sunt până acum nu mai puţin de şapte candidaţi dintre care trei actuali funcţionari ai serviciului.

Se pare însă că nici unul din ei nu va avea şansa de a fi primit de oare ce se zice că în acest post se va numi un licenţiat.

❑ **Rentă viageră.**—Defuncta contesă Eliza Balş, decedată acuma zece ani, testase Spiridoniei din Iaşi o bună parte din averea ei, cu condiţia, între altele, de-a servi d-lui V. Cocri, din Iaşi o pensie viageră de 2000 lei lunar.

Asupra acestei pensii s'au făcut multe propriri pentru alimente. Cea de pe urmă a fost acea a lui Hristea Mavropol, birtaş, care pretindea 5655 lei pentru alimente.

Curtea de Apel a recunoscut lui Mavropol dreptul la a treia parte, decisie contra căreia au făcut recurs atît Mavropol, cît şi Spiridonia.

Ambele recursuri au fost respinse.

❑ Administratorul plăşii Voineşti comunică prefecturei judeţului că alaltăeri pe cînd eşiau mai mulţi oameni din biserica catolică din satul Horleşti, unde se celebrase o căsătorie şi între aceştia aflîndu-se şi fata Elena Beta, a fost luată cu forţa de băetanul Iorgu Dănilă şi dusă în casa lui Iorgu Andrieş, unde băetanul a încercat să atenteze la pudoare ei însă a fost salvată de preotul catolic.

Inştiinţîndu-se parchetul, acesta a ordonat arestarea lui Dănilă care a şi fost adus la Iaşi.

❑ D. D. A. Teodoru, secretar general al ministerului cultelor, a plecat aseară în Capitală.

D-sa se va reîntoarce mîne dimineaţă în localitate, pentru a lua parte la îmormîntarea regretatei Natalia Pogonat.

❑ Epitropia spitalelor Sf. Spiridon a întrodus modificări în regulamentul de organizare a servicilor economice şi medicale.

După noul regulament, care urmează a fi aprobat, intendenţii spitalelor în afară de Iaşi nu vor mai primi nici un ban direct de la epitropie, ci medicii spitalului vor achita toate cheltuelile şi salariile.

Contabilitatea va fi ţinută de intendenţi.

❑ Mîine se va face predarea băilor Slănic noului administrator, d. inginer mecanic I. Scurtu.

Delegat cu predarea a fost d. dr. G. Mihailescu.

❑ D-na Agatha Bîrsescu-Radovici va fi angajată definitiv directoară de scenă a teatrului naţional din Iaşi, începînd de la 1 Aprilie.

D-na Bîrsescu va mai fi angajată să dee cîte două spectacole pe săptămînă, primind trei-zeci la sută din reţetele brute.

❑ D. St. Sihleanu, inspectorul general al învăţămîntului secundar şi superior, a sosit astă-zi dimineaţă în Iaşi, delegat să facă o anchetă la pinacoteca locală.

❑ D. D. A. Teodoru, secretarul general al ministerului şcoalelor, va sosi mîine în Iaşi, în interese familiare.

❑ Funcţionarii epitropiei Sf. Spiridon, au cerut prin o petiţie colectivă, să li se sporească salariile în budgetul viitor.

Aceasta în vederea scumptei excesive a traiului.

❑ D. consilier N. Leonescu, a cerut să-i se prelungească congediul pînă la 4 Martie.

❑ Serviciul sanitar al judeţului a fost înştiinţat că în comuna Fîntînele s'a stins epidemia de tusă convulsivă.

❑ D. M. B. Cantacuzino a acceptat să fie apărătorul procurorului Hamangiu, în procesul pentru calomnie ce i-a fost intentat de d. Theodoreanu.

❑ D. N. Gane, care plecase la Bucureşti pentru aprobarea împrumutului de 1,600,000 lei necesar pentru apă, s'a întors în Iaşi, fără nici un rezultat.

Unii pretind, că s'ar face dificultăţi pentru aprobare, alţii zic, că d. Gane n'ar fi găsit prilej să se întreţină, nici cu d. Brătianu, nici cu d. Costinescu.

D. Gane, va pleca din nou, Luni la Bucureşti.

❑ Se comunică din comuna Belceşti că astă noapte femeia Varvara Cîrjă din satul Ulmii-Leţcani, eşind afară din casă nu s'a mai reîntors. A doua zi nenorocita a fost găsită înecată în fîntîna lui Alexandru Rusu, din apropiere Cercetările făcute au stabilit că numita suferea de pelagră.

❑ In trupa de operă, care a debutat ieri seara în Iaşi s'a remarcat mult baritonul Denise, care a împlinit rolul lui Carol V în *Ernani*.

Denise a fost rechemat de mai multe ori.

❑ La secţia a II-a a tribunalului urmează să se judece mîine procesul de calomnie ce-a fost intentat d-lui procuror Hamangiu de d. avocat Osv. Teodoreanu.

Cum este sigur că foarte mulţi martori, citaţi de reclamant, vor lipsi, procesul se va amîna.

❑ Acele din candidatele la examenul de capacitate pentru limba Franceză, cari, în urma unui concurs au fost trimise de minister să audieze cursuri de la şcoalele normale din Franţa plătesc, ca interne, pentru zece lei lunar.

❑ Consiliul administrativ superior luînd în cercetare raportul prefecturei judeţului Iaşi, prin care cere deslegare asupra chestiunei de a se şti dacă islazul dat locuitorilor împroprietăriţi prin legea din 1864, pentru regularea proprietăţilor rurale, constituie o proprietate colectivă care trebuie respectată ca atare şi-a dat avizul că acel islaz constituie o proprietate colectivă şi că administraţia nu poate interveni în diferendele dintre locuitori, de cît pentru a veghea la menţinerea ordinei publice, şi că rezolvarea diferendelor aparţine justiţiei.

❑ Ansamblul parizian, care, sub direcţiunea d-lor Jean Coquelin şi Henri Herz, va reprezenta piesele *Chantecler* şi *le Roi*, a plecat din Paris.

In Iaşi ansamblul va debuta în serile de 10 Mart (le Roi) şi 11 Mart (Chantecler).

Apreciatul artist d'Aragon va împlini rolurile principale. Ambele mari festivale artistice le organizează, în Iaşi, Agenţia *Thalia*.

❑ Consiliul general al judeţului se va întruni în a doua şedinţă, în ziua de 20 Februarie.

❑ Inşedinţa trecută a consiliului judeţean votarea budgetul drumurilor pe exerciţiul 1910—11 s'a amînat pentru şedinţa viitoare, de asemenea şi cererea d-lui Eugen Asaki, care s'a oferit să vîndă judeţului un imobil al său din Podul Iloaia.

Consiliul a autorizat pe prefectul judeţului să încheie cu ministerul industriei transacţia pentru stîngerea datoriei de suma de 23 mii lei pentru serviciul de măsuri şi greutăţi.

❑ **Militare.** — D. colonel Călinescu, comandantul Reg. 7 roşiori, va fi mutat în locul d-lui colonel Baranga de la direcţia Corabiei.

*

Ni se spune că comandanţii batalioanelor de rezervă din brigada 14 Inf. nu se conformă ordinului diviziei a 7-a No. 11447 | 1909, care le pune în vedere că oamenii din al treilea an de serviciu, să nu se concentreze grade inferiferioare pentru funcţiunile de caporal de gardă sau şef de post, de cît caporali şi sergenţi cari au făcut serviciul activ de *combatant* şi numai din infanterie.

Ei interpretează greşit acel ordin.

*

La 15 Martie se va ţine din nou examenul pentru serjenţi-majori din reg. 13 inf., de oarece în cursul lunei precedente i-a găsit comisiunea examinatoare nu tocmai bine preparaţi.

*

D. căpitan Bodescu Const. din reg. 13 Ştefan cel Mare, care şi-a făcut stagiul în armata Austro-Ungară, şi-a luat comanda companiei a 2-a care pînă acum a fost comandată de d. loc. Bogdan Gh.

❑ **Judiciare.**—La s. I a a Curţei de Apel urma ca să se judece astă-zi procesul dintre fraţii Constantinescu şi soţii Firulescu, din Craiova, pentru restituirea unor bonuri în valoare de 160,000 lei, pretinse a fi sustrase din averea de succesiune a defunctului dr. Constantinescu.

Acest proces a fost trimis Curţei de Apel din Iaşi, prin casarea deciziunei Curţei de apel din Galaţi. Fraţii Constantinescu erau reprezentaţi prin d. avocat Petru Misir, iar soţii Firulescu asistaţi de d. avocat Lascar Antoniu. Procesul s'a amînat pentru 6 Martie din cauza procedurei.

— Curtea s. I-a, respingînd eri apelurile ministerului instrucţiei şi procurorului de Botoşani, a menţinut sentinţa achităţoare pentru fostul revizor şcolar al judeţului Botoşani, d. D. Mănăstireanu, care fusese acuzat de abuz de încredere.

— Curtea s. II a, complectată cu d. consilier Hinna, a redus astă-zi de la 100 la 30 lei fie care amendă ce a fost dată celor nouă evrei din Bosnieni, pentru atentat la libertatea cultului.

— Femea Anica Turcu, zodieră, comiţînd o serie de escrocherii, fusese condamnată la 1 an închisoare şi dispăruse. Prinsă şi arestată la Tulcea, numita a fost predată astă-zi parchetului de Iaşi, care a dispus arestarea ei.

❑ Anunţăm iubitorilor de artă, că peste două-trei zile se va deschide în localitate **expoziţia de pictură** a d-lui S. Sanielevici, o noscutul pictor, care a obţinut atît de frumoase succese cu expoziţiile sale la München şi la Paris.

Se ştie, că în cursul lunei Ianuarie Bucureştenii au putut admira frumoasele tablouri ale d-lui S. Sanielevici în sala Exarcu din palatul Ateneului.

In Iaşi, expoziţia va avea loc în vastul salon al **Clubului Meseriaşilor Romini din Piaţa Unirii** şi îndemnăm publicul ieşan a o vizita, pentru a culege frumoasele impresiuni ce poate da arta adevărată.

Intrarea va fi liberă.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 4 Fevruarie

Consiliul de miniştri

Bucureşti. — Simbătă se va ţinea un consiliu de miniştri, după care d, Ionel Brăteanu va relua portofoliul internelor, iar d. Mişu Ferekyde preşedenţia Camerei.

Inmormîntarea lui C. Ghyca-Deleni

Bucureşti.—Astăzi după amiazi, la orele 3, s'a făcut înmormîntarea mult regretatului Const. Ghyka-Deleni.

La locuinţa defunctului, se afla foarte multă lume, între care d-nii Take Ionescu, Ionel Brătianu, General Manu, Toma Stelian, Al. Marghiloman, C. Cantacuzino, Toma Cămărăşescu, D. P. Moruzzi, N. Fleva, C. Disescu, C. C. Arion, Dr. C. Istrati, N. Xenopol, dr. Leonte, Jean Cămărăşescu etc.

Pe catafalc erau depuse un mare număr de coroane din partea familiei, precum şi din partea d-lui Take Ionescu, clubul conservator democrat din Botoşani, partidul conservator democrat, societatea „Corona", comunitatea israelită din Hirlău etc.

Au ţinut cuvîntări d-nii Take Ionescu şi d-r Leonte.

CAMERA

Bucureşti.—S'a votat proectul pentru sporirea salariilor personalului C. F. R, al cărui vot rămăsese nul eri.

Se depun apoi mai multe proecte de recunoaşteri şi împămînteniri şi se începe apoi discuţia proectului pentru modificarea legei monopolului circiumelor.

*

Raportul d-lui Em. Porumbaru asupra proectului de lege care tinde la desfiinţarea contenciosului ad-tiv, care a fost depus eri, încă n'a fost distribuit.

In chestia campaniei contra d-lui d-r Toma Ionescu

Bucureşti.—Asociaţia generală a studenţilor în medicină hotărîse ca să ia parte la primirea d-lui dr. Toma Ionescu, la reîntoarcerea sa în ţară. Dr-dul Pastia, preşedintele asociaţiei, alimentat probabil de cei care duc ridicola campanie contra savantului profesor d. dr. Toma Ionescu, a plecat din Bucureşti în ziua sosirei savantului profesor şi a lasat o scrisoare vice-preşedintelui asociaţiei, prin care îi spunea că studenţii medicinişti să se ducă la gară însă cu un minut sau două înainte de sosirea trenului, şi nici unul să nu ia cuvîntul.

Cea mai mare parte din membrii asociaţiei n'au ştiut de manopera dr-dului Pastia şi acum cînd au aflat au hotărît să se întrunească pentru astă seară la orele 8, spre a da un vot de blam dr-dului Pastia.

*

Eri dimineaţă d. prof. dr. Stănculeanu a făcut aspre observaţiuni doctorandului Pastia pentru atitudinea necuvincioasă faţă de savantul profesor dr. Toma Ionescu.

D-rdul Pastia s'a simţit jignit şi astăzi a provocat la duel pe profesorul său d. dr. Stănculeanu, trimiţîndu i martori pe d-nii d-rii Bottescu şi Donat.

Profesorul a refuzat să primească cartelul, întru cît a făcut observaţiunile, bine venite, în calitatea sa dn profesor.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a făcut tragerea loteriei clasei a III-a a regatului Romîn.

Au cîştigat:

Un premin de **60,000** lei şi un cîştig de **500** lei No. **36668.**

5,000 lei No. 16628.

2,000 lei No. 49730

1,500 lei No. 17674.

1,000 lei No. 44210.

500 lei No. 8310, 55078, 28217.

300 lei No. 47926, 4706, 5126, 28778, 46741,

250 lei No. 21823, 31076, 42704, 45378, 32419, 41602, 59879.

200 lei No. 16475, 20609, 21741, 27962, 33868, 36608, 42659, 49676, 53684, 59617, 32168, 44053, 56398, 59241, 4171, 13872, 22782, 2218, 29077, 8422, 13103, 15766, 23216, 31504, 620, 1697, 84473, 45836, 50770. 31904, 52820, 51740, 57612, 11664, 20845, 24736, 53508.

Temeri de noui inundaţii

Paris.—Rezultă din ştirile date de serviciile technice, că pîna acuma noua creştere a apelor Senei nu este de natură a putea inspira temeri serioase, căci Sena n'a crescut de cît cu 15 cm. în 24 ore.

O coloană franceză atrasă în cursă

Paris.—Ministerul coloniilor confirmă ştirea că o coloană franceză a fost atrasă într'o cursă, într'un defileu îngust de la Abechr. Un căpitan, doi locotenenţi, doi subofiţeri şi 100 tirailori au fost ucişi.

Din Rusia

Petersburg,—Ministerul de interne a prescris şefilor guvernămintelor şi teritoriilor, de a nu permite oraşelor, contractări de împrumuturi de cît sub condiţiunea ca lucrările ce se vor face, să fie făcute de industria rusă şi numai în cazuri extreme o comandă să poată fi făcută şi de străini. Aceasta însă cu învoirea ministerului de interne, pentru fie-care caz în special.

Delegaţia franceză la Petersburg

Paris.—O delegaţiune de parlamentari franceji, avînd în frunte pe d. Estowruelles Constand a plecat azi după amiază la Petersburg, spre a înapoia parlamentarilor ruşi vizita făcută.

Audienţă la Papa

Roma.—Papa a primit în audienţă pe principele Jaime de Bourbon. Intrevederea a fost foarte curdială şi a ţinut o jumătate de oră.

Presa franceză şi legile noastre

Paris.—„Le Journal des Debats" comentînd legea relativă la dreptul de asociaţie a funcţionarilor şi lucrătorilor Statului, votată de parlamentul romîn, constată că România lucrează spre a'şi da un asamblu de legi sociale concepute toate în acelaş spirit şi avînd în acelaşi timp avantagiul a fi omogene, fară a conţine ca legile franceze contradicţiuni supărătoare.

Ziarul adaugă însă că valoarea acestor legi va depinde de modul cum vor fi aplicate.

Declaraţiile lui Hollweg

Berlin. — Vorbind la banchetul consiliului agricol, cancelarul imperiului d. Hollweg, a declarat că va menţinea politica economică a lui Bismark, păstrată de Buelow, adăugînd că dînsul nu este un particular prusian, dar că misiunea Prusiei este de a se menţine puternică şi apoi de a-şi consacra puterea imperiului.

Boala baronului Essen

Stockolm.—Ziarul „Dageus Nyheter" zice că mareşalul imperiului, baronul Essen, s'a îmbolnăvit subit în urma unor mîncări otrăvite. Medicii şi familia lui nu pot să dea amănunte cu privire la masă. In aceiaşi zi la baronul Essen s'au îmbolnăvit şi dînsele, dar nu aşa grav.

De vinzare casele mele, situate în Tg.-Paşcani, str. Sf-ta Maria, compusă din 6 camere, beciu, ogradă şi ori-ce atenanse sunt de vînzare.

Doritorii să se adreseze: Căpitan Gh. Dimitriu, Iaşi.

S'a pierdut

O căţea «Fox Terrier» albă cu puţine pete negre pe trup. Pe partea dreapta a capului o pată mare neagră cu puţin galben. Coada tăiată. Răspunde la numele »Mis».

Bună recompensă cui o va aduce la Dl. A. Ciurea în str. Buzdugan.

Orzoaică, pentru sămînţă, calitate superioară, se găseşte de vînzare la Banca Agricolă, sucursala Iaşi.

✝

Dl. Neculai Pogonat soţ; D-na Constanţa Teodoru, fiică, cu Dl. D. A. Teodoru şi copiii lor Dimitrie, Constanţa, Radu, Horia şi René; D-ra Lucreţia Burada, fiică; Dl. Ioan N. Pogonat, fiu; D-na Maria Dimopol cu fiii Constantin, Cezar, Aglaé şi Nathalie; D-na Amalia Gane cu familia; D-na Olga Nicoleanu; D-nul şi D-na Colonel Cristescu; D-nul şi D-na Ioan Lupu cu copiii; D-na Elisa Gheorghiu cu familia; D-nul şi D-na G. Tuduri; D-nul Hippolyte Nicoleanu; D-nul şi D-na N. Petrescu; Dl. Locotenent Constantin Lupu; D-nul şi D-na Codrescu; D-ra Florica Lupu; D-nii G. şi T. Lupu; Ieromonaha Epraxia Demi, precum şi familiile Pogonat şi Gh. Bogdan, au durerea de a vă aduce la cunoştinţă perderea prea iubitei lor soţie, mamă, bunică, cumnată, vară şi mătuşă.

Nathalie N. Pogonat

născută Lupu

încetată din viaţă după o lungă şi grea suferinţă Mercuri 3 Februarie 1910 la 6 ore dimineaţa, în etate de 59 ani.

Inmormântarea va avea loc Vineri 5 Februarie la orele $2^1/_2$ p. m.

Cortegiul funebru va pleca dela locuinţa defunctei Str. Lozonschi No. 1, la cimitirul „Eternitatea" din Iaşi.

De inchiriat şase ateliere cari poi servi pentru stolerie, lăcătuşerie, cărataşerie etc. în şoseau Morei de foc.

A se adresa la ziarul „Opinia" sub. D. I.

LICITAŢIE

Se face cunoscut că în strada Goliei No. 33 în fundul ogrăzei Duminică 7 Februar ora 1 p. m. se vinde prin licitaţie, mobile bune, din 4 camere, Doritoriii sunt rugaţi a se prezenta la locul indicat.

ROMANIA

Parohia Bisericei Sf. Voevozi (Roşca) din Iaşi

PUBLICAŢIE

Joi 25 Februar a. c. (1910) oara 2 p. m. Epitropia acestei parohii va ţinea licitaţie, în cancelaria parohiei str. Eternitatea No. 28, pentru închirierea casei din Iaşi str. Apeduc No. 33; pe termin de 5 ani cu începerea de la 23 Aprilie a. c.

Concurenţii sunt rugaţi a se prezinta la termenul sus aratat, depunînd ca garanţie suma de 50 lei.

Celelalte condiţiuni de închiriere se pot vedea la cancelaria parohiei.

Art. 69—79 din legea comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţii.

Epitropi { **Paroh Econ. N. Agapi**
D. Mănescu
Pan. Alexandrescu

No. 2
1910 Ianuar 25

ANUNCIU

Fiind în măsură a procura pentru muncile agricole ori ce număr de muncitori străini şi avînd concesiunea din partea Statului Austriac, ceia ce inspiră destulă garanţie pentru d-nii agricultori cum că angajamentele luate vor fi executate cu punctualitate şi avînd în vedere că sunt mai mulţi, cari cutrieră ţara fără a avea o prealabilă autorizaţiune, ceea ce ar putea micşora încrederea ce domnii agricultori o pot pune în concesionarii Statului vecin, vă rugăm să bine-voiţi 'a vă adresa numai subsemnatului, singurul care vă poate servi cu deplină încredere.

Referinţele, condiţiunile şi preţurile, cu cari so pot aduce muncitori le ţinem la dispoziţiunea d-voastră de îndată ce veţi bine-voi a ne înştiinţa.

Cu deosebită stimă
LEON BINDERER
Iaşi.—Str. Seulescu No 1

DE INCHIRIET

De la 23 Aprilie 1910 Casele din str. Romînă No. 8, compuse din 8 camere de locuinţă, cu 2 antrete, 2 camere sub sol bucătărie, Spălătorie şi cameră pentru servitor, Grajd, Şură, pivniţă zemnic fîntînă Ogradă şi grădină; —A se adresa la spitalul de copii **„Caritatea"** în str. Romînă No. 10 sau str. 40 de Sfinţi No. 2.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str. de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GODIN şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Iscoral proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Dezinteria.

De vinzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţiuni la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *in VIENA fondată in anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223 0 rente.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 3-a Loteriei VII

s'au pus in vânzare

Tragerea la

la 3 şi 4 Februarie 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	8,50
1/4 Un sfert	Lei	17,00
1/2 Una jumătate	Lei	34,00
1 Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No. 936 Sămbătă 6 Februarie 1910

Reforma consistoriului după... experimentare

In Senat I. P. S. S. Episcopul de Roman a rîdicat din nou chestia Sinodului și a reformei legii consistoriului, pentru necanonicitatea ei.

Felul cum a curs incidentul din Senat trădează din nou complicitatea guvernului în scandalul Sinodal și curat vorba din Evanghelie, că „Iuda cel fără de lege n'a vrut să înțeleagă". Ba Senatul a fost foarte agresiv; au fost Senatori atît de necuviincioși față de bătrînețele și de harul arhipăstoresc, că au strigat: „să ne lași în pace Prea sfinte, cu tînguirile Sfinției tale".

Ce cerea Episcopul de Roman? O repetare a unui cuvînt dat, a unui angajament luat de Sinod și de Ministru, că se va modifica legea în părțile ei anticanonice. Cuvîntul se dase acum o lună în urmă și Episcopul de Roman vedea că nici o mișcare nu se făcuse pînă acum în senzul aducerii păcii în biserică.

Ministerul a crezut de cuviință să răspundă la adresa Sinodului, că modificarea nu o va aduce de cît după experimentare. Mitropolitul primat luînd cuvîntul a arătat că Ministrul are dreptate și că avînd deplină încredere în guvern e bine să așteptăm să nu grăbim lucrul.

Față cu aceste declarații oficiale, atît ale Ministrului cît și a Mitropolitului primat, o întrebare se pune primordială. Conformitatea sau neconformitatea legii sinodale față cu canoanele și dogmele bisericei creștine ortodoxe atîrnă de experimentarea legii ori de spiritul în care ea a fost întocmită. Dogma și canonicitatea unei legi bisericești, stă în experimentare acelei legi, și într'o întocmire apriorică a legii de a fi sau nu conformă cu dogmele și canoanele? Dogma prin esența ei exclude experiența. Dogma este o propozițiune ce exprimă o judecată apriorică și nici o dogmă nu e sprijinită de experiență, ci de un concept abstract logic, de acel „crede și nu cerceta".

E dogmă și taină preuția. Darul se dă de Episcop, care prin dogma bisericei are singur puterea de a lega și deslega, de a hirotonisi pe preot, de a-i lua darul și cîte altele. Această întocmire dogmatică a erarhiei bisericei trece pragul legiferărilor noastre laice. Noi le primim ca atare și le introducem în legile noastre laice. Putem noi acum prin o legiferare șubredă, schimba baza canonică și dogmatică a bisericei noastr? Evident că nu.

De aceia principial vorbind, tema pe care s'a pus ministrul de culte, este o temă de un eterodoxism evident. Poți sprijini reforma unei legi a țuicei pe baza experienței; poți modifica o lege sanitară pe tema experienței; dar a veni și a sprijini reforma legii sinodale în întocmirea dogmatică a bisericei pe bază de experiență înseamnă a spune o mare erezie, și a sfida opinia publică, a zăpăci pe Episcopi și a-i face a doua oară ridiculi.

De aceia Mitropolitul primat s'a arătat descoperit de tot, de un servilism revoltător, cînd a afirmat: da, are dreptate d. Ministru; să așteptăm experimentarea acestei legi și poate atunci se vor modifica și alte articole. Cum se poate spune acestea de un înalt erarh ortodox? Cum adică, canonicitatea și dogmatismul întocmirei unei legi bisericești atîrnă de experimentarea acelei legi, ori de întocmirea sa primordială?

Nu zic că legea sinodală n'are și ea părțile ei supuse schimbărilor prin experimentare! Dar temeiul ei canonic nu stă pe experimentare, ci pe întocmire. Nu înființarea consistoriului superior e în sine necanonic și nedogmatic; ci atribuțiunile ce i se dau de a lucra *împreună* cu Episcopii, putîndu-i majoriza, și chiar de a judeca pe Episcopi!

La ce ar ajuta aici experiența? Să presupunem că cei 21 de preuți sînt oameni cuminți, așezați la rostul lor și nu caută buluc cu luminarea. Și lucrurile merg bine și cu împăcăciune. S'a lipsit ou aceasta canoni itatea ei sau nu? Noi nu ne îndoim un singur moment, că nu va fi preut, care să se preteze a provoca scandal în contra Episcopatului; dar dacă ministrul singur îi asmuță? Dar dacă împrejurările îi împing la asta, să ia un pas hotărît față cu Episcopatul? Așa-i că atunci e conflictul gata și acut!

Legea sinodală în întocmirea ei e anticanonică, pentru că calcă și dogme și anumite canoane. Ministrul cu tot conflictul o crede canonică. Noi credem că autoritatea competentă în această materie, e Sinodul. Ei bine, Sinodul aprobînd dezideratul Episcopului de Roman, întrînd în corespondență cu Ministerul, a admis implicit că legea e anticanonică.

Experimentarea n'ajută la nimic cu aceasta, ci va fi pentru minister un nou prilej de amînare și de tergiversare, pînă cînd va veni și căderea regimului liberal, lăsînd altora sarcina de a restabili pacea în biserică, și a rămînea d. Haret cu aureola, că a fost atît de dîrz și atît de abil că n'a admis nimic din cerințele Sinodului și că l-a tot amînat pînă cînd n'a mai avut la ce să modifice legea.

Iată un ministru de culte, care cere experimentară în... dogme!

Și nou și original!

Gh. Ghibănescu.

Birul pe spectacole

In sînul comitetului delegaților Camerei s'au ivit diverginți privitoare la taxa de 5 la sută asupra spectacolelor ce vor fi date de trupele nesubvenționate.

D. Pompiliu Eliad, chemat să dea explicațiuni, a reușit să păcălească comitetul: a convenit ca taxa să fie plătită de public și nu de trupele teatrale nesubvenționate.

Păcăleală extra ordinară! Cine va avea să plătească birul cel nou, dacă nu consumatorii? Cine va fi responsabil de plata taxei, dacă nu trupele? Perceptorii nu se vor socoti cu publicul, ci cu directorul sau impresarul trupei, sau cu acel al varieteului, sau menageriei.

Dar chestia nu este numai aceasta. Să se perceapă taxe și de la teatrele subvenționate și de la acele nesubvenționate, dar cum asemenea taxă este o pomană, să se dee venitul pentru săraci, pentru spitale, pentru aziluri.

Ni se tot spune că în Rusia se percepe asemenea taxă. Nu se spune, însă, că nu statul profită, nici teatrele lui, ci fondul „Crucea Roșie".

D. Pompiliu Eliad are nevoe de fonduri la teatrul din București. Teatrele noastre din Iași și din Craiova, aflătoare în stare de faliment progresiv, au névoe și de mai multe fonduri, precum toate teatrele subvenționate din toată lumea, trebue să fie ajutorate.

Pretutindeni ajutorarea se face prin intervenția statului; nicăirea, însă, prin intervenția pulicului.

Publicul contribue la subvenționarea teatrelor statului, căci doar de la public se încasează dări. Teatrele nesubvenționate plătesc dări statului și comunei—așa că noul bir este ne drept și din acest punct de vedere.

Să declare statul, că nu mai are bani destui pentru cutia milelor, pentru întreținerea spitalelor, pentru alte scopuri filantropice și să pună bir pe petreceri, pe logodne și pe nunți.

Să zică: «dacă unul vrea să petreacă, să se gîndească și la cei mulți în nevoie".

Dar să nu se facă artă cu talgerul, să nu se îngădue ca societarul dramatic să trăiască stringînd cu cheta, ca anumite dame.

Să se protejeze arta—dar nu cu mijloace rușinoase!

Ne miră că actorii din București, conștienți de demnitatea lor, nu protestează contra bacșișului rușinos ce li se pregătește sub formă de lege nelegiuită.

Lectură interesantă

D. I. I. C. Brătianu, a avut anul acesta, mare noroc la telegrame. Probabil că modestia l'a reținut pe primul ministru să publice o statistică a numărului de cuvinte, ce au fost bătute, la adresa d-sale la aparatul Morse.

Mii de cuvinte, zeci de mii au fost telegrafiate de sigur, „celui mai vrednic bărbat de Stat al României", cum l'a denumit d. D. A. Teodoru.

Toate telegramele acele erau felicitări: ca prilejul atentatului, cu prilejul schimbărei de an, cu prilejul Sf. Ion și, acum în urmă, cu prilejul banchetului. Cînd d. Brătianu va îndrăsni să reiee portofoliul internelor, pe care l'a constituit gaj d lui Ferekide, va fi o nouă ocazie ca să primească felicitări telegrafice.

Citeam odinioare, în *Secolul*, din telegramele primite de d Brătianu la banchetul de la Bulevard. Ele vin de la persoane, cari au fost împedicate să fie față și de la altele, cari n'ar fi fost împedicate, dacă ar fi fost invitate.

Lectura acelor telegrame ie foarte interesantă. Sunt perle, sunt naivități și chiar incoherențe cari merită să fie citate.

D. C. I. Stoicescu, care se află pe coasta de Azur, i dorește d-lui Brătianu să „reintregească partidul". Asta vine așa, cum un creditor l'ar felicita pe debitor de însurătoare și i-ar mai spune, tot în telegrama de felicitare: „cambia dv. scade în cutare zi".

D. Iulian Vrăbiescu declară că, aflîndu-se la Montreux, nu poate fi și la banchet, adică regretă că n'are darul ubicuității.

„Vă urez, telegrafiază d. Vrăbiescu, sănătate *robustă* și putere de muncă".

Cine știe că d. Brătianu nu se poate scula pînă la orele 2 după prînz, va înțelege cît de sinceră este urarea de putere de muncă a d-lui Vrăbiescu.

Foarte categoric apare d. Brezulescu de la Novaci: „cînd țara vă slăvește, bine-voiți a îngădui sufletelor ce curat vă admiră și cinstit vă urmează, să vă ureze fericire deplină în viața privată și izbîndă în viață publică, pentru ca România democratizată în propășire aă meargă falnic către norocul ei.

D. Constantin Dimulescu de la Giurgiu: „acum, cînd ați primit botezul focului, sunteți consacrat definitiv și irevocabil ca șef al partidului liberal.

Vă urez ani mulți ca să duceți mai departe opera de consolidare a întregului neam".

Cînd te împușcă cine-va, el te botează, după părerea bunului domn Dimulescu.

Botezînd pe d. Brătianu, asasinul n'a făcut operă de nebun, precum se credea cia făcut un mare bine d-lui Brătianu, l'a făcut irevocabil din șefie!

De la consiliul comunei urbane Curtea de Argeș: „Partaș la manifestarea pentru primul ministru, care a netezit cu înțelepciune și iscusință calea desvoltărei firești și pașnice a țărei"...

La Giurgiu se crede că d. Brătianu a consolidat neamul; la Curtea de Argeș, că a netezit calea desvoltărei firești.

Numai d. Stoicescu, în osebită părere, îl sfătuește să reintregească partidul.

Chestii politice

Agraru interpusul lui Haret

Au trecut ani de atunci. Tot d. Haret era ministru. In scopul de a-și face reclamă a pus pe deputatul T. Vasiliu să-l interpeleze în chestia învățămîntului primar rural și înmulțirea școlilor rurale. Deputatul a făcut o interpelare cu tendințe și ministrul a răspuns mulțumind interpelatorului că i-a dat prilej de a arata ce a făcut pentru școală.

De fapt între 1901—1905 d. Haret n'a creat în 4 ani de cît 80 de școli primare!!!

Altă dată același d. Haret a pus pe ilustrul Stefan Ioan ca să ceară prin Cameră un spor de salariu la institutori. Lovitura de operetă s'a făcut; în loc ca ministrul să se oprească a înscrie suma de la minister, a ținut să facă o leacă de zgomot, pentru a părea mai evident faptul că el e părintele școalei românești.

Acestea sînt faptele. Ele se repetă acum.

Profesorii Universitari cam plictisise în timpul din urmă pe d. Haret. Grevă la facultatea de drept; grevă la senatul Universitar cu recomandarea în comisia de judecată. Ședințe, întruniri, discuții, procese-verbale, hotărîri cam țapene la adresa ministrului. Pe toate le a înghițit d. Haret, căci are mare stomah și știe să înghițe multe d. Haret.

Popăc cînd ministrul Haret era mai rănit sufletește de colegiul profesorilor Universitari, căci își arătase colții mai tare rănjind contra ministrului, iată că nevoia traiului îi silește pe aceiași profesori să ceară ministrului Haret revenire la legea din 1900 cu salariul de 900 lei lunar. Ședințe întregi profesorii au discutat chestia scumpirei traiului, formînd ca o filială a întrunirilor d-lui Gh Stănescu.

O delegație s'a prezentat d-lui Haret să ceară sporire de lefuri. Răzînd mănzește li s'a făgăduit, li s'a afirmat că va vedea, luînd înțelegere cu d. Costinescu. Ba unii capatase asigurări formale că li se va satisface cererea.

Dar iată că mijlocul de răzbunat a fost găsit. Intre senatorii profesori secundari—sînt mai mulți, ca Gh. Costantinescu-Rămniceanu senator de Bărlad, o unealtă a d-lui Haret—e și d. Demetrescu-Agraru, profesor la Ploești. Ce și-a zis acum ministrul: nu numai că nu le voiu spori lefurile, ci voiu pune pe Agraru să le tragă o scărmăneală în plin Senat, să le meargă colbul. Și pe cînd alte interpelări se amănau cu lunile, a d-lui Agraru s'a desvoltat răpede-răpede.

Si a început interpelatorul a tăgădui dreptul profesorilor Universitari de a cere urcare de salarii; că ce deosebire e între un profesor universitar și unul de cursul secundar; că și în cursul secundar sînt unele somități literare și științifice, care ar îndreptăți a cere și pentru cei secundari o sporire de salarii.

Și dăi, și dăi, și dăi! Un ceas au fost scărmănați bieții profesori secundari de irascibilul și impetuosul Agraru în tăcuta și molcuma aprobare a ministrului. Ba Senatul a rîs cu hohot, auzind execuțiile unui Agraru. Pocăitul vulpoi a rîs mînzește și de formă a desaprobat pe interpelator, ca să se spele pe mîni ca și Pontiu Pilat.

Aceasta este curată terfeleală. In loc să spună profesorilor Universitari în mod ritos —slovesnoi, cum ziceau cei mai de demult — că nu le poate spori salariile, pentru că nu are de unde și cum, să-i facă cu ou și cu oțet—vorba *Voinței*—asta numai d. Haret se pricepe s'o facă.

Și au făcut'o.

Iar pofta pentru sporit salariul le-a trecut pentru o serie de ani, căci de ce n'au fost cuminți și s'au răsboit contra ministrului Haret, care făcuse grevă cu dînșii la 1907 și acum se războise chiar contra Excelenții sale.

Asta nu se îngădui[illegible] d. Haret!

Dar fie că le-a tras'o!

***

OAMENI ȘI LUCRURI

O NUMIRE DREAPTĂ

Lucrul e definitiv hotărît și publicul poate înregistra ca un fapt îndeplinit numirea d-nei Agatha Bîrsescu-Radovici la direcțiunea testrului Național din Iași.

— „Habemus papam"! pot exclama credincioșii după vechiul dicton. Căci are și arta credincioșii ei, iar preotesele artei au în primul rînd menirea de a păstra nestins cultul ei în templele Melpomenei.

Nimene nu va tăgădui că Agatha Bîrsescu are, în Iași mai cu seamă, un public credincios, un public *al ei* și lucrul s'a văzut încă odată cu ocazia reprezentanției de aseară—„Dama cu Camelii". Artista fu chemată, rechemată și frenetic aplaudată de numeroasa asistență venită să vadă pe marea interpretă a unuia din cele mai delicate roluri dramatice,—rolul duioasei și mișcătoarei Margueritte Gauthier.

Teatrul din Iași va avea dară un director—dar un director în... travesti. Nimic extraordinar. Sexul slab a cucerit de mult în domeniul artei locurile cele dintăiu și nimeni nu-i tăgăduește astăzi meritele și gloria. Cucerirea s'a făcut după multe și înalte dovezi de talent și de muncă în același timp. Cele mai mari artiste europene și au făcut teatrele lor proprii, luînd în fruntea lor, demnitatea și răspunderea de directori. Așa Sarah Bernard, Duse, Réjane. In Rusia chiar exemplele abundă. Dar nu e nevoie de exemple pentru a dovedi adevărul elementar, că cine a avut puterea de a se disciplina într'atîta ca să poată interpreta, și creà, posedă implicit aptitudinea de a disciplina și mediul în jurul său.

Credem chiar că autoritatea morală pe care o dă talentul superior, reputația dobîndită prin creațiuni și prin zel, formează cea dintăiu garanție că elementele de ordine ale teatrului se vor supune cu plăcere celei chemate să dee instituțiunii adevaratul prestigiu,—prestigiul unei forțe artistice superioare, pe care însuși artiștii, chemați a-și spune cuvîntul, ar fi proclamat-o și indicat'o fără îndoială, pentru demnitatea de director al scenei.

E în același timp începutul de îndeplinire a unei datorii pe care o are arta țării noastre și țeara însăși către unul din marile ei talente. Artista Agatha Bărsescu n'a cerut—și n'a obținut—recompense naționale pentru meritul de a fi dus departe, peste hotare, numele și renumele țării. Nu are măcar, datorită împrejurărilor cari au făcut-o să trăiască în alte țări, avantagiul de a fi obținut o catedră de conservator, nici ani de pensie. De aceea un directorat de scenă e singura cale de a face munca și cultura ei artistică de două ori folositoare. Și nu ne îndoim că această numire va fi consacrată prin mulțumirea colegilor ei artiști și acea a marelui public, care-i datorește atîtea plăceri și emoțiuni sufletești și mai are încă mult de așteptat de la geniul ei artistic.

Rodion

DE PESTE HOTARE

Străinii în Elveția.—Psihologia reclamă.—Sufragiul femenin.—Conferințe instructive.—Public curios.—Concerte simfonice.—La universitate.

Tot la „Maison du Peuple" vorbi un domn Platzhof despre *Chestia străinilor în Elveția*. După avantajele avute pe urma străinilor: 300 milioane venit de la drumul de fier, de la vapoarele de pe lacuri, de la funiculare și oteluri,—apoi folos intelectual prin schimb de idei și cunoașterea obiceiurilor—se arată dezavantajele: pe lîngă cei cari vin să aducă bani, mai vin și alții care se'ntroduc pentru a cîștiga; țăranii nu mai voesc să caute de vite și pămînt; ei încep a judeca falș și se'nchin înaintea străinilor, cari nu totdeauna sunt morali. Conferențiarul arată cît sunt de amenințați de străini—nu pasageri—ce se stabilesc la ei. Aceștia încep a se înmulți mai mult de cît indigenii. Așa că făcîndu-se socoteală, peste 30 ani majoritatea, în multe cantoane, va fi străină. Remediul ar fi numai naturalisarea lor. Străinii cari vin în Elveția sunt de 12 la sută. In Franța 3 la sută. In Austria 2 la sută. La Lausaune 25 la sută. In Geneva 45 la sută.

*

Curioasă conferință și interesantă totodată, avu loc într'o sară. Se vorbi o oră despre *Reclama* ce o fac comercianții prin scris, Conferențiarul făcu istoricul reclamei, arătînd cum aceasta de la pagina ultimă a ziarelor a trecut în penultima; apoi pe nesimțite într'a treia și a doua pagină și acum în timpurile din urmă, cu neruşinare, în pagina întăi și chiar uneori în capul ziarului înșelînd publicul. Una din victime fusese și el. Văzuse că e vorba despre scumpirea laptelui, îl interesa și-i dădu citire. Care nu-i fu surpriza văzînd că articolul se ispravește cu un îndemn ca publicul să cumpere ciocolata Cailler. El admise numai reclama artistică ce se face acum pe mici tablouri.

In paranteză vorbind, și conferința d lui Platzhof tot o reclamă pare a fi fost. Mai admise și reclama din ziare pentru a se face o marfă sau un comerciant cunoscut. Inchee zicînd că cea mai bună reclamă e onestitatea vînzătorului.

*

Vorbi d-na Gerardet, presidenta „Asociației vandoise pentru sufragiul femenin". D na făcu o dare de samă de la congresul femenin din Amsterdam, la care fusese trimisă. Sala era arhiplină de femei și barbați. Conferențiara nu era o femee tînără, dar inteligentă și plină de energie vorbind convingător și cald. Ea arată că, atîta vreme cît femeea nu va fi emancipată economicește, drepturile ei nu vor fi asigurate. Un barbat se ridică pentru a spune că admiterea femeilor în afacerile Statului va fi un bine nu numai pentru ele, ci și pentru țara întreagă, căci probe sunt că acolo unde femeile au votul politic s'au făcut foarte multe îmbunătățiri pentru societatea întreagă.

*

In trei seri consecutive, un deputat din Belgia, cunoscut de toată lumea, Jules Destrée, scriitor însemnat, vorbi despre poetul Verhaeren, sculptorul C. Mennier și despre Maeterlinck.

Conferențiarul spuse cam acestea: Astă zi lumea e pe cale de a crea o nouă morală. Oamenii de azi au nevoe de un nou excitant de viață și acest excitant binefăcător nu l pot găsi de cît în operele oamenilor mari. Și la acești trei oameni mari: Verhaeren, Mennier și Maeterlinck se găsește idealul după care se aleargă acum.

Verhaeren la început fu pesimist făcînd opere strașnic de triste, cu timpul însă deveni un exaltator al forței de viață. El examinează faptele sociale în imagini, și are niște titluri sublime ca: *les villes tentaculaires, les campagnes hal-*

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă. F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

lucinées, les villages illusoires, prin care arată putregaiul moral precum şi isvoarele intelectuale care pompează toate satele. El are o carte de filosofie *les forces tumultueuses*, care sunt: sufletul, amorul şi ideile. O altă carte are titlul: *la multiple splendeur*: a vieţei şi a naturei—cele 2 rezervoare de energie. Destrée conclude cu vorbele poetului: „Admiraţi natura, dar şi pe om—şi viaţa va fi plăcută". Altfel omul va fi entusiast numai pînă la 20 ani şi apoi totul va fi perdut.

A doua oară vorbi despre Constantin Mennier, care era sculptor şi pictor. El începu a lucra serios numai de la vrîsta de 50 ani, în urma nenorocirei de a-şi fi văzut doi fii morţi. Mennier sculptă pe lucrători şi mai ales pe mineri. Proecţiile, pe care conferenţiarul le presinta, arătau perfect feţele obosite, istovite ale lucrătorilor, cari alături cu animalele căzute trăgeau din greu. Mennier la sfîrşit făcu statuia în bronz a lui Zola, mergînd, şi pe care scrise: „La vérité en marche".

A treia oară Jules Destrée spuse că toate agitaţiile actuale au de scop de a mări fericirea noastră. Fie-care caută ceva mai multă fericire. Căci noi suntem făcuţi pentru a fi fericiţi. Şi pentru ce atîtea piedici pentru a o atinge? Unii au zis că religia dă această fericire—această iluzie de fericire. Şi era adevărat pentru secolele dinainte, dar nu şi pentru secolul de faţă, al 20-lea, în care credinţa nu mai ajunge. Ea fuge şi ne părăseşte sufletele. Soluţiile Religiei nu mai mulţumesc pe oameni.

Şi Maeterlinck s'a ocupat cu chestia fericirei. El şi-a luat exemplele din viaţa simplă şi pentru aceasta el e aşa admirat. Opera lui e vastă: e poet, om de teatru, filosof şi moralist. El începe printr'un pesimism îngrozitor, pentru că eşia dintr'o familie catolică. E flamand. Făcu dreptul, dar era închis în el şi se ocupa cu sportul, înotarea ceea ce îngrijea pe familie. Era mistic, Opera lui *La princesse Madeleine* făcu un sgomot enorm în urma unor articole desinteresate în jurnalele franceze. Se zice că el aminteşte pe Shakspeare, dar că-i mai frumos chiar de cît el.

In dramele lui se găseşte conflictul concepţiilor morale. Noutatea lui Maeterling este simplicitatea cu care expune el lucrurile. E un realist, care dă în idealism. El zice că omul trebue să se conducă de judecată; dar tot el adaugă că judecata e numai luminita care arată puţin în jurul nostru din marea pădure ce ne înconjoară—restul tot e luminat de sentimentul care ne domină. Minutele pe care cineva le-a trăit mai bine în viaţă sunt momentele sentimentale, momentele de exaltaţie, de amor—fie amor pentru o idee fie amor familiar sau numai amor pur — şi nu cele pe judecată.

*

Cam acestea erau ideile ce atrăgeau pe lumea din Elveţia... Sălile erau totdeauna pline fără nici o reclamă. Se vedea lucrători, profesori şi oameni distinşi, dame din elită... şi spălătorese cu mănele umede încă, ce ascultau perdute în sufletul celui care le da lumină.

Tot aici la „Maison du Peuple" se dădeau concerte simfonice de către o orchestră compusă din 50 de maiştri. Pr ţurile arau destul de rîdicate. Pentru membrii societăţei preţul în jumătate. Iar din cînd în cînd aceeaşi orchestră da concerte pentru lucrători cu 10 bani intrarea. Se cîntau bucăţi alese şi executate dumnezeeşte. Cînd se dădeau concertele pentru lucrători, un membru pe scenă explica bucata ce venea să se cînte, făcînd cunoscut autorul, subiectul şi ocazia cu care era compusă La unul din aceste concerte se cînta Intermezzo din cavaleria Rusticană. Il paliace, Barbiere de Sevila şi Arlesiana bucată cu caracter naţional vesel şi cu sunete desebite.

*

Cursuri la Universitate. Pedagogia se preda de către d. François Guex, directorul şcoalelor normale din Cantonul de Vaud. El e elevul lui Stoy de la Iena, unde-şi făcu studiile. La acest curs se arată principiile pe care se bazează şcolile noui, — *Deutsches Landerziehungsheim*—cum sunt ele organizate şi grija ce se pune în a aplica cu rigoare metoade raţionale. In Elveţia sunt şase de acestea; dar numai de băeţi. In Germania însă numai d-rul Lietz conduce trei, iar d-na Petersen conduce două şcoli de fete: una lîngă Berlin şi alta pe malul lacului Konstantz. Această femee fu îngrozită de programele încărcate şi fără logică, ce trebuia să urmeze fetiţa ei de 12 ani. Ea înfiinţă atunci şcoala model pentru fete.

*

La cursul de franceză pe lîngă explicarea galicismelor, observări asupra stilului, se comentau romanele mai noi şi unii autori. Profesorul, d. André, fiind că era ascultat numai de străini, vorbea rar, apăsat şi foarte corect. Cursul său era frecventat de vre-o 75 străini dintre care unii barbaţi şi unele femei, chiar bătrîni.

Se făcu între alţii *Edouard Rod* care scrie romane de analisă psichologică. Romanele lui nu sunt imorale, dar persoanele sunt fără energie, nişte neurastenici. Rod e banal. *Ernest Daudet* de la Academie. *Jules Lemaître* tot din Academie. Conferinţele lui despre Rousseau cuprind idei mai puţin juste de cît cele despre Racine, dar are mult spirit şi multe idei. *André Theuriet* din Academie, care e bun poet. *Daniel Lesueur* e un pseudonim al unei femei, care are un adevărat talent. Dar caută mai mult efectul de cît adevărul. Are însă pasage care sunt naturale. Frazele ei sunt scurte—ceea ce i stilul modern. Descripţiile sunt rari. Limbajul asemenea e modern.

Anatole France cu romanul său premiat *Le Crime de Silvestre Bonard.* Are un stil perfect care captivează. Delicateţa formei încîntă pe franceji, nu şi pe străini însă, căci ori-ce operă tradusă pierde din farmec. In ce priveşte ideile nu sunt totdeauna exacte. Altfel scrierile lui sunt un deliciu. Are simplicitate, farmec şi eleganţă, cu care obţine totdeauna succes. Nu are de cît admiratori — deşi opera lui lasă de dorit. Anatole France aminteşte pe Ernest Renan prin perfecţiunea stilului, cît şi prin ironiile sale. Amîndoi aceştia sunt extraordinari prin talentnl de a spune lucrurile cu spirit şi cu măsură. Ei sunt discipolii lui Voltaire. Arta lui era ironia. Anatole France e un clasic şi nu admite cultura modernă.

D André era un idealist care respingea naturalismul. Şi nu toţi auditorii îi împărtăşiau ideile.

Maria C. Buţureanu

Litere-Ştiinţe-Arte

Kubelic.—Senzaţia cea mare se apropia. Numai o singură zi — şi evenementul muzical atît de mult, atît de dornic aşteptat va fi devenit o realitate, una din acele fermecătoare realităţi care se confundă cu visul, cu necrezutul, cu miraculosul.

Un tecnician fără pereche, un suflet de artist vibrînd el însuşi de emoţiunile pe care le împrăştie cu abundenţă,—Kubelic este unul din suveranii nediscutaţi şi nediscutabili ai pianului şi ocaziunea de a-l auzi, de a-l admira, de a-l aplauda va fi nu numai binevenită, dar o adevărată sărbătoare pentrua iubitorii de armonie, pentru iubitorii de rtă.

*

Duminică seara, d-na Agatha Bărsescu va apărea în *Mesalino.* Se ştie ce superbă creaţiune are în această dramă istorică marea noastră artistă.

*

Lumen, cea mai tînără colecţie literară apărută la noi în ţeară se bucură din ce în ce mai mult de fovoarea publicului nostru cetitor.

Apărută fără mare reclamă, pusă la dispoziţia tuturora pe un preţ de 15 bani broşura, noua bibliotecă a găsit un mare răsunet în toate straturile culte şi promite a deveni colecţia preferită.

Cea mai nouă publicaţiune în această colecţie este lucrarea profesorului N. Leon: „Moniste".

*

Contrar aşteptărilor „L'Illustraţion" cu primul act din Chantecler n'a apărut încă.

Piesa întreagă va apărea în patru numere, în textul revistei, cu un interval de opt zile de la o fasciculă la alta. Inainte însă de a se termina publicaţia în L'Illustraţion, piesa va apare şi în editura Fasquelle, a 3.50 franci exemplarul.

Ediţia ilustrată a operilor lui Rostand întreprinsă de librăria Lafitte va apărea în cîte două fascicule pe lună. Rîndul lui Chantecler va veni aci de abia peste un an.

*

A apărut „Arhiva" No. 1 (an. XXI) cu următorul sumar.

M. Strajan.—Conflictul între ştiinţă şi religie. Ana Conta Kernbach.—Primavara (versuri). T. T. Burada.—Teatrul din Moldova (urmare). N. Rădulescu-Niger.—Mînjina (versuri). Mitu —Scrisori deschise de la Romînii de peste Ocean. Em. Grigorovitza.—Dicţionarul geografic al Bucovinei şi critica d lui Vl. Mironescu. Arhier. Narcis Creţulescu.—Inscripţiile monăstirei Neamţu.

Dări de seamă: I. Andrieşescu.—Vasile Pîrvan.—M. Aurelius Verus şi L. Aurelius commodus, (studiu istoric). Cronica. Ioan Andrieşescu.— † Teohari Antonescu.

„Vlsul Romîniei" e titlul unor strofe comunicate—prin spiritism—de către ilustrul poet V. Alexandri d-lui I. Dimitriu institutor şi pentru care d. Ch. E. Bernştein a scris o muzică interesantă.

*

Graţie trupei d-lui Al. Davilla iaşanii au putut cunoaşte talentul unui tînăr diplomat şi scriitor italian Dario Nicodem autorul „Refugiului". Acum la teatrul Réjane din Paris, se repetă o nouă piesă a lui „Flacara".

*

„Scala din Milano trece prin o mare criză financiară. La dreptul vorbind criza durează încă de acum 12 ani de cînd îi s'a retras subvenţia de 150,000 lire pe an. Deficitul va fi foarte greu de acoperit.

*

STRUNA ZILEI

VIRTUTEA LOR

Pe cînd poliţia dresă proces-verbal de flagrant delict, d-na E. N. îşi bătea bărbatul cu picioarele. „Fulgerul".

Chiar cînd sunt de tot pierdute
Au,—femeile uşoare—
Rămăşiţă de virtute.
... Nu în suflet, ci 'n.. picioare

† C. GHICA-DELENI

— Discursul d-lui Take Ionescu, rostit la înmormîntarea regretatului nostru fruntaş. —

Jalnică adunare,

Dacă valoarea unei existenţe omeneşti se măsoară după intensitatea părerilor de rău pe care le stîrneşte curmarea ei, rar viaţă omenească a fost mai preţuită de cît a lui C. Ghica-Deleni.

Constatarea regretelor unanime care aşa de des nu este de cît complimentul pe care viaţa se simte datoare să-l acorde majestăţei morţei, astăzi este o realitate.

Constantin Ghica este în adevăr jelit de toţi fără deosebire, de toţi cîţi a avut norocul să-l cunoască.

Caracter drept, conştiinţă curată, inimă generoasă ca a lui, se găseşte şi la alţii la mai mulţi de cît îşi închipuesc cei cari observînd omenirea, nu-şi dau osteneală să pătrundă pînă la fundul ei cel bun.

Dar frumuseţi sufleteşti ca aceia care s'a dus dintre noi se văd rar, rar de tot.

Să simţi şi să iubeşti viaţa în toată plenitudinea ei ca un om din veacul al 18-lea, şi în acelaşi timp să jertfeşti totul, fără [illegible] sentimentului datoriei către tine şi ai tăi ca un creştin din veacurile dintîi, nu este dat la mulţi. Fiinţele în care se întîlneşte un astfel de echilibru, o astfel de armonie, sunt adevărate podoabe, pe cari nu le poţi admira în deajuns.

Şi pe lîngă desăvîrşita frumuseţe morală, pe lîngă bunătatea născută, nu făcută, o curtenie, o politeţă care nu se osteneşte nici odată, o delicateţă care nu uită nici odată, o rafinare de maniere, al cărora C. Ghica a fost cel mai impecabil dar şi cel din urmă reprezentant.

Această perfecţiune de maniere, n'ar fi fost de cît o frumoasă poleială dacă ar fi fost numai voită. Era însă naturală, eşia din adîncul firei lui, era soră cu bunătatea şi îngăduinţa care sunt semnele indelebile ale superiorităţei morale.

Şi nu numai din bunătate şi îngăduinţă isvora neîntrecuta curtenie a lui Ghica, ci şi dintr'un alt sentiment şi mai generos: respectul demnităţei aproapelui, fie el cît de mic în scara socială. Mi s'a povestit cum odată C. Ghica invitase la masă mica burghezime din jurul castelului lui. Cînd la finele ospăţului s'a servit vasele cu apă ferbinte pentru spalarea degetelor, unul din comeseni care nu cunoştea întrebuinţarea acestui obiect nou pentru el a sorbit apa ferbinte. Ghica care l-a văzut, nevoind să lase pe acest om micşorat din pricina neştiinţei, repede a sorbit şi el apa cea ferbinte din vasul lui. Trăsura este mică în aparenţă, în realitate ea zugrăveşte mai bine frumuseţea unei inimi de cît o bibliotecă întreagă.

In ultima oară cînd mi a fost dat să-l văz, în ajunul sfîrşitului, Ghica se scuză către mine de desagramentul ce trebuia să mi producă sgomotul respiraţiei lui dificile, în loc să se plîngă de chinul pe care-l îndura. La altul ar fi putut fi afectaţie, la el era acel desăvîrşit triumf asupra egoismului, care într'o ţară îndepărtată obligă pe oameni să surîdă cînd îţi vorbesc de durerile lor şi să plîngă cînd vorbesc de ale tale.

Dacă Ghica n'ar fi fost de cît atît, cea mai desăvîrşită expresie a rafinăriei sentimentale şi încă viaţa lui ar fi fost din cele mai folositoare.

Civilizaţia unei ţări nu se stabileşte numai prin statistică.

Dar Ghica a fost mai mult.

Ar fi putut să ducă o viaţă plină şi plăcută lăsîndu-se numai să trăiască; avea atîtea avantagii de la soartă, şi atîta capacitate de a se folosi de ele.

Dar, fiu al unei patrii iubite, purtînd numele pe care-l purta, lui Ghica i s'ar fi părut un act de pietate faţă de şirul de strămoşi care au slăvit istoria acestei ţări dacă el s'ar fi ţinut de o parte de tribunalele pnblice.

De aceia în chipul cel mai firesc C. Ghica din cea mai fragedă tinereţe şi-a pus mintea şi vremea în slujba naţiunei.

A început în diplomaţie, partea mai mult reprezentativă a vieţei naţionale şi apoi s'a consacrat luptelor politice în care acest delicat, acest rafinat a dovedit că era un luptător. Repede a ajuns să capete o reală influenţă politică, care în ţinutul lui mai era preocumpănitoare. Prea des au simţit-o şi rivalii ca să o poată cineva tăgădui.

Din întăia zi, C. Ghica a fost atras de partidul conservator şi în partidul conservator nu l'a sedus doctrinarismul sclipitor ci bunul simţ larg şi deschis la toate noutăţile lui Lascar Catargi.

Acestui şef neîntrecut, C. Ghica i-a fost neclintit statprnic, fără nici o şovăire fără nici o îndoială.

In casa lui Lascar Catargi ne-a fost dat să ne cunoaştem de aproape şi să ne legăm prin una din acele prietenii dospite dintr'o reciprocă încredere, în care nu intră nici un grăunte de interes ori de gînd ascuns, şi care sunt mai ales după ce ai păşit pe scoborîşul îndoitei scări a vieţei, atît de preţioase tocmai pentru că altele noi nu mai ai vreme să închegi.

Dar nu acestei prietenii, ci adîncelor lui convingeri politice am datori cinstea de a vedea pe C. Ghica printre stîlpii cei mai puternici ai partidului conservator democrat, încă din minutul zămislirei lui.

In aceşti doi ani C. Ghica a dat partidului nostru şi sfatul lui cel mintos şi căldura devotamentului lui, şi acum în urmă, jertfa cea mai mare: viaţa.

Căci acestui om de bine i-a fost dat să moară aşa de timpuriu tocmai din împlinirea datoriei.

Mergînd cu mine într'o călătorie politică a contractat boala care l'a abătut A căzut ca un brav fără nici un murmur, fără nici un regret că se sacrificase datoriei. A murit frumos după ce a trăit frumos.

Romînul care prin întreaga lui făptură înfăţişa mai mult de cît ori-care altul suprema eleganţă şi rnfinare a murit din urmările unei întruniri politice populare de podgoreni şi meseriaşi, unde se dusese fără nici un alt imbold de cît părerea lui nestrămutată că numai aşa putea să slujească cu folos acea idee a conservărei sociale pentru care luptase toată viaţa.

D. Ghica Deleni ne-a lăsat ast-fel o pildă neperitoare.

Partidul conservator-democrat pierde într'însul pe unul din cei mai de frunte întemeetori ai lui, iar eu pierd mult mai mult de cît un eminent tovarăş de luptă, pierd un prieten care m'a iubit şi pe care i-am iubit ca pe un frate.

Fie-i ţărîna uşoară.

Informaţii

❑ *In şedinţa de mîine, Sîmbătă, a Parlamentului, se va citi mesagiul regal pentru prelungirea corpurilor legiuitoare pînă la 1 Martie.*

❑ *Ca şi Senatul universitar din Iaşi şi acel din Bucureşti, a recomandat pe d. Dimitrie Gusti ca suplinitor al catedrei de filosofie antică şi morală, de la facultatea din Iaşi.*

❑ *D. Brătianu va relua mîine portofoliul internelor, iar d. Ferekide va fi reales preşedinte al Camerei.*

D. V. Missir s'a ales cu o decoraţie pe care d. Brătianu i-a remis o ieri, ca resplată pentru serviciile aduse.

❑ *Primăria comunei Galaţi a votat cinci sute lei pentru incendiaţii din strada Cucu din Iaşi.*

Cît a votat, în acelaşi scop, primăria comunei Iaşi?

❑ *D. A. A. Badareu a sosit ieri, cu trenul de noapte, în Iaşi, venind de la Nissa.*

❑ Viza libretelor în judeţ se va face treptat în fie care comună de către cei patru plutonieri ai circomscripţiilor de rezervă de la depozitul de recrutare.

❑ Se comunică că în urma ploilor căzute în ultimul timp, apa Prutului a crescut simţitor.

❑ La o percheziţie ce s'a făcut de către poliţia de siguranţă, s'a găsit un ceas de aur de valoare, care poartă coroană şi două iniţiale.

Se crede că acest obiect a fost furat pe timpul răscoalelor ţărăneşti.

❑ Primim numeroase plîngeri asupra faptului că de cît-va timp s'a făcut trecerea imposibilă, pe la Podul Lung, mai ales a damelor şi copiilor. Nişte lucrători care sunt acolo şi care se vede că n'au nici un stăpîn, nu numai că împiedecă lumea să treacă, dar lovesc pe trecători. Eri, aceste bestii s'au năpustit asupra unui copil şi au turnat peste el, din cap pînă în picioare smoală. N'a avut cine să întervie, căci în acest caz lucrătorii sar cu ciomegele.

Ar fi bine ca cei care au trimes acolo pe aceşti lucrători să ia măsuri.

❑ A apărut No. 1 (Anul IV) din *Convorbiri critice*, directori, Mihail Dragomirescu şi Ion Peretz cu următorul sumar:

M. Dragomirescu.—Un pas înainte, (critică).

Em. Gîrleanu.—O patrulă (schiţă). Eug. Lovinescu.—Octavian Goga (apropos de volumul „Ne cheamă pămîntul)".

Corneliu Moldovanu.—Privind fericirea (poemă).

N. Em. Teohari.—Atitudinea literară a d-lor Iorga şi Ovid Densusianu.

I. Dragoslov.—Sfîntul Ilie (povestire).

I. Foti.—Despărţire (poem pastoral).

Sonia.—In ruină (meditaţie).

Poezii de B. Nemţeanu, D. Ianculescu Ieronim, Laurian Armaşu.

Mihail D agomirescu.—Teohari Antonescu (necrolog).

Bibliografie critică.

Note.—Discuţii.—Informaţii: Incheere. —„Falanga".—Coroane veştede.—Evoluţiune? Victimă?—„Constatare".—Al. Macedonski şi „Convorbiri literare". Naţionalizmul lui Augustin Bunea.—Sinceritate literară.—„Troica" lui A. Mirea—Elena Bacaloglu în Italia.—Figuri contimporane).

❑ In ultimul timp s'au înregistrat în oraş cîteva cazuri noui de febra-tifoidă.

❑ D. I. Vlădescu, inspector al învăţămîntului profesional a înaintat ministerului un raport asupra inspecţiilor ce le-a făcut la Iaşi.

❑ O interesantă vînătoare cu arcanul în insula Celebes din Nordul Australiei ne-o reproduce exact cinematograful din sala Circului Sidoli, în noul său program care începe astă-zi Vineri 5 Februarie a. c. Ne sunt redate în acelaş timp frumuseţile naturei din îndepărtata insulă, curioasele locuinţi ale indigenilor etc. Este o etnografie vie ceea ce ne dă cinematograful prin aceste interesante inregistrări. A treia piesă a nemuritorului scriitor Alfred de Musset este de asemenea cuprinsă în acest program nou Parisiana simţitoare, fata saracă, a cărei inimă se frînge cînd vede o mamă în suferinţă, drăgălaşa Mimi Pinson, este perfect redată pe pînza cinematografului Pathé Frères.

Armata belgiană în exerciţiile şi marşurile sale, grădina Zoologică din Anvers (Belgia) una din cele mai mari din Europa întreagă, care cuprinde cele mai rare specii de animale, — Sipetul pictorului, o inscenare comică parisiană de o superioară reuşită.

Arestarea ducesei de Berry, pagini din istoria Franţei, la a căror reconstituire au slujit cele mai autentice acte şi cele mai veridice documente — O zi din cele mai mizerabile, scene comice' sunt cu prinse în noul şi bogatul program de astă-seară Vineri 5 Februar, al teatrului cinematografic Pathé Frères din sala Circului Sidoli.

Mîne Sîmbătă 6 Februar, Matineu la 3 ore ziua cu preţuri mai reduse de cît cele serale şi tot mîine Sîmbătă la 9 seara reprezentaţie obişnnită.

La ambele spectacole vor fi adaose sujete noui în program.

DIVERSE

— Cu trenul de 11 de aseară a fost adus din Roman, Costache I. Rusu fiind muşcat de un cîine turbat.

— Au fost autorizaţi de a vinde produsele monopolizate de stat: Vasile a Costăchioaiei din comuna Poeni; V. Caragea din comuna Costuleni; N. Gherasim Cîrlan, din comuna Fîntînele şi Elena I. Botez din comuna Şipotele, jud. Iaşi.

20 bani litrul — 20 bani litrul

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Epxediţie promptă în provincie şi la domiciliu

Ultime informaţii

❑ ❑ **D. Mişu Antonescu, fruntaş al partidului carpist, unul din cei mai iluştri avocaţi ai ţărei, care s'a retras din acel partid, s'a înscris astăzi în partidul conservator-democrat din Bucureşti.**

D. Antonescu va lua cuvîntul la întrunirea noastră de Duminecă.

❑ *D. St. Sihleanu, inspector general al învăţămîntului superior şi secondar, a fost aseară la şcoala de Belle-Arte, unde a avut o convorbire cu d. Em. Bardasare, directorul şcoalei, în chestia dispariţiei tablourilor de la Pinacoteca, cerînd mai multe lămuriri în această privinţă.*

❑ *Consiliul general al judeţului Iaşi va elabora o serie de doleanţe privitoare la Iaşi. Se va protesta contra proectului de desfiinţare a comandamentului de armată; contra cartelului fabricanţilor de zahar; se va cere readucerea regimentelor cari au fost transferate din cauza lipsei de apă şi se va propune prelungirea liniei ferate, Podul-Iloaiei-Hîrlău pînă la Botoşani.*

❑ *Parchetul a fost strigat astăzi dimineaţă, la telefon, de ministrul de justiţie.*

Parchetul a capatat ordine cum va trebui să se conducă în procesul de astă-zi d'intre d. O. A. Teodoreanu şi Hamangiu

Parchetul a fost excesiv de slugarnic pentru acel Hamangiu, care a batjocorit prin delaţiuni, magistratura din Iaşi.

❑ **Escursiunea ofiţerilor romîni la Odessa se va face după cum am anunţat în primile zile ale lunei Mai a. c.**

La această excursiune vor lua parte şi mai mulţi ofiţeri din corpul 4 de armată.

❑ **Mîine Sîmbătă 6 Februarie se împlineşte un an de la alegerea ca Mitropolit al Moldovei şi Sucevei a I. P. S. Sale Pimen Georgescu.**

Preoţii din localitate, vor trimete cu această ocazie I. P. S. S. Mitropolitului care se află la Bucureşti, o telegramă de felicitare.

❑ S'a vorbit despre cazul locotenentului Şandru din Galaţi, care a depus ca maator în procesul lt.-col Popovătz contra căruia a făcut declaraţiuni de favorabile.

Locotenentul Şandru va fi judecat mîine de consiliul de onoare al regimentului 11 Siret

❑ Pentru zilele de 6 şi 7 Februarie sunt covocaţi la prefectura judeţului, toţi administratorii de plăşi, pentru a se consfătui asupra repartizărilor zilelor de prestaţie pentru drumuri.

❑ La curtea cu juri din Roman s'a judecat ieri procesul pentru calomnie prin presă, pe care preotul C. Eftimie l'a intentat d-lui Gomoi, directorul revistei „Biserica Romînă",

D. Gomoi a fost achitat.

❑ In noaptea de 2—3 Februarie c. nişte răi făcători, s'au introdus, prin spargerea unei uşi, într'o poiată de păsări de la Casele din comuna Popeşti jud. Tutova. a d-lui V. Manisale de unde au furat mai multe păseri. In momentul cînd operau, hoţii au fost surprinşi de către păzitorul de noapte Gh. Avram. Acesta a fost grav maltratat de hoţi.

E de notat că în această comună se comit zilnic furturi şi diferite alte delicte, asupra cărora nu se mai face nici o cercetare, aşa că viaţa şi avutul locuitorilor se află în primejdie.

❑ Camera de Meserii a trimes tuturor Corporaţiilor din circomscripţia sa, situaţii tip trimese de ministerul de industriei, după care pe vitor se vor întocmi situaţiile lunare financiare ale acelor corporţii.

❑ Operaţiunile de recrutare, se vor începe anul acesta, după cum am anunţat, la 15 Februarie şi vor dura pînă la 10 Martie c.

In zile de 15, 16 şi 17 Februarie, comisiunea va lucra la comisia disp. I a.

❑ **Astă-zi la orele 2 şi jumatate a avut loc înmormîntarea mult regretatei Natalia Pogonat, soţia bunului nostru prieten d. N. A. Pogonat.**

Prohodul a fost oficiat de preoţii bisericei Sf. Spiridon şi ai bisericei Talpalari, acompaniat de corul seminarului Veniamin.

Cortegiul, urmat de membrii familiei precum şi de un mare număr de prieteni, a parcurs străzile Lozonschi, Ştefan cel-Mare, Golia, Cucu şi Eternitatea.

Pe carul funebru erau numeroase coroane şi jerbe de flori.

❑ *Joi 11 Februarie, vom avea un mare festival artistic la Teatrul Naţional din Iaşi: doamna Agatha Bîrsescu-Radovici, marea noastră tragediană, va debuta pentru prima oră în Hamlet, în rolul titular.*

In seara de 14 Februarie va fi ultima reprezentaţie de adio a marei tragediane, care şi-a propus să nu mai debuteze în Iaşi. Se va juca „Sapho" şi „Urmările ertării".

Suntem convinşi, că publicul local, va asista în număr imens la ultimile reprezentaţii ale Agathei Bîrsescu-Radovici.

❑ **Procesul Teodoreanu-Hamangiu.**—Inaintea secţiunei a II-a a tribunalului a venit astă-zi spre judecare importantul proces de calomnie, pe care avocatul Osvald Teodoreanu îl intentase acum un an procurorului Hamangiu, care în cunoscutele sale denunţuri făcute ministrului, calomniase şi pe d. Teodoreanu, că ar avea prietenie interesată cu fostul procuror Stoonescu.

Procesul s'a întors la Iaşi prin decisia Curţei de Casaţie, care a calificat fapta lui Hamangiu de calomnie făptuită de un particular şi deci justiţiabil de tribunalele ordinare.

La audienţa de astăzi asistă un public foarte numeros compus, mai ales din magistraţi ai tribunalului şi avocaţi.

Prezidează d. preşedinte Alex. Gane, asistat de d. membru de şedinţă Hipolit Mîrzescu. Fotoliul ministerului public este ocupat de primul procuror.

Invinuitul Const. Hamangiu este asistat de d. avocat M. B. Cantacuzino, care ridică un incident pentru anularea jurnalului anterior, privitor la admiterea probei testimoniale.

D Cantacuzino, face teoria calomniei şi încearcă să dovedească că ceia ce a făcut Hamangiu nu este nici calomnie, nici denunţare calomnioasă, că în tot cazul, calomnie, dacă ar exista, l'ar privi pe d. Stoenescu şi nu pe d. Teodoreanu.

D. Cantacuzino cere anularea jurnalului, care admisese martori, pentru că cei mai mulţi din martorii citaţi sunt magistraţi de la curtea de apel, cari, după textul reclamaţiei d-lui Teodoreanu, ar fi vorbit despre chestia Hamangiu în camera de deliberare şi cine i-ar fi putut auzi, cînd secretul camerei de deliberare este garantat prin lege.

D. Osv. Teodoreanu, după ce face un istoric al procesului de astă-zi, arată că la fie-care instanţă prin care a trecut acest proces, avocaţii lui Hamangiu s'au servit de alte nuanţe şi că nuanţa de care s'a servit d. Cantacuzino este că d-sa—Teodoreanu—vrea să şi facă reclamă.

D. Teodoreanu arată, că acuzările ce i-a adus Hamangiu, că d-sa s'ar servi de prietenia magistraţilor spre a cîştiga procese, este o acuzare gravă şi desonorantă pentru d-sa şi că de sigur, ar fi recurs la calea armelor spre a obţine satisfacţie de la Hamangiu, dacă nu l'ar fi considerat pe acesta ca un individ incapabil să dea satisfacţie.

Trecînd la chestia de drept, d. Teodoreanu citează articole din codul penal, care vorbesc despre elementele constitutive ale calomniei şi dovedeşte că fapta lui Hamangiu le întruneşte pe toate.

In ce priveşte ca tribunalul să revie asupra jurnalului anterior şi să iee astfel posibilitatea de a dovedi cu martori că Hamangiu a reiterat calomniile debitate, că le-a scris şi ministerului şi le a repetat şi prin viu grai—o asemenea revenire ar fi imposibilă în fapt şi în drept şi de aceia cere respingerea incidentului ridicat de d. Cantacuzino.

*

Se dă cuvîntul primului procuror, care se uneşte cu cererea d-lui Cantacuzino şi care să se revie asupra probei testemoniale.

Tribunalul, după o scurtă deliberare, admite incidentul.

*

Se intră în fond. Se ia interogatorul lui Hamangiu, care face următoarea declaraţie:

N'am avut intenţia să calomniez pe d. Teodoreanu. Nici în raportul către ministru, nici în convorbiri particulare eu n'am calomniat pe d. Teodoreanu.

I am făcut, mai de mult o declaraţie în acest senz şi mă oferisem să i o fac şi în scris. D. Teodoreanu convenise şi pe urmă a revenit.

Declar şi astă-zi că n'am calomniat, că n'am avut intenţia, sub nici o formă, să-l calomniez pe d. Teodoreanu.

D. Osw. A. Teodoreanu a declarat următoarele:

Dacă d. Hamangiu declară că nu m'a calomniat nici prin raport, nici prin viu grai, **atunci îl iert.**

Publicul a comentat în tot felul chipul cu totul umilitor cu care a sfîrşit acest proces pentru Hamangiu.

❑ Senatul a recunoscut calitatea de persoană morală şi juridică societăţei „Cantina şcolară" din Iaşi.

❑ Anunţăm iubitorilor de artă, că peste două-trei zile se va deschide în localitate **expoziţia de pictură** a d-lui S. Sanielevici, cunoscutul pictor, care a obţinut atît de frumoase succese cu expoziţiile sale la München şi la Paris.

Se ştie, că în cursul lunei Ianuarie Bucureştenii au putut admira frumoasele tablouri ale d-lui S. Sanielevici în sala Exarcu din palatul Ateneului.

In Iaşi, expoziţia va avea loc în vastul salon al **Clubului Meseriaşilor Romîni din Piaţa Unirii** şi îndemnăm publicul ieşan a o vizita, pentru a culege frumoasele impresiuni ce poate da arta adevărată.

Intrarea va fi liberă.

❑ D. dr. Bogdan, presidentul comisiei de examinare a candidaţilor la catedra de igienă, a cerut ca acel concurs să înceapă la 15 Februarie, sau să fie numit alt preşedinte, d. Bogdan fiind bolnav.

❑ Vechiul institutor Ion Vasiliu, tatăl doamnei Mitru, soţia directorului şcoalei „V. Lupu" şi al d-lui George Vasiliu, redactor al *Conservatorului*, a încetat din viaţă astă-zi dimineaţa, la orele 6.

Inmormîntarea va avea loc mîine, sîmbătă, ora 4, la cimitirul „Eternitatea", unde corpul se află depus.

Condoleanţele noastre întristatei familii.

❑ Se ştie, că în urma iniţiativei d-lui profesor Dragomir Hurmuzescu, de la anul viitor va funcţiona pe lîngă facultatea de ştiinţi din Iaşi, o şcoală de electricitate. Scopul acestei şcoale este de a da noi debuşeuri absolvenţilor facultăţii noastre de ştiinţi, urmînd în aceasta exemplul ţărilor din occident, unde pe lîngă studiile pur teoretice, în Universitate sînt organizate şi studii de aplicaţiune practică în cursuri şi institute anexe, care constituesc facultăţile technice. Asemeni facultăţi există în Liège, Lausanne, Nancy, Grenoble, Lille etc.

In cursul acestei septămîni se va întruni comisiunea profesorală de la ştiinţi, care au luat această iniţiativă, pentru a hotărî regulamentul acestei şcoale, care să se publice imediat, astfel ca doritorii de a urma această şcoală să-l cunoască din vreme.

Laboratoriul de electricitate de pe lîngă facultatea de ştiinţi, care e unul din laboratoarele cele mai bine montate din ţară va servi la lucrările practice ale studenţilor şcoalei de electricitate, ce se va înfiinţa de la Octombrie viitor.

❑ **Judiciare.**—D. Emanuel Gherghel, cu prilejul unei alegeri efectuate în 1908 în Dorohoi, a ultragiat pe gardistul Negrea, fapt pentru care d. Gherghel a fost condamnat la 50 lei amendă.

Afacerea se judecă astă-zi în apel.

— La secţia I-a a tribunalului urma să se judece astă-zi apelul numiţilor Selţer, cari au fost condemnaţi de judecătorie la cîte 2 ani închisoare, pentru sustragere de mărfuri.

Fiind sesizată în aceiaşi afacere şi s. II-a, procesul s'a amînat.

— Preotul N. Agapi umblînd cu z'întăi, a fost ultragiat de mai multe femei.

Ele au fost condamnate la cîte patru zile închisoare.

❑ **Balul costumat mascat de la 6 Februarie.**—Anul acesta ca şi anul trecut, splendoarea carnavalului va fi balul costumat dat de Societatea de Gimnastică. Pentru această seară putem zice că avem un adevărat concurs monstru: pe de o parte între cele mai variate şi frumoase costume, iar pe de alta între cei mai reputaţi glumeţi şi farsori ai Iaşului, etc.

Orchestra complectă a reg. 13, va începe balul de la orele 10.

Bufetul va fi servit de cunoscutul comerciant al Iaşului d. D. Arghiropol, cu preţuri adevărate populare.

Măşti (de la 60 bani), costume (de la 2 franci), monocluri, nasuri electrice, etc. etc. se pot procura la ori-ce oră din zi, la sediul societăţii, stradela Şcoalei de Arte. Membrii societăţii, au reducere de 50 la sută, străinii 30 la sută.

Intrarea în sală nu-i permisă de cît persoanelor care au invitaţie personală.

*

Sîmbătă 6 Februarie, după concertul Kubelik, toată lumea va veni la Societatea de Gimnastică.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 5 Fevruarie

Discuţia proiectului contra contenciosului

Bucureşti.—Discuţia la proectul contra contenciosului administrativ, s'a fixat pentru Marţi 9 Februarie.

D. Take Ionescu în audienţă la Suveran

Bucureşti.—D. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, a fost primit aseară în audienţă de M. S. Regele. Audienţa a durat aproape o oră.

CAMERA

Bucureşti.—D. N. Iorga, adresîndu-se d-lui Sp. Haret, îi spune că mai mulţi studenţi în teologie au venit să-l întrebe dacă e adevărat sau nu, că ministrul a luat dispoziţia ca să nu fie admişi la facultatea teologică de cît studenţii interni.

D. Haret răspunde că d-sa nu stă de vorbă cu studenţii, răspunde însă d-lui N. Iorga că a luat măsuri pentru ca la această facultate să nu fie admişi străinii.

D. Iorga mai întreabă dacă e adevărat că 4 Studenţi în medicină, au fost înlocuiţi la spitalul Eforiei civile, cu 4 studenţi evrei.

D. N. Fleva revine asupra interpelărei făcută de d. I. Lahovary, relativ la taxele ce se percep de comunele rurale pentru strajă şi zice că se fac mari abuzuri, percepîndu-se taxe de la cîte 4 şi 5 membri ai unei aceliaşi familii.

D. M. Ferikyde, ministru de interne, spune că va cerceta cazul.

D. V. Missir, preşedintele camerei, spune că s'a distribuit raportul proectului de lege care tinde la desfiinţarea contenciosului administrativ.

Se continuă discuţia proectulni pentru modificarea legei monopolului cîrciumelor.

D. Iarca răspunde celor susţinute eri de d. Mîrzescu, care a spus că partidul liberal se contrazice în ideile sale, prin proectul de faţă.

SENATUL

Bucureşti. — D. senator Burghelea adresează o înterpelare în chestia liniei ferate Dorohoi-Suliţa.

Starea d rului Lueger

Viena.—D-rul Lueger a fost operat eri pentru a doua oară.

Nou ordin bulgar

Sofia.—Guvernul a depus în Sobranie un proiect da lege, pentru crearea unui nou ordin al Sf.-lui Ciril şi Metodiu, pentru comemorarea independenţei. Ordinul acesta va avea primul rang printre ordinile bulgăreşti şi va fi acordat suveranilor şi principilor străini creştini şi oamenilor bulgari.

O aniversare

Petersburg. — Cu ocazia aniversării morţii marelui duce Vladimir Alexandrovici, ţarul şi ţarina, marii duci şi marile ducese au sosit şi au asistat la un requiem în catedrala Sf. Petre. După vizitarea corpului, ţarul s'a înapoiat în trăsură deschisă.

Alegere

Atena.—Camera a ales ca preşedinte pe generalul în retragere Tsamodos, fost ministru, cu 109 voturi. D. Tsamodos a mulţumit pentru încrederea ce i se arată.

Svonuri desminţite

Atena.—Agenţia telegrafică din Atena spune că ştirea dată de „Lokalanzeiger" privitor la pretinsele dispoziţiuni danemănoase ale flotei contra armatoi de uscat, este formal desminţită şi nu e întemeiată pe nimic. Se recomandă a nu se increde nimeni în asemenea svonuri de alarmă.

Constituţia Bosniei şi Hertzogovinei

Viena.—Imparatul a sancţionat proectele de legi relative la Constituţiunea Bosniei şi Hertzegovinei şi anume: ordinea electorală, regulamentul dietei, legea întrunirilor şi legea consiliilor judeţene.

Noui inundaţii la Paris

Paris.—In urma nouei creşteri a apelor Senei, subsolurile caselor mai ales în strada Lille sunt inundate. Pimniţile ambasandei germane au acum apa adîncă de 20 centimetri.

Credit pentru ajutarea inundaţilor

Paris.—Consiliul de miniştri a aprobat proiectul relativ la deschiderea unui credit în favoarea comercianţilor, industriaşilor şi propietarilor inundaţi.

Noua cale ferată

Constantinopol.— Ministerul lucrărilor publice a comunicat în mod oficial autorităţilor vilaetului Trebizonda, că guvernul a decis a face o cale ferată între Trebizonda, Erzerum. Studiile vor începe anul viitor.

Negocierile d-lui Asquith

Londra.—Ministrul preşedinte d. Asquith a vizitat pe Rege pentru a-i raporta rezultatul deliberărilor cu membrii noului cabinet; în urmă s'a ţinut un consiliu de miniştri la care au luat parte şi membrii cei mai însemnaţi ai partidului liberal. Se crede că negocierile d-lui Asquith cu d. Redmond, şeful naţionaliştilor irlandezi n'a dat nici un rezultat.

MULŢUMIRE

Aduc din toată inima mulţumirile mele D-lui director al liceului Naţional precum şi elevilor din clasa 7-a, cari au luat parte la îmormîntaeea scumpului meu nepot Ştefan Baciu pe care, în scurt timp o crudă boală l'a rîpit din sînul familiei şi din mijlocul iubiţilor lui colegi. **N. V. Gheorghiu.**

Societate de Economie
DIN URBEA IAŞI

Convocare

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi sunt convocaţi în Adunare generală pe „Duminică 7 Fevruarie 1910" ora 1 p. m., în **Sala Pastia, Piaţa Unirei, colţ cu strada Seulescu.**

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni:

1) Raportul Comitetului de administraţie asupra mersului afacerile Societăţei în cursul anului socisl 1908—1909, aprobarea bilanţului şi descarcarea administraţiei de gestiunea acestui an.

2) Raportul Comisiunei de control privitor la constatările făcute de dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate, precum şi a operaţiunilor efectuate în intervalul de la 1 Mai la 31 August 1909 şi care comisiune a luat parte la alegerea şi împărţirea diridendului pe anul 1908|909.

3) Tragerea la sorţi a unui membru din comitetul de administraţie al Societăţei conform Statutelor. Membrul eşit la sorţi poate fi reales.

4) Alegerea comisiunei de control conform Statutelor, pentru verificarea gestiunei pe timpul dela 1 Septembri—31 Decembrie 1909.

5) Votarea budgetului Societăţei pe anul social 1909—1910.

6) Cererea de retragerere din serviciu a d-lui Prim-Contabil C. Rosin.

7) Cestiunile ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Aceasta fiind a doua convocare, adunarea poate lua deciziuni obligatorii pentru toţi membrii Societăţei, cu majoritatea voturilor asociaţilor prezenţi, conform art. 53 din statute.

Preşedinte, **V. I. RADU**

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 6 Februarie 1910

Ora 9 seara

Un singur concert

— DAT DE —

JAN KUBELIK

PROGRAMUL CONCERTULUI

1). Vieuxtemps Concertul D. moll. (Introduction-Adagio religioso Finale Marciale J. Kubelik.

2). a) Bach Aria „
b) Bach Fuga „
c) Saint Saens Rondo Capriccioso „

— PAUSĂ —

3). a) Wagner-Wilhelmy—Preislied aus den Meistersingern .... I. Kubelik
b) Sarasate Zabateado „
c) Sarasate Zigeunerweisen „

4). Paganini: Fantasie, Nel cor prin non mi sento J. Kubelik.

Acompaniamentul la pian îl va ţinea apreciatul pianist d. Ludovic Schwab.

De vînzare în ori ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din judeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.— 1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mînzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămănat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering" din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance". 2 maşini greble „Deering". 6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

I. P. GHERASIM
AVOCAT
Iaşi. Str. Zlataust 2

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magázinele de consum. din ţară

PONDOIR DÉPOSÉ Prix..... 6fr.50 R. GARIEL 2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS — Abreuvoirs pour Poules et Faisans — RATELIERS A LAPINS — Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2ter quai de la Mégisserie PARIS — Clôtures de Chasse, le mètre... 0f 95 — Châssis de couches, depuis..... 7 » — Paillasson pour abris, le mètre carré... 3 50 — Porte-Sécurité, pour 200 Places..... 2 »

De inchiriat

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS — GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GODIN şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Iscoral proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinfecţie —

De vinzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa :* Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1234 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908 — PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia — LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu sentire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu sentirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi *Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.*

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Pine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 3-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

la 3 şi 4 Februarie 1910

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 80,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vănzare :

1/8 Una optime	Lei	8,50
1/4 Un sfert	Lei	17,00
1/2 Una jumătate	Lei	34,00
1 Loz întreg	Lei	68,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞ Str Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII. No 937 Duminică 7 Februarie 1910

BIBLIOTECA CENTRALĂ DIN IAŞI ROMÂNIA

MONOPOLURILE

O ţară în care funcţionarismul se întinde mereu, este de sigur Franţa. Budgetul său a trecut de multă vreme de 4 miliarde şi tot creşte mereu. Astă-zi el prezintă un deficit de cîte-va sute de milioane, deficit care e vorba să se acopere prin noi impozite.

Această stare de lucruri a speriat pe deputaţii acelei ţări. Cu ocaziunea discutării budgetului Agriculturei, în ziua de 1 Decembrie 1909, viind vorba despre controlul societăţilor de asigurări mutuale agricole, un deputat a întrebat imediat dacă nu cumva se cere să se mai creeze noi posturi de inspectori pentru aceasta. Ministrul respectiv a trebuit să dea asigurări formale că nu se gîndeşte la aşa ceva, deşi este de absolută nevoe ca acele societăţi să fie controlate

Şi cred că această boală nu e particulară ţării de care vorbim. Trebue să mai fie şi alte ţări în categoria ei. Cele ce se petrec în Franţa însă să ştiu mai uşor. Pentru deputatul francez nu trebue să existe secrete. Cîtă greutate întîmpină acolo un ministru, dîndu se înapoia secretului de Stat, pentru ca să se scape de indiscreţiunea deputaţilor ?

Dar înmulţirea funcţionarilor are o cauză bine determinată, şi aceasta stă în spiritul acaparator al statului modern. Iar această tendinţă nu există numai în Franţa, ci în toate ţerile şi nu numai în acele pe cari suntem obişnuiţi a le considera ca state democratice.

Statul modern a luat asupră-şi atîtea sarcini, încît nu-i mai ajung fondurile, pe cari şi le poate procura în mod normal. Pe lîngă faptul că la vreme de nevoe măreşte impositele existente, ori creiază altele nuoi, dar recurge şi la exercitarea a o sumă de industrii, luîndu le din mîna particularilor.

Starea aceasta de lucruri cînd statul rezervă pe seama sa producerea unor anumite obiecte de consumaţiune, ca şi vînzarea lor sau numai vînzarea acelora e ceia ce noi numim monopol. Parte din aceste industrii monopolizate, statul le iea cu totul pe sama lui, iar pe unele le încredinţează la anumite persoane sau instituţiuni. Monopolul acordat Băncei Naţionale de a emite bilete de bancă întrece în această din urmă categorie, acel al tutunului, sării etc.

De la unele din aceste monopoluri, statul vroeşte să scoată oare-cari beneficii pur fiscale, cum de exemplu, de la chibrituri sau sare, pe cînd pe altele el îşi propune a le exploata ca şi particularii şi deci a trage din ele beneficii industriale sau comerciale.

E just a se observa, că pentru a judeca cu imparţialitate un fapt social, ori-care ar fi el, trebue să ţinem samă de timp şi loc. Chestiuni ca acele de care ne ocupăm noi aice altfel erau văzute acum 25 ori 30 ani în urmă, şi altfel le considerăm noi astă zi. Şi pentru a ilustra aceasta, cel puţin în cît ne priveşte pe noi, va fi de ajuns a spune că nu mai departe decît acum 20 ori 25 ani, nu prea era bine văzut cel ce se zicea socialist. Acela era socotit ca un fel de fiinţă aparte. Ei însişi, socialiştii, se considerau astfel. De obicei, lumea cînd vedea pe cineva cu părul mai lung, mai puţin îngrijit de persoana lui, imediat îl bănuia de socialist, deci cam în afară de organizarea socială de atunci. Astă-zi eşti socialist, eşti om de guvernămînt. Cîtă schimbare, ce prefacere într'un interval de timp, relativ scurt ?!

Dar aşa e logica inexorabilă a lucrurilor. Progresul astfel se desăvîrşeşte. Ciţi-va, un număr mai mare sau mai mic, dar în ori ce caz mic, faţă de masă, merg înainte, samănă idei cari pentru atunci se par nepotrivite. Mulţimea însă îi urmează, şi cînd aceasta a ajuns acolo unde aceia se aflau la un moment dat, ei sau alţii cari le au luat locul au şi plecat înainte, urmaţi pas cu pas şi încet, la distanţe mai lungi, de masa cea mare.

Cu privire la chestiunea, ce ne preocupă aci, e un fapt cert că statul a monopolizat bună parte din industriile, ce puteau fi supuse unui asemenea regim. In alte industrii nemonopolizate încă complect, statul a mers pînă la jumatatea drumului, începînd a le reglementa. Aşa reglementarea vînzărei petroleului, reglementarea debitelor de băuturi spirtoase, bănci populare, cooperative etc. Ca mîine, poimîne va veni şi reglementarea producţiunii şi desfacerei zaharului. Iar aceste măsuri se pot foarte bine considera ca fiind paşi către monopolizare.

Astăzi Statul modern şi a pus ochiul încă asupra două materii, şi anume asigurările şi alcoolul, pe care caută să le facă a intra în cadrul monopolurilor. In ce priveşte alcoolul o îndrumare spre monopolizarea lui o avem în reglementarea cîrciumilor. Cît despre asigurări, o ramură importantă a lor, asigurările asupra vieţei au ajuns astăzi în multe ţări o afacere de Stat, şi aşa va fi şi la noi în curînd.

Asigurările contra pericolelor terestre şi maritime, vor avea rîndul lor Imi amintesc că Statul nostru, acum şapte ori opt ani a refuzat a mai asigura vre unul din stabilimentele dependente de el la societăţile de asigurare. Nu ştiu, dar cred că acea dispoziţie continuă şi astăzi. De atunci chestiunea asigurărilor sub toate aspectele începuse a se studia şi la noi, multe păreri fiind pentru monopolizarea lor.

Negreşit că cu timpul şi concepţiunea, care a servit de bază creării monopolurilor a variat. De la monopolurile fiscale, s'a trecut la cele higienice şi moralizatoare, iar astăzi Statul vrea să procure unele materii necesare vieţii noastre mai eftin, de cît le dă industria privată. Negreşit că asupra acestor concepţiuni ar fi mult de discutat.

Ne mărginim însă, a constata faptul că tendinţa Statului modern e de a monopoliza cît mai mult.

Trebue să ne bucurăm de aceasta ? E un fapt, ce nu se poate tăgădui şi anume că industria privată nu menajează pe consumatori. Prin carteluri de tot felul s'a făcut astfel că viaţa noastră se scumpeşte pe zi ce merge. Dar cu monopolul e mai bine ? Trebue să recunoaştem că s'a schimbat mult ideile noastre despre puterea şi drepturile Statului. Acum 20 ori 25 ani era o axiomă că Statul face prost şi cere scump. Astăzi nu e tot aşa. In o sumă de lucrări pe care dînsul le-a luat asupră-i, cum, de exemplu, drumurile de fer Statul a luptat să răstoarne acea axiomă. Se pare însă că nu mai aici s'a îndreptăţit activitatea. Celelalte materii monopolizate tot lasă de dorit atît sub raportul calităţei cît şi a preţului, dar mai ales a acestui din urmă, tocmai contra căruia avem să ne plîngem.

Acum cîte va luni în urmă citeam că în programul actualilor guvernanţi din Bulgaria stă şi desfiinţarea monopolurilor.—Negreşit însă că atunci cînd discutăm chestiunea nu la Bulgari avem să ne uităm, ci la alţii mai sus de cît ei şi noi. Acolo monopoluri există şi Statul tinde a mai monopoliza.

Chestiunea aceasta se leagă cu tendinţe democratice a Societăţilor de astăzi. Este evident că cu cît Statul întinde domeniul monopolurilor sale, cu atît rămîne mai puţin cîmp de activitate iniţiativei individuale. Mai e nevoe de aceasta, ori să nu ne pară de loc rău de acest proces ?

Cu altă ocaziune voiu arăta ce cred despre spiritul de monopolizare a Statului şi democratizarea societăţii. Pentru moment mă mărginesc a termina făcînd constatarea de la începutul a cestui articol, că înmulţirea funcţionarilor e o consecinţă imediată a spiritului de acaparare a Statului modern.

V. I. Radu.

„Achitarea" ODIOSULUI

Celebrul delator Hamangiu a avut ieri o zi plină de onoruri, care s'a isprăvit cu complecta auto-distrugere morală a vestitului odios.

Acel Hamangiu, care a aruncat dispreţul asupra magistraturei din Iaşi, a fost aparat, la Iaşi, şi de onor tribunal şi de d. prim-procuror, care s'a prezintat cu ordine telefonice din Bucureşti.

D. Hamangiu nu şi-a dat seama că s'a fabricat o zeiţă a dreptăţei pentru d-sa, că, ori-ce dovezi s'ar aduce, d-sa va fi achitat—căci, altmintreli, n'ar fi făcut declaraţii înjositoare şi falşe şi n'ar fi primit pomana ce cu profund dispreţ, i a aruncat-o, în plin public, reclamantul Osw. Teodoreanu.

Pentru individul abject, care a îndrăznit să arunce neîncrederea asupra justiţiei Ieşene, justiţia a fabricat o jurisprudenţă adhoc ; respingerea probei testimoniale în materie coreţională. Cu mijlocul acesta s'au luat reclamantului toate probele, căci ministrul, refuzînd să inainteze scrisorile delatorului şi tribunalul refuzînd să admită proba cu martori—reclamantul a ramas cu totul desarmat.

Cu toate acestea dreptatea a biruit : nu justiţia a înlesnit lumina aceasta, ci individul cu pacatul, care, în loc să fi stat în judecată, să spună ce a delatat, ce anume interese superioare l'au îndemnat să denunţe—a făcut declaraţia că n'a stat în intenţia lui să-l calomnieze pe d. Teodoreanu.

Nu cunoaştem laşitate mai patentă.

Dar preţuim până în fundul oroarei ei, laşitatea lui Hamangiu. El a spus că procurorul Stoenescu l'a protejat pe Teodoreanu ; l'a protejat pe Teodoreanu ca să facă scapat pe un prevenit ; că, după ce l'a făcut scapat, Teodoreanu a plecat la Karlsbad împreună cu Stoenescu, plătind bine înţeles Teodoreanu pentru Stoenescu.

Dacă asemenea acuzare ar fi pornit de unde-va de jos, din straturi aşezate la fund, s'ar fi putut invoca scuza inconştienţei. Dar acuzările acelea pornise de la un înalt magistrat, formulate precis contra unui coleg şi unui avocat ; ele erau serioase, în aparenţă, că atraseră mai tîrziu, o anchetă judecătorească, unică în felul ei ; ele atraseră un avertisment public pentru acuzător, despre care ancheta constatase că este un intrigant, un ordinar Iago pus în robă de magistrat—şi, totuşi, acuzatorul n'a calomniat.

N'a calomniat—dar a făcut scuze plate, ruşinoase, degrădătoare.

A avut pentru el o judecată plină de zimbete ; un prim-procuror plin de prevenienţă—dar un public adînc indignat şi scuze ruşinoase.

Fiind-că publicul nu primeşte ordine telefonice de la ministrul justiţiei, şi laşitatea este o boală ca şi delaţiunea, ca şi odiosul.

Hamangiu s'a condemnat el singur. Odiosul a isprăvit-o prin sinucidere morală.

Chestii economice

Prima societate de economie

Iaşii se pot mîndri cu economia publică. Peste 10 milioane lei capital circulă la diferitele case de economie, înfiinţate în diferite puncte sle Iaşilor, din care una în Tataraşi, alta în Păcurari, alta a Funcţionarilor Comunei Iaşi, Casa de Scont şi de împrumut şi în sfîrşit Prima Societate de Economie din poarta Curţei.

Istoricul acestei societăţi oglindeşte spiritul de iniţiativă privată şi rolul modest, dar aşezat, ce l'a jucat în oraşul Iaşi corpul didactic primar. In vremea cînd lefurile funcţionarilor statului se plăteau cu cîte 6 luni întârziere, iar cămătarii de tot soiul luau cîte 4 şi 5 lei pe lună la sută, aşa că mulţi slujbaşi erau vînduţi şi robiţi la camatari, institutorii de la şc. No. 1 Trei Erarhi au crezut că satisfac unei cerinţi a timpului să-şi iconomisească cîte cît or putea pe lună şi la început — prin 1873 mi se pare — au strîns atîţia franci cîţi au încăput în o cutie de chibrituri de 5 bani. Din acea cutie de chibrituri economie, azi avem 6½ milioane, adică şase milioane şi jumatate lei capital.

Acest enorm capital plasat cel mai mult în fonduri rurale alimentează ţara întreagă de la Dorohoi la Severin şi a ridicat aşa de mult în ochii ţării autoritatea societăţii noastre, că Iaşii au slujit drept pildă.

Tot acest colosal capital a fost administrat cu atîta scrupulozitate de o sumă de profesori, cari au făcut şi fac cinste corpului didactic Ieşan, ca pildă frumoasă şi nezgomotoasă a activităţei lor extra şcolare.

Inşirăm cîteva nume: Ion Darzeu, Alex. Nanu, Petrescu, Toma Săvescu, C. Grigorescu, Pr. I. Vasiliu, V. I. Radu, Gh. Ghibănescu, Gh. Stănilescu, Emil Brüll ; apoi preut. C. Păun, Dr. Dragoş, Gh. Şerban şi alţii.

Toţi aceştia cari au administrat după vremuri peste 10 milioane capital economisit şi strîns cu trudă de văduve şi orfani, de toate clasele modeste ale societăţei Iaşane, au căpatat în ochii societarilor atîta încredere şi autoritate, că a fost constantă şi nestrămutată încrederea acordată.

Că relevăm astă-zi acest lucru, nu e pentru a le face vre o reclamă ; nu e nevoe pentru aceasta, ci pentru a pune în evidenţă un fapt de altmintrelea notoriu Ieşenilor.

Mîine Duminică societarii Primei societăţi de Economie sînt convocaţi în adunare generală pentru a vota ordinea de zi. Bilanţul anului acestuia e foarte mulţumitor. Capitalul a crescut până la 6½ milioane. Economia societarilor deponenţi a mers crescînd în fiecare an în medie cu 300000 lei ; iar buna plasare a capitalului a asigurat un divident din ce în ce mai bun, că anul acesta a dat 6 95%, cu tot sporul de cheltueli, ce a necesitat buna funcţionare a casei.

Ca organ public ne place a constata buna funcţionare a casei. Toţi cei însărcinaţi cu diriguirea intereselor Casei şi funcţionarea ei, se achită în mod conştiincios de sarcina lor ; şi credem că societarii vor da dovadă şi anul acesta ca şi în anii trecuţi de cumintenie şi nu se vor lăsa influenţaţi de unii şi alţii, cari văd cu ochii răi şi duşmănoşi casa, sau cred că e locul de a-şi da frîu la unele interese materiale.

Contiuuitatea în toate cele e bună şi folositoare ; nicăiurea însă nu e absolut necesară ca la casele de bancă.

***

Prima întrunire publică de protestare a partidului conservator-democrat, contra proiectului de desfiinţare a contenciosului administrativ, va avea loc în Bucureşti, sala Eforiei, Duminecă, 7 Februarie.

Delegaţiuni din provincie vor asista la acea mare întrunire.

OAMENI ŞI LUCRURI

O TEMĂ INGRATĂ

In contra dorinţei revin din nou asupra unei teme despre care actualitatea teatrală m'a făcut să scriu prea mult, călcînd dictonul „non bis in idem...". Temă ingrată, fără îndoială, dar asupra căreia ni se adresează mai multe observaţiuni şi reflecţii insistente, de cîte-ori e atinsă în aceste fugitive note zilnice. E vorba de capitolul „geloziei". Cineva nu poate, ori nu vrea să priceapă de ce de atîteori am alăturat cuvintele de „ură" şi de „iubire", vorbind despre subiectul în chestiune.

Drept respuns voiu învoca o nediscutată autoritate în filosofie, reproducînd „teorema XXXV" din Tratatul lui Spinoza :

„Dacă cineva îşi închipue că lucrul iubit de el se uneşte cu un al treilea prin o legătură de prietenie (ori prin o legătură şi mai intimă) de care numai el singur se bucura pînă atunci,—acel cineva va fi cuprins de *ură* faţă de însuşi lucrul iubit şi va învidia pe cel de al treilea".

Vedeţi—eternul şi fatalul „al treilea" atît de celebru în lumea romancierilor, era cunoscut şi filosofului discret din Amsterdam. El adaoge „teoremei" următorul „corolar" :

„Această ură faţă de lucrul iuhit unită cu invidie, se cheamă *g lozic*. Prin urmare, această din urmă nu este altă ceva decît o fluctuaţie a sufletului, născută dintr'un amor şi dintr'o ură simultană, unită cu ideea despre un al treilea, pentru care simţim invidie. Afară de aceasta, ura faţă de fiinţa iubită va fi mai mare, în proporţie cu plăcerea pe care o avea gelosul de obiceiu, izvorîtă din iubirea ce-i arnta lui şi în proporţie cu afecţiunea ce purta acelui pe care-l crede acum unit cu fiinţa iubită, de oarece-şi închipuie că ceea ce-i cste drag are plăcere prin mijlocirea aceluia ce-i produce ură, lui şi pentru că e silit a asocia imaginea lucrului iubit cu imaginea celui pe care l urăşte.

Toate aceste se prodnc foarte frequent cînd e vorba de dragostea faţă de femee. Acel care-şi închipue că femee iubilă de el cedează unui altuia, e mihnit, pentru că e stingherit în dorinţa sa proprie, dar el prinde ură către fiinţa dragă, pentru că e forţat de a alătura imaginea ei de acea a părţilor ruşinoese a unui al treilea...".

Blîndul filosof, idealizat de Sully Prudhomme ca omul cel mai cumpătat şi resignat, devine, cum se vede, crud pînă la cinizm şi are chiar expresii introductibile. Romancierul Bourget admiră mult cruzimea fiziologică cu care Spinoza diseacă sentimentul geloziei. Dar l'am citat numai pentru a arata că într'adevăr noţiunile de ură şi iubire trebuie asociate şi confundate, cînd e vorba de a înţelege noţiunea complexă a geloziei.

...Dar promitem a nu mai reveni asupra unor teme aşa de ingrate,—pînă la vr'o nouă ocaziune.

Rodion

In chestia contenciosului

— Un articol al d-lui Mandrea —

In ultimul număr din revista „Dreptul" găsim un foarte interesant articol al d-lui N. Mandrea, preşedinte al secţiei a II a a Curţei de Casaţie în chestia contenciosului şi a proectului pentru desfiinţarea acestuia.

După ce face o scurtă expunere critică a modificărilor propuse de d. Toma Stelian, d. Mandrea se ocupă cu ceea ce găseşte cu deosebire important şi anume că prin proectul de lege să iau secţiei a III a atribuţiile conferite prin legea din 1 Iulie 1905 de a judeca unele recursuri făcute de-a dreptul Casaţiei.

D-sa începe prin a combate susţinerea neconstituţionalităţii contenciosului, şi intră în analizarea acestei chestiuni, precum urmează :

Arbitrarul administrativ

Dar acest recurs contra actelor abătute ale administraţiei are o deosebită însemnătate în statul modern zis constituţional.

In afară de drepturile private, ce fusese şi mai înainte apărate, individul are drepturi politice, precum le prevede Constituţia, are drepturi pe temeiul legilor de administraţie, a căror observare e de cel mai mare interes pentru existenţa lui.—Administraţia crede necesar a lua măsuri cari mărginesc libertatea individuală cari împedică pe individ în exerciţiul profesiunei, îi retrage o concesiune sau îi refuză o concesie, îl opreşte a deschide un stabiliment sau îi închide stabilimentul, îl supune la dări pe temeiul unei evaluări arbitrare, îl sileşte a munci la şosele în mod arbitrar, şi cu toate că el va fi fost supus prestaţiilor, totuşi îi se mai cere a munci sau a plăti în bani. Şi dacă e funcţionar, el e revocat fără nici un motiv sau pe motive falşe. Dacă e militar e pus la reformă de un consiliu compus pe nedrept. Dacă o jurisdicţie militară a achitat, membrii consiliului de răsboiu sînt admonestaţi de ministru, făcîndu-li-se înaintarea imposibilă.—Şi aceste varii cauze, în cari se reveelează arbitrariul administraţiei, sînt multiple sub ori-ce forme de guvernămînt, dar mai cu seamă sub formele de guvernămînt sub cari partidele caută prin alegeri a se impune, şi odată ce au puterea a se menţine. Desfăşurarea pasiunilor în asemenea lupte provoacă cu deosebire multe acte arbitrare şi ilegale din partea organelor administraţiei contra indivizilor, în scop de a preferi prin tot modul pe aceia cari se bucură de încredere şi de a înlătura sau a vatama pe aceia care nu se arată sau nu se crede a fi partizani ai partidului ce e la putere în stat.—Nu pot fi contestate efectele şi execesele acestui regim, şi ele s'au produs şi se produc în toate părţile în formele cele mai varii, după temperament, după cerere şi cultură.

In statele cu regim reprezentativ, voinţa statului se manifestă prin lege, în formele prescrise de Constituţie, şi nu e legé dacă formele externe nu sînt observate, şi chiar cuprinsul dispoziţiilor din lege se cere cîte odată să fie conform cu prescripţiile Constituţiei.

Regulamente Ilegale

Dar viaţa statului e complexă, şi varii sunt trebuinţele la regularea cărora nu s'a putut gîndi, cînd s'a făcut legea sau nu s'a gîndit de fel. Administraţia caută să obvieze prin regulamente şi prin ordonanţe astfel că se poate ca cerinţele administraţiei să fie regulate prin regulamente şi ordonanţe care ne dau norme pentru oaricari împrejurări.

Dar şi regulamentele şi ordonanţele trebue să fie legale adică conforme legilor, căci şi administrarea nu se poate îndeplini după inspiraţii sau după plac ci după lege.

Dacă regulamentele ordonanţele nu sunt legale şi dacă prin aplicarea lor se stînjeneşte se mărgineşte individul în sfera lui de acţiune sau

Astăzi seara, Sîmbăta, la Teatrul Național

Concertul KUBELIK

dacă i se pericliteazǎ existenţa lui. individul trebue să se supună actelor administraţieisau se poate opune dacă crede că administraţia procede în contra legei sau în temeiul unui regulament sau a unei ordonanţe nelegale.

Dacă există dreptul de rezistenţă a individului incotestabil în unele împrejurări nu se poate contesta însă că limitele dreptului de rezistenţă şi cazurile în care rezistenţa se poate exercita constitue o problemă mai greu de discutat nu numai dreptul penal dar şi după dreptul public cu deosebire.

In oricare caz de multe ori rezistenţa individului faţă cu organele administraţiei cu deosebire ale poliţiei este un experiment foarte periculos pentru individ astfel că acesta va preferi a se abţine de la ori ce rezistenţă şi a se supune dar un mijloc legal va trabui a i se procura spre a se linişti conştiinţa dreptului şi spre a stabili domnia dreptului în stat.

Mijloace iluzorii de control

Dar se răspunde că există remediu: mai întăi ar fi controlul însuş al administraţiei apoi controlul parlamentului asupra administraţiei că ministrul e supus răspunderei conform legei de responsabilitate ministerială că apoi individual poate urmări pe cale penală pe organul administrativ conform codului penal că în fine individul ar avea acţiunea pentru despăgubirea exercitată conform art. 1000 din codul civil.

Dar nu ne putem înşela că repararea prin mijloacele aratate e iluzorie însoţită cu multe greutăţi şi nesatisfăcătoare.

Cînd sînt acte administrative abătute săvăvîrşite contra individului în decursul deslănţuirei pasiunilor zise politice controlul administraţiei superioare şi a parlamentului într'un stat al a cărui regim parlamentar e relativ încă tînăr simţul dreptului e slab şi opiniunea publică nelămurită sau nedestoinică nu ne dau rezultate deoarece administraţia superioară nu va fi dispusă a desaproba pe funcţionarul care a săvîrşit acel act iar în parlament majoritatea pe care se întemeiază guvernul se va mărgini a trece la ordinea zilei.

Responsabilitatea ministerială este nu atît de juridică cît de politică şi pentru individul jignit asemenea fără folos

Urmărirea penală a funcţionarului nu se poate de cît în anume şi puţine cazuri prevăzute de codul penal şi afară de aceasta urmărirea aceasta cît şi acţiunea civilă pentru daune presupun atîtea silinţe, perdere de timp foarte îngreunătoare fără ca însuşi actul administrativ abătut să fie înlăturat şi fără ca individul jignit să fie întradevăr satisfăcut prin daunile ce li s'ar putea da în oare care cazuri.

Necesitatea controlului judecătoresc

Am susţinut şi am crezut că şi în Romînia e necesar asemenea, a organiza controlul judecătoresc asupra actelor administraţiei, deferind Curţei de casaţie de a judeca, ca Curte de casaţie recursurile contra tutulor actelor abătute ale organelor administrative.—Curtea de casaţie a avut şi are dreptul de a cerceta ca Curte de casaţie recursurile în materie de drept administrativ; ea judecă recursurile contra deciziilor Curţei de conturi, ea judecă recursurile contra deciziilor comisiilor de apel în materie fiscală, apoi recursuri în materie sanitară, în materie de aliniere şi ltele. Mai mult, Curtea de casaţie, judecă nu numai ca curte de casaţie ci ca o instanţă de fond cauzele electorale deşi de multe ori am susţinut necesitatea reintregrării Curţii de casaţie în jurisdicţie de Curte de casaţie propriu zisă şi pentru afacerile electorale.

Singurul mijloc eficace contra actelor administrative nelegale şi de aceea abăute, este acela care să garanteze înlăturarea actului administrav abătut cît mai repede, cît mai sigur, şi acesta nu poate fi altul de cît pe cale judecătorească şi anume prin recursuri la Curtea de casaţie, care, în urma cercetării, va declara actul nul.—Că numai prin organizarea acestui recurs se introduce într'adevăr un remediu eficace, — aceasta este adevărat atît după experienţa naţiunilor, cît şi după experienţa noastră.

In timp de aproape 40 ani, de la 1866 şi până la legea din 1 Apritie 1905, nu putem să zicem că drepturile publice şi drepturile administrative erau garantate.—Garanţia drepturilor publice şi administrative nu se poate da decît de justiţie în modul propus prin admiterea facerei unui recurs la Curtea de casaţie contra actului abătut al administraţiei.

Numai prin acest remediu judecătoresc se asigură individului într'adevăr libertatea de acţiune, existenţa şi liniştea.

Critica făcută de noi odinioară în raportul asupra preectului legii Curţii de Casaţii şi acum şi prin expunerea ministrului de justiţie e întemeiată, dar pentru aceasta nu se impune a suprima instituţia recursului la Curtea de casaţie, precum se cere, ci de a o ameliora, declarind că recursul să se poată face contra oricărui act abătut a oricărui organ administrativ. In cît astfel Curtea de casaţie va îndeplini funcţiunea precum o îndeplineste Curtea supremă administrativă din Viena şi consiliul de Stat din Franţa secţia judecătorească, fără a aminti de dreptul ce-l are şi Curtea supremă judecătorească în Englitera şi în Statele-Unite.

Ceeace am propus şi propunem este conform cu precedentele şi cu perceptele şi rezultatele ştiinţei politice şi a ştiinţei de administraţie.—Şi cu aceasta credem a îndruma lucrurile spre o stare care să fie depărtată de bunul plac şi de arbitrariu şi care să ne dea închezăşuiri că şi în administraţie dreptul are să fie respectat.—Cultivîndu-se şi observîndu-se dreptul, şi împuinîndu-se observarea drepturilor publice de tot felul, se va contribui la introducerea de moravuri, noi credem mai bune. Un alt rezultat al judecătorii în materie de drept administrativ va fi, că se va contribui la desvoltarea dreptului public şi a dreptului administrativ şi va înceta acea concepţie că în aceste sfere ale dreptului nu e vorba de elemente de principii de ştiinţi ci de inspiraţie după împrejurări.

Incheere

Concluziunea e, că nu trebue să urmărim numai pentru aşa zise scrupule constituţionale suprimarea recursului la Curtea de casaţie contra actelor administrative abătute, ci de a-l menţine şi a-l ameliora lărgind acel principiu şi înlesnind procedura.

N'am discutat aceste chestiuni de procedură şi nici n'am insistat asupra unor puţine excepţii ce ar fi a se înscri în lege între cari desigur că nu pot intra decretele în privinţa poziţiei şi rangului în armată, în privinţa cărora regulele speciale în privinţa regelui ca şef al armatei nu pot exclude dreptul de recurs.

Curtea de casaţie avînd a îndeplini funcţiunea şi rolul de a judeca actele administraţiei, nu trebui să aibă o existenţă şi un prestigiu neştirbite, astfel ca administraţia supremă să nu poată avea o influenţă asupra deciziilor ei, şi să nu poată ameninţa independenţa ei.

In deosebi, pentru aceasta ar trebui ca numirea şi înaintarea judecătorilor la Curtea de casaţie să nu se facă dintre aceia despre cari se zice că se bucură de încrederea ministrului, ci dintre aceia cari sînt instruiţi şi cari însuşesc calităţi morale de a nu se supune ca judecători nici unei influenţe sau voinţe străine ci numai propriei conştiinţi luminate pentru aprecierea lucrurilor şi pentru aplicarea dreptului.

Curtea de casaţie nu are să inspire încredere cutărui sau cutărui guvern ci ţărei şi cetăţenilor ei deobşte care cu încredere se vor îndrepta la ea şi cînd ei sunt ameninţaţi în exerciţiul drepturilor politice şi administrative prin actele abuzive ale administraţiei.

N. Mandrea

Statua lui Kogălniceanu

— O scrisoare a d-lui prof. Petru Rişcanu —

Domnule Director,

„Opinia" a publicat în No. de astăzi o notiţă relativă la statua lui M. Kogălniceanu, care cuprinde o greşală care trebue îndreptată pentru că s'ar putea interpreta greşit. Se zice în ea că „Comitetul statuei a crezut să oprească 10,000 lei din fondul adunat pentru Cuza", ceea ce a făcut pe corespondentul din Iaşi al „Universului", să scrie în No. de astăzi că „Comitetul a dat din fondul strîns 10,000 lei pentru ridicarea statuei lui Cuza-Vodă".

Amîndouă informaţiunile sunt greşite.

Eată cum stă lucrul.

Comitetul pentru statua lui Kogalniceanu, din care face parte şi subsemnatul, s'a înjghebat în 7891, îndată după moartea marelui barbat. După vr'o 13 ani de neactivitate, am fost convocaţi de către preşedinte pentru a ni se spune că s'au strîns vr'o 24,000 lei, dintre care 14,000 au fost furaţi de către Vizanti. Atunci s'a făcut propunerea ca Comitetul să se desfiinţeze, dîndu-se banii pentru monumentul lui Vodă-Cuza.

Propunerea a fost respinsă.

Tocmai peste şese ani în Noembrie trecut, s'a făcut o nouă convocare a comitetului, în care s'a făcut din nou propunerea, de a se ceda fondul, care s'a respins din nou.

Comitetul s'a complectat prin numiri noui în locul celor morţi s'au retraşi, şi la prima şedinţă a comitetului din nou constituit, s'a respins pentru ultima-oară, propunerea din nou repetată.

Atunci s'a decis a se lucra cu energie pentru adunarea fondurilor necesare, şi între alte mijloace, subsemnatul a propus:

a) A se face apel la profesorii bogaţi ai Universităţei, mai bine de 20, ca să dea macar cîte 200 lei;

b) A se face în ţară 20 de conferinţi cu plată de către profesori şi alte persoane. Conferinţile au şi început şi prima ţinută de d. prof. N. Iorga la Brăila a produs un beneficiu curat de mai bine de 500 lei. D. ministru instrucţiei a promis bilete gratuite de drum pentru conferinţiari;

c) A se face apel la I. P. S. Mitropolitul, la Ierarhii Bisericei romîne, la bogataşii romîni, la Institutele de Credit şi diferitele cluburi, pentru ca să deie obolul lor pentru Acela care a luat parte aşa de însemnată la Renaşterea Romîniei.

Pe cînd biuroul comitetului lua aceste măsuri, subsemnatul s'a adresat la 40 de persoane din Capitală şi judeţe, în majoritate profesori, făcînd apel la patriotismul lor şi rugîndu-i să primească cîte un carnet de chitanţe pentru adunare de fonduri: 37 au respuns că vor întrebuinţa toată activitatea lor. Carnetele s'au trimis şi au început a se întoarce pline. Profesor *C. Rieju* de la Ploeşti a trimes 500 lei, *I. Luca* de la Cîmpu-lung 116. Celelalte se umplu.

Lucrînd cu rîvna de care suntem însufleţiţi, noi toţi membrii din comitet, avem dreptul a nădăjdui că, odată cu serbările jubilare pentru 50 de ani ai Universităţii noastre, vom vedea rîdicîndu-se şi statua lui M. Kogălniceanu; pentru că suntem încredinţaţi că pe lîngă *Corpul profesoral*, ni vor da un puternic sprijin:

Biserica care ş'a recapatat autocefalia mulţumită lui Kogălniceanu;

Magistratura care ştie că sub ministeriul lui s'au introdus noile codici şi s'au făcut legile pentru organizarea magistraturei şi a *Corpului de avocaţi*;

Armata, care nu va uita că pe timpul guvernului lui s'a făcut prima recrutare prin tragere la sorţi, că sub el s'a votat cea întîi lege pentru organizarea Armatei, şi că el a fost ministru de externe în timpul gloriosului resboiu pentru Independenţă;

Lui se datoresc *legea comunală* şi *cea judeţană*;

Poşta şi Telegraful, el le-a scos din mîinile străinilor;

Presa, în fine nu ni va refuza puternicul ei sprijin pentru a se ridica o statue redactorului „Stelei Dunărei".

Cu încredere că toţi Rominii ne vor ajuta, membrii Comitetului s'au pus la lucru. Dacă Ungurii întrun timp foarte scurt au adunat 91000 de coroane pentru marele lor scritor M. Jockay. Comitetul e încredinţat că tot Romînul va contribui a se rîdica un monument acelui *barbat minunat*: istoric, profesor, tipograf, fabricant de postav, colonel, jurnalist, scriitor, fala tribunei romîne şi barbatul de stat neîntrecut, lui **Mihail Kogălniceanu.**

Petru Rişcanu.

DIN HĂRLĂU

Moartea lui C Ghica-Deleni.—Moartea prea iubitului *Constantin Ghica-Deleni*, proprietarul moşiei *Maxut Deleni*, a produs o mare părere de rău printre Hîrlăuani şi locuitorii satelor vecine; căci cine nu cunoştea pe acest boier de baştină şi democrat prin fire şi însuşiri? Defunctul era o figură demnă de eternă amintire, nu numai pentru Hîrlăuani, dar pentru întreaga ţară. Fost vice preşedinte a Senatului, fost reprezentant al ţării în străinătate, fost reprezentant al judeţului Botoşani în multe rînduri în corpurile legiuitoare, a stăruit mult pentru îmbunătăţirile şi înfrumuseţarea Botoşanilor şi a Hîrlăului. Stăruinţei lui se datoreşte azi linia ferată Podul-Iloaie—Hîrlău; tot lui se datoreşte restaurarea Bisericei Sft. Gheorghe—monument istoric de pe vremea lui Ştefan-cel-Mare.

Pentru liniştea şi odihna sufletului reposatului s'a oficiat eri un requiem la biserica din Maxut. A luat parte şi multă lume din Hîrlău. Slujba s'a oficiat de către preotul Emanuel Drăgan, parohul Maxutului. Printre asistenţi s'au remarcat: Dr. Bosie, George Constantinescu-Hîrlau, Toma Zaharia institutor, Ion Dragan institutor, C. Deleanu avocat, C. Milian, Ion Gheorghiu şi de osebit de slujbaşii curţei Maxut, un mare număr de săteni. Pe faţa tuturor se citea durerea şi în timpul serviciului divin, toţi îşi ştergeau lacrimele cu înduioşare. Numeroase telegrame de condoleanţe s'au expediat şi se expediază familiei şi în special fratelui defunctului, d lui Gr. Ghyka-Deleni. Coroane s'au depus la Bucureşti din partea Clubului Conservator democrat, al cărui preşedinte era, din partea cetăţenilor Hîrlăuani, a comunităţei israelite din Hîrlău, a fabricei de sticlă „Corona" Maxut şi din partea d lui Berman Iuster, proprietarul fabricei „Corona".

Litere-Ştiinţe-Arte

Poet şi critic.—Cel din urmă foileton dramatic al ziarului „Le Temps" e consacrat lui „Chantecler" şi scris cu o rară sinceritate. Iată cîteva rînduri din studiul d lui Adolphe Brisson:

„...Nici-odată nu s'a dat o bătălie în condiţiuni mai primejdioase. Un moment ea păru nedecisă. Actul I şi mai cu seamă al II-lea obţinură aprobarea unanimă şi călduroasă, la al treilea entuziasmul scăzu aşa de mult încît soarta piesei părea compromisă, s'a rîdicat însă din nou în actul al 4-lea. Cu toate acestea piesa s'a terminat într'un fel de indispoziţie, pe care au mărit-o oarecari defecte în interpretare. Mărturisesc că am plecat din teatru cam tulburat, păstrînd viziunea unor frumuseţi superioare micşurate prin izbitoare imperfecţiuni. Am revenit a doua seară, am resimţit o plăcere mult mai vie. Ceea ce-mi displăcuse în „Chantecler" mă supără şi de astă dată, dar ceea ce îmi plăcuse mi-a plăcut cu mult mai mult....".

*

Miine seară, la teatrul naţional, *Messalina*, superba creaţiune a d nei Agatha Bârsescu Radovici.

*

STRUNA ZILEI

OBICEIU VECHIU...

Expoziţia flotantă rusă aşteptată în portul Constanţa n'a mai sosit,
Oficial

Ori se teme—a fi distrusă
Iar de japonezi în drum,—
Că tot bate—flota rusă—
In retragere şi acum?...

Informaţii

❑ *A 3-a prelegere publică a cursului d-lui dr. Zosin, despre* **Istoria Ştiinţei**, *are loc Duminică, 7 Februar c, ora 4 p. m. în Amfiteatru anatomic, tratînd despre* **Ştiinţa străveche la egipteni, chineji, indieni, asirieni, haldei, perşi, evrei, feniceni şi cartagineji.**

❑ *Budgetul general al Statului va fi depus Luni pe biroul Camerei.*

❑ *Discuţia proiectului pentru desfiinţarea contenciosului va începe Marţi la Cameră.*

❑ **O dreptate.**—Miine se întrunesc societarii primei Societăţi de economie în adunare generală. Cel mai vechiu funcţionar al casei e d. C. Rosin, care e în slujba casei de la 1876 lunie 1. După 33 şi jum. ani d. C. Rosin se simte istovit întru îndeplinirea slujbei sale, întru cît puterile nu-l mai iartă. In vederea nevoii ce are de a se retrage, prietenul nostru Rosin a adresat un apel către toţi d-nii societari, rugîndu-se a se gîndi la soarta sa, întru cît pînă acum societatea n'a hotărît că slujbaşii săi au dreptul de pensie, nici reţineri nu li se fac în acest senz. Iar a-l lăsa aşa fără nici un sprijin, nu e nici uman nici drept. Cum statul se îngrijeşte de slujbaşii lui obosiţi, ar trebui să se gîndească şi casele particulare la asigurarea bătrâneţelor slujbaşilor lor. Ne facem ecoul acestei drepte cereri a d-lui Rosin şi lăsăm la chibzuiala societarilor de a hotărî şi *cît* şi *cum* să răsplătească îndelungata muncă a d-lui C. Rosin.

❑ **Raportul d-lui Emanoil Porumbaru.**—De abea ieri s'a distribuit raportul d lui Emanoil porumbaru la proectul d-lui Stelian privitor la desfiinţarea contenciosului.

Raportul este destul de lung şi în mare parte consacrat chestiunei constituţionalităţei contenciosului, căreia raportul îi dă cea mai largă desvoltare.

D. Porumbaru crede că e anticonstituţională reforma conservatoare şi că atinge principiul separaţiunei puterilor. D-sa termină însă, spunînd că în ideea delegaţilor camererei *ca şi în aceea a guvernului* desfiinţîndu-se contenciosul nu însamnă că nu ar fi alt-ceva de făcut pentru îmbunătăţirea din ce în ce mai mult a administraţiunei şi pentru protecţiunea cît mai eficace a cetăţenilor contra abuzurilor posibile.

D. Porumbaru susţine că e momentul pentru crearea unui consiliu de legislaţie însărcinat cu eleborarea proectelor de legi şi a regulamentelor de administraţie publică: că pentru asemenea instituţie au fost deja votate două proecte de legi de către Senat, unul, la 1886 şi altul la 1896, dar nici unul n'a fost adus în dezbaterea Camerei.

Raportul spune cum că e de părere a se relua ideea acestei instituţiuni şi că guvernul împărtăşeşte această propunere. Instituţiunea aceasta va avea menirea de a pregăti proectele de legi propuse de guvern, şi regulamentele la executarea legilor.

*

D. Porumbaru este de mult angajat în această direcţiune în ce priveşte contenciosul.

D-sa a scris o broşură, atunci cînd s'a propus înfiinţarea contenciosului, discutînd chestia constituţionalităţii. Pe atunci fostul ministru liberal nu s'a găsit însă cu regretatul Vasile Lascar, care deşi a combătut la Senat înfiinţarea contenciosului, n'a atacat o de loc ca anticonstituţională şi n'a luat nici un andajament pentru desfiinţarea acestei instituţiuni.

❑ **Universitare.** — Ministrul instrucţiei a confirmat pe d. Al. Philippide ca delegat al facultăţei de litere, în senatul universitar, pe un period de doi ani, în locul regretatului Teohari Antonescu.

— Consiliul facultăţei de litere se întruneşte astă-zi la orele 5 jum, spre a se pronunţa asupra cererei d lui Traian Bratu de a fi admis să treacă examenul de docenţă în specialitatea limbei germane.

— Consiliul facultăţei de litere a cerut înfiinţarea unei a IV-a catedre de filosofie şi anume de psihologie şi logică, în locul conferenţiarului ce urmează a fi trecut în budget.

❑ Inaintea consiliului de război al corpului I de armată va veni spre judecare un interesant proces, privitor pe locotenentul guard de artilerie Panaintescu, acuzat că ar fi vrut să vîndă două vagoane cu muniţiuni de răsboiu ale armatei noastre la Buda-Pesta.

❑ Sub-ofiţerul Munteanu Gheorghe a fost înintat guard de geniu cl. III a la Corpul IV de armată, şi administratorul cl. II Stoianovici Mihail, de la serviciul de geniu al corpului IV de armată, a fost mutat în regimentul 3 Artilerie.

❑ Ministerul cultelor a trimes o adresă direcţiunilor şcoalelor primare, prin care cere lămuriri asupra reparaţiilor de care se simte nevoe la fiecare şcoală.

❑ **Mîne,** *Duminică 7 Februarie* **se va deschide expoziţia de pictură a d-lui S. Sanielevici în salonul** *Clubului Meseriaşilor din Piaţa Unirea.*

Frumoasele pînze ale d-lui Sanielevici sînt aşezate pe panouri într'o lumină foarte bună şi suntem siguri, că publicul ieşan va şti să le aprecieze, după marea lor valoare artistică.

Intrarea 50 bani. Duminicile intrarea va fi liberă.

❑ **Sumarul numărului de mîne din** *Noua Revistă Romînă* **de sub direcţiunea d-lui C Rădulescu Motru' este:**

Noutăţi: Conferinţa d-lui Ovid Densuşianu: Artistul şi mulţimea.—Cărţi noui: Religia în faţa ştiinţei experimentale de I. I. Grecescu; Contractul de locaţia muncii de G Mantu —Revista revistelor.

Chestiuni actuale: C. Rădulescu-Motru. Evreii şi literatura. Scrisorile d lor C. Stere, G. Diamandi, N. Teohari, I. A. Basarabescu, D. N. Burileanu.

Chestiuni sociale: N. Zaharia Răzbunarea. I. A. Ştefănescu-Galaţi. Politica agrară a Romîniei.

Literatură: Anatole France. Pînele negre.

Şcolare: C. V. Buţureanu. Noutăţi pedagogice.

❑ O interesantă vînătoare cu arcanul în insula Celebes din Nordul Australiei ne-o reproduce exact cinematograful din sala Circului Sidoli, în noul său program care începe astă-zi Sîmbătă 6 Feb. a. c. Ne sunt redate în acelaş timp frumuseţile naturei din îndepărtata insulă, curioasele locuinţi ale indigenilor etc. Este o etnografie vie ceea ce ne dă cinematograful prin aceste interesante inregistrări. A treia piesă a nemuritorului scriitor Alfred de Musset este de asemenea cuprinsă în acest program nou Parisiana simţitoare, fata saracă, a cărei inimă se frînge cînd vede o mamă în suferinţă, drăgălaşa Mimi Pinson, este perfect redată pe pînza cinematografului Pathé Frères.

Armata belgiană în exerciţiile şi marşurile sale, grădina Zoologică din Anvers (Belgia) una din cele mai mari din Europa întreagă, care cuprinde cele mai rare specii de animale, — Sipetul pictorului, o înscenare comică parisiană de o superioară reuşită.

Arestarea ducesei de Berry, pagini din istoria Franţei, la a căror reconstituire au slujit cele mai autentice acte şi cele mai veridice documente — O zi din cele mai mizerabile, scene comice' sunt cu prinse în noul şi bogatul program de astă-seară Sîmbătă 6 Februar, al teatrului cinematografic Pathé Frères din sala Circului Sidoli.

Mîne Duminică 7 Februar, Matineu la 3 ore ziua cu preţuri mai reduse de cît cele serale şi tot miine Sîmbătă la 9 seara reprezentaţie obişnnită.

La ambele spectacole vor fi adaose sujete noui în program.

DIVERSE

— Comisiunea de control compusă din d-nii Mihail Alexandru, Anghelici Stefan, Saftiuc şi Petrovici—preşedintele, a verificat conturile societăţii funcţionatilor tramvaiului electric din localitate, găsind în perfectă regulă socotelele prazintate de casierul C. Ene. Capitalul societăţei e de 5620 lei.

— Duminică 7 Februarie, va avea loc obicinuitul Bal Mascat dat în sala Teatrului Régal (fost Pastia). Va cînta muzica Reg. 13.

Ultime informaţii

❑ *S'a comentat în tot felul faptul extra-ordinar, că d. Cantacuzino a luat apărarea lui Hamangiu, în contra unui coleg de barou şi într'o speţă în care întreaga magistratură locală era în joc.*

D. Cantacuzino a dovedit, că nu este consecinte cu el, în nici o chestie. D-sa a fost acela, care, cu prilejul avertismentelor, spusese:

— Eu n'aşi fi înghiţit asemenea avertisment, ci mi-aşi fi dat demisia.

D. Cantacuzino, a apărat ieri pe odiosul, care, prin delaţiuni şi intrigi, provocase acele avertismente.

*

D. Osvald Teodoreanu a executat sîngeros pe odiosul său vrăjmaş.

— Nu sunt spadasin, a zis, între altele, d. Teodoreanu, dar l'aşi fi provocat pe Hamangiu, dacă, precum am declarat şi la Casaţie, n-aşi fi socotit nedemn pentru mine să cer satisfacţie unui Hamangiu.

D. Teodoreanu a avut şi un gest generos pentru calomniator.

— Te iert i-a zis el.

Dar nu-i a întins mîna.

❑ *Facultatea de medicină din Iaşi va fi reprezentată astă-zi seară la banchetul ce se oferă la Bucureşti d-lui prof d-r Toma Ionescu.*

❑ *Din Rîmnicul-Vîlcea se anunţă, că eri s'au baricadat în salinele de la Ocnele Mari un mare număr de condamnaţi.*

Deţinuţii au reţinut cu ei pe maistrul minier şi pe vre-o cîţi-va gardieni.

Motivul acestei noui încercări de răsvrătire este, după spusele deţinuţilor, că directorul penitenciarului nu se poartă bine cu ei.

Parchetul de Vîlcea, fiind înştiinţat, un procuror a plecat la Ocnele-Mari spre a face o anchetă.

❑ **„Conferinţă" junimistă.**—*Conferinţele anunţate la clubul junimist au început ieri seara. Conferinţa s'a urmat, în contradictor cu palmele, între d-nii A. D, Holban şi George Baltă.*

De la un bilet de liber parcurs, la care avea pretenţie d. Baltă şi care se pare, i a fost refuzat, d. Baltă şi a exprimat profundul său desgust pentru ziarul d-lui Holban.

D. Holban a răspuns că nu permite d-lui Baltă care, după părerea d-lui Holban, ar fi un ignorant, să aibă părere bună sau rea, despre ziarul pe care d Holban îl dirijează.

Calificativul ignorant l'a atins pe d. Baltă şi de aci schimb de palme şi de invective între ambii „conferinţiari".

Conferinţa a avut urmare astă-zi dimineaţă cînd d. Baltă, venind la redacţie, a fost ca să zicem aşa, exclus, şi a fost nevoit să închidă uşa pe cealaltă parte.

D. Baltă este element pur Matei Cantacuzinist.

❑ *Comitetul executiv al clubului conservator-democrat din Iaşi, întrunit ieri seara, a ales delegaţia care să l reprezinte la marea întrunire de mîine a partidului nostru, la Bucureşti.*

Delegaţia se compune din drmnii: A. D. Xenopol, dr. Hurmuzescu, Lascar Antoniu, G. Tabacovici, dr. Juvara, dr. Ştefănescu-Galaţi, N. Nanu, Osw. Teodoreanu, G. Şendre, D. Boroianu, D. Alexandrescu, G. Lascar, dr. Bălăcescu, Cristea T. Cristea, G. Beldiman, dr. Enăşescu, D. Filipescu, dr. Al. Popovici, V. Buţureanu.

Delegaţia pleacă în astă seară la Bucureşti.

❑ **Pentru d. Ministru de justiţie.**—*Am atras în deosebite rînduri atenţiunea d-lui Stelian, asupra modului de a se purta a d lui Preşedinte al Trib. Suceava cu avocaţii şi justiţiabilii.*

Regretăm că suntem nevoiţi să revenim din nou asupra acestui magistrat, care ţine cu tot dinadinsul să dovedească că ignorează cele mai elementare reguli de urbanitate.

Sunt nenumărate cazurile ce am putea cita. spre a invedera cum Preşedintele Trib. de Suceava, datorită temperamentului seu irascibil uită cu uşurinţă poziţiunea ce ocupă ca magistrat şi conducător al Tribunalui din Fălticeni.

D. Stelian ar face, bine dacă ar trimete pe d. M. Balş, inspector judecătoresc, să mai tempereze puţin pornirile impulsive ale d-lui Preşedinte—Dimitriu ni se pare—şi a-i impune oare-care reguli de bună cuviinţă indispensabile ori-cărui om, şi cu atît mai mult unui magistrat. Şi aceasta nu numai în interesul justiţiabililor, spre a-i priva de neplăcerile ce sunt expuşi a avea din pricina caracterului ciudat al acestui judecător, rîdicat prea cu multă uşurinţă la postul ce'l ocupă, dar chiar şi în propriul seu interes, căci l'ar pune la adăpost pentru viitor de oare cari lucruri dezagrabile ce i s'ar putea întîmpla, dacă va continua să aibă aceeaşi reproşabilă conduită, în raporturile sale cu persoanele pe cari interesele le silesc să vină în atingere cu d-sa.

❑ D. St. Sihleanu a însărcinat pe d. Bardasare, directorul Pinacotecei să-i facă un inventariu al tablourilor aflătoare în acea pinacotecă.

D. Sihleanu care a conferit ieri, cu domnii Bardazare şi Stahi fostul director, a plecat ieri la Bucureşti şi va reveni pe la miljlocul lunei.

❑ **Un nou discurs al d-lui Pennescu.**—D C. B. Pennescu, deputat de Iaşi, a ţinut o nouă interpelare la Cameră. L'a intrerupt pe d. Take Ionescu şi iată cum:

D. *Pennescu (întrerupînd).* La ţară e mai puţin control sanitar de cît la oraş. (Aplauze emoţionante).

D. *Take Ionescu.*—Atunci pentru ce înmulţiţi cîrciumele la ţară?

D. *Pennescu.*—Nu le înmulţim. (Oratorul este viu felicitat).

D. *Take Ionescu.*—Dar legea le înmulţeşte.

D. *Pennescu.*—Vom vedea la vot. (Oratorul este dus în triumf la bufet, ca să se răcorească).

Marele discurs al d-lui Pennescu va apare în volum, format de buzunar.

❑ Comisia de judecată se va întruni mîine la orele 10 a. m., spre a judeca pe învăţătorul Costache Antonescu, de la şcoala din comuna Bărbăneşti, jud. Tutova.

❑ Misiţii de vinuri din Iaşi s'au întrunit astă-zi la camera de comerţ, spre a se consfătui asupra stărei ce li creiază noua lege a monopolurilor cîrciumelor.

❑ **Dr. I. Ursu.**—„Historia Turchesca" (1300—1514) după Donado da Lezze.

Dl. I. Ursu, suplinitorul de Istoria medie şi modernă la Universitatea de Iaşi a publicat în editura Academiei Romîne importanta cronică a lui Donado da Lezze, consilier în Cipru. Născut la 1479 muri în 1526. A fost patrician Veneţian şi a ocupat mai multe înalte demnităţi. Cunoscător afacerilor din orient, a scris o cronică a Imperiului Otoman, în care aminteşte şi de evenimentele din Ţările româneşti. Aşa în cronica lui se vorbeşte de lupta de la Varna (1444), lupta de la Cossova (1448), luptele cu Vlad Ţepeş; luptele cu un Basaraba (1473), lupta de la Racova (1475); iar cea mai interesantă povestire e asupra bătăliei de la Valea Albă (1476); perderea Chiliei şi a Cetăţii Albe (1484). Vom da pentru cetitorul nostru paginile cu referinţă la bătălia de la Războeni, întru cît e un capitol frumos de istorie scris de un martur ocular.

Lucrarea de faţă face cinste d-lui I. Ursu, care se arată prin aceasta că e un harnic muncitor, că după ce ne-a dat „Relaţiile Moldovei cu Ungaria", apoi domnia lui Petru Rareş; Politica lui Francisc I, în Orient, azi ne-a dat Historia Turchesca de Lezze, îmbogăţind materialul de istorie Universală în legătură cu istoria Romanilor. *Gh.*

❑ **O anchetă literară.**—Chestiunea îndigenatului Porn, cu corolarele sale şi anume apelul societăţei scriitorilor în contra indigenării zisului publicist şi polemicile consecutive, d. C. Rădulescu-Motru a întreprins o anchetă. Directorul „Noului Reviste Romîne" s'a adresat unui însemnat număr de scriitori, expunîndu-le fazele acestei „afaceri" şi anume articolul d-lui Eugen Porn asupra poetului Cerna şi polemicile consecutive. După ce reproduce pasagii din articolele d-lor G. Panu şi M. Dragomirescu, d. Rădulescu-Motru reproduce scrisorile primite de la d-nii C. Stere, G. Diamandi, N. Em. Teohari, I. A. Basarabescu şi D. N. Burileanu, profesor la universitatea din Bucureşti.

Directorul „Vieţei Româneşti" declară că nu citeşte de un timp încoace, „Noua Revistă Romînă", contestă exactitatea afirmării d-lui Porn că poetul Cerna ar fi fost primit cu răceală şi indiferenţă de reviste, cum şi aceea că s'ar fi publicînd în revistă „o literatură de mediocritate revoltătoare". Apoi respunde celor două chestiuni:

„Merită articolul d lui Porn calificativul de „antiromînesc"?

Dimpotrivă, îl găsesc din păcate *prea romînesc*, ceea ce dovedeşte în adevăr că d. Porn este asimilat.

Aprob demersul societăţii scriitorilor romîni?

Il dezaprob categoric şi cu energie. Ori-ce producţiune literară, chiar în genul articolului încriminat, nu legitimează alte căi, decît un respuns prin publicitate, dacă 'l merită, sau—tăcerea dacă nu-l merită."

Judiciare.—Grefierul tribunalului Tutova, Ion Zăhărescu şi ajutorul de grefier, Gh. Romila, erau acuzaţi că ar fi falşificat o publicaţie de adjudecare de moşie.

D-na Lăzărescu ceruse scoaterea în vînzare a moşiei Dragomireşti, proprietatea erezilor defunctului Chiriac Dimiol. Moşia era trecută ca avînd o întindere *ca* de 787 ha., pe cînd în actele grefei a fost trecută *de* 787 ha.

Judele instructor de Tutova negăsind că ar fi caz de urmărie, a făcut opoziţie la camera de punere sub acuzare, procurorul general şi partea civilă, d-na Athena Lăzărescu.

Camera a respins astă-zi ambele opoziţii.

— Astă-zi urma să se judece la s. I a Curţei apelul d-lui Robert Chefneux contra decisiei consiliului de disciplină, care a refuzat să-l înscrie în barou pe motivul că n'ar fi romîn.

Afacerea s'a amînat.

Cazul în sine este foarte interesant.

Tatăl d-lui Chefneux, obţinuse naturalizarea după naşterea fiului său. Deci d. R. Chefneux, care n'a fost încetăţenit individual, nu este romîn.

Dar Chefneux tatăl fusese stabilit în ţară înainte de 1858, deci înainte de convenţia de la Paris, şi prin urmare era romîn şi înainte de a se fi naturalizat şi fiul său, născut în 1878, este şi el romîn.

Curtea va avea să se pronunţe asupra interesantului caz.

— D. Emilian I. Marcu s'a înscris în baroul local.

— I. Gh. Radu, primarul comunei Buhoia, jud. Neamţ, falşificînd bilete de vite, a adus prejudiţii d-lui Emil Costinescu, la o moşie a sa din Neamţ.

Radu a fost condemnat la trei luni închisoare.

— D. Istrate, noul portărel, a depus astă-zi jurămînt. D. Istrate a obţinut un concediu pe timp de trei luni.

❑ **Balul costumat mascat de la 6 Februarie.**—Anul acesta ca şi anul trecut, splendoarea carnavalului va fi balul costumat dat de Societatea de Gimnastică. Pentru această seară putem zice că avem un adevărat concurs monstru: pe de o parte între cele mai variate şi frumoase costume, iar pe de alta între cei mai reputaţi glumeţi şi farsori ai Iaşului, etc.

Orchestra complectă a reg. 13, va începe balul de la orele 10.

Bufetul va fi servit de cunoscutul comerciant al Iaşului d. D. Arghiropol, cu preţuri adevărate populare.

Măşti (de la 60 bani), costume (de la 2 franci), monocluri, nasuri electrice, etc. etc. se pot procura la ori-ce oră din zi, la sediul societăţii, stradela Şcoalei de Arte. Membrii societăţii, au reducere de 50 la sută, străinii 30 la sută.

Intrarea în sală nu-i permisă de cît persoanelor care au invitaţie personală.

Renumitele CORSETE

MARCA **C. P.** A LA SIRÈNE — PARIS —

A CAROR FORMA REDA

ELEGANŢA IDEALA

Se găseşte numai la

Marele Magasin de Noutăţi

Fraţii Polingher, Iaşi

SINGURII DEPOSITARI

Bine voiţi a observa bine, marca C. P. a la Sirène, PARIS **pe fiece corset, spre a vă feri de contrafaceri**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 6 Fevruarie

Prînzul de gală de la Palat

Bucureşti.—Aseră a avut loc la palatul regal, marele prînz de gală oferit de M. S. Regele, misiunei însărcinate a-I notifica urcarea pe tronul Belgiei a M. S. Regelui Albert. Au luat parte la acest prînz M. M. L. L. Regele şi Regina Alteţele Lor Principii României, A. S. R. Princepele Carol; Contele de Limbour, şeful misiunei, precum şi membrii acestei misiuni; Colonel von der Straten Ponthoz; locotenentul Terlinden şi d. de Treux, ataşatul de legaţiune; d. I. C. Brătianu, preşedintele consiliului, Al. Djuvara, ministerul afacerilor străine; M. Ferichide, ministrul de interne; Costinescu, ministrul finanţelor; Haret, ministrul Cultelor, Generalul Crăinicean u, ministrul războiului; Stelian, ministrul justiţiei, Morţun, Orleanu, Constantinescu, General Budişteanu preşedintele senatului, d. Take Ionescu; Ion Lahovary; Vasile Missir; d-na Olga Mavrogheny, mare damă de onoare; d-na Maria Poenaru; d-na Zoe Bergescu, d-na Elisa Grecianu; d. Kalinderu Gen. Leon Mavrocordat mareşalul curţei; D. Mavrody, fost ministru al Romîniei la Bruxelles; d. Emil Petrescu, prefectul Capitalei; d. Cantacuzino, secretar general al afacerilor străine; d. Trăsnea Grecianu, directorul protocolului; Căpitanul Ionescu şi Ioan Al. Lahovary, ataşat pe lîngă misiune; colonelul Gratzoski; ltc. col Baranga, Magheru şi Grecianu şi maiorii Toroceanu şi Berindei, aghiotanţii regelui, căpit. Manu, aghiotantul prinţului Ferdinund; Basset, secretarul regelui şi dr. Momulea, medicul suveranului.

In timpul mesei, muzica batalionului 2 pionieri, a cîntat.

La desert M. S. Regele a rostit următorul toast: „Prezenţa misiunei belgiane Imi dă plăcutul prilej de a închina pentru prima oară în sanatatea prea scumpului Meu nepot M. S. Regele Albert. Urez tînărului vostru suveran din toată inima, o domnie lungă şi fericită. Să poată îndeplini nobila-I misiune, asigurînd linişte şi prosperitate Belgiei, pentru care avem cea mai vie simpatie şi ale cărei instituţiuni liberale neau servit în foarte multe împrejurări ca exemplu. Pătruns de aceste sentimente, Vă rog a vă asocia urărilor Mele şi a rîdica paharele voastre în sanatatea regelui şi reginei Belgiei, precum şi în aceia a familiei regale. Să trăiască M. M. L. L."

Boala d-lui Carada

Bucureşti.—D. Eugen Carada se află din nou grav bolnav.

Starea generală este foarte slabă şi bolnavul de trei zile nu se mai nutreşte.

De asemeni se află din nou grav bolnav d. Anton Carp.

Inundaţiile din Paris

Paris.—Se prevede că apele Sena vor scădea cu 30 cm. în 48 oare. O scădere aproape generală are loc în susul apei, dincolo de Paris, atît pe Sena cît şi pe afluenţii săi.

Camera Greacă

Atena.—D. Dragumis a făcut o declaraţiune zicînd: guvernul actual primind păre rea şefilor de partide, a hotărît să propue Camerei revizuirea articolelor nefundamentale ale constituţiei, trecînd peste o clauză de procedură prevăzută de art. 107, care cere ca revizuirea să se facă de trei pătrimi a deputaţilor în două legislaţiuni.

Boala d-rului Lueger

Viena.—Medicii au operat din nou pe d-r Lueger, deschizîndu-i mai multe abcese mari ale ţesutului celular subcutamat al spatelui. Bolnavul a suportat bine adormirea.

CAMERA

Bucureşti.—D. Ionel Brătianu a dat cetire proectului prin care reia portofoliul internelor. D. M. Ferechyde, care a demisionat din guvern, a luat loc pe banca deputaţilor.

D. V. Missir prezidează pentru ultima oară. După ce se citeşte o scrisoare de mulţumire a d-lui Missir, d, Ferekyde e reales preşedinte al Camerei,

D. V. Filloti cere ministrului de interne să i se pue la dispoziţie dosarele cu privire la arendarea moşiei Rociu, de către Eforia spitalelor civile, moşie care e învecinată cu Răteştii.

D. Bontaş deputat de Tutova, depune petiţia profesorilor secondari din Bârlad, care cer să revie la veehile salarii.

D. dr. Anghelescu, deputat de Buzeu, depune o cerere a comercianţilor din Buzeu, în chestia repauzului duminical.

D. Dinkă Schileru protestează asupra modului cum se trec indigenatele şi recunoaşterile.

D. Poenaru Bordea cere să se pună în aplicare legea revizuirei pămînturilor date ţaranilor, pentru a se vedea cine le stăpîneşte.

Se continuă apoi cu discuţia modificărei legei monopolului cîrciumelor.

Legea se votează cu 71 pentru şi 29 contra.

Se distribuie apoi proectul de lege pentru reorganizarea serviciului central al ministerului de interne, prin acel proect, casa artelor se desfiinţează, iar în loc se va înfiinţa un consiliu special, se mai înfiinţează un serviciu de control al învăţămîntului public.

Tot prin acest proect se asigură stabilitatea inspectorilor şcolari.

D. Ionel Brătianu a cerut deputaţilor să se întrunească într'o consfătuire.

*

D. N. Fleva a interpelat asupra intrărei şi eşirei din guvern a d-lui Ferechide şi întreabă: acest guvern mai poaţe s'o ducă până va vota budgetele?

De închiriet

de la 23 Aprilie 1910 un apartament compus din 5 odăi, bucătărie, grajd, şură, pivniţă şi odaie pentru servitori, din casele mele, situate în strada Palatului No. 9, foaste Petru Niţescu.

Doritorii a închiria acel apartament se pot adresa la subsemnatul în ori- ce zi. **G. D. Şerban**

S-a perdut un căţel de vînat de 10 luni, negru, cu peptul alb, picioarele roşii, pe gît la spate, o steluţă albă. Răspunde la numele Tandycă.

Cine-l va găsi e rugat să-l aducă în strada Fătu No. 1, unde va primi o bună recompensă.

ANUNCIU

Un căţeluş Basset (Dax) de culoare cafenie s'a oploşit la casele d-lui Osw. Teodoreanu din str. Zlataust 17, unde proprietarul se poate adresa spre a şi l primi.

Casa de Scont şi Imprumut din Iaşi

Societate anonimă—Capital 500,000 le

Strada Primăriei No. 17

CONVOCARE

A 34-a Adunare Generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut diu Iaşi va avea loc în ziua de Duminică, 14 Februarie 1910, ora 1 p. m. în localul societăţei, strada Primăriei No. 17.

Ordinea de zi este următoarea:

Raportul Consiliului de administraţie asupra mersului societăţei în cursul anului 1909.

2) Raporiul cenzorilor, conf. art. 186 al. IV din Cod. com.

2) Aprobarea conturilor exercitiului închis la 31 Decembrie 1909 şi descărcarea Consiliului de administraţie de gestiunea sa.

4) Distribuirea beneficiului net pe anul 1909.

5) Alegerea a 3 membri în Consiliul de administraţie.

6) Alegerea a 3 cenzori şi tot atîţia supleanţi pentru supravegherea operaţiunilor în cursul anului 1910, precum şi fixarea jetonului de prezenţă a membrilor din Consiliu şi a domnilor Cenzori.

Se menţionează dispoziţiile art. 30, 31 şi 32 din statute:

Toţi societarii cari justifică posesiunea a cel puţin 10 acţiuni, au dreptul de vot. Acţionarul care posedă mai multe actiuni are un vot pentru fie-care 10 acţiuni, fără ca să poată avea mai mult de 10 voturi pentru sine şi 10 ca mandatar.

Art. 31). Acţionarul care voeşte să ia parte la adunare generală, trebue să depună acţiunile sale la societate, conformîndu-se art. 157 alin II şi III din Cod. com. Posesiunea acţiunilor se poate justifica şi prin depunerea recipisei de depozit liber a Băncii Naţionale sau a Casei de Depuneri.

Art. 32) Acţionarii nu pot fi reprezentaţi de cît prin alţi acţionari cu dreptul de vot. Minorii pot fi reprezentaţi prin tutorele sau procuratorul acestora; persoanele avînd un consiliu judeciar sau curator, prin reprezentanţii lor legali; femeile măritate prin soţii lor, chiar dacă aceştia nu sunt acţionari, prezentînd o simplă scrisoare din partea femeei adresată preşedintelui, casele de comerţ, printr'unul din reprezentanţii lor, avînd semnătura socială, şi în fine societăţile printr'unul din administratorii lor.

Consiliul de Administraţie.

(Bilanţul se găseşte publicat în pagina IV-a a numărului de faţă.)

Casa de Scont şi Imprumut
DIN IAŞI

BILANTUL

incheiat la 31 Decembrie 1909

ACTIV

Casa			13256	10
Efecte de primit :				
Cambii	504505			
Obligaţii chirografare	13286	65		
„ ipotecare	4000			
Cesiuni	2786			
Cupoane scontate	405		524982	65
Coobligaţii Efectelor negociate			195539	10
Obiecte de metal şi pietre preţioase			55699	
Efecte publice val. nom. 103800			96499	25
Mobilier			5015	90
Efecte protestate	45545	12		
Debitori în moratoriu	8406	85	53951	97
Contencioase			3261	14
Depozite ;				
Efecte în cauţiune	76401			
„ în gaj comercial	513878	61		
„ spre încasare	39454	50	629734	11
Conturi Curente:				
Conturi Curente cu gaj	174175	62		
„ „ diverse bănci şi clienţi	106118	55	280294	17
Banca Naţională, Cont curent. Depozite, Efecte publice			76700	
Dividenda No. 19			19128	
			1954061	39

PASIV

Capital 1			500000	
Fond de rezervă statutar			100000	
„ pentru amortizarea mobilierului			2876	
Efecte negociate			195539	10
Imprumuturi pe efecte publice Banca Naţională			76700	
Depuneri spre fructificare			358385	88
Deponenţi :				
Efecte în cauţiune	76401			
„ „ gaj comercial	514552	81		
„ spre încasare	53665	90	644619	71
Dividende nerădicate din anul : 1905	8	50		
Dividente nerădicate din anul ; 1906	19			
Dividente nerădicate din anul: 1907	12			
Dividente nerădicate din anul: 1908	327			
Dividente nerădicate din anul : 1909	456		822	50
Conturi Curente			29769	88
Reescontul anului viitor			8677	32
Profit şi Perdere			36671	
			1954061	39

Director, **EMIL BRIUL**. Casier, **Constantin Popovici**

Secretar-contabil, **I. Georgescu**

CONTUL

PROFIT & PERDERE

DEBIT — **incheiat la 31 Decembrie 1909** — **CREDIT**

Interese plătite depunătorilor			18648	83
Interese plătite băncilor			13370	73
Cheltueli de Administraţie				
Jetoanele membrilor Consiliului de Administraţie	1140			
Jetoanele membrilor Cenzori	730			
Salariile personalului	17555			
Chiria localului şi patenta	4862	70		
Imprimate, publicaţii şi registre	803	55		
Iluminat şi încălzit	377	20		
Cheltueli de cancelarie şi corespondenţă	1225	55	26604	
Fonduri de perderi la Casă			200	
Diverse amortizări şi perderi			23155	19
Amortizarea mobilierului			100	42
Reescontul anului 1910			8677	32
Beneficiul net. conform bilanţului pe anul 1910			36671	
			127427	49

Beneficiul Brut	127427	49
	127427	49

CURA CEA MAI RATIONALA DE **Unt de Peşte pentru copii şi adulţi**

e constatat, numai aceea cu

Unt de Peşte Iodoferat simplu şi
Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra : **Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum şi un excelent tonic la **reconvalescenţi sifilitici.** Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** şi un **tonic prin excelenţă** în perioada creşterei copiilor, în **stările limfatice** şi a **stadiului puberităţei şi persoane sleite prin surmenaj**
— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURŢEI REGALE"*, **IAŞI** — **Pentru BUCUREŞTI :** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borş.**

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs —

LA MAGAZINUL **FRAŢII POLINGHER**
AU SOSIT
Renumiţii ŞOŞONI şi GALOŞI
Adevărati Ruseşti—Marca COLUMB
cu noua invenţie contra lunecărei

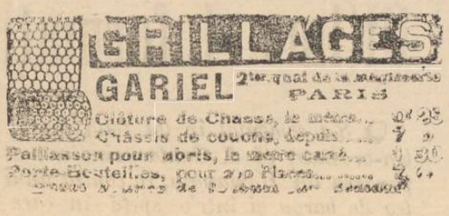

1620 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT :

100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GODIN şi
SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvoral proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca **CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ** pentru combaterea boalelor de **Ficat, Gută, Rinichi şi Desinteria**

De vînzare la principalele magazine de consum, drogherii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa :* Domnului **I. DAVIDESCU** Tecuci

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă **F.A.SARG's** Sohn & Co, Viena-Paris. TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 938 Marți 9 Februarie 1910

Intrunirea de ieri

Partidul nostru, a ținut ieri în Capitală, o întrunire de protestare în potriva proiectului de desființare a Contenciosului.

Intrunirea aceasta presintă o deosebită importanță, atît prin marele număr de delegațiuni, sosite din toate orașele țărei, cît și prin rezoluțiunea luată, în urma cuvîntărilor fruntașilor de a se menține cu ori-ce preț această înaltă instituțiune judecătorească.

Guvernul liberal, între relele pe care le-a pricinuit țărei, în ultimii doi ani, a făcut și un mare bine: a ajutat în mod inconștient la mărirea cadrelor și puterei partidului nostru. Și coincidența zilei de ieri, este încă o dovadă de modul admirabil cum acest guvern contribue la întărirea noastră.

Persistînd în ideia de a suprima marea reformă judiciară, cu care nu numai noi, autorii ei, trebue să ne mîndrim, dar țara întreagă, guvernul liberal, a hotărît să înceapă în cursul acestei săptămîni discuția în Parlament, asupra proectului de desființare a contenciosului. Or, tocmai în cursul acestei săptămîni se împlinesc cei doi ani de la constituirea partidului nostru, și liberalii ne-au dat ieri prilejul prin întrunirea de protestare, să arătăm țărei cît de mare este organizația partidului nostru și de ce puternice forțe dispunea numai după doi ani de viață politică.

La apelul șefului, au respuns ieri delegațiuni din toate județele, și desfidem pe ambele partide adverse să obțină azi întruniri publice așa de grandioase, ca număr și însuflețire, ca aceia pe care am avut-o noi ieri.

Liberalii, la putere fiind, abea mai pot aduna cîte-va sute de oameni într'o sală mică ca Dacia, iar junimiștii nici nu îndrăznesc să vorbească de o întrunire cu delegați din țară, căci sunt județe unde nu au de loc organizație.

De aceia, foarte bine a remarcat d. Fleva, că întrunirea noastră de ieri, ținută în vastele săli ale palatului Eforiei, și la care au participat mii de oameni, n'a fost propriu zis o întrunire publică, ci un grandios meeting național, în contra unei legi infame, care tinde la răpirea celor mai scumpe drepturi cetățenești: dreptul de aparare în potriva arbitrariului și teroarei guvernamentale!

Dar, nu numai din acest punct de vedere, întrunirea noastră merită a fi relevată și privită ca un frumos succes pentru partidul nostru.

Frumusețea cuvîntărilor rostite, prin obiectivitatea și înălțimea de cugetare a oratorilor, ne face să vedem că partidul nostru dispune nu numai de o armată foarte numeroasă și admirabil organizată, dar și de valoroși conducători, înțelepți și culți.

Discursurile d-lor Cantacuzino-Pașcan, Filoti, Al. Xenopol, Danieleanu, Florescu, Mișu Quintescu, Barbu Păltineanu, Titulescu, N. Fleva și Take Ionescu, prin criticile aduse guvernului liberal, și în deosebi proectului d-lui Stelian, au demonstrat cît de serios și civilizat se gîndește în partidul nostru și cum toți conducătorii noștri știu ce vor, pentru binele și progresul acestei țări.

In deosebi,—trebuie de remarcat cuvîntările d-lor G. Danileeanu-tatăl, fostul decan al baroului de Ilfov și al facultății de drept din Capitală, ilustru jurisconsult—și care deși neînregimentat în nici un partid, a venit la întrunirea noastră pentru a protesta alături de noi—singurul partid, care luptă azi pentru drepturile cetățenești;—precum și a d-lui M. Antonescu, actualul decan, deasemenea unul din cei mai mari avocați ai țărei, și fruntaș carpist și care a părăsit partidul seu pentru a lupta alături cu noi, împotriva guvernului care e dominat de un periculos spirit de anarhie în toate acțiunile sale.

Intrunirea s'a sfîrșit printr'o moțiune, citită de d. dr. Istrati, și primită cu aclamațiuni de cetățeni.

Moțiunea spune că cetățenii Capitalei și delegațiile județelor, consideră proectul de lege pentru desființarea contenciosului administrativ, că înlocuește domnia legilor prin a tot puternicia arbitrariului guvernamental și protestează contra acestei opere de reacțiune, care se impune de către un guvern, căruia doi ani de-arîndul, în zece județe, alegătorii i-au arătat în chip statornic și netăgăduit că nu reprezintă țara.

Moțiunea se termină invitînd pe deputații și senatorii conservatori democrați, să'și facă datoria și să afirme neclintita hotărîre a țărei de a lupta pentru menținerea legei, care garantează legalitatea.

Intrunirea aceasta poate fi considerată ca primul pas efectiv al opoziției pentru răsturnarea guvernului. Să dorim ca să fie urmată și de altele, pentru ca această răsturnare să se producă cît mai curînd.

Sfîrșitul păpușăriei

Decretul regal, apărut ieri în Monitor, *privitor la noua* remaniare *ministerială, vine să confirme oficiul, că trecerea d-lui Ferekide la ministerul de interne fusese o simplă păpușerie.*

Articolul II al decretului spune lămurit că d. Brătianu își reia portofoliul internelor, ceea ce înseamnă că numirea d-lui Ferekide la interne și alegerea d-lui Missir ca prezident, fusese simple păpușării.

Dar păpușăria are și o parte foarte serioasă. N'ar fi fost nevoe, firește, să se recurgă nici la d. Ferekide, nici la d. Missir, dacă situația în guvern ar fi fost serioasă, dacă ar exista înțelegere în guvern.

Domnii Haret și Costinescu ar fi putut împlini cele două vacanțe, să fi luat, unul interimatul prezidenției consiliului, celalalt internele, așa cum a fost cazul astăvară, cînd d. Brătianu plecase în străinătate să facă frumos triplei alianțe.

Nu era nevoe de acea deplasare ridicolă a d-lor Ferekide și Missir; dar ea a fost dictată de împrejurări, de împrejurările neînțelegerilor din guvern.

Și, totuși, acest guvern continuă că guverneze; el are chiar curagiul să prezinte legi odioase, legi scelerate și să le traducă în fapt.

Ni se pare că ceea ce dă atîta curaj acestui guvern, nu este numai lipsa lui de scrupul—dar și modul prea cavaleresc cu care este tratat de opoziție.

Și cavalerismul acesta—să recunoaștem—ie în dauna și a țărei și a partidelor din opoziție.

Proiectul scelerat

Proiectul de lege prin care se desființează contenciosul administrativ este un proiect scelerat, opera unui guvern și unui partid reacționar; un proiect, care tinde la introducerea din nou a abuzului secular, la atot puternicia guvernului, la reînvierea erei samavolniciei și bunului plac.

Să recunoaștem repede, că este un semn al vremurilor de anarhie prin care trece țara, că asemenea proiect scelerat n'a produs în țară nici o mișcare a parte; că nu se găsește un singur deputat liberal, care să protesteze contra lui și că alte proecte, cum a fost taxa asupra berei sau cum este legea asupra teatrelor, proiecte cari n'au nimic din importanța proiectului special, au produs tot atîta mișcare, pe cîtă impasabilitate se arată față de dispariția legei salutare din 1905.

De sigur, proectul va trece și ne va rămînea speranța în viitor: alt regim va reînființa contenciosul, îi va lărgi poate și competința și va angaja pe liberali, ca, la vremea lor, să-l desființeze iarăși.

Importanța contenciosului administrativ o lămurește proectul d-lui Stelian. Ministrul justiției și-a dat seama de impopularitatea partidului liberal; alegerile parțiale au caracterizat acea impopularitate și guvernanții liberali au înțeles, că trebue să se întoarcă la sistemul încătușărei, al abuzului și furiei—ca să poată guverna.

Contenciosul administrativ, cum au arătat o și doi înalți magistrați, fusese creiat ca să garanteze și avutul funcționarului—funcția lui—precum sute de articole garantează avutul particularilor. Căci o funcție cîștigată prin concurs, sau în baza vechimei, este o proprietate ca ori care alta și precum proprietatea nu poate fi luată de cît doar de creditor, adică atunci, cînd ai păgubit-o, nici funcția să nu poată fi luată de cît atunci cînd cine-va s'a dovedit nedemn s'o deție.

Contenciosul administrativ mai punea de militari la adăpostul acelor multe regulamente de interpretare; era instanța la care se putea apela contra abuzurilor administrative, contra refuzului primarilor de a acorda autorizație de clădiri, — instanța această supremă biciuia abuzul secular — și iată-ne în ajun de a-l vedea reîntronat în toată oroarea lui, cu toate grozăveniile lui.

Firește, unui regim hidos, cum este regimul colectivist, i surîde puterea abuzului. El are nevoie să poată fi abuziv, ca să obție popularitate și rezultate bune în alegeri, prin amenințări de destituiri, pe cari le va comite chiar știindu-se la adăpost de răspundere.

Și țara tace. Nici o mișcare, nici o agitație, nici un protest. Cele două partide trebue să se mulțumească, în agitația lor, la întruniri publice pașnice, la proteste prin ziare.

Noi nu propovăduim revolta de stradă—dar ne miră că nu vedem revolta sufletelor și facem trista constatare, că trăim în plină anarhie, că țara nu mai este capabilă de o pornire mare, la prilej mare—că taxa pe bere are mai mare preț de cît reînvierea abuzului; că o întrunire takistă poate revolta pe Iorga cu Tița d-sale—pe cînd nimeni nu este în stare să se revolte la încercarea de-a face să dispară, peste noapte, cea mai însemnată instituție judecătorească: aceia care reașeza dreptatea, aceia, care garanta avutul funcționarului: funcția lui.

Evident—trăim în plină anarhie.

Declarațiile d-lui Take Ionescu

— De la întrunirea de ieri —

„Ori cît de superior e scopul întrunirei de azi, nu-mi este cu putință să mă găsesc azi aci, doi ani de la constituirea partidului, fără să aduc mulțumiri și membrilor partidului și țărei, care ne-a dat creditul, pe care ni la dat.

Ce se petrecea atunci în mine, era mai mult teama dacă voi merita încrederea d-voastră. Nici odată un om politic nu fusese pus la mai grele ispite.

Om fiind, cu aceleași patimi, cu aceleași orbiri, cu aceleași insuficiențe, cum să stăpînești echilibrul în asemenea împrejurare?

Dacă d voastră m'ați înconjurat cu încredere și iubire, și eu, pe cît a fost omenește, v'am servit, fără să iau cîmpii.

După doi ani, situația noastră e așa, în cît nimeni nu ne mai poate tăgădui nici puterea, dar nici legitimitatea puterei. Vremea ne-a dat confirmarea că sîntem o putere binefăcătoare și statornică.

Azi nu se mai vorbește nici de aventură și nici de bulangism, pentru că acei care ar spune-o, ar spune o minciună, pe care nu o mai crede nimeni. De cînd nimeni nu ne mai poate tăgădui dreptul de a lua puterea, ni se spune că nu avem program.

Nu, azi nu vă voi arăta programul. Dar ca ori care lucru omenesc, are nevoe de complectări, și punctele cari reprezintau pînă acum numai tendința, în curînd vor căpăta și formula".

Campania noastră de azi e o campanie ideală, e o campanie de apărare a programului partidului, în care figurează Contenciosul.

Nu am să discut chestiile juridice s'au constituționalitatea Contenciosului. Nu sunt așa de copil să'mi închipuesc că domnii aceștia urmăresc împărțirea puterilor în stat.

Liberalii ne-au acuzat că am voit să creiem opt judecători. Ei respectă azi judecătorii și noi ne ridicăm în sus. Azi se face dovada curățeniei noastre de suflet.

Ei bine, noi nu putem să dăm țărei aceștia nici măcar legalitatea, cînd e așa de frămîntată? Nu putem da, la toți, drepturi politice egale, căci eu nu vreau sufragiul universal, dar putem să dăm tuturor egalitatea dreptății. Baza ordinei e maiestatea legei. Eu merg mai departe.

Eu nu pretind că legea noastră a îndreptat toate relele, în țara aceasta.

Dar legea noastră a dat credința în legalitate, care e mai mult chiar de cît legalitatea.

Nedreptățile de tot felul de veacuri, chiar nedreptatea istorică, a sădit în conștiința națională credința în hatîr și în bacșiș. Contenciosul însă a făcut să încolțească credința în lege. Și acel care vrea să smulgă această floare, nu'și dă seama ce furtună are să culeagă.

Aci nu e vorba de o lege. E chestia de această tentativă de a se da înapoi mersul spre civilizație al neamului romînesc.

In această țară în care fabrica socială nu are o temelie care să nu fie zguduită de cea dintîi furtună, s'a găsit un guvern care să facă o operă de adevarată democrație conservatoare, prin egalizarea noastră înaintea legei.

V'am convocat aci, pentru că s'a spus că poporul nu va pricepe această chestie de credință în legile țărei. Ei bine am voit să fac dovadă că vă calomniază, pentru că nu vă cunosc. Am voit să fac dovadă că în toți romînii e aceiași dorință, de viață liberală și în ordine, dar în statul liber și legal.

Eu nu cer să facem manifestație de stradă. Cer însă să fiți pătrunși de importanța chestiunei.

Spuneam unui om politic că în chestia Contenciosului nu avem cu noi pe cei ce ne vor, dar întreaga conștiință a națiunei.

Eu mă îngrozesc de ușurința oamenilor cari nu pricep că în România de la 1910 a opri și credința în legalitate, e o crimă de ale cărei urmări eu nu-mi iau răspunderea.

D. Panu despre junimiști

D. G. Panu plînge pe ruinele carpismului Plînge d Panu nesuccesul junimist în alegerile parțiale de la București și Iași, mai ales insuccesul de la Iași, care, spune d. Panu, înseamnă o mare lovitură morală.

D. Panu a fost, înainte de alegeri, într'un gînd și într'un dor cu junimiștii să biruască ei takismul.

Evidența a arătat contrarul și acum d. Panu mustră pe junimiști și explică de ce au căzut în alegeri.

Chiar în momente de amar, d. Panu are simpatii pentru învinșii junimiști. Nu le zice: „ați căzut fiind-că țara nu vă vrea". Și găsește explicația în altă parte.

In providență! Fortuna a privit cu partea cealaltă pe partizanii d-lui Carp.

Mai mult: junimiștii s'au pus de-a curmezișul Provinței.

La București, spre pildă, succesul d-lui Deșliu părea asigurat. Cu parale, cu concursul colectiviștilor.

Ce se întîmplă însă? D Filipescu, e lectorul este lovit de un acces de impulsivitate și, lucru afurisit, se descarcă asupra prefectului Bucureștiului, tocmai asupra d-sale.

Fără de acel acces, esplică d. Panu, junimiștii ar fi triumfat în Capitală, dovadă: n'a triumfat acolo d. Rossetti?

La Iași junimiștii nu trebuiau să lupte în balotaj; argumentează d. Panu.

Ar fi trebuit sau să se înțeleagă cu guvernul în profitul lor, sau în profitul guvernului.

Atunci n'ar fi reușit takiștii și oricine altul ar fi fost ales, junimistul sau colectivistul, takismul ar fi eșit zdrobit

Asta înseamnă, că, în materie de junimizm, până și d. Panu o sfecleşte cu logica.

OAMENI ȘI LUCRURI

KUBELIK

Ce solemnă e tăcerea care salută prima mișcare a artistului! O tăcere religioasă însamnă un omagiu suprem,—însamnă cea mai culminantă nerabdare a publicului, cea mai sinceră emoțiune. Tăcerea își are și dînsa muzica ei, înțelesul ei, graiul ei. Lucrul pare paradoxal, deși e un adevăr simplu. In acea tăcere este însăși introducerea, este pregătirea necesară momentelor sublime ce vor să urmeze, momentele delicioase pe care ni le va dărui fermecătorul arcuș. Oare nu tot din tăcere le va smulge pe aceste? Sculptorul își făurește forma desăvîrșită din blocul inform de marmoră; poetul din cuvinte; pictorul din culori. Dar toți aceștia crează frumuseți persistente, durabile. Altfeliu se petrec lucrurile în muzică: componistul care a visat și a „scris", așteaptă abia—și uneori așteaptă multă vreme—pe *celalalt*, pe artistul-interpret care, ca un al doilea Prometeu, va putea să-i reînvie, să-i traducă și să-i popularizeze armoniile izvorîte din geniul lui creator.

Aci e și neajunsul, dar și superioritatea, distincțiunea artei acesteia, care nu seamănă cu nici una, dar e mai presus de toate prin acea stranie putere de a exprima ceea ce nu se poate *rosti*. Muzica singură are cuvinte pentru ceea ce nu poate spune nici o limbă și aceasta, poate, a făcut pe un scriitor să o numească „volapük-ul inimei". In înțelesul, de sigur, că poate stabili o înțelegere între toți oamenii, întinzîndu-și preste tot, armonia binefăcătoare. Ea devine, în chip neînțeles, graiul unei lumi inconștiente, a lumei mute care dormitează în adîncimile ființei noastre și care se revarsă preste hotarele simțirei topindu se cînd în vibrări discrete, cînd în expanziuni duioase, cînd în formă de voluptăți și cînd în haină de lacrimi.

Iar un criteriu pe care-l stabilim noi, necunoscătorii în ale fineței tecnice, e acesta: că muzica bună, e aceea în care răsună și sufletul cîntărețului. *Acea* muzică place tuturor și e înțeleasă de toți,—pentru că, după părerea lui Shakespeare, tot omul poartă în sine un simț muzical. „Iar cine nu-l are, cine nu tresare de armonia notelor, are spiritul surd ca noaptea, întunecos ca infernul și cată să ne păzim de el..."

De aceea s'a văzut imensa mulțime din sală adînc emoționată și par'că familiarizată de cînd lumea cu cîntecul sublim al lui Kubelik, atunci cînd sub arcușul lui vrajit reînviau însăși sufletele marilor compozitori ca să încînte, să îmblînzească și să subjuge. **Rodion**

Un caz foarte serios

Cazul Tiței Pavilescu a fost tratat în chip glumeț—și cu glume foarte reușite. Articolul publicat în *Ordinea* sub titlul „Fecioara din Focșani" e o șarjă strălucită, de sigur nu la adresa „fecioarei" care n'ar fi meritat cinstea, ci la adresa *cazului*. Dar tocmai *cazul* cred eu că merită și o discuție foarte serioasă, căci el are o importanță *enormă*. Vedeți că subliniez cuvîntul; și sper să vă încredințez că am dreptate.

*

Mai întâiu, cine este Tița Pavelescu?

Date biografice nu posedăm.

Poate o nouă ediție a *Dicționarului Contemporanilor* va umplea această lacună; ori poate că stabilimentul de editură de la Vălenii de Munte ne va face într'o zi plăcuta surpriză a unui volum conținînd scrierile valoroasei luptătoare, însoțite de o prefață biografico-critică. In acest caz rugăm pe antreprenorul stabilimentului să nu publice și portretul autoarei. Dacă e ca volumul să se distribuie „elevilor clasei a III-a gimnaziale". ar putea să-i sperie. Eu însu-mi, deși nu sunt copil—am fost destul de emoționat cînd Tița Pavilescu mi-a oferit devotamentul și inima ei—inima ei politică firește! (Tovarășa lui Iorga nici bănuită nu trebuie să fie!) Iată amănuntele dramei.

Mă aflam în salonul unei prefecturi din țară. De odată, ușa se deschise cu furie și în fața mea se prăbuși o ființă ciudată, răcnindu mi, cu un glas de supremă nădejdie:

— Salut pe cel mai înțelept dintre prefecți! Vin direct din Focșani!

Eu de colo, foarte perplex și silindumă, înainte de toate, să descurc o enigmă din cele mai grele—dacă mă aflu în fața unei femei deghizată în bărbat (glasul, pălăria, bastonul!...) sau în fața unui bărbat deghizat în femeie (fusta și celelalte!) am întrebat cu timiditate:

Ce doriți, mă rog?

Atunci s'a produs drama de care vorbeam mai sus: Tița citise toate scrierile mele, mă adora—politicește,—vroia să se sacrifice pentru mine și fiind-că cea mai frumoasă fecioară din lume nu poate da de cît ceea ce are, îmi oferea tot concursul ei politic, cerîndu-mi doar un modest concurs economic In această situație, mustrîndu-mă cu amărăciune că, fără să vreau, am surprins o taină care nu mă privea, i am mărturisit cu modestie că nu sunt cel mai înțelept dintre prefeți (*ba da, ba da*! mă întrerupe Tița), pentru că, înainte de toate, nu sunt prefect. A fost un duș—și Dumnezeu știe dacă ambigena persoană avea nevoie!

Dar iată și prefectul. Scena se repetă;

— Salut pe cel mai înțelept dintre prefeți! Vin direct din Focșani!

Și prefectul cel autentic, silindu-se și el să-i aprofundeze sexul, o întreabă ca și mine, cu aceiași timiditate;

— Ce doriți?

Se repetă și declarația de dragoste—politică:

— Am citit toate scrierile dumnevoastră și..

KALODONT
PASTĂ DE DINȚI indispensabilă
F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.
TUBUL 75 bani
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

— Mulțumesc, dar eu n'am scris nimic.
— Ba da, ba da! Ziarul d v...
— Poate mi-ați citit teza de licență; altceva n'am scris, în cît...

Tița îl întrerupe, trecînd peste acest detaliu; vorbind cu patos, cu foc, arată cum inima ei de romîncă s'a cutremurat de atacurile aduse celui mai înțelept dintre prefecți, și—după ce înșiră multe și mărunte—ajunge la chestie: concursul politic și economic.

—Mă rog, d-nă, la Focșani, n'aveți prefect? De ce nu vă adresați dumnisale?

Răspunsul Tiței la această întrebare, e un secret pe care îl voi duce cu mine în mormînt. Numai așa, pe departe vă pot spune că, după această întîmplare, urmărind *Santinela* coanei Tița, am constatat o grijă maternă pentru prefectul de Putna, care drept recunoștință colabora și el la gazetă, redactînd o rubrică foarte interesantă: a publicațiilor oficiale. Evident, acesta era „cel mai înțelept dintre prefecți".

Lucrurile astea se petreceau sub trecutul guvern liberal. Pe vremea aceea s'a ivit o luptă electorală la Craiova. Din partea opoziției candida d. Take Ionescu. Și iată, Tița Pavelescu își mută la Craiova și principiile și redacția, ca să combată acea candidatură. Negreșit, cazul devenise și cu... „cel mai înțelept dintre miniștri".

Au fost ani de glorie. Și apoi au veuit și anii de restrişte, ani de jalnică singurătate. Tița scria în *Sentinela*:

„E ora două după miezul nopții Sînt singură în odaie și n'am cu cine să mă consult despre suferințele neamului".

— Culcă-te, madam! i-ar fi putut răspunde cititorii.

Ași! Tița nu se culcă. Tița nu doarme, căci ar chinui o conștiința, imputîndu-i cu eroul lui Caragiale: și tu dormi, națiune! Tița scrie —și are mult de scris, pentru că a venit alt guvern, cu alt prefect, care nu mai colaborează la interesanta rubrică a publicațiilor oficiale. Tița scrie. Combate energic pe modista l..— „cea cu piciorul scurt", lămurește Tița—pentru că deprinde cu luxul pe femeea romînă; mustră cu asprime pe un funcționar public, pentru că are legături cu o evreică: „spurcatul de (urmează numele), iar a dormit la jidoafca lui", — lucru în adevăr indignător, căci, va să zică, jidoafca în chestie are.. cu cine să se consulte; în sfîrșit, comentînd faptele diverse, Tița lămurește cum s'a întîmplat otrăvirea unui evreu: „nu de bună voie, că jidanii sunt prea lași pentru asta, ci luînd din greșală niște otravă dintr'o sticluță".

Așa s'a canonit biata coana Tița — „singură în odaie" — așteptînd vremuri mai bune. Au venit și ele. Fapte de arme, ca acela de deunăzi, ne-o arată în plină splendoare a luptei.

*

Și acum cititorii au înțeles de ce cazul coanei Tița capătă o importanță enormă. Avem bune motive să credem că d. Take Ionescu, învingătorul tuturor adversarilor săi masculini—Carp, Brătianu, etc.—va reuși să-l învingă și pe adversarul ambigen de la Focșani. Din acest punct de vedere partidul conservator democrat poate fi liniștit. Enormitatea lucrului însă, stă în aceea că un partid de guvernămînt, și încă fiind la putere, scormonește—cu o lăcomie de rîmător—gunoaiele cele mai abjecte, pentru ca de acolo să și scoată „tovarăși de luptă". Prefectul de care vorbeam mai sus era și el liberal; dar era naiv. Adevăratul liberal romîn e ahtiat după Tițele de ori-ce sex, *bonnes à tout faire*, iar în special pe Tița de la Focșani o divinizează. E modestă, săraca! Pe Iorga trebuie să-l faci deputat—și faci, că n'ai în cotro!;—pe Cuza trebuie să l faci prefect al poliției d-lui Stere, la Iași; pe Reichmann trebuie să l ții prin străinătăți, și să-l ții cu tabiet, căci „e foarte cult"; cu Tița o sfîrșești ușor: dacă nu i-o curge, să-i picure măcar, și se mulțumește. De treabă femee!

Progresul este evident: odinioară te necajeai cum puteai numai cu bieții ocnași (vezi cazul Mărgăritescu-*Voința*); și, vorba d-lui Nădejde: era ca un pleastru pe un picior de lemn. Acum, pe lîngă scăpații din ocnă, hai și scăpații din balamuc. Mai sînteți? Dați fuga; bugetul vă așteaptă.

Liviu

STRUNA ZILEI

GENEROZITATE

Dac' aprob protextul în
contra lui Porn?
Il dezaprob energic și categoric.
C. Stere

„Generos" cum e din fire
Nu-i aprobă se 'nțelege..
Vede chiar o fără de lege
Intr'o asemenea *pornire*.

Taxele pentru apă

Iată, în întregul lor, taxele votate de consiliul comunal, pentru apă:

1. Taxele de simplă folosință.
2. Taxele de abonament cu robinet liber.
3. Taxele de abonament cu comptor.
4. Diferite alte taxe.

1. Taxele de simplă folosință se vor plăti de toți locuitori din Disp. II-a și a V-a exceptîndu-se acei locuitori cari domiciliază pe străzile care fac parte și din una din celelalte trei dispărțiri (I, III și IV)

Taxa se simplă folosință este de 2 la sută pentru proprietari al căror venit este mai mare de 299 lei și inferior lui 799 lei inclusiv și de 3 la sută cînd venitul este superior lui 800 lei; toate calculate după deducerea prevăzută prin legea asupra impositului fonciar.

2. Taxele de abonament cu robinet liber sunt obligatorii pentru toți proprietarii din Disp. I-a, III-a și a IV-a, ce au din imobil un venit mai mare ca 299 lei precum și pentru imobilele din Disp. II-a sau a V-a care se află pe una din străzile care fac parte din una din cele trei disp. (I, III, IV)

Aceste taxe sunt de 3 la sută pentru venituri de la 300 — 799 lei, 4 la sută de la 800 — 1499 lei, 5 la sută de la 1500—2499 lei, 6 la sută de la 2500—3999 lei și 7 la sută de la 4000 lei în sus; toate veniturile calculate după deducerea pătrimei prevăzută de legea asupra impositului fonciar.

În aceste prețuri se cuprinde apa necesară usajului domestic, grădinilor, apa necesară unei băi cu cadă și un duș, precum și apa necesară la două ochiuri de latrină.

3. Abonamentul cu comptor:

Pentru imobile ce consumă pînă la 1500 m. 3 pe an m. 3 0,35.

Pentru imobile ce consumă de la 1501—3000 m. 3 pe an m. 3, 0,34.

Pentru imobile ce consumă de la 3001—6000 m. 3 pe an m. 3, 0.32.

Pentru imobile ce consumă de la 6001—12000 m. 3 pe an m. 3, 0,30.

Pentru imobile ce consumă de la 12001—20000 m. 3 pe an m. 3, 0,28.

Pentru imobilele ce consumă de la 20001—30000 m. 3 pe an m. 3, 0,26.

Pentru imobile ce consumă peste 30000 m. 3 pe an m. 3, 0,24.

Instituțiile de binefacere vor plăti metrul cub 0,20.

Pentru întreținerea comptorului pe an 12 lei.

4. Diferite alte taxe.

1. 3 lei pe an de fie care vită mare.
2. 8 lei pe an de fie-care milimetru de țeavă țișnitoare pentru fântînele țișnitoare cu diametrul pînă la 10. mm.
3. 15 lei pe an pentru fie-care milimetru țeavă la fântănele țișnitoare cu diametru mai mare de 10 mm.
4. 10 lei pe an de fie-care 250 m/2 grădină de lux în care se va constata un orificiu de stropit. Această taxă privește numai imobilele cu un venit mai mare de 1200 lei anual.
5. 5 lei pe an pentru fie-care ochiu de latrină în plus peste cele două scutite de taxă.
6. 25 lei pe an pentru fie-care baie în plus peste cea scutită de taxă sau pentru fie-care cabină de baie cu abur.
7. 50 lei pentru fie-care ochiu de la trină instalată cu discarcare automatică
8. 10 lei pe an de fie-care duș peste cel scutit.
9. 0,10 de fie-care saca de apă de maximum 300 litruri luată de la coloanele înființate de Comună.

Imobilele din disp. II și a V-a dacă li se vor face instalațiuni interioare nu vor plăti taxa de simplă folosință ci vor fi impuse la abonamentul cu robinet liber.

Toate aceste taxe vor produce anual aproximativ 130000 lei cari adunați la cei 300000 lei ce dă Statul și 43760 lei din disfacerea apei în afară de oraș (Roman, Tg. Frumos și Podu-Iloaie) ne dă un total de venituri de 473760 lei anual pe cînd anuitățile împrumutului și cheltuele'e de intreținere și exploatare să rădică la 900000 lei și prin urmare restul de aproape jumatate milion va trebui să fie suportate de Budgetul Ordinar al Comunei.

Litere-Științe-Arte

Expoziția de pictură.—Este, necontestat, un semn de progres, faptul că la un interval foarte scurt am avut în orașul nostru două expoziții de artă: a lui *Iser* și acum a pictorului S. Sanielevici.

Această din urmă, inaugurată eri în salonul clubului comercianților și meseriașilor, din piața Unirii, se prezintă în condițiunile cele mai favorabile și nu va lipsi de a atrage un numeros public de vizitatori. Ziarele și revistele din Capitală au fost unanime a recunoaște meritele tînărului pictor, care s'a perfecționat în centrele mari artistice, începînd cu Paris și München și care a adus 32 de tablouri dintre cele mai bune pentru a le expune în orașul nostru. In Capitală expoziția pictorului Samielevici a provocat un viu interes. Nu ne îndoim că iașanii vor da, la rîndul lor, dovadă de gust artistic acordînd expoziției tot interesul ce merită.

*

După ultimele două mari succese,—„Dama cu Camelii" și „Messalina", d-na Agatha Bărsescu provoacă acum maximul de curiozitate în publicul iașan, în ajunul beneficiului său senzațional: *Hamlet*. Pentru întâia dată o artistă romînă apare în „travesti" într'un rol prin excelență clasică. Nimeni nu se îndoește că talentul superior al d-nei Bărsescu va învinge această îndrăzneață încercare și va înscrie un nou succes extraordinar la activul ei.

*

Două concerte filarmonice vor fi organizate de direcția conservatoriului în sala teatrului național. Primul va avea loc în ziua de 21 Februarie orele 2 p. m.

*

La Paris s'a ținut sub conducerea primului ministru Briand, prima ședință a comisiunii instituită pentru distribuirea premiilor acordate din fondul americanului Carnagie pentru recompensa eroizmelor. Din comisiune fac parte Emile Lombet, Ribot, Bourgeois și Destournelles de Constand. De asemenea și d-na Perouse, președinta ligei femeilor.

*

Opera preotului catolic Don Giocondo Fino: „La festa del grano" (Serbarea semănăturii) cu libretul premiat acum trei ani de editorul Sonzogno la un concurs a obținut un mare succes pe scena teatrului regal din Turin.

*

In Aprilie avea să se îndeplinească termenul de doi ani fixat de d-rul Charcot pentru a se trimite o expedițiune în căutarea lui, dacă nu va fi sosit vreo știre de la dînsul și de la echipagiul lui. Zilele aceste însă s'au primit,

D-rul Charcot a pornit acum doi ani pe vaporul „Pourquoi pas"? nu cu intenția de a descoperi polul sud, ci de a explora Pacificul austral din punct de vedere geografic.

*

Noii acumulatori ai lui Edison au fost încercați la Newyork. Directorul companiei Mitropolitan Street Railway et. Co. zice: „Problema unei baterii de acumulatori ușor s'a dezlegat. Sunt numai unele detalii de studiat și de schimbat.

*

Apropos de „Chantecler" care începe a fi la ordinea zilei în Iași, grație agenției „Thalia":

In cîșlegile lui 1783 s'a dat în Viena o comedie din lumea găinilor, în care actorii erau îmbracați cu pene, cotcodăceau, cîrîeau, cîntau cocoșește, băteau din aripi, ete. Rhodina, găina necredincioasă, fugi peste gard la alt cocoș, Gull Gockel, cocoșul, cînta „cîntul soarelui", iar claponul „Capinus" uneltea pierea lui în înțelegere cu rațele și gîștele. Nicolai, în 1784, zice că ideea e din „le pere de famille" a lui Diderot. De alt fel piese de acest fel se cunosc și din vrîsta de mijloc. Rostand mărturisește că le-a avut în vedere.

*

— *N. Iorga*: Ştiri despre veacul al XVIII-a în țările noastre, după corespondențe diplomatice străine I, 1700—1750. Supt acest nume d. Iorga a comunicat Academiei Romîne o serie de notițe și fragmente scoase din corespondența diplomatică a consulilor olandezi din Smirna sau ale altora cu referință la trebile politice ale Moldovei și Valahiei Ca toate actele adunate de d. Iorga și acest memoriu, care e partea I — partea a 2-a între 1750—1850 va urma în curînd — rectifica multe date din ale noastre și ne dă o vie lumină asupra unor incidente diplomatice. Sînt interesante notele asupra învitării lui M. Racoviță la tăerea în prejur a copilului Sultanului, Ahmed III (1721 Iulie 12), cum și alaiul cel mare de 600 oameni cu care s'a dus Ion Vodă Mavrocordat la Niș să trateze pacea cu Austriacii și ofrnsa ce i s'a făcut Voevodului (1718 Maiu 18). *Gh.*

*

După multă așteptare orașul artistic München va avea onoarea să audă pe Caruso. Va apare în „Rhadames" din opera Aïda și în rolul lui Canio din Opera lui Leoncavallo „Bajazzi".

*

La academia de științi din Paris profesorul Lippman a comunicat rezultatul încercărilor făcute de d na Curie și d-rul Debierne în privința noului element *Polonium*. D na Curie a izbutit să obțină în laborator o zecime de miligram de polonium. E de cinci mii de ori mai greu de obținut de cît radium și cantitatea de mai sus e cea mai mare ce s'a putut obținea pînă acum. Puterea de radioactivitate e mult mai mare la „polonium" de cît la radium, în schimb se consumă mult mai degrabă. Pe cînd un atom de radium dispare în o mie de ani, unul de polonium se ni miceşte în 140 de zile, în jumătate de cantitate de cît posedă acum d-na Curie.

Informații

❑ **Independența** *este desperată: d. Badareu, de și întors din străinătate, n'a fost prin București; dacă d. Badareu nu va lua parte nici la întrunirea de Duminică, va fi dovadă făcută, zice ziarul francez, că între d. Badareu și d. Take Ionescu ruptura este făcută.*

Noi adăugim: este adevărat că d. Badareu n'a fost eri în București—ergo ruptura s'a făcut!

❑ *La discuția pe articole a legei teatrelor, care se va face mîine la Cameră, se vor propune: 1) Amendamente în sensul ca trupele romînești să nu plătească taxa de 5 la sută, care se prevede. 2) Să se dea artiștilor scoși la pensie numai pe motiv că au 20 de ani de teatru, dreptul de a se adresa justiției dacă se vor crede nedreptățiți, și 3) In ce privește plata pensiilor se va cere fixarea unei norme definitive, de oare ce proectul lasă posibilitatea ca pensiile să fie reduse chiar sub cele actuale, în cazul cînd, cu toate veniturile ce se mai creiază, grație unei conduceri proaste și unor cheltueli nechibzuite, n'ar fi fonduri îndestulătoare.*

❑ D. Cr. Simionescu inspector financiar, a fost Sîmbătă în inspecție, în localitate.

❑ Din cernăuți ni se scrie că la Noua Suliță austriacă au fost arestați trei indivizi suspecți, ruși de naționalitate. Ei se numesc: L. Kowalski, I. Kaminski și Ioan Golubes. La interogatorul ce li s'au luat, ei refusă să dea orice lămuriri. Autoritățile austriace bănuesc că unul din ei ar fi ofițer din armata rusă trimes în Galiția pentru spionaj. Celalți doui au declarat că ar fi venit pentru urmărirea unor criminali politici ruși.

La ei, s'au găsit însă niște documente militare.

Ei au fost duși și arestați la Cernăuți.

❑ **Intrunirea primei societăți de Economie.**—Eri, în sala Teatrului Pastia, prima societate de Economie și-a ținut adunarea generală. Cum aceasta era a doua convocare, adunarea a lucrat cu cîți membri au fost prezenți. Au luat parte foarte mulți societari.

S'a descărcat consiliul de administrație de gestiunea anului 1909.

Eșind la sorți d. Gh. Stănilescu, adunarea l'a reales cu aclamație, întru cît statutul prin art. 55 nu prevede hotărît felului votării, mai ales că nu s'a declarat la birou nici un contra candidat.

In comisia de control s'au reales d nii P. Hociungescu, Gh. Tisescu și Savel Grosu.

A votat gratificația 9100 lei d-lui C. Rosin, cel mai vechiu slujbaș al casei, care cu această ocazie a eșit din slujbă.

A votat budgetul de cheltueli, cu rectificările aduse în urma eșirei din funcțiune a d-lui C. Rosin.

Președintele întrunirei a fost d. Gh. Șerban, și grație tactului său adunarea a putut isprăvi cu bine ordinea de zi, dat fiind că la toate întrunirile generale ale Primei Societăți de Economie se produc ciocniri de interese și persoane.

De data aceasta d. Dimitriu Păușești a ținut recordul.

❑ Mercuri se va oficia, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei Sf. Haralamb.

Serviciul divin va fi oficiat de preoții: I. Țincoca, protoreu, P. Savin și C. Stamate.

❑ In urma unei dispozițiuni a I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei, cu începere de eri, serviciul liturghiei la toate bisericile, ae va începe la orele 7 dim., iar nu la 6 ca pînă acum.

❑ Astăzi s'a început vizarea libretelor la circumscripția II și va dura pînă în ziua de 12 inclusiv.

❑ In stradela Stîncă a fost găsit, într'un coșuleț, un copilaș de 2 luni.

Micuțul abandonat a fost dus la institutul Gregorian.

A apărut „Arhiva" No. 1 (an. XXI) cu următorul sumar.

M. Strajan.—Conflictul între știință și religie. Ana Conta Kernbach.—Primavara (versuri). T. T. Burada.—Teatrul din Moldova (urmare). N. Rădulescu-Niger.—Mînjina (versuri). Mitu —Scrisori deschise de la Romînii de peste Ocean. Em. Grigorovitza.—Dicționarul geografic al Bucovinei și critica d lui Vl. Mironescu. Arhier. Narcis Crețulescu.—Inscripțiile monăstirei Neamțu.

Dări de seamă: I. Andrieșescu.—Vasile Pîrvan.—M. Aurelius Verus și L. Aurelius commodus, (studiu istoric). Cronica. Ioan Andrieșescu.— † Teohari Antonescu.

❑ Sf Sa preotul Dimitrie Mihailescu, parohul din Calul, județul Neamț, a demisionat.

❑ Orariul la școalele secundare se va schimba de după Paști, iar nu de la 1 Martie, cum se obișnuia pînă acum.

De după Paști, cursurile se vor ținea dimineața de la 7 și jum., la 11 și după amiază de la 3 | 5.

❑ Eri s'a început examinul de înaintare pe loc a învățătorilor din circumscripția Iași.

Examenul se ține în două secțiuni: la Seminarul „Veniamin" și la Liceul Național.

❑ **Cercul studențesc din localitate a hotărît să organizeze pentru luna Aprilie o mare escursie în Bucovina.**

❑ *Joi 11 Februarie, vom avea un mare festival artistic la Teatrul Național din Iași: doamna Agatha Bîrsescu-Radovici, marea noastră tragediană, va debuta pentru prima oră în Hamlet, în rolul titular.*

In seara de 14 Februarie va fi ultima reprezentație de adio a marei tragediane, care și-a propus să nu mai debuteze în Iași. Se va juca „Sapho" și „Urmările ertării".

Suntem convinși, că publicul local, va asista în număr imens la ultimile reprezentații ale Agathei Bîrsescu-Radovici.

❑ Marți 9 Februarie a. c., ora 8.30 seara, la cercul didactic, va vorbi dl. Anton Gorăscu despre: *Evoluția ființei.*

❑ D. Zahariade, directorul general al poștelor-telegrafelor și telefoanelor a trimis un ordin circular către oficiile din țară relativ la avizele de chemare la telefon. In urma acestui ordin, funcționarii au îndatorirea de a explica prezentatorilor de avize de chemări la telefon că ora la care se cere a se ține convorbire trebueşte fixată în timpul orelor de serviciu ale oficiului sau postului telefonic public.

In special pe rețetele telefonice județene nu se vor mai primi avize telefonice în care ora ținerei convorbirei este indicată de la 22 seara în jos Duminicile și în zilele de sărbători legale.

❑ **Cantina școlară.**—Comitetul societății de bine facere „Cantina școlară", în ședința de la 6 a. c., procedînd la încheierea socotelilor reprezentației de la 1 Febr., de la Teatrul Național, pentru sporirea fondului, a constatat:

Incasări de vînzarea biletelor 1809 lei; încasări din donațiuni 10 lei; totalul încasărilor e de 1819 lei. iar totalul cheltuelilor de 479 lei 90 bani. Venitul net este dar de 1339 lei 10 bani.

Comitetul aduce vii mulțumiri tuturor persoanelor, care au bine-voit a ajuta la reușita acestei reprezentații de bine facere.

DIVERSE

—Astă-zi elevii claselor 2, 3 și 4 a școalei primare „Carol I-iu", întovărășiți de d nii Lascar Matasariu, directorul școalei și Zaharia și Andreescu, institutori, au fost de au vizitat menageria pentru ca elevii să vadă animalele selbatice.

CURA CEA MAI RATIONALA DE Unt de Pește pentru copii și adulți
e constatat, numai aceea cu
Unt de Pește Iodoferat simplu și
Unt de Pește Iodoferat cu fosfor
WERNER

Aprobate de Consiliul sanitar superior și premiate la multe expozițiuni din țară și din străinătate, cu cele mai mari distincțiuni.

Unt de Pește Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: **Anemiei, inflamațiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinațiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum și un excelent tonic la **reconvalescenți sifilitici.** Pentru copiii de școală slăbiți prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Pește Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** și un **tonic prin excelență** în perioada creșterei copiilor, în **stările limfatice** și a **stadiului puberității și persoane sleite prin surmenaj.**
— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURȚEI REGALE"*, **IASI — Pentru BUCUREȘTI:** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borș.**

Cererile din provincie se execută prompt contra rambURS —

Ultime informaţii

❑ Impedicat de a participa la întrunirea publică de ieri, din Bucureşti, d. A A. Badareu a trimis d-lui Take Ionescu telegrama ce urmează:

„Contra anarhiei de jos avem multe legi, toate însă neputincioase, pentru că anarhia de jos este veşnic provocată de anarhia de sus. Contra acestei ultime aveam o singură lege: legea contenciosului administrativ. Fiind-că Inalta Curte de Casaţie a luat legea în serios şi şi-a permis s o aplice, s'a găsit un partid, pretins de guvernămînt, care s'o desfiinţeze şi să lase din nou, curs liber arbitrariului autorităţilor, atît de primejdios.

Mai pre sus de voinţa unui întreg popor, care bine cuvînta această lege, se pune angajamentul luat de actualul şef al partidului liberal, în focul luptei de opoziţie. Dorinţei ţărei se opune poftă nesănătoasă a primului ministru de azi pentru a-şi arăta a tot puternicia. Ce concepţie orientală! Iţi poţi închipui cît mă costă că nu particip la o întrunire, care înfierează asemenea urîte apucături. Mă asociez din toată inima la aclamaţiunile a celora care ia act de angajamentul d tale solemn, că vei restabili legea şi vei pune din nou frîu arbitrarului administrativ.

Trăiască partidul conservator-democrat şi d-ta, vrednicul seu şef, cea mai mare speranţă a ţărei şi a neamului".

A. A. Badareu

❑ *Se zice că marele domeniu Buftea, proprietatea prinţului Barbu Stirbei ar fi fost cumparat de M. S. Regele pentru suma de şapte milioane opt sute mii lei.*

❑ *D-na Agatha Bărsescu Radovici s'a demis din postul de directoară de scenă a teatrului din Iaşi, propunînd comitetului să numiască în loc pe soţul d-sale d Al. Radovici.*

Comitetul teatral a discutat ieri chestia şi se va pronunţa definitiv în şedinţa de de astă-zi.

❑ *Ministerul instrucţiunei a respins demisia d-lui I. Ralet din demnitatea de asesor în comisia de judecată a profesorilor superiori şi secondari.*

D. Ralet nu-şi va reînoi demisia.

❑ *Eri, Duminică, s'a săvîrşit cununia religioasă a doamnei Emilia Alexandrini născută Stoianovici, cu distinsul şi iubitul nostru prieten, d. Lascar Antoniu.*

Nuni au fost d-na şi d. Eugen Uhrinowschi, directorul Băncei Agricole din localitate.

Seara, cu acceleratul, noii soţi au plecat în străinătate.

Facem cele mai călduroase urări de complectă fericire noilor căsătoriţi.

❑ *D. M. Ferekide, care a fost avocatul lui Fischer în procesul acestuia pentru contravenirea la legea trustului arăndăşesc, a fost angajat să-l pledeze şi înaintea curţei de Casaţie.*

Cînd a fost ministru, d. Ferekide a scris să nu se pună la termin până nu va eşi el din minister.

Acum se va pune termin.

❑ *In cameră există un mare curent pentru a scuti trupele romîne, nesubvenţionate, de taxa de cinci la sută.*

Este aproape sigur, că amendamentul în acest senz va fi votat, de oarece chiar raportorul legei, d. Procopiu, s'a declarat pentru primirea amendamentului.

❑ **Legea teatrelor.**—*Art. 3 din proiectul asupra legei teatrelor prevedea atîrnarea teatrelor din Iaşi şi din Craiova de direcţia generală a teatrului din Bucureşti.*

D. N. Cananău, deputat de Iaşi, observînd aceasta, a propus imediat un amendament, care a fost iscălit de deputaţii iaşeni Ath. Gheorghiu şi G. G. Mîrzescu. Nevoind să-l mai iscălească şi alţi deputaţi liberali, d. Cananău a intervenit pe lîngă deputaţii din minoritate, ca d-nii Fleva, Filotti, Păltineanu şi alţii.

Raportorul legei, d. Procopiu, a făcut cunoscut, în urmă, d lui Cananău, că ministrul va primi amendamentul, care va fi votat în şedinţa de astăzi a Camerei

— Articolul privitor la taxa de 5 la sută va mai suferi o modificare şi în sensul că teatrului din Iaşi i se va recunoaşte trei-zeci la sută din venitul brut de 5 la sută—în loc de 25 la sută.

Teatrului din Craiova i se va da 20 la sută.

❑ Ministerul agriculturei a trimes prefecturei judeţului, un număr de 200 duzi, pentru a fi distribuiţi sătenilor din comunele Şipote, Vlădeni şi Plugari care şi-au format deja terenuri pentru acest scop.

❑ D. Matei Ştefănescu a fost numit învăţător la şcoala din nou înfiinţată din Ulmii Noi-Liteni, comuna Belceşti. D-sa va fi plătit pînă la 1 April de prefectura de judeţ, iar de la acea dată d-sa trece pe sama ministerului instrucţiunii.

❑ Camera de Meserii a intervenit către toate corporaţiile spre a arata numărul meseriaşilor zidari şi cioplitori în peatră, care ar voi să se angajeze la fraţii Rameder antreprenorii palatului administrativ. Aceasta după relaţiunile cerute de prefectura judeţului, în senzul că numiţi antrepenori ar voi să introducă din străinătate asemenea meseriaşi.

❑ Primim la redacţie *Revue de Roumanie*, ce apare sub direcţia d lui Virgil Arion.

Primul articol este scris de d. Arion. Vom reveni pe larg asupra lui; astăzi ţinem să spunem că, judecînd asupra acelui articol, d. Arion dovedeşte că n'are ce căuta în partidul junimist.

D. Arion apare cu totul deplasat în acel partid precum considerăm cu desăvîrşire deplasat numele d-lui Iorga între colaboratorii anunţaţi ai revistei d-lui Arion căreia i dorim izbîndă.

❑ Ca ofiţer recrutor pentru judeţul Iaşi a fost numit d. Col. Sinescu din regimentul 7 roşiori.

❑ D nii căpitani Gh. Dabija, şeful de cabinet al ministerului de Resboi, şi Eugen Botez, din Marină, (fiul d lui general Botez), au fost decoraţi cu medalia *Bene-Merente*, pentru scrierile lor militare, scrieri cari au fost foarte apreciate în cercurile competinte ale armatei.

❑ **Călători.** — La 6 Februarie s'au împlinit 11 luni de cînd s.au pus în circulaţie biletele noui de 10 bani. S'a ajuns la litera S; deci în 11 luni, tramvaele din Iaşi au cărat 1,800,000 călători, şi lucru semnificativ cea mai mare circulaţie de călători se face pe 2 zone servite cu bilete a 10 bani.

❑ După noul regulament al casei Sf. Spiridon, salariile medicilor spitalelor Spiridoniei vor fi sporite prin noul budget şi augmentate la fie-care cinci ani.

❑ La societatea educatoarelor romîne din Iaşi, s'a luat hotărîrea de a se ţine 2 şedinţe pe lună. In prima Joie a fie-cărei luni se vor discuta chestiuni generale, iar în a 3 Joie, chestiuni pedagogice, recenzii de cărţi, etc. Una din şedinţele viitoare va fi consacrată numai muzicei.

❑ D. I. Popovici a fost numit agent perceptor la piaţa Halei, în locul d-lui Nicolau.

❑ D nii Adam, copist în grefa camerei de punere sub acuzare şi Crăciun, copist în grefa s II-a a Curţei, au fost mutaţi unul în locul celuilalt.

❑ Direcţiunea liceului naţional a intervenit la ministerul cultelor să revie asupra deciziei ce a luat'o, de a se opri din salariile profesorilor, care nu şi au trecut zilnic lecţiile în condică.

❑ **Focul din strada Nicolina.** — Un incendiu a isbucnit aseară pe la orele 6 şi jumatate, în strada Nicolina No. 58, la casele lui Gh. Popovici, fost sub-comisar. Cum sufla un vînt puternic, focul ameninţa să ia proporţii mari.

Incendiul a luat naştere de la apartamentul din fund, ocupat de atelierul de stolerie al lui I. Bergher. In scurt timp atelierul lui Bergher a fost cuprins de flacări. S'a dat de ştire imediat autorităţilor şi pompierilor. Agenţii de la comisia II-a au dat toate ajutoarele şi au luat măsuri de salvarea localului comisiei, care se află alături de casele lui Gh. Popovici şi care erau ameninţate de a fi cuprinse de flacări.

Locatarii au reuşit să salveze puţine lucruri din casă şi datorită numai faptului că pompierii din Nicolina se aflau în vecinatate şi au sosit la timp. S'a desfăşurat multă activitate pentru a apara localul comisiei a II-a, de oare ce nu era mult ca şi acest local să fie cuprins de flacări. Apartamentul locuit de stolerul Bergher a fost complect distrus. Celalt apartament, locuit de Gh. Popovici, propietarul caselor, a fost distrus numai în parte.

Pe la orele 8 incendiul a fost localizat. Apartamentul unde se afla atelierul de stolerie a lui Bergher nu era asigurat. Celalt, locuit de Popovici, compus din 2 odăi, şură şi grajd, era asigurat pentru suma de 6000 lei.

S'a orînduit o anchetă pentru a se vedea asupra cui cade responsabilitatea.

❑ **Dreptate s'a făcut.**—Eri în întrunirea generală a societarilor Primei societăţi de Economie, luîndu-se în discuţie cererea d-lui C. Rosin, cel mai vechiu slujbaş al casei, căci are 33 ani de funcţionare, s'a admis a i se da 5% din venitul fondului de rezervă, înscriindu-se în bilanţ numai diferinţa de 1.95% ca venit netto.

Cum venitul acestui fond de rezervă, socotit drept un societar, cu dividenda de 6.95% e de 12680 lei, urmează că societarii au votat o gratificare d lui C. Rosin de 9100 lei; Pe ziua de azi d. Rosin e socotit liber din serviciul casei, făcîndu-se cuvenitele rectificări în buget cu privire la mişcarea produsă între funcţionari.

Tot odată adunarea luînd în vedare că gratificarea acordată d-lui Rosin e excepţională şi pentru singura dată, ca să se evite pe viitor, a votat ca la toţi slujbaşii casei, afară de avocaţi şi casier, să se reţină 10% pentru pensii, iar societatea va spori cu 5% acest fond de pensii.

❑ Expoziţia de pictură. — *S. Sanielevici, care s'a deschis eri în salonul Clubului Meseriaşilor din Piaţa Unirei, a fost foarte mult vizitată de un mare număr de persoane de marcă din oraşul nostru.*

❑ D. N. Gane va pleca mîine seară la Bucureşti în chestia împrumutului de 1.650.000 lei şi pentru a stărui ca taxele pentru apă să fie votate de Parlament.

❑ D. G Istrate, care a fost numit portărel la Iaşi, şi a obţinut un congediu pe timp de trei zeci zile, a capătat pro misiunea, că va fi numit din nou judecător de pace.

In acest caz portărel la Iaşi va fi numit d. C. Vasilescu.

❑ Ministrul justiţiei a aprobat noul congediu al d-lui consilier de curte N. Leonescu, pînă la 4 Martie.

❑ **Judiciare.**— Eforia spitalelor Sf. Spiridon scoţînd în licitaţie arendarea farmaciei sale din Roman, a adjudecat o asupra d lui Decker, de şi acesta oferise o sumă mai mică de cît alt licitator, d. Mosescu.

Acum d. Moisescu a acţionut în judecată Eforia şi cere 70.000 lei daune.

— Numiţii N. Axente, Iacob Covarciuk şi C. Crozu, cari au fost condemnaţi de judecătorie la pedepse variind între 2 ani şi 1 an închisoare, pentru furturi de gîşte, au făcut apel, cari se vor judeca la 22 c., în secţia II-a a tribunalului.

— V. Trohin a fost condemnat de judecătoria rurală Podul-Iloaie la 2 ani închisoare pentru furt şi tăinuire. A făcut apel, care se va judeca la 23 c. la tribunalul s. II.

— Tribunalul a confirmat mandatele de arestare lansate contra numiţilor Gh. Andreescu, P. Morariu şi G. Pomir deţinuţi pentru tălhărie.

— D-na Natalia N. Suţu a intentat acţiune pentru anularea testamentului defunctului.

— Iani Vikatos şi Timopolo comisese un abuz de încredere în prejudiţiul regretatului Cristea Suliotti, înstrăinîndu-i o sumă de 11.500 lei.

Curtea de Apel din Galaţi, calificînd faptul de abuz de încredere, condemnase pe numiţii la cîte trei luni închisoare.

Curtea de casaţie calificînd faptul de tăinuire la abuz de încredere, casă decizia şi trimisă afacerea spre a fi judecată din nou, la curtea din Iaşi.

Procesul s'a judecat astă-zi la s. I. Apelanţii au fost achitaţi.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 8 Fevruarie

Regele George abdică

Atena.—Se afirmă că Regele George al Greciei ar fi înştiinţat pe Regele Danemarcei că e gata să abdice, din cauza gravei înăspriri a spiritelor în Grecia.

Starea d-lui Carada

Bucureşti.—Starea d-lui Eug. Carada, directorul Băncei Naţionale, continuă de a fi gravă. D sa a petrecut noaptea foarte greu.

Azi dimineaţă starea sănătăţei s'a mai îmbunătăţit. D-sa a cunoscut pe toţi care-l înconjurau.

Totuşi medicii dau puţine speranţe de scapare.

Acţiunea Romînilor de peste Munţi

Buda Pesta.—Partidul naţionalist romîn a ţinut eri o consfătuire pentru a preconiza atitudinea faţă de politica actuală.

S'a decis ca partidul naţional romîn să aibă aceiaşi atitudine ca până acuma protestînd contra acţiunea aşa zişilor „romîni moderaţi.

De asemeni s'a decis ca romînii să lupte la algeeri în toate cercurile şi s'a ales un comitet de acţiune, compus din 10 persoane.

De la curtea cu juri

Bucureşti.—Astă-zi a venit înaintea curţei cu juri procesul intentat de către d. N. Iorga ziarului „Ordinea" şi al comerciantului R. Văleanu din Vălenii de Munte, pentru calomnie prin presă.

Ziarul „Ordinea" era reprezentat prin d. Păucescu, iar d. Văleanu era asistat de d. Taşcă. D. Iorga era asistat de d. Paşcanu.

In urma cererei procurorului procesele au fost conexate. Preşedintele a rîdicat un incident, spunînd că în afară de d. Iorga mai sunt vre-o 10 reclamanţi, dar lipsesc.

Se cere amînarea şi se admite pentru seziunea viitoare.

CAMERA

Bucureşti.— Se continuă cu discuţia proectului de lege a teatrelor.

La articolul care prevede taxa de 5 la sută, iau cuvîntul d-nii Procopiu şi Iorga.

Articolul se votează nemodificat.

Se continuă cu discuţia.

SENATUL

Bucureşti.—P. S. S. Episcopul Romanului cere să i se puie la dispoziţie dosarele şedinţelor Sf-lui Sinod, din ultima seziune, pentru a vedea cum s'a redactat procesul verbal al ultimei şedinţe, în care întreg Sinodul a luat hotărîrea de a interveni la guvern spre a modifica legea sinodală, în urma cărei hotărîri Episcopul Romanului a revenit la Senat.

Negocieri

Belgrad.—Intre Petersburg, Belgrad şi Sofia se fac negocieri în vederea unei vizite simultane a priacipilor moştenitori ai Bulgariei şi Serbiei la Petersburg.

Vot de blam dat guvernului

Bucureşti.—La legea teatrului, d. Manolache Culoglu depune un amendament, după care artiştii puşi la pensie nemulţumiţi cu decizia consiliului să se poată adresa justiţiei.

D. Haret combate amendamentul cu mare vehemenţă.

Totuşi Camera în mare majoritate primeşte amendamentul.

D. Haret părăseşte imediat banca ministerială.

In cercurile parlamentare se consideră cele petrecute, ca un vot de blam dat guvernului.

Marina turcă

Constantinopol.—Un consiliu de miniştri a discutat eri despre întărirea marinei, după propunerile făcute de liga flotei. Se zice că consiliul a acceptat preţurile celor patru contra-torpiloare care se află gata de predare în şantierele germane şi care costă 400 mii lire.

Cutremur

Sofia.—Aseară la orele 9 s'a simţit aci, un cutremur de pămînt de al patrulea grad. Azi dimineaţă s'a simţit un al doilea cutremur.

Tren jefuit de hoţi

Charcow.—O bandă de talhari a ucis pe cînd trenul se afla în mişcare, pe casierul trenului, jefuind apoi sumele de bani, dispărură.

Atentat

Kavis.—Un farmacist mahomedan naţionalist a tras focuri de revolver asupra primului ministru, rînindu-l grav. Primul ministru a fost atins de 5 gloanţe.

Boala d rlui Lueger

Viena.—Imparatul, toţi arhiducii şi întreaga lume politică şi aristocraţia; marii demnitari ai statului, cer în mod continuu, informaţiuni despre starea sănătăţei primarului Lueger.

Regele Carol al României a cerut de asemeni informaţiuni telegrafice prin şambelanul de serviciu.

S'a perdut un cîine alb, cu plete gălbiu pe spinare, cu numele de **Aurel**. Cine l va găsi şi-l va aduce la portarul hotelului Buch, va primi o recompensă.

De dat cu împrumut

Pe prima ipotecă în primul rang după creditul rural 50,000 lei. A se adresa la redacţie.

Casa de Scont şi Imprumut din Iaşi

Societate anonimă—Capital 500,000 lei

Strada Primăriei No. 17

CONVOCARE

A 34-a Adunare Generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut diu Iaşi va avea loc în ziua de Duminică, 14 Februarie 1910, ora 1 p. m. în localul societăţei, strada Primăriei No. 17.

Ordinea de zi este următoarea:

Raportul Consiliului de administraţie asupra mersului societăţei în cursul anului 1909.

2) Raporiul cenzorilor, conf. art. 186 al. IV din Cod. com.

2) Aprobarea conturilor exercitiului închis la 31 Decembrie 1909 şi descărcarea Consiliului de administraţie de gestiunea sa.

4) Distribuirea beneficiului net pe anul 1909.

5) Alegerea a 3 membri în Consiliul de administraţie.

6) Alegerea a 3 cenzori şi tot atîţia supleanţi pentru supravegherea operaţiunilor în cursul anului 1910, precum şi fixarea jetonului de prezenţă a membrilor din Consiliu şi a domnilor Cenzori.

Se menţionează dispoziţiile art. 30, 31 şi 32 din statute:

Toţi societarii cari justifică posesiunea a cel puţin 10 acţiuni, au dreptul de vot. Acţionarul care posedă mai multe actiuni are un vot pentru fie-care 10 acţiuni, fără ca să poată avea mai mult de 10 voturi pentru sine şi 10 ca mandatar.

Art. 31). Acţionarul care voeşte să ia parte la adunare generală, trebue să depună acţiunile sale la societate, conformîndu-se art. 157 alin II şi III din Cod. com. Posesiunea acţiunilor se poate justifica şi prin depunerea recipisei de depozit liber a Băncii Naţionale sau a Casei de Depuneri.

Art. 32) Acţionarii nu pot fi reprezentaţi de cît prin alţi acţionari cu dreptul de vot. Minorii pot fi reprezentaţi prin tutorele sau procuratorul acestora; persoanele avînd un consiliu judeciar sau curator, prin reprezentanţii lor legali; femeile măritate prin soţii lor, chiar dacă aceştia nu sunt acţionari, prezentînd o simplă scrisoare din partea femeei adresată preşedintelui, casele de comerţ, printr'unul din reprezentanţii lor, avînd semnătura socială, şi în fine societăţile printr'unul din administratorii lor.

Consiliul de administraţie

S-a perdut un căţel de vînat de 10 luni, negru, cu peptul alb, picioarele roşii, pe gît la spate, o steluţă albă. Răspunde la numele Tandycă.

Cine-l va găsi e rugat să-l aducă în strada Fătu No. 1, unde va primi o bună recompensă.

ANUNCIU

Un căţeluş Basset (Dax) de culoare cafenie s'a oploşit la casele d-lui Osw. Teodoreanu din str. Zlataust 17, unde proprietarul se poate adresa spre a şi-l primi.

De închiriet

de la 23 Aprilie 1910 un apartament compus din 5 odăi, bucătărie, grajd, şură, pivniţă şi odaie pentru servitori, din casele mele, situate în strada Palatului No. 9, foaste Petru Niţescu.

Doritorii a închiria acel apartament se pot adresa la subsemnatul în ori- ce zi. **G. D. Şerban**

I. P. GHERASIM

AVOCAT

Iaşi. Str. Zlataust 2

20 bani litrul **20 bani litrul**

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

FONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6 fr. 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2 ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 4 »
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 2 »
Envoi Album de Fournitures sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

De inchiriet
— O MAGAZIE —
compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49.
Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

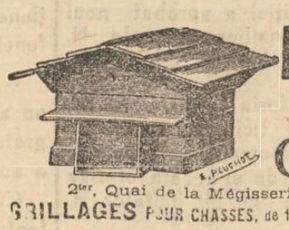

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2 ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

SALOMON WACHTEL
MAGASIN DE FERARIE
Str. de Sus 138
A SOSIT:
100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GODIN şi
SOBE RUBELAND
Se vinde cu preţuri moderate

CIRCUL SIDOLI
In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.
LA 9 ORE jum. seara
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.
Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.
In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu. Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.
Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.
In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"
„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Dezinterie
De vinzare la principalele magazine de consum, drogueri şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se a dresa : Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra viaţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1889.
Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 183 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romania
LEI 6,547,500
Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228. 0 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.
Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutire de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romania Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numerotate de
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 4-a Loteriei VII
s'au pus în vânzare
Tragerea la
26 şi 27 Februarie 1910
Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 90,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei
Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere
Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.

2.700

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 939 Mercuri 10 Februarie 1910

Contra anarhiei de sus

Țăranul nostru are frică de autoritate, dar n'are respect de lege, pentru că el nici o dată n'a văzut legea de cît prin persoana celor cari au aplicat-o. Și cum țăranul n'a venit în atingere sute de ani de cît cu administrația țării, apoi toți representanții legali ai acestei administrații au aplicat legile după gustul lor, după interesul lor, abuzînd mai mult de lege, de cît educîndu-l pe sătean.

Mai adăugăm la aceasta, că legea în trecut nefiind așa de puternică prin sine, ci amestecată cu celelalte 2 puteri: executivă și judecătorească, nici săteanul n'a avut cum și de la cine să învețe legea. Mai pre sus de lege era voința de la Domn în jos pînă la cel mai umil pomojnic, și contra voinței arbitrare a slujbașului administrativ săteanul s'a deprins a se supune, căci numai noi avem vorba: *capul plecat sabia nu-l tae.*

Mai mult încă; adesa administrația veche era silită să aplice ordine venite din afară, de la stăpîni Turci, pentru nevoi curate Turcești, prin țări și locuri depărtate; iar slujbașul romîn fiind o unealtă de execuție a stăpînului turc, a însădit în sufletul țăranului nu numai groaza de lege, dar și ura seculară contra a tot ce e *gulerat* de stat.

Și așa ne-am trezit la viața nouă de stat constituțional cu acest fond sufletesc, străin de stat, străin de lege, fricos de autorități, slugărind persoana slujbașului, dar căutînd pe toate căile a ocoli statul, ca să se scape de dînsul.

Educația legală a maselor n'a făcut'o nimene; n'o face azi nimene, căci ea greu se scoate din sîngele și al slujbașului și al țăranului secularа antinomie: unul să abuzeze, altul să slugărnicească războindu-se.

Tot ca o urmare a acestei stări de suflet avem faptul, că de la legea legilor, de la constituție și pînă la cea mai neînsemnată lege, lumea rurală e guvernată de alte legi, supusă altor havaleli, îndurînd alte proceduri și tot tineretul care între de curînd în slujba statului, n'aduce nici nu poate aduce toată primeneală în sufletul țărănimei noastre.

Oglinda acestei stări de suflet se trădează și în clasa diriguitoare, căci nici că se poate admite că un popor brav și viteaz să aibă o clasă conducătoare compusă din lași și mișei; sau un popor înțelept și deștept să aibă o clasă conducătoare tîmpă și idioată. De obiceiu din sînul națiunei se aleg cele mai reale valori și răzbat în clasa conducătoare, căci n'avem doar două origini, două rase, două neamuri, una—săteanul, alta—orășanul.

Toată primineala în idei, în sentimente, în tendinți, cată s'o vedem la clasa diriguitoare, întru cît stocul de idei căpătate prin cultură e mai mare, și nu se poate ca bagajul de idei să nu se transforme cu vremea în sentimente, în tendinți.

Da; așa ar fi dacă atavismul fondului pasional al omului, al poporului n'ar zădărnici acest progres incontinuu.

Țăranul nu respectă legea, căci el nu știe ce e lege; dar cînd vezi clasa diriguitoare, care făurește legile, că nu le aplică, atunci e lucrul mai trist și dă mai mult de gîndit.

Priveliștea asta ne prezintă azi guvernul liberal. Prin abuz de putere mulți din miniștrii liberali au trecut peste legile organice ale departamentului lor și le-au călcat. Cel mai încărcat cu păcate în aceasta a fost și este d. Haret; apoi alți. Curtea de Casație în virtutea legii contenciosului a anulat zeci de decrete, zmulse de la Capul Statului în mod abuziv, și i-a chemat pe miniștri la respectul legilor.

Ce înălțător exemplu de educație legală a țării, cînd tu profesor dat afară din școală printr'un act arbitrar al ministrului tău, te vedeai întors la catedră pe baza hotărîrei Casației, că ministrul, și-a trecut limitele puterii lui și te lovise în dreptul tău legal! Pentru cetățean era un adînc prilej de încredere în lege pînă în măduva oaselor, iar pentru ministrul abuziv o lecție de stăpînire de sine a pornirilor pasionale în fața a tot puterniciei legii.

Ei bine, ce contrast hidos ne prezintă azi guvernul liberal prin proectul de lege de desființare a Contenciosului. Se ia cetățanului, profesor, militar, magistrat, slujbaș administrativ, ori financiar, ori ce siguranță, ori-ce putere de rezistență față cu puterea exec tivă pururi dispusă spre abuz prin atavism secular.

Și pe cînd Ionel Brătianu în discursul său la mesaj, în tiradă trasă din cărți arăta rolul statului educativ, același Ionel Brătianu mînat de fondul ancestral al țării legale, rînjind de ura adversarului, vine și ia statului acest aingur și puternic mijloc de a sluji drept educator, lăsînd țara și pe cetățeni tocmai prada abuzului administrativ.

Lipsa aceasta de omogenitate între credul liberal și între pasiunea liberală; între lumea ideilor și domeniul tendințelor atavice, constitue fondul periculos al anarhiei de sus. Ea există, continuă de a exista, e încurajată, e hrana zilnică a liberalismului decadent, este emblema specifică din scutul dinastiei Brătianu. Tatăl a guvernat tolerînd crime și asasinate; fiul guvernează prin întronarea abuzului administrativ. Fiul moștenește pe tatăl, nu în domeniul ideilor—e inferior lui—ci în atavismul sufletului pasional.

Contra anarhiei de sus nu se poate lupta de cît prin partide, și partidul conservator-democrat își face și-și va face datoria la vreme.

Dacă partidul liberal crede a fi diriguit de o familie de decadenți uzurari și venali, țara nu poate tolera guvernarea unei alte dinast i în afară de cea constituțională.

Încheiu cu gaia ca asa de frumos începe fruntașul nostru: d. A. A. Bădareu în telegrama sa către șeful nostru: „Contra anarhiei de jos avem multe legi, toate însă neputincioase pentru că anarhia de jos este veșnic provocată de anarchia de sus. Contra anarhiei de sus aveam o singură lege: legea contenciosului administrativ.

Repunerea acestei legi la locul său, ba și inscrierea ei în constituție ca principiu este o datorie de onoare spre stavilarea abuzului și adevărata civilizare a țării și neamului.

Gh Ghibănescu.

Regimul îndrăznelei

Proiectul pentru desființarea legei democratice din 1905—este un proiect personal al regimului actual.

Țara nu cere desființarea contenciosului administrativ—fiind-că țara nu vrea reinvierea arbitrarului; cei mai înalți magistrați ai țărei, într'un raport motivat, au cerut menținerea instituției; partidele conservatoare, de comun acord în specie—luptă pentru respingerea proiectului de desființare.

Proiectul scelerat al d-lui Stelian este, deci, un proiect personal și nu credem să fi existat îndrăzneală mai mare de cît a acestui regim, care, de și în plină agonie, își permite să desființeze o lege, care a însemnat o eră de renaștere, care a făcut cea mai desăvârșită operă democratică: înlocuind arbitrarul prin dreptate.

Regimul liberal se ține de cuvînt desființînd contenciosul. El execută astfel voința de pe urmă a lui Eugen Stătescu și angajamentul d-lui Brătianu.

Dar de cînd, mă rog, testamentul unui colectivist și angajamentul unui om politic—sunt iele mai tari, mai de preț decît voința țărei?

D. I. Brătianu este de felul seu inginer de cl. III și nu știm ce l poate îndritui să se amestece într'o chestie, ce n'are de-a face nici cu șinele de drum de fer, nici cu macagiii?

D. Brătianu atinge culmea anarhistului de sus, anarhistului așezat pe banca ministerială, cînd pune atîta preț pe parola sa de onoare și o consideră mai onorabilă de cît voința țărei, a judecătorilor curței supreme și a celorlalte partide de guvernămînt.

Cine procedează astfel, cine spune că voința lui Brătianu poate zugruma voința poporului, nu mai este regim constituțional, nu mai este șef de partid.

Să fim drepți. D. P. P. Carp, care are pentru el și un trecut și ar avea și drepturi mai mari, în țara aceasta, de cît un Brătianu, d. Carp n'ar fi îndrăznit să sfideze astfel țara, magistratura și partidele politice.

Ca s'o faci, trebue să fii sau un inconștient, sau un adversar hotărît al libertăților, un ahtiat după vremurile robiei, un reacționar convins.

Regimul actual dovedește a fi un amestec din toate aceste defecte: ie inconștient—fiind că numai inconștiența te poate duce la asemenea act desperat; ie un adversar al libertăților—fiindcă desființarea contenciosului duce fatal la era încătușărei; regimul vrea robie—fiindcă, fără instituția contenciosului—funcția va deveni o jucărie în mîinele guvernanților.

Dar, mai presus de toate, acest regim ie regimul terorei și al îndrăznelei.

Îndrăzneala lui va da de lucru regimului care i va urma, căci el va avea totul de refăcut pe urma atîtor acte de vandalism.

Conflictul bisericesc

— Redeschiderea lui —

De sigur, multă lume nu-și dă seamă ce-i cu legea sinodală, care a provocat, aplanat și iar a redeschis cunoscutul conflict bisericesc.

Dacă au intrat și *preoți de mir în Sinod* (căci de aici e origina conflictului), ce-i așa de grav și oare nu-i mai bine, mai democratic așa? Partidele politice se fălesc și se întrec a înscrie în programele lor principiile democratice, domnia poporului, adică a acelor vrednici și meritoși din marea mulțime. De ce, adică, n'ar fi și în biserică tot așa? De ce domnia numai a cîtor-va, fie vrednici sau nu (oligarhie), și nu și domnia multimei preoților de mir?

Să lăsăm la o parte, că actuala lege sinodală, cum este alcătuită, numai principiul democratic nu-l are, ci mai degrabă acel demagogic; căci nu preoții cei vrednici și meritoși se aleg în Sinod, ci acei pe care-i vrea Ministrul Haret.

Dar nu numai lumea profană nu-și dă samă de rostul acestei legi, ci chiar în Senat, — la întrebarea blîndă a Episcopului de Roman, către ministru, dacă modifică legea,— mulți dintre reprezentanții națiunei de acolo au fost agresivi și chiar necuviincioși față de Episcop, esclamînd: „la lasă-ne în pace P. S. cu tînguirile S. Tale",—adică cu aceste nimicuri bisericești.

Se pare pentru lumea profană și cea neștiutoare, că aceste-s nimicuri, dar în fond nu este așa

Biserica,—după învățătura lui Hristos și a apostolilor sei,—foarte de mult timp, de peste o mie de ani și după grele lupte, prin capii tuturor bisericilor de atunci, în *Sinoade universale* —, și-a întocmit Constituția sa, pe care se basează apoi toată legislația ulterioară și după care Constituție, numai Episcopatul are dreptul de guvernare a Bisericei.

Cum ar putea acum, un *Sinod local*, ca al țărei noastre de pildă, să amendeze ori să schimbe acea Constituție? Din punctul de vedere just și legal este absolut cu neputință; și tot numai un Sinod universal, compus din reprezentanții tuturor Bisericilor ortodoxe, (ce de altfel astăzi cu greu s'ar aduna, nemai fiind Statul unitar ca odinioară, în timpul marelui Imperiu Roman) — ar putea să facă modificări Constituției biseircești și acestea însă nu *esențiale*, ci numai *formale*, adică să fie o coînțelegere unanimă între toate Bisericile ortodoxe.

Căci dacă fie-care sinod local numai al unei țeri ar călca Constituția bisericei, aducîndu-i mereu modificări, atunci s'ar face o altă Constituție, nu în spiritul vechiu și adevărat al Bisericei, ci după împrejurările și nevoile timpului și am ajunge astfel din schimbări în schimbări, să ne trezim că am schimonosit religia creștină, învățînd o altă învățătură de cît acea a lui Hristos și făcînd reforme în Biserică, ca odinioară creștinii catolici și mai ales protestanți, și deci n'am mai fi nici noi ortodocși, adică păzitori adevarați ai învățăturei creștine, întocmai astfel cum ne-a lăsat-o Hristos și apostolii sei.

Dacă constiutuția politică a țărei, care-i de origine omenească, cu greu se poate modifica și aceasta nu de Camerile ordinare, ci de o cameră anume aleasă (Constituantă); dar încă Constituția bisericei, care-i de origină divină și întocmită de întreaga biserică creștină de odinioară?

Dar iată ce zice despre Constituția Bisericei, chiar I. P. S. Mitropolitul președinte al Sinodului nostru, în cartea sa: „Manual de teologie morală", de pe cînd era profesor la facultatea de teologie din București; (la pagina 86) „... *Constituția bisericească* este în esență mai pre sus de ori ce schimbare, prin urmare și afară de ori-ce îndoială" (căci zice aiurea la pagina 83 „este așezată de Dumnezeu direct") „Nu este tot așa și *Constituția politică*, aceasta poate fi de multe feluri și este supusă schimbărei".

E de mirare deci, că tocmai acest Inalt Prelat și cu ceilalți ai săi frați în... Hristos, au călcat Constituția Bisericei schimbînd-o, potrivindu se d-lui Haret, cînd știut este, după Sf. Scriptură, că trebuiau să asculte mai mult de Dumnezeu de cît de oameni, fie aceia și Miniștri.

Iar acum cu redeschiderea conflictului bisericesc, fiind-că Inalții Prelați se angajaseră în scris la aplanarea lui, de a interveni pentru modificarea legei Sinodale, dau din colț în colț, nu știu cum s'o dreagă, ținînd și cu Episcopul de Roman și cu Ministrul, dar mai mult cu Ministrul; căci de! acesta a făcut doi Mitropoliți, nu de dragul ochilor lor, ci ca să-i aprobe legea sa Sinodală, făcută cu scopuri lumești și politice; și acum cu ce curaj să înfrunte dînșii pe Ministru, cînd nu li-i fruntea curată și conștiința nepătată!

Dar să nu temem, căci Hristos a spus că Biserica sa 'i așa de puternică, că nici porțile iadului nu o vor birui, dar încă acele ale d-lui Haret și Mitropoliților săi!

Și apoi să vorbim la drept. Dacă Statul crede că Episcopatul pătit din bugetul țărei, guvernează detestabil Biserica și nu și împlinește datoriile, ar putea găsi alte mijloace mai simțitoare chiar pentru corectarea și pedepsirea lor personală, de cît să calce Constituția Bisericei și să-i tulbure liniștea, provocînd crezie și schisma.

Emcesu.

OAMENI ȘI LUCRURI

O EXPOZIȚIE

In centrul cel mai frequentat al orașului, pe un balcon unde pînă nu de mult apărea, din cînd în cînd, portretul cîte u nuia din cei doi apostoli ai Văleniler de Munte, se leagănă acum în bătăile vînturilor căldicele o firmă de pînză: „Expoziția de pictură Sanielevici",—de-asupra unei firme de metal: „Clubul meseriașilor". E ceva simbolic în această împreunare. De obiceiu expozițiile de această natură se fac în „Saloane" consacrate, aranjate cu un lux special și impresionant care—lucru de artă în feliul său—să ademenească pe trecători și vizitatori. Noi însă, modest oraș de provincie, nu cunoaștem încă asemenea manifestări ale civilizației, atari produse ale culturii. Le vom cunoaște oare vreodată? Pînă atunci arta cată să se scoboare în plină.. democrație, ca să fie descoperită și gustată.

Acum vr'o 8 ani pictorul Băncilă și-a adunat toate pînzele și a organizat—pentru întăia și ultima dată de atunci—o expoziție de tablouri în sala de mașine de pe lîngă Teatrul Național. A fost un eveniment memorabil pentru iașani. Se vede însă că n'a fost tot ast-feliu pentru artist. De atunci încoace n'a mai repetat încercarea, ci s'a mulțumit a expune, din cînd în cînd, în vre-o vitrină din strada Lăpușneanu o lucrare nouă, în vederea unui cumpărător. Poate spre a-și asigurà mai curînd desfacerea—ori poate numai supunîndu-se din ce în ce mai mult unui temperament combativ, Băncilă s'a lăsat tot mai ademenit de anumite inspirații ocazionale, legate de anumite evenimente și actualități a căror filosofie n'a avut vreme s'o pătrndă destul de adînc: a căzut în gazetărie artistică.

Lucrul i-a atras poate noi admiratori, dar n'a fost un cîștig pentru arta însăși, pentru pictura iașană în special. O nouă expoziție de lucrări, ar fi dat publicului ocaziunea să judece evoluția talentului lui Băncilă și acestuia,—ocaziunea de a profita, la rîndul său, de părerile publicului și ale admiratorilor. Așa ar fi, dacă Băncilă n'ar avea prea mult... temperament ca să mai aibă și considerații disciplinare.

Acum cîtva timp avurăm expoziția lui Iser, căreia nu i a lipsit un oarecare succes de curiozitate. O expoziție pentru „intelectuali", nu pentru och; o încercare de revoluțiune a criteriilor clasice de „frumos".

Iată acum o expoziție de pictură, — acea a lui Sanielevici. Despre acesta din urmă scria revista 1907, acum patru săptămîni:

„Pînzele d-lui Sanielevici sunt discrete, modeste, cinstite. Pictorul s'a așezat în fața naturei și a redat armoniile de culori ale cîmpurilor liniștite, par'că temîndu se să nu pătrundă prea adînc misterul naturei și puterea creatoare a vieții. D. Sanielevici vede frumos aparențele. Impresionist prin temperament, nu cade nici odată în exagerările impresionismului. „Cîmpul înflorit de la Ammersee" sau „Isarul de la Grossherslohe" sunt așa de străine prostului gust ca și mișcările unui om bine crescut".

Și cum pictorul are acum avantagiul unor frumoase zile cu soare în orașul nostru, tablourile lui —cele mai multe— rîd și surîd, ca și cum ar saluta ivirea timpurie a luminii și a primăverei în însuși ochii privitorilor. E ceva din lumina lor proprie, din aroma cîmpurilor lor înverzite și înflorite, așa cum au fost concepute, prinse și redate de artist prin prizma unei simțiri înamorate de lumină și de aer curat. Să le privim acum mai de aproape, lăsîndu-ne fermecați de frumoasele peisagii și impresionați de pitorescul lor.

Rodion

ARHIVA PLĂȘEI TURIA

Pe atunci, la țară, judecători erau zapciii. Cum se împărțea dreptatea, cum mulțumea pe oameni chipu-acesta de a cumpăni pricinile dintre dînșii, ei știau. Dar cum toate se prefac, se înnădesc saușe dreg, iată că'ntr-o bună zi veni și ispravnicilor o poruncă, precum că, de acum în colo, cumpăna dreptății se lua din mîinile zapciilor și se da la oameni giuruiți de stăpînire, la judecători cu anume învățătură pentru aceasta, în tîrgurile de reședință ale districtelor.

Așa se face că și conul Petrache Voinescu, zapciul plășii Turia, din ținutul Iașului, primi o poruncă la fel, cu dinadinsă poftire să pregătească arhiva judecătoriei, căci un om anume ales avea să vie să o iee pe seamă.

Cînd conul Petrache ceti porunca, zîmbi; apoi, răsuflînd ușurat, șopti:

— Bine de mine, rău de bieții oameni!

Căci conul Petrache Voinescu văzuse ce văzuse și din cele ce văzuse, știa ce știa.

A treia zi, tocmai era la masă, cînd Ion, țiganul, îi aduce vestea, că a sosit un *cuconaș* din tîrgul Iașului. Conul Petrache pricepu cine era:

— „Poftește l aici", zise țiganului.

Peste cîte-va clipe intră în sufragerie un băiețandru sclivisit, bălan, cu bretonul tăiat, frumos, pe frunte, cu mustața abia răsărită:

— „Sînt grefierul judecătoriei din Iași",se recomandă, „am venit, precum cred că știți, să iau arhiva în primire".

Conul Petrache se sculase în picioare; luă pe tînăr de braț și-i zise, arătîndu i tacîmul care i se pusese atunci la masă:

— Mai înainte, tinere, să guști, ici, din potrocul ista și pe urmă ți-oi da și arhiva. Că zeița dreptății e legată la ochi, nu la gură, și nu vii doar de ici, de după deal.

Tînărul a aruncat o privire repede spre fața albă de masă, a adulmecat mirodenia poftitoare a potroacelor de curcan, și a'nțeles că boierul avea dreptate. S'a așezat, frumos, la masă, și-a mîncat cît șapte. Că avea de unde, mulțumită lui Dumnezeu, și de ne-ar ține masa și astă-zi așa de încărcată ca pe atuncea!

Conul Petrache nu se grăbia; și poate avea dreptate. După masă a poruncit să vie păhăruțe cu vișinată, apoi felegene cu cafea; și a mai ticsit și chiseaua cu tutun turcesc, bectimis, de i-a dat tînărului, și hăt, într'un tîrziu, s'a sculat de pe divan:

— Ei, acuma, putem merge. Am zis să puie caii la docar. Trăsurii dumitale i-am dat drumul. Am și eu treabă la tîrg,—o să te'ntovărășesc pînă la Iași.

La scară îi aștepta docarul cu doi suri, vînjoși; pe capră Ion, țiganul— un uriaș lat în spete și boltit în piept; s'au suit, și:

— Mînă, Ioane!

Surii numai s'au încordat odată de-au întins ștreangurile, și s'au repezit ca scăpați din prastie.

Grefierul cam băuse din vinul roșu, de Galata, al conului Petrache; cele trei păhăruțe de vișinată mai adăogase ce lipsise vinului, și era gata-gata. Ui-

KALODONT
PASTĂ DE DINŢI indispensabilă
TUBUL 75 bani
de vânzare la: PARFUMERIĬ, FARMACIĬ, DROGUERIĬ etc:
F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

tase la ce venise, habar n'avea încotro apucaseră. Numai cînd satul rămase în urmă, şi răcoarea cîmpului îi sufla în faţă, se scutură, deodată, ca din somn. se desmetici, şi întrebă speriat:

— Da'arhiva?

— „Am luat şi arhiva", răspunse liniştit conul Petrache.

Tînărul privi înainte, se întoarse de a se uită înapoi, să vadă harabalele cu condicile judecătoriei—nimic.

— Nu văd nimic, coane Petrache.

— Ce să vezi?

— Harabalele... cu arhiva.

— Păi ce. în hărăbăli o s'o duci?... la opreşte puţin, Ioane!

Ţiganul încolătăci hăţurile pe după pumni, se propti în picioare lăsîndu-se pe spate, opri surii, apoi îi struni pe loc.

— „Ia, fii bun şi te ridică puţin", rugă conul Petrache pe tînăr.

Şi, după ce grefierul se sculă în picioare, conul Petrache, luă, de pe scaunul pe care şezuseră amîndoi, o condică subţire, învălită în hîrtie albastră de băcănie.

— Uite arhiva,... stăteai pe ea.

Tînărul se şterse la ochi se desmetici bine:

— Glumeşti coane Petrache...

— Ba nu glumesc deloc; asta-i toată arhiva. Ce, din altă parte aţi ridicat mai mult?

— Trei—patru harabăli.

Boerul puse condica la loc, pe urmă porunci:

— Mînă, Ioane!

Surii porniră din nou, iar conu Petrache se întoarse către tînărul care se aşezase, prostit la locul lui:

— Arhiva mea îi condica asta.. şi Ion.

— Care Ion?

— Ista, de pe capră. Că, vezi dumneata, alţii n'au altă treabă de cît să mîzgălească hîrtia. Eu însă am alt obiceiu. Eu cred că vorba i sfîntă, şi că de aceea a lăsat-o Dumnezeu oamenilor să se înţeleagă cu dînsa; nu se poate aşa?—ei, atunci e altă socoteală. Fiindcă, vezi...

Conul Petrache scoate tabacherea, face o ţigară şi o dă tînărului, mai răsuceşte una pentru el, scapără din amnar, le aprinde, şi vorbeşte înainte:

—... Fiind-că, vezi dumneata, la mine, dacă veneau oamenii, cu plîngeri să-i judec,—ce făceam? Chemam pe împricinaţi. Il luam pe unul:—„Ce vrei măi romîne?" Imi răspundea: că-i aşa, că-i pe dincolo.—„Eu, zic, mă omule, să laşi judecata dracului şi să te'mpaci; uite, fă aşa, şi aşa că e bine şi pentru tine şi pentru acela; nu cheltueşti nici cu hîrtiele, nici..."—„Nu pot, coane Petrache, nu mă 'mpac în ruptul capului!" Imi răspundea de cele mai multe ori...—„Aşa? bine. Ia treci, dincolo de adastă puţin, să vorbesc şi cu celălalt". Omul trecea dsncolo, şi-acolo, îl aştepta... arhivarul Ion. Il vezi cît e de lat în spate? Il înşfăca de la uşă; şi dă-i şi dă-i, pănă cînd romînul meu socotea că-i ajunge. Atunci se ruga: „Lasă-mă, cumătre Ioane",—Ion îi bătea dar şi le boteza—„că mă împac" Şi Ion îl poftea pe scaun să se odihnească. In vremea asta, dincoace eu mă bălăbăneam cu celălalt. Dacă era om de 'nţeles, lucrul se sfîrşea repede, dacă nu, îi ziceam şi lui:—„Ia du-te de aşteaptă dincolo, şi trimete'mi pe cel ce te-a pîrît, să mai încerc". Cela ce venea înbujorat, suflînd ca de la plug.

„Ei?" îl întrebam te-ai gîndit?"—„Gîndit, coane Petrache, păi,.. tot mai ghine-i să mă'npac"—„Eu ce ţi-am spus? Ia strigă-l pe învinuit". Venea şi acela, roş ca racul.—„Ei?"—Mă 'mpac, coane!"—„Păi vedeţi? încheiam: ia acum să vă înţelegeţi, că v'am sfătuit eu, şi mîine dimineaţă să veniţi să mi spuneţi ce aţi făcut"...

Conu Petrache aruncă mucul de ţigară:

— Uite aşa am făcut dreptate douăzeci de ani în cap, cu biciul şi,.. fără condeiu. Eu şi cu Ion al meu. Aşa-i, măi Ioane?

De pe capră răsună hohotul puternic al ţiganului care ascultase:

— Aşa-i, coane...

— Şi să nu te miri, zise conul Patrache întorcîndu-se iar spre tînăr: nu-i plasă prin prejur în care să fie cineva mai iubit de oameni ca mine. Şi sătenii au şi bani, căci hîrtiile ţin parale... Ei, tinere, ce zici?

— Ce să zic? Da vezi bătaia,..

— Bataia e ruptă din rai, s'o ştii de la mine, încheiă conul Petrache, şi scoase tabacherea să-şi mai facă o ţigară.

Em. Gîrleanu

Dr. FLOREA LUPU

Conflictul meu cu d. N. Iorga

Politica nesăbuită a d-lui N. Iorga, de cînd a acaparat politica întregului neam romînesc, îşi culege roadele. După ce a dat vînt tuturor băeţilor de şcoală şi studenţilor, ca să judece politica de partide din ţară, în Ardeal a împlinit'o cu d. Goga, iar în Bucovina cu deputatul dietal dr. Florea Lupu. Să te lupţi în ţară cu jidanii, cari n'au drepturi politice, e foarte uşor; căci nu te împedici de dînşii la votul cetăţenesc; a duce însă aceiaşi tactică, unde toţi cetăţenii de ori ce rasă, de ori ce cult, au drepturi egale în stat, e o mare greşală, o prostie politică.

In Ardeal, d. N. Iorga a pus băeţoii de liceu să judece politica tradiţională a Romînilor pentru drăguţul de Impărat; a trebuit să vină d. Oct. Goga şi să arăte anarhia ce ţine să întroducă în tineretul şcolar politica d-lui Iorga. Cum în Transilvania elementul romînesc are o stare economică mai bună şi deja e conştient de rolul său economic, d. Iorga n'are cum să critice neamul romînesc. Acolo, d-sale nu-i convine politica Romînilor; prea sunt dinastici şi ar vrea în aceasta să-şi ia rolul lui N. Bălcescu de la 1848. Ce ironie!

In Bucovina Romînii politiceşte tot au un rost; acolo avem o nobleţă romînească, conştientă de chemarea sa politică şi naţională şi s'a pus în slujba neamului. Economiceşte însă Romînii fiind plugari stau mai rău. Ei bine, aici iscusitul N. Iorga o ia cu critica pe tema economică şi a pus băeţoii de şcoală să critice activitatea economică a fruntaşilor noştri. Dar a rămas descoperit că e tot aşa de jos în partea economică, ca dincolo în partea politică. Hotărît, fraţii noştri de peste hotare nu-l primesc pe d. Iorga să le dea sfaturi, căci e deşuchiat, năbădăios şi fără autoritatea cuvîntului şi a persoanei.

Broşura d-lui dr. Florea Lupu e un răspuns la un articol a d-lui Liţu, *studinte*, la activitatea economică a băncii centrale romîne din Cernăuţi, unde e d. Lupu. Cum răspunsul n'a fost primit să se publice în Neamul Romînesc, d. Lupu l'a scos în broşură; dar ni se dau aici şi schimburile de scrisori între d. Iorga şi Lupu.

Acesta îi scrie: „E o batjocură ne mai pomenită ca fie-care băeţandru neexpert, necopt, fără examene, deci fără probe de muncă serioasă, să se avînte la rolul unui judecător asupra celor mai grele şi dificile probleme. Dacă nu ne puteţi ajutora, atunci cel puţin nu ne dăunaţi prin publicarea unor producte pamfletiste de felul celor a d-lui Liţu".

D. N. Iorga răspunde: „Lecţii în acest ton nu primesc dè la nimeni. Dar nu ştiţi ce vi se poate permite faţă de mine".

Răspunsul d-lui Lupu: „Scuzaţi, vă rog, că v'am taxat de un barbat serios. Din răspunsul dv. am înţeles că sunteţi un prost îngîmfat şi rînzos".

N. Iorga răspunde: „Vizitiul lui Mochi Fişer ştie de sigur să vorbească mai cuviincios".

Dacă scandalurile d-lui N. Iorga au încetat în Ardeal şi Bucovina, cînd oare vor înceta şi la noi, pentru a scăpa de această unelţă inconştiinţă a lui Haret pe de o parte şi a lui Nicu Filipescu pe de alta!

Gh.

Votul de blam de la Cameră

Iată riguros exact, ceia ce s'a petrecut în şedinţa de eri a Camerei, la continuarea discuţiei pe articole a legei de reorganizare a teatrelor:

La art. 6 care prevede că „deciziunile de punere la pensie a artiştilor sînt definitive şi *fără apel înaintea instanţelor judecătoreşti*, s'au propus două amendamente: unul al d-lor Dimancea, Iuniu Lecca, etc. şi altul al d-lui Manolache Culoglu, ambele în sensul de a se da artiştilor şi dreptul de apel la justiţie.

D. G. Panu a combătut amandamentele şi d. Haret s'a asociat la cele susţinute de d. Panu declarînd că nu primeşte nici un amendament în acest sens.

Raportorul a declarat de asemeni că în comitetul delegaţilor ambele amendamente au fost respinse.

Inainte de a le pune la vot preşedintele Camerei a întrebat pe d. Dimancea, deputat dacă-şi menţine şi amendamentuld-sale care este la fel cu acel al d-lui Culoglu.

D. Dimancea consimţind ca să-se pună la vot numai un singur amendament, d. Ferekide consultă Camera numai asupra amendamentului d-lui Culoglu.

S'a cerut votul cu bile.

Pentru a evita însă votul secret, d. Ferek de a preferat votul prin ridicări de mîni, crezînd probabil că pe faţă amandamentul nu va întruni majoritatea.

Dar marea majoritate s'a declarat pentru amendament.

D. Ferek de a făcut contra probă. N'au fost contra amendamentului de cît vre-o zece deputaţi.

Preşedintele Camerei n'a mai putut ezita şi a declarat că amendamentul a fost primit.

Apoi a fost votat art. 6 cu modificarea aceasta.

S'a trecut apoi la votarea art. 7.

Atunci cîţi-va deputaţi au cerut ridicarea şedinţei sub cuvînt că s'a descomplectat Camera.

*

După rîdicarea şedinţei s'a răspîndit svonul că d. Haret a plecat la ministerul de interne pentru a comunica d lui Brătianu că în urma votului camerei trebuie să-şi dea demisiunea.

*

Acest vot de blam face acum obiectul celor maiîvii comentarii în lagărul guvernamental.

Aseară se vorbea că d-nul Brătianu a făcut demersuri pe lîngă d. Ferechide pena-l decide să declare în şedinţa de azi, că atunci cînd s'a votat amendamentul, Camera era descomplectată.

Se zice că preşedintele Camerei refeză cererea primului ministru.

Litere-Ştiinţe-Arte

Inspiraţie ori plagiat.—Sub pseudonimul A. Mirea cei doi poeţi d-nii D. Anghel şi St O. Iosif sunt excesiv de severi faţă de alţi poeţi, a căror inspiraţie le pare mai puţin fericită şi a căror formă de exprimare li se pare insuficientă. De aceea se pare cu atît mai curios, că cei doi poeţi severi, nemilos de severi n'au răspuns la o notiţă apărută în „Falanga" şi semnată de un nume cu autoritate,—de d. M. Dragomirescu. Iată notiţa în chestiune:

„Convorbirile critice" citase, lăudînd foarte mult—şi o poate lăuda de altminteri şi acum—o poezie a d lui *D. Anghel* din „*Fantazii*"—„Alesul". Tare mi-a părut rău cînd i-am găsit originalul—în proză însă—în admirabila carte a lui *Maeterlinch*, „Viaţa albinelor", capitolul „Sborul nunţii". De altfel cine vrea să facă o lectură în care cea mai caldă poezie se împreună cu cele mai pătrunzătoare şi adînci gîndiri filozofice despre omenire, viaţă şi natură, n'are decît să citească această simplă şi totuşi aşa de bogată carte despre „Viaţa albinelor". Că opera lui Maeterlinch e frumoasă, nu ne îndoim. Dar cum rămîne cu „inspiraţia" unuia din cei doi severi poeţi—şi cel mai talentat, credem—ascunşi sub pseudonimul de A. Mirea?

*

D-ra Margarete Gillot care a obţinut premiul de 1000 de lei la concursul de poezii de la Odeon, a donat întreaga sumă pentru bustul lui Paul Verlaine. Gestul frumos a atras şi alte donaţiuni aşa că poetul aventurier va avea în curînd monumentul de mult aşteptat.

*

La Messina se va inaugura un monument în amintirea.... catastrofei grozave care a distrus anul trecut aproape toată populaţia oraşului. E, de sigur, un monument în amintirea victimilor, iar nu a tragicului eveniment.

*

D-ra Valentina Thomson, fiica fostului ministru al marinei Thomsons publică o monografie complectă şi instructivă—cea mai complectă în feliul ei—asupra genialei artiste *Rachel*. E un debut literar cu osebire simpatic.

*

Fecundul scriitor francez Paul Adam a lucrat timp de 5 ani la un roman foarte documentat „Le Trust". Se afirmă că e una dintre cele mai vaste concepţiuni literare în această operă a îndrăzneţului romancier.

*

Se zice că tînărul Maurice Rostand va termina curînd o piesă destinată teatrului Sarah Bernhard. Numai de n'ar fi încă o reclamă pentru... Chantecler.

*

In China progresul face... ravagii. Există şi telefoniste, căci telefonul funcţionează pe o scară întinsă. Se afirmă chiar că ele sunt foarte disciplinate, nu ca în Europa...

*

Cinematograful a cucerit pînă şi pe gravii savanţi ai Institutului de Franţa. Secţia de arheologie—Academia inscripţiilor—va ţinea curînd două şedinţi cinematografice, una consacrată „moscheelor din Salonichi" şi a doua „Scene de antropofagie în America".

*

Bătrînul Heyermans, tatăl poetului olandez Hermann Heijermanus, a murit în vrîsta de 82 ani. Era decanul ziariştilor olandezi şi scria de peste 50 de ani la „Nieuwe Rotterdamsche Courant".

*

La Neapole se vor deschide două muzee noui: unul pentru artă medie şi modernă a Italiei de Sud, al doilea, un muzeu pompeian.

*

La Roma s'a organizat un spectacol senzaţional în beneficiul victimelor inundaţiilor pariziane. Va apare bătrînul Tomaso Galvini pentru a recita, d'Annunzio va ceti un poem, Mascagni va cînta orchestra într'un intermezzo din „Maschere"; celebrul cîntăreţ Marconi, maestrul Falchi vor cînta în piese clasice. Se vorbeşte şi de Adelina Palti şi de Regina Pinkert.

Informaţii

❑ *Comitetul delegaţilor a respins amendamentul prin care teatrul naţiona din Iaşi se declara independent de controlul direcţiei generale a teatrelor.*

Articolul privitor la taxa de 5 la sută va fi discutat în şedinţa de azi a Camerei.

❑ **La 25 Februarie, la teatrul Naţional din Iaşi, concertul Hubermann.**

❑ **Medicii recrutori.** — **Iată numele medicilor recrutori, care vor examina pe tinerii care vor forma contingentul 1911:**

Oraşul Iaşi: d. medic maior Gavrilescu Al., de la spitalul militar al corpului IV de armată; judeţul Iaşi: d. medic căpit. Dobrinescu I., din regiment. Ştefan cel Mare No. 13; Botoşani: d. medic căp. Iliescu P. C., de la pirotechnia armatei; Bacău d. medic căpit. Badin Dragomir din 12 artilerie; Dorohoiu: d. medic căpit. Laidac I. din reg. 2 artilerie; Fălciu: d. medic locotenent Săghinescu V. din regimentul 7 roşiori; Neamţ: d. medic maior Scurtu D., de la spitalul militar al corpului 3 armată; Roman: d. medic căpit. Popovici Cezar din regim. Roman No. 14; Suceava: d. medic căpit. Cernat N. din bat. 5 vănători; Tecuci: medicul căpit. Nicolescu Gh din regim. 8 artilerie; Tutova: medicul maior Iliescu Sava din regim. 12 Cantemir; Vaslui: medicul căpit. Fălcan St. Ion din bat. 7 vănători.

❑ **D. Dimitriu, şeful serviciului stradelor, va demisiona pe ziua de 1 Aprilie, din acest post.**

❑ Ministerul instrucţiunii publice a adus mulţumiri d-lui Dimitrie Ciurileanu, inginer al Casei Rurale, care a dăruit şcoalei din Crucea, jud. Iaşi 200 lei.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei se va întruni în cursul săptămînei viitoare la ministerul de războiu, spre a discuta mai multe chestiuni.

❑ Zilele acestea se va afişa ordinul după care va lucra comisia de recrutare în localitate.

In ziua de 15 Februarie, comisiunea va începe operaţiunile la dispărţirea I-a

❑ Direcţiunea generală a c. f, r. a făcut cunoscut serviciului de tracţiune din inspecţia de mişcare din Iaşi, că parcul vagoanelor descoperite pentru mărfuri, s'a sporit cu 144 vagoane din seria 117983, furnizate de compania centrală de construcţiuni Hiard, din Haine St. Pierre (Belgia).

❑ **Un accident care putea să aibă urmări grave s'a întîmplat eri spre sară în gara Iaşi în apropiere de vamă. In momentul plecării unui tren de marfă, d. magazioner Babec, tranversînd linia ferată, a fost prins de maşina trenului şi trîntit jos.**

Din fericire d-sa s'a ales numai cu spaima.

❑ **Studenţii teologici din Cernăuţi au decis să reîntoarcă vizita colegilor lor din Bucureşti.**

Studenţii din Cernăuţi vor veni în Capitală, probabil în vacanţa de Paşti.

❑ **Poliţia a surprins aseară pe doi tineri care admeniseră pe o tînără din str. Tăetoarei şi o duseseră în rond-point.**

Comisia IV-a cercetează.

❑ **După o lungă agonie, elevul Mihai Siriteanu, din şcoala superioară de comerţ, victima accidentului nenorocit de la societatea de gimnastică, a încetat din viaţă. Inmormîntarea s'a făcut astă-zi, după amiază.**

❑ **Am anunţat acum cîte-va zile că la o percheziţie ce au făcut'o agenţii poliţiei de siguranţă, au găsit la un individ un ceas de aur, cu coronă şi purtînd două iniţiale.**

Păgubaşul era d. Burghelea din str. Trei Erachi, care a luat cnnoştinţă din ziarul nostru despre aflarea ceasornicului şi căruia i s'a predat.

Din cercetările făcute, s'a constatat că ceasornicul fuse furat cu ocazia unui incendiu de la d. Burghelea.

❑ **După cum am anunţat, de la 29 Ianuarie, linia ferată Podul Iloaia-Hîrlău a fost dată circulaţie. Două trenuri de persoane circulă pe noua liuie, parcurgînd 2 ore şi jum. de la Hîrlău la Podul-Iloaia.**

Trenurile acestea au fost înfiinţate numai ca o încercare. Serviciul poştei pentru Hîrlău continuă de a fi îndeplinit de dilijenţa, care circulă între Hîrlău şi Tg. Frumos.

Inaugurarea oficială a nouei linii ferate se va face în primile zile ale lunei Aprilie c., la care va asista ministrul lucrărilor publice, personalul superior din c. f. r., prefectul judeţului şi reprezentanţii în parlament ai Iaşului.

❑ **Camera de meserii a trimes tuturor corporaţiilor din oraşul Iaşi, o adresă prin care le comunică că în şedinţa de la 31 Ianuarie la care au luat parte comitetele tuturor corporaţiilor, din desbaterile urmate în acea şedinţă a rezultat că una din cele mai însemnate nevoi ale meseriaşilor, este aceia de a se organiza în asociaţiuni pentru a întreprinde lucrări de construcţiuni şi furnituri.**

Avînd în vedere că meseriaşii ar culege foloase reale din organizarea lor în asociaţiuni profesionale, camera cere a se convoca la sediui fie-cărei corporaţii pe meseriaşi după specialităţi şi să-i determine a înjgheba asociaţiuni profesionale, pentru ca astfel întruniţi în societate, să poată lua asupra lor ori-ce lucrare şi ori-ce furnitură de la stat, judeţ sau comună şi instituţii de bine-facere.

Tot odată camera cere să se formeze regulamente speciale pentru fie care asociaţiune şi pentru fie-care specialitate şi a comunica camerei fie-care asociaţiune formată, cu numărul, numele şi pronumele membrilor, precum şi regulamentele întocmite pentru fie-care asociaţiune.

De oare-ce campania de lucrări şi furnituri este aproape de a se redeschide aceste regulamente să se întrunească cît mai curînd posibil.

❑ **La conferenţa cercului cultural din Sîrca, d. C. V. Dimitriu a vorbit despre „Trajul Romînilor vechi"; d. I. Georgescu despre „Meşteşuguri şi întreprinderi" şi d. Gh. Georgescu despre „Pregătirea gunoaelor în agricultură".**

❑ **Expoziţia de pictură.** — *S. Sanielevici, care s'a deschis eri în salonul Clubului Meseriaşilor din Piaţa Unirei, a fost foarte mult vizitată de un mare număr de persoane de marcă din oraşul nostru.*

❑ **Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei judeţului că s'a aprobat ca comuna Miroslava să cumpere de la d. Ed. Mavrocordat, proprietarul moşiei Corneşti, 24 hectare de pămînt pe preţ de 600 lei hectarul, pentru izlazul comunal.**

De asemenea şi comuna Lungani de a cumpara 244 hectare, pe preţ de 484 lei hectarul, de la Cassa Rurală.

❑ **Ministerul de interne a înştiinţat prefectura judeţului că pentru anul 1910 se vor întrebuinţa aceleaşi librete din anul în curs, pentru ţinerea partizilor de munci agricole.**

De asemenea contractele agricole vor putea fi transcrise după autentificare în aceleaşi registre din anul 1909, cu menţiunea 1910.

❑ **Administratorii de plăşi au înaintat prefecturei judeţului, tablourile de inspecţiile făcute caselor comunale, în cursul lunei Ianuarie.**

❑ **Toţi acei concediaţi care nu şi vor viza libretele, se vor urmări conform legei militare şi pedepsi cu închisoare de 15 zile.**

20 bani litrul 20 bani litrul
CELE MAI BUNE APE MINERALE
Dochia, Repedea, Baia şi Stânca
PREPARATE DE
„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"
STRADA GHICA-VODĂ No. 37.
Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.
Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

Ultime informaţii

❑ Partidul conservator-democrat din Iaşi va ţine o întrunire publică de protestare în contra proectului prin care se desfiinţează contenciosul administrativ.

Intrunirea va avea loc Duminică, 14 Februarie, ora 4 p. m., în sala teatrului Pastia.

❑ *In stare desperată a fost transportat ieri la Viena, în cupeu special, d. Anton Carp.*

Medicii nu speră în însănătoşirea d lui Carp.

❑ *Comitetul teatral, întrunit ieri seara în şedinţă secretă—de ce a fost secretă, nu ştim—a hotărît, în principiu, să angajeze director de scenă pe d. C. Radovici şi să încheie un angajament cu doamna Bărsescu, în baza căruia artista urmează să dee, în stagiunea viitoare, cîte două spectacole pe săptămînă.*

Ambele angajamente vor cădea de la sine, dacă noua lege a teatrelor va fi pusă în aplicare.

S'a telegrafiat d-lui Radovici, la Berlin, ca să vie la Iaşi şi să debuteze Joi în **Magda**, *care va fi dată în locul lui Hamlet.*

❑ *Deputaţii guvernamentali din Iaşi, au fost telegrafic învitaţi să fie mîine la Cameră.*

Probabil că discuţia asupra desfiinţărei contenciosului va începe mîine.

❑ *Comitetul executiv al clubului conservator-democrat din Botoşani se va întruni Duminecă, 14 c., spre a proceda la alegerea unui preşedinte, în locul regretatului C. Ghica-Deleni.*

❑ **Colectiviştii, oameni practici, au şi regulat succesiunea d lui Eugeniu Carada, la Banca Naţională.**

Imediat după ivirea desnodămîntului fatal va fi ales director d. Take Protopopescu. El va deţine locul provizor până la căderea regimului, cînd va fi ales director d. Vintilă Brătianu.

❑ Ziarul carpist din Iaşi publică următoarele :

D. dr. Corneliu Şumuleanu, profesor la facultatea de medicină din localitate, a strîns într'un volum, „Actele şi documentele" referitoare la „Procesul cîrciumarilor" din Iaşi.

Această hotărîre a luat-o d. profesor Şumuleanu, pentru ca în urma cetirei lor, ori cine să se poată rosti în cunoştinţă de cauză, asupra procesului cîrciumarilor din Iaşi.

Astfel se va vedea după dovezi autentice, întru cît poate fi vorba de alte consideraţii, în acest proces, şi de alte interese de cît ale *aplicărei legilor* în fiinţă, fără nici o deosebire pentru vreuna din categoriile poporaţiei acestei ţări.

Volumul a apărut în tipografia „Neamului Romînesc" de la Vălenii de munte, şi costă 3 lei.

*

Am reprodus aidoma notiţa de mai sus, fiind-că ea conţine multe momente delicioase, multe şi puţin banale.

Primul deliciu este, că d. Şumuleanu ar fi profesor la facultatea de medicină din Iaşi. Ca şi cum n'ar fi supra-suficient că este agregat.

Strîngînd „acte şi documente" în procesul care l priveşte, d. Şumuleanu declară că aceasta ar fi o hotărîre, pentru ca acei cari vor ceti documentele, să-şi facă idee, un an şi jumătate după proces, în ce a constat acel proces, la care participase doar toată ţara!

Apoi, punctul culminant al deliciului : „acest proces n'a privit de cît aplicarea legilor, fără nici o osebire pentru vre una din categoriile poporaţiei acestei ţări".

Asta ie cea mai straşnică. D. Şumuleanu s'a judecat cu 110 evrei şi n'a vizat, totuşi, numai pe evrei, ci toate „categoriile" poporaţiei.

Ultimul deliciu : d. Şumuleanu, care şeade în Iaşi, şi-a tipărit manuscrisul la Vălenii de Munte.

Preţul unui volum 3 lei.

Avis celor 110 cîrciumari.

❑ Astăzi şi mîine, delegaţia judeţană ţine şedinţă, avînd de discutat mai multe chestiuni la ordinea zilei.

❑ Ministerul de interne a trimes prefecturei judeţului o circulară relativ la ţinerea regulată a registrelor stării civile; în scopul de a se asigura o uniformitate la toate oficiile de stare civilă din ţară, precum şi de a se garanta şi înlesni controlul statisticilor ce se fac de către ministerul de domenii.

❑ D. C. Boldescu, gagist al teatrului local, a fost înaintat societar de clasa a II-a, în locul d-lui I. Morţun, care se află angajat la teatrul Davilla.

❑ **Tălhăriile de la banca populară din Răducăneni.**—Asupra nereguliilor săvîrşite la banca populară din Răducăneni, putem da astăzi mai multe amănunte. Invăţătorul Berenghi abuzînd de încrederea ce i-au acordat-o acţionarii, a sustras mai multe sumi, şi a falşificat mai multe acte. Aşa fondul de 1000 lei dat de d-na Ana Catargi pentru zidirea unei b'serici în tîrguşor, a fost trecut numai 500 lei în scripte. In loc de 700 lei cheltuiţi cu drumurile la Bucureşti în interesul obştiei pentru arendarea moşiei a trecut 3500.

Banii daţi de casa şcoalelor pentru material la şcoală şi i-a însuşit dînd la furnizori poliţe numai ; în cotoarele recipiselor trecea sume mai mici ca în chitanţele date la săteni.

Faţă cu aceste neorîndueli de delapidări de bani şi falşuri în acte, învăţătorul Berenghi a fugit din tîrg şi a umblat prin Iaşi şi Mogoşeşti vre-o zece zile cătînd prieteni care să l ajute.

Prefectul de Fălciu fiind sesizat, l'a urmărit telefonic, să ştie unde este.

Toate aceste neorîndueli au fost făcute sub preşedinţia d lui Radu farmacist.

Aflăm că adunarea generală a ales de preşedinte pe d. D. Bealuş, un fruntaş industriaş din Răducăneni, care odată intrat în noua sa însărcinare va şti să facă controlul cerut.

Ceia ce e mai grav e faptul că între motivele cari au indemnat pe Berenghi să delapideze bani, ar fi şi clica politicianilor liberali, cari au găsit în Berenghi o vacă de muls pentru a le da bani pentru ziarul pamflet ce acoliţii d-lui dr. N. Lupu scoteau în Huşi. Toţi obraznicii la gazetă, înjurau lumea ca la cişmea, iar bietul Berenghi plătea bani ca popa.

Cerem anchetă riguroasă pentru a se stabili responsabilităţile tuturora.

Să nu se facă ne a'ude, ne-a vede.

❑ Pentru mîine la orele 3 p. m. toţi preoţii din localitate au fost convocaţi la protoieria oraşului, pentru a li se pune în vedere oare cari dispoziţiuni luate de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

❑ Gh. Urzică, delegat al satului Goloneţ, pendinte de comuna Bivolari, a fost revocat.

❑ Protoiereia judeţului va face, în curînd, o nouă împărţire a parochiilor din oraşul şi judeţul Iaşi.

❑ O mişcare printre administratorii de plăşi, se va face pe ziua de 1 Martie c.

❑ Concursul pentru ocuparea catedrei de igienă vacantă la facultatea din Iaşi, care trebuia să înceapă ieri, a fost amînat pentru ziua de 15 c.

❑ Consiliul de disciplină al baroului local s'a întrunit astă-zi spre a se ocupa de înscrierea mai multor stagiari în listele definitive şi spre a întocmi budgetul.

❑ Făcuse zvon mare şi legitim auto-operaţia de hernie pe care şi-o făcuse, în ziua de 23 Septembrie 1909, d. doctorand Al. Ţaicu, meritosul asistent al d-lui profesor Juvara.

D. Ţaicu şi-a tipărit acum impresiile culese cu prilejul acelei auto-operaţii; căci anesteziat cu stovaină, d. Ţaicu ştie tot ce s'a petrecut în timpul în care se opera singur.

Impresiile vor forma teza de doctorat pe care d. Ţaicu şi-o va susţinea în ziua de 17 c. ora 5 p. m.

Vom comunica cititorilor interesantele impresii ale distinsului student.

❑ La societatea studenţilor în medicină din localitate s'a efectuat ieri seara alegerea preşedintelui şi comitetului.

Prezident a fost ales d. Eugen Mironescu, cu 44 voturi; întrunind 37 d. Ionescu-Govora ; vice-preşidinte, d. Gr. Nuber, cu 34 voturi; membrii : domnii N. Iancu, C. Michiu, Gheţeu, Dinescu (bibliotecar), A. Brumă şi V. Dimitriu (secretar).

D. Ionescu Govora a contestat alegerea.

❑ Domnişoara Eugenia Vesseli, de 16 ani, absolventă a cursului inferior al şcoalei Sacré-Coeur, a văzut astă-zi cu ochii parchetul tribunalului Iaşi şi pe ajutorul medicului legist.

Aceste două vederi i-au fost procurate d-rei Vesseli de faptul că, acum Duminică, tănăra fată era să fie victima unei aventuri puţin galante.

Doi indivizi—fata pretinde că n'ar şti cine sunt— au dus-o până la rond-point şi au încercat s'o violeze—tentativă care a fost constatată şi de medicul legist.

Fata a scapat graţie faptului, că trecea un inspector comunal, de care cei doi indivizi s'au speriat—şi au fugit.

D-ra Vesseli era foarte emoţionată în faţa justiţiei, aşa că procurorul n'a putut afla lucru mare de la dînsa.

❑ **Judiciare.**—Se ştie că învăţătorul Ionaşcu a fost condemnat la trei ani închisoare şi 63.000 lei despăgubiri, pentru delapidarea ce a comis-o la Banca populară.

Afacerea se va judeca mîine, în apel, la tribunalul Fălciu.

— Doamna Natalia Suţu a cerut anularea testamentului defunctului C. Boldur Lăţescu.

Afacerea ie pendinte de s. I-a a tribunalului.

— I. V. Păun, fost intendent al primăriei Dorohoi, fusese condemnat la şase luni şi o zi închisoare, fiindcă furase din gazul primăriei.

In apel, astă-zi, Păun a fost achitat.

— Asociaţii firmei Rabinovici şi Mendelsohn au fost condemnaţi astă-zi la cîte o sută lei amendă pentru faliment simplu.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 9 Fevruarie

Atitudinea d-lui Haret

Bucureşti.—In urma votului de blam de eri, de la Cameră, d. Spiru Haret s'a dus imediat la d. Ionel Brăteanu, cerînd să intervie la d. Ferechide ca să obţie de la Cameră un răsvot asupra art. 6 din legea teatrelor căci în caz contrar d-sa nu mai poate rămînea în guvern.

D. Brăteanu a stat să convingă pe d. Haret că nu va putea obţinea acest lucru de la d. Ferechide. Totuşi, în urma insistenţei d-lui Haret, primul ministru s'a dus la d. Ferechide, cu care a avut o consfăruire în această privinţă.

D. Ferekyde însă nici n'a vrut să audă de propunerea d-lui Haret. Faţă de această situaţie, d. Ionel Brătianu şi d. Morţun au insistat pe lîngă d. Haret să renunţe la propunerea sa, care nu poate fi admisă.

Primul ministru a stat apoi să convingă pe d. Haret, că demisia sa din guvern ar provoca imediat prăbuşirea regimului.

In cele din urmă d. Haret a cedat.

Plecarea d-lui Anton Carp

Bucureşti.—D. Anton Carp a plecat aseară, cu trenul de Arad, la Viena, spre a se supune unui consult medical.

Moartea unui bancher

Bîrlad.—Astă noapte a încetat din viaţă vestitul bogataş şi angrosist L. Kaufman.

CAMERA

Bucureşti.—Se continuă cu discuţia legei teatrelor.

Deputaţii fac mult haz pe contul raportorului legei d Procopiu, care dă explicaţiuni mai mult de cît umoristice şi ridicole. Insuşi ministrul se scoală adesea de pe banca ministerială şi cere o mai bună redactare a articolelor.

SENATUL

Bucureşti.— Preşedintele dă citire demisiei d-lui Ştefănescu, senator de Prahova.

Demisia este respinsă.

D. Em. Costinescu depune proectul pentru c. f. r.

D-nii N. Economu şi I. Grădişteanu cer amînarea proectului, dar se respinge şi se ia în discuţie.

Starea d-rului Lueger

Viena.—Primarul capitalei dr. Lueger a dormit şi azi dimineaţă. Starea sa e mai favorabilă şi pare că se va menţine. Azi după amiază, pentru prima oară după operaţiea sa dr. Lueger a primit mai multe vizite.

Cumpărare de Baloane

Paris.—Ministerul de răsboiu a comunicat lui „Le Temps" că primeşte două baloane cu cîrmă şi 4 aeroplane, cumparate cu suma adunată prin subscripţia ziarelor.

Deces

Paris.—Ducele de Talleyrand Sagon a încetat din viaţă.

El era în vrîstă de 78 de ani.

Demisia unui ministru

Viena.—D. Schreiner, ministru german, a demisionat.

Călătoria Suveranilor Bulgariei

Viena.—Regele şi Regina Bulgariei, însoţiţi de d-nii Malinoff, Paprikoff şi Sancioff, au plecat aseară spre Petersburg.

Constituţia Bosniei şi Hertzogovinei

Viena. — Ziarele oficiale din Viena, Budapesta şi Seraiewo, vor publica mîine constituţia Bosniei şi Herţegovinei, sancţionată de către împarat şi care stabileşte constituţia administrativă a acestei provincii, care rămîne sub gestiunea şi controlul ministerului comun al Austro Ungariei. In competenţa dietei cad afacerile interioare ale Bosniei şi Hertzegovinei precum şi dreptul budgetar, pe cînd chestiunile atingînd interesele Austriei sau ale Ungariei sau ale întregei monarhii nu sunt de competenţa sa.

Dieta va fi convocată de Impărat odată pe an. Printre membrii dietei, preşedintele şi doui vice-preşedinţi de fie care din cele trei confensiuni principale din ţară trebue să fie reprezentaţi la preşidenţie. Pentru afacerile care interesează afară de Bosnia şi Herţegovina de asemenea şi una sau cele două state ale monarhiei se înfiinţază o instituţie numită „consiliul ţării", compusă din nouă membri ai dietei. Acest consiliu e un corp deliberativ, avînd vocea censultativă şi care va fi consultat de cele două guverne prin intervenţiunea ministerului comun.

Ştire desminţită

Constantinopol.— Poarta dezminte svonurile publicate de unele ziare, despre moartea fostului Sultan Abdul Hamid.

Acest svon a provenit din faptul oă femeile din harem au fost chemate la Constantinopol, spre a se înfăţişa la tribunal pentru proces.

Convenţia romîno-turcă

Constantinopol.— Comisiunea de revizuire a convenţiei comerciale romîno-turcă şi-a terminat lucrările.

Raportul va propune modificările în consiliul de miniştri, în ziua de 27 curent. Comisia propune modificările anunţate ; se asigură că în ceia ce priveşte bunurile din Dobrogia, poarta a redus reclamaţiunile sale la trei milioane şi jumătate.

Situaţia în Grecia

Atena. — Cercurile politice declară că neliniştea pricinuită de şederea principe lui moştenitor în străinătate, e absolut fără temei. Situaţia e normală şi toată lumea e curioasă acum, că moţiunea în favoarea adunărei naţionale revizioniste, va întruni un număr suficient de deputaţi.

Din Anglia

Londra.—Regele Eduard şi Regina Alexandra s'au dus azi după amiază la Westminster, spre a deschide seziunea parlamentului.

Trupele erau înşirate pe tot parcursul cortegiului. O mulţime enormă a făcut ovaţiuni suveranilor, apoi Regele şi Regina s'au dus şi la camera lorzilor, unde Suveranul a cetit discursul tronului.

Budgetul Franţei

Paris.—Comisiunea budgetului la Cameră, s'a înţeles cu guvernul, spre a echilibra budgetul pentru 1910. Din cele 200 milioane trebuincioase, 111 vor fi cerute obligaţiunilor cu termen scurt şi 89 la impozite, mai cu seamă asupra drepturilor de succesiune, tutunul, articolelor de lux şi redevanţelor minelor; 10 milioane vor proveni din remaniarea tarifului vamal.

De dat cu împrumut

Pe prima ipotecă în primul rang după creditul rural 50,000 lei. A se adresa la redacţie.

S-a pierdut un cîine prepelicar, alb capul şi urechile castanii. O pată castanie la dreapta corpului şi la rădăcina coadei. Coada tăiată pe jumătate. Răspunde la numele **Bob.**

Recompensă aducătorului sau denunţătorului, la proprietar Păcurari 27.

De închiriat într'o familie onorabilă o odae mobilată, cu sau fără pensiune pentru o doamnă sau domnişoară.

Adresa la ziar.

ROMANIA

Parohia Bisericei Sf. Voevozi (Roşca) din Iaşi

PUBLICAŢIE

Joi 25 Februar a. c. (1910) oara 2 p. m. Epitropia acestei parohii va ţinea licitaţie, în cancelaria parohiei str. Eternitatea No. 28, pentru închirierea casei din Iaşi str. Apeduc No. 33 ; pe termin de 5 ani cu începerea de la 23 Aprilie a. c.

Concurenţii sunt rugaţi a se prezinta la termenul sus aratat, depunînd ca garanţie suma de 50 lei.

Celelalte condiţiuni de închiriere se pot vedea la cancelaria parohiei.

Art. 69—79 din legea comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţii.

Epitropi { **Paroh Econ. N. Agapi** / **D. Mălnescu** / **Pan. Alexandrescu**

No. 2

1910 Ianuar 25

De vînzare în ori ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din judeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea
Adresa : **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.— 1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mânzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămănat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering" din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance". 2 maşini greble „Deering". 6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

EPITROPIA GENERALĂ
a
Casei Spitalelor şi Ospiciilor Sf. Spiridon IAŞI

BĂILE SLĂNIC MOLDOVA

Epitropia Generală aduce la cunoştinţa doritorilor de a reţinea camere la băile Slănic pe sezonul 1910, că scrisorile, cereri de prospecte şi cererile pentru reţineri de camere şi ori ce altă corespondenţă să le adreseze direct D-lui Gh. V. Mihailescu, sub şeful serviciului Administrativ al Epitropiei, în Iaşi până la 1 Iunie 1910 şi de la acea dată la băile Slănic.—Tot pe numele d-lui Mihailescu se vor trimete şi aconturile din chirie.

1910 Ianuarie 19
No. 444

De vinzare casele mele, situate în Tg.-Paşcani, str. Sf-ta Maria, compusă din 6 camere, beciu, ogradă şi ori-ce atenanse sunt de vînzare.

Doritorii să se adreseze : Căpitan Gh. Dimitriu, Iaşi. Str. Muzelor No. 2

Orzoaică, pentru sămînţă, calitate superioară, se găseşte de vînzare la Banca Agricolă, sucursala Iaşi.

De inchiriat şase ateliere cari pot servi pentru stolerie, lăcătuşerie, cărataşerie etc. în şoseau Morei de foc.

A se adresa la ziarul „Opinia" sub. **D. I.**

Dr. Susana Wexler-Grossi

Boli de femei—faceri.

Strada Anastasie Panu 43

DE INCHIRIET

De la 23 Aprilie 1910 Casele din str. Romînă No. 8, compuse din 8 camere de locuinţă, cu 2 antrete, 2 camere sub sol bucătărie, Spălătorie şi cameră pentru servitor, Grajd, Şură, pivniţă zemnic fînt'nă Ogradă şi grădină ; —A se adresa la spitalul de copii **„Caritatea"** în str. Romînă No. 10 sau str. 40 de Sfinţi No. 2.

De închiriet

de la 23 Aprilie 1910 un apartament compus din 5 odăi, bucătărie, grajd, şură, pivniţă şi odaie pentru servitori, din casele mele, situate în strada Palatului No. 9, foaste Petru Niţescu.

Doritorii a închiria acel apartament se pot adresa la subsemnatul în ori- ce zi. **G. D. Şerban**

LICITAŢIE

Se face cunoscut că în strada Goliei No. 33 în fundul ogrăzei Duminică 14 Februar ora 1 p. m. se vinde prin licitaţie, mobile bune, din 4 camere, Doritoriii sunt rugaţi a se prezenta la locul indicat.

Const. Jornescu

AVOCAT

Str. Ca rp —

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Cloture de Chasse, le mètre... 0f 90
Châssis de couche, depuis.... 7 »
Paillasson pour serre, le mètre carré... 9 50
Porte-bouteilles, pour 2 ou 3 places..... 3 »
Prix-courant franco sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

NEVRALGIELE
1130
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di; 2 dimineaţa unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de câte 4 pe di.

A se cere: Les véritables PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.

SALOMON WACHTEL
MAGASIN DE FERARIE
Str. de Sus 138
A SOSIT:
100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GODIN şi
SOBE RUBELAND
Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Vezică.

De vinzare la principalele magazine de consum, drogherii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt de se adresa Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspândit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet
— O MAGAZIE —
compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

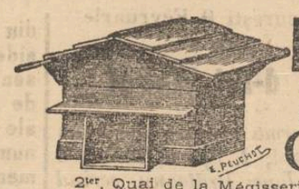

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI
In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.
LA 9 ORE jum. seara
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.
Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.
In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile redase la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.
Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.
In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

„ANCURA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA* fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Ingăul Decret Domnesc Nr. 1984 din 12 Decembrie 1869.
Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 168 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurarii din Romînia
LEI 6,547,500
Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Capitalele pentru un capital de franci 877,594,097 46|100 şi fr. 1,144,828. 0 rente.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea Societăţei peste 380 Milioane de franci.
Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 4-a Loteriei VII
s'au pus în vânzare
Tragerea la
26 şi 27 Februarie 1910
Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 90,000 lei
Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Miloane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua şi Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 940 Joi 11 Februarie 1910

Sentiment de înaltă delicateță

Așa motivează d. Missir demisia sa din înaltul scaun de președinte al Camerei deputaților. „D. ministru președinte în urma restabilirei sănătății sale luîndu-și locul de ministru de interne; d. Ferekide eșind din guvern, unde intrase provizoriu, *un sentiment de înaltă delicateță* mă hotărește a vă ruga să bine-voiți a-mi primi demisia din președinția și a alege pe vechiul nostru președinte".

Cred că cuvintele nu sînt bine alese, adică nu sonn adevărata gîndire nici a d-lui Missir, care și-a dat demisia, nici a majorității din Cameră, care s'a grăbit s'o primească. E alteeva care se desprinde din tot acest provizorat:

d. Ferekide provizor ca ministru de interne

d. V. Missir provizor ca președinte de Cameră

d. I. Brătianu provizor ca bolnav; și tot

d. I. Brătianu provizor ca președinte de consiliu fără portofoliu.

Azi e provizoratul!

20 de ani în urmă la Ion Brătianu erau *umbrele* în guvern!

Este o evoluție în aceasta, ca și în toate celea. Și ne place a constata că în partidul liberal, prin o experiență mai îndelungată în arta de a guverna supt *imparțiala* alegere a M. S. Regelui, s'au netezit mai mult asperitățile personale; că adică, în acest partid liberal și prin o atingere cu masele electorale de *jos*, și cu încredere mai îndelungată acordată de Rege *sus*, personalitățile politice au ajuns a se pune în slujba partidului mai mult de cît în sînul partidului conservator.

Acesta este un fapt.

Și n'a fost de la început așa. Era o vreme, cînd abia începuse Ion Brătianu seria anilor săi de guvernare, cînd unii din colegii din minister s'au arătat mai îndărătnici, și se țineau grapă de portofoliu. Prin o operație de culise, primul ministru s'a descotorosit de ei prin demisiunea întregului cabinet și formarea noului cabinet fără miniștrii îndărătnici.

De atunci, personalitățile politice chiar ministeriabile au fost la liberali mai docile, mai maleabile, mai șterse. Și în ultimul răstimp de 4 ani, Ion Brătianu a putut ajunge *vizir*, iar miniștrii *umbre*. Și Iașului i-a fost dată onoarea de a sluji de umplutură guvernului liberal în decadența lui, prin decedatul V. Gheorghian și pururi inofensivul d. N. Gane.

12 ani de putere a lui Ion Brătianu au înfrînat personalitățile, le-a egalat și le-a disciplinat voinței șefului; adevărată turmă și *un* păstor. De aceia Ion Brătianu, cu toate lipsurile lui mari, în momente grele, a rămas mare în ochii partidului și numai ai partidului.

Interimatul la șefie a d-lui D. A. Sturdza părea să amenințe într'un moment dat cele ce făcuse personalitatea mare a lui Ion Brătianu. Drapeliștii au format o grupare, o dezidență frumoasă, cu un program înaintat. Toate degeaba au fost; căci ceia ce făcuse Ion Brătianu prin persoana sa, Regele a ajutat lui Sturdza să facă în 1901, cînd cu platforma economiilor: „vrem 20 milioane economii".

In dosul acelui postulat Regal, s'a rostogolit guvernul d-lui P. P. Carp și s'a unificat în tendințe partidul liberal.

Iată dar, un al doilea prilej de netezit terenul asperităților personale, de nivelat ambițiunile, de egalat oamenii în fața șefului.

Dar se ridică pupilul tutorelui; și la numele urmașului, cetele cuminți și disciplinate ale tatălui dau asaltul și în 1904, prin greva parlamentară răstoarnă pe șeful, care apucase *hăisa*.

Fiul n'are însușirile tatălui; îi are numai numele; dar vedeți urmarea disciplinei căpătate de partid de la tatăl; în fiul toți își ciuntesc personalitatea lor, toți se egalează, toți dispar, și la zisa șefului fie-care se pune la locul ce i se hotărește. Unul intră în guvern, altul iese; și tot ce credem noi că ar produce rănire, este mai mult un reflex al stărilor noastre sufletești din disciplina conservatoare.

Nu; la liberali nu e așa! Personalitatea ministrului nu joacă mare rol. Toți miniștrii se contopesc în șef, ca Induștii în Brahma a lor!

E bine?

E rău?

E bine, zic. Da; e bine. Prin acest chiag politic se dă viață unui regim în putrefacție; prin acest procedeu, partidul stăpînește individul, nu individul partidul; căci prin acest sistem și șetul chiar slab și nepregătit cum este, satisface mai în largă măsură cerințele de partid.

Vedeți în formă, ce harababură în guvernarea liberală. Miniștrii atinși în amorul lor propriu; majoritate pălmuită de arbitrariul unui ministru; ministru pălmuit de voturile majorității. Majoritățile votează legile proaste ale guvernului, le modifică a doua oară, a treia oară, a noua oară. Ce zice azi mîine dezice. Anarhia în gîndire, anarhia în procedare; anarhie pretutindeni. Și cu toate acestea guvernează. Prin șef și prin partid, miniștrii se fac mititei, majoritățile dau răzvot și mașina merge.

Iar țara, care e singura cumpănă de cîntărit drept, în mersul unei mașini stricate, hodorogite, de și ar crede un moment că funcționarea mai departe a mașinei guvernului s'ar datora oloiului de rapiță de pe domeniul Coroanei, în mod constant își arată neîncrederea în guvernul liberal, pentru că, cu toată mașina lui politică și legală, dăinuirea lui la putere este o primejdie națională prin legile nesăbuite ce le face.

Iată dar realitatea lucrului!

Cît eufemism nu cuprinde vorba d-lui V. Missir, care în loc de a zice curat și simplu „sentiment de disciplină de partid" zice „sentiment de înaltă delicateță".

Fie și așa.

Iese vre-un învățămînt de aici?

Gh. Ghibănescu.

Protestul Iașului

Partidul conservator-democrat din Iași convoacă pe cetățeni, pentru Duminică, 14 Februarie, la o întrunire publică de protestare contra desființărei contenciosului administrativ.

Crearea contenciosului administrativ fusese anunțată în Iași, în marea întrunire publică, pe care guvernul conservator, format în 1904, o ținuse, la constituirea lui, în a doua Capitala a țărei.

Este drept ca Iașul să protesteze cu toată energia contra încercărei de a se desființa cea mai democrată instituție judecătorească; este drept ca Iașul să protesteze cu energie contra proiectului scelerat al unui ministru, pe care iașenii l'au trimis în Parlament.

Intrunirea de Duminică a partidului nostru este menită să unească glasul de protestare al Iașului la protestul țărei întregi; ea are menirea să protesteze, în mod pașnic, contra năzuinței îndrăznețe a guvernului colectivist, de a face să dispară o instituție, care nu este pe placul ministrului Haret și al celorlalți colectiviști, cari vor să reîntroducă sistemul tăiatului în carne vie.

Orașul în care un guvern democrat anunțase înființarea contenciosului, va auzi Duminică angajamentul ce-și ia partidul conservator-democrat, că va reînființa legea și o va îngrădi, pentru viitor, de ori ce încercare de atentat colectivist.

Să vină cetățenii în număr cît mai mare la întrunirea de protestare a partidului nostru și să protesteze și ei contra colectivității, care, crezîndu-se stăpînă pe țară—de și țara o respinge, face dovadă, că este de cea mai îndrăzneață nerușinare—voind să reînvie bunul plac și arbitrarul prin desființarea contenciosului, care este biciul legal pentru ilegalitățile guvernanților.

Protestul Iașului, demn și energic, nu va putea fi trecut cu vederea.

Pălmuirea d-lui Haret

Pe obrazul d-lui Haret curg palmele parlamentului, cum cad ropotele de bețe pe dărăbana darabangiului de la cazarmă!

Fie însă, că și d-sa s'a deprins a trata majoritățile după obrazul lor.

Anul trecut Senatul i-a respins pur și simplu legea comisiei istorice. Ministrul, a doua zi prin decisie ministerială înființează comisia, numește personalul, distribue fondul și îmbuibă pe Ion Bogdan, *unicul* specialist romîn *în toate*.

Trec 8 luni; ministrul vine cu legea tot la Senat și cu intenție pune că, legea se va aplica de la 1 April 1909, de și legea se vota la Ianuar 1910!

Și Senatul docil i-a votat'o.

Venim la Cameră

In sesiunea trecută i se amînă legea teatrelor. Se reia în discuție de data asta. Camera ascultă părerile ministrului că actorul scos la pensie de comitetul teatral n'are voe de a se adresa justiției, în caz cînd se crede nedreptățit. Autoritarism!

Ei bine, Camera admite amendamentul d-lui Culoglu, absolut opus vederilor ministrului, de și acesta făcuse caz de vederile din amendament.

Ce va urma?

Ministrul a înghițit nodul; Camera n'a dat răzvot. Și așa, din hop în hop, din hopuri hopurate, dar treaba nu merge chiar așa grăpiș...

Grozav om trebue să fie d. Haret! Grozavă conștiință de sine trebue să aibă!

Haret e tipul politicianului liberal cu șira spinării de șerpe, cu obrazul de piele de rinocer, cu vederea scurtă și cu simțul politic foarte rafinat. El urmărește o țintă: rîdicarea poporului prin învățători, dar nu prin învățătorii cu autoritate școlară, ci cu învățătorii cu autoritate extra școlară. D-sa urmărește rădicarea poporului prin preuți, dar nu prin preuții cu activitatea bisericească, ci prin popii cu activitatea extra bisericească.

In dorul acestui ideal el se face mititel la toate infamiile, ce parlamentul i le urzește; trece peste d. Costinescu, care nu-i dă credite; trece peste sine chiar și e slugă plecată la ordinile premierului.

Cine va face viața de legiuitor a d-lui Haret—și se vor găsi mulți pigmei—va avea ce înregistra, voturi de blam și răzvoturi și va scoate de acolo învățătura că n'a fost ministru liberal mai disciplinat de cerințe de partid ca Spiru Haret. El s'a supus tuturor, ca toți să se supue lui-și.

Ce i se pregătește cu legea de organizare a ministerului de instrucție va fi repetarea pentru a treia oară a bobîrnacelor primite de la parlament. El, Haret, care la 1907 Mart 14 a venit și a cerut ștergerea stabilității personalului administrativ și exterior din minister, pentru că era opera d-lui Vlădescu, același Haret vine astă zi 10 Febr. 1910, exact după 3 ani și înscrie în legea lui același principiu, pentru a-și lăsa moștenire Cazacii săi viitorului ministru conservator, ca și cum școala romînă s'a însoțit cu toți cazacii lui Haret și alte specimene mai bune și mai muncitoare nu se mai găsesc în învățămînt

Incercarea aceasta ultimă a d-lui Haret e o nouă sfidare ce o aruncă corpului didactic, care întrece pe toate celelalte; căci vrea să desăvîrșască opera de a trata în cucerit corpul didactic întreg, el fiind cuceritorul.

După cum contencioasul a înfierat ilegalitățile d-lui Haret, astfel corpul didactic va înfiera opera nefastă a ministrului, care a torturat școala cu Cazacii săi.

CATE VA NOTE

Domnișoara Eugenia Vesseli are 16 ani. Judecînd după îmbrăcămintea ei—ea nu este dintr-o familie cu stare. Judecînd după ghetele ei, pline de noroi, ea trebue să domicilieze într'o mahala întunecată a Iașului, nepetruită, îndepărtată, cu care serviciul de curățire a orașului n'are nici o relație.

De departe unde trebue să fi domiciliind d-ra Vesseli, ea a făcut, Duminica trecută, o interesantă excursiune: din strada Tăetoarei, la rond-point, chiar la întăiul, ie o bucată de loc.

Doi cavaleri au escursionat-o pe domnișoară. Cine sunt ei ie indiferent. D-ra Vesseli pretinde că n'ar cunoaște pe cei doi ghizi, cari au preumblat-o ca să-i arăte frumusețile Iașului. Dacă spune drept sau nu—treaba ei. Fapt este, că cei de la poliție, cari caută pe cavaleri, nu-i vor găsi nici odată: poliția noastră n'are noroc.

Ajunși la rond, unul din cavaleri se duse cu d-ra să caute cometa, în care timp celalalt cavaler se puse de pîndă, ca să nu vie cine-va să tulbure perechea de la cercetările ei astronomice.

Dar iată că indiscretul se ivi, sub formă de inspector comunal și zădărnici cercetarea cometei.

Nu aceasta este menirea inspectorului comunal, dar el a luato drept supramenire. Sau a luat-o drept fișă de satisfacție: dacă n'a reușit, potrivit menirei sale, să reguleze chestia agrară, să împace pe țăran cu proprietar, să înfrățeas că mizeria cu latifundiile—s'a mulțumit macar cu acea activitate extra-inspectorială: că a împedicat întristarea d-rei Vesseli, sau, mai ști?—înveselirea ei complectă.

Toată povestea aceasta a devenit acum la parchet. D-ra Vesseli, la vrîsta ei fragedă, trebue să plătească tributul ei condicei penale; să stee de vorbă cu procurorul, să facă față unor prescripții ale medicinei legale și să se preumble înstrăinată în sala pașilor perduți ai palatului de justiție.

Rond—pointul n'are s'o mai vadă pe d-ra Vesseli. Dar cometa are s'o vadă—într'o Duminică sau în altă zi—căci este evident că ie lasată de-a casă să-și facă de urît.

DISCURSUL D-LUI TAKE IONESCU

—Rostit în întrunirea publică a partidului nostru, în ziua de 7 Februarie—

Iubiți cetățeni,

Oricît de superior este scopul întrunirei de astă-zi, asupra chestiunilor de partid, nu-mi este cu putință să mă găsesc astă-zi aci, doi ani după ziua cea mare a constituirei partidului nostru, fără să încep prin a aduce o îndoită mulțumire, o mulțumire pe care nici odată nu o voi face îndestul, și membrilor partidului cari au arătat acum doi ani eroism în ceea ce astă zi ar fi numai cuminţenie, și țărei care ne-a dat creditul pe care ni l'a dat. (Aplauze prelungite, ovațiuni).

Par'că văd și acum marea de capete de la 3 Februarie 1908 și întorcîndu-mă cu doi ani înapoi, doi ani în care am trăit mai mult decît doi, revăd în mine aceiaș stare sufletească și vă spun că ceea ce mă frămînta mai adînc, nu era atît teama dacă eu voi avea încrederea d-voastră, cît era teama dacă eu voiu merita încrederea d-voastră. (Aplauze repetate, ovațiuni).

Nici odată un om politic nu fusese supus la mai grele ispite: pe de o parte, o răutate, o coalițiune de răutate pe care n'o îndreptățea nici vre-o însușire rea a mea, nici vre-o faptă rea a mea, (Aplauze prelungite). pe de altă parte o dragoste pe care mulți au numit-o fetișism și idolatrie, o dragoste nemărginită a camarazilor de luptă, dragoste care, credeți-mă, este cu atît mai mare în fie care, cu cît îmi datorește mai puțin fie-care. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, entuziaste ovațiuni).

Om fiind, om ca toți oamenii, cu aceleași patimi, cu aceiași orbire și cu aceiași insuficiență, cum să rămii în echilibru în asemenea imprejurări, și cum să fii sigur că ai să fii stăpîn pe tine însu-ți, și că nu are să te conducă de cît mintea ta, bună ori rea, și dragostea de interesele țărei, dragostea cea mai adîncă și cea mai curată. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Dați-mi voe, d-lor să vă spun acum că au trecut doi ani, că dacă d-voastră m'ați înconjurat cu o încredere, cu o iubire și un devotament fără precedent și eu am sentimentul că, pe cît omenește mi-a fost cu putință, v'am servit fără nici o gîndire la interesele mele, fără slăbiciune și fără ca, d-lor, să iau cîmpii la succesele mele. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni entuziaste).

Și după doi ani de zile situațiunea noastră este așa, în cît nimeni nu ne mai poate tăgădui nu numai puterea noastră, dar nici legitimitatea puterei, nici buna influență a puterei noastre (Aplauze prelungite și îndelung repetate). Nu e destul, d-lor, să fii o putere, căci sunt și puteri răufăcătoare, și sunt și puteri vremelnice. Ceea ce am dovedit noi în acești doi ani, este că suntem o putere binefăcătoare și că suntem o putere statornică. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Vremea, vremea ne-a dat confirmarea și astă-zi nimeni nu mai îndrăznește să vorbească nici de aventură, nici de bulangism. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Și ce n'au cercat, d-lor, în contra noastră? Ce n'au cercat? Au cercat infamia acuzațiunei că suntem alimentați cu bani străini, și cînd au văzut că aceasta era prea groasă ca să înșele pe cineva, au început șoapta cealaltă: „Degeaba vă duceți cu dînșii; ei sunt condamnați la vecinica opoziție, ei nici odată nu vor fi în stare să facă ceva pentru d-voastră." (Aplauze prelungite, ovațiuni).

Erau, d-lor, într'un glas și unii și alții, ca să ne spue aceasta. De ce nu o mai spun de cîtva timp încoace?

Pentru că știu bine nu numai că ar minți, dar că ar spune o minciună pe care nu o mai crede nimeni. (Aplauze, ovațiuni). Și de cînd, d lor? De cînd s'a arătat voința țărei, prin acele alegeri repetate nu odată, repetate în același colegiu, repetate în aceleași orașe, de cînd d-lor s'a întărit puterea noastră și de cînd nimeni nu ne mai poate tăgădui dreptul nostru și putința noastră de a lua puterea, de cînd lucrul acesta îl simte și îl înțelege, orice om care cunoaște viața politica a Romîniei! De atunci nu le-a rămas decît un singur lucru: „Da forță, da partid, da alegeri, dar!... Dar oamenii aceștia nu au nici o idee pentru care luptă, oamenii aceștia nu au nici un program".

D-lor, nu astă-zi voi reaminti programul partidului. L'ați primit acum doi ani, și ca toate lucrurile omenești, el este supus complectărei și precizărei, și pot să vă afirm, că și asupra acelor puncte din programul nostru cari arătau numai tendințele fără a da formula în curînd se va prezenta și formula, căci oamenii cari știu că mîine trebuie să vină la guvern, trebuie să precizeze ce au de făcut. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Dar de ocamdată, d-lor, fiindcă se spune că noi nu luptăm pentru idei, ci luptăm numai pentru interesele de partid, întrunirea de astă-zi, campania de astă zi, ce este ea decît o campanie idealistă, ce este ea, decît lupta pentru o idee? (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Oare este în interesul nostru de partid de guvern ca să ne fie mîinele noastre legate, ca să fie arbitrarul nostru stînjenit, ca să fie putința noastră de nedreptate și de abuzuri zăgăzuită și oprită de o instanță superioară? Oare este în interesul nostru de opozanți ca să prevenim pe guvern, ca să nu facă una din acele fapte, care aduce atîta rușine și atîta pagubă unui partid, în cît nu le poate șterge într'o viață întreagă? (Aplauze prelungite, îndelungate ovațiuni).

Nu, d-lor, interesul de opozanți astăzi, interesul de guvern mîine, ar fi să se săvîrșască crima, pe care vrea s'o facă guvernul. Noi ne ridicăm însă, deasupra acestor interese. Pentru noi puterea nu are nici o valoare, dacă nu este să fie spre binele general și spre înălțarea țărei. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni.)

Pentru noi opoziția nu are înțeles dacă este ca să strîngă capital din pacatele altora, n'are înțeles de cît să oprească pacatele altora, pe atît pe cît omenește este cu putință. (Aplauze prelungite, ovațiuni îndelungate.)

Astfel d-lor, cum așa de bine ziceau toți oratorii, care m'au precedat, și dați-mi voe să fac o deosebită mențiune pentru doi, pentru cel mai nou printre noi, și pentru cel mai tînăr, pentru d. Mihail Antonescu, care pentru prima oară a venit în mijlocul nostru și care om neatîrnat, făcut prin munca lui și numai prin munca lui, el, căruia ideile de ordine nimeni nu i le poate tăgădui cînd a părăsit prietenii vechi și la cari ținea, și a venit în organismul nostru politic, ne-a dat încă un testimoniu, că aci este locul pentru toate conștiințele curate, pentru toate convingerile luminate. (Aplauze prelungite și îndelung repetate, ovațiuni.

Dați-mi voe sa fac și o deosebită mențiune pentru Titulescu, cel mai tînăr dintre oratorii de astă zi, și căruia îi spun aci în public că îmi amintește

primii mei ani de luptă politică, şi-i urez să aibă o carieră tot aşa... (Ovaţiuni) ...cînd zic tot aşa, înţeleg să nu fie nici odată stăpînit de cît de convingerea lui adîncă şi să nu se teamă nici odată să şi spună convingerea lui adîncă (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, entusiaste ovaţiuni.)

Toţi astă-zi v'au zis: campania noastvă este ideală, ne aparăm programul partidului fără alt intereses de cît interesele dumnevoastră. (Ovaţiuni prelungite.)

Daţi mi voie să vă citesc rîndurile aproape profetice din programul nostru relativ la chestiunea de astă-zi:

„Singura garanţie a ordinei este respectul legii nu numai de către cîrmuiţi dar mai ales de cîrmuitori. Pentru a stavili arbitrarul izvor de neîncredere şi de corupţiune, s'a creiat Conteciosul administrativ care stă strajă, în prejurul ilegalităţei, nu atît prin actele ilegale care le sfărîmă, ci prin cele mult mai numeroase pe cari le împedică.

Datoria unui partid conservator-democrat este să lărgească atribuţiunile acestui organism şi să facă să pătrundă astfel în massele profunde ale naţiunei credinţa în legalitate.

In adevăr, iubiţi cetăţeni, nu am să-mi pierd vremea în discuţiuni juridice, care sunt spulberate prin simpla cetire a încheiere Curţei de Casaţie. N'am să-mi pierd vremea să discut că partidul liberal dacă este constituţional sau nu, ca în această ţară să poată sfărîma nedreptatea, cînd, acelaş partid a cerut altă dată în programul lui ca justiţia trebue să dizolve consiliile judeţiene şi comunale. (Aplauze prelungite şi îndelung, repetate ovaţiuni.)

Şi nu sunt aşa de copil ca să-mi în chipui că domnii aceştia urmăresc respectul separaţiunei puterilor şi Constituţiunea de Stat, nu, d-lor, dar vă rog să vă aduceţi aminte de un lucru: cînd am venit noi cu legea Contenciosului liberalii judecîndu-ne sufletul nostru după al lor, ziceau; Aceasta este un pretext ca să numiască opt consieri la Curtea de Casaţie.

Foarte bine, ei astă-zi respectă consilierii şi noi astă zi ne ridicăm în picioare. Nu era pretext, era scopul cel curat: apărarea drepturilor d-voastră de către această instanţă. (Aplauze prelungite, îndelungate ovaţiuni.)

Dovada curăţeniei noastre de suflet se face astăzi şi dovada ticăloşiei lor de suflet se face tot astăzi. Cum? Trei ani de zile după ce ţara a trecut prin acea turburare groaznică, atunci cînd ea este străbătută de atîtea curente de jos in sus, unele legitime, altele nesănătoase, dar toate puternice, atunci cînd societatea omenească la noi; ca pretutindeni este sfărămată de atîtea doruri, de atîtea aspiraţiuni, de atîtea patimi şi de atîtea porniri, noi nu putem să dăm acestei naţiuni nici măcar legalitatea! Ce fel de stat suntem noi dacă nu putem să facem măcar atît? (Aplauze prelungite, ovaţiuni entuziaste îndelungate).

Cum d-lor? Noi guvernăm — clasele guvernante, dar guvernăm pentru toţi şi nu putem să le dăm la toţi nici bogăţia, nu putem să le dăm la toţi fericirea, nu putem să le dăm la toţi sănătatea, nu putem să le dăm nici măcar egalitatea politică,—căci eu nu vreau sufragiul universal; dar este un lucru pe care suntem datori să-l dăm, este un lucru pe care putem să-l dăm, pe care dacă nu-l dăm, atunci este bancruta ruşinoasă a statului modern, şi acest lucru este legalitatea pe care trebue s'o dăm (Aplauze prelungite şi îndeluug repetate, ovaţiuni entuziaste)

Cu ce voiţi d-lor, să menţinem ordinea în Stat? Procurorii şi jandarmii menţin numai ordinea materială, dar societăţile omeneşti nu trăesc numai din ordine materiale, ne trebue ordinea morală, adică acceptarea din partea tuturor a acelor restrîngeri necesare la apucăturile pe care firea omenească le pune în fie-care. Cum voiţi să avem ordine morală altfel de cît prin majestatea legi? Aceasta este baza ordinei: „nu este ordine fără lege"! Este aparenţă de ordine, este tăcerea sclaviei, nu este ordinea reală, ordinea voită, singura ordine pe care o primeşte o societate modernă. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, îndelungate ovaţiuni).

D-lor, eu merg mai departe, vreau să fiu cu d-voastră de o complectă sinceritate, cum sunteţi şi d-voastră cu mine. Eu nu pretind d lor că legea noastră a Contenciosului administrativ a îndreptat toate rălele, a împedicat toate nedreptăţile, a curmat toate ticăloşiile şi a întronat în ţara aceasta orientală cu veacuri de nedreptate, de hatîr şi de bacşiş, a întronat de odată toată Dreptatea. (Aplauze prelungite).

Nu este nici o lege care să poată face să se nască într'o zi în sufletul unei naţiuni ceea ce a pierdut in veacuri de robie, nu este d-lor, nici un om, nici o mînă de oameni cari să poată să ia un popor aşa cum a făcut istoria, şi să-l rîdice de odată la o civilizaţie pe care nu o are, dar totuşi legea noastră a dat acestei naţiuni altceva mai preţios de cît chiar legalitatea, ştiţi ce a dat? A dat credinţa în legalitate, care este mai mult chiar de cît legalitatea. (Ovaţiuni entuziaste nesfîrşite) Veacuri întregi în conştiinţa poporului acestuia, invaziunile, suferinţele, tiraniile adeseaori străine, nedreptăţile de tot felul, chiar nedreptatea istorică, care ne-a împărţit, căci, nu este aşa? Suntem unul din neamurile cele mai obijduite din cîte a făcut Dumnezeu pe faţa pămîntului, toate acestea au sădit în conştiinţa naţională ce? Credinţa în legalitate? Nu d lor, credinţa în arbitrar, credinţa în hatîr, credinţa în bacşiş, iar nici de cum credinţa-în legalitate. (Ovaţiuni prelungiie şi îndelung repetate).

Şi dacă legea noastră a Contenciosului administrativ a făcut să încolţească în sufletul ţărei acesteia starea mai înnaltă a credinţei omului, că dacă are dreptate dreptatea i se dă, că dacă legea este cu el, nu poate nimeni, ori cît de puternic să împedice legea pentru el, că legea este una pentru toţi, şi pentru cel mare ca şi pentru cel mic, că legea este pavăza noastră, că este scutul nostru, că este pîrghia înălţărei noastre de mîine. (Aplauze prelungite, nesfîrşite ovaţiuni); atunci d-lor, acel care vine să zmulgă din conştiinţa noastră naţională această floare care începea să încolţească, acela nu numai că face o peră criminală, dar acela este un nesocotit care nu şi dă seama ce sămînţă de turburare adîncă seamănă, şi ce furtună, fireşte, trebue să culeagă. (Nesfîrşite ovaţiuni entuziaste)

Iată de ce, d-lor, chestiunea aceasta nu este ca chestiunile ordinare, nu e vorba de o lege, nu e vorba de un impozit care se face şi se desface, nu e vorba nici numai de legea Contenciosului, o desfac ei, o refacem noi, nu este vorba de a se şti dacă va reuşi această tentativă de a se da înapoi mersul spre civilizaţiune al neamului romînesc. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate).

S'a găsit odată un guvern de oameni cari au avut gîndul curat şi care au avut şi norocul, şi cari au avut şi inspiraţiunea,—şi cîte acte mari nu s'a făcut din inspiraţiune! Şi cari au adus în ţara aceasta, unde nu avem nici o bază temeinică, unde istoria nu ne-a păstrat o aristocraţie puternică, unde biserica nu are acea influenţă pe care o are de exemplu în ţările catolice, unde burghezia este încă slabă pentru că în mare parte este străină, şi cea romînă este prea tînără, unde nu avem, d lor, de cît ţărani mulţi, foarte mulţi, însă inculţi şi ceva profesiuni libere, şi ceva resturi din clasele de altădată guvernante, în această ţară, unde prin urmare fabrica omenească, fabrica socială, aşezămîntul de care e legată viaţa, onoarea şi viitorul nostru al tuturora, nu are temelii pe cari să nu le poată zgudui nici un vînt şi nici o furtună, care să pună la temelia sacietăţei romîneşti credinţa în legalitate, care s'o înfigă în inima fie căruia, care să fie scutul lui cînd este lovit, speranţa lui cînd se crede nedreptăţit. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, ovaţiuni).

Nu a fost operă atîta de anulare de decrete, ori de permisiune de aliniere, cît a fost o operă ideală, o operă de progres moral, o operă de înălţare socială, o operă de adevărată democraţie conservatoare, care însemnează, d-lor, egalizarea noastră a tuturor, nu egalizarea noastră de a fi toţi îngenunchiaţi sub călcăiul administraţiei, dar fiind toţi înalţaţi dinaintea majestăţei Legii! (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, ovaţii).

Şi mă întrebaţi, d-lor, poate, de ce v'am convocat. Să vă spun de ce v'am convocat. Aşa de des am auzit spunîndu-mi-se: „Toate aceste sentimente de cari vorbeşti sunt iluziunile voastre, ale cîtorva iluzionişti, poporul, ţara, puţin se interesează de această chestiune".

Vine o alegere, aceasta o pricep, vine o chestiune de impozit, o pricep; vine o chestiune de interes profesional al unei clase, o pricep; dar această chestiune de demnitate a omului, această chestiune de credinţă în legea ţărei lui această chestiune superioară şi înălţătoare nu are răsunet în massele populare". Am voit să le dovedesc că nu este aşa, că vă calomniază fiind-că nu vă cunoaşte. Am voit să dăm dovadă că cel puţin în această privinţă, suntem toţi de o potrivă, că toţi romînii, şi cei sus puşi şi cei jos puşi, şi cei înzestraţi de natură şi cei mai puţin înzestraţi, şi cei cărora soarta le-a dat averi de protejat, şi cei cărora soarta nu le-a dat de cît demnitatea de aparat, că în toti e aceeaşi dorinţă de viaţă liberă şi în ordine, dar în stat liber şi legal. (Aplauze prelungite ovaţiuni.)

Ceea ce, d-lor, cer de la dvoastră după frumoasa manifestaţiune de aci, nu este ca să eşim să facem manifestaţie pe stradă mai puternică este aceasta de aici fiind că aici ne vedem, se ştie cine a fost, nu suntem trecătorii care se adună de curiozitatate, ca după orice vicleim. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate.)

Altceva cer de la d-voastră, fie care să fie pătruns de importanţa chestiunei şi de frumuseţea ei, fie care să fie apostol, şi să ducă pretutindenea acelaşi glas şi aceeaşi idee, căci ei au convingerea d-lor,—şi fără această convingerea n'aşi face politică,—că atunci cînd într'adevăr sufletul unei ţări este hotărît într'o chestiune, nimic contra lui nu se poate, şi orice s'ar făptui este efemer şi nu are durată. (Aplauze prelungite, furtunoase ovaţiuni.)

Spuneam, d-lor, unui om politic mai alaltăeri: m'am primblat în toată ţara vorbesc cu atîta lume, vine şi la mine atîta lume ne aprobă ne aplaudă vorbesc cu noi, cei cari ne vor, cei cari ne plac, cei cari speră cu noi. In chestiunea Contenciosului nu avem la spatele nostru numai pe acei care ne vor pe noi, avem la spatele nostru întreaga conştiinţă a naţiunei. (Ovaţiuni nesfîrşite.

Această chestiune nu este, a partidului conservator-democrat nu este măcar nici a fostului întreg partid conservator, nici a lui Badareu, nici a mea, nici a nimănui, ci este chestiunea d-voastră a tuturora. (Aplauze prelungite şi îndelungi ovaţiuni) Este chestiunea posibilităţei de un viitor pacinic liber, şi progresiv al acestei ţări. (Ovaţiuni entusiaste nesfîrşite.)

Credeţi mă că nu exagerez nimic cînd vă spun eu unul mă îngrozesc de uşurinţa oamenilor cari nu-şi dau seama de ce se petrece în societatea noastră, şi cari nu pricep că în România dela 1910 a rupe şi credinţa în legalitatea este a face o crimă pentru ale cărei urmări eu nu primesc să iau nici o respundere! (Ovaţiuni îndelungate şi nesfîrşite.

Jubileul pinacotecei din Iasi

—Cu prilejul împlinirei a 50 de ani—

Comitetul de iniţiativă a trimis următoarea circulară tuturor foştilor elevi şi profesori ai şcoalei de Belle Arte din Iaşi:

In Octombrie 1910, se împlinesc 50 ani dela înfiinţarea Pinacotecei şi Şcoalei de Belle-Arte din Iaşi, odată cu a Universităţii.

In acest scop s'au hotărît serbări jubiliare, pe deoparte de către întreg corpul profesoral al Universităţii, iar pe de alta de profesorii Şcoalei de Belle Arte, care au şi ales un comitet de iniţiativă, compus din profesorii şcoalei şi o parte din absolvenţii ei, avînd ca preşedinte de onoare pe d. Em. P. Bardasare, directorul Şcoalei şi Pinacotecei, dr. Şt. Possa preşedinte activ şi secretar d. A. D. Atanasiu, toţi profesori ai şcoalei de Belle Arte.

Se va alege şi un juriu, la momentul potrivit, pentru alegerea lucrărilor care vor figura la expoziţia retrospectivă, ocazională.

Serbările vor avea loc în aceleaşi zile la fiecare din instituţiile respective.

Din partea Universităţii a fost învitată toată Familia Regală, care s'a şi decis a lua parte; asemenea au fost învitate, pe lîngă Universaitatea din Bucureşti, să fie reprezentate şi cele streine prin delegaţii lor. Iar şcoala noastră va invita pe colega sa, Şcoala de Belle-Arte din Bucureşti.

Importante şi frumoase serbări se vor da cu această ocazie în oraş, spre a mulţămi publicul strein ce va veni.

Ca şi şcoala noastră să se afirme şi să se impue prin trecutul său, arătînd ţării şi străinătăţii, că şi la noi artele frumoase au fost şi sunt cultivate de 50 de ani, datori suntem să serbăm cît mai măreţ acest jubileu.

In acest acop comitetul de iniţiativă, în adunările sale generale de până acum a decis următoarele:

1). Să se organizeze o expoziţie retrospectivă de lucrările foştilor şi actualelor profesori şi a foştilor elevi eşiţi din această şcoală.

Vă rugăm deci să parti ipaţi negreşit cu cîteva din lucrările cele mai distinse originale (în pictură, desemn, aquarelle, pastelle istorice, portrete, genre, peisaje, animale, natură moartă...) şi a ne comunica între 1—25 Iulie numărul lucrărilor, mărimea lor cu ramă cu tot; trimiterea lor se va face până la 15 August.

Asemenea, dacă vom avea spaţiu îndestulător, vom organiza şi o secţie de lucrările foştilor elevi premiaţi de la 1860 pînă în prezent.

2) La Universitate în timpul acestor serbări se va face dezvelirea statuei lui Mihail Cogălniceanu, iar la noi se va face desvelirea bustului lui Gh. B. Panaiteanu care a fost primul profesor şi director al Pinacotecei şi şcoalei timp de 32 ani.

Pentru aceasta s'a dispus lucrarea în marmoră a acestui bust, care va fi aşezat pe un pedestal special în curtea şcoalei, iar cheltuelile vor fi acoperite prin subscripţii de către foştii elevi ai şcoalei şi iubitorii de arte frumoase.

Credem de datoria noastră a vă trimete şi dv., o listă, ca fost elev a lui Panaiteanu, şi a vă ruga să bine voiţi a subscrie dv. în capul ei şi apoi ceilalţi prieteni ai d-voastră, care vor bine voi.

3) In una din cele patru zile de la începutul lunei Octombrie viitor, fără a putea preciza acum, va începe serbarea jubileului nostru cu discursurile inaugurale ţinute dintre actualii profesori ai şcoalei de Belle-Arte şi dintre foştii elevi, care vor voi să se înscrie din timp şi din care se va alege unul, doi. In aceiaşi zi se va deschide şi expoziţia şi se va desvăli bustul.

La această serbare va fi rugată a onora cu prezenţa Sa Familia Regală cît şi invitaţii de la sărbările pentru Universitate.

4) In una din serile de spectacol ce se vor da la Teatrul Naţional va participa şi şcoala nosstră cu unul sau două numere privitoare la artele frumoase.

In linii generale acesta este programul stabilit pînă acum, pentru sărbări. Alte dispoziţii şi decizii ce se vor lua de către comitetul organizator, se vor comunica la timp.

De la activitatea şi stăruinţa cu care veţi lucra, depinde succesul dv., şi al şcoalei în general.

Nici odată nu s'a prezentat ocazia mai favorabilă ca acum pentru a pune mai mult în evidenţă pe acei cari s'au dedicat artei şi învăţămîntului acestei însemnate ramuri de activitate, spre a atrage atenţia publicului şi a răspîndi gustul pentru cultivarea artelor frumoase.

Credem că multe din lucrările expuse vor fi cumpărate de public.

In aşteptarea răspunsului dv., pe adresa preşedintelui Dr. St. Possa, profesor la Belle-Arte, vă rugăm să primiţi încredinţarea deosebitei noastre consideraţiuni.

Preşedinte, *Dr. St. Possa.*
Profesor la şcoala de Belle-Arte
Secretar, *A. D. Atanasiu.*
Profesor la şcoala de Belle-Arte

Litere-Ştiinţe-Arte

Magda.—Imprejurări neprevăzute au lipsit pe iaşani de o puternică şi nouă senzaţie artistică: D na Agatha Bărsescu-Radovici nu va mai apare în „Hamlet" ci va da mîne seară *Magda*, cu concursul excelentului artist Radovici în rolul colonelului Schwartze. Puţine roluri convin atît de mult personalităţii şi temperamentului marei artiste, ca acel al *Magdei* lui Sudermann, în care d-na Bărsescu pare a-şi întrupa însăşi existenţa ei atît de bogată în triumfuri şi frămîntări, bogată în suiri şi în dezamăgiri,—existenţa împărţită între două patrii, între două lumi,—glorioasă şi tragică în acelaş timp.

Publicul iaşan va întîmpina din nou pe marea artistă cu simpatia pe care i-a aratat-o de cîte ori a reapărut în rolul ei favorit—acel al Magdei—cu atît mai mult cu cît de astă dată e secondată şi de C. Radovici, admirabilul artist angajat la Neues Schauspielhaus şi care joacă pentru pentru prima oară în limba romînă în faţa publicului iaşan.

*

La Monte-Carlo s'a cîntat o premieră de Massenet „Don Quijotte", operă în 5 acte, cu textul de Henri Caen. A fost un colosal succes pentru tenorul Chaliapine în rolul titular.

*

Suzanne Després n'a făcut pînă astăzi turnee în Franţa. S'a hotărît însă să organizeze acum în cele mai principale oraşe franceze avînd o singură piesă în repertor: „Suzette" de Brieux.

*

In biblioteca „Lumen" au mai apărut următoarele interesante publicaţiuni: „Să nu ucizi"! de Leo Tolstoi, traducere de A. Luca. „Din trecutul depărtat" de C. Dobrogeanu-Gherea (Fragment de Amintiri) pagini extrem de mişcătoare.

*

Cu ocazia vizitei pe care Anatole France a făcut-o bolnavului Bjoernson, medicul acestuia a spus între altele. Marele scandinav e „hors concours". Nici el nici colegii lui nu mai aveau nici o speranţă să l scape ci considerau starea lui ca o agonie.

Extremităţile erau vinete şi se aştepta sfîrşitul din moment în moment. Pentru a doua oară bătrînul scriitor scapă de moarte, ca prin o curată minune.

*

Una din orchestrele în adevăr bune, e fără îndoială şi aceia care concertează la berăria Azuga. Orchestra are elemente din cele mai bune şi e condusă de un virtuos violonist, d. Gh. Sprinceană, un fiu al Iaşilor, care şi-a terminat acum cîţi va ani, cu mult succes studiile la Conservatorul din Iaşi, pe care şi le-a continuat apoi în străinătate. Sprinceană e şi un solist de merit şi cu ansamblul care'l are execută cu atîta fiinţă atît bucăţile uşoare, cît şi de muzica clasică, opere, naţionale etc.

Sprinceană e în adevăr un talent, cum nu se găsesc multe şi ar trebui cît mai mult încurajat.

Informaţii

Partidul conservator-democrat din Iaşi invită pe cetăţenii Iaşului la întrunirea publică de protestare contra desfiinţărei contenciosului administrativ.

Intrunirea va avea loc în sala Pastia, Duminică, 14 Februarie c., ora patru d. a.

❑ *Am anunţat că există un mare curent în Cameră, ca taxa de 5 la sută să nu fie percepută de cît de la trupele străine.*

Amendamentul în acest sens va fi depus de d. I Lahovari şi va fi acceptat, se zice, de comitetul delegaţilor.

In trupele străine vor fi cuprinse şi panormele, cinemotografele, menageriile, balurile mascate ş. a.

❑ *Creditul rural a reînscris, în budgetul viitor, renta de 20,000 lei anual pentru d. D. A. Sturdza.*

❑ **O representaţie extra ordinară.**—*In beneficiul lui Mircea Pella va avea loc Sămbătă, 27 c., o representaţie cu adevărat extra-ordinară. Se vor da două piese ne mai jucate în Iaşi:* în cuşca leilor şi Romeo şi Julieta la Mizil, *de G. Ranetti.*

Pella va reuşi, prin beneficiul seu, să transforme monotonia în veselie turbată.

❑ **Recrutările.**—Operaţiunile de recrutare pentru clasa anului 1910, vor începe după cum s'a anunţat, Luni 15 Februarie c.,

Comisiunea va lucra ast-fel: în zilele de 15, 16, 17 şi 18 Februarie la comisia disp. I-a, la 20, 21 şi 22 Februarie, la comisia disp. II-a, la 25, 26, 27 şi 28 Februarie la comisia III-a, la 1, 2, 3 şi 4 Martie la comisia IV-a, şi la 6, 7, 8 şi 9 Martie la comisia V-a.

La 15 Martie comisiunea va începe să statueze quantumul taxelor militare.

❑ Eri a avut loc, la cimitirul Eternitatea înmormîntarea elevului Jean Siriteanu din clasa III-a a şcoalei superioare comercială.

Carul funebru a plecat de la locuinţa părinţilor săi, din strada Cerchez şi a parcurs străzile Muzelor, De sus, Alexandri, oprindu-se în faţa şcoalei superioare comerciale, unde au vorbit doi colegi de ai lui: Mateescu N, şi Harnagea Petru.

De aci s'a continuat drumul prin str. Golia, Cucu şi Eternitatea.

La cimitir, în faţa bisericei s'a oficiat prohodul, iar după terminare, a vorbit colegul său Gaitan Bogdan. De aicea corpul regretatului a fost dus de colegi pînă la mormînt, unde a vorbit un alt coleg, Lăzărescu Octavianus.

❑ La Botoşani a început să apară „Tribuna", foae bisericească sub conducerea unui comitet.

„Tribuna" îşi anunţă ast-fel apariţia sa:

„Imprejurările triste, pe deoparte prin care trece Biserica românească de cît-va timp, provenite fie în sînul ei, fie din pricina atacurilor ne mai auzite aduse celor mai autorizaţi reprezentanţi ai ei; situaţia creiată clerului inferior (preuţi şi diaconi) prin ponegrirea şefilor lor; pe de altă parte încercările ce s'au făcut şi se fac, pentru îndrumarea preutului spre a 'şi îndeplini în mod mai eficace misiunea sa pe toată ţărîmurile; direcţiunea nepotrivită ce se impune preutului prin aşa numita „activitate extra bisericească" pe care se pune cu mult mai mare preţ, de cît pe activitatea pastorală propriu zisă,—acestea toate, unite, cu lipsa unei reviste bisericeşti în Moldova au contribuit la apariţia „Tribunei".

Şi mai departe, noua revistă bisericească scrie: „Prin modificarea legei Sinodale şi înfiinţarea Consistorului superior bisericesc, s'a dat naştere unei mari tulburări în Biserică. „Tribuna" regretînd adînc că conflictul Sinodal nu s'a aplanat, declară de la început că de şi în principiu este pentru un consistoriu superior bisericesc, nu poate însă să nu 'şi manifeste simpatiile şi admiraţia sa pentru P. S. Episcop de Roman, care caută să ferească Biserica de erezii şi să salveze prestigiul Episcopatului.

❑ Reclamaţiunile pentru orice fel de scutiri, amînări sau dispensări pentru ţinerii din judeţ, se vor face la prfectura de judeţului între 20—30 Martie.

❑ D. C. Hociungescu a fost numit ca mijlocitor autorizat pe lîngă oborul de cereale din localitate.

❑ Consulatul francez din localitate a anunţat camerei de comerţ, ţinerea unui congres internaţional a producătorilor de vinuri, spirtoase şi altele, la Bruxelles, în acelaş timp cînd va funcţiona şi expoziţia internaţională din acel oraş.

❑ Camera de comerţ în şedinţa de la 6 Februarie a. c. a luat dispoziţiunea ca de la 1 April a. c. salariile funcţionarilor săi, să fie supuse unei reţineri de 10 la sută, cari se vor consemna la prima cassă de economie din Iaşi, pentru a forma un fond de pensii.

❑ In „Ordinea" de astă zi sub titlul „Scrisori din Iaşi" au apărut următoarele actualităţi iaşane: „Vin ori apă?—Lucrări întîrziate.—Primavara ideală.—Administraţia de mîne.—Scumpetea apei.—Intre focuri.—Iaşul cerşetor.—Un cîntec vechi: „Arderea Ieşilor".—Şumulenizme.—Cătră frumos.—Femenism la teatru. — Tablourile furate. — Expoziţia Sanielevici.

DIVERSE

— La spitalul Sf. Spiridon a fost internată femeea Maria Pascu, din Holboca, fiind grav maltratată şi înjungheată cu cuţitul de către două femei din acea comună,

Ultime informaţii

❑ *Prin noul budget al ministrului de război, vor fi desfiinţate cele două escadroane de escortă, din Bucureşti şi Iaşi, şi alte regimente de cavalerie.*

❑ *Comitetul pentru rîdicarea unei statui lui M. Kodălniceanu, se va întruni, în sala senatului Universitar din Iaşi, Dumineca, 14 Februarie, ora 5 p. m*

Se va lua — şi sperăm că se va lua — o hotărîre definitivă asupra comenzei statuei, care urmează a fi desvelită în Octombrie, cu prilejul serbărilor jubiliare ale Universităţei locale.

*

Societatea de binefacere „Moldova" din Iaşi va organizează o mare serbare în profitul mărirei fondului pentru statuia lui Kogălniceanu.

Exemplul merită a fi imitat şi de celelalte societăţi din Iaşi.

❑ **Legea teatrelor**.—Ziarul cel mai oficios al partidului liberal, *Independenţa*, publică un articol în chestia legei teatrelor, în care atacă vehement pe toţi acei liberali —opoziţia nu contează—cari şi-au permis să discute proiectul referitor la reforma legei teatrelor.

Este foarte interesant să reproducem din articolul „Independenţei":

Decretul din Moscova nu rîdicase de sigur, comentarii atît de arzătoare şi variate ca reforma legei teatrelor, asupra căreia Camera se căzneşte de două zile.

O primă constatare surprizătoare este numărul necrezut de mare a legislatorilor, cari se cred a fi foarte competenţi în materie de artă dramatică, a legislatorilor, cari, pînă acum, n'au zis cuvînt de leac într'o cheste oare-care. Limba lor s'a deslegat, însă, de îndată ce fu vorba de teatru.

*

Domnii Culoglu, Mîrzescu, Dimancea, Diamandi—cari au propus amendamente în contra proiectului ministerial, sunt, deci, fiindcă au procedat astfel, oameni, cari se amestecă unde nu se pricep şi cari prin nepriceperea lor, căznesc Camera de atîtea zile, ca şi cum ar fi vorba de cine ştie ce lucru mare!

❑ Decanatul facultăţei de litere a intervenit la minister pentru crearea unui post de secretar, special pentru acea facultate.

❑ Comisia de judecată a condamnat pe învăţătorul C. Antonescu, de la şcoala din Bălăbăneşti, jud. Tutova, cu luarea lefei pe timp de zece zile.

❑ Camera de comerţ în adunarea generală a prevăzut în budgetul anului viitor, augmentarea salariilor funcţionarilor.

❑ Comuna Iaşi, avînd în vedere sus ţinerile mai multor consilieri cum că în strada Carp, se află două mari instituţii: liceul Humpel şi institutul de chimie, şi cum în planul de canalizare a oraşului acea stradă nu era prevăzută, a hotărît să canalizeze şi acea stradă.

❑ La primărie se continuă cu studiarea proectului pentru formorea unui corp de pompieri.

Se crede că proectul definitiv va prevedea formarea a trei secţii: una cu automobile, pentru centrul oraşului şi două cu cai pentru celalte părţi.

Intre acestea, ministrul de interne a cerut administraţiei să-i comunice suma ce o va aloca în buget pentru serviciul de pompieri.

Se crede că la ministerul de interne se plănueşte formarea unor corpuri de pompieri, cari vor fi pendinte de acel minister, formînd un corp aparte ca şi jandarmăria rurală.

❑ Primarul fiind bolnav plecarea sa la Bucureşti în chestia împrumutului şi taxelor pentru apă, a fost amînată.

❑ Asară, în faţa a numeroşi membri ai cercului didactic, d. Gorescu şi-a desvoltat conferinţa sa tratînd despre „Evoluţia fiinţei". După ce a aratat părerile vechilor religii despre origina fiinţei, atacînd şi povestirile biblice, cari escelează prin naivitatea şi copilăria lor, a trecut la expunerea ştiinţifică a originei vieţei şi a evoluţiei fiinţei, plecînd de la protozoare la om.

Concluziile trase din acest espozeu au fost foarte instructive.

Membrii cercului au mulţumit conferenţiarului de frumoasa conferinţă.

❑ **După o lipsă de două săptămîni d. Al. Zdrobici, directorul prefecturei de poliţie, s'a reîntors azi în localitate.**

❑ **Astă-zi s'a oficiat, cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei Sf. Haralambie, din strada cu acelaş nume.**

Serviciul religios a fost oficiat de protoereul judeţului asistat de mai mulţi preoţi.

❑ **D. d-r G. D. Panaitescu, de la Băseşti (Fălciu) a fost mutat la Răducăneni; d. d-r I. Morţun de la Borca (Suceava) a fost mutat la Stăneşti (Vlaşca).**

❑ **Pe ziua de 1 Aprilie vor fi scoşi la pensie din oficiu 20 de funcţionari din poştă şi telegraf, care au împlinit 35 ani de serviciu.**

❑ **Incercare de sinucidere**.—Astă noapte lăcătuşul Frantz Palchievici din strada Zugravilor No. 4 a încercat să se sinucidă, bînd o soluţie de piatră vînătă.

La ţipetele disperate ale victimei sărind femeia sa şi ciţi-va vecini, au dat ajutoarele necesare, avizînd în acelaş timp şi autorităţile.

Au sosit imediat la faţa locului comisarul Stroian, de la secţia I-a, Dan comandantul sergenţilor şi Ştefăniu ajutorul.

Intrebat asupra cauzelor care l'au determinat să comită acest fapt, numitul a declarat că în timpul zilei, certîndu-se cu soacra sa, s'a dus la o cîrciumă unde a băut pănă seara, şi întorcîndu-se acasă a disolvat în apă o cantitate de piatră vînătă, pe care apoi a băut-o.

Graţie ajutoarelor date de familie, numitul se află în afară de ori ori ce pericol.

❑ Toţi dispensaţii care aparţin contigentelor 1909 şi 1910, trebue să se prezinte înaintea consiliului de revizie, care-şi va începe operaţiunile Luni 15 curent, spre a justifica că îndeplinesc încă condiţiile pentru care au fost dispensaţi anii trecuţi de serviciul militar activ.

❑ In Hîrlău s'a format un comitet de iniţiativă pentru rîdicarea unui monument în amintirea vitejilor căzuţi în războiul din 1877.

Comitetul a admis oferta cunoscutului sculptor d. Ernest Tatomir, care va executa lucrare pentru 6000 lei. Monumentul va fi aşezat în faţa catedralei Sf. Gheorghe.

❑ D. St. Sihleanu, inspectorul general al învăţămîntului superior a sosit azi dimineaţă în localitate.

❑ In cercuri medicale se crede, că serviciul sanitar al comunei, care este pus sub privigherea direcţiei sanitare generale, va trece din nou sub privigherea administraţiei comunale.

❑ După regulamentul C. F. se va institui, pentru judecarea funcţionarilor, o comisie de judecată, care ea singură va fi în drept să pronunţe destituirile de funcţionari.

Comisia se va compune dintr'un preşedinte şi trei membri, dintre care unul va fi de acelaşi grad cu funcţionarul dat judecăţei.

❑ Ministerul instrucţiunei publice va veni în ajutorul comunei cu suma de 61 mii lei, pentru lucrările necesare alimentării cu apă a şcoalei normele „Vasile Lupu".

❑ Ministerul agriculturei a trimes o circulară prefecturei judeţului, prin care cere ca în vederea apropierii epocii de remontă, să pună în vedere proprietarilor cari doresc să ia armasari de la stat ca să-şi trimeată din timp cererile lor acelui minister. Cererile vor fi însoţite de un certificat eliberat de medicul veterinar, prin care să se arăte că printre caii acelor proprietari nu există nici o boală contagioasă.

❑ Funcţionarii prefecturii judeţului în urma unui apel al celor din judeţul Olt, au semnat un memoriu, pe care-l vor prezenta corpurilor legiuitoare, şi prin care cer sporirea salariilor lor, faţă de greutăţile zilnice şi nevoile ce întîmpină.

❑ Expoziţia de pictură. — *S. Sanielevici, care s'a deschis eri în salonul Clubului Meseriaşilor din Piaţa Unirei, a fost foarte mult vizitată de un mare număr de persoane de marcă din oraşul nostru.*

❑ Primim plîngeri contra comisarului gărei, care, în lipsă de altă ocupaţie, mai avuabilă, torturează şi persecută pe birjarii, cari vin la gară pentru pasageri.

D. prefect de poliţie este rugat să ancheteze.

❑ **Judiciare**.—Există un vechiu proces între principele D. Sturdza, decedat, şi d-nii Marcu Fischer şi B. Iuster pentru o diferenţă de cîştiu, de 8000 lei anual, la domeniul Flămînzi.

Procesul, care se află pendinte tot de tribunal, s. III, se urmează acum între cei trei erezi ai decedatului prinţ şi ceilalţi doi şi a venit astă-zi, din nou, în judecată.

D. P. Sion, unul din avocaţii reclamanţilor, a rădicat un incident pentru chemarea la interogator a erezilor, în special a prinţului Mihai.

D. M. B. Cantacuzino, din partea erezilor Sturza, combate incidentul.

— Const. Ciocan s'a făcut vestit şi temut prin numeroasele furturi de vite ce le-a operat în judeţul Iaşi, în special în Siliştea şi P.-Iloaiei.

Condemnat de tribunal la cinci ani închisoare, Ciocan şi-a văzut redusă pedeapsa ieri, în apel, la doi ani.

— Curtea s. II va judeca mîine apelurile ministerului de lucrări publice şi prefecturei de Tutova în contra achitărei d-lui N. Andronescu, fostul inginer şef al judeţului Tutova, învinuit de abuz de încredere.

In proces va depune mîine, ca martor, d. V. Cambureanu, actualul inginer şef al judeţului Tutova.

— Insemnatele fraude silvice pe cari corifeul junimist Alecu Şoarec le-a comis în pădurile Statului din Neamţ, vor veni Sămbătă, 13 c. în judecata curţei de Apel, s. II.

Tribunalul a condemnat pe Şoarec la 15,000 lei amendă, sentinţă care a fost apelată şi de el şi de minister.

Şoarec va fi aparat de d. M B. Cantacuzino, care, cînd a părăsit magistratura, în 1900, debutase ca avocat apărîad tot pe acest Şoarec, într'o altă afacere delicată, de care fusese absolvit de curte.

— Curtea s II a fixat la 4000 lei cauţiunea lui Gr. Cernovodeanu, ca să se poată presenta liber înaintea casaţiei, în procesul seu pentru faluş în acte private.

— Cuvîntul antisemit constitue el o insultă?

Judecătoria ocolului rural din Iaşi va avea să se pronunţe asupra acestei delicate chestiuni.

Doi evrei se certau. In cursul certei unul spuse celuilalt: „tu eşti mai rău de cît un anti-semit".

De aci proces, care avea să fie judecat astă-zi, dar s'a amînat.

— Perceptorul C. Todiraşcu, făcîndu-se vinovat de delapidări de bani publici, a fost condemnat astă-zi la un an închisoare.

—In procesul Sturza-Fischer, despre care vorbim mai sus, tribunalul a admis chemarea la interogator numai a prinţului Mihai Sturza.

— Procesul însemnatului faliment Mendel Mendelsohn se va judeca la 24 Februarie, la secţia II a a tribunalului.

❑ Doamna Teodorini se află la Buenos-Ayres, unde a deschis o şcoală de canto.

❑ Ancheta la pinacoteca din Iaşi se urmează de astă-zi dimineaţă. — D-nii Sihleanu şi Strîmbulescu, inspectorul de desemn, se ocupă cu inventariarea tablourilor.

❑ Cea mai bogată înscenare cinematografică din toate cele văzute pînă astăzi este fără îndoială „Cleopatra", regina Egipetului, reconstituire datorită dramaturgului Daniel Riche şi interpretată de luceferii Comediei Franceze cu d-ra Madeleine Roch în rolul titular. Toate decorurile, mis-en-scenele şi costumele sunt fidel reproduse în stilul anticului şi clasicului Egipet.

Celelalte părţi din noul program cinematografic care îacepe mîine Joi 11 Februarie a. c. în sala Circului Sidoli, cuprinde multe vederi după natură precum o preumblare la Jersay, pitoreasca insulă anglo normandă, cu cele mai interesante poziţii din acele locuri. Lupte sportive, foarte atractive, între şampioni din străinătate, cu renume şi la Bucureşti, sunt deasemenea cuprinse în noul program. Oglinda logodiţilor. Nu e chip de făcut ceva din Adolfina, Gelozia la malul mărei, Fără emoţii, sunt comedii pline de humor şi sarcasm şi toate de o superioară reuşită. Cîte-va piese teatrale, jucate de cei mai buni artişti ai scenelor pariziane, complectează apoi noul program al teatrului cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli care începe mîine Joi 11 Februarie a. c.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 10 Fevruarie

Intre d-nii Haret si Brătianu

Bucureşti.—D. Haret, care părea că cedează stăruinţelor d-lui Ionel Brătianu pentru a nu demisiona în urma votului de blam, de la Cameră, continuă de a'şi arata nemulţumirea ameninţînd veşnic cu demisia.

Primul ministru insistă mereu pe lîngă d. Haret, promiţînd-i că va lua toate măsurile pentru ca să nu păţească acelaş lucru la Senat, care l'a păţit la Cameră şi tot odată promiţîndu-i că va putea obţine un răsvot la Cameră.

D. Haret continuă însă de a face pe suparatul.

Starea d-lui Carada

Bucureşti.—Starea d-lui Eugen Carada continuă de a fi cît se poate de gravă.

Directorul Băncei Naţionale se află de eri într'o complectă letargie.

Boala unui magistrat

Bucureşti.—D. Prodan, consilier al Inaltei Curţi de Casaţie, se află de cîte va zile grav bolnav.

Dr. Lueger din nou operat

Viena.—Dr. Lueger a fost din nou operat azi inainte de amiază. Noui mari focare purulente au fost deschise. Starea primarului Vienei este foarte gravă

*

Viena.— O telegramă sosită de la palatul regal din Bucureşti roagă pe vice primarul Vienei să comunice M. S. Regelui Carol, ştiri despre starea dr. Lueger.

*

Viena.— Dată fiind operaţia ce s'a făcut, dr. Lueger a petrecut destul de bine. Primarul să plînge de puternice dureri. Spre seară i s'au făcut injecţiuni de morfină. Medicii nu părăsesc de fel speranţa de a putea scapa viaţa primarului Vienei.

Recompensă naţională-liberală!

Bucureşti — Azi s'a depus la Cameră un proect de lege, din iniţiativa parlamentară, prin care se institue o dotaţiune de 30,000 lei anuală pentru preşedinţii Corpurilor Legiuitoare!

Frumoasă recompensă naţional-liberală, pe spetele Statului!

Din Turcia

Constantinopol.—Printre deputaţii cari au întrat în noul partid populist, se citează un vice-preşedinte al Camerei şi cinci membri ai partidului tinerilor turci. Programul noului partid are de bază, întărirea suveranităţei poporului, în opunere cu tendinţele conservatoare urmărite de Ferid Paşa.

Fiul fostului Sultan

Constantinopol.—Abdourrahun, fiul fostului Sultan Abdul Hamid şi trei fiice ale fostului Sultan, însoţit de opt doamne din harem şi de patru ofiţeri, au sosit aci dimineaţă. Cercurile turceşti afirmă, că însuşi fostul sultan a cerut depărtarea fiului seu, temîndu-se ca acesta să nu-l trăvească.

Proectul electoral

Berlin.—Comisiunea numită pentru studiarea proiectului electoral, a adoptat moţiuuea combinată a conservatorilor, tinzînd la menţinerea alegerei indirecte şi a centrului, ţinînd la stabilirea principiului alegerei secrete.

Aehrenthal la Berlin

Berlin.—Imparatul Wilhelm a primit azi la orele 12 jam. pe contele D'Aehrenthal. La ora 1 a avut loc un prînz la castelul regal, dat de împarat în onoarea ministrului de externe al Austro-Ungariei. Erau invitaţi de asemenea principesa Victoria Luiza, d. Betman Hollweg, d. de Schoen.

Contele D'Aehrenthal a făcut în cursul dimineţei o vizită cancelarului imperiului.

Parlamentul irlandez

Londra.—Adunarea deputaţilor irlandeji a hotărît în unanimitate a nu complica marea chestiune a restricţiunei dreptului de veto al lorzilor, prin propuneri de amendamente sau prin moţiuni.

CAMERA

Un nou vot de blam d-lui Haret

Bucureşti. — Se urmează cu discuţia la legea teatrelor, care, se vede că a fost menită să fie prilejul unui isvor de voturi de blam pentru d. Sp. Haret.

D. Gh. Mîrzescu a depus un amendament prin care se cere ca să se dea societăţei dramatice din Iaşi, Teatrul gratuit şi că în ce priveşte taxa de 5 la sută, să fie repartizată în 3 părţi egale, pentru cele 3 teatre: din Iaşi, Bucureşti şi Craiova.

S'a întrunit comisia delegaţilor împreună cu d. ministru Haret şi d. Procopiu a anunţat că rezultatul consfătuirei delegaţilor e ca să se admită partea I-a a amendamentului şi să nu admită partea privitoare la repartizarea taxei de 5 la sută.

D. Sp. Haret declară însă că d. Procopiu a înţeles pe dos, întru cît comisiunea delegaţilor a hotărît să se admită partea II-a a amendamentului, iar nu partea I-a.

D. Ferechyde a explicat şi d-sa încurcătura, însă spre marea surpriză a d-lui Haret, majoritatea Camerei votează partea I-a a amendamentului.

D. Haret a declarat că guvernul ar avea intenţia să modifice la Senat legea şi apoi să fie readusă din nou la Cameră.

Legea a fost votată în total.

Dr. Susana Wexler-Grossi
Boli de femei—faceri.
Strada Anastasie Panu 43

Societatea pentru pace

Viena.—Adunarea anuală a societăţii Austriace pentru pace a avut loc aci. Adunarea a hotărît să se adreseze o petiţiune universală către cea de a treia conferinţă pentru pace, ce se va ţinea la Haga, prin care să se ceară că toţi semnatarii convenţiei de la Haga să se oblige ca pe cale de convenţiuni, să proceadă numai la modificări eventuale, fie a autonomiei sau a recunoaşterei statu-quo-i teritorial

Mulţumire

Mulţumim în un mod foarte cordial, d-lui Chirilă antreprenorul pompelor funebre, precum şi d-lor P. Fântânaru, ajutor de primar şi maior Nădejde din batal. 4 vânători, cari au arătat atîta bună voinţă şi tragere de inimă, faţa de noi, acceptînd şi îndeplinindu-ne toate propunerile făcute, relative la înmormîntarea iubitului nostru coleg Jean Siriteanu.

Elevii clasei a III a şcoala sup. comercială Iaşi

S-a pierdut un cîine prepelicar, alb capul şi urechile castanii. O pată castanie la dreapta corpului şi la rădăcina coadei. Coada tăiată pe jumătate. Răspunde la numele **Bob.**

Recompensă aducătorului sau denunţătorului, la proprietar Păcurari 27.

De închiriat într'o familie onorabilă o odae mobilată, cu sau fără pensiune pentru o doamnă sau domnişoară.

Adresa la ziar.

De închiriet

de la 23 Aprilie 1910 un apartament compus din 5 odăi, bucătărie, grajd, şură, pivniţă şi odaie pentru servitori, din casele mele, situate în strada Palatului No. 9, foaste Petru Niţescu.

Doritorii a închiria acel apartament se pot adresa la subsemnatul în ori- ce zi. **G. D. Şerban**

De vînzare în ori ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din judeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea
Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.— 1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mânzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămănat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering" din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance". 2 maşini greble „Deering". 6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

LICITAŢIE

Se face cunoscut că în strada Goliei No. 33 în fundul ogrăzei Duminică 14 Februar ora 1 p. m. se vinde prin licitaţie, mobile bune, din 4 camere, Doritoriii sunt rugaţi a se prezenta la locul indicat.

De vinzare casele mele, situate în Tg.-Paşcani, str. Sf-ta Maria, compusă din 6 camere, beciu, ogradă şi ori-ce atenanse sunt de vînzare.

Doritorii să se adreseze: Căpitan Gh. Dimitriu, Iaşi. Str. Muzelor No. 2

Orzoaică, pentru sămînţă, calitate superioară, se găseşte de vînzare la Banca Agricolă, sucursala Iaşi.

Avocatul Andrei Kirilovici
(Junior)
Iaşi Str. Golia 35

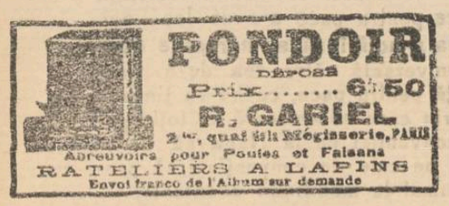

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 3 50
Porte-Bouteilles, pour 200 bouteilles... 3 »
Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

SALOMON WACHTEL
MAGASIN DE FERARIE
Str, de Sus 138
A SOSIT:
100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GODIN şi
SOBE RUBELAND
Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Iscoral proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vinzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet
— O MAGAZIE —
compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49.
Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

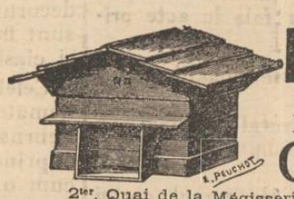

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI
In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.
LA 9 ORE jum. seara
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.
Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.
In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.
Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.
In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1234 din 19 Decembrie 1869.
Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500
Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.
Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— z. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 4-a Loteriei VII
s'au pus în vânzare
Tragerea la
26 şi 27 Februarie 1910
Se poate cîştigà în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 90,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei
Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere
Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. – No 941 – Vineri 12 Februarie 1910

Uliți vii și uliți moarte

Să mai vorbim de Iașii noștri. Rari orașe prezintă aspect așa de ciudat în lăuntrul său ca Iașii! Oraș vechiu el și-a schimbat în 3 rînduri vatra afacerilor sale comerciale. Din vechiu de tot centrul mișcării comerciale era în strada de jos; apoi a fost podul vechiu; apoi a fost ulița mare, iar azi mișcarea tinde spre str. Lăpușneanu la deal.

Tîrgul de jos s'a mutat în tîrgul de sus, și tinde tot mai sus să se mute. Cu toate acestea în primineala ce ia tîrgul cu rectificarea străzilor cu aducerea apei, cu exproprierile pentru monumentele istorice, cîte-va din centrele actuale comerciale se vor surpa.

Ce viață comercială nu era îngrămădită în fața Trei Ierarhilor? Azi e loc viran, deschis anume pentru Școala No. 1 de băeți, sala gotică, Trei Ierarhi, Biserica Catolică, Mitropolia, așa că pe o linie de un chilometru, pe stînga nu ai de cît cel mult 30 dughene.

Iată o linie moartă pentru comerț; căci ce negoț se poate lega, cînd de la o grupă de dughene la alta trebue să străbați cîte 100—200 metri de loc viran?

In jurul bisericei Sf. Neculai gospod era un vechiu centru de mișcare comercială, care acum prin exproprierile făcute s'a rezervat ca loc istoric de podoabă mortificîndu-se.

Apoi plecînd în strada de jos, toată strada azi a devenit proprie caselor de locuit, nu proprie comerțului, nici cel puțin industriei. Iar linia Halei și a podului vechiu spre Tîrgul Cucului, sînt rezervate comerțului mic, industriei mici, care satisface nevoile satelor din jur, a mahalalelor Iașului, și populației de jos cu traiu modest și gospodărie simplă. Ori-ce mișcare s'ar da acestor linii de comerț nu se poate reînvia vaza lor din vechiu, tîrgul Iașii cătînd spre nord în susul dealului Copoului.

Dar cu cît vii spre piața Unirei liniile comerciale se desenează în mod mai propriu fie-cărui fel de ocupație: Strada Mare proprie manufacturei și bogasieriei; strada de Sus mai proprie industriei mici; strada Golia amerințată să dispară de pe linia comerțului Ieșan, de oare-ce plecînd din Tîrgul Cucului ai linia moartă a Goliei, a caselor de locuit, a pieții Teatrului, a școalei Călugărițelor, a Primăriei și grădinei Tanasachi. Toate aceste puncte moarte din lungul de un chilometru al străzii Golia, va mortifica întreaga uliță cît de curînd.

Iar ulița mare plecînd de la Mitropolie va suferi în curînd așa de multe schimbări prin alienerea sa pînă în piața Unirii, că actualele mari magazii vor trebui să se schimbe și ele cu dosul la față și cu fața la dos.

Deja pe această linie avem cîte-va puncte moarte: casieria, patratul dintre strada Primăriei, pînă la strada Alexandri cu biserica D. Balș, căci tot interiorul acestui mare patrulater e loc viran, *rural*, fără nici o valoare, de cît de aruncat mormane de gunoae. Iar în curînd se va mortifica cel mai comercial colț, pentru a se așeza statuea marelui Voevod Cuza. Peste 15 magazii vor fi desființate și comerțul împuținat cu cel puțin 2 milioane daraveri de pe piața Iașilor. In față ai linia moartă a străzei Alexandri cu casele Pașcanu. cu bis. Sf. Ilie, cu casele de locuit, iar tot patrulaterul cuprins între strada Alexandri și a Unirei, ai atîta loc viran, care nu deservește întru nimic comerțul. Cine cunoaște interiorul acestor patrulatere centrale rămîne scandalizat de incuria colosală ce stăpînește administrația orașului nostru.

Iar pe strada de sus ai linia moartă ocupată de Sf. Spiridon, de consulatul Rusesc, de circul Sidoli, toate moarte comerțului real.

Iar piața Unirei e centrul unde se întâlnesc aceste linii moarte, muribunde sau vii ale comerțului Ieșan.

Evident că lucrurile nu se pot îndrepta cu una cu două, și că la toate acestea trebue un plan întreg de rădicare economică a Iașilor.

In măsura în care unele linii vechi comerciale devin moarte, trebuesc luate măsuri pentru deschiderea altor linii nouă, căci actualele linii nu sînt suficiente. Intr'un an va lipsi din piața comercială a Iașilor colțul Roseti Solescu cu ale sale 14 magazii, pentru a avea loc de statue. Iată cîte-va mii de metri patrați mortificați cu voe, cu entusiasm chiar național. Am face prin aceasta 2 răle: așezăm statuea marelui Voevod la un loc nepotrivit și mortificăm un colț comercial, unde dacă s'ar rîdica un șir de magazii cu 3 rînduri ar înviora alt-fel centrul cel mai comercial al orașului.

Intîiu trebuesc date circulației comerciului locurile din lăuntrul marilor patrulatere, prin deschiderea de noi străzi:

1) Strada din fața teatrului la Mitropolie, se vor valorifica cel puțin 300 metri din cel mai de jos punct comercial actual.

2) In dreptul bisericei Sf. Dumitru Balș, va trebui deschis o nouă stradă, care să iasă în fața primăriei actuale. Este acolo atîta loc propriu comerțului.

3) Din strada Alexandri în strada Unirei va trebui să se deschidă o nouă stradă, care va pune în valoare cel mai central loc din Iași.

4) Din strada Lăpușneanu în fața pieței Sf. Spiridon de deschis o altă stradă, valorificîndu-se pentru comerț toată grădina Creditului și parte din locul consulatului rusăsc.

Nici că se poate închipui o creștere comercială a Iașilor fără deschideri de uliți nouă *vii*, cînd ai atîtea uliți *moarte*, care amenință vaza comercială a Iașilor.

Dar ceia ce nu va face mîna omului va face vremea. Va fi imposibil să dăinuiască multă vreme puncte moarte în centrul orașului. Dar pentru a se grăbi, va trebui o lege de expropiere pentru utilitate publică, ca așa în viitoarea aliniare de străzi să între și posibilitatea deschiderei altora nouă.

Gh Ghibănescu.

Legea teatrelor

Era oare riguros necesar ca țara să știe, că domnii Spiru Haret și Pompiliu Eliade sunt cumnați între ei și că, contrar rudelor, cari, în deobștie, se sfîșie între ele, cei doi cumnați țin foarte mult unul la altul?

Țara știe astă-zi și aceste două enorme banalități. O știe sub forma unei legi pentru reformarea actualei legi a teatrelor, lege în care cei doi cumnați joacă rol important: unul fiind ministru în rezortul căruia cad și teatrele, celalalt fiind directorul general al tuturor teatrelor statului din țară.

D. Eliad a voit să aibă asemenea lege, d. Haret i-a dat'o. Camera n'ar fi voit s'o dee așa cum au ticluit'o cumnații. Dar ce înseamă o Cameră față de voința unui ministru?

Că nu înseamnă nimic, dovedește, că, numai cu vre o nouă luni în urmă, aceeași Cameră refuzase legea identică. Și tocmai fiind-că o refuzase, d. Haret, în ambiția sa clasică, în ambiția sa de a sta d'asupra chiar a Parlamentului, a readus'o și o vrea așa cum a fost ticluită, fără iotă schimbată.

Prin suprindere, prin excepție, proiectul a suferit o mică schimbare, care, însă, n'are nici o influență asupra legei în sine.

Articolul 6 a fost modificat în senzul că comitetul teatral, ca judecător al actorilor, nu va fi instanța primă și cea de pe urmă, ci că sentințele lui vor putea fi apelate la curțile de Apel respective.

Această semeață îndrăsneală a Camerei, de a amenda un articol, a fost biciuită și zeflemesită de un ziar guvernamental, care a rîs de epidemia de oameni competenți în ale teatrului—cînd asemenea competință aparține esclusiv celor doi cumnați și raportorului Procopiu.

Amendamentul în speță a fost votat, dar nu va rămînea. De pe acum s'a hotărît ca Senatul să revie la articolul din proiect și ast-fel Camera va avea prilej să revie și ea—căci Parlamentul ie al guvernului, cum, altă dată, Senatul din Petersburg era al lui Plehve.

Legea aceasta a teatrelor a dat naștere și unui intermezzo, care plătește toate paralele. Intre a vota ultimele articole, mai ales articolul 44, privitor la fundamentul legei—taxa de 5%—s'a depus un proiect de lege, din inițiativă parlamentară, prin care se acordă apanagii președinților corpurilor legiuitvare.

E o formă dulce, subțire, de a servi fonduri secrete d-lui Ferekide—care sughiță mai de mult după asemenea ghelir.

D. Ferekide se cam plictisise de legea teatrelor, refuzase răsvotul la art. 6 și cine știe ce ar fi făcut la art. 44.

Repede a fost îndulcit. Și iată că legea teatrelor a fost votată și iată siguranța, că va fi întoarsă de la Senat pentru corectarea greșelei la art. 6.

De sigur, nici proiectul pentru desființarea contenciosului, nici proiectul impozitelor, nu vor produce atîtea frecături ca legea treatrelor.

Doar ie legea celor doi cumnați.

Prensul antidinastic

Prensul Griguță, care este gazetar en gros, s'a supărat pe M. S. Regele.

Absolut pe gratis. Dar s'a suparat foarte tare. Chestia nu e personală în înțelesul periculos al cuvîntului: adică prensul nu vrea, fiind-că ie prens, să revendice tronul. Dar s'a supărat pe chestie familiară: de ce nu-l chiamă Regele pe babaca să i ceară avizul, sau să l insărcineze cu formarea ministerului? Și prensul explică de ce: „fiind că actualul guvern este guvernul personal al M. S. Regelui".

Babaca, spre pildă, era un guvern impersonal al M. S. Regelui, pe cînd actualul ie personal al M. S.

Dacă n'ar fi așa, actualul guvern ar pleca de la putere; dar stă de trei ani — are să mai stee, se teme prensul — pe cînd Babaca abia dacă a putut sta, cu excelenta conlucrare telefonică a lui Tanase—ceva peste doi ani.

Ceea ce'i mai rău, este că prensul se teme: „ne temem, scrie el, că partizanii din provincie îi vor sili pe conducătorii ambelor partide de opoziție (prensul recunoaște, de frică, că sunt două partide de opoziție) să înceapă o campanie violentă în potriva guvernului..."

E colosal lucru, ca un prens care face șah la Rege și amenință pe d. Mille cu corecțiuni — ca un asemenea curajos barbat să se teamă.

Nu-i frumos, prensule. Și teamă ne ie și nouă, că are să te silească Babaca să declari, că articolul cu pricina a fost publicat în ziar—fără știrea redacției.

Sau cum s'ar zice: guvern personal al Regelui, articol impersonal al Prensului.

Chestii politice

CORPUL DIDACTIC ȘI CONTENCIOSUL

Mișcarea ce a produs în țară partidul conservator democrat, cu agitarea chestiei Contenciosului, a produs cea mai bună impresie. Marea întrunire de la București cu delegații ei din toată țara a pus în grijă guvernul, că măsura ce cată să ia nu e primită de nimeni ci din contra e chemată a hrăni și mai mult ura țării contra odiosului regim liberal.

Presa de partid rînește de mînie, căci vede că ori cum ar suci, ori cum ar învărti chestia nu poate capacita pe nimeni cu bunele sale intenții la desființarea contenciosului. Ba în lipsă de argumente ajung ridiculi; cum a fost bună oară eri *Viitorul*, care a catalogat motivele *quasi* oficioase ale guvernului, care vine și modifică legea.

Ei bine, cea mai evidentă dovadă că legea contenciosului a fost o lege salutară pentru garantarea unei aplicări drepte a legilor, au fost reîntegrarea a 9 profesori în învățămînt, biciuindu-se arbitrariul d lui Haret, cum și oprirea a zeci de cazuri de a nu se mai petrece.

Profesorii prin lege sînt cei mai garantați dintre toți slujbașii statului, întru cît nu numai că li se asigură stabilitatea în genere a profesiei, dar chiar și stabilitatea la anumite catedre, pentru care a concurat și pentru care i s'a dat decretul de numire. Fiind bine organizat corpul și legile au fost mai precise în ceia ce privește drepturile și datoriile unui profesor.

Apoi profesorii fiind în mare parte oameni înscriși în partide și lucrînd pe față au fost mai sensibili ca corp la călcarea drepturilor lor și deci au știut să și le apere, cînd s'au văzut încălcate acele drepturi.

Care ar fi urmarea unei asemenea stări de lucruri? Din sinul corpului didactic în afară de partid, în afară de ori ce alte considerații de persoane ar trebui să plece cel mai energic strigăt de indignare, și proteste energice contra surpării acestui principiu al contenciosului, care a asigurat vaza morală a corpului didactic, punîndu l la adăpost de ori ce atingere prin acte de arbitrar ale ministrului, i-a asigurat demnitatea și situația sa în stat, profesorii fiind cei mai mulți cari au făcut procese la contencios și tot ei au cules cele mai multe anulări de decrete nelegale de ale lui Haret.

Cu cîtă durere nu vedem că pe cînd interesul ar fi să se petreacă astfel lucrurile, adică că corpul didactic să se agite pentru menținerea ideii contenciosului la Casație, și ca instanță superioară și mai independentă, și ca procedare mai sumară, el, din contra, știe să se agite mai mult pentru leafă, care aduce o atingere *materială* la pungă, de cît să se agite pentru contencios, care ar aduce o atingere *sufletească*, la moral.

Mai degrabă s'au găsit la un loc profesori de toate culorile politice, cînd a fost vorba de salarii, de cît acum la Contencios, cînd e vorba de menținut legalitatea și autoritatea morală, aici fiind că lovirile și trecerile peste legi au fost de un ordin pur politic, toți profesorii liberali nu se vor solidariza cu colegii lor pentru a protesta contra arbitrarului ministerial, întru cît aceștia nu sînt liberali, ci Haretiști și cum Haret a fost omul care și-a răsbunat politicește, lovind pe unii, favorizînd pe alții, a se război pentru Contencios, ar însămna să se răsboiască contra d-lui Haret. Și un colectivist sadea Haretist n'ar face aceasta să-l tai.

Iar cînd corpul didactic scapă această frumoasă ocaziune de a se afirma partizan al unei idei, al unei doctrine, natural că totul i se întoarce în contra-i.

Contenciosul a înfrînat pe Haret în multe acte arbitrare ale lui, nelăsîndu i răgaz să facă tot răsul, cît veninul său l'ar fi îndemnat să facă.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

IMPRESIONISM

In literatură, în critică, impresioniștii acordă un loc însemnat fantaziei. Ei nu se mulțumesc cu realitatea propriu zisă, simplă. Reprezentantul impresionizmului la noi, d. Lovinescu, cere poeților să adore nu frumosul, ci un *anumit frumos*, făcut din grație ușoară ce lunecă peste lucruri, din simțire acoperită și subtilă, din înțelegere a tainei și a nesfîrșitului.

„Ce tristă vale ar fi lumea aceasta fără un grăunte de fantazie... Singură fantezia ne poate îndulci tristețile acestei lumi prea asemănătoare, ea e neprevăzutul, neașteptatul; ea e vîntul ce răscolește frunzele de pe drum în jocuri ciudate; ea e raza de soare ce furișîndu-se pe geam, luminează de odată o lume nebănuită"..

Pictorii impresioniști atribuie aceeași esențială putere marei forțe naturale: lumina. Cred în ea, se închină ei—și numai prin ea, afirmă dînșii, s'au emancipat de convențiile artei trecute.

Acum jumătate de secol această concepție trecea drept revoluționară în materie de artă și poate de aceea apostolii ei și au zis „naturaliști", după cum își ziceau mai apoi și literații unei anumite școli.

Insuși șeful acelei școli, Emile Zola, a scris mai tîrziu în prefața unui catalog al lui Manet: „O singură lege l'a călăuzit,—acea a valorilor și modul cum un obiect anumit se comportă în jocul luminei. Evoluția lui a plecat de la noțiunea că lumina dă obiectului aspectul său adevărat, lumina este viața însăși a unei scene zugrăvite". S'ar fi zis că pentru dînșii Rostand va scrie în Chantecler:

.... La lumière!
Mais ce géranium planté par la fermiere
N'a pas deux fois le même rouge...

Tendința pictorilor impresioniști e tocmai de a fixa *impresia* pe care suprafața colorată a unui obiect o face asupra ochiului și a redà toate tonurile variabile pe care-i le dă aerul în felurite momente ale zilei, sub influența luminei schimbăcioase.

Ca ilustrație se amintește faptul că Claude Monet a întocmit o întreagă expoziție de popi, văzuți la fie-care oară a zilei pe vreme bună și pe vreme rea. Totul, dar e un produs al luminei, după concepția aceluiași poet citat mai sus:

Tu prends un arbre obscur et tu l'apothéoses
O Soleil! toi sans qui les choses
Ne seraient que ce qu'elles sont!

Fără lumina solară, ar fi adică lumea cu totul altă ceva de cum ne apare de obiceiu. Iar artiștii, cu ajutorul luminei, ne-o redau—idealizată, dar...reală.

Să aplicăm criteriul ori paradoxul acesta tablourilor d-lui Sanielevici.

Rodion

TRADUCERI de HEINE

Acum de curînd „Universul literar" a publicat o nouă traducere a celebrei balade a lui Heinrich Heine: „Cei doui grenadiri":

Spre Franța mergeau grenadirii cei doui
Cu greu dezertați din Rusia,
Dar cînd străbătură cartierul german,
Sărmanii aflară urgia

Că'n groaznica luptă ce abia se sfîrși
Vai, patria, Franța, căzuse
Invinsă și-armata i zdrobită de tot
Și chiar împaratul prins fuse...

Citind strofele aceste două,—credem că două sunt de ajuns!—ne întrebăm: ce rost au asemenea hibride încercări în care nu se vede nici o urmă a desăvîrșirei literare la care a ajuns poezia noastră,—necum acea străină pe care pretinde traducătorul s'o redea? A rima „Rusia" ori cu „urgia"; a construi ritmuri cu al'de „împaratul prins fuse..." apare astă-zi lucru copilăros și condamnabil și însamnă, înainte de toate, o totală lipsă de pietate față cu niște prețioase opere de artă. Poezia e de sigur cea mai nefericită între arte. Nu întreprinde orice diletant să facă pînze după Rafael ori Tizian ori Veronese; mai puțin să sculpteze Venerea de la Milo. Dar cel dintăiu și stîngaciu fabricant de versuri se încumetează a „traduce" lucruri geniale, profanîndu-le printr'o nepricepere, ori prin o îndrăzneală execrabilă. Așa e cazul recent cu „Grenadirii" din care am citat cele două strofe de mai sus. E cu atît mai ciudat, cu cît noul traducător trebuia să fie mai în curent cu publicistica și să cunoască dacă nu traducerile mai vechi după acelaș poem,—măcar pe acea a lui St. O. Iosif:

Din Rusia doi grenadiri se pornesc
Voioși să-și revadă iar Franța,
Dar cînd au întrat în hotarul nemțesc
Atunci își perdură speranța.

Atunci au aflat dureroasele știri
Că gloria Franței s'a stins;
Infrînte, zdrobite sunt marile-oștiri
Și Cezarul, Cezarul e prins.

Ceea ce am observat în primele două articole cu privire la traducerile din Heine și în special la acele făcute de Iosif, e de remarcat și aci, deși „Grenadirii" e o bucată care pare a „compta" în repertoriul traducătorului romîn, care o pune în fruntea traducerilor sale din Heine. Cităm din original tot primele două strofe:

Nach Frankreich zogen zwei Grenadier',
Die waren in Russland gefangen.
Und als sie kamen ins deutsche Quartier,
Da liessen die Köpfe sie hangen.

Da hörten sie beide die traurige Mär:
Dass Frankreich verloren gegangen,
Besiegt und zerschlagen das tapfere Heer,
Und der Kaiser, der Kaiser gefangen.

Sunt foarte puține bucăți în toată literatura germană cu o astfel de perfecțiune muzicală Și ori-cît de corectă ar fi forma romînească a lui Iosif, ea este infinit de departe de original. „Corectă"—e poate un termen prea îndulgent; căci versurile primei strofe conțin o sumă de umpluturi ciudate: „*să-și* revadă *iar* Franța"; „cînd au intrat..." „atunci își perdură...". Ce departe e de liricul: „Da liessen die Köpfe sie hangen" de anemicul „atunci își perdură speranța".

La Heine ambele strofe au rima comună și verbul „gefangen" repetat ca un refren dureros și lung—răsunător. Dl. Iosif nu numai că nu păstrează rima, dar de la un final femenin în prima strofă, trece la unul masculin, rupînd astfeliu armonia ritmului,—după ce ritmul e distrus și prin imposibila înlocuire a cuvintelor:

Și Cezarul, Cezarul e prins.

*

Unul din pacatele traducerilor lui Iosif este umplutura. Pentru a dovedi lucrul iată față de o traducere a d-sale,

—una a poetului O. Carp. E vorba de „cîntecul popular“ al lui Heine, cules pe lingă Rhin :

A dat o brumă fără veste,
A dat o brumă pe'nserat.
Şi florile de primăvară
S'au ofilit, s'au scuturat.

Un tînăr a'ndrăgit o fată
Şi dragostea i-a scos din minţi —
Ei au fugit pe ascuns în lume
Ne vrînd să ştie de părinţi.

Copii sărmani, n'avură parte
Şi steaua nu le a strălucit :
Au rătăcit pe căi străine,
S'au prăpădit şi au murit.

Fermecător de simplu şi mult mai aproape de original traduce O. Carp :

A căzut prea timpurie
Bruma peste flori albastre,
Le-a pălit şi s'au uscat.

Un flăcău iubea o fată,
Şi-au fugit pe-ascuns de-acasă, —
Mamă, tată, n'au ştiut.

Pribegind nu-şi mai aflară
Nici-odată fericirea ; —
Prin străini s'au prăpădit.

Aceiaşi doi poeţi.—O. Carp şi St. O. Iosif - se întîlnesc şi în jurul unei alte traduceri, a frumoasei „Loreley.“

Cu trei decenii în urmă, pe cînd însuşi d. Iacob Negruzzi făcea încercări nefericite de a traduce din Heine, poetul iaşan N. Scheletti a tradus pentru „Convorbiri“ această fermecătoare bucată. Căci în tocmai cum stînca Loreley pe malul Rinului atrage pe călători, tot astfeliu genialele strofe ispitesc pe traducători :

Ich weiss nicht was soll es bedeuten
Dass ich so traurig bin ;
Ein Märchen aus alten Zeiten,
Das kommt mir nicht aus dem Sinn.

Die Luft ist kühl und es dunkelt,
Und ruhig fliesset der Rhein ;
Der Gipfel des Berges funkelt ;
Im Abendsonnenschein.

Die schönste Jungfrau sitzet
Dort oben wunderbar,
Ihr goldnes Geschmeide blitzet,
Sie kämmt ihr goldenes Haar...

Această din urmă strofă devenise la Scheletti :

Sus pe vîrf şede-o fecioară
Cozi de aur împletind
Ca o parură lucitoare,
Ca un soare strălucind.

Pe lingă părul de aur se cerea... *un soare* pentru întregirea imaginei.

In traducere lui Iosif :

Eu nu ştiu ce poate să fie
Că-mi sună mereu în urechi
Cu veşnica-i melancolie
Un basmu din zilele vechi.

Se 'ntunecă fără de veste
Lin apele Rinului curg,
Şi cresc ale munţilor creste
Măreţ strălucind în amurg.

Pe stîncă în chip de femee
S'arată din negură blînd,
Braţara-i de aur scînteie
Ea-şi peaptănă părul, cîntînd,

„Die schönste Jung frau“—redat prin „un chip de femeie“ !

Iată în traducerea lui O. Carp, mai veche, însă mai sugestivă :

Nu ştiu ce, nici nu ştiu cine
Intr' atît m'a întristat,
O poveste veche-mi vine
Şi mi o spun neîncetat.

In răcoare se 'nserează,
Rinul curge liniştit,
Muntele se 'mpurpurează,
Creştetu-i a asfinţit

Sus, frumoasă fără seamăn,
Stă o zină strălucind,
Şi de sub podoabe—aprinse
Cozi de aur despletind.

Credem că Iosif s'a înşelat cu totul asupra „braţarei“. E vorba de podoabe ale părului şi esenţial era ca părul să fie „de aur“. De asemenea poetul Iosif forţează nota în mod nepermis precizînd în ultima strofă :

Vâltoarea-l izbeşte de coasta
Stîncoasă,—şi moare 'necat
Loreley a făcut o aceasta
Cu viersul ei fermecat.

De ce nu, cel puţin cu *cîntecul* ca să nu şchioapete strofa ?

Ich glaube die Wellen verschlingen
Am Ende Schiffer und Kahn ;
Und das hat mit ihrem Singen
Die Loreley gethan.

Heine ne povesteşte nu ceva care s'a întîmplat, ci ceva care e fatal să se întîmple la urma urmei : Ich glaube...

Poetul O. Carp închee mai just :

Cred că s'a 'nnecat şi luntre
Şi stăp'nul ei balai,
Şi de vină-i numai glasul
Prea frumoasei Loreley

Dacă notăm că traducerea lui O. Carp e cu aproape două decenii mai veche de cît „tălmăcirea“ lui Iosif, atunci neajunsurile ei sunt mult mai de ertat,—fiind şi cu mult mai mici.

...Iar din cele aratate urmează că Heine aşteaptă încă pe traducătorul desăvîrşit.

Veni-va oare ? **As.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Cînd scriu ele...—Cele din urmă două numere ale revistei artistico-literare ieşene *Arta* sunt cu deosebire interesante. Nu numai pentru că aduc o abundenţă şi o varietate de articole, critici, recenziuni artistice şi numeroase ilustraţiuni splendide, dar pentru că au şi o notă partiară. Dările de seamă teatrale sunt semnate esclusiv de nume femenine şi—ne grăbim a adăoga—sunt bine scrise.

Fascicula pe Noembrie şi Decembrie conţine între altele articole semnate de d-na Maria dr. Buteanu şi d-na Eugenia de Reuss-Ianculescu. Iar cronica teatrală semnată de d-na Viorica Al. Atanasiu, atît în ce priveşte lucrările dramatice—traduse şi originale—cît şi în ce priveşte trupa dramatică. In numărul de Ianuarie cronica dramatică şi darea de seamă asupra producţiunii conservatorului sunt semnate de Viorella,—pseudonim, care ascunde,—aşa de puţin ascunde—numele unei foarte simpatice şi entuziaste vizitatoare a teatrului. Precum spuneam, cronicile sunt scrise corect şi elegant şi dacă sunt întru cîtva prea indulgente, se cuvine să fim şi noi indulgenţi. Indulgenţi şi recunoscători că *ele* îşi dau osteneala să cheme publicul iaşan către lumea frumosului şi armoniei. Indemnurile *lor* vor fi de sigur ascultate.

*

A apărut : *Arta Romînă* anul III, No. 1—Ianuarie 1910.

Sumarul : Th. Cornel. — Muzeul A. Simu din Bucureşti. M. Strajan.—Muzica (teoria lui Schopenhauer). A. D. Atanasiu.—Scrisori din corespondenţa lui Gh. Asaki către Panaiteanu. Faust.—Adîncul sufletului şi aparenţa lui. Al. I. Zirra.—Impresii. Viorela.—Cronica teatrală.

Notiţi. Viorela.—Producţia conservatorului. Ada.—Convorbiri literare.

Ilustraţiuni. Muzeul „A. Simu“ din Bucureşti. Dimitrie Tronescu.—Orientala. Autor necunoscut.—Adam şi Eva în Paradis înşelaţi de şarpe (sculptură). Biserica Sf tu Neculai Domnesc ein Iaşi, rezidită.

*

Iules Claretie, în ultima sa cronică pariziană, afirmă că defunctul Coquelin i-a recitat „imnul soarelui“ în timpul unei repetiţii. Pictorul Edel, care a schiţat coatumele personagiilor animale povesteşte că lui i-a recitat Coquelin imnul soarelui în timp cînd artistul făcea... o baie de cadă. Il chemase ca să discute asupra costumului, căci Coquelin avea să joace rolul cocoşului.

*

Milionarul englez George Salting a dăruit „galeriei naţionale“, prin testament, 158 din cele 281 de tablouri ce are în galeria sa. Galeria a avut drept să aleagă. A ales. Are „Fecioara cu copilul“ de maestrul de la Flemalle, două portrete de Franz Hals, două de Hobbema, două de Van der Neer, două Ostades şi altele de Jan Steen, Tenier, etc. Din cele italiene sînt 3 portrete de Ghirlandajo, un Botticelli (neautentic), multe de Cavaletto, Guardi, Correggio, Tiepolo etc. Dintre spaniole : e unul de Velasquez „Ţeranul şi copilul“.

*

„Persoanele“ cari joacă în Chantecler sunt în număr de 129 specii animale diferite, între cari 48 specii de cucoşi.

Costumierul de la teatrul Porte-St-Marhin a făcut 195 costume numai pentru Paris. Cu turneele ele se ridică la 580. S'au fabricat 220 capete de animale.

Numai încercările şi probele de cos tume au costat 35000 de franci.

Henry Hertz, care are dreptul de reprezentare şi de traducere a tratat pînă acum pentru traduceri în 17 limbi. Pentru încheierea contractelor s'au cheltuit depeşi de 19000 lei.

Suma avansată de direcţia teatrului parizian pentru montarea piesei a fost de 600,000.

*

In numărul din urmă, „Biblioteca pentru toţi“ publică o traducere după celebra dramă a lui Ibsen. *O casă de păpuşi* sau *Nora*, titlul sub care e mai bine cunoscută şi sub care s'a jucat şi la noi de nenumărate ori, atît de trupa Teatrului Naţional cît şi de numeroase trupe străine.

Individualismul extrem pe care-l propovăduеşte Ibsen în această piesă a dat loc la multe comentarii şi critici. Are drept o femee, care după cîţi-va ani de căsnicie, vede că n'a fost socotită de bărbatul ei de cît drept o păpuşă şi care şi dă seama că nu cunoaşte de loc viaţa reală, să-şi părăsească soţul şi copiii, pentru a se pregăti, prin propria ei experienţă, pentru o nouă viaţă ?

Problema a fost mult discutată şi se discută încă şi astă-zi. Şi ori cît s'ar critica tendinţa lui Ibsen cînd a scris această piesă, un lucru a recunoscut toată lumea. *Nora* este şi rămîne una din cele mai viguroase drame a marelui dramaturg norvegian, una din acele capodopere cari fac fala literaturei universale.

Traducerea a fost făcută cu o deosebită îngrijire şi cu o scrupuloasă observare a originalului.

*

❑ Expoziţia de pictură. — *S. Sanielevici, care s'a deschis eri în salonul Clubului Meseriaşilor din Piaţa Unirei, a fost foarte mult vizitată de un mare număr de persoane de marcă din oraşul nostru.*

*

STRUNA ZILEI

SCHIMB DE SERVICII

Ii s'a acordat Marea Cruce ca să renunţe la portofoliu şi la prezidenţie...
Ziarele.

Cine-atuncia n'o să şi zică
Cetind lucrul în ziare :
Pe-anumite piepturi Crucea
E ca firma „de vînzare“ ?

Informaţii

Partidul conservator-democrat din Iaşi invită pe cetăţenii Iaşului la întrunirea publică de protestare contra desfiinţărei contenciosului administrativ.

Intrunirea va avea loc în sala Pastia, Duminică, 14 Februarie c., ora patru d. a.

❑ *D. Costinescu a renunţat să mai prezinte legea impozitelor.*

❑ **Un proect generos.**— *Este foarte semnificativ, că proectul de lege din iniţiativă parlamentară, privitor la dotaţia preşedinţilor corpurilor legiuitoare cu cîte 30.000 lei anual, a pornit din cercuri generoase, adică din acele cercuri, cari urau mai mult pe d. Ferekide.*

Facem să urmeze conţinutul proiectului şi semnăturile, unul şi celelalte fiind extrem de delicioase :

*

Prestigiul Parlamentului Romîn cerînd ca preşedinţii Camerei Legiuitoare să poată face faţă tuturor nevoilor de prezentare ce le impune înalta demnitate ce ocupă,—subsemnaţii suntem de părere a le acorda o donaţiune, în care scop propunem :

*

Art. unic.—Preşedintele Camerei deputaţilor şi preşedintele Senatului vor primi cîte o dotaţiune de trei zeci mii lei anual.

(s) C. G. Cociaş, dr. Stănescu, C. Cernescu, C. Stere H. Rosetti, Al. Radovici, C. Lupescu, I. Stănculeanu, Simionescu-Rîmniceanu, Gh. Diamandi, St. Şendrea, Em. Culoglu, I. Al. Brătescu-Voineşti-N. Racotă, G. Dragu, I. Poenaru Bordea, dr. C. Anghelescu, At. Al. Gheorghiu, A. Stavri, C. Alessiu, C. F. Robescu, Al. Caloglu, I. Procopiu, I. C. Brătianu dr. Ţurcanovici, C. Berindei, D. Burileanu, Vintilă Brătianu, N. Chirculescu, Elett. Ionescu, dr. N. Anghelescu, I. Capri, Pavel Panţu, G. G. Mârzescu şi N. Micescu.

❑ Mîine începe la secţia III-a, viza libretelor rezerviştilor şi concediaţilor din acea secţie.

❑ Ministerul de interne comunică prefecturei judeţului că funcţionarii statului, judeţului sau comunei, cari stau în comunele rurale, unde paza de zi şi de noapte se face conform art. 133 din legea pentru organizarea comunelor rurale sunt scutiţi de pază numai de la data trimiterii ordinului ministerului din 22 Decembrie 1909, ne mai putîndu-se restitui banii încasaţi din această taxă înainte de acel ordin.

In ce priveşte consilerii comunali, ei nu întră în categoria funcţionarilor scutiţi de pază întru cît art. 139 prevede anume că numai primarul, ajutorul de primar şi delegaţii satului sunt scutiţi de paza de zi şi de noapte.

❑ Pe biroul Camerei s'a depus ieri proectul prin care comuna Iaşi este autorizată să contracteze un împrumut de 1.650.000 lei pentru lucrările de apă.

❑ **Să fie crimă ?.**—Aducem la cunoştinţa procurorului general următorul caz pe care ni l comunică săteanul Vasile Chesim, din Comuna Leţcani jud. Iaşi ! De trei ani a dispărut de acolo săteanul Matei Tudose. Oamenii cred că el ar fi fost ucis şi îngropat în lutăria lui Gh. Coţoveanu.

Cerem că de urgenţă să se ancheteze cazul.

Din Huşi—Eri s'a înfăţişat înaintea tribunalului nostru procesul învăţătorului Ionaşcu, condamnat de jud. ocol de la Fălciu, la 3 jum. ani pentru delapidarea sumei de 24. 600 lei de la Banca populară din Vetrişoaia.

Tribunalul a fost compus din d-nii Gabrilescu, preşedinte şi Palady judecător Sindic.

Din partea Casei Centrale a băncilor populare din Bucureşti, constituită parte civilă pentru suma delapidată, a răspuns d. avocat Axente, iar Ionaşcu a fost asistat de d-nii avocaţi Petrovanu şi Moisiu din Huşi, şi V. I. Pella din Iaşi.

Din lucrările dosarului se constată că Ionaşcu apropiindu-şi această sumă a trecut în Basarabia şi de acolo la Kiew, cu gînd de a scoate un paşaport şi a pleca în America. Dormind la un han, a fost prădat de toţi banii de însuşi stăpînul hanului împreună cu un evreu care îi servise de călăuză, aşa că rămănînd fără bani, şi în ţară străină s'a predat autorităţilor Ruseşti, cari l'au arestat şi extradat.

D. procuror Ciurea, a cerut trib. să amîe procesul, pe motiv că nu i s'a comunicat de Judecători de la Fălciu, extract după cartea de judecată pentru a face apel şi întru cît nu i-a expirat acest termen, declară că va face apel atît asupra calificărei faptului cît şi asupra quantumului pedepsei.

D. V. Pella spune că e curios cum d. procuror n'a putut lua pînă azi cunoştinţă de acest proces, cunoscut de toată lumea, şi caută să temporizeze rezolvarea lui, cînd interesul Ministerului public este de a vedea pedepsit cît mai repede delicuenţii.

D. Pella, declară în numele lui Ionaşcu, că primeşte a se judeca chiar azi în apelul d-lui Procuror, dacă va bine voi a 'l declara, numai să nu se amîne prea mult procesul, Ionaşcu fiind deţinut.

Representatul Casei Centrale a Băncilor populare lasă la aprecierea Tribunalului.

Tribunalul după cîte-va minunte de deliberare, amînă procesul pentru 24 Februarie, pentru a cere de la jud. de Fălciu referenţe dacă s'a comunicat parchetului extract după hotărîrea condamnatoare—în care timp d. procuror să poată face apel dacă va fi în termen.

Coresp.

❑ D. Capitan D. Duca şeful depozitului de recrutare, va pleca în judeţ pentru a lua parte la recrutarea tinerilor.

❑ Consiliul de higienă al oraşului se va întruni în ziua de 15 Febeuarie c., spre a discuta asupra noilor cazuri de febră tifoidă, ivite în oraş.

❑ In mai multe comuni din Basarabia bîntue febra aftoasă.

❑ D. C. Rojniţă, silvicultor asistent la ministerul domeniilor, a fost pus în disponibitate.

❑ Ministerul domeniilor a declarat filoxerat teritoriul comunei Letea şi teritoriul comunei Bacău.

DIVERSE

— Următorilor li s'au acordat dreptul de a vinde produsele monopolizate de stat : Vasile I. Vasiliu, din comuna Cucuteni, Gh. C. Rlman din comuna Cepleniţa, Vasile Simzianu din com. Cotnari, V. I. Ciobanu din Băiceni, Semira V. Ionescu din Iaşi, Al. Popovici din Ungheni, Hristea Panciu din Sculeni, Alexandrina T. Prigoreanu din Tîrgul Frumos.

— In strada Speranţă a încetat din viaţă d-na Profira Dăscălescu pensionară.

— La Spitalul Sf. Spiridon a fost dus băetul Ion Rusu, de la cismăria V. Arsenie din piaţa Unire, avînd două degete de la mînă tăiate.

— La secţia I a fost arestat individul Zahorneanu, la care s'a găsit o cantitate mare de fîn, furat de la Saul Fischer.

C. V. BUŢUREANU 3

Curente Pedagogice

ŞCOALA OFICIALĂ ACTUALĂ

DEFECTELE EI

Dacă copilul va trebui să devie un lucrător, el se va mulţumi să înveţe a citi, a scrie, a socoti şi să capete cîte-va noţiuni vagi şi de o semnificaţie specială asupra lucrurilor despre care ar putea s'audă vorbindu-se. Dacă copilul va trebui să devie funcţionar, grija va fi de a i se da cîte-va explicaţiuni mai intime asupra lucrurilor din domeniul în care va lucra. Acesta este idealul educaţiei oficiale.

In rezumat, copilul nu se face singur, el este făcut de alţii. Ceea ce este important însă este ca fie-care om să fie pus în stare ca să se servească de crierul său, căci mai mult valorează un ignorant, care a pastrat puterea de gîndire, de cît un om instruit, care a ramas în cercul strîmt al ştiinţii sale şi care este incapabil de a găsi ceva prin sine însuşi.

Din pricina greşitului punct de vedere din care se pune educaţia în şcoalele oficiale, rezultă receta cea mare de talente reale şi imprejurarea că fie-care nu ştie de cît ceea ce se referă la specialitatea lui, iar îndată ce l'am scos din drumul său obişnuit, se încurcă şi emite nişte idei care-l fac ridicol. Se înţelege că nu se poate ca fie-care să ştie totul, dar este absolut necesar ca fie-care se aibă noţiuni generale asupra tuturor lucrurilor din viaţă. Pe zi ce trece parcă s'ar micşura numărul acelora cari pot judeca sănătos şi dacă se găseşte, numai la cei ignoranţi. Lipsa de originalitate trebue căutată numai în specializarea facultăţilor.

Educaţia în zilele noastre are o ţintă utilă imediată şi specială. Dar nici s'ar putea altfel, căci aceasta vine de la societate care a acaparat pe individ şi a făcut din el lucrul său. Intr'o societate arbitrară, nu se poate de cît o educaţie arbitrară. Este adevărat că pedagogii luptă contra acestui fel de educaţie, care sterilizază mintea, dar ei au în contra lor nu argumentele oamenilor, ci însăşi organizaţia socială. Societatea zice : Cel care va reuşi mai bine la concurs, acela va fi privilegiatul meu. Invăţătorul prin urmare fără să vrea, nu şi poate baza învăţămîntul de cît pe memorie, iar cei cari ar cerca să dea altă interpretare scopului educaţiei, ar risca ca elevii lui să nu răspundă bine la examen şi să fie rău notat de autorităţile şcolare, cari au vederile societăţii.

Dar e monstruos lucru, chiar dacă scopul educaţiei ar fi instructiv, ca sá ne servim de o singură facultate, pentru a lăsa să se atrofieze celelalte. „Toată lumea ştie că pentru ca o cunoştinţă să ne poată servi, ea trebue să fie asimilată, nu numai înregistrată de memorie, dacă nu într'un chip absolut exact, cel puţin în general, astfel că cugetarea să o poată reconstitui în toate părţile sale cu ajutorul mijloacelor care le are : cărţi, obiecte...

Toată lumea ştie că facultăţile trebuesc desvoltate în acelaş timp şi cu aceiaşi grijă, pentru bunul motiv că gîndirea este rezultatul jocului coordonat al tuturor facultăţilor şi că ea este cu atît mai puternică şi mai vie, cu cît toate forţele creerului contribue la aceasta într'o măsură normală. Acolo unde imaginaţia lipseşte, conceperea este saracă ; o fiinţă lipsită de memorie, are mare greutate de a reflecta. Deaseminea, acolo unde o facultate a luat o prea mare desvoltare în paguba alteia, gîndirea este născută moartă. Cu creerul este acelaş lucru ca şi cu alt organ. Principala condiţie a bunei sale funcţionări este *armonia*“ [1]).

Invăţămîntul oficial este nelogic, neconsequent, superficial. El n'are nici o bază serioasă, ştiinţifică. Cîte odată învăţămîntul cearcă să se conformeze teoriilor stabilite, dar altă dată singur le calcă. El se sileşte să respecte inteligenţa copilului, individualitatea lui, dar altă dată el singur lucrează din contra. Metoadele noui care sunt inspirate de cele mai bune intuiţiuni, cînd sunt puse în aplicare, ele nu dau rezultate bune ; atmosfera şcoalei le este defavorabilă şi în realitate ele nu pot fi aplicate.

Din toate cunoştinţile inutile şi mai presus de puterile copilului, şcoala oficială alcătueşte o instrucţie fără scop precis, o instrucţie convenţională, care nu pătrunde în individ, dar care îi dă un lustru, o speranţă. Copilul n'are nici o idee de lucrurile care îl înconjoară şi din pricină că creerul său nu este deprins să funcţioneze prin sine, el primeşte fără discuţie păreri făcute gata. Dacă se întîmplă cîte unul mai tare care luptă, se revoltă, acesta a devenit astfel nu prin şcoală, ci mai ales în afară de şcoală, sau după şcoală. Majoritatea după ce au părăsit-o aşteaptă să i se arăte direcţia încotro trebue s'apuce.

„Trebue, se zice în materie de educaţie, să încurajăm din toate puterile desvoltarea spontană a copilului. Trebue ca copilul să fie condus spre a face singur cercetările, a trage el singur urmările descoperirilor sale. Trebue să i se spună cît mai puţin şi să-l facem să găsească el singur cît mai mult posibil“. [1]) Dar şcoala împedică tocmai desvoltarea spontană, împedecă pe copil de a face el singur cercetări şi de a trage singur consecinţele descoperirilor sale. Ea îi spune tot şi nu-l face să găsească nimic.

(Va urma)

1). L'Education au point de vue sociologique par J. F. Elslonder p. 164.

1). Op. citat p. 170.

Ultime informaţii

❑ *D. A. D. Holban, de cînd a conferinţiat mutual cu d. Baltă, nu mai dirijează ziarul carpist local.*

D. Holban şi greceniştii cer excluderea din club a d-lui Baltă, la care junimiştii se opun.

D. Grecianu, care a plecat zilele acestea la Bucureşti, a zis d-lui Cantacuzino:

— Te rog ca în timpul absenţei mele, să fii cu ochii în patru la club; iar mirosse a praf de puşcă.

D. Cantacuzino a rîs cu poftă.

❑ *Muzeul statului din Berlin a cerut Universităţei noastre să-i încredinţeze dublete din piesele arheologice găsite în săpăturile făcute in 1909.*

❑ *Dările de seamă ale ziarelor din Bucureşti asupra şedinţei de ieri a Camerei, în ce priveşte art. 44, din legea teatrelor— adică taxa de 5 la sută—fiind foarte confuze, am cerut lămuriri la Bucureşti şi iată, în mod exact, cum a fost amendat acel articol: taxele de 5 la sută, prin aplicare de timbre mobile pe biletele de întrare, vor fi percepute numai de la trupele străine, nu şi de la acelea romîne nesubvenţionate, cum sunt, spre pildă, compania Davilla, trupa de operetă Grigoriu, etc.*

In trupele străine vor fi cuprinse şi cinematografele, panoramele, balurile mascate, concerte vocale străine.

Venitul brut rezultat din taxa de 5 la sută, va fi împărţit în trei părţi egale, 33 la sută între cele trei teatre subvenţionate din Iaşi!

*

Teatrul Naţional din Iaşi a mai obţinut şi un însemnat surplus de subvenţie, dar este foarte nehotărît, cu totul votul Camerei, dacă el va fi şi realizat.

Actualminte subvenţia ce-o primeşte teatrul local este, după budget, 60,000 lei, din cari 40.000 lei sunt reţinuţi la minister pentru acoperirea anuităţii clădirei teatrului şi 20,000 lei este subvenţa reală

Camera a hotărît că întreaga sumă de 60,000 lei să fie dată subvenţie, rămănînd ca anuitatea să fie plătită din alte fonduri.

Domnii Haret şi Costinescu se opun la aceasta. Dacă, însă, ceea ce este foarte puţin probabil, votul Camerei va fi realizat, teatrul din Iaşi va avea o subvenţie totală de vre o 90,000 lei anual, în care vor intra, natural, şi cele 33 la sută din taxe.

❑ *In şedinţa de astă-zi, Joi, a Camerei, d. Iorga îşi-va desvolta interpelarea, anunţată mai demult, privitoare la chestia evreiască.*

❑ *O inovaţie.*

Primul ministru va oferi un ceai parlamentar majorităţilor, în saloanele ministerului de interne, mîine, Vineri, ora cinci.

❑ *Zilele acestea se va depune un proiect de lege pentru suprimarea diurnelor deputaţilor şi senatorilor şi înlocuirea lor cu dotaţiuni pe sesiune, cari vor fi de 5—6000 lei.*

Absenţele nemotivate vor fi scăzute din dotaţiuni.

❑ Astă-zi consistorul spiritual a început judecarea procesului privitor pe preotul I Morarasşu, din comuna Dracseni, jud. Botoşani.

Sunt citaţi peste 20 martori pro şi contra.

Probabil că procesul se va amîna pentru o altă dată.

Preotul Morarasşu a fost asistat de părintele Pavelescu, fostul protoereu de Botoşani.

❑ Eri consistoriul spiritual al Mitropoliei a judecat procesul preoţilor Borcea, de la biserica Sf. Sava şi I. Voicu, din Tg.-Frumos. Consistoriul a aplicat pedeapsa de 15 zile preotului Borcea, iar preotul I. Voicu a fost achitat. Cel dintăi a fost aparat de preotul Gh. Maxim, iar preotul Voicu a fost aparat de S. S. preotul Const. Stamate, fost protoereu, care a aparat cele mai multe procese din sesiunea ultimă.

❑ Duminică la orele 10 dimineaţă, comisiunea de judecată a învăţătorilor şi institutorilor din circ. III-a, Iaşi, va judeca procesul învăţătorului Constantin G. Neştianu, de la şcoala rurală primară din comuna Tupilaţi-Fălciu.

Neştianu e chemat în judecată pentru abateri de la regulament.

❑ Primăria locală a cerut liceului naţional, date asupra bibliotecei sale.

Biblioteca liceului cuprinde 6000 volume şi a fost vizitată de 650 elevi cetitori în ultimul an.

❑ **Nişte indivizi au atacat eri la drumul mare pe comerciantul I. Lupu, care venea cu o trăsură din spre Vaslui, furîndu i suma de 300 lei ce o avea asupra lui.**

❑ **După cum am anunţat, I. P. S. S. Mitropolitul a intervenit pentru a se fase oare-cari lucrări la Cetăţuia, unde urmează a se deschide un curs de pictură bisericească.**

Imprejurimile mănăstirei, care actualminte servesc de imaş, vor fi plantate cu arbori.

Lucrările se vor începe probabil, chiar în cursul primăverei anului acesta.

❑ Parchetul tribunalului din Roşiorii de Verde au cerut prefecturei judeţului urmărirea şi prinderea bulgarului Blaje Gheorghe, care dînd faliment fraudulos, a dispărut.

❑ Astă-zi la orele 2 s'a întrunit acasă la d. profesor A. D. Xenopol, comisia însărcinată cu cercetarea lucrărilor candidaţilor la catedra de limba şi literatura franceză de la facultatea din Iaşi— şi pentru a redacta raportul, care va fi prezintat senatului Universităţei.

Domnii A. D. Xenopol, Al. Filipide şi I. Găvănescul, formează comisiunea.

❑ **De ale meseriaşilor.**—D. Nicolae Ionescu a fost confirmat de ministerul de finanţe, în postul de perceptor al corporaţiei din Tg.-Frumos, iar pe d. Gh. Vasiliu în postul de agent încasator pe lîngă corporaţia „Metalurgică" din Iaşi.

— D. T. Bejan a fost delegat din partea ministerului comerţului şi industriei, ca membru în comisiunea de examinare a corporaţiei „Metalurgice".

— D. Ioan Bottez a fost numit membru în comitetul casei de ajutor pe lîngă corporaţia din Piatra-N.

— Ministerul industriei şi comerţului a confirmat noua comisiune de examinare a corporaţiei din Tg. Frumos.

❑ **De la consistorul spiritual.** — Următoarele procese clericale se vor judeca de către consistorul spiritual al mitropoliei: în ziua de 23 Februarie, pe preoţii P. Filoreanu din jud. Iaşi şi I. Grigoraş, din judeţul Botoşani; 24 Februarie, I. Dimitriu, din jud. Neamţ şi D. Arbore, din judeţul Botoşani; 25 Februarie, D. Maxim, din jud. Iaşi şi I. Sălăgeanu, din jud. Neamţ; 26 Februarie, preoţii I. Ursachi, din Botoşani şi P. Rosescu, din Suceava.

❑ Din comuna Bulbucani se comunică parchetului că locuitorul Costache a Dumitroaei, în etate de 70 de ani, a fost găsit mort în casă.

Bănueli neexistînd, s'a autorizat înmormîntarea.

❑ Pe ziua de 14 Martie c. se va face o mişcare în armată.

Mişcarea va cuprinde diferite permutări.

❑ In ziua de 7 Februarie neputîndu-se ţinea adunarea generală a soc. cooperative din Podul Iloaia, s'a amînat pentru Duminică 14 Februarie.

❑ Din partea judeţului va lua parte la operaţiunile comisiunei de revizie în judeţ, d. consilier judeţean Dumitru Bosinceanu.

❑ Consiliul de războiu al corpului IV de armată a fost convocat pentru zilele de 16 şi 17 Februarie spre a judeca cîteva procese fără nici-o importanţă.

Consiliul va fi prezidat de d. colonel Cruţescu.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen, care se află în Bucureşti, se va reîntoarce Sîmbătă în localitate.

❑ In ziua de 15 Februarie, preotul Niculescu, de la biserica Ciurchi, va ţinea o conferenţă la cercul cultural preoţesc, ce se va ţinea la Seminarul „Veniamin."

❑ D. sublocotenent Tătărăscu a fost repartizat în batalionul 4 vînători din localitate.

D-sa s'a prezintat azi dimineaţă d-lui comandant, colonel V. Cernătescu.

❑ D. Colonel Călinescu, comandantul regimentului 7 roşiori, din localitate, s'a reîntors azi dimineaţă din Rusia, unde fusese pentru cumpararea de remonţi necesari trupelor noastre de cavalerie.

❑ In cursul lunei viitoare se va face alegerea terenurilor, pe care urmează a se construi noi localuri de şcoale rurale după modelul tip.

❑ Astă-zi s'a prezintat la parchet numitul Naftule Haimovici, rotar, domiciliat strada Brănduşei, care a declarat, că a fost grav maltratat la poliţia de siguranţă, în împrejurările ce urmează: acuzat a fi contrabandist de tutunuri ruseşti, Haimovici fu întîmpinat Duminică de şeful siguranţei publice şi de mai mulţi agenţi, cari, după ce făcură numitului o percheziţie domiciliară, îl duseră la siguranţă, unde Haimovici, după declaraţiile ce face, a fost stîlcit în bătăi.

A fost desbracat, urcat pe spetele unui agent şi apoi bătut pe spete de şeful siguranţei publice.

Căzînd leşinat, evreul fu bătut la tîlpi, ca să-şi revie în fire.

Garantăm, că afacerea va fi muşamalizată de onor. parchet.

❑ **O representaţie extra ordinară.**— *In beneficiul lui Mircea Pella va avea loc Sîmbătă, 27 c., o representaţie cu adevărat extra-ordinară. Se vor da două piese ne mai jucate în Iaşi:* In cuşca leilor *şi* Romeo şi Julietta la Mizil, *de G. Ranetti.*

Pella va reuşi, prin beneficiul seu, să transforme monotonia în veselie turbată.

❑ Comisiunea de revizie a tinerilor din oraş, cari vor forma clasa anului 1911 se va compune din prefectul poliţiei ca preşedinte, d-nii loc col. Cernătescu, Al. Velciu, din partea judeţului şi maiorul Antoniu, consilier comunal, membri.

In lipsa prefectului, operaţiunile vor fi prezidate de ofiţerul recrutor, conform legei recrutarii.

❑ *Anchetă la Pinacotecă continuă şi astă-zi. Domnii inspectori Sihleanu şi Strămbulescu, cari anchetează, vor pleca de seară la Bucureşti şi se vor întoarce, probabil în cursul săptămîniei viitoare.*

*

D. profesor Constantius ne scrie, că a rămas viu afectat de invinuirea ce-i s'a adus de mai multe ziare, cum că d-sa ar fi făcut o copie spre a înlocui un tablou original aflător în pinacotecă.

❑ D. Petru Cujbă, profesor la şcoala Normală care urma să fie scos la pensie pe ziua de 1 Aprilie, a fost amînat încă pentru un an.

❑ Examenul de definitivat al institutorilor şi învăţătorilor se va începe la 1 Martie c.

La sfîrşitul lunei se vor numi comisiunile examinatoare.

❑ Inspectorul general al învăţămîntului secundar, d. St. Sihleanu, va asista astă zi, la orele 5 jum., la o audiţiune a corului mitropolitan.

Se crede că ministrul a cerut aceasta, spre a vedea dacă subvenţia ce se acordă acelui cor merită să fie sporită.

❑ Adunarea generală a societăţei „Crucea Roşie", filiala Iaşi, are loc astă-zi în aula Universităţei.

❑ Ministrul şcoalelor a cerut să i se comunice un tablou de toate reparaţiunile de cari ar avea nevoe clădirile facultăţilor şi laboratoriilor din Iaşi.

❑ **Universitare.**—Studentul în litere Radu Manoliu, va dezvolta în prezenţa colegilor şi profesorului P. P. Negulescu, în ziua de 18 Februarie, ora 10 dimineaţa, conferenţa despre „Kant şi problemele cunoaşterei

— D. Virgil Arion va continua lunia de la 5—6, în aulă, prelegerile sale publice de sociologie, iar Marţia, aceiaşi oră, cursul de filosofia dreptului.

❑ A fost înaintat parchetului, individul Costache Dobrea, care a fost arestat cu ocazia focului din str. Nicolina.

S'a dovedit că numitul se ducea, la fie-care incendiu ce se declara în oraş şi sub pretextul de a da ajutor, fura mulţime de lucruri.

La percheziţia ce s'a făcut la domiciliul său din strada Socola, s'au găsit o mulţime de obiecte furate.

❑ **La 25 Februarie, concertul Hubermanu, cu un program cu totul extra-ordinar.**

❑ **Judiciare.**—D. Iorgu Cernovodeanu avocat, care a fost condemnat la trei ani închisoare pentru faliş în acte private a făcut opoziţie la Camera de punere sub acuzare, cerînd anularea, pentru incompetenţă, a ordonanţei judecătorului de instrucţie din Botoşani, de oare-ce faptele ce se impută lui Cernovodeanu, el le-ar fi comis în Dorohoi.

Camera a respins astă-zi opoziţia.

— Studentul în drept Rang a fost trimis în judecata judecătoriei oc. I pentru ultragiarea d-lui dr. Steuerman.

Afacerea se va judeca astă-zi, ora 4. Reclamantul va fi asistat de d. avocat Toma; partea civilă va fi represintată prin domnii Oswald Teodoreanu şi Em. Socor.

— La secţia I-a a Curţei s'a judecat astă-zi apelul d-lui Robert Chefneux, care n'a fost înscris în baroul local, pe motivul că n'ar fi romîn.

Consiliul de disciplină n'a fost presintat în instanţă. D. Chefneux s'a apărat singur şi a fost aparat şi de d. Liatris.

Apelul a fost pledat pe tema că bunicul d-lui Chefneux a trăit în ţară înainte de convenţia de la Paris, iar tatăl lui Chefneux, a fost împămîntenit pe baza regulamentului organic.

Curtea a primit apelul d-lui R. Chefneux.

— La curtea s. II se pledează astă-zi apelul în chestia achitărei d-lui N. Andronescu, fost inginer şef al judeţului Tutova.

D. A. A. Bădăreu, din partea lui Andronescu, a rîdicat incidentul pentru tardivitatea apelului ministerului de lucrări bublice, incident care a fost primit de curte, rămînînd în instanţă numai prefectura judeţului Tutova.

S'a ascultat martorul Cambureanu, actualul inginer şef al judeţului, care a declarat, că Andronescu n'a comis nici un abuz de încredere, ci s'a făcut numai vinovat de neglijenţe.

Ministerul public a menţinut cinci din cele 32 capete de acuzări, ce se pun în sarcina fostului inginer şef, pentru care pledează d-nii: A. A. Bădăreu, Vesp. Pella şi T. Emandi.

— Domnii Miclescu şi I. I. Motăş, experţi în falimentul H. S. Rabinovici, au depus astă-zi raportul. Activul este evaluat ta 138.600 lei.

❑ *D. Artachino, profesor la şcoala de Bele-Arte din Iaşi, a fost însărcinat să execute portretul A. S. R. Principesei Elisabetha.*

❑ *D. Brătianu, de democrat ce este, a introdus cenzura la telegraf. Astfel telegrama pe care d Badareu a trimis'o şefului partidului nostru, privitoare la contenciosul administrativ, a stat la d. Brătianu timp de patru ore, pînă a bine-voit să-i dee drumul.*

❑ Cea mai bogată înscenare cinematografică din toate cele văzute pînă astăzi este fără îndoială „Cleopatra", regina Egipetului, reconstituire datorită dramaturgului Daniel Riche şi întrepretată de luceferii Comediei Franceze cu d-ra Madeleine Roch în rolul titular. Toate decorurile, mis-en-scenele şi costumele sunt fidel reproduse în stilul anticului şi clasicului Egipet.

Celelalte părţi din noul program cinematografic care îacepe mîine Joi 11 Februarie a. c. în sala Circului Sidoli, cuprinde multe vederi după natură precum o preumblare la Jersay, pitoreasca insulă anglo-normandă, cu cele mai interesante poziţii din acele locuri. Lupte sportive, foarte atractive, între şampioni din străinătate, cu renume şi la Bucureşti, sunt deasemenea cuprinse în noul program. Oglinda logodiţilor. Nu e chip de făcut ceva din Adolfina, Gelozia la malul mărei, Fără emoţii, sunt comedii pline de humor şi sarcasm şi toate de o superioară reuşită. Cîte-va piese teatrale, jucate de cei mai buni artişti ai scenelor pariziane, complectează apoi noul program al teatrului cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli care începe mîine Joi 11 Februarie a. c.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 11 Fevruarie

Starea d-lui Carada

Bucureşti.—Starea d-lui Eugen Carada s'a organizat cu totul.

Directorul băncei Naţionale se află în ultimele momente.

Falşificatori de bancnote

Bude-Pesta.—Aci s'a descoperit o bandă de falşificatori de bancnote romîneşti.

CAMERA

Bucureşti.—D. N. Iorga îşi desvoltă interpelarea în chestia pretinselor agitaţii evreeşti din ţară.

D-sa vorbeşte de chestia Rackowski, despre anarhişti şi în fine de socialişti care zice, d-sa lucrează alături de evrei, în detrimentul ţărei, zice că evreii din ţară inventează tot felul de minciuni, pentru a alarma străinătatea. Spune că, mai ales în ultimul timp, evreii au fost prea mult toleraţi şi ar trebui să se ia măsuri.

D. Ionel Brătianu a răspuns d-lui Iorga, spunînd că guvernul se poate interesa cel mult de agitaţiile lăuntrice şi nu şi de cele externe.

Guvernul zice d-sa va avea de văzut ce trebue şi ce nu trebue de tolerat.

D. Iorga s'a declarat mulţumit de declaraţiile primului ministru.

Se continuă apoi cu discuţia la proectul pentru desfiinţarea Contenciosului.

SENATUL

Bucureşti.—Se continuă cu discuţia proectului pentru modificarea legei monopolului cîrciumelor aşa cum s'a votat la Cameră.

Abdul-Hamid a murit

Bucureşti. — Ziarele publică o telegramă din Salonic, care anunţă că fostul Sultan Abdul-Hamid a murit încă de acum cîte-va zile.

Din Grecia

Atena — **In urma svonurilor tendenţioase că la Valtos în Acarmania, au isbucnit turburări care ar fi fost urmate de turburări şi de manifestaţiuni la Atena, o mare nelinişte a domnit la Missolonghi, în urmă însă aflîndu-se adevărul, spiritele s'au liniştit.**

Suveranii Bulgariei la Petersburg

Petersburg.—Perechea bulgară a sosit aci la orele 4 30 după amiază şi a fost salutată de către ţar, de marii duci şi de marile ducese. Regele împreună cu ţarul cu regina şi cu marea ducesă Maria Pavlona, au mers în echipagii la palatul Alexandru spre a saluta pe ţarină. Oaspeţii vor fi găzduiţi la marele palat din Zarskojeselo.

Aehrenthal la Berlin

Berlin —D. D'Aehrenthal a primit azi dimineaţă vizita d-lui Bethman Hollweg. Vizita a durat o oră şi un sfert, servind la detaliarea situaţiunei politice între cei doi barbaţi de stat.

Principii moştenitori au primit după prînz pe d. D'Aehrenthal.

Starea d-rului Lueger

Viena.—Docto ul Pupovac, care a operat pe Lueger, a declarat la prînz, faţă de un redactor al lui „Fremdenblatt", că starea bolnavului este relativ favorabilă. Nu sunt complicaţiuni.

*

Viena.—După ultimele ştiri, d rul Lueger se află în ultimile momente.

Lupta la graniţa bulgară

Sofia.—Alaltăeri un port turcesc de graniţă a atacat postul bulgar de la Likovo, în regiunea Temraş în scopul de a l dezarma şi a deschis în acelaş timp focurile. Postul bulgar a ripostat. Atacul luă atunci o mare întindere de oare ce turcii au deschis focul şi în contra posturilor vecine bulgare. A doua zi împuşcăturile au fost reîncepute şi turcii chemară în ajutor artileria. Spre seară lupta a luat sfîrşit.

Uniunea latină

Viena.—Reprezentanţii uniunii latine din camera deputaţilor, între cari şi baronul de Hurmuzaki, au vizitat eri pe preşedintele consiliului, ca care i-a asigurat că se va sili să facă să se voteze în curînd proectul de lege relativ la facultatea de drept italienească şi s'a întreţinut apoi cu d. Hurmuzaki despre afacerile Bucovinei.

ANNA GOLDENBERG

ALEXANDRU Z. MANTEL

LOGODIŢI

IAŞI

Februarie 1910

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 1 Martie a. c. oara 11 a. m. se va ţine în camera acestei primării licitaţie prin oferte închise pentru închirierea Bufetului din grădina publică de la Copou pe timp de trei ani cu începere de la 1 Mai a. c.

Garanţia provizorie 200 lei în numerar sau efecte garantate de stat.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

Dispoziţiunile art. 72—83 din legea Comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

No. 02105 din 9 Februarie 1910.

Gheorghe Mogâldea

AVOCAT

Str. Tataraşi 28 Iaşi.

De vînzare în orî ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din judeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.— 1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mânzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămănat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering" din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance". 2 maşini greble „Deering". 6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

Dr. B. Stenner

Consultaţiuni pentru boale interne, de femei, căilor urinare şi venice.

de la 1—3 şi 7—8 p. m.

Iaşi, str. Muzelor (colţ cu str. de Sus.)

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6f.50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Cloture de Chasse, le mètre...
Châssis de couche, depuis...
Paillasson pour abris, le mètre carré...
Porte-Bouteilles, pour 100 Places...

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

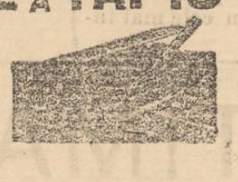

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL
MAGASIN DE FERARIE
Str. de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GODIN şi
SOBE RUBELAND
Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Isvorul proprietatea Mr MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — e Desinterie —

De vinzare la principalele magazine de consum, drogueriĭ şi farmaciĭ din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului
I. DAVIDESCU
Tecuci

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet
— O MAGAZIE —
compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

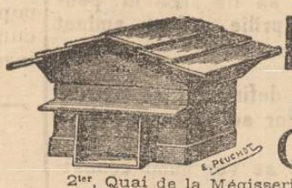

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI
In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.
LA 9 ORE jum. seara
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.
Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.
In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile redusе la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.
Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.
In toate zilele de sărbătorile Crăciunului, Anul Nou şi Boboteaza vor avea loc Matineuri şi reprezentaţii serale.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romania
LEI 6,547,500
Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" incheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate presum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai la de
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 4-a Loteriei VII
s'au pus in vânzare
Tragerea la
26 şi 27 Februarie 1910
Se poate cîştiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 90,000 lei
Iar câştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină increderе

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No. 942 — Sămbătă 13 Februarie 1910

Lupta pentru menținerea contenciosului

Partidul conservator-democrat, prin întrunirea ținută Duminecă în Capitală, a declarat deschisă lupta în potriva guvernului, pentru a'l abate de la săvîrșirea celei mai mari ilegalități: *desființarea Contenciosului.*

Intrunirei de Duminecă, îi urmează acum alte 4 întruniri, în cele 4 orașe mai principale, ale țărei: Iașii, Craiova, Brăila și Ploești, la cari fruntașii partidului vor arăta cetățenilor cît de periculoasă și reacționară a devenit pentru țară politica liberală-socialistă a fraților Brătieni.

Alături de lupta din afară de parlament, pe care organizațiile noastre din toate județele, au hotărît s'o ducă în limitele celei mai stricte legalități ca partid de ordine și guvernămînt, cei 20 de parlamentari conservator-democrați din Cameră și Senat, vor combate din răsputeri proectul d-lui Stelian, pe care guvernul, dintr'un meschin și sălbatic sentiment de amor propriu și l'a însușit și face din el o chestie de ambiție sau demnitate de partid.

Este incontestabil, că majoritățile guvernamentale, cu toată opunerea țărei, vor vota proectul. Majoritățile acestea liberale, inconștiente și corupte, nu mai țin de multă vreme seamă de opiniunea țărei—și sunt în conflict permanent cu sentimentele ei. Departe de a-i respecta voința, majoritățile fraților Brătieni, au ajuns azi, după trei ani de viață parlamentară, niște corpuri abrutizate, lipsite de ori-ce porniri frumoase și utile pentru țară—și la cari satisfacerea ticăloaselor afaceri ale dinastiei brătieniste și ale partizanilor politici, formează unicul criteriu și acțiune politică.

De aceia, proectul, cu o discuție ori-cît de lungă și furtunoasă, va trece prin ambele Corpuri legiuitoare —și la 1 Aprilie, guvernul anarhic al Brătienilor, va vedea îngropată această unică instituție de stat, care punea la adăpostul arbitrariului administrativ și guvernamental, interesele cetățenești.

Dar, desființarea acestei mari opere liberale și democratice, va fi de scurtă durată—și partidul conservator-democrat, a cărui deviză este respectarea și satisfacerea intereselor superioare ale națiunei — va îndrepta nelegiuirea săvîrșită de liberali, reînființînd Contenciosul, iar pentru a-l pune pe viitor la adăpostul pornirilor anarhice și sălbatice ale falșilor liberali îi va da o îngrădire constituțională.

Țara aceasta n'a păcătuit cu nimic pentru a-și bate joc de ea toți neofiții politici, cari, pe baza moștenirilor politice legendare, cred că-și pot permite sacrilegiul de a-i nimici instituțiunile cele mai democratice și civilizate, cu care se mîndrește în fața celorlalte state.

Și dacă partidul liberal a ajuns azi, prin fusionarea sa cu elementele anarhiste, să devină un partid de dezordine și destrabalare politică, cînd reacționar peste măsură în actele sale, cînd extra-liberal pînă la anarhie, din fericire, țara poate spera pe marea organizație politică înjghebată de conservatorii-democrați, cari au datoria patriotică de a o salva de toate fără de legile săvîrșite de liberali în cursul acestor trei ani.

Regretăm numai un lucru, în toată această luptă pe care democrații o duc în binele țărei, contra liberalilor: dispariția iarăși a grupărei d-lui Carp, de pe terenul luptei!

Ori de cîte ori liberalii au anunțat o lege ticăloasă și infamă, d. Carp a rîdicat capul și s'a declarat protivnic ei. Așa a fost mai ales cu legea tocmelelor agricole, în potriva căreia șeful junimiștilor, amenința să producă revoluția marilor proprietari.

Dar focul protivnic al d-lui Carp, a fost un foc de pae. Revolta d-sale n'a ținut nici 24 de ore; ba, prin miracol, din adversar declarat și de temut, d. Carp s'a transformat în susținător al guvernului, și i-a dat tot sprijinul pentru a-și îndeplini toate ticăloșiile. Așa a fost cu legea cîrciumilor, a magistraturei etc. Aceeași metamorfozare o observăm acum și cu desființarea Contenciosului.

D. Carp cu cei doi aghiotanți ai săi s'a declarat categoric cel mai resboinic adversar al guvernului, pentru a'l împedica de a suprima contenciosul.

Dar strigătul de alarmă al șefului junimist n'a durat nici măcar pînă la prezentarea proectului în Parlament.

Discuția a început de Miercuri în Cameră, cel dintîiu înscris și care a vorbit a fost amicul nostru Barbu Păltineanu, și căruia îi vor urma și ceilalți amici ai noștri, dar despre d. Carp și amicii săi încă nu știm dacă vor mai apare la tribuna parlamentului pentru a combate legea.

Și chiar dacă vor apare, opoziția lor, va fi de formă; i-am auzit la începutul sesiunei criticînd atît politica internă cît și cea externă a guvernului—pentru ca apoi să-i dee sprijinul în alegerile parțiale, pentru a-i prelungi existența. Și apoi în potriva acestui guvern abrutizat, numai critica parlamentară nu e suficientă!—Trebue lupte în afară de parlament, luptă mare și hotărîtă, luptă de răsturnare, și în această privință junimiștii stau cu desăvîrșire cu brațele paralizate. Singurile întruniri energice, cari se țin în țară în potriva guvernului sunt întrunirile noastre; celor junimiste, le umplu sălele, poliția și agenții liberali, și cum voiți ca la asemenea adunări formate de liberali, să se combată politica guvernamentală.

De aceia conservatorii-democrați, stăpîni pe propriile lor forțe, și adînc pătrunși de înalta datorie ce au față de țară, dau azi lupte singuri în contra guvernului brătienist și pe chestia contenciosului, ca și pe cele lalte, și au convingerea că vor isbuti să'l răstoarne dela putere pentru a-i lua succesiunea și a repara toate ilegalitățile săvîrșite în această tristă guvernare de trei ani.

Căci nici nu se poate imagina, ca succesiunea puterei să se acorde acelora cari în politica țărei au dovedit că au aceiași mentalitate, concepție, sentimente și voință de conducere și conlucrare politică ca a liberalilor, și le-au servit de sprijin în acești trei ani.

Țara n'are nevoe de o schimbare de firmă politică ci de o nouă și esențială orientare politică.

„Chestiune de cinste"

D. I. I. Brătianu, fost inginer de clasa III la C. F. R., a ținut să spună cuvîntul introductiv la discuția proiectului pentru desființarea contenciosului.

D. Brătianu a făcut declarație, în calitate de șef al guvernului, asupra motivelor cari au determinat prezintarea proectului: 1) legea este anti-constituțională; și 2) partidul liberal s'a angajat, pe cinste, că va desființa legea.

Pentru un inginer de clasa III ie destul surmenaj să fi vorbit și atît în chestia juridică. Dar trebue să analizăm ce a zis.

„Legea este anti-constituțională" — asta ie o vorbă curentă, Rominul zice „accident nenorocit", zice și contencios „anti-constituțional". Dar nu-și dă seamă, că țări neconstituționale cu instituția contenciosului nu există; că Franța și Austria, spre pildă, cari sunt țări constituționale, au și ele contenciosul „anti-constituțional".

Partea a doua a declarației, lipsită de amestecul constituției, aceea ie de licioasă. Partidul liberal, a declarat primul-ministru, se angajază, în opoziție, că va desființa legea și, deci, este chestie de cinste s'o facă.

Desființarea contenciosului se presintă, deci, sub forma unei datorii de onoare a partidului liberal, pe care o achită foarte tîrziu, în al treilea an de guvernare, dar o achită și ce este mai simplu de cît să faci achitarea pe spetele Constituției.

Dar partidul liberal s'a dovedit, prea îndeajuns, a fi un rău platnic al datoriilor de onoare. Nu este el identic cu partidul, care se angajase, pe cuvînt de cinste, că va desființa jandarmeria rurală? Dar taxele maximale? Dar legea minelor?

S-a greșit și partidul o singură dată și se achită desființînd o lege, care stătea strajă nemerniciilor administrative.

Dar să vedem, ce înseamnă acest angajament de cinste, de care a vorbit d. Brătianu. Intelegem angajament către țară, cînd țara, revoltată de o lege rea, te ar fi provocat ea, pe tine partid politic, să ti iei angajamentul solemn că, la vremea ta, vei desființa acea lege.

Căci un angajament, un contract, o convenție, se presupune a fi făcute între părți, între două cel puțin, o singură persoană neputînd contracta cu ea însăși

In cazul special partidul liberal s'a angajat către el însuși, căci țara nu se află, slava Domnului, într'o epocă de așa sălbătăcie, de așa inconștiență, ca să protesteze contra unei legi, care presintă numai avantagii.

Partidul liberal a semnat, deci, angajamentul de onoare în ordinul seu personal—și de aceea vrea să-l împlinească.

Dar celelalte partide, cu adevărat cinstite, s'au angajat către țară, *care le o cere,* **că vor reclădi edificiul pe care colectivitatea, cu tot protestul țărei, îl dărîmă.**

CATE VA NOTE

Al patrulea partid

Ziarul de seară al prensului Griguță are știrea despre formarea unui al patrulea partid politic, care ar avea aerul să se numească „partidul juneței entuziaste".

Prensul dă de știre, că s'a format un grup de tineri liberali și de tineri conservatori indignați, care grup, potrivit programului seu, „i va administra d-lui C. Mille de la *Adevărul* o corecțiune exemplară".

Aceasta fiind-că d. Mille s'a făcut vinovat de seducere de minor: a scris un articol și l'a semnat G. Grigore Cantacuzino.

*

Oroarea numărului.

Dintr'un ziar junimist: „aseară a avut loc la d. P. P. Carp acasă o serată *intimă*, la care a participat *foarte multă lume*".

Ca să nu să zică, că junimiștii, asemenea takiștilor, țin la cantitate.

*

Acum se știe ce semnificație a avut amenințarea d-lui Ferekide, că va publica la rubrica celor răi de plată, numele deputaților, cari nu vor fi presenți la Cameră fix la ora 2: chestia inimoasei propuneri din inițiativă parlamentară.

D. Ferekide se iubește strașnic.

*

Pentru a nu încărca budgetul cu diurna președinților Parlamentului, se va propune o nouă taxă de 5 la sută asupra unor teatre nesubvenționate, cari nu figurează în proiectul celebru: asupra tragerilor la țintă, tombolei de la cafenele; papagalilor, cari trag norocul în versuri; ghicitoarelor și irozilor.

Chestii politice

JUSTIȚIA LA DOMICILIU

Liberalii au inventat formula politică, că pentru ca dreptatea să se împartă bine, repede și eficace, nu impricinații trebue să vină la scaunul judecătoriei, ci judecătorul să se ducă la ușa lor, pentru ca, în fuga drumului să se poată da dreptatea.

Urmare a acestei doctrine, invălită cu un excesiv sentiment de țărănime, a eșit legea judecătorilor *ambulanți*. De și Rominul are vorba că, nevoia te mînă pe unde nu ți-i voia, totuși, contrar acestei vechi zicale, numai nevoia căutării dreptății te ține locului, căci îți vine acasă judecătorul.

Acum, dacă pentru afacerile mici, s'a luat măsura aceasta, zi, treacă. La urma urmei ministrul liberal era sclav unei doctrine juridice: distribuirea dreptății la cei mici și mulți; dar să iei principiul și să-l utilizezi ca argument la desființarea contenciosului e și ridicul și prea cusut cu ață albă.

Auziți!

Contenciosul, așa cum era organizat prin legea din 1905, păcătuia pentru că nu înlesnia ori și cui căutarea dreptății și s'a constatat că s'au folosit de această lege numai cei din jurul Bucureștilor, iar din fundul Moldovei n'a fost de cît un caz.

Protestăm contra acestei inepții politice, adică de ce am protesta; constatăm inepția și o ridiculisăm.

Ce, adică! Abuzul de putere din partea puterii executive trebue socotit ca normă raporturilor dintre stat și individ, pentru ca să fie nevoe de lățit atribuțiile contenciosului la toate organele juridice; ori trebue socotit acest abuz ca ceva rar, întîmplător, și ca atare generalizarea atribuțiilor de contencios la ori-ce instanță judecătorească e ceva ridicul.

Și apoi; ce garanție prezintă cetățanului un judecătoraș, care e pus azi de ministrul lui respectiv pe hatîruri politice, că va judeca drept în o chestie de conflict între mine cetățan și tocmai între ministrul lui, cînd știut este că acest judecătoraș e oprit de ministrul lui de a merge la vot, e mutat la mama dracului, e hărțuit de organele administrative locale, așa că nu știe ce să facă, cum să se poarte ca să nu dea de bănuit

A scobori contenciosul la toate organele judecătorești înseamnă a-l anihila, a l desființa pur și simplu:

In fața Casației era altăceva. Acolo avem întâiu o instanță unică, care mai mult sau mai puțin are una și aceiași linie de purtare, același fel de a vedea, întru cît stabilesc jurisprudența deciziile sale. Acolo avem judecători maturi, cari își dau samă de greutatea situației lor, de răspundere. Acolo cetățeanul atins în drepturile sale are credința că va putea căpata dreptate. Și au căpătat'o zeci de inși izbiți pe nedreptul de miniștri veninoși;—s'au întors de la Casație cu dreptatea în buzunar și azi își datoresc situația lor acestei înalte instanțe.

Noua tactică liberală e o mistificare a lucrului. Văzîndu se guvernul liberal, și în special primul ministru că cu legea lui a stărnit indignarea în toată țara, a căutat s'o cărpească cu o minciună — à la Rătești—și a zis că el nu desfiintază principiul în sine, ci *formula conservatoare* a înființării contenciosului, punîndu-i în loc *formula liberală*: justiția la domiciliu.

Dar dacă la domiciliu poți distribui dreptatea lezată între cetățeni, e o superfetație a crede că poți distribui dreptatea și cînd e vorba de raport dintre cetățeni și stat.

Iar ca și cucuvaia care cîntă a moarte, primul ministru liberal a cîntat pe mormîntul dreptății că aici este chestie de *cinste politică* și de cuvînt luat în opoziție.

Ce ironie! După cinstea pătată a Răteștilor, după tragerile pe sfoară ale cetățenilor, acum aduce în cantar 2 motive arhiridicule. Cînd ca om politic îți iai angajamentul față cu un cetățan și nu-l îndeplinești, ești responsabil față cu el. Dar țara cînd a cerut d-lui Ionel Brătianu concursul său pentru a-i stîrbi dreptatea? Cînd, ca opozant, se angajază că va desființia contenciosul, întrebatu-s'a d-sa dacă răspundea nevoilor țării acel angajament, ori urii de partid? Și dacă d-sa azi ridică la valoare de doctrină politică, angajamentele din opoziție. deprindă-se mai întâiu a nu făgădui orice, căci angajamentele prostești i se pot întoarce în contra-i

* *

OAMENI ȘI LUCRURI

De vorbă cu un cetitor

„...Vorbeați în articolul Dv. intitulat „O expoziție", între altele și despre pictorul Băncilă—atrăgînd atenția asupra evoluției ce ar fi făcut talentul lui—evoluție „ce n'a fost un cîștig pentru arta însăși".—Asupra acestui punct permiteți'mi să vă reamintesc despre volumul lui H. Taine, „Notes sur l'Angleterre", în care vorbind despre pictura engleză zice:

„...Par degrés, le moral va subordonner le physique; la peinture deviendra une psychologie; la sensation des yeux sera traitée en accessoire, et la toile peinte ne sera qu'un premier plan, un rideau, derrière lequel l'intelligence et l'âme aperceveront au loin des idées, des intentions, des leçons, des études de caractères et de mœurs.

C'est Hogarth qui le premier proposa et mit en œuvre cette théorie.—Selon lui, pour qu'un type physique soit intéressant, il faut qu'il soit l'expression et la saillie d'un type moral. De fait, il a traité la peinture en romancier moraliste, à la façon de Foe, de Richardson, et ses tableaux sont des prédications contre le vice.

... Nulle part (vorbind de peisagistul Turner) on ne voit plus clairement l'erreur d'un talent qui, devant parler aux sens, entreprend de parler à l'intelligence et à l'âme...

...Par degrés, la sensation de l'œil, l'effet optique lui ont paru secondaires; les emotions et les rêves de la cervelle spéculative et raisonnante ont pris l'empire; il a voulu peindre.

...Même procédé dans ceux qui font des figures. L'essentiel pour eux est l'anecdote, le petit roman, l'historiette litteraire, la scène de mœurs qu'ils prennent pour sujet. L'agrément, l'harmonie, la beauté des lignes et des tons restent accessoires ...On n'est plus expressif, on n'a jamais dépensé plus d'efforts pour parler à l'esprit à travers les sens, pour bien illustrer une idée ou une vérité, pour ramasser sur une surface de douze pouces carrés un plus gros tas d'observations psychologiques..

.. Dans cete efort prodigieux de l'attention concentrée tout entière sur le moral de l'homme, leur sensibilité optique s'est emoussée et desaccordée. *Je ne crois pas qu'on ait jamais fait des tableaux aussi désagréables à l'oeil*".

Cu Băncilă, n'o fi oare, ceea ce spune Taine că se petrece cu pictorii engleji? Și într'adevăr, în ultimele tablouri ale lui Băncilă ce te izbește *mai întâi*, dacă nu lipsa de frumos, de armonie, de frumusețe a culorilor și liniilor? Dar în schimb *ideile* ce vrea să exprime prin tablourile lui, ce trumoase sunt! In fața unor tablouri cum e „1907" sau „Soldatul întorcîndu se de la infermeria Frumoasa" spiritul e mult mai mulțumit de cît ochiul".

Da,—dar *schimbul* acesta nu e făcut să mulțumească pe admiratorii pictorului și pe iubitorii de artă Din potrivă!

Rodion

CRONICA ARTISTICA

EXPOZIȚIA SANIELEVICI

„Pentru a putea înfățișa lucruri și ființe coexistente, pictura nu poate lua de cît o singură clipă de acțiune. Și din această pricină, e nevoită s'o aleagă pe cea mai fecundă, adecă pe acea în stare de a face să se 'nțeleagă atît momentul care precede cît și momentul care urmează".

In înțelegerea acestui fundamental principiu de artă, pe care Lessing l'a formulat acum o sută de ani și mai bine, în luminosul său *Laocoon* — stă tot secretul artistului, în materie de pictură. Căci cu cît cîmpul său e mai limitat în spațiu și cu cît puterea sa e mai mărginită în timp, cu atîta evocarea clipei fixate pe pînză devine mai anevoioasă. Și cu cît anevoința aceasta e înfruntată cu mai multă putere, cu cît într'un cadru mic apar orizonuri largi și în fixitatea clipei se desprinde mai multă mișcare, — cu atît mai mult se afirmă valoarea artistică a operei și puterea de evocare a artistului.

Firește nu iau aici cuvîntul de „acțiune" în înțălesul său restrîns, dar în înțălesul larg al cărui conținut esențial ar fi ideea de stări succesive și care prin extenziune s'ar apropia de ideea de viață. In felul acesta se poate socoti ca reprezentînd o acțiune, imaginea unui arbore surprins într'o adiere de vînt, sau cursul unei ape spumînd în strîmtoarea stîncelor inerte, sau încă vederea unei ruine din care se desprinde tristețea lucrurilor care nu mai sunt.

Cu acest criteriu, privind cele 39 de tablouri expuse de pictorul Sanielevici în salonul din piața Unirei, e cu neputință ca cineva să nu aprecieze valoarea netăgăduită a operei acestuia. Pentru că principalul element pozitiv al întregei lucrări, e tocmai ceea ce nu poate lipsi din nici o adevărată operă de artă,—e viața care trăește, viața care curge, viața care palpită în fie-ce imagine și pe fie-care pînză.

Genul de preferință al d lui Sanielevici e peisagiul, pentru că și cîmpul său preferat de observație e natura. De aceea în tablourile de acest gen, cu deosebire, trebue cercetate calitățile caracteristice ale operei și virtuțile particulare ale artistului.

D. Sanielevici este ceea ce se numește un impresionist. Un impresionist însă, fără prețiozitatea și fără extravaganța în care au căzut eei cari abuzînd de această „manieră" au mers prea departe în goana după originalitate. Nimic din ce-ar putea trada grija pentru efect nimic din ce-ar putea alcătui rafinerie excesivă, nici un artificiu și niei un truc. In totul o notă de profundă sinceritate din care transpiră o singură grijă: aceea care urmărește de o potrivă adevărul și frumosul.

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

De altfel nimic mai firesc de cît această caracteristică, față de esența sufletească a operei care se reduce la un optimizm liniștit dublat de o pronunțată înclinare pentru reverie.

Peisagiile d-lui Sanielevici sunt făcute din cîmpuri verzi, din arbori și din stînci, din rîuri cari curg, din chaumiere întunecate, sau din splendide efecte de iarnă, — fără figuri omenești însă, sau cu rare figuri. Și nu e o întîmplare aceasta. Pentru un pictor care ar fi urmărit „efectul", ce-ar fi fost mai ușor de cît să așeze un copil culegînd flori, în mijlocul cîmpului de la Ammeresee (21)? D. Sanielevici n'a voit însă de cît armonia luminei și a culorilor, și s'a oprit la ceea ce-i desfătase sufletul.

Iată de ce am vorbit de acea sinceritate curată, care sub alt aspect constitue adevărata onestitate în artă.

Calitățile pictorului răsar cu deosebire în unul din cele mai frumoase din vederile expuse: *Rîul Amper dimineața* (cadru nenumerotat) cu care rivalizează *Isarul la Grossheslohe* (10) din care se degajează un aer înviorător sub unul din cele mai frumoase ceruri. *Pomi înfloriți la St. Alban* (7) e o pînză delicioasă: iar *Pe deal la Diessen* (8) și *Drum cu Sălcii la Etzenhausen* (14) sînt pline de viața pe eare o împrăștie parcă suflarea ușoară de vînt care agită arborii. Dar ce frumos, ce viu, ce trist e *Stejarul în toamnă* la Gros Rouvre (15) Și ce simfonice sînt efectele de zăpadă de la Troche (16, 17)! Ce prespective se deschid ochiului din cele cîteva schițe, prin fereastră, asupra Parisului din fauburguri (28, 29).

Dar d-l Sanielevici nu s'a oprit la peisagiu, și cele două mari tablouri de compoziție *In atelier* (1) și *Portret de familie* (2) precum și expresivul *Cap de copil*, desen, (32), sînt o dovadă că talentul său e tot atît de viguros pe cît și de variat.

In rezumat o expoziție mică dar elocventă, cu lucruri care încîntă ochiul fără a-l obosi, cu pînze care vorbesc de o natură frumoasă oglindită într'un suflet de poet, cu o operă făcută din lumină din armonie și mai cu seamă din adevăr—adecă din viață.

E. Herovanu

CERCUL CULTURAL „OLTENEȘTI" (Fălciu)

— Ședința; conferențiarii; lipsa autorităților; reflexiuni —

In ziua de 7 Februarie a. c. membrii cercului cultural au ținut ședință în satul Olteneşti.—Olteneștii e reședința comunei, a plășei, secția de geandarmi și medicul circumscripției.—In orele a. m., membrii au desfășurat subiectele conferinței intime.—La ora 2 p. m. a început conferința publică. Pînă la ora 2 jum. membrii erau indispuși; căci erau numai vre-o 5 auditori, dar în scurt timp rînd pe rînd sala școalei se umple de auditori de ambele sexe și din toate stările sociale.

Conferința e deschisă prin imnul „Regal" executat de elevii școalei; apoi poesii, anecdote și cîntece cu conținut moral și național.—După care Gr. Agarici, harnicul diriginte al școalei, desfășură conferința „Cultura Zarzavaturilor" cu tonul blînd ce-l caracterizază și pe înțelesul tuturor.

D. I. Ulea, învățător în Vineșteşti complectează cele zise de Gr. Agarici.

D. medic al circ dă lectura unei broșuri „Boalele molipsitoare".—Cîntecele potrivite, poesiile bine recitate, conferințele bine expuse au făcut ca asistența publică să aibă clipe de plăcere și să recunoască tot mai mult rostul școalei, văzînd foloase reale.

Din asistență oficial am remarcat pe d. medic al circ. încolo ioc; plasați după cum urmează: Primarul, nun în satul vecin, Geandarmii în repausul Duminical, pregătindu-se de patrulele de noapte la circiuma lui V. Agarici, căci făcătorii de rele au încercat să fure brînza negustorului și-i nenorocește.

D. administrator I. Constantinescu a plecat la Focșani, arătînd părere de rău că nu poate lua parte, că de era dispunea ca nici odată, să fie o conferință mai importantă.

La Focșani a plecat d. Constantinescu să-și schimbe sumanul țărănesc, de oare ce sumanul îi roade ceafa producîndu i bășicarea gîtului Are dreptate să facă această primeneală că de: slujba-i lungă, viața-i scurtă; și această suferință e consecința devotamentului în serviciu.

Iată care e provenienta boalei. La ședința Cercului din luna Ianuarie, medicul primar, și directorul prefecturei îl anunță că vor lua și ei parte la conferințe.

Vrînd, nevrînd, trebuia să ia și d-sa parte, dar conferențiarii Hușului n'au mai sosit.

Se întrebau acum cu medicul circums. Asta-i festă judecată.

D. administrator a cărui sentimente necontestate pentru cauza țărănească, i-au produs atîta căldură în cît i-a delatat ceafa. Te gîndești!.. fără să vorbească a pățit o, dar cînd va ținea conferința!?

D-nii Miniștri respectivi vor avea mulțumire dublă că ordinile se execută nu de frică, ci din dragoste.

Conferința se închee de învățătorul D. Popa cu cuvintele: mulțumesc c'ați venit în număr așa de mare, iar autorităților după cum se vede.

Un asistent.

Marele eveniment artistic din actuala stagiune

„Chantecler" la Iași

O trupă excelentă compusă din artiștii teatrului *Porte Saint-Martin*, de sub direcțiunea d lor Hertz și J. Coquelin, care reprezintă acum la Paris faimosul poem dramatic **„Chantecler"** a lui Edmond Rostand, pleacă acum din Paris. pentru un turneu în marele orașe din Europa: Cannes, Saint Remo, Nizza, Geneva, Livorno, Brindisi, Atena, Smirna, Constantinopol, *București* **Iași** Budapesta, Viena, Triest, Veneția, Neapol, Florența, Roma, Torino și Milano. Trupa va ocupa 4 vagoane și duce cu sine un bagaj de 7.000 Kgr.

La Iași va reprezenta, în seara de *10 Martie a. c.* minunata comedie **„Le Roi"** *care s'a jucat fără întrerupere 2 ani de arîndul la teatrul parisian „Variétés"*, iar în seara de *11 Martie a. c.* **„Chantecler"** cu decorurile și costumele din Paris.

Cu aceste 2 mari succese parisiene se va închide în chip strălucit stagiunea teatrală a trupelor străine din acest an la Iași.

A fost destul să se audă numai prin oraș această veste, cu drept cuvînt senzațională, pentru ca toți ieșenii iubitori de artă în adevăratul înțeles al cuvîntului, să caute a-și asigura din vreme biletul de intrare care acum se găsesc depuse la agenția teatrală *„Thalia"* (*T Maximovici*). Aceste 2 mari succese parisiene au produs un răsunet atît de mare, în cît e explicabilă curiositatea și nerăbdarea ieșenilor în a le vedea.

Litere-Știință-Arte

Abateri stranii.—Primul articol din cel mai nou număr al „Săptămînii" începe cu fraza următoare:

„De la Caragiale *n'are* să rămîie piesele sale; n'au să treacă 20 de ani și ele vor fi în complectă uitare.

Dar poate *are* să rămîie cîteva vorbe.

Caragiale a făcut ca un personagiu oarecare *să se* (?) exclame cu mîndrie...." Reproducînd cele de mai sus nu ne putem reținea o exclamație de mirare. Cum poate d. G. Panu—căci de d-sa e scrisă toată „Săptămîna"—să înfrunte în acest mod regulele elementare ale sintaxei și în ce scop? Căci presupunem că e la mijloc mai mult decît o neglijență,—e un sistem propriu al d-sale de a *nu* ținea în seamă legile stabilite și astfel să contribuie a perpetua confuziunile cele mai imposibile în materie de gramatică. Care om cult mai scrie astăzi: cîte vorbe *are* să rămîie.... Nu numai în gazetărie; dar și în lucrări mai de longue haleine d. G. Panu sacrifică în acest mod corectitudinea stilistică și prin aceasta întîrzie progresul nostru literar. E păcat. Cu atît mai mult, cu cît d. Panu e cetit, cetit cu plăcere și uneori cu folos.

*

Din eroare s'a tipărit eri titlul unui articol literar: Traduceri *de* Heine, în loc de: din Heine.

*

Duminică seara ultima reprezentație a d-nei Agatha Bărsescu,—*Sapho.*

*

A apărut numărul pe Ianuarie al revistei gălățene „Dunărea de jos" sub direcția d-lui Constantin Buzdugan. Sumar variat și interesant.

*

Pentru concertul Hubermann se prevede o asistență mai numeroasă decît la acel al lui Kubelik. Hubermann e cea mai mare atracție muzicală nu numai la noi, dar în toate centrele mari unde muzica e iubită cu pasione.

*

Profesorul Kutner a ținut la Viena o prelegere despre „Cinematografia în serviciul medicinei". Cu această ocazie a reprodus în fața marei asistențe de medici momentele a doua operațiuni culese la cinematograf: o operație executată de defunctul Bergman și una de profesorul Dogen. De asemenea s'a aratat actul unei nașteri reproduse complect.

A urmat apoi partea referitoare la cinematografiarea fenomenelor fiziologice —bătăile inimei la diverse viețuitoare și așa mai departe.

*

La Londra se prepară de către „Poetry Recital Society" o serbare originală —o masă a „epigonilor". E vorba de urmașii unor scriitori engleji celebri. S'au anunțat din Anglia și America descendenți autentici a lui Shakespeare Spencer, Burns, Coleridge, Byron și Tennyson".

*

O parte din trupa teatrului Porte St. Martin a plecat din Paris, avînd un bagaj de 6000 kilograme. Itinerarul e: Cannes, San Remo, Mentone, Nizza, Genua, Livorno și Brindizi:

Vor juca numai „Chantecler". Apoi vor pleca pentru: *București*, Viena, Budapesta, Triest, Veneția, Neapole, Florența, Roma, Turin, Zurich, Genua. In al doilea turneu vor vizita Spania și Portugalia. Tocmai vara vor pleca în Rusia și Europa de Nord.

*

„Cingătoarea virtuței"—aparat pentru a garanta.. cinstea femeei în contra ispitelor e la ordinea zilei în Paris, în urma scandalului enorm cu menagul farmacistului Parat. Se pare că aparatul acesta medieval n'a dispărut încă din uz. Dar vom vorbi mai pe larg despre afacerea Parat și faimosul.. aparat.

*

Literatura spaniolă are și ea un fel de... Chantecler. E vorba de „Curtea corbului alb" piesa tînărului autor dramatic Ramon Goy de Silva. Eroii sunt un corb alb,—tradiția, un fluture,—viața; o privighitoare—amorul; musca,—moartea; albina,—munca; vulturul,—forța; papagalul,—publicitatea; liliacul de noapte,—răutatea; păunul,—trufia: pasărea liră,—vanitatea și așa mai departe.

*

STRUNA ZILEI

CUȘCA LEILOR

In beneficiul lui Mircea Pella: „Cușca leilor" — farsă.

Cetățeni, cînd face apel la
Voi cu loji și stale,—Pella,
N'are vr'un gînd rău cu voi:
...Căci *leii* lui sunt tot... *lei noi.*

Informații

Partidul conservator-democrat din Iași invită pe cetățenii Iașului la întrunirea publică de protestare contra desființărei contenciosului administrativ.

Intrunirea va avea loc în sala Pastia, Duminică, 14 Februarie c., ora patru d. a

❑ Epoca *afirmă că d. Take Ionescu face propuneri de împăcare d-lui... Mișu Cantacuzino, dar că, din nefericire, d. Mișu nu vrea.*

Ziarul prensului, fratele d-lui Mișu preconizează o campanie paralelă a partidelor de opoziție, pentru resturnarea guvernului.

?!

❑ *Parada de 10 Mai va fi cu totul desființată anul acesta.*

❑ „Interpelarea" **d lui Iorga**—In ședința de ieri a Camerei d. Iorga a servit deputaților o porție de supă încălzită: și-a desvoltat interpelarea, în chestia evreiască, anunțată cu luni în urmă, pe timpul afacerei Rakowski.

Este evident, că atunci cînd d. Iorga își anunțase interpelarea, fusese rugat de primul-ministru s'o facă, primul ministru voind să arate legăturile ce-ar exista între evrei și Rakowski,

D Iorga l'a întrebat pe d. Brătianu dacă este adevărat, că guvernul ar avea de gînd să modifice art. 7 din Constituție; l'a întrebat dacă este pentru sau contra unui congres al evreilor și dacă știe, că va apare un ziar zilnic evreesc.

D. Brătianu a răspuns, că nimeni nu se gîndește să modifice art. 7; că evreii încetățeniți au aceleași drepturi ca și Romînii și că nu poate face nimic contra agitațiilor evreești din afară de Regat.

D. Iorga s'a declarat mulțumit de răspunsul primului ministru.

Nu credem ca și țara să fie mulțumită cînd vede cum se pierde vremea pe gratis în Parlament.

❑ **La 25 Februarie, concertul Hubermann, cu un program cu totul extra-ordinar.**

❑ Din Cernăuți ni se scrie că Duminică după amiază, va avea loc în sala Soc. „Armonia", un festival, organizat în onoarea d-lui Titu Maiorescu, care împlinește 70 de ani.

— Societatea pentru cult. și lit. romînă, din Cernăuți, a convocat pe membrii ei pentru poimîne, spre a face o anchetă în chestia proiectului transformărei școalei superioare gr. or. de fetițe, într'un liceu.

— Secția bucovineană a clubului austriac al turiștilor s'a întrunit Duminica trecută în Cîmpulung, în adunare generală.

S'a luat hotărîrea de a se isprăvi drumul din Cîmpulung spre vîrful Raràu, facerea unui drum bun de la Dorna prin Valea Colbului prin Rarău, restaurarea clădirilor vechi și construirea unui sanatoriu pe Dea.

❑ Un ziar junimist anunță, că la Botoșani va avea loc o retragere cu torțe, cu prilejul consfătuirei junimiste de acolo.

Mai rău să-i vedem pe junimiști!

❑ Un oare care Costescu, care din simplu agent la siguranță, a fost rîdicat ca comisar la siguranța din Iași, se zice că ar avea intențiunea să înlocuiască pe doi din cei mai harnici și pricepuți agenți speciali ai siguranței noastre, și să aducă în locul lor, doi foști colegi ai săi de pe timpul cînd d-sa era simplu agent în capitală.

Este o vorbă însă: că cine sapă groapa altuia, cade singur în ea.

❑ Comercianții angrosiști de vinuri au fost convocați pentru mîine Sîmbătă, 13 Februarie, la ora 2 p. m., în localul Camerei de comerț.

Se va discuta chestia vînzărei vinului în engros.

❑ Corul ceremonial al Mitropoliei va executa Duminică neîntrecut de frumosul concert „la rîul Vabilonului".

❑ In comuna Dădești din județul Iași, s'a înființat o obștie a locuitorilor, pentru arendare de pămînt și cooperative de producție.

❑ La prefectura județului se lucrează la întocmirea tabloului notarilor care se vor prezenta ca preparați în particular, spre a depune examen la școala de notari din Tg. Neamț.

❑ Procesul preotului Moraraşu la Consistorul spiritual, aținut aseară până la orele 7. N'au fost ascultați de cît cîți-va martori și pro și contra, care s'au contrazis în multe părți ale declarațiunilor lor.

Procesul continuă astă-zi.

❑ O parte dintre institutorii din țară, au cerut d-lui ministru al instrucțiunei ca conferințele generale ale institutorilor, cari se țin în luna Aprilie, să se țină odată cu congresul institutorilor care de obicei se ține în luna Iunie.

❑ Ministerul de războiu face cunoscut celor interesați că, în conformitate cu dispozitiunile nouă privitoare la aprovizionările de materiale pentru armată, aprovizionările cu pînză națională nu se vor mai da prin simple comenzi de cît societăților de bine-facere și persoanelor cari în adevăr exercită industria casnică, cum, de pildă, celor cari posedă 1 pînă la 3 răsboaie și lucrează la ele numai dînșii cu copii lor.

Aceste societăți și persoane trebue să facă cerere la minister, direcția 7-a arătînd cîte războaie au instalate, și cine lucrează cu ele. Prețul se va stabili de minister, în raport cu acel ce va ieși la licitație.

Toți ceilalți cari au mai mult de 3 războaie și cari se servesc de lucrători sau lucrătoare, intră în categoria atelierelor și vor trebui să ia parte la licitație cînd se va publica, beneficiind numai de avantajul că sunt scutiți de garanție.

❑ **Audiția corului metropolitan.**—Eri de la orele 5½—7½ d. St. Sihleanu, inspectorul învățămîntului, a aststat la audiția muzicală a corului nostru metropolitan, organizată înadins pentru d-sa.

Cu d. Sihleanu a mai asistat cîți va prieteni ai sei din Iași, și d. Strămbulescu.

Corul a executat următoarele bucăți: 1). „La rîul Vavilonului", bucată căreia d. Sihleanu face mențiunea că a fost executată admirabil. Apoi 2). „Copii ai patriei iubite" — o frumoasă bucată de muzică rusească, adusă la noi de Muzicescu. — La numerele 3 și 4, Serenada *„Dormi ușor"* și „Feeria în codru"—bucăți care au plăcut foarte mult și ca muzică și ca execuție d-lor Sihlsanu și despre care s'a interesat în special.

In ambele se remarcă admirabila voce de altistă a d-rei Maria Gregorescu, care a ținut solurile. De altfel se știe că d-ra Gregorescu posedă cea mai frumoasă voce ce are în prezent corul Iașului. E absolventă a conservatorului din Milano.

D. Sihleanu felicită pe d. Dimitriu pentru talentul și munca ce a depus, până a reușit să atingă perfecțiunea corul.

Urmează apoi bucățile „Cuculeț cu pana sură"—bucată a d-lui Dimitriu, Tiki, Tiki, ta—de Muzicescu și frumosul marș „Trompetele răsună".—De și orele erau 7, d. Sihleanu laudă corul și roagă pe maistrul Dimitriu să mai execute și alte cîteva bucăți, căci d-sa,—care se știe că e unul din distinșii cunoscători ai muzicei, și pianist reputat — dorește a gusta muzică aleasă și preferă a sta bucuros până la opt, ascultînd corul.

Corul mai execută atunci o „Serenadă" în afară de program și Acum slobozește pe robul tău stăpîne.

D. Sihleanu felicită pe maestrul Dimitriu și-l învită ca septămîna viitoare, cînd d-sa se va reîntoarce în Iași, să vie să facă muzică la d-sa acasă.

❑ Inundațiile din Paris,—marea catastrofă din capitala Franței, care a cauzat victime emenești și pagube de trei miliarde franci,—au fost cinematografic înregistrate și mîne Sîmbătă și poimîne Duminecă atît la matineuri cît și la reprezentațiile serale vor fi redate cele mai principale vederi pe pînza Teatrului Pathé Frères din sala Circului Sidoli. Vom vedea absolut exact străzile inundate, Podul Concorde, lucrări de apărare, Edificiul ministeriului de externe, Gare des Invalides, Gare de Lyon, Boulevard Diderot, foburgurile etc. toate atît cinematografic reproduse cît și cinematografic redate.

Evitați emoțiunile, comedie,—la fotograf, o altă comedie, carieră de marmoră au fost de asemenea intercalate în programul de Sîmbătă și Duminecă care mai cuprinde: „Cleopatra", regina Egipetului, reconstituire datorită dramaturgului Daniel Riche și interpretată de luceferii Comediei Franceze cu d-ra Madeleine Roch în rolul titular. Toate decorurile, mis-en-scenele și costumele sunt fidel reproduse în stilul anticului și clasicului Egipet. O preumblare la Jersay, pitoreasca insulă engleză, cu cele mai interesante poziții din acele locuri. Lupte sportive, foarte atractive, între șampioni din străinătate, cu renume și la București, Pagodele (templele) din Rangun, sudul Indiilor și obiceiurile religioase de acolo, comedii pline de humor și sarcasm și toate de o superioară reușită. Cîte-va piese teatrale, jucate de cei mai buni artiști ai scenelor pariziane, complectează apoi interesantul program al teatrului cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli.

❑ Expoziția de pictură. — *S. Sanielevici, care s'a deschis eri în salonul Clubului Meseriașilor din Piața Unirei, a fost foarte mult vizitată de un mare număr de persoane de marcă din orașul nostru.*

DIVERSE

— Mîne seară, Sîmbătă, are loc una din seratele obicinuite și frumoase ale societății *„Turn-Verein"*.

CURA CEA MAI RATIONALA DE **Unt de Pește pentru copii și adulți**

e constatat, numai aceea cu

Unt de Pește Iodoferat simplu și Unt de Pește Iodoferat cu fosfor **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior și premiate la multe expozițiuni din țară și din străinătate, cu cele mai mari distincțiuni.

Unt de Pește Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: **Anemiei, inflamațiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinațiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum și un excelent tonic la **reconvalescenți sifilitici.** Pentru copiii de școală slăbiți prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Pește Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** și un **tonic prin excelență** în perioada creșterei copiilor, în **stările limfatice** și a **stadiului puberității și persoane sleite prin surmenaj.**

— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURȚEI REGALE"*, **IAȘI** — **Pentru BUCUREȘTI:** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borș.**

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs —

Ultime informaţii

❑ *Secolul* **afirmă, că s'a stabilit înţelegere între junimişti şi colectivişti privitor la legea contenciosului.**

Junimiştii ar fi renunţat la ori-ce campanie şi la discuţie nu vor mai lua cuvîntul de cît domnii I. Lahovari şi Marghiloman.

Ar avea haz!

❑ *D procuror general Suciu se află de trei zile la Bîrlad. Ca motiv se dă, oficial, faptul, că procurorul general ar fi venit să anchetze contra poliţaiului Paladi.*

Adevărul este, că procurorul general anchetează în taină contra d-lui Bălăşescu, preşedintele tribunalului Tutova.

E a zecea anchetă tainică, pe care sectarul de la justiţie a ordonat-o contra d-lui Bălăşescu.

❑ *Junimişti fruntaşi au intervenit la ministrul domeniilor ca să cadă la împacare cu d. Al. Şoarec, care, precum se ştie, a fost condemnat la 15,000 lei amendă pentru delicte silvice.*

In baza tratativelor ce se urmează, procesul, sorocit a fi judecat mîine la Curtea de Apel, se va amîna.

❑ *D. Stelian Popescu polemisează, în numărul de astă-zi al* Curierului judiciar *cu d. Schina, preşedintele tribunalului Ilfov, în contra articolului ce l'a publicat acesta în aceeaşi revistă, prin care se făcea apărătorul legilor nelegiuite ale d-lui Stelian.*

❑ *Ziarele carpiste nu visează de cît discordii şi neînţelegeri şi de aceea ele publică zilnic ştiri despre pretinse desidenţe şi discuţiuni cari s'ar fi produs în sînul partidului nostru.*

Intr'o organizaţie mare şi puternică ca acea a partidului conservator democrat se pot produce une-ori manifestări de nemulţumire individuală, cu caracter sporadic şi trecător. Nici odată ele nu îmbracă însă forma, pe care ar dori-o ziarele junimiste şi nici odată ele nu privesc organizaţiile însăşi ale partidului.

In afară de cazul cunoscut de la Galaţi, nicăirea, absolut nicăirea nu s'a semnalat vre-un fapt de natura celor relevate cu atîta bucurie de ziarele adversare nouă şi de aceia dăm acelor ştiri desminţirea cea mai categorică.

Această desminţire priveşte şi nesfărşitele amănunte date despre pretinsele neînţelegeri ce ar exista între prietenii noştri de la Ploeşti.

❑ Pînă acum a cerut postul de şef de birou la serviciul judeţean de la prefectura judeţului, remas vacant prin moartea lui Const. Fătu, următorii funcţionari ai acelui serviciu: E. Costinescu, Georgean, Lateş, precum şi ciţi va candidaţi din afară.

Se aşteaptă sosirea prefectului d. Krupenschi, care se află de cît va timp la Bucureşti, pentru a se face această numire.

❑ Soldaţii din garnisoana locală au început a face exerciţii de tragere la tir pe platoul de la Cîrlig unde se află cîmpul de tragere.

❑ Procesul preotului Morarasu a continuat astă-zi după amiază.

S'a procedat astă-zi la ascultarea martorilor neînterogaţi eri şi până în acest moment şedinţa consistoriului nu s'a terminat încă, din cauza numeroşilor martori.

❑ Ministerul instrucţiunei, avînd în vedere că Paştele în anul acesta va fi la 18 Aprilie, a hotărît ca bimestrul al III-lea să se încheie la 3 Aprilie, iar bimestrul al IV-lea să se înceapă la 5 Aprilie.

❑ D. V. Moraru, unde din fruntaşii României din Bucovina, Consilier la Curtea de Casaţie din Viena a sosit în Bucureşti. împreună cu familia.

D. Moraru a fost invitat cu familia, la serata ce s'a dat la palatul regal.

❑ Avantajele legei industriale, acordate fabricei de turnătorie de metal Solomon Wachtel din Iaşi au fost prelungite până la 17 Noembrie 1910.

❑ D-l Emil Costinescu, ministru de finanţe, va depune zilele acestea la Senat un proect de lege pentru modificarea unor dispoziţiuni din legea organizării administraţiei generale a finanţelor statului.

❑ D. V. G. Morţun, ministrul lucrărilor publice va vizita în curînd noua linie ferată Podul-Iloaia—Hîrlău.

Aceasta în vederea înaugurărei nouei linii.

Numirile personalului pe noua linie ferată se vor face în cursul lunei viitoare. La Hîrlău va fi numit şef de staţie d. Şerbenciu.

❑ Mercuri 17 Februarie c., la teatru Circ Sidoli va avea loc o frumoasă reprezentaţie de cinematograf, organizată în scop filantropic. Programul va fi variat şi cu bucăţi noui.

Indemnăm publicul să ia parte la la această reprezentaţie de bine-facere.

❑ **In cursul lunei Martie I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, va face vizite canonice pe la mănăstiri şi prin diferitele parochii din judeţele din Eparchia sa.**

❑ Din nou primim plîngeri de la abonaţii de prin diferite comuni rurale că nu li se predă ziarul cu zilele şi chiar cu săptămînele.

Cînd oare se vor lua măsuri. De la poştă se constată că expediarea se face regulat, numai că cei din comune sunt vinovaţii.

❑ Pensiile civile şi militare pe luna curentă se vor plăti la 18 Februarie.

❑ Intocmirea recensemîntului general se va începe la 1 Aprilie a. c.

❑ Făcîndu-se o nouă repartizare a plăşilor din judeţul nostru, după care două plăşi au fost desfiinţate, o mişcare se va face pe ziua de 1 Martie printre ad-torii de plasă din judeţ.

❑ Se crede că d. Gr. Buicliu, actualul preşedinte al comitetului teatral, va fi numit director al teatrului din Iaşi, după punerea în aplicare a nouei legi a teatrelor.

In acest caz d. Radovici, care a debutat ieri cu mare succes în „Magda", va fi numit director de scenă

❑ D. Emil Costinescu a împlinit ieri 66 ani. Cu acest prilej Senatul l'a tratat cu un mic vot de blam.

Imunizat de Cameră, d. Costinescu, nu s'a mai resimţit.

❑ In adunarea generală a acţionarilor Casei Rurale se va propune modificarea a două articole din legea pentru înfiinţarea acestei instituţiuni în sensul ca, pe viitor, conacele de 50 ha., rămase din parcelarea moşiilor vîndute la săteni, să se vîndă la particulari.

❑ **O representaţie extra ordinară.**—*In beneficiul lui Mircea Pella va avea loc Sîmbătă, 27 c., o representaţie cu adevărat extra-ordinară. Se vor da două piese ne mai jucate în Iaşi:* In cuşca leilor *şi* Romeo şi Julietta la Mizil, *de G. Ranetti.*

Pella va reuşi, prin beneficiul seu, să transforme monotonia în veselie turbată.

❑ Revizoratul şcolar al judeţului întocmeşte tabloul de învăţători din judeţul Iaşi, care urmează să facă grădini sistematice de cultură.

❑ Epitropia a decis să facă o radicală reparare a canalului colector principal de la băile Slănic.

Lucrările vor costa 9750 lei şi vor trebui să fie terminate pînă la 15 Mai c.

❑ *Independenţa*, care a atacat pe acei deputaţi liberali, care şi au permis să propună amendamente în proectul legei teatrelor, revine astă-zi cu declaraţia, că deputaţii au dreptul să presinte amendamente; Camera este în drept să le primească fără ca aceasta să însemne că se dă vot de blam ministrului respectiv.

❑ Comenduirea pieţei a revenit asupra dispoziţiunei luate de fostul comandant, ca soldaţii să-şi facă pedepsele disciplinare date de comenduire, la închisoarea militară Galata.

Pe viitor soldaţii îşi vor executa pedeapsa la regimentele cărora ei aparţin.

❑ **Programa concertului Hubermann.** Marele virtuos Bronislaw Hubermann, care n'a mai concertat de nouă ani în Iaşi, a întocmit, pentru concertul său de la 25 Februarie, la care va fi acompaniat de un apreciat pianist, d. Leopold Spielmann, un foarte ales program, care va face din concert un adevărat regal artistic.

Iată programa:

1). *Beethoven, Sonata pentru piano şi violină.* C moll opera 30, Allegro con brio, Adagio cantabile, Scherzo, Finale (Allegro). (B. Huberman şi L. Spielmann)

2). *Tchaikowsky, Concert de violină.*—Allegro moderato - Moderato anai, Canzonetta (Andante), Allegro vivacissimo. (B. Hubermann).

Pausă

3). *Schubert.*—„Fantazia pribegilor". (L. Spielmann).

4). *Paganini.* — Danţul vrăjitoarelor. (B. Hubermann).

❑ D. Vrînceanu, impiegat la administraţia financiară locală, a fost naintat sub şef de secţie şi mutat la Fălticeni.

❑ **Judiciare.**—Judecătorul ocol. I a condemnat ieri pe Ioan Rang, care a insultat şi lovit pe d. dr. Steuerman, la o sută lei amendă şi 1 leu despăgubire civilă.

— In procesul Andronescu, fostul inginer şef al judeţului Tutova, a pledat ieri avocatul statului, d. Mavromati Pe urmă a vorbit reprezentantul ministerului public, cerînd ambii reformarea sentinţei achităţoare.

In audienţa de astăzi pledează domnii A. A. Badareu, Vespasian Pella şi T. Emandi, pentru Andronescu.

Procurorul va vorbi în replică.

— Avocatul Cernovodeanu a declarat astă-zi recurs contra procesului verbal al camerei de punere sub acuzare care i-a respins opoziţia în chestia incompetenţei judecătorului de instrucţie din Botoşani, care a instruit afacerea.

— Numitul Bulai, reuşind să fure libretul unei femei, care avea depusă o sumă de 200 lei la casa de Economie a statului, a dat acel livret unei alte femei şi împreună au rădicat 180 lei din suma depusă.

Descoperindu-se faptul, Bulai fu condemnat la 3 luni închisoare şi complicea la 2 luni.

Afacerea se va judeca mîine în apel la s. II.

— Se ştie că fabrica de textile din localitate a fost scoasă în vînzare de acţionari.

Licitaţia vînzărei a fost publicată pentru ziua de 17 Mart.

— Astă-zi urma să se voteze concordatul cerut de firma manufacturieră Schwarz şi Segall.

Din cauza numărului mic de creditori cari s'au prezintat, votarea s'a amînat.

— Anton Antoniu, fost primar al comunei Mirceşti, a fost dat judecăţei pentru abuz de încredere şi achitat de tribunalul Roman.

Cu apelul procurorului afacerea se judecă astă-zi la secţia I-a a Curţei.

— Am vorbit la timp despre scoaterea în vînzare a imobilului în care se află instalat consulatul rus din Iaşi.

Imobilul aparţinuse în vremuri unui domn Dimitriu, care testase fondul epitropiei Sf. Spiridon şi şcoalei greceşti din Iaşina, cu condiţia ca imobilul să fie închiriat consulatului rus, în contra unei chirii anuale de şase sute lei.

Epitropia a scos imobilul în vînzare şi cum expertul evaluase ca prima strigare să înceapă de la 128 000 lei, epitropia a cerut să se revic la preţ mai mic. Strigările vor începe de la suma de 25.000 lei.

Dată vînzărei urmează a fi fixată.

— Astă-zi urmau să se judece cererile pentru declararea în stare de faliment al lui Abramovitz, negustor de modo.

Judecarea s'a amînat la 13 Martie, pentru citare de martori cu cari să se dovedească, că Abramovitz este neguţitor.

— Tribunalul secţia I-a a judecat astăzi afacerea falimentului S. Weinstein. A condemnat: pe Weinstein, pentru faliment simplu şi fraudulos, la cinci ani închisoare; pe Damsker, care a preparat registrele pentru faliment, tot la cinci ani; şi pe Horovitz, care a cumpărat mărfurile falitului, la trei ani.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 12 Fevruarie

Conflictul cu primarul Ploestilor

Ploeşti.—Consiliul comunal al oraşului Ploeşti a votat contractarea unui împrumut, pentru alimentarea cu apă a oraşului.

Ministerul de interne a refuzat să aprobe contractarea împrumutului.

Un conflict s'a iscat între d. Radu Stoian primarul Ploeştilor şi ministrul de interne. D. Radu Stanian a declarat că în urma acestui conflict, demisionează.

Decanii barourilor şi Contenciosul

Bucureşti.— Ziarul „Adevărul" a întreprins o anchetă printre decanii barourilor de avocaţi din ţară, cărora le-a cerut să se pronunţe în chestia desfiinţărecontenciosului administrativ.

Toţi decanii au răspuns că recunosc utilitatea acestei instituţiuni şi că sunt contra desfiinţărei contenciosului.

O reclamaţie nostimă

Bucureşti.—D. Ionel Brătianu a primit astă-zi o plîngere telegrafică din partea obştiei locuitorilor din Drăgăşeni, plîngere care e îndreptată contra însăşi persoanei primului ministru.

Telegrama spune astfel:

„Obştia sătenilor din Drăgăşeni, se plînge ministerului de interne, că după ce li s'a dat ca islaz, de către d. Brătianu, terenul cel mai văros şi reu, cu toate că preţul a fost mai rîdicat de cît în comunele învecinate, acum primarul Filipescu, prin persoane interpuse caută a le lua islazul".

De sigur că e o nouă manoperă a d-lui Brătianu.

CAMERA

Bucureşti.—D. Barbu Păltineanu a vorbit astă-zi în continuare, la discuţia proiectului pentru desfiinţarea contenciosului, iar mîine vor vorbi d-nii Take Ionescu şi N. Fleva.

SENATUL

Bucureşti. — In vederea ceaiului pe care-l oferă d. Brătianu astă-zi la orele 5, majorităţilor parlamentare, Senatul n'a ţinut şedinţa ci s'a trecut în secţiuni.

Starea d rului Lueger

Viena.—După ziarul „Neues Wiener Abendblatt", medicii au declarat azi dimineaţă în mod oficial consilierilor municipali, că viaţa primarului dr. Lueger nu mai e de cît o chestie de cîte-va ore. Probabil că catastrofa se va întîmpla în mai puţin de 48 de ore.

Camera Austriacă

Viena.—Camera deputaţilor s'a redeschis şi a reales doi vice-preşedinţi: pe d. Romanczuk, rutean şi pe d. Conci, italian. In cursul discuţiei d. Stausky, german radical, a criticat în mod sever procedeul preşedintelui consiliului cu privire la retragerea ministrului german.

Duel

Paris.—In urma discuţiei întîmplată în cursul unei şedinţi, fostul ministru al colonielor Millies Lavrois şi senatorul Lintilhac, a avut loc o eşire pe teren. D. Lintilhac a fost rînit la prima repriză.

Moartea lui Abdul—Hamid desminţită

Constantinopol.—Ziarele publică un comunicat oficial, care desminte pretinsa moarte a fostului sultan Abdul Hamid. Starea sănătăţii fostului Sultan e neschimbată.

Condamnare

Chalons sur Marne.—Consiliul de război a condemnat la 20 ani muncă silnică şi la degradare, pe caporalul Faraco, din regimentul 8 husari, care a fost condemnat pentru tentativă de otrăvire, punînd cianură de potasă în supa soldaţilor.

Prînz în onoarea lui Aehrental

Berlin.—Cancelarul D'Aehrenthal a avut o nouă conferinţă cu d. Bethmann Holweg şi a luat parte seara la un prînz oferit de d. Schoen.

Perechea regală Bulgară în Rusia

Petersburg.—Perechea regală bulgară a sosit aci, venind de la Zarkoieselo şi a fost primită la gară de marele duce Nicolae Nicolaevici. După ce marele duce a salutat pe oaspeţi, regele Bulgariei a trecut în revistă compania de onoare.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 6 Martie a. c. oara 11 a. m. se va ţine în camera acestei primării licitaţie publică orală cu respectarea dispoziţiunilor art. 72—83 din legea asupra Comptabilităţei Publice pentru vinderea unui teren în suprafaţă de 700 m. p. şi situat între şinele căilor ferate Iaşi-Ungheni şi Iaşi-Vaslui.

Licitaţia va începe de la 25 bani metrul patrat.

Garanţia provizorie 100 lei.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în fiecare zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 02096 din 9 Februarie 1910.

Orzoaică, pentru sămînţă, calitate superioară, se găseşte de vînzare la Banca Agricolă, sucursala Iaşi.

Avocatul Andrei Kirilovici
(Junior)
Iaşi Str. Golia 35

Dr. Susana Wexler-Grossi
Boli de femei—faceri.
Strada Anastasie Panu 43

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 27 Februarie 1910

BENEFICIUL DOMNULUI

MIRCEA I. PELLA

Se va juca pentru prima oară

IN CUŞCA LEILOR

Comedie în 3 acte de L. Gandillot, traducere de d. P. Petrone

ROMEO ŞI JULIETA
— LA MIZIL —

Farsă într'un act de George Ranetti

Jucată cu mare succes pe scena Teatrului Naţional din Bucureşti

De vinzare sau de închiriet, moară sistematică cu valţuri de măcinat grîu. Adresa, d-na Emma Iekel.
Vaslui

Casa de Scont şi Imprumut din Iasi
Societate anonimă—Capital 500,000 lei
Strada Primăriei No. 17

CONVOCARE

A 34-a Adunare Generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut diu Iaşi va avea loc în ziua de Duminică, 14 Februarie 1910, ora 1 p. m. în localul societăţei, strada Primăriei No. 17.

Ordinea de zi este următoarea:

Raportul Consiliului de administraţie asupra mersului societăţei în cursul anului 1909.

2) Raporiul cenzorilor, conf. art. 186 al. IV din Cod. com.

2) Aprobarea conturilor exercitiului închis la 31 Decembrie 1909 şi descărcarea Consiliului de administraţie de gestiunea sa.

4) Distribuirea beneficiului net pe anul 1909.

5) Alegerea a 3 membri în Consiliul de administraţie.

6) Alegerea a 3 cenzori şi tot atîţia supleanţi pentru supravegherea operaţiunilor în cursul anului 1910, precum şi fixarea jetonului de prezenţă a membrilor din Consiliu şi a domnilor Cenzori.

Se menţionează dispoziţiile art. 30, 31 şi 32 din statute:

Toţi societarii cari justifică posesiunea a cel puţin 10 acţiuni, au dreptul de vot. Acţionarul care posedă mai multe actiuni are un vot pentru fie-care 10 acţiuni, fără ca să poată avea mai mult de 10 voturi pentru sine şi 10 ca mandatar.

Art. 31). Acţionarul care voeşte să ia parte la adunare generală, trebue să depună acţiunile sale la societate, conformîndu-se art. 157 alin II şi III din Cod. com. Posesiunea acţiunilor se poate justifica şi prin depunerea recipisei de depozit liber a Băncii Naţionale sau a Casei de Depuneri.

Art. 32) Acţionarii nu pot fi reprezentaţi de cît prin alţi acţionari cu dreptul de vot. Minorii pot fi reprezentaţi prin tutorele sau procuratorul acestora; persoanele avînd un consiliu judeciar sau curator, prin reprezentanţii lor legali; femeile măritate prin soţii lor, chiar dacă aceştia nu sunt acţionari, prezentînd o simplă scrisoare din partea femeei adresată preşedintelui, casele de comerţ, printr'unul din reprezentanţii lor, avînd semnătura socială, şi în fine societăţile printr'unul din administratorii lor.

Consiliul de administraţie

Const. Jornescu
AVOCAT
Str. Carp

20 bani litrul **20 bani litrul**

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

PONDOIR
déposé
Prix..... 6f50
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGE
GARIEL PARIS

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2me, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

1620
NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tăm'adut, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari au resistat tuturor celor l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

SALOMON WACHTEL
MAGASIN DE FERARIE
Str. de Sus 138
A SOSIT:
100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GODIN şi
SOBE RUBELAND
Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinterie —

De vinzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului
I. DAVIDESCU
Tecuci

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspândit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De Închiriet
— O MAGAZIE —
compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49.
Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

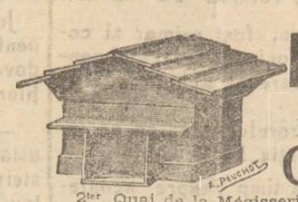

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI
In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.
LA 9 ORE jum. seara
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.
Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:
Sujete noue
Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.
In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.
Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.
Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romania
LEI 6,547,500
Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea Societăţei peste 380 Milioane de franci.
Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Cas de viaţă pentru un capital cu resultatul maximal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Cas de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precium şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romania Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete [illegible] de
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 – Iaşi
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului ce'e mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 4-a Loteriei VII
s'au pus în vânzare
Tragerea la
26 şi 27 Februarie 1910
Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 90,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei
Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua şi Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere
Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII. No 943 Duminică 14 Februarie 1910

Pretinsa neconstituţionalitate a Contenciosului

Argumentul de căpetenie, ce se aduce în contra contenciosului administrativ şi în puterea căruia se cere desfiinţarea lui este că această lege ar lovi în Constituţia noastră, de oare ce ar amesteca justiţia în trebile administrative. Constituţia, nu e vorbă, nu prevede prin nici un articol despărţirea celor trei puteri constitutive ale statului romîn, dar această despărţire este cunoscută ca o dogmă teoretică primită de toată lumea şi ea este dedusă în chip indirect din textul Constituţiei, că „toate puterile statului emană de la naţiune" (art. 31), din care se scoate că fie-care din ele trebue să fie despărţită de celelalte Cînd însă contenciosul administrativ investeşte Curtea de casaţie cu dreptul de a anula decretele de destituire ale funcţionarilor şi a ordona reintegrarea lor în dregătoria din care fuseseră îndepărtaţi fără drept, sau sileşte pe o autoritate a încuviinţa o cerere refuzată în chip arbitrar, se pretinde că această instanţă ce reprezintă puterea judecătorească s'ar amesteca în exerciţiul puterei executive. Acesta este argumentul; să-i cercetăm temeinicia

Teoria despărţirei puterilor statului nu poate fi luată în sens cu totul obştesc, aşa că nici o putere să nu aibă amestec cu altă putere. Nu se poate lua in acest înţeles, mai întăi, din cauza capului statului (Regelui), care întruneşte cel puţin două din aceste puteri în persoana lui, prin aceia că este investit pe de o parte cu puterea executivă (art. 34) şi că tot el este considerat ca unul din cele trei ramuri ale puterei legiuitoare (art 32); dar domnitorul se mai amestecă şi în ramura judecătorească, cel puţin prin numirea magistraţilor şi prin executarea sentinţelor în numele lui.

Dar însăşi puterea legiuitoare este amestecată prin legile noastre în mai multe afaceri curat administrative. Aşa bună oară cînd se deleagă deputaţi la privigherea Casei dotaţiunei oastei, apoi la aceea a Curţei de conturi; în fine ambele adunări proced la alegerea Mitropoliţilor şi a Episcopilor, ceea ce nu este de cît o cădere administrativă şi nu una legiuitoare, de oare ce prin asemenea acte nu se proclamă principii obşteşti de purtare a oamenilor, ci se învestesc persoane cu atribuţii administrative.

Pe de altă parte puterea administrativă se amestecă fără încetare în afaceri legiuitoare: Aşa cînd miniştrii cari nu sunt învestiţi ca domnitorul, prin Constituţie, cu o parte din puterea legiuitoare, pregătesc proiectele de legi *contra semnate* de ei pentru a fi înaintate în deliberarea Corpurilor legiuitoare. Ca să se poată susţinea despărţirea absolută a puterei legiuitoare de puterea executivă, ar trebui ca legile să se poată propune numai din iniţiativă parlamentară. Legile apoi, pentru a fi aplicate, trebue să fie sancţionate tot sub contrasemnarea miniştrilor promulgate prin *Monitorul Oficial* şi puse în lucrare de puterea executivă, parte din ele direct, parte din ele după ce sunt aplicate întăiu de puterea judecătorească. Unde se văd în toate aceste, atît de strînse legături între aceste trei puteri ale statului acea, separare absolută ce se învaţă aşa fără de nici un rost pe băncile şcoalei? Şi cu putinţă ar fi oare o asemenea separare a puterilor statului, c'nd toate sunt menite a pune în mişcare acelaşi organismu? Tot aşa de raţional ar fi a se pretinde că în organismul animal funcţia circulaţiei este neatîrnată de aceea a inspiraţiei, sau aceste două de aceea a nutrirei.

Dar să arătăm amestecul puterei judecătoreşti atît în puterea legiuitoare cît şi în cea executivă. In puterea legiuitoare este amestecată cea judecătorească, prin dreptul adunărilor de a trimite în judecată pe miniştri, care drept nu poate fi privit ca emanat de la puterea executivă, întru cît întăi autoritatea investită cu el este corpul legiuitor, apoi actul dării în judecată presupune o preţuire prealabilă a unui fapt din punctul de vedere al dreptului şi al conformităţii cu legile, şi deci are un caracter judecătoresc. Apoi cînd în comisia de judecată disciplinară a corpului didactic, sunt introduşi şi membri de ai Curţilor de apel, ce se face altceva de cît se amestecă puterea judecătorească în o afacere administrativă?

Mai mult încă: pentru ce se pun operaţiile electorale sub presidenţia membrilor corpului judecătoresc, cînd alegerile pentru corpurile legiuitoare fac parte din constituirea acestei de pe urmă puteri? De nicăieri însă nu reiesă mai limpede amestecul la o laltă a celor trei puteri ale statului, de cît din darea miniştrilor în judecată, unde puterea legiuitoare, (adunarea sau senatul) trimit puterea executivă (pe ministru) în cercetarea puterei judecătoreşti (casaţia).

Şi ce este oare contenciosul administrativ altceva, de cît o întindere a acestui drept conferit Curţei de casaţie de a judeca pe miniştri? care drept este extins asupra tuturor funcţionarilor ce mînuesc autoritatea publică, iar exerciţiul lui este dat privaţilor atinşi de nedreptatea funcţionarilor. Dacă în formă contenciosul este deosebit de darea în judecată a miniştrilor înaintea Curţei de casaţie şi dacă efectul judecaţei este altul—la darea în judecată a miniştrilor, aplicarea pedepselor, iar la contencios anularea actului ce a produs nedreptatea, —în fond este absolut acelaş amestec al puterei judecătoreşti în puterea executivă. Apoi nu poate părea straniu ca, pe c'nd miniştrii,—adică puterea executivă, — pot înlocui şi strămuta membrii judecătoreşti amovibili şi chiar pe cei inamovibili îi poate înriuri prin prespectiva înaintărei, să se protesteze, îndată ce judecata ar voi să caseze o ilegalitate comisă de un organ executiv.

Dar să punem chestia pe un tărîm mai înalt: care este ţinta statului modern? Este de sigur de a face să pătrundă ide a dreptăţei în toate ramurile funcţionărei statului. In locul arbitrarului să predomine dreptul. Şi întîiul pas în această privinţă l-a făcut tocmai regimul constituţional care a supus şi pe capul statului la ascultarea de lege şi deci de principiul dreptăţei. Acest principiu a fost formulat în Anglia întîi, unde a luat naştere regimul constituţional, şi anume puţin timp după votarea Magnii Carte pe la 1250, de marele jurist Thomas Brachton care spunea că, legea este mai mare de cît regele, *căci legea îl face rege*". Constituţiile tuturor statelor caută să realizeze cît se poate mai deplin întemeiarea tuturor funcţiilor statului pe ideea dreptăţei. Se poate oare spune, că o lege caută tocmai să întărească acest principiu al vieţei constituţionale, să fie protivnică constituţiunii, şi aceasta din o interpretare a separărei puterilor statului, care este poate potrivită pentru întemeerea unor sofisme de avocat, dar nu pentru juriconsulţi, cum cată să fie aceia ce se îndeletnicesc cu facerea legilor.

A. D. Xenopol

Răspunsul primului-ministru

— In chestia interpelărei d-lui Iorga —

D. Brătianu are simpatie osebită pentru d. Iorga. Dintre toţi deputaţii Iaşului, singurul cu care se înţelege primul-ministru ie d. Iorga; dintre toţi miniştrii singurul pe care-l înţelege d. Iorga este d. Brătianu.

In prietenia aceasta mutuală este un amestec de recunoştinţă a stomacului şi de... muzică: d. Iorga este recunoscător şefului partidului liberal, că i-a uşurat alegerea sa în bietul oraş Iaşi; d-lui Brătianu îi place cum cîntă jîdoveşte d. Iorga; se extaziază în faţa lui „dija" a d lui Iorga.

Prietenii se servesc reciproc. Acum în urmă, cu prilejul afacerei Rakowski, d. Brătianu îl rugase pe d. Iorga să-l interpeleze în chestia agitaţiilor evreeşti. Barbat de stat consumat, fin diplomat, june tînăr în galeria oamenilor mari ai Europei, d Brătianu avuse nimerita idee să imperecheze afacerea Rakowski cu chestia evreiască din Romînia.

La asemenea potrivită împerechere, era foarte potrivit ca Iorga să-l facă pe interpelatorul şi Brătianu pe iresponsabilul care va da răspunsul.

Cu o întîrziere de trei luni de zile, d. Iorga a interpelat şi subit fu răspunsul primului-ministru. Junele tînăr în galeria oamenilor mari ai Romîniei, se găseşte totdeauna pregătit să replice, mai ales că cunoştea de-a casă textul interpelărei.

Pe noi nu ne interesează ce-a zis d. Iorga. Ce zice el, ori cînd, cu ori ce imprejurare, ie de competinţa ziarelor umoristice. Ci răspunsul ne interesează.

Ne interesează răspunsul ce l'a dat primul ministru, fiind că el este îngrijitor pentru şefia partidului liberal, căci pune în lumină toată inferioritatea d-lui Brătianu, ca barbat de stat.

Ca şeful unui partid politic, prim ministru şi ministru de interne, să anunţe în Parlament, că toţi cetăţenii acestei ţări sunt îndrituiţi să facă politică; că există cetăţeni şi supuşi—şi că, în aceasta consistă toată chestia evreiască—nu, zeu!—bine l'a mai potrivit firea cu Iorga şi rău, rău de tot, stă partidul liberal cu asemenea şef!

CARAGIALE si „afacerea" PORN

Caragiale a trimis „Nouei Reviste Romîne", în „afacerea" Porn, scrisoarea ce urmează:

Prea stimate domnule Director, îmi faceţi deosebita onoare a mă 'ntrebă şi pe mine ce gîndesc despre aşa numita „afacere-Porn".

Iată, cît pot mai scurt, ce gîndesc...

Avut-a dreptate Porn criticul să laude pe poetul Cerna?—Da.

Bine-a făcut să atingă, cu acel prilej, susceptibilitatea altor tineri scriitori de netăgăduită valoare?—Nu.

Erau în drept cei atinşi să protesteze?—Da.

Protestat-au pe calea potrivită în cauză?—Nu.

Afirmînd că, dela o vreme, se publică la noi destul de multe, cam prea puţin îngrijite, criticul Porn spune adevărul?—Da.

Are adevărul aface cu vîrsta, cu situaţia socială, cu confesiunea aceluia care-l spune?—Nu.

Stă în căderea Parlamentului acordarea drepturilor cetăţeneşti?—Da.

Poate n chemat Parlamentul să dea, potrivit regulamentului respectiv, prin majoritate de voturi, soluţiuni supreme într'o dispută literară, artistică ori ştiinţifică?—Nu.

Se poate 'ncumetă un tînăr începător să vorbească foarte de sus despre o întreagă mişcare literară contemporană?—Da.

Trebuie să se plîngă de deosebitele neplăceri ce i atrage după dînsa primejdioasa lui încumetare?—Nu.

...Şi tot aşa, mai cu da, mai cu nu, se cuvine, credem, să judece orce bătrîn şi să caute a potoli sfezile dintre tineri—pe cari, cum zice romînul, numai „iuţeala vîrstei îi strică", şi cari, cînd se 'nferbîntă la gîlceavă, toţi deopotrivă, şi de o parte şi de alta, şi *au* şi *n'au* dreptate...

Da lasă-i, că le trece lor iuţeala cu vremea.

Sunt prea stimate domnule Director, ca totdeauna, al d-v. devotat servitor.

Caragiale

Jalnic cinci la sută

Şi teatrul subvenţionat e un fel de răsboi: ca să-l poţi conduce îţi trebue, ca şi pentru război, bani, bani, şi iarăşi bani.

Şi teatrului din Bucureşti—de şi merge bine—şi teatrelor din Iaşi şi din Craiova—cari merg foarte rău—le trebue bani.

Banii aceştia are să-i dee statul. N'am auzit încă de existenţa unor teatre, prin mila publicului, sau prin liste de subscripţii, sau—mai ştii—prin banii ce s'ar strînge din Kermese său alte sărbări în scop de bine-facere.

Nu dă statul parale, n'are sau nu vrea, —n'are nici teatre. Ministrul nostru de instrucţie ţine la existenţa teatrelor subvenţionate. Le voieşte chiar bine înzestrate, cu comitete şi comiţii; cu două feluri de directori; cu jetoane de presenţă dată conducătorilor; cu salarii onorabile pentru artişti dar fără să mărească subvenţiile.

Cam aşa fel se clădesc şi castelele în Spania. Dar cum ministrul de instrucţie nu s's gîndit la lucruri imaginare, a hotărît ceva foarte practic: ca toate teatrele, toate spectacolele, romîneşti şi străine, să plătească pentru că îndrăznesc să joace într'o ţară, care are teatre subvenţionate—să plătească straf, sub formă de taxă, în profitul teatrelor subvenţionate.

La ruşinea ca teatre romîneşti, nesubvenţionate, cari sunt întreprinderi riscate, supuse pierderilor, să plătească în ţara lor, asemenea bir ruşinos, la ruşinea aceasta s'a renunţat.

Să poate garanta, se poate dovedi cu statistici, că venitul din taxele asupra trupelor străine şi al spectacolelor, cari, prin contrabandă, au fost introduse în categoria trupelor străine — nu va trece, anual, mult peste 50.000 lei adică, că trupele străine şi comicele lor derivate nu ridică peste an, mai mult de cît un milion lei brutto.

Fie-care din cele trei teatre subvenţionate va avea deci cîte 16 sau 17000 lei anual—pe cînd budgetele acelor teatre au fost rîdicate, după noua lege, cu cîte 20 000 lei anual.

Ruşine mare şi treabă de loc. N'ar fi fost mai simplu, mai frumos şi mai demn pentru prestigiul actorilor, ca statul să fi sporit subvenţiile?

Dacă statul ar fi dotat celor trei teatre cu suma de 60.000 lei, care a fost dată plocon preşedinţilor corpurilor legiuitoare, ar fi ajuns la cifra pe care a impus'o menageriilor şi celorlalte „trupe străine" şi n'ar fi făcut afacere proastă; n'ar fi lovit demnitatea actorului expunîndu-l la bacşisurile panoramelor!

OAMENI ŞI LUCRURI

DIN NOTELE UNUI „EROU"

20 Decembrie 190..—Aseară ne-am pus planul în execuţie.

După ce am petrecut pe colegul Z., care a plecat la Paris ca bursier al guvernului—n'a muncit omul degeaba la atîtea manifestaţii şi alegeri!—ne am urcat într'un vagon de tramvay, peste trei zeci la număr. Erau orele zece seara cînd am pătruns în casa lui ***. Oamenii s'au cam speriat de bîtele şi de răcnetele noastre. Nu mai notez detalii. Voiu alipi la acest al meu carnet extrase din ziarele de azi. De sigur că toate vor vorbi despre excursiunea noastră nocturnă. La cursul de economie politică am primit felicitări.

21 Dec. 90.—Zgomotul e mai mare de cum ne aşteptam.

Nici o gazetă n'are curagiul să ne apere. La parchet am declarat că noi doi, fruntaşii expediţiunii eram *beţi*. Aşa ne apără şi sergentul de pont. Poliţia ne dă tot concursul. Are pe semne, ordin de sus. Rectorul e indulgent. A luat act că a fost „banchet". O simplă petrecere mai degrabă, dar fără multă băutură...

25 Ianuarie.—Ghiaţa s'a rupt! Cu ocazia serbării naţionale de 24 Ianuarie am fost pus direct în legătură cu „şeful", care a luat cunoştinţă de activitatea mea.

Ştia numai de escursiunea mea nocturnă la ziaristul *** dar acum l'au pus în curent cu isprăvile mele de la întrunirea takistă şi celelalte. Am răguşit doar strigînd şi fluerînd. Par'că eram agent al siguranţei, ori dintre cei tocmiţi cu doi lei ziua. Mă mir că am scăpat numai cu doi pumni pe scara galeriei de la Sidoli. Dacă nu ne apăra poliţia era rău de noi!

Şeful mi a promis că o să anuleze nota rea de la ultimul meu examen. După nume crezuse atunci că sunt vr'un semit oare-care.

Amicul meu I... m'a tras pe sfoară, îmi făgăduise c'o să-l prevină că sunt neamţ, că fac parte din societatea. Un invidios şi jumătate. Dar cu manifestaţiile de eri—merg la sigur.

1 Februarie 19...—Gazetarul *** nu se atîmpără; mi-am recunoscut silueta în articolul „Analfabeţii" L'am pîndit seara la un colţ şi l'am lovit pe la spate. A avut noroc că nu era bine întuneric. Va fi altă dată.

2 Februarie 19...—De astă dată, la parchet, n'a mai mers cu „beţia". Am inventat altă ceva,—că *** s'a strîmbat la mine şi m'a provocat. Procurorul nu e de ai noştri. S'a.. strîmbat urît la mine şi mi-a spus că mă trimite în judecată.

12 Februarie 19..—M'am potrivit lor şi am scrintit-o cu judecata. Am schimbat depunerea: m'am întîlnit cu ***, i-am vorbit frumos, l'am rugat să nu mă atace şi el m'a provocat. „M'am urcat în tramvai împreună cu el şi *din greşală*, i-a alunecat pălăria. Nici nu m'am gîndit să l ating. Sunt om paşnic"...

N'a folosit la nimic, cum n'a folosit nici avocatul Au-tomat cu pledoaria lui. Dacă l'a ţinut aşa din scurt! Nici martori ca „să jure" ce-au văzut, nici amînări, nici naţionalism,—nimic n'a permis! Depunerea mea, în contrazicere cu cea dintăiu, m'a dat gata. Trebuie să cam fi făcut impresia unui laş. Iar o să zică „şeful" că sunt neamţ şi o să mă strîmbe la examen. Numai de m'ar trece! Pentru amendă n'am grijă. Reprezentaţia de la teatru promite mult. Ne dă concurs pe la toţi negustorii. Cred c'or să aibă în vedere că m'am sacrificat şi m'am făcut de rîs pentru toţi.

Copiate şi publicate de Rodion

Publicăm poezia Ririei „Patru Decenii", scrisă cu prilejul jubileului şi cetită de poetă M. S. Regelui în audienţa de la Palat, care poezie a plăcut aşa de mult Monarhului, în cît a invitat pe d-na Riria să o cetească şi M. S. Reginei.

Patru decenii

Aripa vremei pe-un secol mare
Insamnă astăzi patru decenii,
De cînd unirea cu-o cingătoare
A strîns Romînii la-aceleaşi denii.

Un suflet tare ne a deschis poarta
Spre zări înalte, spre un sfînt altar;
Cu mîna-i scumpă ne-a 'ntărit soarta,
Păstrîndu-şi umbra de Proletar.

Şi eu cît vecii or să tot urce
Pe scări de aur acest popor,
Va privi vecinic ca spre o cruce
Spre-al ţărei ultim, scump Domnitor,

Ce a 'nălţat tronul pe păturí sfinte,
Rupte din aprig sufletul Său....
Iar ţara-I zise, atunci, cuminte:
Mergi spre hodină; pe Altul vreu.

Şi acest Altul zidi vremi nouă
Prin nouri vajnici, certat de vînturi,
Prin năpustire de grele gînduri...
Nici uri, nici patimi nu-l frînse 'n două!...

Cu mintea ţintă, patru decenii
Stătu de strajă, fu stîlpul ţărei;
Căpitan mare cu mari vedenii
Ne duse 'n lupta neatîrnărei.

Işi puse pieptul în faţa morţii
Trezi în inimi dor de izbîndă;
Făcu din ochi-i măreţe torţii
Sufletul ţăreî ca să'l aprindă.

Plecaţi dar fruntea jos, toţi Romînii,
Spre un Părinte scump şi iubit,
Care 'mpreună cu-aleşii noştri
[illegible]

Să-i zicem astăzi: tot înainte,
Bătrîn Părinte, la mulţi, mulţi ani!...
Zilele încă să-ţi meargă pline;
Să vezi în juru-ţi Alţi Căpitani,
Ce-or duce neamul spre visu-i falnic...
Să vezi Tu singur dorul Tău harnic
Plin de rodire la mulţi, mulţi ani!

Rostesc aceste urări preasfinte
Par'c'ar fi spuse unui bătrîn?...

Nu-i bătrîn regele Carol!
Pentrn noi Romînii are
Numai patru-zeci de ani;
Căci atunci l'a născut valul
Dunărei pe malul ţărei,
Şi-a crescut aşa 'ntr'o clipă
Cum cresc alţii—în zeci de ani!

Botezatu l'am în sînge
Izvorît din pieptul ţărei
Şi am legat toţi la o laltă
Infloririle durerei...

O! da, da; născut e-aice;
Botezat e tot la noi...
Ascultat-am lîngă dînsul
Bubuirile de tunuri
Şi 'ngrădit am împreună
Ale neamului nevoi!

Prostul făgăduesţe şi înţăleptul trage nădejde

S'a întors maşina lumei, s'a întors cu susu'n jos, toate merg ca din potrivă, anapoda şi pe dos. Aşa şi cu vorba veche şi bătrînănească a poporului a trebuit să o luăm anapoda şi pe dos, de cînd cu formula politică erijată cu atîta emfază în faţa parlamentului de d Ionel Brătianu.

Da, venim cu reforma contenciosului, pentru că e o chestie de cinste politică a îndeplini cele făgăduite în opoziţie, şi un partid trebue să facă faţă angajamentelor sale.

Acesta e argumentul principal invocat de d. Ionel Brăteanu întru explicarea aducerei legii contenciosului administrativ. Celelalte motive sînt ocazionale, căci nimene nu crede că legea e inconstituţională, întru cît noua lege nu desfiinţază principiul ci-I referă tribunalelor ordinare, nu Casaţiei, iar adaosul că legea ce se prezintă pleacă din o adîncă convingere politică, e o gogoriţă ca multe altele ale liberalilor.

Da; e adevărat că d. Ionel Brăteanu, în Cameră pentru a face atmosferă contra legii a declarat solemn că partidul liberal va desfiinţa legea; tot aşa cum a declarat şi d. Alex. Marghiloman. In ce împrejurări însă a făcut d. Brăteanu

acea declarație? Și liberalii și Carpiștii plecau de la premisa că n'au încredere în persoana ministrului, care prezenta legea; Ministru era d. Bădăreu. Cine nu știe agresiunea d-lui Filipescu!

A doua premisă; și liberali și junimiști credeau că legea e un nou prilej de a face o mare mișcare în magistratura inamovibilă și că în această parte politică, ei nu îngăduiau nimărui altuia să se amestece. Luni întregi s'a dus campanie de presa cartelată pe tema aceasta:

Al treilea fapt: și liberalii și junimiștii se cartelase în chestia legii petroleului, făcuse acea subscriere monstră națională, bucluc în țară, agitare, că era în recordul timpului ca opoziția pentru a mări ecoul să amenințe totul.

Totul dar îndemna pe un partid demagogic să ia ori-ce atitudine, să facă orice declarație, căci în acel moment nu mai vorbia rațiunea, glasul țării ci al urei, al patimei, al răscoalei chiar, Ionel Brătianu își uita de sine, de interesele țării și făgăduia ca un prost lucruri ce nu erau de talia unui om de stat să le făgăduiască.

Astă-zi s'au trecut împrejurările de la 1905. Persoana Ministrului nu mai este. Iar numirile la Casație—causa politicianilor de atunci—au fost așa de bine chibzuită, persoanele alese așa au fost de indicate, că prin farmec presa liberală a încetat la 2 Sept. ori ce campanie pe tema legii. Toată campania avortase, căci se văzuse intențiile bune și curate ale legiuitorului și dreptatea în alegerea persoanelor.

Un lucru nu avortase, făgăduiala prostului, căci prostia se ține ca scaiul de cîne, ca umbra de om, ca făgăduiala prostească de Ionel Brătianu. Prostul n'asudă nici la deal, nici la vale și oricît experiența a aratat în curs de 5 ani că legea e salutară, că Curtea s'a purtat cu demnitate, nu,—prostul ține pe a lui și și face o fală din îndărătnicia lui dobitocească.

Astă-zi contenciosul e un bun al țării. Zeci de cetățeni din toate clasele sociale, de toate erarhiile în stat și-au găsit dreptatea contra abuzului administrativ așa de îngrădit prin lege. Increderea în lege pe de o parte, respectul de lege pe de alta a crescut.

Țara legală, cetățenii atinși în drepturile lor, tot ce cugetă și simte românește vede cu oroare cum azi nebunul și prostul de la 1905 vine și abuzînd de puterea ce Coroana i-a dat, vrea să zmulgă națiunei un drept sfînt al ei. Țara e prea înțeleaptă ca să poată tolera o asemenea infamie, făptuită de un prost mare în urma unei făgăduieli prostești în o zi mică.

Un om politic nu poate făgădui pe spetele țării, de cît ceia ce în mod tacit vine ea, țara, și i spune că nu-i priincios. Omul politic—care nu e prost—își măsoară și vorba, și fapta [illegible] politicește e posibil de realizat. Tot ce trece peste această măsură prudentă e operă de nebun și țara nu poate fi făcută răspunzătoare de opera nebunilor și a proștilor.

Iar dacă mașina legală la noi e prea slabă pentru asemenea atitudini, țara legală prin manifestările sale mari poate înfrîna pe nebun și prost ca să nu jignească interesele țării prin fapte de prost și de nebun.

* * *

O nouă executare a d-lui A. C. Cuza

Nu știm dacă d. I. Simionescu, distinsul profesor al Universității din Iași, a fost trecut până 'n present „anexă la jidanii în presă", membru al Cahalului, al vastei asociații anti-românești „Dija" și al cercului revoluționar „Tob șebegoim harog".

Ceea ce știm pozitiv, însă, este, că, de acum încolo, d. profesor Simionescu va fi anunțat că s'a logodit cu Alianța israelită și că face avansuri *Opiniei*.

Căci d. I. Simionescu scrie contra d-lui Cuza. Și cine scrie contra d-sale trece repede anexă la jidanii în presă și capătă răspuns în două locuri: în coloanele *Neamului* și la cursul universitar al d-lui Cuza.

D. profesor Simionescu s'a simțit indignat de un „discurs" al d-lui profesor Cuza, rostit la inaugurarea unui cerc studențesc, discurs în care profesorul îndemna pe studenții în științi s'o mai dea dracului de carte și microscopul și alte banalități și să vină la colaborarea patriotică contra takismului, contra jidanilor — să fugă din laboratorii și să vie să fluere în piața Unirei.

Și d. profesor Simionescu zice:

„Patima a orbit pe d. A. C. Cuza și nu mă miră fantezistele sale vorbe, după cum nu mă mai miră expresiunile sale de mitocan: nebuni, jidoviți, pe cari, cu ușurătatea unui tătărășan, le scrie contra celor ce nu sunt de părerea d-sale, după cum nu mă vor surprinde nici epitetele „poetice" cari vor fi răspuns la rîndurile acestea. Ceia ce m'a mirat mult a fost atitudinea musafirului bucureștean la serbarea studenților ieșeni, a d-lui Prof. N. Iorga. — D-sa era, mai mult decît alții, exemplu viu al netemeiniciei vorbelor d-lui A. C. Cuza.

Intîmplarea a făcut ca să urmăresc pe d. Iorga, cu cîțiva ani de diferență, de la liceul din Botoșani și până ce a terminat universitatea din Iași. Ceia ce deștepta în noi mai tineri, admirațiunea pentru d-sa, era munca, silința, tinerea de carte. Și pe atunci ca și acum nu lipseau luptele politice, țărănimea nu stătea mai bine, curente de o activitate extrauniversitară a studenților—e dreptul pe alte căi decît cele de azi—nu lipseau, ba erau mai ademenitoare, mai folositoare pentru cultura generală. Nu știu ca d. Iorga, să se fi abătut dela carte, să o fi lăsat în părăsire pentru asemenea cărări lăturalnice.

Dacă mai tîrziu a putut să prindă dragoste de neam, dacă în el s'a născut entuziasmul și sinceritatea ce-l caracterizează și-l deosebește de colegul său în luptă, dacă a putut să devie propovăduitorul unor idei, la care ține și pe care le crede de singure drepte și sfinte, nu se datorește procedeului indicat studențimei de d. A. C. Cuza.

Din datele îngrămădite în decursul vremei, din faptele nenumărate—microscopia istorică—pe care trebuia să le cunoască, din laboratorul său, limitat la odaia sa de lucru, la copierea și interpretarea documentelor vechi, la răscolirea archivelor prăfuite din cine știe ce bibliotecă străină, a știut să prindă firul vieții din trecut al neamului nostru, i-a cunoscut gloria, durerile, împilările; din această migăloasă—netrebnică după d. A. C. Cuza—muncă, a scînteiat lumina ce i a arătat drumul apucat, a știut să soarbă dragostea neamului din care face parte, a căpătat parte din puterea de luptă ca și speranța în isbîndă.

Nu era oare d-sa indicat, venind la rînd în bătrînețe să se alipească ultimelor vorbe sănătoase, din cuvîntarea d-lui Găvănescul, să treacă peste prietenia personală pentru adevărul general și să alunge din mintea studenților nedumerirea născută prin vorbele d-lui A. C. Cuza, unul din profesorii lor?

Nu, iubiți studenți să nu vă luați după vorbele d-lui A. C. Cuza rostite într'un moment de uitare a datoriei sale de adevărat profesor, cînd ura și necazul personal a aruncat un văl asupra dreptei sale judecăți.

Luați din contra drept pildă mersul celuilalt profesor, d. N. Iorga, și a celor asemenea lui, lăsînd la o parte defectele lor, inerente ori cărui om, mai bătătoare la ochi, cu cît e mai sus pus...

STRUNA ZILEI

O VORBA GRASA

Un nou cartel s'a pus la cale, al fabricanților de uleiuri.

Ziarele.

In programul lor, nevoie
Nu va fi de vorbă lungă.
Căci în ori ce împrejurare
Vor cerca atît: să ungă.

Pentru restabilirea adevărului

Prietinul Osw. Teodoreanu ne trimite următoarea întimpinare. O publicăm cu plăcere:

In darea de seamă a audițiunei muzicale a corului mitropolitan, s'au strecurat: un neadevăr și o tăcere, ambele jignitoare memoriei lui Gavril Muzicescu. Neadevărul ie că „Copii ai patriei iubite", ar fi o frumoasă bucată de muzică rusească, adusă la noi de Muzicescu, întru cît autorul acestei compoziții ie însuși Muzicescu, care a scris'o anume pentru inaugurarea Universității din Iași.

Apoi s'a trecut sub tăcere numele lui Gavril Muzicescu, care ie și autorul marșului „Trompetele răsună", pe care în rarele-i peregrinări pe la mormîntul lui Muzicescu, corul lui, îl mai cîntă cîte odată, ca una din dorințele ultime ale maistrului. Nu știu cine ie autorul dării de seamă. Un sfat însă și recenzentului și celor din fruntea corului. Ori-cine s'ar încerca să micșureze meritele și memoria lui Muzicescu, nu va izbuti. Ie prea vie încă în mintea ieșenilor amintirea lui, a fost prea frumoasă și distinsă activitatea lui, și a fost prea mare personalitatea și creațiunea lui Muzicescu, pentru ca prin încercări de a-i micșura meritul, ce cei de astăzi să se poată rîdica la înălțimea lui.

A fost prea frumos ceia ce a creiat și organizat iel, în cît dacă meritul mare al urmașilor lui ar fi să-l întreacă, apoi un merit egal ar avea iei dacă neputîndu-l întrece s'ar pricepe macar să menție neștirbit ceia ce a creat iel. Or, la aceasta n'au ajuns încă urmașii, și micile modificări și schimbări introduse de către cei de astăzi, nu numai că n'au adaos nimic la valoarea și reputația corului, dar le-au micșurat, făcînd pe toți ieșenii cu sentimente artistice să-și aducă cu dor și drag aminte de Muzicescu, să-l regrete și să declare în toate ocaziunile, ca și această fală a Iașilor, tinde către micșurarea și decăderea, către care merg toate în această bătrînă capitală a Moldovei.

Despre aceste adevăruri să se pătrundă toți cei cari doresc să și croiască drum în viață, și nu să parvină a fi considerați mari, micșurînd pe cei ce în adevăr au fost mari.

O. A Teodoreanu

Litere-Științe-Arte

Bărsescu-Radovici. — Un ziar local impută excelentului artist C. Radovici, că a fost tipărit Radovitz pe afișul „Magdei" piesă în care a jucat cu avînt și cu vigoare extraordinară rolul "colonelului Schwartze, făcînd odată mai mult dovada că suntem pe punctul de a pierde o mare valoare artistică cînd avem așa de puține în țeară! Aceasta se va vedea și mai bine cu ocazia celor trei reprezentații pe care le va organiza la teatrul național d-na Agatha Bărsescu-Radovici la 23, 24 și 25 Aprilie cu piesele: Othello, Hamlet, Judith și Holofern. Artistul Radovici va juca în fustrele spectacolele și publicul iașan va putea să aprecieze progresele făcute grație nouei școli pe care a urmat-o până la angajamentul definitiv ca artist la „Neues Schanspielhaus". Dl. Radovici—la Berlin Radovitz—a contractat cu direcția zisului teatru de la Noembrie 1909, pînă la 1914, pe cinci ani, cu salarul variind de la 500 la 1000 de mărci lunar și alte avantagii. Și la dreptul vorbind: se cuvine oare să renunțe un artist romîn, care a reușit să aibă un atare contract, pentru a reveni, fie și eventual ca director de scenă la... Iași?

E o chestiune asupra căreia vom reveni încă pentru a o medita și discuta.

*

Dorival.—Sub direcțiunea d-lui Hertz co-director al Teatrului de la Porte St. Martin, prima trupă ce va reprezenta în provincie și străinatate, Chantecler, a părăsit Parisul, îndreptîndu se spre „Coasta de Azor", după itinerariul pe care l'am arătat eri.

Se știe că vom avea noi, leșenii, cei dintăi fericirea de a auzi această capo-d'operă al poeziei lirice întru cît trupa va juca, întâi la Iași, 22 și 23 Martie și la 25 la 30 București și 31 Mart și 1 April Craiova.

Cunoscutului, artist Dorival îi revine onoarea de a interpreta rolul lui Chantecler, după ce până acum a jucat la Porte-St. Martin, rolul de „Grand-Duc". Lui îi incumbă sarcina de a faca să se rîdice soarele în țările din Orient.

O mare favoare și o mare mîndrie, pentru acest mare declamator de versuri, care a adus celebritatea asupra micului orășel normand unde s'a născut la 26 Dec. 1871.—Eșind de la Conservator unde a fost elevul lui Maubant și Silvain a repurtat singurul premiu de tragedie, ce a fost decernat de juriul examinator în 1896.—Ginisty și Antoine l'au angajat imediat la Odeon. Timp de 10 ani numele său remase strîns legat de istoria celui de al doilea Teatru francez.

Din ziua în care debuta creînd rolul lui Toinet în Le chemineau, el dădă un caracter absolut personal rolurilor clasice ce le interpreta.

In 1907 părăsi Odeonul pentru a intra în Campania lui Coquelin—unde a creat l'Afaire des poisons—însoțind pe Coquelin în toate turneurile sale mondiale.

în intervalul acesta a jucat și în plin aer în arenele de la Oranje, Bezien și Nimes.

Edmond Rostand sedus de puterea și amploarea dramatică cu care a interpretat rolul de Grand-duc, la repetițiunile lui Chantecler, hotără să încredințeze lui Dorival sarcina de a face să i cînte lira în țări străine.

*

A apărut „Revista idealistă" No. 7 8, 9, Iulie—Septemvrie 1909. Director: M. G. Holban.

*

Mîine, Duminică, intrarea la Expoziția de pictură a d-lui Sanielevici va fi gratuită In numărul de Luni vor continua impresiile asupra unora din tablourile expuse.

*

La Hamburg s'a jucat o nouă dramă: „Cezare Borgia" de Victor Hahu, cu oarecare succes.

*

Republica franceză va participa oficial la Expoziția internațională de higienă din Dresda, în 1911, după invitația Germaniei.

*

— Sumarul numărului de mîine din *Noua Revistă Romînă* de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu Motru este:

Noutăți: In „afacerea Porn" de Caragiale Legea asupra organizării centrale a Ministerului de instrucție. Din expunerea de motive.—Revista revistelor.

Chestiuni actuale: Paul Negulescu. Constituțiunea și legea contenciosului administrativ. Dr. I. Simionescu. „Departe de carte!" Cum vorbește un profesor studenților.

Chestiuni sociale: N. Zaharia. Răzbunarea. II.

Știință: Marin N. Ștefănescu. Din psihologia demoniacilor. V. Anestin. Planeta Marte în 1909.

Folklor: Ion Chiru-Nanov. Nunta la țară: Ziua a treia și a patra.

❑ Expoziția de pictură. — *S. Sanielevici, care s'a deschis în salonul Clubului Meseriașilor din Piața Unirei, a fost foarte mult vizitată de un mare număr de persoane de marcă din orașul nostru.*

Informații

❑ *A 4-a prelegere publică a cursului d-lui dr Zosin, despre* Istoria Științii, *are loc Duminică, 14 Februar c., ora 4 p m, în Amfiteatrul anatomic, tratînd despre:* Știința străveche și știința greacă în perioada preelenă.

Partidul conservator-democrat din Iași invită pe cetățenii Iașului la întrunirea publică de protestare contra desființărei contenciosului administrativ.

Intrunirea va avea loc în sala Pastia, Duminică, 14 Februarie c., ora patru d. a.

❑ **Moartea lui Eug. Caranda.**—Directorul Băncei Naționale, Eugen Caranda, care se afla grav bolnav, a încetat din viață aseară la orele 7.

Născut la Craiova în 1737, și a făcut studiile în colegiul Național (liceul Carol) și în institutul francez Raymond din Craiova. A mers apoi la Paris, și a urmat cursurile de la Collège de France. Intors în țară la 1860 intră în redacția ziarului „Romînul" al cării prim redactor rămase de la 1862 până la 1870. La 1866, după căderea domnitorului Cuza, fu ales în Consiliul Comunal al capitalei și deveni ajutor de primar, iar la 1876 fu ales deputat al colegiului al 3-lea de Ilfov, și secretar al Adunărei. In 1869 e ales din nou, ca liberal, la acelaș colegiu, dar ne proclamat de baroul electoral.

Implicat în revoluția din 1878, fu dat judecății ca autor moral al mișcări, împreună cu alții, dar fu achitat de către jurații din Tîrgoviștea. La 1871, Carada părăsi redacția „Romînului" și se stabili la Paris de unde nu se întoarse de cît în timpul războiului independenței.

Impreună cu Dimitrie Sturdza, Eug. Stătescu și I. Calinderu, a numit, la 1880, comisar princiar, însărcinat cu supravegherea ad-ției răscumpărărei căilor ferate. La 1883 fu numit membru în consiliul de ad ție al c. f. r.' însărcinare pe care o ocupă până la 1886 cînd demisionă.

La 1881 a fost numit director și viceguvernator al Băncei Naționale, dar demisionă peste trei luni fără a fi intrat în funcțiune. La 1883, e ales de acționari, director al Băncei Naționale, funcție pe care a ocupat'o până în ultimul timp.

A scris cîteva piese de teatru.

❑ Romînii stabiliți în localitatea Dysart Sask, din America de Nord, ce ruseră mitropolitului Moldovei să li mai trimeată un preot.

La această cerere I. P. S. Mitropolitul Pimen a trimes adresa următoare, preotului romîn din America:

Prea cucernice părinte,

Drept resultat la raportul No. 90 a. c. Vi se comunică, că *întru cît preoții din Transilvania sunt mai bine pregătiți de cît cei din România* spre a fi numiți ca deservenți la bisericile comunităților romîne din ținutul Canada America de Nord, și întru cît majorităților locuitorilor din acele localități sunt romîni din Transilvania iar nu din țara noastră s'a scris sfintei Mitropolii din Transilvania ca în localitatea Dysart Sask poate fi trimes un preot din Eparhia acele sfinte Mitropolii.

(ss) Pimen
Director (ss) G. Pîrvu

❑ Procesul preotului I. Moraraşu a continuat și eri la consistoriul spiritual. Din cauză, însă, că mai mulți martori nu s'au prezentat, consistoriul i a amendat cu cîte 200 de lei, dispunînd tot o dată ca procesul să se judece în continuare între 10 și 20 Martie.

❑ In curînd vor începe la penitenciarul central, conferințele religioase ale preoților delegați de I. P. S. S. Mitropolitul Pimen.

❑ In vederea începerei lucrărilor sanatoriului de tuberculoși care se va construi la Bîrnova, va sosi zilele acestea în localitate nn arhitect al ministerului, pentru a lua măsurile de amenajare a terenului.

❑ In ziua de 23 Februarie, consistoriul spiritual al mitropoliei va judeca procesul preoților I. Grigoraș, din jud. Botoșani și P. Filoreanu din județul Iași.

❑ Luni 15 Februarie începe la secț. III-a, viza libretelor concediaților și rezerviștilor care locuesc în acea secție.

❑ Ieromonahul Ghenadie Iacobescu, custode și păzitor la monumentala biserică Trei-Ierarhi, a fost revocat de I. P. S. S. Mitropolitul, care i-a dat carte canonică.

In locul ieromonachului Iacobescu a fost numit d. Grigoraș.

❑ Consistoriul Mitropoliei va ținea ședință până Sămbăta viitoare. Apoi va fi convocat din nou între 10 și 20 Martie.

❑ Administrația comunală a dat o ordonanță, prin care face cunoscut ca nu se va percepe nici o taxă pentru construirea latrinelor, în campania din primăvara anului acesta.

❑ Membrii corporației constructorilor au fost convocați pentru mîine la orele 2, în localul corporației, pentru a discuta asupra angajărei unui număr de lucrători la lucrările de la palatul de justiție.

❑ Din partea consiliului comunal va asista la operațiunile de recrutare d. maior Antoniu.

❑ Se știe că I. P. S. S. Mitropolitul Pimen înființînd societatea clerului „Mîntuitorul Hristos", a luat inițiativa de a se ținea în fiecare Duminică și sărbătoare, cunferinți culturale cu subiecte religioase, științifice, literare, medicale, etc. In acest scop, I. P. S. S. va apela către toți medicii, avocații, magistrații etc. ca să țină fie care cîte o conferință, la care pe lîngă preoți, vor mai lua parte și enoriașii creștini.

❑ Prima conferință se va ținea Luni, 15 Februarie, în aula Seminarului „Veniamin Costachi", cînd va vorbi Sf Sa. preotul Niculescu de la biserica Sf. Neculai din Ciurchi.

❑ Simbătă 20 Februarie fiind ziua morților, un parastas se va oficia în capela cimitirului Eternitatea de către mai mulți preoți.

❑ Domnul Comandant al reg. 13 Infanterie a acordat tuturor soldaților din regiment o permisie de 2 zile pentru a merge la familiile lor.

❑ Ministerul de interne a trimes prefecturei Județului o circulară, prin care comunică dispoziațiunea luată relativ la străinii așezați în comunele rurale de mai bine de 10 ani și care cer stabilirea lor în comuni. Aceștia vor putea face dovada bunei purtări la cererea autorizației, prezentînd un certificat al comunei unde sunt așezați, iar nu din partea autorității de unde ei sunt de origină.

❑ Cu multă părere de rău aflăm încetarea din viață a d-rei Eugenia Vlad, în vrîstă de 18 ani, fica d-lui dr. P. Vlad din Drănceni (Fălciu).

Trimetem înduratei familii condoleanțele noastre.

❑ Alaltă-eri a sosit la cancelaria Mitropoliei, planul pentru lucrările de refacerea mănîstirei Cetățuia și a împrejurimilor, aprobat așa cum a fost întocmit de serviciul technic al comunei, în urma dorințelor Mitropolitului.

In primele zile ale lunei Martie, va sosi un architect de la casa bisericilor, în vederea începerei lucrărilor.

E probabil că școala de pictură bisericească, pe care I. P. S. S. Mitropolitul vrea s'o înființeze, va funcționa de la vară.

❑ La Bacău se continuă ancheta în afacerea colonelului din acea localitate, care a bătut pe un maior.

Eri au plecat la Bacău, în acest scop, d. colonel Iarca, din Piatra-N. și d. colonel Cristea Georgescu, intendentul corpului IV de armată.

E probabil că afacerea va veni în ai tea consiliului de rezboiu al corpului IV de armată.

DIVERSE

— In comuna Buciumi s'au constatat cîteva cazuri de scarlatină.

— Membrii societății „Frăția" a meseriașilor creștini din localitate, se vor întruni mîine Duminică, la orele 2 p. m. în adunare generală, la ordinea zilei fiind aprobarea bilanțului pe 1909 și alegerea noului comitet.

— Ministerul de interne comunică prefecturei județului că a aprobat isgonirea din țară a indivizilor Herșcu Hună și Iuda Hertman, supuși ruși, carj, acum cîte-va zile au fost prinși în Ungheni cu contrabandă de tutun și alte obiecte.

— Prefectura județului a fost înștiințată că taxa de doi lei pe noapte, ce se percepea pentru fie care vită cornută la frontieră, unde ele erau puse în observație veterinară, s'a suprimat.

— Ministrul de interne face cunoscut prefecturei că în urma cercetărilor făcute, stabilindu-se că individul Gheorghe Matricola este dezertor din armata rusă a încuviințat șederea lui în țară pe cît timp va avea purtări bune, fixîndu-se ca reședința una din comunele din județul Iași, nelimitrofe cu Rusia.

— Mîine, Duminecă, 14 Februarie de la ora 10—12 a. m. se va ținea obișnuitul curs public și gratuit de limba Esperanto, sub conducerea d-rei Eugenia Furtună, în sala clubului Meseriașilor din Piața Unirei, deasupra berăriei, Zimbru.

La acest curs va asista și un delegat al comitetului central din București.

— Mîine 14 Februarie, mare Bal Mascat în Sala Pastia.

Va cînta muzica regimentului 13.

— Pentru siua de 15 Februarie au fost chemată o altă serie de concediați din contigentul 1908, pentru a face serviciul de gardă.

Ultime informaţii

Cartelul junimisto-colectivist

Contramandarea întrunirei de la Botoşani

Chiar şi într'o chestie de principiu, de mare principiu, cum este lupta pentru menţinerea contenciosului administrativ, colectiviştii au reuşit să atragă în cartel pe carpişti — şi aceştia s'au lăsat atraşi, călcaţi în picioare, au consimţit să se declare politiceşte desfiinţaţi.

Presa conservatoare luptă de de mult în contra proiectului pentru desfiinţarea contenciosului; la discuţia mesajului, d Carp a declarat că partidul conservator înţelege să menţie contenciosul; întruniri publice, în acest sens, au fost anunţate în mai multe oraşe şi prima avea să aibă loc mîne, Duminecă, la Botoşani.

Cînd să se afirme şi junimiştii partid de opoziţie, au intervenit colectiviştii şi au reuşit, au reuşit chiar şi acum să facă pe junimişti să renunţe la campanie.

Nu vroim să cercetăm cauzele ce dărei. Ele invederează slăbiciunea complectă a junimiştilor şi cedarea în chestia contenciosului echivalează cu sfirşitul politic al junimiştilor.

Intrunirea anunţată pe mîine la Botoşani a fost contramandată.

O anunţă *Epoca* **şi iată cum:**

D. P. P. Carp, şeful partidului conservator, nu s'a restabilit încă din uşoara indispoziţie de care suferea şi care l'a împedicat să ia parte la serata de ascară de la Palat.

E probabil că din aceiaşi cauză se va amîna şi întrunirea de Duminică de la Botoşani, la care d. P. Carp ţine să ia parte neapărat.

D. Carp este dar uşor indispus. Credem că o uşoară indispoziţie nu poate împedica pe un om politic să se abţie de la o întrunire politică urgentă, necum să se contramandeze asemenea urgentă întrunire, din cauza indispoziţiei uşoare a unui orator al întrunirei.

Evident, junimiştii s'au vîndut din nou colectiviştilor. E cea mai murdară vindere a lor.

❑ Ziarul carpist local a prins pe corectorul ziarului nostru zidind un oraş nou în România, căruia corectorul i a dat numele: Roşiorii de *Verde*.

Dacă i-a zis corectorul de *Verde* trebuia să i pue şi un Holban înainte. Atunci, de sigur, noul oraş ar fi trecut neobservat de ziarul carpist local.

❑ Mai mulţi junimişti din Iaşi se pregătesc să plece mîine la Botoşani la întrunirea, care.. a fost contramandată.

❑ La sucursala locală a Băncei Naţionale s'a arborat drapelul negru pentru decesul lui Eug. Carada.

❑ Se crede că d. Toma Ionescu, sărbătoritul profesor, va veni la Iaşi în ziua de 17 c., spre a asista la depunerea tezei doctorandului Ţaicu, care tratează despre efectele stovainei şi despre stovainizare.

❑ Stagiunea teatrului naţional din Iaşi se va închide cu spectacolul de mîine, Duminică.

❑ Am anunţat că pictorul Artachino, profesor la şcoala de Bele-Arte din Iaşi, face portretul A. S. R. Principesei Elisabeta.

Lucrarea se execută, mica principesă stînd pe sofa, de oarece sufere încă de picior din cauza accidentului cunoscut.

❑ Moşia Parincea din judeţul Bacău proprietatea doamnei Adela Cogălniceanu, a fost vîndută astă-zi d-lui Kiril Săveanu din Focşani, pentru 950.000 lei.

❑ La parchet continuă cercetările privitoare la torturarea unui evreu la poliţia secretă din Iaşi.

Ancheta o face primul procuror, ceea ce este o indiscutabilă garanţie că afacerea va fi muşamalizată.

❑ Revizoratul şcolar a trimes o circulară tuturor învăţătorilor din judeţ, prin care îi învită că în urma ordinului ministerului instrucţiei, să nu mai supuie la amenzi, pe locuitorii lipsiţi de mijloace ai căror copii lipsesc de la şcoală.

❑ D. Maior Alexandru Stoianovici din reg. Ştefan cel Mare a fost numit ofiţer recrutor pentru oraşul Iaşi, în locul d-lui colonel N. Cernatescu.

❑ In urma intervenţiei serviciului sanitar al judeţului, şcoala din comuna Buciumi a fost închisă pentru 15 zile, din cauza epidemiei de scarlatină.

❑ Consiliul general al judeţului se va întruni în şedinţă ordinară, cu începere de la 20 Februarie.

❑ **Aflăm cu părere de rău, că d. profesor D. Alexandresco, decanul facultăţei juridice din Iaşi, se află bolnav la Bucureşti.**

Dorim grabnică însănătoşare distinsului profesor.

❑ **Consiliul de higienă al judeţului a fost convocat pentru ziua de 15 Februarie, urmînd a discuta mai multe chestiuni privitoare la epidemiile din judeţ**

❑ Invăţătorii din judeţul Iaşi au cerut revizoratului şcolar, ca să intervină la ministerul instrucţiunii, ca conferinţele ce se ţin în vacanţa sărbătorilor paştelor, să se ţină odată cu congresul general al învăţătorilor, care se ţine de obicei în luna Iunie.

❑ Ministerul de interne a trimes prefecturei un ordin prin care-i face cunoscut, că, pe viitor, nu va mai aproba ca comunele să cumpere isazuri, de cît atunci cînd vor arată că au prevăzut în budget sumele necesare la plata anuităţilor împrumutului ce vor să contracteze la Casa Rurală.

❑ Ministerul instrucţiunei, va publica la sfîrşitul lunei aceştia tabloul institutorilor şi învăţătorilor, care, în urma examinării comisiunilor medicolegale, urmează a fi scoşi la pensie, din oficiu, pe ziua de 1 Aprilie a. c.

❑ In şedinţa de la 20 Februarie, consiliul general al judeţului va delega trei consilieri, cari să facă parte din comisiunea pentru impunerea şi scăderea contribuabililor.

❑ **Un contract extra-ordinar.** — La tribunalul de notariat din Iaşi s'a autentificat ieri un contract, al cărui conţinut este extra-ordinar.

Prin acel contract epitropia angajează pe d. dr Brăiescu ca medic al băilor Slănic, pe termen de cinci ani, cu începere de la 1 Iunie 1910, cu salar de 1 200 lei pe vară.

In restimpul de la 1 Iunie—1 Septembrie, cît durează sezonul băilor, d. Brăiescu va putea cere congediu pe timp de 15 zile, privind suplinitorul pe epitropie. D. dr. Brăiescu fiind şi medic primar al ospiciului Socola, pendinte de Eforie, aceasta se obligă să-i dee congediu pe timpul sezonului băilor şi să-i plătească suplinitorul.

Dacă contractul va fi realizat de eforie ea va plăti d-rului Brăiescu 1) salariul de 1.200 lei pînă la expirarea contractului; 2) 10.000 lei daune pentru fie-care an pînă la expirarea contractului şi 3) daune morale. cari urmează a fi fixate de judecată.

Epitropia nu va avea dreptul să numească asistenţi la serviciile băilor, nici celalalt personal necesar, aceasta privind pe d-rul Brăiescu, fără de avizul căruia epitropia nu va fi în drept să achite salariile asistenţilor etc.

In acest contract fenomenal, fără pereche, epitropia se obligă în toate faţă de d-rul Brăiescu, fără a cere vre-o obligaţie de la doctor, de cît doar să supravegheze mersul băilor.

Fenomenal, colectivist, dar adevărat!

❑ Depozitul de recrutare şi mobilizare face cunoscut că viza libretelor concediaţilor şi rezerviştilor se face începînd de la contigentul 1892. Cei cari nu se vor prezenta vor fi daţi ca nesupuşi.

❑ In ziua de 27 Februarie a. c., se va oficia la biserica din Tăuteşti, un parastas pentru reposatul testator Procopie Florescu, întemeietorul orfelinatului cu acelaş nume din acea comună.

❑ Serviciul sanitar al judeţului va da în judecată un număr de locuitori din judeţ cari şi-au sustras copii de la vaccinare.

❑ In numărul de ieri s'a publicat o ştire privitoare la nişte agenţi ai siguranţei publice.

Rugăm pe cetitori să considere acea informaţie ca neavenită.

❑ Firma luster şi Agatstein din Piatra a cerut declararea in stare de faliment al lui Eizig Bercovici din Podul Iloaiei.

❑ Societatea *Union*, concesionara pentru aducerea apei în Iaşi, a fost victima unor însemnate furturi de materiale în fier şi în lemn, şi unei mari cantităţi de ciment—furate toate la rezervoriul de la Copou.

O parte a materialului furat, a fost găsit, la o cercetere făcută astă-noapte, la nişte ţărani din comuna Copou.

❑ Prefectura judeţului a trimes comunelor rurale, avizul pe care consiliul agricol superior l'a dat asupra aplicării dispoziţiilor din legea învoelilor agricole, relativ la ţinerea registrelor şi libretelor pentru muncei agricole făcute de săteni.

❑ Camera de meserii a cerut corporaţiilor din circumscripţia ei, de a'i trimete liste exacte de toţi lucrătorii zidari şi cioplitori în piatră, disponibili,—aceasta în vederea cererei fraţilor Ramender, făcută ministerului, pentru a'i permite introducerea în ţară a 50 de lucrători zidari din Austria, invocînd motivul că la noi în ţară nu s'ar găsi disponibili asemenea lucrători.

❑ Scumpetea traiului a determinat consulatele din localitate să ceară camerei de comerţ liste comparative de preţurile alimentare,—aceasta pentru a cere celor în drept, sporirea salariilor funcţionarilor.

❑ D. Sol. Haliţa, inspector al învăţămîntului primar, a plecat în Capitală, fiind chemat în interes de serviciu.

❑ Direcţia şcoalei de agricultură din R.-Sărat a trimes revizoratului şcolar din Iaşi, seminţe de porumb şi măzăriche pentru grădinile şcolare.

❑ Ministerul instrucţiunei a făcut cunoscut revizoratului şcolar că acei învăţători care s'au înscris pentru examenul de definitivat şi nu se vor prezenta, vor fi consideraţi ca respinşi.

❑ D. Eduard Cozmiţă, institutor la şcoala Gh. Asachi, a obţinut un concediu de o lună de zile.

❑ D. Vasiliu, institutor, a fost desărcinat din funcţia de director al şcoalei din Paşcani.

In locul său a fost numit d. V. Ţintilă.

❑ La examenul de înaintarea pe loc a învăţătorilor din circumscripţia Iaşi, au început a fi chestionaţi învăţătorii din seria III a.

Luni va fi chemată seria IV-a.

❑ In primile zile ale lunei Martie, comitetul inspectorilor generali ai armatei, va fi convocat la ministerul de războiu.

Comitetul se va ocupa în primul rînd de înfiinţarea inepectoratelor militare, în locul comandamentelor de armată şi trecerea părţei administrative la divizii. Se va ocupa apoi cu înaintările şi transferările ce se vor face pe ziua de 8 Aprilie.

❑ **Banca populară din Răducăneni.**— Ziarul *Opinia* a publicat la vreme neorînduelile săvîrşite de învăţătorul Berenghi în dauna băncii. Primim astă zi o întimpinare din partea d-lui Gh. I. Radu, farmacist, că d-sa n'a intrat în consiliul de administraţie al băncii de cît în urma alegerii generale din 24 Ianuarie 1910, şi că dar nu-l priveşte personal cu nimic gestiuuea d-lui Berenghi. Mai mult încă d-sa afirmă: „cred că fiind membru în consiliul de administraţie va putea dovedi celor în drept modul cum s'a condus banca pînă în prezent".

Vinovatul fiind ştiut şi revocat, luăm act cu plăcere de declaraţia d lui Radu, şi dorim şi noi ca să se facă cît mai curînd şi cît mai deplină lumină la banca populară din Răducăneni, pentru a se stabili bine responsabilităţile şi a se linişti populaţia destul de alarmată.

Mai mult credem încă că d. Radu ţine la acest lucru, ca împreună cu toţi oamenii de bine din Răducăneui să se înlesnească progresul băncii şi a obştiei din loc.

❑ Cu ocazia procesului preutului Moraraşu s'a desvălit încă odată plaga, care caracterizază actele regimului de la putere. Cu ocazia acestui proces s'a cetit o pagină dintr'un dosar, care priveşte pe învăţătorul D. Păucă, din Băluşeni, cel mai important instrument în această afacere. Că pentru demnitatea funcţiei ce ocupă, autorităţile trebuiau să scutească pe învăţătorul Păucă de a juca un aseminea ingrat rol, nu discutăm. Dar acest învăţător s'a făcut vinovat de fapte şi mai imorale de care e acuzat Preotul Moraraşu, fapte care au fost dovedite la timp de către aceleaşi autorităţi şcolare şi eclesiastice, care sunt şi astăzi. Şi cu toate acestea ele n'au găsit de cuviinţă nici macar să permute în altă localitate pe acest învăţător, care bătea pe toată lumea pentru că vedea că cu cît bătea mai mult cu atît zestrea nevesti-sa creştea. Ele s'au uitat numai la aceea că victimele nu se arătau prea îndărjite în potriva părîtului.

Dar se poate o mai mare lovire a bunului simţ şi a celui mai elementar sentiment de dreptate, de a lasa pe un învăţător în mijlocul unei populaţiuni pe care a ultragiat-o prin purtările lui, nu mai pe simplu motiv că victimele nu sunt prea îndîrjite? Vom aştepta mult şi bine ca să vie timpurile ca un părinte să prefere pedepsirea ginerelui cu maltratarea propriului său fiu din partea aceluia, în loc de iertare.

❑ Comerciantii angrosişti de vinuri s'au întrunit azi la orele 2 şi jumatate, la Camera de comerţ, ca să discute regulamentarea vînzărei vinului în engros.

❑ Actualii intendanţi, sub-intendanţi şi ad tori, de pe lîngă corpurile de armată, vor fi transferaţi pe ziua de 1 Aprilie, la divizii şi la ministerul de război, de la această dată serviciul intendenţiilor fiind deslipite de la comandamentele de armată.

❑ De la începutul lunei şi pînă astăzi, s'au constatat 8 cazuri de febră tifoidă.

❑ D. St. Sihleanu, inspectorul general al învăţămîntului superior şi secundar, se va reîntoarce Marţi în localitate, cînd va continua ancheta la şcoala de Belle-Arte.

❑ In astă-seară se va reprezenta la Teatrul Naţional „Strigoii" de Ibsen, în beneficiul d-lui State Dragomir.

❑ **Judiciare.** — Curtea s. II s'a pronunţat ieri la orele 6 în procesul Andronescu, respingînd apelul procurorului şi prefecturei judeţului Tutova şi menţinînd sentinţa achităţoare a tribunalului.

— D. dr. Steuermann a declarat apel contra cărţei de judecată, prin care studentul I. Rang a fost condamnat la o sută lei amendă şi un leu despăgubire. Afacerea a fost repartizată la s. I-a.

— Un caz extra ordinar de altruism. Săteanul C. Condurache, din comuna Costeşti, jud. Tutova, fiind condemnat la 15 zile închisoare pentru bataie, fratele său, Vasile Condurache, se prinse să se dee drept Constantin şi să facă pedeapsa pentru el—în vedere că Constantin, debil de felul seu, nu va putea suporta regimul penitenciar.

Vasile merse şi se predă jandermeriei, şi fu primit la penitenciar drept Constantin Condurache. După ce făcu cele 15 zile şi părăsi închisoarea, un denunţ anonim descoperi frauda.

Ambii fraţi fură daţi judecăţei şi condemnaţi: Constantin la 2 luni şi Vasile la o lună.

Afacerea va fi judecată în apel, la s. I-a, în ziua de 5 Mart.

Se prevede achitarea fratelui altruist, de oarece fapta lui nu este prevăzută în condica penală.

— Procesul Şoarec a venit astă zi înaintea Curţei şi s'a amînat precum am prevăzut ieri.

Amînarea s'a făcut pe baza de procedură, fiind citat avocatul statului din Neamţ, şi cel din Iaşi.

Termenul viitor la 13 Martie.

— Cîrciumarul P. Solomon, deţinut pentru dare de foc, a fost eliberat pe o cauţie de 2000 lei.

❑ Inundaţiile din Paris,—marea catastrofă din capitala Franţei, care a cauzat victime omeneşti şi pagube de trei miliarde franci,—au fost cinematografic înregistrate şi astăzi Sîmbătă şi mîine Duminecă atît la matineuri cît şi la reprezentaţiile serale vor fi redate cele mai principale vederi pe pînza Teatrului Pathé-Frères din sala Circului Sidoli. Vom vedea absolut exact străzile inundate, Podul Concorde, lucrări de apărare, Edificiul ministeriului de externe, Gare des Invalides, Gare de Lyon, Boulevard Diderot, foburgurile etc. toate atît cinematografic reproduse cît şi cinematografic redate.

Evitaţi emoţiunile, comedie, Lotul cel mare şi fotografii, comedie, carieră de marmoră sunt de asemenea intercalate în programul de Sîmbătă şi Duminecă care mai cuprinde: „Cleopatra", regina Egipetului, reconstituire datorită dramaturgului Daniel Riche şi întrepretată de luceferii Comediei Franceze cu d-ra Madeleine Roch în rolul titular. Toate decorurile, mis-en-scenele şi costumele sunt fidel reproduse în stilul anticului şi clasicului Egipet. O preumblare la Jersey, frăreasca insulă engleză, cu cele mai interesante poziţii din acele locuri. Lupte sportive, foarte atractive, între şampioni din străinătate, cu renume şi la Bucureşti, Pagodele (templele) din Rangun, sudul Indiilor şi obiceiurile religioase de acolo, comedii pline de humor şi sarcasm şi toate de o superioară reuşită. Cîte-va piese teatrale, jucate de cei mai buni artişti ai scenelor pariziane, complectează apoi interesantul program al teatrului cinematografic Pathé-Frères din sala Circului Sidoli.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 13 Fevruarie

D. Vintilă Brăteanu director al Băncei Naţionale

Bucureşti.—Retragerea d-lui Vintilă Brătianu, de la primăria Capitalei, e definitiv hotărîtă.

Această retragere, care va fi un fapt îndeplinit chiar peste cîte-va zile, e făcută în vederea că d. Vintilă Brătianu va lua locul de director al Băncei Naţionale.

D-sa va fi ales în locul lui Eugen Carada, în adunarea generală de la 24 Februarie.

Fapta unui sergent major

T. Severin.—In momentul cînd un escadron din regimentul de roşiori se pregătea să se reîntoarcă în garnizoană, din marşul ce'l făcuse la Gura Văiei, sergentul-major Copoariu Ioan, care se afla într'o stare de ebrietate, lovi cu cravaşa calul sergentului Furică, care vroia să încalece. Sergentul a căzut jos în nesimţire. Sergentul major nu ţinu seamă şi dădu ordin de plecare.

Sergentul Furică, care rămase pe cîmp, fără nici un ajutor, încetă din viaţă.

S'a orînduit o anchetă.

Procesul lui Stoenescu Jelea

Bucureşti.—Atentatorul la viaţă primului-miuistru, numitul Stoenescu Jelea va fi judecat de către Curtea cu juri, într'o seziune extra-ordinară, în luna Mai a. c.

D. Filipescu şi gazeta Prensului

Bucureşti.—D. Nicu Filipescu, prin „Epoca", critică gazeta politică a lui Griguţă Cantacuzino, spunînd că ziarul „Seara" n'are nici o legătură cu partidul conservator, că nu numai că e o gazetă slabă, dar nu e citită de nici un om politic.

Bietul Griguţă!

In jurul morţei lui Carada

Bucureşti.—La clubul liberal s'a arborat drapelul negru, iar Banca Naţională a fost cernită, în urma morţei lui Carada.

Inmormîntarea Directorlui Băncei Naţionale, după dorinţa ce şi-a exprimat'o cînd era în viaţă, se va face la Craiova.

Luni dimineaţă corpul defunctului va fi transportat la gara de Nord, iar cu un tren special la orele 10 va fi transportat la Craiova, unde se va face înmormîntarea.

Sculptorul Storck a fost la locuinţa defunctului şi i-a luat masca.

✝

Intristaţii: părinţi, surori, frate, bunică mătuşă, moşi, verişoare, veri, nepoate şi nepoţi, au durerea a vă face cunoscut pierderea prei iubitei lor

EUGENIA VLAD

în etaate de 18 ani

care în urma unor grele suferinţi, a încetat din viaţă Vineri 12 Februarie, la orele 6 dimineaţă.

Drânceni (Fălciu).

Ce e cu întrunirea de la Botosani

Bucureşti. — De aproape o lună de zile, gazeta d lui Filipescu trîmbiţa că la 14 Februarie va avea loc la Botoşani, o mare întrunire conservatoare, la care va participa şi d. P. P. Carp, care va face declaraţiuni foarte importante.

Cu tot tapajul făcut însă de gazeta d-lui Filipescu, nu era mult ca „marele congres de la Botoşani" să se contramandeze. Gruparea junimistă din Botoşani a făcut cunoscut la centru că nu pot să se adune acolo de cît cel mult 100 de junimişti şi atunci s'a produs o încurcătură.

In ultimul timp, mai nici nu se mai vorbea de această întrunire, la care d. P. P. Carp a refuzat a mai lua parte.

Ziarul d-lui Filipescu, crezînd că va putea masca lucrările, a anunţat că de oare-ce d. P. P. Carp se află cam indispus, nu va mai putea lua parte la întrunire.

Or, d. P. P. Carp a venit azi la Cameră şi mai mult ca ori cînd, s'a aratat foarte bine dispus, făcînd zeflemele în dreapta şi în stînga.

Adevărul e că d. P. P. Carp a refuzat de a se mai duce la Botoşani, prevăzînd nesuccesul „marelui congres".

Au plecat la Botoşani numai domnii: N. Filipescu, Delavrancea, Griguţă Catacuzino şi Neniţescu.

CAMERA

Bucureşti.—Inainte de deschiderea şedinţei, s'a ţinut o consfătuire a deputaţilor, discutîndu-se dacă camera trebuie sau nu, să exprime condoleanţe familiei defunctului Carada.

D. N. Fleva a arătat că defunctul n'a făcut parte de cît într'o seziune ca deputat şi că nimeni n'a cunoscut vre'o dată activitatea politică a lui Carada.

La deschiderea şedinţei d. M. Ferekyde, în cuvinte elegioase, a vorbit de Eug. Carada, spunînd că a lucrat mult pe tărîmul economic. Roagă Camera să'l însărcineze ca să transmită condoleanţe pentru moartea directorului Băncei Naţionale.

Se asociază la propunerea d-lui Ferekyde şi d. Toma Stelian.

Camera admite.

D. Iarca, deputat de Buzeu, cere să i se puie la dispoziţie mai multe date cu privire la pescăriile Statului, de oare-ce, spune d-sa, de cît va timp, publicul este exploatat neomenos, prin scumpetea colosală a peştelui.

D. Mişu Cantacuzino cere ministerului de interne să'i puie la dispoziţie dosarele cu privire la licitaţia ce s'a ţinut la Epitropia Sf. Spiridon din Iaşi, pentru lucrările de la institutul „Maternitatea".

Deputaţii Iaşului au remas foarte surprinşi de interpelarea anunţată de d. Mişu Cantacuzino şi s'au dus la d Pennescu, care e epitrop la Sf. Spiridon, spre a'i cere lămuriri.

D. Pennescu a declarat că se asociază la interpelarea d-lui Mişu Cantacuzino.

D. N. Iorga a anunţat o interpelare privitoare pe Le Comte de Nouy, însărcinatul cu reconstruirea monumentelor noastre istorice.

Se continuă apoi discuţia proectului contra contenciosului administrativ.

Ia cuvîntul d. Al. Marghiloman.

Camera franceză

Paris.—Camera discută legea finanţelor şi votează impunerea automobilelor streine care circulă în Franţa.

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 95
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 50
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 3 »
Envoi gratis de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

1870 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămădit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILLULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

SALOMON WACHTEL
MAGASIN DE FERARIE
Str. de Sus 138
A SOSIT:
100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GODIN şi
SOBE RUBELAND
Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinfecţie —

De vânzare la principalele magazine de consum, drogherii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa*: Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspândit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriat
— O MAGAZIE —
compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

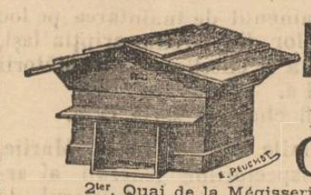

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI
In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.
LA 9 ORE jum. seara
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.
Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:
Sujete noue
Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.
In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Scal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.
Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra viaţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romania prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.
Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asigurarii din Romania
LEI 6,547,500
Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223 0 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.
Societatea „ANKER" încheie asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după deseori contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invalidiate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai i la de
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romin"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 4-a Loteriei VII
s'au pus în vânzare
Tragerea la
26 şi 27 Februarie 1910
Se poate cîştiga în caz fericit cu un singur Bilet suma de
Lei 90,000 lei
Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua şi Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere.

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia R. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 944 Marți 16 Februarie 1910

Intrunirea noastră de eri.=Moțiunea

Eri, Iașii au protestat în întrunirea grandioasă convocată de partidul conservator-democrat în contra guvernului, care în mod arbitrar și denegînd cel mai elementar simț de dreptate cetățeanului, tinde să desființeze una dintre cele mai frumoase și salutare instituții: **Contenciosul administrativ.**

Și de astă dată ca și pînă acum în tot decursul guvernărei liberale, s'a dovedit că țara legală are, în contra partidului de la cîrmă, sentimentul celei mai legitime indignări. Cuvîntările rostite în întrunirea de eri și căldura cu care cetățenii Iașilor le au primit, sunt puternica dovadă a disprețului cu care cetățenii ieșeni infierează acțiunea de guvern a liberalilor.

Pînă în prezent încă nu s'a văzut un guvern atît de odios cetățenilor, ca guvernul d-lui Ionel Brătianu, și istoria politică a României contemporane nu cunoaște încă să fi suferit atît de multe și atît de rușinoase eșecuri electorale. Si totuși, în disprețul sentimentelor țării, guvernul liberal caută par'că anume să epuizeze răbdarea cetățenilor, în dorința—se vede—de a sădi cît mai adînc anarhia.

De aceia întrunirea noastră de ieri a fost atît de măreață și cuvintele oratorilor noștri atît de ascultate și de aplaudate. Guvernul—dacă mai are încă bun simț—să priceapă cerințele vremei și să se supuie voinții țării.

Intrunirea a fost prezidată de **Ștefan Negruți,** *fost deputat, care dă cuvîntul d lui*

Dl. A. D. Xenopol. — D. Xenopol începe prin a arata ce este contenciosul de oare-ce înțelesul acestui așezemînt este confuz în mintea celor mai mulți Contenciosul nu înseamnă un tibunal sau o instanță de judecată, cum de exemplu ar fi secția III a Curței de casație, înființată pentru a judeca între altele și afacerile contenciosului administrativ. Să poate închipui cum era pînă acuma, ca și tribunalele ordinare să se îndeletnicească cu această judecată. Contenciosul administrativ este totalita'ea afacerilor juridice și litigioase ce se petrec între stat și particulari și pe care unele autorități sunt chemate a le judeca.

In mintea multor cetățeni chestia contenciosului administrativ la noi, este închipuită așa: s'a înființat la casație o secție a treia, care costă foarte mulți bani pe stat, care secție se numește contenciosul administrativ și această secție judecă pe an foarte puține procese între stat și particulari, în cît este numai o zadarnică cheltuială. Să cere deci desființarea. contenciosului administrativ adică desființarea acelei secții de la casație, pentru a se suprima o instanță foarte costisitoare și care nu aduce nici un folos. Cetățenii nu vor fi lipsiți de acest drept de judecată cu statul prin jignirea adusă lor prin faptul că afacerile judecate pînă acum de contenciosul administrativ, adică de secția III-a a curței de casație se vor deferi tribunalelor ordinare.

Este o nemai pomenită confuzie de idei ce se face cînd se raționează așa, căci cum am spus o mai întăi contenciosul nu înseamnă o instanță judecătorească, ci împreunarea tuturor afacerilor ce intervin între stat și particulari. Dacă legea din 1905 a deferit afacerile de căderea contenciosului administrativ Curței de Casație, a făcut-o mai întăi fiind-că este o instanță înaltă care nu poate fi influențată de guvern cînd e vorba de a judeca faptele lui și a căruia vază înaltă dă hotărîrilor sale un resunet mult mai puternic. Apoi fiind-că prin legea contenciosului administrativ s'a dat curței de casație dreptul de a anula actele guvernului care ar contraveni legilor și ar aduce daune persoanelor private. Așa bună oară decretul de distituire al unui funcționar inamovibil; punerea la pensie a unei persoane din serviciul statului înainte de timp: casarea ordonanțelor primăriilor prin care dispun refuzul nelegal de autorizație de a construi sau dărîmarea nelegală a unui edificiu și cîte altele.

Pînă acum aceste chestiuni erau deferite tribunalelor, înaintea cărora Statul putea fi atacat pentru daunele cauzate; *dar actul rămîne în picioare.* Prin legea din 1905 Casația este învestită cu dreptul de a anula actul insuși și de a restabili lucrurile în starea de mai înainte. Lecția dată guvernului în asemenea cazuri este mult mai gravă de cît cînd e vorba de a încuviința daune celui jignit și miniștri, precum și ceilalți funcționari ce exercită autoritatea în chip direct, se tem de forma Contenciosului, dată prin legea de la 1905. Desființîndu-se dreptul Curței de Casație de a mai judeca actele arbitrare ale guvernului să ia cea mai mare garanție ce s'a întrodus în timpurile din urmă în viața statului romîn; *teama autorităților administrative de justiția țărei,* căci a se restitui lucrurile iar în starea de mai înainte, adică a se da judecata afacerilor de căderea Contenciosului adminissrativ tribunalelor ordinare este a se reduce chestia iarăși numai la despăgubiri bănești, pe care oamenii de la guvern le dau cu nepăsare căci nu dau dintr'a lor și este a se suprima tocmai elementul moral: *palma pe care justiția țerii rostită de cea mai înaltă instituție judecătorească o dă funcționarilor și mai ales miniștrilor făcători de legi.*

Și să nu se creadă că desființarea Contenciosului va aduce vre-o economie în budgetul Statului, de oare-ce legea nouă propusă de actualul ministru al justiției, nu numai că păstrează secția III-a la Curtea de Casație, dar sporește numărul judecătorilor acestei Curți de la 21 la 24, adauge numărul președinților, făcînd din primul președinte un personaj aparte peste ceilalți trei președinți și sporind numărul procurorilor.

Prin urmare reforma actuală plănuită tinde a micșora garanțiile de drept date cetățenilor contra arbitrarului guvernului prin legea din 1905, fără a aduce nici o restrîngere a cheltuelilor statului, ba din contra sporindu-le.

Prin urmare nu poate fi vorba de dorința de economie în chestie reformei contenciosului administvativ ci s'aduc alte două argumente de către propuitorii acestei legi nouă pentru a sprijini această reformă.

D. Xenopol trece aci la examinarea constituționalității legii contenciosului administrativ în contra căreia se întimpină că ea ar lovi în principiul despărțirei puterilor statului, chestie, care a fost cercetată de d. Xenopol în articolul *pretinsa neconstituționalitate a contenciosului,* publicat de noi în „Opinia".

Apoi d sa atinge al doilea argument adus de partidul liberal întru sprijinirea necesității desființării contenciosului, anume: îndatorirea luată de partid cînd era în opoziție și pe care cinstea și consequența politică îl înpinge de a îndeplini acuma cînd deține puterea.

Asupra acestei chestii d. Xenopol observă că este fără îndoială foarte necesar ca purtarea partidelor să aibă în ea o continuitate, dar aceasta nu trebue împinsă la extrem și principiul superior care trebue să mărginească aceasta continuitate este în interesul statului și al țerii. Intr'adevăr în opoziție adeseori partidele sub înboldirea asupra exercitărei momentane făgăduesc lucruri ne precugetate. A aplica cînd un partid este la guvern tot ce a spus și a făgăduit în timpul opoziției, poate fi foarte periculos pentru mersul statului.

Apoi este de observat că continuitatea vieții publice cere ca un guvern să nu desființeze pe deaîntregul cele introduse în viața publică de guvernul precedent, căci aceasta ar împinge pe celălalt partid cînd revine la putere, să pună iar lucrurile la loc și să restatornicească cele desființate, așa că fiecare partid nu ar face de cît a darama cele ce a făcut partidul advers și s'ar ajunge în viața statului cum zice romînul: a se pisa apă în piuă. Dar nu s'ar pisa apă, ci însuși poporul romînesc în piua pasiunilor politice.

*

D l Gh. Ghibănescu. — Guvernul liberal de astă-zi plămădit din anarhia claselor de jos e sorocit să-și sfîrșască zilele prin întronarea și permanentizarea anarhiei și în clasele diriguitoare, (aplause).

Cînd mă uit la această frumoasă sală și mă întreb care să fie preocupațiunea materială, utilitaristă imediată, care v'a adus aici, nu văd nici una. Ne-am adunat cu toții aici ca să luptăm pentru o idee de ordin moral, ideia de dreptate și legalitate, să luptăm contra acelor ce voesc să surpe acest simț de legalitate și să facem operă de însănătoșare morală. (aplauze).

Guvernul liberal a crezut că satisface unei mari obligațiuni politice de partid, prezentînd acum la sfîrșitul legislaturei de a treia, legea pentru desființarea contenciosului administrativ; mai mult încă pentru a-i da toată valoarea politică însuși primul ministru, d Ionel Brăteanu a crezut să facă o declarațiune de la început că guvernul liberal s'a ținut de cuvînt aducînd legea contra contenciosului, întâiu că legea ar călca unele texte precise din constituție, ceia ce e un mare moft, cum foarte bine a arătat și d. Xenopol.

Al doilea că ne-am angajat în oposiție că vom desființa legea și cinstea politică ne face să venim cu această lege. Cît de convingerea care pretinde primul ministru că e un al treilea motiv n'o credem întru cît gestiunea politică a celor trei ani arată la liberali o mare harababură, căci cele ce a votat în sesiunea întâia, a schimbat în sesiunea a doua și în timpul din urmă cu legea monopolului crîșmelor nici singur guvernul nici majorității nu știu ce vreau. Eu știu că o singură convingere are partidul liberal, aceia de a se mănținea la putere cu ori ce preț și cu ori-ce rizic. (aplause)

Nu mă voiu ocupa de motivul juridic; l'a analizat așa de magistral d. A. D. Xenopol! Atîta știu că și în 1905, cînd s'a votat legea contenciosului d-lui Bădăreu (aplause), s'a discutat chestia dacă legea este sau nu este constituțională și convingerea tuturora era și este că legea contenciosului cu nimica nu păcătuește contra textului constituției. Moftul de la 1905 nu putea să devină argument serios în 1910, iar liberalii nu se puteau îndrepta cu argumentarea lor șubredă de atunci. (aplause).

Rămîne al doilea motiv în picioare: *angajamontul solemn luat în opoziție că va schimba lvgea.*

Da, acesta este un motiv plausibil din punct de vedere de partid, dar foarte dăunător pentru țară. (aplause).

Eram în Cameră deputat, cînd d. Ionel Brăteanu, în toiul luptei de partid, a declarat solemn că partidul liberal va desființa legea. Era una din armele de luptă, pe care la noi opozițiunile de tot felul le-au întrebuințat și nu putea d. Ionel Brătianu să facă excepție.

De cît tocmai în aceasta avem dreptul de a discuta legitimitatea acestei declarații și valoarea sa politică.

Care era atmosfera politică la 1905, cînd s'a produs acea declarație? Partidele de opoziție — Carpiștii și liberalii luptau contra legii contenciosului, întâiu pentru că persoana ministrului care prezenta legea, ziceau ei, nu le dădea destulă încredere.

Ministrul de justiție era șeful nestru local, d. A. Bădăreu, *un om nou* în guvern (îndelungi aplause). A! Domnilor, nu e puțin lucru a fi *om nou* în politică! Contra oricărui *homo novus* se stîrnesc toate patimele, toate urile, și d. Bădăreu n'a fost scutit de acest pahar amar al omului politic. Bădăreu aducea în guvernul conservator o minte luminată, o voință încercată, o viață corectă și curat'ă, o linie dreaptă de luptă politică. Bădăreu era un temperament politic și el prin intrarea sa în minister desbînase de la locul lor unii din *beizadele* sau din *fiii babacăi* (lungi și îndelungate aplause).

Și d. Marghiloman și d. Filipescu și chiar d. Ionel Brăteanu nu s'au sfiit să afirme acest lucru. Persoana ministrului reformator a fost pentru mult la 1905 în crearea atmosferei ostile proectului de lege.

Dar mai era ceva. In magistratură făcuse numiri 2 miniștri: Eugen Stătescu la liberali, d. Alex Marghiloman la Carpiști. Era în credința celor 2 partide că ar fi un sacrilegiu dacă un ministru nou ca Bădăreu s'ar amesteca în numirea într'o largă măsură a magistraturei inamovibile. Și chiar oratorii opoziției afirmase că tăgăduesc ministrului Bădărău intenția curată a legii, ci că reforma este un prilej ca să se atingă magistratura inamovibilă. (Aplause).

Patru luni de zile presa Cartelată—și atunci aceiași presă liberală Carpistă era cartelată—a dus campanie salbatecă contra legii, pe tema aceasta.

Ei ce s'a întîmplat? Ministrul Bădăreu a făcut pe ziua de 1 Septembrie cele mai drepte, cele mai legale numiri. Au fost înaintați cei mai meritoși magistrați de carieră, fără considerente politice. Și minune! de la 2 Steptembrie 1905 toată campania a încetat; iar gazetele au tăcut, ca și cum li s'ar fi pus călușul în gură (aplause îndelungate).

Căzuse dar și al doilea motiv de combatere a legii. Nimic mai normal pentru un politician fără scrupule, ca d. Ionel Brătianu, să fi făcut atunci o asemenea declarație. Ar fi fost nepolitic să n'o facă. Și a făcut'o.

Dar legea s'a votat; s'a aplicat și a dat roade. Și roadele s'au cules fiind tot noi la putere. Intîmplarea a făcut ca cel întâiu caz supus contenciosului să fie cazul generalului Grozea, scos la pensie pe baza vîrstei înscrisă în anuarul armatei, nu pe baza vîrstei din actul de nastere. Ministru era d. general Manu

Ei bine guvernul conservator nu s'a simțit jignit cu nimica în amorul său propriu, silindu-și ministrul de războiu să intre în legalitate (aplause).

De 5 ani de zile legea s'a aplicat bine, cuminte, cu foarte multă prudență. Dar aplicarea aceasta s'a făcut pe spetele guvernului liberal și a procedurii sale de a guverna.

Asta îi ustură pe liberali și pe d. Ionel Brătianu! de ce am încurjura lucrul? Și cu toții vă gîndiți ca și mine că ministrul care a fost mai arbitrar, mai abuziv față de lege a fost d. Haret. D-sa a anulat decretele cu toptanul, și negreșit că în această dărîmare a legilor ori cît de scrupulos s'ar fi arătat, tot a comis ilegalități (aplause.)

Ei bine, a venit contenciosul și a stricat 9 decrete de ale d-lui Haret și astăzi 9 profesori sînt puși la locurile lor, își au catedrele nu pentru că ministrul a executat în mod drept și legal un articul expres de lege, ci pentru că casația a silit pe ministru să intre în legalitate (aplause).

Ce încredere a însădit în sinul corpului didactic pentru lege și dreptate! ce înălțare de educație cetățenească nu s'a putat căpata prin aceste verdicte, cari au sfărmat actele abusive ale ministrului autoritar și au repus pe oameni la locurile lor! (aplause.)

Și nu atît lista decretelor ilegale anulate prin contencios ne interesează, cît simțul de legalitate și respectul de lege ce l'a impus miniștrilor în darea decretelor, evitîndu-se lanțul nesfîrșit al arbitrarului (aplause.)

Putea acum d. Ionel Brătianu să tolereze această lege, care era condemnarea cea mai patentă a însăși bazei guvernului său? Evident că nu. Aici e buba, aici e explicarea furiei cu care canibalii de liberali se aruncă asupra contenciosului (aplauze)

Destul, Domnilor, țara romînească a fost guvernată veacuri de voința Domnilor și a boerilor. Voința era lege în trecut. Eșiți de abea de 50 de ani din această stare de orientalism păgubitor civilizațiunei, națiunea se deprinsese cu traiul ăstor 5 ani din urmă, în care ideea de dreptate și de legalitate prinsese rădăcini în sufletele noastre.

Intărirea și apărarea drepturilor individului în lupta sa cu Statul devenise acum un bun obștesc al vieței noastre morale și juridice.

Nu știu ce ai vorbit tu om politic în 1905! Patimile tale, urile tale, tactica ta te-au silit să vorbești așa cum ai vorbit; dar să vii tu om politic în 1910 și să dai țării o stare legală cu mult inferioară stărilor de fapt, să calci tu în picioare bunurile morale, pe care societatea le-a cîștigat așa de greîncit este a atenta la însăși națiune (lungi aplauze).

D. Ionel Brăteanu a rămas la mentalitatea lui 1905, iar țara a sporit în acești 5 ani atît de mult pe terenul legalității și spiritului de dreptate, că d-sa nu mai corespunde zilei de azi, e un arierat, un reacționar, un tiran. (Aplauze îndelungate).

Iar dacă mașina legală e prea slabă și întunecată pentru a putea resista, ba se face complice la tentativa morală a guvernului, e datoria țărei reale, datoria d-voastră, cetățeni ieșeni, să vă rîdicați ca un singur om, să protestați energic contra siluirei care vi se face. Vi se rîpește un bun moral, pe care numai morți îl vom da, altfel nu.

A! In această luptă începuse a merge cu noi și confrații de luptă miluită în opoziție, Carpiștii; dar îmi fac impresia că cam cu voe rămîn de căruță.

Și cînd dar, mă uit la frumoasa luptă, care am început'o, lupta pentru o idee înaltă, luptă pentru mai multă dreptate, luptă pentru mai multă legalitate, nu se poate, Domnilor, să nu învingem; căci cine luptă pentru o idee, nu se împedică de un ciot, care e guvernul d-lui Ionel Brăteanu. Prin tăria d-voastră, prin luptele d-voastre pentru dreptate și legalitate, veți scurta cu o zi mai mult viața acestui guvern, care a ajuns a fi nu numai o rușine pentru țară, dar și un pericol moral pentru națiune (lungi și îndelungate aplauze).

*

D. Comșa.—Sunt 5 ani de cînd în țara noastră s'a clădit, cu multă trudă, un zăgaz puternic contra arbitrariului administrativ, acest zagaz puternic e contenciosului administrativ.

Inainte încă de a se face această clădire, atît de folositoare rosturilor treburilor din această țară, s'a aratat utilitatea ei. Un distins magistrat al țărei d. Mandrea, consilier la înalta Curte de casație s'a pronunțat pentru înființarea unei asemenea instituțiii la 1897. Au mai fost și alți barbați distinși care au discutat ideia înființărei contenciosului. Eu în 1899 am scris o broșură despre contenciosul administrativ. E de netăgăduit că meritul nu e al acelora ce au făcut planurile, ci ale arhitectului care a reușit să facă clădirea. Autorul acestei clădiri atît de folositoare țărei este fruntașul nostru și șeful local d A. Badareu. Și cînd campania a fost mai teribilă, mai grozavă, contra acestui distins barbat de stat, de cît atunci cînd a înființat această instituție? Cînd s'au năpustit mai cu furie adversarii contra d-lui Badereu, de cît atunci cînd a adus la îndeplinire această mare operă, de care se simțea nevoe?

Oratorul demonstrează foarte documentat utilitatea contenciosului la noi în țară, pentru infrînarea arbitrarului administrativ. Desființînd această instituție, legiutorul trimite acum pe cel, ale căruia interese au fost compromise la tribunal ca să-i dea daune! Il trimete la ceva nesigur. Nu numai că nu vor stîrpi abuzurile, dar din contra, le încurajează.

O operă, ca contenciosul administrativ, n'a fost de mult în această țară. Noi vrem să fim în relații cu țările civilizate; dar pentru aceasta ni se cere să facem dovadă că înceastă țară predomină legalitatea. Guvernul actual caută însă să ne desmintă această reputație; vrea cine-va să înființeze o industrie, o mică fabrică: un simplu consiliu de higienă, sub motiv de insalubritate, poate s'o închidă, cetățeanul care a făcut fabrica, e la discreția administrației. Ei bine, contenciosul administrativ zice: tu, cetățean trebue să fii liber pe munca ta și atunci cînd cineva vrea să-ți răpească dreptul tău, contenciosul îți face dreptate.

Cu toții dar, trebue să protestați contra acestui guvern, care vrea să distrugă această operă de mare însemnătate pentru țara aceasta, pentru a reîntrona arbitrarul și despotizmul.

*

D. G. D. Șerban.—Faptul că partidul liberal a deținut puterea aproape $^2/_3$ din cei 42 ani de domnie a Regelui nostru a creat în jurul acestui partid, legenda, că el s'ar bucura de cea mai întinsă popularitate în marea masă a alegătorilor.

Această legendă este absolut falșă; dovada o găsim în alegerile parțiale din ultimii 3 ani.

Partidul liberal nu se bucură, mai cu samă acum de această popularitate. Cu toate acestea, partidul liberal, deține puterea. Explicarea o găsim în faptul că partidul liberal are noroc. Și norocul partidului liberal este de două soiuri.

1). Că acest partid nu numără în rîndurile fruntașilor săi pe d. Carp.

2). Că d. Carp, a fost fruntașul și acuma e șeful partidului conservator. Dl. Carp poate fi considerat ca mascota partidului liberal (aplause prelungite).

Cei 12 ani de guvernare a partidului liberal de la 1876—1888, sunt opera oposiției miluite a d lui Carp, mulțumită căreia partidul conservator de sub șefia marelui Lascar Catargi, ajunsese a nu numara nici atîția membri cîți se umple jurul unei mese.

Dacă la 1907, partidul conservator nu aducea la șefie pe d. Carp, cine se mai îndoește că astă-zi la 1910, liberalii n'ar mai sta la putere? (aplause).

N'am intenția se fac zile amare d-lui G. Gr. Cantacuzino, fostul șef al partidului conservator din ultimii ani, cînd 'i amintesc, să reflecteze, asupra lustrului și puterei de muncă a acestui partid, în epoca, cînd talentul și inteligența șefului nostru Take Ionescu, împreună cu șeful nostru local A. A. Bădăreu, erau puse la dispoziția partidului conservator, în comparație cu zilele amare ce-i făcea

mascota liberalilor. d. Carp, marelui om de stat Laacar Catargi şeful partidului conservator. (aplause).

Dar se vedem cum s'a achitat partidul liberal de şederea sa la putere.

Prima Epocă s'a ilustrat prin crearea cetăţenilor indignaţi, a agenţilor electorali cari înlocuiau popularitatea partidului (aplause).

In timpul din urmă, venit la putere după răscoalele da la 1907, s'a ilustrat prin 3 legi mai însemnate, legea agrară, care n'a îmbunătăţit de loc starea morală materială a sătenilor, (aplause).

Legea suprimărei libertăţei de întrunire a muncitorilor, cărora nu li se recunoaşte dreptul a-şi spune păsurile şi nevoile, în loc de a li se asculta acele nevoi şi a le satisface atuncia cînd dreptatea e de partea lor, aceasta fiind datoria unui guvern liberal şi naţional, a adjutora pe acei ce prin munca lor, adică bogăţia ţărei şi dau puterea de resistenţă şi existenţă a naţiunii, (aplause).

A treia lege este acea a monopolului cîreiumelor, lege care acuma să găseşte la a treia modificare, pentru că a lovit pe toţi acei ce aveau legătură cu comerciul băuturilor, fără a stîrpi viciul beţiei, căci astă-zi beţia este mai mare ca sub legea veche din cauza că cîrciumele de la oraşe vînd spirt în loc de rachiu (aplause).

Acuma corpurile legiuitoare se ocupă cu modificarea legei asupra contenciosului, modificare necerută de nici un interes al ţărei, din contra care a rîdicat protestele unanime ale tuturor cetăţenilor (aplause)

Oare corpurile legiuitoare nu făceau opera mai bună dacă se ocupau cu îmbunătăţirea stărei morale şi materiale a meseriaşilor?

Dacă modifici legea industriilor, pentru a se încuraja şi pe cei mici dar mulţi pe meseriaşi şi pe mici industriaşi, care reprezintă mult mai mult din marea naţiune (aplause).

Nu e o operă mai bună, a se obliga industriile protejate, care costă scump şi tesaurul şi pe consumatori, a face din sătean în uvrier la domiciliu, pentru a fi ocupat restul timpului cît e liber de la munca cîmpului? (aplause). N'ar fi operă mai bună a se lua măsuri contra falimentelor, a se lua măsuri pentru protecţia comerciului,, de cît a se modifica legea contenciosului? (aplause).

Dar cum graţiile mascotei încep a da greş s'au năpustit cu furie şi sălbătăcie contra legei contenciosului, opera fostului ministru de justiţie A. A. Badareu, care fiu din popor şi cunoscător al nevoilor cetăţenilor a ştiut să pună la adăpost pe cetăţeni de arbitrariul administrativ (aplause).

D-lor, dacă în regimul constituţional toate puterile emană de la naţiune, şi dacă voim seriosa funcţionare a acestui regim, pentru prosperitatea ţărei, cum vroiţi ca cetăţeanul să se achite de rolul seu constituţional, atît pe cît el se află sub puterea arbitrariului şi siluirei conştiinţei sale (furtunoase aplause, ovaţiuni).

Tocmai în respectul constituţiei şi în interesul desvoltărei instituţiilor constituţionale, cetăţeanul trebue să fie absolut apărat şi ferit de puterea arbitrariului, şi făcut independent de puterea exorbitantă a statului (aplauze).

Invederat este dar, că contenciosul administrativ, opera elementelor democratice din partidul conservator de la 1905, elemente cari astăzi alcătuesc partidul conservator-democrat, este eminamente constituţională şi dv. cetăţeni ai Iaşului datori sunteţi a uni protestarea Dv. cu a noastră, pentru menţinerea şi chiar pentru complectarea acestei legi atît de utile şi salvatoare pentru cei nedreptăţiţi prin abus de putere şi arbitrar, aceasta find legea cea mai democratică. (aplause).

*

D. E. Herovanu.—Imprejurările de pe urmă au sugerat imaginaţiei mele o apropiere comparativă.

Cunoaşteţi povestea lui Chantecler.

Chantecler e un cucoş care-şi îuchipue că are o mare şi înaltă misiune de îndeplinit pe lume, că prin cîntarea lui alungă întunecimea nopţei, şi face să răsară soarele. Intr'o noapte, sub vraja iubirei, cucoşul nostru adoarme, şi adoarme aşa de adînc încît nu se trezeşte de cît după zorii zilei. Cu uimire şi durere vede el atunci că toată cîntarea lui n'are nici o virtute, şi plin de amărăciune se stînge ruşinat.

Partidul liberal are multă asemănare cu acest cucoş de legendă. El şi-a făcut o mentalitate la fel, nutrindu-se cu credinţa că nimic bun nu se poate face în ţara aceasta fără el, şi că soarele vremurilor nouă, fără cîntatul său nu poate răsări. Şi într'o zi a apărut Contenciosul, opera ultimului guvern conservator; o instituţie a cărei largă utilitate şi înaltă misiune este în afară de ori ce discuţie. Aşa dar fără ca cucoşul liberal să fi cîntat, a răsărit măreţ soarele dreptăţei. (Aplauze).

In aceiaşi situaţie, Chantecler a murit de ruşine. Partidul liberal n'a murit de ruşine,—şi pentru că nu era cazul şi pentru că nu ştie ce e ruşinea (Ilaritate, aplauze).

Şi vedeţi de unde vine deosebirea. Chantecler era un cucoş cinstit şi mîndru, sincer încredinţat de misiunea sa; partidul liberal e un clapon necinstit prezumţios şi faţarnic (Mare ilaritate, aplauze).

Ce rămînea de făcut pentru a nu distruge legenda liberală? Să se distrugă însăşi opera de glorie a guvernului conservator.

Dar aparenţele trebueau salvate, şi aţi văzut pe d-l Ionel Brătianu vorbind de consecvenţă şi înaltă cinste politică pe de o parte, de reîntegrarea constituţiei pe de alta.

Făţărnicie! N'au fost aceleaşi consideraţii de cinste politică, atunci cînd şi-au luat asemenea angajamente cu privire la legea minelor? De ce le au nesocotit?

Cît despre legalitate şi constituţionalitate liberalii n'au nici o dragoste adevărată,—ei cari de jumatate de secol întreţin cele două mari minciuni constituţionale: minciuna parlamentară şi minciuna electorală. (Aplauze).

Vor ca constituţia să nu fie ştirbită? N'au de cît să înceteze ca parlamentul să fie o fabrică de legi, în care o mînă de mameluci dau expresie formală voinţei unor miniştri îndărătnici. N'au de cît să cheme massele la viaţa politică reală, şi să facă ceva în reforma electorală, cu privire la care *în teorie* s'au aratat chiar pentru votul universal.

Ei nu vor nimic din toate aceste, căci nu pot trage profit direct. Ei vor ca instituţia contenciosului să dispară, pentru a nu-i stînjeni în abuzurile lor, şi nici nu le pasă că partidul conservator democrat, alături de care e ţara întreagă, veghează ca lucrul acesta să nu se întîmple. (Aplauze).

*

D. **Vespasian I. Pella**. Liberalii fac o chestie de demnitate pentru partidul lor de a desfiinţa Contenciosul. Noi—vom face o chestie de demnitate pentru ţară, de a'l reînfiinţa.

Şi nu ne vom mărgini numai la atît. Dar vom da Contenciosului o îngrădire constituţională, tocmai pentru a nu se mai striga în contra lui că e anticonstituţional—şi pentru a-l pune pe viitor la adăpostul pornirilor reacţionare şi salbatice ale acestor adversari.

Dar pe lîngă Contencios, noi ne mai luăm un angajament către ţară Să reformăm şi să îndreptăm întreaga operă judecătorească a d-lui Stelian, începînd cu legea judecătoriilor rurale şi terminînd cu acea privitoare la organizaţie Trib. şi Curţilor de Apel.

De cînd s'a înfiinţat judecătorul ambulant, nu mai avem justiţie la ţară. Procesele sătenilor se pierd din pricina dificultăţei judecătorului rural de a le rezolva, iar convenţiile dintre ei, se anulează zilnic din cauza nepregătirei juridice a celor chemaţi după legea d lui Stelian, de a lua parte la confecţionarea lor

Acea sfîntă dreptate, după care strigă de atîta amar de vreme populaţia rurală—nu o mai găseşte astă-zi, graţie legei prin care s'a răpit sătenilor tot dreptul şi putinţa de a fi aparaţi şi de a se putea pune în contact cu adevăraţii cunoscători ai legilor!

La Tribunale, hotărîrile date de judecătorul unic sunt o mare decepţie şi pagubă pentru justiţiabili. Iar prin mărirea competinţei instanţelor inferioare şi darea în atribuţiunile lor, a atîtor delicte cu caracter grav şi cari interesează în mod superior ordinea şi morala socială—s'a răpit Curţilor de Apel aproape ori-ce rost in judecarea faptelor penale şi s'a redus aproape la nimic activitatea judecătorească a acestor înalţi magistraţi, dotaţi cu experienţă şi înzestraţi cu toată cultura juridică.

Conservatorii-democraţi trebue să aducă ordine în justiţia ţărei şi în epînd cu judecătoriile de ocoale şi sfîrşind cu Contenciosul de la Casaţie, să dee justiţiei ţărei toată tăria şi libertătea trebuincioasă pentru a putea progresa şi să asigure cetăţenilor acea încredere neţărmurită pe care trebue să o aibă într'insa, ca forţă socială şi putere constituţională în stat.

Este trist pentru partidul liberal, că a ajuns a primi lecţii de liberalism şi democraţie de la cetăţeni! Este cu atît mai trist cu cît cei trei ani de guvernare, nu i-a putut învăţa că ţara de azi nu se mai poate guverna cu arbitrariul şi despotismul şi că toate clasele ei sociale, sunt protivnice tot aşa de mult anarhiei şi dezordiniei—cît sunt protivnice reacţiunei şi ilegalităţei! Atît mai reu pentru liberali, dacă nu înţeleg şi dacă se opun curentului sănătos şi conştient, care stăpîneşte astă-zi clasele intelectuale ale naţiunei noastre.

Să ştie liberalii şi şeful lor, că lovitura pe care ei o dau contenciosului—la sfîrşitul guvernărei — ţara nu o poate de loc tolera.

De aceia de la un cap la altul, cetăţenii protestează în potriva actului nesocotit al guvernului şi îi cere să intre în legalitate!

Iar dacă va persista în acţiunea sa distrugătoare şi va răsturna cu orice preţ Contenciosul,—şi ţara la rîndul el va rîsturna guvernul, tocmai pentru a restabili Contenciosul.

Acesta este cuvîntul pe care'l rosteşte astă-zi Iaşul la această întrunire! Reclamăm cu mîndrie locul de a forma prima avant-gardă în lupta de răsturnare a guvernului. Strigătul nostru să fie dar cît mai puternic, ca să resbată pretutindeni şi să s poată auzi şi de cei de jos şi de cei de sus: Jos guvernul dezordinei, al ilegalităţei şi al despotismului politic! Trăiască democraţia conservatoare!

*

D. Em. Socor.—Trăim într'o epocă de reforme şi sub un guvern reformator. Incepînd cu d. Ionel Brătianu, care chiar de la începutul ministeriatului său a *reformat* o bună parte a populaţiunei rurale şi terminînd cu d. V. G. Morţun, care graţie *fecundei* sale activităţi la ministerul lucrărilor publice, a făcut dovada patentă, că trebue trecut la *reformă*, găsim la mijloc, stînd drept ca o luminare, dar întunecat ca un demon pe d. Toma Stelian

După ce a reformat Justiţia primară, după ce a reformat legea de organizare judecătorească, tinde la desfiinţaea contenciosului. De ce? Ni se ivoacă anticonstituţionalitatea legei. Argumentul acesta invocat pe partidul liberal, care prin însăşi existenţa sa la cîrmă este o încălcare a constituţiei, ne revoltă. Ar fi mai demn dacă ni s'ar spune, că se tinde la desfiinţarea contenciosului pentru că în el liberalii găsesc o piedică guvernării lor arbitrare şi anarhice.

Partidul nostru care are ad nca convingere, pe care experienţa i-a întărit o şi mai mult, nu duce o luptă egoistică ci apără interselе ţării care sunt periclitate. De aceia noi facem solemnă declaraţie nu numai că vom reînfiinţa a această instituţie de o mare valoare socială, dar îl vom şi întregi, spre a i da un cîmp de acţiune cît mai mare.

Numai aşa contenciosul va răspunde înaltei sale misiuni; numai aşa cetăţeanul va avea deplină libertate în mişcările sale.

*

D. **N. Titulescu** începe prin a spune că a lupta la Iaşi, în cetatea ideilor, pentru menţinerea contenciosului e o onoare; cu atît mai mult cu cît D-sa, a putut aprecia singur supremaţia pe care Ieşenii şi-au cîştigat'o în judecata marelor interese ale ţărei. De 3 ani de cînd guvernul liberal s'a instalat pe banca ministerială, transformată în banca capriciului, conştienţa cetăţenească a fost supusă la grele încercări. Guvernul a lovit în toate clasele societăţei, şi ştirbirile aduse lor s'au simţit cu atît mai dureros cu cît ne am dat cu toţii seamă de inutilitatea sacrificiilor. Azi, guvernul îşi propune să lămurească concepţia lui asupra Justiţiei, care stă în două formule: Conflictele dintre particulari să le judece un judecător unic, cu ochii la portretul Ministrului de justiţie, la urechi cu un telefon în ministerul de justiţie şi cu dreptul de recurs la ministerul de justiţie. Conflictele dintre particulari şi stat, cad, de azi înainte, în competinţa marelui tribunal al indiferenţei publice.

D. Titulescu zice că ştie că guvernul pune chestia altfel şi că anunţă că nu suprimă contenciosul, ci îl modifică astfel: actul ilegal rămîne în picioare, dar lezatul are dreptul a cere daune. Aceasta-i o concepţie monstruoasă. Actul ilegal, în loc să dispară împreună cu durerea pe care a pricinuit'o, devine neperitor şi capătă drept de intrare în muzeul politic al ţării, unde va perpetua, alături de gloriile naţionale, păcatele noastre. Daunele sunt neadmisibile, căci nu toate durerile omeneşti sunt dureri de bani. A aprecia în bani, chiar cu o exactitate matematică, amorul de meserie, consideraţia socială, e un lucru pe care, în legislaţie cel puţin, nu'l poate pricepe de cît acei ce au în vinele lor un sînge alterat de o lungă tradiţie financiară şi, la spate, un puternic atavism de comisioane politice.

Concepiia liberală a dreptăţii trebue spulberată cu ori-ce chip; noi n'o putem accepta fără a nu renunţa la sentimentul de demnitate omenească şi fără de a dezerta de la datoria noastră cetăţenească.

Conştienţa publică a fost deşteptată de acei cari şi-au luat ca misiune să vegheze la neştirbirea ei. Azi toţi cetăţenii ştiu că campania pentru contencios e ultima alarmă pe care desperarea generală o dă actualului guvern, vestindu-l că-i pericol să nu se prăbuşească întreg edificiul cînd s'atacă de pîrgia lui fundamentală: nădejdea în justiţie.

Noi ne-am făcut datoria şi v'am vorbit, dvoastră v'aţi făcut datoria şi neaţi ascultat. Rămîne ca guvernul să-şi facă datoria: să plece.

*

D. Osv. Teodoreanu—Incepe prin a spune că partidul liberal a venit la guvern cu vorba formală: domnia legilor. Aceasta însă a remas numai formală, căci ei au căutat să sfarme toc mai legile cele mai bune.

D-sa arată utilitatea contenciosului administrativ, citînd diferite exemple şi arătînd ăă magistraţii cei mai distinşi din ţară, cum e d. Mandrea, consilier la înalta curte de Casaţie, s'au pronunţat pentru contenciosul administrativ, recunoscînd folosul ce aduce această instituţie binelui obştesc.

Combate afirmaţia liberalilor, cum că legea Contenciosului ar fi neconstituţională şi pune în evidenţă spiritul democratic şi legal de care a fost stăpînit legiuitorul cînd a înfiinţat contenciosul administrativ.

Aduce elogii d-lui Badăreu, care a înfiinţat contenciosului administrativ şi spune că nu crede că ţara va lăsa să dispară o lege atît de salutară şi folositoare întregei ţeri.

*

D. Al. A. Badareu. (este primit cu aplause lungi şi ovaţiuni, care durează cîte-va minute): Iubiţi Cetăţeni; Multe am avut a păţi eu de la legea contenciosului administrativ, dar şi biata lege a contenciosului, mult a avut a păţi din canza mea (ilaritate).

In ce priveşte persoana mea, am o satisfacţie: o parte din partidul conservator, care pe atunci lucra cu partidul liberal şi care a dat luptă contra acestei legi, cum sunt d-nii Carp, Marghiloman etc,, nu numai că nu combat legea, dar iau angajamentul,—păcat numai că nu pot crede în puterea de a ajunge ca să se poată ţinea de angajament,—îşi iau angajamentul zic, ca la venirea lor la guvern, să menţie contenciosul administrativ.

In ce priveşte legea,—constat şi din această întrunire, ca şi din toate celelalte, că spiritul public este aşa de deştept, în cît pot lasa pe seama spiritului publicului această lege şi cred că nu numai că nu va fi nimicită, dar această lege va fi reîntregită şi complectată. (aplause). Această lege a fost discutată foarte multă vreme, şi a fost admisă de întreaga opinie publică; eu n'am făcut de cît să prefac gestul opiniei publice, în fapt. Un lucru îmi pare rău: că nu am avut mai mult curaj, să o fac mai complectă această lege, de la început încă, ca să se poată stîrpi toate abuzurile.

De ce chemăm noi, rînd pe rînd, toate oraşele, ca să lupte pentru contenciosul administrativ?

O facem pentru că avem convingerea că această lege e una din puţinile care e de o mare utilitate socială. Aceasta ne-a fost concepţia la început şi azi avem convingerea că legea contenciosului administrativ, nu e o lege politică, ci o lege socială de mare folos.

Ce a provocat atunci guvernul actual ca să desfiinţeze această lege? Ne spun ei că nerespectarea constituţiei i au provocat! Dar, ţara a constatat acest lucru? Acest guvern, care a luat 3 ani din viaţa acestei ţări, fără de a uşura nevoile de care sufere, nemulţumind pe toţi, în loc să se ocupe cu opere bine-făcătoare pentru ţară, acum cînd spiritul public şi la ţară şi la oraşe este nemulţumit, vor să nimicească şi ceia-ce a mai rămas bun în această ţară? Oara ţara suflă aşa de greu din cauză că s'ar fi calcat principiile constituţiei de contenciosul administrativ? Ţara întreagă strigă să nu desfiinţeze această instituţie, pentru că va fi o desfiinţare numai de cîte-va luni. La 1905 liberalii găsean că legea e rea, e primejdioasă.

Pentru ce? Pentru că se mai înfiinţa o secţie la Casaţie şi trebuia să se facă numiri noui. Şi cum să se facă numiri de alt cine-va de cît de partidul liberal? Asta nu o pot ei admite? Şi ce credeţi că au făcut acum? Au sporit numărul consilierilor! Aşa precedează ei în toate: au creiat judecătorul unic. Au suprimat ceva? Nu. Au mai adăogat, dar te judecă numai unul!

Dar, mai au o îndrăzneală: dau ca motiv că M. S. Regele doreşte desfiinţarea contenciosului! De alt-minteri, e ştiut că liberalii nu s'au sfiit nici odată să amestece în luptele politice persoana M. S. Regelui. Ei zic că M. S. a rămas foarte rău impresionat cînd ministrul de răsboiu i-a adus să facă un nou decret generalului Grozea, care şi cîştigase dreptul la contencios.

E o îndrăzneală ne mai pomenită. Mai întăi, M. S. Regele e om prea superior prea cuminte, prea luminat, ca să nu fie partizan a punerei frîu bazbuzuciilor şi arbitrariului. Dar, de cine era semnat Mesagiul din 1905, care spunea că trebuie să se puie frîu arbitrariului? Era semnat de M. S. Regele pe care'l glorificăm şi'l adorăm.

Aseară, am avut plăcerea, la serata de la palatul de la Cotroceni, să întîlnesc pe stimatul om de guvern şi cel mai autorizat din oamenii noştri politici, pe d. gen. Manu, care fusese autorul decretului scoaterei din armată a generalului Grozea: „De ce gazetele nu protestează contra afirmărilor necuviincioase, — mi a spus d-sa,—că M. S. Regele ar fi spus cuvinte aspre contra miniştrilor care prezentau decrete de preschimbare?—E absolut neexact Eu, a spus d. gener. Manu, am venit cu un nou decret şi am spus Suveranului că Curtea de Casaţie a găsit că am greşit, şi sunt deci dator să fac un nou decret. M. S. a spus că dacă Curtea de Casaţie a găsit aşa, trebuie să ne supunem."

Continuînd, d. Bădăreu sfarmă afirmaţiuniile că legea contenciosului ar fi neconstituţională. Dar, adevărul e că pe liberali îi durea contenciosul ad-tiv, pentru că ei nu pot trăi cu ferestrele şi uşile deschise la birourile lor. Şi cînd s'au văzut ei maltrataţi în toată ţara de verdictele electorale, văd că nu mai pot trăi fără teroare şi arbitrariu şi că nu mai pot guverna fără a nu întrona tirania. Şi ştiind că nu mai există contenciosul ad tiv, pot să şi exercite teroarea şi bazbuzuciile.

De aceia să constatăm încă odată că acest guvern caută să sporească vîntul anarhiei în această ţară. Trebuie dar, cu un ceas mai înainte să protestăm contra îndrăznelei lor şi să le facem cunoscut să nu puie răbdarea noastră la prea mare încercare, pentru că noi nu putem fi stăpîni pe spiritul public, care este atît de îndărjit contra lor şi să nu le fie de mirare dacă ţara 'i va alunga cu pietre, de la putere.

D. Bădăreu dă cetire apoi următoarei:

MOŢIUNE

Cetăţenii Ieşani, întruniţi în sala Pastia, în ziua de 14 Februarie a. c., considerînd că protectul de lege pentru desfiinţarea Contenciosu ui administrativ înlocueşte domnia legilor prin a tot puternicia arbitrarului administrativ, protesteză în contra acestei opere de reacţiune, care se impune de către un guvern căruia doi ani de-arîndul în zece judeţe alegătorii i-au arătat în chip statornic şi netăgăduit că nu reprezintă ţara.

Cetăţenii învită pe deputaţii şi senatorii lor să-şi facă datoria şi afirmă neclintita lor hotărîre de a lupta pentru menţinerea legii, care garantează legalitatea.

Ultime informaţii

❑ **Legea teatrului** —*Nu este esclus ca legea teatrului să fie amendată de Senat, la articolul privitor la atîrnarea teatrelor din Iaşi şi Craiova de direcţia generală din Bucureşti.*

— După cum am prevăzut, ministrul finanţelor va refuza să sporească, cu 40 000 lei anual, subvenţia teatrului din Iaşi.

D. Haret a promis, însă, să sporească acea subvenţie cu 10 000 lei anual.

— D. Gr. Buicliu, căruia i s'a propus direcţia teatrului din Iaşi, a declinat această onoare.

Direcţia va fi încredinţată, se zice, celebrului Lecca Haralamb, care va contribui cu prezenţa sa la cumplita ruină a teatrului local.

❑ **Statuia lui Cogălniceanu.**— *Eri la orele 5, un număr de treisprezece membri ai comitetului, însărcinat cu strîngerea fondurilor pentru ridicarea statuiei lui Mihail Kogălniceanu, s'au întrunit la Universitate în vederea comandării statuiei.*

S'a hotărît, ca, înainte de a se face comanda statuiei unui sculptor, să se provoace pe toţi sculptorii romîni a da cîte o schiţă desemnată a monumentului proectat. Aceasta numai de cît până la finele lunei Februarie, de oare ce este neaparat ca statuia să fie înaugurată în ziua de 3 Octombrie, cînd va avea loc jubileul Universităţii.

Tot odată s'au luat măsuri, a se activa adunarea fondului ce mai lipseşte, prin ţinerea de conferinţi, liste de subsripţii şi prin cotizaţiile persoanelor care vor bine voi a-şi da obolul lor.

❑ *Defunctul Eugen Carada fusese în Iasi, pentru ultima oră, în Octombrie 1908.*

Venise atunci, împreună cu d. Vintilă Brătianu, ilustrul seu succesor, să se intereseze de moralul magistraţilor de la curtea de Apel din Iaşi, dacă au datorii etc. Credeau că vor afla ceva, care să fi servit anchetei judecătoreşti de la Iaşi.

Venirea lui Carada în Iaşi fusese hotărîtă de relaţiunile rele asupra magistraţilor, pe cari i le dăduse Hamangiu, care reuşise să se fofileze pe lîngă Carada, graţie căruia n'a fost destituit din slujbă.

Carada a crezut uşor infamiile lui Hamangiu, de oare ce curtea de Apel din Iaşi n'a fost bine-văzută, nici odată, nici de Banca Naţională, nici de E. Stătescu, care se opintise să-i iee o secţie.

Un proces pe care Banca Naţională îl avuse cu ani în urmă, la curtea din Iaşi, fusese strămutat, după cererea Băncei, pentru suspiciune legală, la Bucureşti.

❑ *Se crede că d. general Lambrino, comandantul diviziei din Botoşani, va fi înaintat comandant al corpului III de armată.*

❑ *Fabricanţii de manufactură din Anglia s'au cartedat între ei ca să nu vîndă mărfuri nici unui negutitor din Iaşi—aceasta din cauza multelor falimente de astă iarnă.*

Magazinele vămei Iaşi sunt literalminte deşarte. Se urmează tratative cu fabricanţii din Anglia şi li s'a propus să urce mărfurile cu zece la sută, ca să şi mai scoată din pagubă.

❑ *Comitetul executiv al partidului conservator-democrat din Botoşani, întruniteri, a ales de preşedinte al partidului pe d. T. Silion, în locul regretatului C. Ghica-Deleni.*

❑ **Cel mai desăvîrşit regal artistic al stagiunei curente îl va oferi seara de 25 Februarie: concertul Hubermann.**

❑ Primar al Capitalei va fi ales d. Costescu Comăneanu.

Conducerea lucrărilor tecnice o va avea, însă, tot d. Vinttlă Brătianu.

❑ *„Chantecler“* **la Iaşi**—*Poemul lui Rostand va fi reprezintat pe două ori în Iaşi: în serile de 10 şi 11 Martie.*

Faţă cu marele interes ce-l arată publicul şi faţă cu numeroasele cereri de bilete ce vin din tot nordul Moldovei, agenţia „Thalia“ s'a văzut nevoită să stăruie ca poemul să fie dat şi în locul piesei anunţate le Roi.

Preţurile vor fi următoarele: loji, 75, 90 şi 100 lei; fotoliu de orchestră, 20 lei; stalul I, 15 lei; stalul II, 10 şi 8 lei; stalul III, 6 lei; Balcoane 8 şi 6 lei; Galerii 5 şi 4 lei.

❑ La Botoşani s'a ţinut ieri „congresul“ junimist. D. Filipescu l'a glorificat pe d. Carp; d. Ernest Cananău l'a glorifioat pe Nababul.

Prensul Griguţă a declarat că a venit să desmintă ştirea, că între fratele d sale şi d. Take Ionescu, s'ar urma —pasămi-te—tratative de împacare.

Azupra acestora, guvernul a fost declarat răsturnat, takismul zdrobit şi „congresul“ închis.

❑ Gazeta de seară a prensului—aia pe care „n'o citeşte nici un fruntaş conservator“ şi care este „o intreprindere particulară“—anunţă cu litere compacte că s'a „retras“ delegaţia d-lui Titulescu de a vorbi la întrunirea noastră de ieri din Iaşi.

Sărmanul prens!

❑ Pe ziua de 10 Martie 1910 se vor retrage din circulaţie timbrele poştale de 15 bani, de culoare violet emise în 1903 şi 1908.

❑ Cu decesul lui I. Prodan, consilier la curtea de casaţie, a devenit vacant un loc de consilier în consiliul superior al magistraturei.

Inalta Curte va fi convocată să aleagă un alt consilier.

❑ **Circulară ministerială.**—Direcţiunile şcoalelor secundare au primit circulara următoare: elevilor cari vor absenta *nemotivat* de la teza bimestrială, li se vor da nota zero. Nu se vor mai putea da acelor elevi alte lucrări ca să poată obţinea elevii alte note.

— Directorii şcoalelor de băieţi au fost însărcinaţi să întocmească un tablou nominal de toţi profesorii, cari sunt ofiţeri în rezervă şi d'intre acei, cari se aflu în rezervă cu grade interioare, menţionîndu-se şi trupele şi contigentele din cari fac parte.

❑ **Soc „Ţesătura“ din Iaşi.**—Banca Marmorosch Blanc & Co., general N. C. Constantinescu, Max I. Schapira, Ion Boambă, Vania Paspatti, C. M. Vasilescu, Em. Pantazi şi Diamandi Manole, au constituit, pe baza unor statute, o societate anonimă sub denumirea de „Ţesătura Iaşi“, avînd de obiect industria textilă de or ce fel. Sediul societăţii este în Iaşi; durata ei nelimitată.

Capitalul social este de 750,000 lei, împărţit în 3.750 acţiuni a cîte 200 lei fie care. El a fost snbscris de fondatori în chipul următor: Banca Marmorosch Blank 200,000 lei; general Constantinescu 100,000; M. Schapira 100,000; C. M. Vasilescu 100,000; Diamandi Manole 100,000; V. Paspatti 50,000; I. Boambă 50,000; Em. Pantazi 50,000.

Din acest capital, 30 la sută, adică 225,000 lei, s'a varsat în numerar, conform legei, de către fondatori la Banca Naţională, iar restul se va vărsa după cererea consiliului de administraţie.

In primul consiliu au fost numiţi d-nii: S. A. Mavrocordat, general N. Constantinescu, C Pennescu, Em. Pantazi, Robert de Weis, G. Meillassoux, Richard Söpkez şi Edmond Schweiger.

Ca cenzori au fost numiţi d nii: Gh. Lascar, Mih. Berceanu şi Lascar Antoniu; iar ca supleanţi pe d-nii: Alfons Herovanu, Ion Fotino şi G. Iconomu.

❑ Acţionarii Casei de Scompt şi împrumut s'au întrunit ieri în adunare generală.

Adunarea a dat descărcare consiliului de administraţie şi a luat act cu plăcere de bunul mers al casei, care a reuşit să împartă, anul acesta, un dividend de *şapte* la sută, faţă cu cinci la sută împărţit anul trecut.

S'a procedat apoi la complectarea consiliului de administraţie: d. G. Lascar a fost reales; domnii A. D. Handoca şi Victor Vrabie au fost aleşi. Cenzori au fost aleşi: Andrei Bădărău avocatul St. Drăghici şi economul Florescu; supleanţi, d-nii C. N. Paraschivescu, P. Comărnescu şi Em. Stratan.

❑ Un elev din clasa a II-a al unui liceu din ţară s'a presintat la parchet, arătînd, că tatăl seu, judecător de ocol, fiind scos din funcţie, l'a trimes la mama sa, în Iaşi, ca să se îngrijească de elev, tatăl ne-avînd cu ce-l ţinea.

Mama l'a alungat şi astfel sărmanul băiat a rămas pe drumuri.

Parchetul anchetează.

❑ **Expoziţia Sanielevici.**—*Inregistrăm cu plăcere, buna impresie şi admiraţie ce a stîrnit'o printre cunoscătorii şi amatorii de artă expoziţia de pictură a d-lui Sanielevici.*

Această expoziţie a avut un foarte mare număr de vizitatori şi mai multe tablouri au fost vîndute.

Indemnăm publicul ieşan de a frecventa frumoasa expoziţie ştiind, că prin aceasta încurajează arta adevărată şi frumoasă.

❑ Domnişoara Cella Delavrancea, apreciata pianistă, va concerta în Iaşi. sala teatrului national, în a doua jumătate a lunei Mart.

❑ *Contractul în favoarea terţiilor* se intitulează o lucrare juridică a d lui Aurel Zeuleanu, distins conferinţiar la facultatea juridică din Iaşi.

Lucrarea va fi prezintată de d. Zeuleanu la examenul pentru abilitarea sa ca docent în specialitatea dreptului civil.

❑ Ceai eald.

Independenţa constată că la ceaiul oferit de primul ministru, a domnit cea mai mare cordialitate şi a fost dovadă de solidaritatea din partid.

Mai dovadă!

❑ Astă-zi a fost chemată la examen a patra serie a învăţătorilor pentru în - intare pe loc. Seria se compune din cîte 8 învăţători, la cele două comisiuni. Pănă acum s'a ajuns la litera P.

A cincea serie va fi chemată în ziua de 18 Februarie, a şase la 23 şi a şaptea la 27 Februarie.

❑ Joui se va înaugura în Păcărari o clinică veterinară, de curînd înfiinţată.

❑ Pentru Duminică 21 Februarie c. au fost convocaţi la inspectoratul învăţămîntului primar Iaşi, revizori şcolari din: Dorohoi, Botoşani, Suceava, Roman, Vaslui şi Iaşi, spre a se consfătui asupra modului cum să se facă cheltuelele şcolare.

❑ Ministerul de interne a trimes, în copie, prefecturii judeţului, dispoziţia ministerului de război, prin care se dispune ca să se dispenseze de mobilizarea anului 1910—11, pe prefectul, primarii şi pe toţi funcţionarii poştei şi telegrafului, afară de diurnişti; iar dintre ceilalt funcţionari, vor fi dispensaţi cel mult o pătrime şi aceasta numai în cazul cînd n'ar putea fi supliniţi de alţi funcţionari, ce n'au satisfăcut legea recrutări.

❑ D. St Sihleanu, inspector general al învăţămîntului, a sosit astăzi în Iaşi. Cu trenul de trei a plecat la Vaslui.

❑ D. C. Popovici, conferinţiar la facultatea de ştiinţi, din Iaşi. a fost numit pe ziua de 13 Februarie, docent în specialitatea geometriei analitice şi ana lise matematice.

Numirea s'a făcut pe ziua de azi.

❑ Consiliul facultăţei de litere se va întruni miine, 16 c. spre a recomanda un suplinitor la catedra de arheologie de la facultatea din Iaşi, la vacanţa ivită prin decesul regretatului Theohari Antonescu.

❑ Procesul învăţătorului Neştianu, din Tupilaţi (Fălciu), care trebuia să se judece ieri s'a amînat pentru 14 Mart.

❑ Astăzi la ora trei a început colocviul la concursul catedrei de igienă de la facultatea de medicină din Iaşi.

❑ D. G. Iamandi, student în drept, a fost numit copist în grefa secţiunei II-a a tribunalului, în locul d-lui Florian. demisonat.

❑ Seziunile curţilor cu juraţi din Vaslui şi Dorohoi au fost deschise astă-zi.

D. procuror de curte Ghinea Ionescu va susţinea acuzările la Vaslui.

❑ **Noile plăşi.**—După cum am anunţat, s'a făcut o nouă distribuire a plăşilor din judeţul nostru, distribuire care a fost aprobată de ministerul de interne. Plăşile Belceşti şi Tomeşti au fost desfiinţate, aşa că au rămas numai 10 plăşi.

Iată noua împărţire a plăşilor; Plasa Bivolari, cu reşedinţa în Bivolari, cuprinde: Andrieşeni, Bivolari, Hermeziu, Roşcani; plasa Braniştea, cu reşedinţa în Ungheni, cuprinde: Costuleni, Golăeşti, Prisacani Moreni, Ţuţora, Ungheni, Birnova şi Ciurea; plasa Bucium, cu reşedinţa în Bucium, cuprinde: Bucium, Tomeşti, Poeni; plasa Cîrligătura, cu reşedinţa în Tg.-Frnmos, cuprinde: Balţaţi, Brăeşti, Buznea, Lungani, Sineşti şi Tg.-Frumos; plasa Copou, cu reşedinţa în Copou, cuprinde: Aroneanu, Holboca, Rediu Mitropoliei, Uricani; plasa Cotnari, cu reşedinţa în Cotnari, cuprinde: Băiceni, Belceşti, Cepleniţa, Cotnari şi Scobinţi; plasa Jijia, cu reşedinţa în Ţiganaşi, cuprinde: Gropniţa, Movileni, Sculeni şi Ţiganaşi; plasa Podul-Iloaiei cu reşedinţa în Podul-Iloaia, cuprinde: Dumeşti, Erbiceni, Mădîrjac, Podul-Iloaia şi Popeşti; plasa Stavnic, cu reşedinţa în Galata, cuprinde: Cucuteni, Galata, Miroslava, Mogoşeşti, Voineşti; plasa Şipote, cu reşedinţa în Şipote, cuprinde: Fîntînelele, Plugari, Şipote şi Vlădeni.

❑ **Ancheta de la pinacoteca din Iaşi.** Domii St. Sihleanu şi Hipolit Strămbulescu au terminat ancheta de la pinacoteca din Iaşi şi acum vor face raportul, care va fi înaintat ministerului.

O notă oficioasă, publicată în ziarul *Independenţa*,, arată că ancheta n'a descoperit nici o lipsă, nici de tablouri, nici de dosar.

In afară de cunossutele copii, dispărute în 1884 şi de un tablou ce l'a oferit d. Stahi, ancheta n'a stabilit nici o altă lipsă şi nici un fel de neregularitate.

Despre aceste fapte noi eram convinşi de la început şi de şi directorul pinacotecei, d. Bardasare, nu ne este prietin politic, am înţeles să nu compromitem nici instituţia, nici pe directorul ei şi am preferat să aşteptăm sfîrşitul anchetei, de cît să dăm ştiri false şi senzaţionale.

Datoria anchetei este acum, să cerceteze cine sunt autorii alarmei date prin ziare, că din pinacoteca noastră au dispărut tablouri în valoare de un milion.

Credem că ancheta n'ar avea muncă prea mare în descoperirea lor.

❑ **Print'un ordin telegrafic al ministerului de răsboiu, d. colonel N, Cernătescu a fost numit din nou ofiţer recrutor la Iaşi, în locul d lui maior Alex. Stoianovici.**

❑ **Astăzi a început operaţiunile consiliului de revizie a tinerilor care vor forma contingentul 1911, la secţia I a.**

Consiliul se compune din d-nii Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, preşedinte, d-nii col. N. Cernătescu, maior Antoniu, din partea comunei şi Al. Velciu, din partea judeţului, membrii.

❑ **Cu începere de astăzi şi pînă în ziua de 19 Februarie, se vizează în localul secţiei a III-a, libretele concediaţilor şi rezerviştilor de la contingentul 1892—1909.**

❑ **La spitalul Sf. Spiridon a fost dus individul Anton Sîrbu, care mergînd pe strada Săulescu, a încercat să se sinucidă, făcîndu-şi o tăetură la gît cu cuţitul.**

❑ **Recensemîntul general.**—La 1 Aprilie se va începe recensemîntul general pe periodul 1911—1916.

In Iaşi comisiunea recensemîntului va lucra ast-fel: disp. I secţia I-a de la 1—14 Aprilie şi de la 24-30 Aprilie.

In comuna Iaşi, disp. I, secţia II de la 2 pînă la 31 Maiu. In comuna Iaşi, disp. IV secţia I. de la 26 Iunie—25 Iulie. In comuna Iaşidupă disp. III, secţia I, de la 1—14 şi de la 24—30 Aprilie. In comuna Iaşi, disp. III, secţia II, de la 1—29 Maiu. In comuna Iaşi, disp. IV, secţia II, de la 1—20 Iunie. In comuna Iaşi, disp. IV, secţia III de la 22 Iunie—20 Iulie.

In comuna Iaşi, desp. III, secţia III, dela 1—14 şi dela 24 Aprilie—3 Maiu. In comuna Iaşi, desp. III, secţia IV, de la 5—31 Maiu. In comuna Iaşi, desp. III secţia V, dela 2—30 Iunie. In comuna Iaşi, disp. IV, secţia IV, dela 2—30 Iulie. In comuna Iaşi, disp. I, secţia III, de la 1—14 şi de la 24—30 Aprilie. In comuna Iaşi, disp. I, secţia IV, de la 1—28 Maiu In comuna Iaşi, disp. I, secţia V, dela 1—15 Iunie.

In comuna Iaşi, disp IV, secţia V, de la 17 Iunie—16 Iulie. In comuna Iaşi, disp. II, cu toate secţiile, dela 1—14 Aprilie, dela 24—30 Aprilie, dela 1—28 Mai şi dela 1—30 Iunie. In comuna Iaşi dis. V cu toate secţiile, dela 1—14 Aprilie, dela 24 Aprilie—25 Maiu şi dela 28 Mai—28 Iunie.

❑ **La mănăstirea Almaş, din judeţul Neamţ, a încetat din viaţă maica Fevronia Negel, în etate de 65 ani.**

Defuncta se înrudea cu mai multe familii distinse eşane.

❑ **Azi dimineaţă a încetat din viaţă, în urma unei grele suferinţi, d-na Maria Maxim, mama d-lui I. Maxim, redactor a ziarului „Mişcarea“.**

Inmormîntarea va avea loc Mercuri la orele 2 d. a.

Condoleanţele noastre.

❑ **I. P. S. S. Mitropolitul Pimen a aprobat că un comitet compus din d-nii Constantin Pintilii, Neculai Angheluş, Ilie Tocilă, Dimitrie Ionică şi Iconom Moisiu, din Botoşani, să adune fondurile necesare şi să supravegheze lucrările de restaurare şi reparaţie ale bisericei parochiale „Adormirea Dolna“, din acel oraş.**

In acest scop s'au lansat liste de subscripţii.

❑ **Azi diminiaţă Consiliul de revizie al judeţului, compus din d. Const. Moţet, directorul prefecturei Colonel Sinescu, dr. Dobrinescu, locotenent Stamboală şi consilierul judeţean Dinu Ciolan, au plecat la Bivolari, unde va lucra pînă în ziua de 19 Februarie, cînd va pleca la Ţiganaşi.**

❑ **Comitetul pentru rădicarea unei statui lui M. Kogălniceanu, se va întruni din nou la 28 Februarie, ora 5 seara, spre a se pronunţa asupra rezultatului concursului între sculptorii, cari vor fi trimis schiţele lor.**

Aceste schiţe trebue a se adresa rectorului Universităţei până la 26 Februarie. Până acum au trimes schiţe domnii Bălăcescu, Iordăchescu şi Pavelescu.

❑ **Membrii societăţei de medici şi naturalişti se vor întruni astă-zi seară.**

❑ **Eforia casei Sf. Spridon a trimis astăzi preşedintelui Camerei dosarele privitoare la lucrările „Maternităţei“, dosare necesare interpelării anunţate de d. Mişu Cantacuzino.**

❑ **O representaţie extra ordinară.**—*In beneficiul lui Mircea Pella va avea loc Sămbătă, 27 c., o representaţie cu adevărat extra-ordinară. Se vor da două piese ne mai jucate în Iaşi:* In cuşca leilor *şi* Romeo şi Julietta la Mizil, *de G. Ranetti.*

Pella va reuşi, prin beneficiul seu, să transforme monotonia în veselie turbată.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei“

Bucureşti 15 Fevruarie

Pe urma morţei lui Carada

Bucureşti.—Se ştie că e aproape hotărît ca d. Vintilă Brătianu să fie ales director al Băncei Naţionale.

Se afirmă că d. Brătianu ar avea de gînd să stărue ca în locul seu la primărie, să fie ales d. Costescu-Comăneanu. Cei mai mulţi însă din consilierii comunali se opun la această alegere şi se afirmă că în şedinţa de Mercuri, consilierii comunali vor da un vot, prin care vor înlătura candidatura d-lui Costescu-Comăneanu.

Dar mai e o încurcătură. In cazul cînd d. Vintilă Brătianu va fi ales Director, devine vacant locul de cenzor. Pentru acest loc, brătienieştii ar vrea să susţie pe d. Alimăniştеanu, Dar, cei mai mulţi din liberali se opun şi contra acestei candidaturi, se va opune sau pe d. Saita, sau pe d. Comşa.

Modificarea casei rurale

Bucureşti.—In cercurile guvernamentale se afirmă că guvernul va prezenta un proiect de lege pentru modificarea casei rurale, în senzul că partea de pămînt care rămîne după ce s'a distribuit toturile la ţărani să fie vîndută la orăşeni.

Imormîntarea lui Carada

Bucureşti.—La locuinţa defunctului era foarte multă lume. Asistau toţi miniştrii şi numeroşi deputaţi.

A vorbit d. Ionel Brătianu.

Corpul defunctului a fost apoi transportat la gara de Nord, iar de acolo cu un tren special a fost pornit la Craiova.

D rul Lueger în agonie

Virna.—D-rul Lueger a intrat în agonie.

Până 'n seară e probabil că se va produce desnodămîntul fatal.

CAMERA

Bucureşti,—De oarece cea mai mare parte dintre deputaţi sunt la înmormîntarea lui Carada, până la orele 4 fără un sfert camera nu s'a deschis.

De asemeni nici Senatul.

Ciocnire

Neapole.— Azi dimineaţă, vaporul „Hamburg“, avînd pe bord pe d-na şi d-ra Roosweld şi făcând manevre la intrarea pordului s'a ciocnit cu remarcherul „Eole“. Acest din urmă s'a înecat într'un minut. Căpitanul şi echipajul seu de şase oameni au fost salvaţi.

Onomastica Regelui Ferdinand

Petersburg.—Cu prilejul onomasticei regelui bulgariei, capitala rusască a fost împodobită cu steagurile ruse şi bulgare. In capela palatului de iarnă s'a celebrat un serviciu, la care au a sistat perechea regală bulgară, marii duci şi marele ducese. Apoi la curte s'au primit felicitări şi un dejun s'a servit la palat.

Incidentul de la graniţa bulgară

Constantinopol.—După informaţiunile oficiale ale Porţii, ofiţerii bulgari au refuzat să iscălească procesul verbal de anchetă, asupra primului incident de graniţă la Tamarach, cu toate că s'a constatat că caporalul turc a fost ucis pe teritoriul turcesc. Bulgarii construesc întăriri şi au cerut ajutor militar.

Se asigură că guvernul turc şi bulgar au trimes ordine severe comandanţilor de la graniţă să evite ori ce incident.

DUMA

Petersburg.—Duma continuă discuţiunea budgetului. Naţionaliştii şi-au exprimat satisfacţia lor pentru stabilirea favorabilă a budgetului. Oratorii opoziţiei au atribuit echilibrul budgetului, îmbunătăţirei situaţiei financiare, mai cu seamă declarînd că nu e un semn de prosperitate naţională, cerînd să se întroducă o mai mare economie în finanţele imperiului.

Starea d-rului Lueger

Viena.—Starea d rului Lueger după buletinul de faseară e următoarea: temperatura 37.5 şi pulsul 94. Activitatea inimei sporeşte, limba uscată, sughiţurile şi vărsăturile continuă. Ori ce alimente sunt refuzate. Medicii declară că sunt momente de mare apatie de slăbiciuni grave. Catastrofa e iminentă.

La miezul nopţii starea primarului Vienei era desperată.

Cazuri suspecte de boală

Constantinopol —„Jeni Gazetta“ publică ştirea despre o boală necunoscută care bîntuie la Jalovo, pe ţermul mării de Marmara, unde au fost 300 cazuri mortale într'un scurt timp..

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 27 Februarie 1910

BENEFICIUL DOMNULUI

MIRCEA I. PELLA

Se va juca pentru prima oară

IN CUŞCA LEILOR

Comedie în 3 acte de L. Gandillot, traducere de d. P. Petrone

ROMEO ŞI JULIETA

— LA MIZIL —

Farsă într'un act de George Ranetti

Jucată cu mare succes pe scena Teatrului Naţional din Bucureşti

De vinzare sau de închiriet, moară sistematică cu valţuri de măcinat grîu. Adresa, d-na Emma Iekel.

Vaslui

S'a pierdut pe strada Ştefan cel-Mare, sau str. Anastasie Panu, un cek de la soc. „Ika“ pentru Marmorosch Blank, în valoare de 675 lei.—Il declar nul la ori cine s'ar afla.

Găsitorul aducîndu-mi'l va primi o recompensă.

H. Kuperman, Tg. Frumos.

Se caută un tînăr pentru un post de Comptab.I la un mare magasin de aci.

Ofertele se vor adresa la administraţia „Opiniei“ sub iniţialele S C.

De vînzare în orî ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din judeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.—1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mânzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămănat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering“ din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance“. 2 maşini greble „Deering“. 6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

Dr. B. Stenner

Consultaţiuni pentru boale interne, de femei, căilor urinare şi venice.

de la 1—3 şi 7—8 p. m.

Iaşi, str. Mnzelor (colţ cu str. de Sus(.

Dr. Susana Wexler-Grossi

Boli de femei—faceri.

Strada Anastasie Panu 43

PONDOIR
pérosa
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2 ter quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre...
Châssis de couche, depuis...
Paillasson pour abris, le mètre carré...
Porte-Bouteilles, pour 210 Pièces...
envoi N. franco de l'album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

1420
NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL
MAGASIN DE FERARIE
Str. de Sus 138

A SOSIT:
100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GONDI şi
SOBE RUBELAND
Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU
Iscorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea bolelor de Ficat, Gută, Reumatism şi Gastrite.
De vînzare la principalele magazine de consum, drogueri şi farmacii din ţară.

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet
— O MAGAZIE —
compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

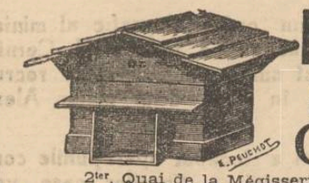

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI
In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.
LA 9 ORE jum. seara
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.
Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:
Sujele noue
Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.
In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.
Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.
Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500
Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.
Societatea „ANKER" face asigurări:
a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate procum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi:
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai de
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 4-a Loteriei VII
s'au pus în vînzare
Tragerea la
26 şi 27 Februarie 1910
Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 90,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiune unui Comitet | Anul VII.—No 945—Mercuri 17 Februarie 1910

Cu doi pași îndărăpt

Guvernul liberal duce țara înapoi prin legiuirile sale. Cea mai semnificativă din toate e legea care surpă cetățeanului garanția dreptății și a legalității, întronînd a tot puternicia arbitrarului administrativ.

A avut un moment fericit de inspirațiune politică, răposatul V. Lascar, fost ministru liberal, să zică că voește să facă din administrație o a doua magistratură. Astă-zi guvernul d-lui Ionel Brătianu voește să facă din justiție o a doua administrație, într-cît lasă în picioare actul ilegal și abuziv și dă magistraturei rolul de a determina quantum-ul în amendă în bani.

E foarte puțin lucru a crede, că ai dus țara cu un pas înainte, cînd i-ai asigurat încă 50000 Ha. de pămînt. Bine, acele 50000 Ha. de pămînt se puteau căpăta și pe altă cale, a înlesnirei celor mai cuprinși să cumpere din blocul marii proprietăți. E foarte puțin lucru a cîntări progresul și pasul înainte al unei țări, numai după cifrele brute și moarte ale unei statistici de bunuri materiale.

O națiune, ca și un individ nu trăește numai pentru partea materială a vieței sale. Partea materială e mijlocul *prin care* poți trăi, iar nici de cum scopul *pentru* care trebue să trăești. Mînă în mînă bunurile materiale trebue să meargă cu bunul moral. Unul e mijlocul, altul e scopul; unul e începutul, altul e sfîrșitul. Și popoarele ca și indivizii, cari și-au transformat mijlocul în scop, acele și-au închis rostul lor în cartea vieții.

Ceia ce cere un popor, o națiune e ca și *mirajul* vieții sale morale, să fie ceva mai înalt, mai ales. La baza tuturor condițiilor de civilizație e ca simțul dreptății și al legilor să fie precumpănitor. Un popor, ca și un individ, care e foarte sensibil la pungă, dar nesimțitor la obraz, nu-și merită de cît o soartă rea și mizerabilă.

Popoarele luptă pentru întronarea a cît mai multă dreptate, cît mai multă legalitate, căci prin aceste două flori frumoase ale moralului omului se cunoaște înălțarea unui popor. Vai de popoarele cari și-au tocit idealul, și-au tocit simțul de dreptate și de legalitate; ele vor fi în curînd șterse de pe harta politică a 1 mei, cum a fost cu Polonia.

Și noi Romînii am trecut prin fazele politice ale domniei voinței, nu a legilor. Și azi încă plutim în plin duh politic de predominre volitivă nu legală. La fie-care pas Romînul se trece pe lîngă lege cu acel sînge rece, demn de evul de mijloc. Eludarea legilor era și este norma mai a tuturora. Ba, unii din reprezentanții puterii executive își făceau o fală a călca legile în picioare; zicînd că legea nu e pentru cel care o face, ci pentru cel în vederea cărora s'a fost făurit legea.

Enunțarea dreptății și a legalității intră mai mult în doctrina liberală, organizarea dreptății și a legalității intră mai mult în doctrina conservatoare. Ei bine, partidul conservator prin iscălitura ministrului său A. A. Badareu izbutise a organiza dreptatea așa fel, că chiar în conflictul dintre stat, județ și comună și între cetățanul lezat în drepturile sale, individul își putea căpăta dreptatea, stavilînd abuzul și arbitrarul.

Contra acestei organizări a dreptății și a legalității, care era vădit un pas înainte, în progresul social al țării, partidul liberal vine azi și dă lovitura cea mai crudă. Supt firma unei modificări în organizarea dreptății și a legalității, liberalii de fapt desființează toată opera conservatoare.

Justiția comună, departe de a pune zăgaz arbitrarului, departe de a înfrîna abuzul, ea îl va înlesni, căci mecanismul său e așa făcut de a fi prea puțin rezistent. Ea, după conceptul liberal, nu va putea—căci n'are chemare—să strice actul ilegal și abuziv, ci va putea acorda cetățanului lezat în bunul său moral daune material.

Actul arbitrar al ministrului Haret, care dădea afară din învățămînt pe un profesor, după conceptul liberal nu va putea fi anulat și modificat, ci el va rămînea în picioare ca act legal, și cel mult i se va putea acorda o despăgubire bănească. Pentru liberali criteriul moralității e banul, cu banul—chiar ca *gloabă*—ei măsoară simțul de dreptate și egalitate.

E foarte comod pentru partidul liberal—demagogic—să enunțe încă de la 1892 principiul *domniei legilor*, dar în răstimp de 18 ani, tot ce au legiferat, tot ce au administrat ei n'au organizat nimic, nici o notiță din mecanismul legal al statului, ca să înfăptuiască mai multă legalitate, mai multă dreptate.

Din contra, maximum de abuz, de arbitrar, guvernul liberal l'a aplicat. Nedestoinici în organizarea țării, ei vin azi și prin legea pentru modificarea Casației, ei voesc să ducă țara cu doi pași îndărăt, pentru că legea Contenciosului era un spin în ochii liberalilor, și de aceia s'a ținut de cuvînt să desființeze organizarea Contenciosului, surpînd simțul de dreptate și legalitate.

Gh Ghibănescu.

Precupeția junimistă

D. Carp fusese așa de indispus Sîmbătă, că n'a putut pleca la Botoșani, n'a putut lua parte la serata dela Palat—dar a putut veni la Cameră, s'a putut întoarce, pe jos, din dealul Spirei în calea Dorobanților.

Buletinul asupra indispoziției sănătoase, pe care *Epoca* **îl publicase Vineri seara, spunea chiar, că congresul junimist de la Botoșani se va amîna din cauză că d. Carp ține morțiș să fie față la debutul junimist în sala Popovici.**

Am arătat imediat, că totul se reduce la o nouă precupeție junimistă, că sedusă din nou de aventuroasa colectivitate.

Partidul junimist—dacă partid se poate numi—a fost totdeauna un partid de opoziție și de opoziție foarte curioasă: a trăit și trăiește, în opoziție, din mila guvernului.

Uite un partid politic, care vrea să vie la putere, care pretinde că trebue să vie el la putere, dar care, la cea mai mică jenă a guvernului, i dă mână de ajutor, pe cît poate, ca să l scape.

Partidul acesta de opoziție are, însă, o specialitate: combaterea guvernului *à l'eau de rose.*

Cînd este vorba de opoziție banală, de a țipa pentru lucruri de nimic—junimiștii sar ca la lucru mare.

Vine, însă, spre pildă, contenciosul. De îndată ce a fost anunțată desființarea lui, junimiștii începură să se pregătească de război, să scoată tunurile, să facă mare campanie de presă, să anunțe întruniri publice.

Iar la adică, d. Carp se îmbolnăvește, iar la întrunirea de la Botoșani, anunțată ca primă manifestație publică contra desființărei contenciosului, șeful nu vine, iar cellalți oratori vorbesc despre de toate, numai despre contencios nu.

Iată-i iar pe junimiști incapabili să facă opoziție, întinzînd din nou mîna guvernului; iarăși s'au vîndut, treaba lor pe ce preț, treaba lor în vederea căror combinații.

Dar întru cît junimizmul să vîră în luptă ca partid de guvernămînt, țara are tot dreptul să privească cu dispreț la precupeția aceasta, la veșnica vindere—cumparare ce intervine între junimiști și colectiviști—și să recunoască slăbiciunea și necinstea mîndrului carpism.

BANCA NAȚIONALĂ

Brătenii sunt fericiți prin moșteniri. De sigur ei sunt adevărații moștenitori veseli. Anul trecut d. Ionel Brăteanu intrase cam violent, în posesia moștenirei șefiei partidului, anul acesta a venit rîndul d-lui Vintilă Brăteanu: el a fost desemnat de fratele său să moștenească succesiunea lui Carada, la Banca Națională.

Bătrînii din partid, care ocupă demnități mari, sunt tolerați. Cu multă plăcere se așteaptă ca ei să plătească tributul suprem. Și cu drag li se vor face, pentru aceasta, toate onorurile: Camerele vor lua vie parte la dispariția lor, funeraliii naționale li se vor facetue și monumente—numai să închidă i.

Brătenii sughiță d succesiuni. Una s'a deschis acum pen d. Vintilă și va deschide implicit, alteentru alții.

Plecînd de la Prim la Banca Națională, d. Vintilă la ouă succesiuni: primariatul Capitalei un loc de cenzor la Bancă: deci, trei uri de moștenit pentru Brăteni, nicinul pentru altă speță colectivistă.

Dar ocuparea loci de. director la Bancă, atrage în disie felul de operațiuni al acestei mari titutiuni de credit și dacă nimeni nu'a amestecat în ale Băncei cît a trăit arada, credem că este momentul venit, o eră nouă, modernă, să fie inaugura acolo.

Banca Națională ar putea deveni ceva mai culantă: să redu scomptul și să devie o instituție de ajorare pentru agricultori.

Chestia agrară ar fi rezolvită în bună parte, dacă agricultori care lucrează, în imensă majoritate, cu ani luați pe împrumut, ar găsi bani ieftini. De la coborîrea scontului din partea băncei, s'ar coborî și acel din piață și cîte nu s'ar face, dacă agricultorii, în loc de a plăti procente oneroase, ar găsi bani cu procent redus.

Firește, ie foarte frumos, că acțiunile Băncei au sporit de 9 ori valoarea lor nominală; că fondul drezervă ie de două ori și mai bine, mai mre de cît capitalul inițial — dar nu est drept ca cei puțini — să se îmbogățească în dauna celor mari.

Si ce mare lucru că sau îmbogățit, cînd se tolerează Băncei avantagii exagerate. Biletul Băncei este aur. Cu toate astea, la rîdicarea cursului, cum este și acum, noi plătim 2 lei și 2 50, diferență de curs, la fie-care sută de lei.

Țara aceasta nu va putea scăpa de plata cametei, procentul de 10 — 12 la sută va fi procent normal, chiar pentru acei cu dare de mînă cît timp instituția principală de credit nu va da exemplul ieftenirei.

Pe neguțitori, pe agricultori și, implicit, toată clasa mijlocie și clasa țărănească, pe toți — i vor mînca procentele — cît timp banul nu se va ieftini, banul care s'a eftenit pretutindeni, în țări mult mai sărace ca Romînia.

Brătienii cată să pună stăpînire pe Bancă—dar nu ei, reacționari în toate, vor schimba și sistemul.

Totul depinde de acționari.

CATE VA NOTE

Revista 1907 are specialitatea maximelor.

Ultima, dar nu cea de pe urmă, are următoarea glăsuire: „partidele sunt ca femeile. Dacă nu le dai de lucru și nu știi să le pasionezi pentru vre-o îndeletnicire serioasă, se strică".

*

Ziarele liberale și revistele liberale continuă să publice articole semnate de evrei, în chestia evreiască. Găzduirea pe care aceste ziare și reviste anti-evreești o dau chestiunei, evreești, ne pune în fața unui nou soi de antisemitism: antisemitism filantropic.

Revista d-lui Dimandi, în numărul apărut astă-zi, publică un articol al studentului Heller, care se termină astfel; „putem face noi gesturi?"

Și d. Diamandi va răspunde; „puteți voi să nu faceți gesturi?"

BOALĂ VECHIE

D. George Diamandi plînge amar pe ruinele partidului liberal. Deputatul de Tutova recunoaște, că acest partid nu mai are organizație, că a renunțat la contactul cu masele, că nici comitetul central al partidului nu se mai convoacă, că partidul n'are presă.

Nu Camerile legiferează, zice d. Diamandi, ci ministerele; parlamentul, votează pur și simplu ceea ce combină birourile ministerelor.

Guvernul, spune tot d. Diamandi, „face neplăcuta impresie a unui om ajuns, care nu mai vrea să știe de nimic și de nimeni".

D. Diamandi se arată desperat de această situație a partidului său și propune: 1) întrunirea comitetului executiv; 2) organizarea presei de partid; 3) înființarea de cercuri sociale; 4) întruniri publice.

Firește, situația este așa cum o descrie amărîtul deputat. Dar l'am întreba cînd a fost altfel partidul liberal?

Crede d. Diamandi, că partidul n'are presă, nici busolă, nici comitet executiv, fiind-că, odată ajuns, se mulțumește cu ghelirul puterei, care e așa de mare, că Parlamentul se consideră de guvern o simplă mașină de vot, cum glăsuește un vechi clișeu.

Dar cum a fost partidul înainte de a fi ajuns? In opoziție, avut-a altă presă partidul liberal? Avut-a cercuri de studii? Insemnat-au rarele sale întruniri publice campanii de propagandă pentru ideile partidului?

Nimic din toate acestea. Partidul liberal ajuns și partidul liberal în speranță de-a ajunge, este absolut la fel, ca activitate, ca propagandă, ca mentalitate.

Partidul liberal nu s'a ruinat fiind la putere. Sălbătăcia—care este modul său de a fi—l'a ruinat, mai de mult, în chip natural.

OAMENI ȘI LUCRURI

PLEIN - AIR

O altă caracteristică a impresioniștilor—sau un principiu al lor, dacă vreți—este pictura sub cerul liber,—en plein air—de oarece studiul figurilor în atelier a dus, după părerea lor, pictura pe căi false și obiectul — ființă ori lucru—dă aci cu totul altă impresiune decît în aerul liber, în cadrul naturei.

De aceia, de sigur, impresioniștii cultivă în tablourile lor aproape esclusiv peisagiul și numai în doilea rînd oamenii. Pictura cealaltă calomnia Natura și o nedreptățea; impresioniștii o reabilitează. Ei compteazǎ prea puțin pe elementul sensualității în stabilirea criteriilor de frumusețe. E o filosofie în această doctrină de artă: că omului nu i se cuvine decît locul pe care-l ocupă de fapt în concertul naturei. Am putea bănui chiar cu acești clar—văzători, risipitori de lumină lasă oamenii cam în... umbră.

Expoziția d-lui Sanielevici invede-
presfoiișe, prin [illegible] de meazǎ-zi isbește atenția de la prima intrare în salá. In rîndul de sus rîd, triumfătoare, primavara și vara pline de flori și de soare: „Pomi înfloriți la St. Alban" (No. 7), cu iarba de un verde intens, aproape necunoscut, pentru cine n'a trăit și n'a observat natura cîmpenească în bataia soarelui primăvăratic; „Portrete în soare" (No. 35),—două capete grațioase,—femeea și copila pictorului, scaldate în valul solar, sub cerul liber, ca într'o aureolă de lumină; în aceiași linie: „Rîul Amper" (nenumerotat), văzut dimineața, într'o dulce îmbinare de reflexe,—îmbrățișarea undelor clare și a zorilor albi cu cea mai curată lumină. In rîndul de jos,—sunt tablourile unei alte lumini: peisagii de iarnă, de toamnă, de umbră,—nu este și umbra tot o formă a luminei?—„O dimineață umbroasă de iarnă" (No 6), tablou frapant prin varietatea culorilor și dulceața tonurilor; alăturea, spre drepta: „Bruyères la Clairfontaine, iarna" (No. 3): un peisagiu de iarnă blîndă, căci e o abundență de brazi tineri ocrotiți de coroana naltă a unui molift. Sunt erburi destule pentru capra care paște, iar paznica ei, o țărăncuță visătoare nu pare să tremure de frig. Spre dreapta încă: „Dachu bei München, la umbră". Doi copilași stau în umbra copacului stufos, pe verdeață. De ce nu ne arată artistul figurile copiilor? Pentru că, probabil, fețele lor n'ar avea, în lipsa soarelui, vioiciunea și strălucirea pe care o iubește și o caută. El vrea să facă, unde se poate, frumosul mai frumos, nu însă—cum e mai ușor—urîtul vieței mai urît..

In fața peretelui descris, avem un altul cu aceleași contraste și aceiași varietate: „Natura moartă" (No. 13) e o mică lume menageră, în care pictorul epuizează aproape toată gama culorilor de care se servește natura capricioasă. Alăturea, un „interior" unde penelul visează sub icoana unei tinere și melancolice cetitoare, într'o singură culoare sumbră. Ce meditează oare? Ce gînduri, ce vise cheamă sufletul ei în alte lumi? *Aceste* nu le poate spune artistul,—ci spectatorul, care visează la rîndul lui în fața tabloului. De asupra: două adevărate peisagii de iarnă, (No 16 și 17): efecte de zăpadă. Nimic nu mai trăește aci: e acoperit cîmpul în toată întinderea lui. Sub norii subțiri se ghicește doară soarele ascuns, a cărui lumină sfioasă mărește albeața stratului de omăt și dă oarecari scînteieri trunchiurilor de copaci.

O adevărată poemă de culori consacră artistul rîului Isar, pe ale cărui maluri pare să fi stat mult în căutarea celor mai bogate efecte de culori. Atragem luarea aminte asupra tablourilor 9, 10, 11 și 12, pline de pitoresc. Fericit rîu care resfrînge și soarbe atita lumină de soare! Mult interesante sunt 25 și 26, pasteluri semi-cîmpenești, iar pe acelaș perete: 28, 29 și 30, efecte de ploaie în mijlocul Parisului. Dar efectele de soare birue și triumfă prin temperamentul artistului în: 21, Cîmp înflorit,—un studiu cu copaci în bătaia vîntului; în 19,—o splendidă dimineață la Troche și chiar în 18: întrarea în parc,—unde umbra provine numai din desimea arborilor măreți. Lumina triumfă mai cu seamă în „Autoportret" (No. 1), unde artistul se zugrăvește pe sine însuși, chemînd asupra-și două seninuri,—acea a naturii și acea a duioasei sale tovarășe de lucru. Amîndouă-l fac radios, cum e omul căruia îi zîmbește, promițătoare, natura îmbelșugată, pe care Lucrețiu o vedea oglindită tot în cerul clar și pașnic.

Placatum nitet diffuso lumine coelum

acea natură miraculoasă și bună pe care impresioniștii o adoră și o evocă sub cerul liber,—„en plein air". **Rodion**

Miscellanea

Un plagiat cam vechiu.—Epigrama d-lui Cuza.—Străinofobie.—Heine și Cuza.—O carte ce ne privește.—Secretarul lui Heinrich Heine.—Istorie ori anecdotă? Un artist romîno german.—Romeo și Julietta la Mizil.—Pella nemuritor.

Cu ocazia unui mic studiu asupra epigramei romîne în genere și a epigramiștilor iașani în special, am avut decepția de a afla sorgintea uneia din cele reușite epigrame—poate cea mai reușită chiar—a d-lui A. C. Cuza:

Te ai înnălțat atît de sus
Prea bunul meu amic,
In cît să nu te miri că-mi pari
De jos,—atît de mic.

Ea a fost scrisă, aproape identică, de un neamț anonim, în modul următor:

Manch Kleiner, um sich gross zu zeigen
Hat versucht, empor zu steigen
Auf ein hoch Gerüst,
Ach, venn er doch wüsst,
Dass man în der Höh' noch kleiner ist

Adică: Un pitic, vrînd să pară mare a încercat să se suie pe o schele. A dac'ar ști că de sus pare și mai mic

Pentru cine știe să le compare, îndoială nu se încape că „epigrama" e una și aceeași.

Afară dacă ambii scriitori nu se vor fi inspirat dintr'un izvor comun.

Că d. A. C. Cuza este ori era cînd va un fervent cetitor al literaturii germane s'a putut vedea din cele publicate de noi în acest loc, cu privire la „Traducerile din Heine", făcute în cursul timpului de diferiți scriitori romîni,—între care și d. Cuza.

*

Fiind-că veni vorba de Heine, credem destul de interesant să înregistrăm un pasagiu dintr'un studiu pe care-l publică „Convorbirile literare" asupra unei cărți care ne privește și unui om care ne interesează. E vorba de cartea intitulată: „In Moldova" (1855—1856) și de poetul Eduard Grenier.

In 1856 a murit Heine, iar autorul zisei lucrări a murit în 1900, „după ce a fost secretar și colaborator al lui Henri Heine—diplomat—scriitor vestit sub Napoleon III, secretar politic al lui Gr. Ghica Vodă,—laureat al Academiei Franceze". Cartea în chestie a rămas netipărită și „Convorbirile" au căpatat numai oare cari extrase, odată cu notele biografice asupra lui Grenier. Intre ele găsim și următoarele:

„Incă tînăr, fiind pus în evidență prin studiile sale, strălucita deșteptăciune a lui și cunoștința desăvîrșită a limbei germane (cunoștință destul de rară la Francezi pe atunci), găsindu-se cu mijloace materiale foarte restrînse, fusese luat ca secretar și traducător „ocult" de către poetul Henri Heine. Devine în așa mod unul dintre acei doi bieți nevoiași cari erau însărcinați de marele scriitor să-i scrie aproape fără plată operile lui, zise originale în franțuzește. Se pretindea față de public drept autor al acestor produceri: de fapt preda secretarilor săi numai un fel de text nemțesc și

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

acesta adeseori sumar. Heine care vorbea greu franţuzeşte, era cu totul inapt să scrie două rînduri cum se cade în această limbă, dar îşi punea toată cochetăria, ca să fie crezută de toţi în a doua patrie aleasă de el, acea ficţiune măgulitoare şi bine primită. Eduard Grenier, ca şi colegul său, erau foarte rău trataţi de către poetul evreu—dîrj, hursuz, supărăcios; îi covîrşia cu munca, zi şi noapte, îi lasa nemîncaţi şi lucru ciudat dar foarte omenesc se arăta, cu atît mai aspru cu colaboratorii săi tainici, cu cît se simţia faţă de ei, într'o atîrnare oare cum umilitoare, fiind că erau complicii şi făptuitorii necesari ai unei înşelăciuni... Acest „ménage à trois" literar se sfîrşeşte, după multe chinuri, printr'o ceartă şi o despărţire".

Biografii de pîn'acum, — nici cei mai duşmănoşi nu ne-au relatat că Heine nu ştia franţuzeşte. Să ne fi înşelat în această privinţă un Théophile Gauthier şi alţi mari scriitori? Apoi, psihologiceşte, pare curios ca poetul să fi tratat aşa de rău tocmai pe nişte complici de care avea nevoie şi zi şi noapte...

Dar, curiozitatea literară a documentului nu e mai puţin evidentă.

*

Iată-ne la capitolul scriitorilor germano-francezi, franco-germani şi germano-romîni. De ce n'am aminti şi de arta dramatică germano-romînă?

Era oare corect ca artistul Radovici să devină—fie chiar şi la Berlin—„Radovitz". Artistul ne spunea că a fost silit să se transforme astfeliu din cauza pronunţării grele în nemţeşte a sunetului cu finala „vici". Dar putea să semneze „Radowitsch" şi chestia era tranşată spre nemulţumirea tuturor. Să fie pentru Berlinezi mai exotic numele care sună sîrbeşte ori ungureşte decît acel care sună romîneşte? Credem că nu. Dovadă că tenorul iaşan Nadolowitsch a găsit trecere fără polonezul „witz". Dar aceste consideraţiuni nu vor opri pe iaşani să aplaude în Aprilie pe merituosul artist romîno-german alăturea de marea artistă d-na Bărsescu-Radovici în cele trei spectacole anunţate.

*

De la drama înaltă — la comedia veselă. Pînă la cele trei spectacole anunţate mai sus care două Shakespeariane, se vorbim de „Romeo şi Iulia la Mizil". Iată ce spun „Convorbirile literare" despre această nostimadă literară:

„E o farsă scrisă cu mult spirit. Autorul parodiind nemuritoarea operă a lui Shakespeare descrie dragostea nefericită a doi tineri ce nu se pot lua din pricina duşmăniei părinţilor: al ei e liberal, al lui e conservator. Totul se petrece la Mizil, oraşul care a silit Expresul de Berlin să se oprească; oraşul cu patru felinare şi un singur gardist. E lesne de priceput cîte situaţii comice a putut închipui în astfel de împrejurări, remarcabilul talent de umorist al d lui Ranetti."

Iar beneficientul, Mircea Pella, e nu numai de actualitate, dar şi ilustru. Dovadă că pictorul Sanielevici i-a imortalizat chipul, spre marea satisfacţie a Iaşului artistic. **As.**

Tot pentru restabilirea adevărului

Domnule Director,

In ziarul „Opinia", cu data de 14 Februarie a. c., mă văd atacat de d. O. A. Teodoreanu.

Pentru restabitirea adevărului, vă rog să bine voiţi a da publicităţei rîndurilor de mai jos:

Joi, 11 Februarie c., la oarele 5 jum. p. m., Corul Mitropolitan, după dorinţa exprimată de d. St. Sihleanu, inspectorul general al învăţămîntului secundar şi superior a executat mai multe bucăţi corale şi anume:

1). „La rîul Vavilonului", concert religios, tradus din ruseşte de ilustrul meu maestru Muzicescu, prelucrat şi aranjat de el pentru cor mixt.

2). „Copii ai Patriei iubite", o prea frumoasă şi magistrală compoziţie proprie a ilustrului Muzicescu.

3). „Dormi uşor", serenadă de marele maistru Porumbescu.

4). „Feeria în Codru", de Abt, aranjată pentru cor mixt de sub-semnatul.

5). „Cuculeţ cu pana sură", melodie populară, armonizată de mine.

6). „N'auzi mamă", melodie populară armonizată de Muzicescu, şi

8). „Acum slobozeşte", concert religios, tradus din ruseşte de Muzicescu, prelucrat şi aranjat de ilustrul defunct pentru cor mixt.

Aceste piese s'au executat şi am dat explicaţii d-lui Sihleanu, în auzul tuturor, asupra autorilor acestor bucăţi întocmai după cum arată şi mai sus.

Asupra modului cum s'au executat aceste piese, rămîne să judece ori-ce om, —nestăpînit de nici o patimă,—cînd va afla că onor. d. St. Sihleanu, a adus corului laudele şi mulţumirile sale. Şi vă rog să se noteze bine, că aceste laude şi mulţumiri au fost aduse de d. St. Sihleanu, care este şi un distins muzicant, în cît, faţă de asemenea laude trebue să mă mîndresc şi eu că sunt unul dintre elevii ilustrului meu părinte sufletesc Gavril Muzicescu.

Dacă în notiţa înserată în „Opinia", s'a strecurat vre o eroare, n'are de cît d. Teodoreanu să cerceteze de unde vine această eroare.

Cît mă priveşte pe mine, d. Teodoreanu să ştie că şi eu ţin la memoria ilustrului Muzicescu, cel puţin tot atîta de mult cît şi d sa.

Deosebit de toate acestea, trebuie să mai ştie d. Teodoreanu, că meritele ilustrului Muzicescu sunt atît de mari în cît ori-ce s'ar zice, nu-l vor atinge absolut întru nimic, cum de asemenea întru nimic nu mai folosesc nici apărările cui-va.

Primiţi vă rog D-le Director prea distinsa mea consideraţie.

D. Dimitriu.

Din Tg.- Frumos

Duminică, 14 ale curentei, s'a ţinut în orăşelul nostru, în localul şcoalei de băeţi o prea frumoasă şi interesantă conferinţă anume: *„Curăţenia şi buna rînduială în casă.*

Conferenţiara, D-na Ana Marcopol, printr'un stil curgător şi cu o voce prea armoniasă, a tratat chestiunea în modul următor.

După o întroducere prea frumoasă, prin care arată că acest subiect priveşte mai mult pe femei: arată împărţirea familiei romîneşti în trei clase: 1) Cei cu averi mari, 2) slujbaşii şi negustorii, 3) Poporul şi sărăcimea.

Arată îndatoririle femeei în toate aceste clase, pentru a exista în familie: curăţenie, bună rînduială şi de aci traiu bun şi fericire.

Enumeră relele cari împedică de multe ori pe femee de la împlinirea modul cum e de dorit să se facă educaţiunea fetelor.

Apoi închee, îndemnînd pe toţi la luptă, pentru distrugerea viciilor, care aduc peirea familiei noastre.

Numeşte vicii: lenea, desfrăul şi luxul, care a adus căderea atîtor neamuri şi cu putinţă şi a neamului nostru romînesc!

Sala era prea mică pentru a cuprinde mulţimea, care şi acum ca şi 'n alte rînduri venise se asculte cu interes pe d-na Marcopol.

Şi de această dată entuziasmul a fost mare şi d na Conferenţiară şi-a încheiat conferinţa în ropote de aplauze.

Alegerea de la Botoşani

Duminică a avut loc la Botoşani, alegerea preşedintelui clubului conservator democrat din localitate. A fost ales după cum am anunţat cu unanimitate, d. Silion.

Cu ocazia acestei alegeri, membrii clubului au adresat următoarea telegramă şefului partidului conservator, d. Take Ionescu:

„Membrii partidului conservator democrat din Botoşani, întruniţi astă-zi şi proclamînd ca şef al partidului local pe d. Teodor Silion în locul regretatului Const. Ghica-Deleni, îşi îndreaptă cu dragoste şi devotament gîndul lor către domnia-voastră, întruparea speranţelor partidului şi a ţărei.

Theodor Silion, Vasile Isăcescu, Leon Ghica-Dumbrăveni, Const. Codrescu, Ion Jianu, Em. Ciolac, Gh. Nicoleanu, Neculai Ciolac, TeodorGhica Dumbrăveni Const Ciolac, Alex. Rosetti, Alexandru Prassa, Ştefan Ghica, Mihai Popovici, Ion Capri, Scarlat Măicănescu, I. Draganovici, Gh. Necurea, Dr. Arthur Hynek, Carol Hynec, N. Blebea, Gh. Davidescu, Neculai Bozga, Dr. Ionescu, Hipolit Dobjanski, Const. Prapurgescu, Bogdan Missir, Const. Vasiliu, V. Parilescu. Preotul Basilie Missir, M. Ionescu, N. Niculeanu, Gh. Constantinescu, V. Gh. Teodoru, Mihai Onofrei, N. V. Gheorghescu, I Fechiţa, M. Neculau, Gh. Azinski, Iorgu Tăutu, I. Poppescu, G. Necolau, I. C. Vasiliu, Colonel Pereiceanu, Ilie Ciolac, I. Vasiliu, V. Heides, Ilie Dumitriu, C. Evoceanu, Gh. I. Colza, N. Gh. Cobzac, Vasile Dimitriu, H. Baciu Petru Iliescu, Const. Horodnicu, I. Popovici, D. Demetrescu, Popovici Cerkez, Al. Măicănescu, N. Trosc, D. Călinescu, Anton G. Iacoban, G. B. Suditu, Toma C. Zaharia, Const. Deleanu, P. Moţoc, Gh. Slevicu, Numa Gheorghiu, M. V. Teodore N. Humennic, Const. Ciulei, M. Ara; Gheorghiu, Gh. D. Rusu, Volcinski Sîrbu, Luca Sava, Gh. Cristescu, Averchi, C. Sevastianu, Const. P, Gh. Mihai, Const Ciauş, Gh. Hi, Anton Petrescu, Gh. Cugler, V. escu, Ilie Hancu, C. Vanic, D. Hani Harizău, I. Kiriac, Gh. Manoleanmon Manoliu, C. Rugescu, M. Vasi). Ursoiu, Anton Haneş, Gr. Vezu, r. Zamfir, D. Kelarie Mihail Moga, Cojocariu.

La această tramă d. Take Ionescu a răspuns următoarele:

D Theodor Silion,
Botoşani.

„Te felicit pe alegerea de şef al partidului conseor democrat din Botoşani şi sunt sigă vei conduce partidul, urmînd exeele frumoase ale neuitatului nostru a C. Ghica-Deleni. DIn parte-mi îţi voiu tot concursul şi toată încrederea.

Te rog arată uror prietenilor caldele mele mulţumiri. *Take Ionescu.*

Litere-Ştiinţe-Arte

Un studiu.—Revista germană „Centralblatt für Bakiologie Parasitenkunde und Infekzitkranheiten" a apărut un studiu al d lui prof. dr. N. Leon, de la universitatea din Iaşi: „Contributions á l'étude des Acides de Roumanie". Profesorul iaşan omplectează monografia monumentală lui Theobald asupra Culicidelor, întrcît ea arată existenţa lor în Anglia, Scandinavia, Franţa, Austria, Germania Italia, Olanda, Rusia şi Spania,—nu şi în România. Studiul d-lui dr. Leon începe cu delta Dunării „focarul paludiaului romîn". Om de ştiinţe şi belerisîn acelaş timp, d-sa face o poetică introducere la acest studiu, zugrăvind viţa stravechiului poet Ovidius Naso în cetatea Tomi, astăzi portul Constanţa—a ma elui martir al exilului, unde nuse plîngea numai nostalgia, ci şi de nocivlosul teren acoperit de emanaţiuni miasmatice dătătoare de friguri şi deliuri.

Studiul profesoului Leon a apărut şi în broşură speciaă.

*

Subiectul farse „Romeo şi Julietta la Mizil" se găseşte în articolul „Miscelanea" din prima pagină a ziarului.

*

O firmă comercială din Manheim, serbînd jubileul ei de 50 de ani a donat un milion de mărci, din procentele cărei sume să se urmărească scopuri ştiinţifice la şcoala superioară de comerţ din

Cunoscuta poetă italiană, Rossana a scris o piesă „Domicilio coatta" din viaţa „Siberiei italiane". Se dă acest nume insulei Lipari, în marea Adriatică, uude trăesc o viaţă chinuită 500 de condamnaţi la muncă silnică şi exil. Piesa s'a jucat la Milano şi a produs o adîncă impresie.

*

Dl. Guitry-Chantecler, critic dramatic.

Dl. Guitry este un spirit fin şi curios. Ştie să formuleze asupra operelor ce se joacă, păreri juste şi cîte-o dată chiar severe. El nu cunoaşte arta, în care excelează criticii oficiali, de a'şi disimula impresiile.

Iată scrisorea ce a adresat'o dl. Guitry, unui artist englez dl. George Grossmith, 18, avenue Elisée-Reclus,

Scumpe camarade şi amice,

In această extra ordinară aventură, totul a fost extra-ordinar şi nebunesc. Personagiile şi accesoriile din Chantecler sunt de cinci ori mai mari. Aceiaşi exagerare a avut'o şi curiositatea publicului. Lumea mă aştepta cînd e şeam par'că aşi fi fost maman Steinheil.

Prologul, ca şi actul întăiu sunt delicioase; al doilea act plin de splendoare, iar al patrulea admirabil; din nenorocire în mare parte a stricat impresiunea desagreabilă a actului al treilea, prea displăcut. Toate acestea se confundă în neînchipuita dorinţă a publicului de a avea un Chantecler, curat ca aurul.

Te voi vedea în actuala stagiune la Londra, dar de ce nu vii nici odată la Paris să iai dejunul sau masa la prietenul d-tale Lucien Guirty

De sigur această scrisoare nu era destinată publicităţei. Şti-vom noi vre odată, printr'o scrisoare tot aşa de intimă, dezvăluită şi ea de ziare, ce gîndeşte dl. Rostand, de principalul său interpret?

*

Actorul japonez Katsuchi Yoshikowa a murit la Berlin unde venise împeună cu femeea sa, celebra artistă japoneză.

*

Pe scena teatrului Scala din Milan s'a cîntat în una din aceste seri „Samson şi Dalila" de Saint-Saëns de către artişti ai Marei Opere din Paris. S'a făcut cu această ocazie o manifestaţie entuziastă pentru Franţa.

*

Toată lumea iubitoare de artă îşi procură bilete pentru concertul Huberman.

*

La „Vierge folle" noua dramă a lui Henri Bataille a obţinut un mare succes la „Gimnase". Piesa ţine atenţia publicului într'o incontinuă încordare.

*

Cunoscuta poetă italiană—de origine americană—Annie Vivante a scris un roman „The Devourers" (Devoratorii). Eroul romanului este defunctul poet genial Carducci, care a avut legături de inimă cu poeta.

Informaţii

❑ *Secolul* face necrolog lui Carada şi termină astfel: „de ar fi în viaţă, modestia-i s'ar simţi jignită de aceste rînduri închinate lui".

Să fi fost în viaţă şi *Secolul* să i fi făcut necrologul!

❑ Consiliul comunal al Capitalei va hotărî să dea numele „Eugeniu Carada", actualei strade a Băncei din Bucureşti.

❑ *Dintr'o sursă positivă aflăm că d. prof. dr. Cantacuzino se va retrage, pe ziua de 1 Aprilie, din demnitatea de director general al serviciului sanitar.*

❑ Ministerul instrucţiunei a făcut cunoscut direcţiunilor şcolilor secundare din localitate, că avînd în vedere că Paştele anul acesta cade la 18 Aprilie, a hotărît ca bimestrul al treilea să se încheie la 3 Aprilie. iar bimestrul al patrulea să înceapă la 5 Aprilie.

❑ **Echivalări de diplome.**—Ministrul instrucţiunei publice a delegat pe domnii St. Sihleanu, inspector general şi pe rectorul Bogdan, să cercetezе în privinţa echivalărilor diplomelor străine la facultatea juridică din Iaşi, în special asupra acelora emanînd de la Universităţile din Bruxella, Louvaine, Tuluza şi Liège.

Din cercetările făcute s'a constatat, că aproape trei pătrimi din diplomele echivalate la Iaşi, erau eliberate de Universităţile mai sus amintite.

Ministerul va lua de acum măsuri riguroase pentru echivalări şi va restrînge numărul Universităţilor ale căror diplome vor putea fi echivalate în ţară.

❑ In viitorul budget al ministerului şcoalelor, vor fi prevăzute, dudă un raport al d-lui Sihleanu, un post de secretar la facultatea de litere, şi cîte unul de ajutor secretar la facultatea de drept şi la secretariatul general al Universităţei din Iaşi.

❑ De oare ce în mai multe rînduri, în lipsa prefectului poliţiei de ţinut, se iveau neînţelegeri asupra persoanei care să prezideze consiliul, s'a cerut în această privinţă, deslegarea ministrului de război, care a răspuns astă-zi telegrafic prin ministerul de interne că în lipsa prefectului, consiliul va fi prezidat de ofiţerul recrutor, iar nu de înlocuitorul prefectului, adică de directorul prefecturii.

❑ **De la consiliul de război.** — Azi dimineaţă consiliul de război în prima şedinţă, sub preşedenţia d lui colonel Cruţescu, a judecat şi condamnat la pedepse variind între şase luni şi un an, pe următorii soldaţi: Nec. Goran, din regimentul 12 Cantemir, pentru dezertare repetată; Vasile Prisacaru şi Gheorghe Ignat, din regimentul 14 Roman, pentru dezertare; Avram Veisman, din regimentul 7 roşiori, idem; Iordache Dospinescu, din regimentul 17 artilerie, idem; Dumitru Barboi, din regimentul 15 Rezboieni, idem şi Neculai Creţeanu, din escadronul 4 tren, idem.

❑ Sf. sa economul I. Ţincoca, protoiereul judeţului, lucrează actualmente la refacerea parohiilor din Iaşi. Sf. sa şi-a luat ca normă de împărţire nu numărul caselor din vechile parohii, ci numărul locuitorilor creştini, din acea parohie. Tot odată fiindcă sunt unele biserici cari nu au de loc poporăni, iar altele au prea mulţi, sf. sa părintele Ţincoca va împărţi pe poporăni exact, aşa că toate parohiile vor avea un număr egal de poporăni.

❑ Aflăm cu plăcere logodna d şoarei Natalia Frunzetti, fiica amicului nostru d. Dim. Frunzetti, cu d. V. Climescu, licenţiat în drept.

❑ **Recensămîntul în judeţe.**—Iată itinerarul zilelor în care comisiunile comunale vor face recensămîntul general în judeţul nostru:

Comuna Scobinţi 1—10 Aprilie; Cepleniţa 24 Aprilie—3 Mai; Cotnari 7—18 Mai, Băiceni 22—31 Mai, Tg. Frumos 3—15 şi 24—30 Aprilie; Buznea 3—7 Mai; Brăeşti 22—26 Mai, Belceşti 31 Mai—14 Iunie, Bucium 18—28 Iunie, Ciurea 1—12 Iulie, Rediu-Mitropoliei 15—23 Iulie, Movileni 26—31 Iulie, Prisacani—Moreni 1—10 Aprilie, Costuleni 24 Aprilie—3 Mai, Ţuţora 6—10 Mai, Poeni 14—20 Mai, Podul-Iloaia 1—15 şi 24—30 Aprilie, Erbiceni 3—12 Mai, Dumeşti 15—20 Mai, Galata 1—8 Aprilie, Miroslava 24—29 Aprile, Uricani 1—9 Mai, Popeşti 12—21 Mai, Mădîrjac 24—27 Mai, Sineşti 31 Mai—3 Iunie, Lungani 8—15 Iunie, Cucuteni 19 Iunie—2 Iulie, Voineşti 5—10 Iulie, Mogoşeşti 12—17 Iulie, Copou 19—26 Iulie, Aroneanu 28—31 Iulie, Şipote 1—14 Aprilie, Plugari 24—30 Aprilie, Fântânelele 3—12 Mai, Gropniţa 15—24 Mai, Vlădeni 28 Mai—3 Iunie, Andrieşeni 5—14 Iunie, Roşcani 16—19 Iunie, Bivolari 21—31 Iunie, Hermeziu 3—12 Iulie, Sculeni 15—23 Iulie, Ţiganaşi 26—31 Iulie, Holboca 1—10 Aprilie, Tomeşti 24 Aprilie—4 Mai, Ungheni 7—12 Mai, Golăeşti 15—20 Mai.

❑ Fiindcă mare parte din lucrătorii străini aduşi în ţară, în baza autorizaţiei ministerului de interne, nu şi plăteau dările personale către stat, judeţ sau comună, pe timpul cît locuesc în ţară, nefiind urmăriţi de cît tocmai în momentul plecării.

In acest scop, ministerul de interne cere prefecturii judeţului ca să ia măsuri, dînd ordine administraţiilor rurale, să înainteze perceptorilor fiscali la timp, lista lucrătorilor stabiliţi în comuni, pentru ca aceştia să-i poată impune la dările legale.

Tot odată ministerul comunică prefecturei că ministerul finanţelor va amenda de la 100—300 lei, pe perceptori, în cazul cînd se va constata că tolerează lucrători străini prin comuni, fără a fi impuşi la dările legale.

❑ D-rei Emilia Cazaban, institutoare la şcoala primară de băeţi „Adamaki", i s'a acordat un concediu de 20 zile, în cara timp va fi suplinită de d-ra Natalia Florescu; iar d nei Maria Constantinescu, învăţătoare la Bivolari i s'a acordat 25 zile concediu.

❑ Elevii liceului militar din localitate pregătesc o frumoasă producţie artistică-muzicală pentru după amiaza zilei de 7 April, aniversarea naşterei Regelui.

❑ Zilele aceste vor fi convocaţi la prefectura judeţului, toţi administratorii de plasă din judeţul Iaşi, pentru a se vedea dacă nu s'ar putea înfiinţa la sate comitete, care prin conferinţi, serbări, baluri, etc. să strîngă fonduri pentru ajutorarea incendiaţilor, inundaţilor, etc.

❑ Muzica regimentului 13 Ştefan-cel-Mare, va da în curînd un concert în sala Teatrului Naţional. Programul va cuprinde bucăţi foarte frumoase şi interesante şi ca în totdeauna vor fi bine executate sub magistrala conducere a domnului Vlăduţi.

❑ Ministerul de interne a trimes prefecturei judeţului un ordin, prin care-i pune în vedere că diferendele ivite între locuitori de la pămînturile date lor prin legea din 1864 nu pot fi aplanate de cît pe calea justiţiei. De aceia ministerul cere să se pună în vedere autorităţillor comunale rurale ca în viitor să nu se mai amestece în asemenea afaceri.

❑ Ministerul instrucţiunii publice a cerut revizoratului şcolar al judeţului, să-i trimeată un tablou de toţi funcţionarii ce-i aparţin, precum şi elementul în care se găseşte fie-care în armata, de la contigentul 1892 încoace. Aceasta în vederea scutirilor de mobilizarea anului 1910—11 ce se vor face acestor funcţionari în urma intervenţiei ministerului.

❑ D. Const. Ciolac a fost ales vice-preşedinte al clubului conservator-democrat din Botoşani.

❑ Duminecă urma să se aleagă comitetul clubului Jockey din Iaşi. Alegerea s'a amînat, nefiind present numărul reglementar de membri.

❑ Mîne seară Mercuri 17 Februarie are loc la Circul Sidoli o reprezentaţie cinematografică în scop filantropic. Bogatul program compus din patru părţi mari cuprinde între altele: avarul, celebra comedie a lui Molière, Delhi, mare oraş în India — malurile Gangelui, rîul sfînt al Indienilor unde a hălăduit marele lor legiuitor Buddha, scene şi vederi după natură, piese teatrale, comedii, etc.

*

Poimîne Joi 18 Februarie, începe noul program al Teatrului Pathé Frerès din sala Circului Sidoli. Acest program este unul din cele mai frumoase şi bogate din această stagiune şi cuprinde între altele: malurile Rinului de la Colonia la Bingen, feericele poziţiuni, splendidele castele, fermecătoarele vile, încîntătoarele privelişti ale malurilor fantasticului fluviu apar exact înaintea noastră redate de cinematograf în cele mai mici detailii. Urmează apoi frumoasa légendă mitologică Pygmalion şi Galathea, special înscenată pentru cinematograf şi jucată de d. Albert Lambert şi alţi artişti dela comedia franceză din Paris.—Frumoase vederi din Holanda — Pescuirea scrumbiilor la Boulogne—multe comedii nostime şi pline de haz, precum: Vă rog arestaţi-mă, alegerea unei soacre — Toane şi capricii înfrumuseţează mai mult noul program care începe Joi 18 Februarie a. c. în sala Circului Sidoli.

❑ **O representaţie extra ordinară.**—*In beneficiul lui Mircea Pella va avea loc Sămbătă, 27 c., o representaţie cu adevărat extra-ordinară, Se vor da două piese ne mai jucate în Iaşi:* In cuşca leilor şi Romeo şi Julietta la Mizil, *de G. Ranetti.*

Pella va reuşi, prin beneficiul seu, să transforme monotonia în veselie turbată.

❑ **Cel mai desăvîrşit regal artistic al stagiunei curente îl va oferi seara de 25 Februarie; concertul Hubermann.**

Ultime informaţii

❑ *Conservatorul* afirmă, că la întrunirea junimistă din Botoşani a luat parte toată.. Moldova.

❑ D. Vercescu, prefectul judeţului Dolj, a demisionat.

❑ **Administratorii de plăşi au cerut prefecturei ca să prelungească seziunea consiliilor unor comuni din judeţ, pentru a se putea vota budgetele precum şi alte chestiuni.**

❑ **D. Const. Krupenschi, prefectul judeţului, s'a reîntors eri în Iaşi.**

❑ **Ministerul de interne cere prefecturei de judeţ ca să pună în vedere ofiţerilor de poliţie ca, în cazuri de moarte violentă sau bănuită, să dreseze cuvenitul proces verbal, în prezenţa medicului. Prin acest act să se constate starea cadavrului şi dacă prezintă oare cari semne, din care s'ar putea bănui moartea şi în fine ori-ce informaţiuni. Acest act va fi înaintat ofiţerului stării civile.**

Ministerul de interne a cerut aceasta în vederea reclamaţiunilor că ofiţerii de poliţie nu-şi îndeplinesc această datorie.

❑ La 17 Martie se va vinde de bună voe, prin licitaţie, fabrica de ţesături foastă Leo Geller, nu fabrica de textile, cum s'a anunţat printr'o regretabilă eroare.

❑ Avocaţii carpişti şi colectiviştii din Galaţi s'au cartelat pentru alegerea decanului baroului de acolo.

A fost ales d. Bastake, fost procuror general, membru al partidului conservator-democrat.

Aceasta dovedeşte, pe de-o parte, tăria colectiviştilor şi carpiştilor; pe de alta, arată „halul partidului nostru de la Galaţi", despre care se cîntă în ziarele adversare.

❑ **In astă seară la cercul didactic d. dr. Guţu va desvolta conferenţa sa despre „literatura rusă".**

❑ **Seminaristul Constantin Vasiliu, care a fost hirotonisit preot zilele trecute, a fost numit supranumerar la parochia Sf. Gheorghe din Tg. Neamţ.**

❑ Preşedintele comisiunei de examinare a candidaţilor la catedra de higienă de la facultatea din Iaşi a comunicat astă-zi rezultatul: candidaţii doctori Mezincescu şi Vasilescu, au fost admişi la examenul oral; candidatul doctor Spineanu a fost declarat esclus de la concurs.

❑ Inspectoratul şcolar al circumscripţiei Iaşi, a fost înştiinţat că d. Ţintilă a fost numit diriginte al şcoalei din Paşcani în locul d-lui N. Vasiliu.

❑ Să ştie că funcţionarii c.f.r. din Iaşi au înfiinţat o societate de ajutor „Eternitatea. Direcţia generală a c.f.r a comunicat că recunoaşte această societate, permiţînd şi pe viitor înscrierea funcţionarilor în societate.

❑ D. colonel Cristea Georgescu, intendantul corpului IV de armată va pleca zilele acestea la Bărlad, pentru ca împreună cu delegatul ministerului de războiu să aleagă terenul unde urmează să se facă manutanţa militară, a cărei lucrări vor costa 21 mii lei.

❑ Ministrul justiţiei a cerut preşidinţilor Curţei şi procurorului general, să comunice imediat eparchiilor bisericeşti, toate cazurile cînd preuţi vor fi condemnaţi pentru fapte penale.

❑ **De ale Meseriaşilor.**—Comitetul executiv al clubului meseriaşilor din Capitală, a făcut cunoscut clubului meseriaşilor din Iaşi, precum şi corporaţiunilor din ţară, că, pentru ziua de Duminică, 21 Februarie, sunt rugate a trimete o delegaţie la Bucureşti pentru a diccuta şi hotărî asupra mai multor chestiuni de ordin economic, care interesează de aproape clasa meseriaşilor. Intre alte chestiuni se vor discuta:

1) Cerinţele de îmbunătăţire a stărei micului patron;

2) Legea meseriilor şi rostul ei.

3) Proectul de lege. Contractul muncei, menit a lovi în legea meseriilor şi a cărui rezultat va fi distrugerea micului patron.

4) Scumpirea traiului etc.

In urma discuţiunilor ce se vor face pentru rezolvirea acestor chestiuni se va întocmi un memoriu care va fi înaintat d lui ministru al Comerţului şi Industriei.

*

Comitetul clubului meseriaşilor romîni din Iaşi se va întruni zilele acestea, sub presidenţia d-lui N. V. Stefăniu pentru a discuta şi decide reorganizarea clubului, pe baza unui nou program în care se va prevedea şi organizarea meseriaşilor romîni din punct de vedere politic.

❑ **D. dr. Benno Stenner, medicul societăţei Union Baugesellschaft, şi-a prezentat raportul pe anul 1909. Se constată că în timpul anului trecut, d-sa a dat 4172 consultaţiuni în oraş şi pe linia Iaşi-Oţeleni, pentru indispoziţii şi răniri uşoare, care n'au putut împiedeca pe oameni de la lucru.**

In timpul cît a bîntuit febra tifoidă, din cei 700 lucrători numai 10 au suferit de această boală şi au fost izolaţi în spital. Accidente au fost 3 din care numai unul mortal; acel de astă-vară de la săpăturile pentru refacerea Bahluiului.

❑ D. prof. dr. N. Leon a fost delegat de către societatea de medici şi naturalişti din localitate să o reprezinte la al VIII-lea congres de zoologie, care se va ţine la Graz între 15—20 August st. n. 1910.

❑ **Soc. medicilor şi naturalişti** — Membrii societăţei medicilor şi naturaliştilor s'au întrunit aseară, în şedinţă ordinară. A prezidat d. dr. Imervol, vice-preşedintele societăţei.

Au luat parte d-nii d ri prof. E. Juvara, Ştefănescu-Galaţi, Demetriade, Bacaloglu, Bottez, Tudor, Stenner, Veisa, Konya senior, Vrînceanu, Şeptelici şi Anghel.

D. dr. prof. Demetriade a prezentat un caz de gomă sifilitică a nasului, iar apoi a prezentat capul unei femei cu nasul distrus de sifilis, căruia internul Mironescu i a făcut un nas artificial, perfect aplicabil şi care graţie unui ingenios dispozitiv abia se poate distinge că e falş.

D. prof Juvara prezintă cazul unui băiat de 16 ani, care acum 3 ani a înghiţit nişte sodă caustică. El a capatat o stritră a esofagului. A fost în mai multe spitale şi odată şi în spitalul central, dar după ce se ducea acasă cu vindecare aparentă, după cît-va timp îi revenea greutatea la înghiţire. In April 1900, a intrat în Clinica II Chirurgicală. I s'a făcut gastrotomie după procedeul cunoscut, dar modificat de d. prof. Juvara. S'a nutrit foarte bine prin gura stomachală pînă ce s'a ajuns a se dilata cu bule olivare mari, esofagul stricturat. Acum în ajun de a i se da drumul din spital s'a lăsat să se închidă gura stomachală —, închidere care se face—prin neîntrebuinţare—de la sine—graţie execelentului metod de practicare a gastrotomiei.

De remarcat că băiatul s'a deprins perfect a'şi face dilataţii aşa că la eliberare i se vor da şi cîte-va sonde cu bule olivare spre a continua tratamentul acasă.

D. dr. Veisa a făcut o comunicare despre: noi cercetări asupra corpului vitros.

S'a primit ca membri noi pe d-nii prof. dr. Bălăcescu şi dr. Şumuleanu.

❑ Campania dramatică Davilla, va da trei representaţiuni în Iaşi, în sala Sidoli, în serile de 24, 25 şi 26 April.

❑ Duminecă, 28 Februarie a. c., d. Gh. Ghibănescu îşi va desvolta conferinţa sa la societatea „Viitorul", tratînd despre: *Raporturile dintre stat şi biserică.*

Conferinţa va avea loc în sala de recepţie a Seminarului Veniamin, de la orele 4 p. m. în jos.

❑ **Expoziţia Sanielevici.**—*Inregistrăm cu plăcere, buna impresie şi admiraţie ce a stîrnit'o printre cunoscătorii şi amatorii de artă expoziţia de pictură a d-lui Sanielevici.*

Această expoziţie a avut un foarte mare număr de vizitatori şi mai multe tablouri au fost vîndute.

Indemnăm publicul ieşan de a frecventa frumoasa expoziţie ştiind, că prin aceasta încurajează arta adevărată şi frumoasă.

❑ *Ultimul Vlăstar* este titlul unei piese originale, care va fi representată în seara de 23 Februarie, în beneficiul vechiului artist Manoliu.

❑ **Judiciare.**—Poliţaiul oraşului Piatra N, d. Const. Manoliu, a lovit şi insultat, cu prilejul unei anchete, pe avocatul I. Dalban.

Poliţaiul a fost dat judecăţei direct înaintea Curţei. Afacerea se va judeca la 8 Martie, la s. I-a a Curţei.

— Iordache Constantin Boldur Lăţescu, mort în 1859, lasase unor rude ale sale, prin testament, marele domeniu Hoiseştii mari, din judeţul Botoşani, care domeniu este stăpînit actualminte de d. Frank; de interzisa Maria Garabat Ciolac şi de d-na Eurfosina Ciolac.

Alţi moştenitori atacă acum acest testament şi revandică moşia. Afacerea se va judeca la 2 Martie la s. I-a a tribunalului.

— Mihai Ene, dascăl la o biserică dintr'o comună din judeţul Vaslui, s'a făcut vinovat de fals în acte private, prin falsificarea unui testament.

— Poliţaiul oraşului Botoşani aflase din svon public, că într'o casă din strada Petru Maior, s'ar afla o casă de prostituţie clandestină.

Descinzînd acolo, poliţaiul se convinse de adevăr, găsind mai multe fete ascunse prin odăi.

Franz Panik şi nevasta sa, Maria, fură daţi judecăţei ca proprietari ai acelei întreprinderi şi condemnaţi: primul la 6 luni şi 50 lei amendă, femeea la 4 luni închisoare.

Afacerea se judecă astă-zi în apel.

— Vasile Climescu, copist arhivar la judecătoria ocolului Bucecea, a sustras mci multe acte din arhiva acelei judecătorii.

El a fost condemnat la o lună închisoare.

— Regulatoriu de competinţă.

Neculai Lateş, gardian silvic în judeţul Suceava, falşificînd un proces verbal a fost dat judecăţei. Tribuualul Suceava declinîndu-şi competinţa, afacerea veni înaintea Curţei, care retrimise afacerea tribunalului. De aci dosariul fu trimis Casaţiei, pentru regulare de competinţă. Inalta Curte, dînd un regulatoriu de competinţă, trimisă afacerea spre a fi judecată de Curtea de Apel din Iaşi.

Termen la 3 Martie, la s. I a.

— Prefectura judeţului Tutova a declarat astă-zi recurs în contra achitărei fostului inginer şef Andronescu.

— La secţia II-a a Curţei se va judeca mîine procesul în daune, rezultate din reziliare de contract, ce a fost intentat de d. Jean Veron d lor fraţi Sturza proprietarii moşiei Cristeşti.

Vor pleda: domnii M. B. Cantacuzino şi P. Sion, pentru fraţii Sturza; domnii Rosenthal şi Gianni. pentru d. Veron.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 16 Fevruarie

Afacerea Răteşti

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul" va începe zilele acestea publicarea unor documente cu privvire la afacerea Răteşti care va face ca afacerea să intre într'o fază şi mai gravă.

Greva de la „Minerva"

Bucureşti.—Greva lucrătorilor de la „Minerva" continuă.

Lucrătorii grevişti au ţinut aseară o consfătuire şi au hotărît să placardeze un apel către public, cu rugăminte de a boicota „Minerva".

Banchetul d-lui T. Maiorescu

Bucureşti.—Aseară a avut loc la hotelul Bulevard, banchetul organizat în onoarea d-lui Titu Maiorescu, cn ocazia împlinirei a 70 de ani.

Au luat parte, d-nii: Titu Maiorescu, P. P. Carp, T. Rosetti, Al. Marghiloman, I. Negruzzi, B. Delavrancea, Onciul, C. C. Arion, Duiliu Zamfirescu, Al. Florescu, Mehedinţi, Săulescu, M. Antonescu, Tzigara-Samurcaş, C. Meissner, dr. Cantacuzino etc.

Seria tuoasturilor a fost deschisă de d. Mehedinţi, care a vorbit despre „Convorbirile literare" şi despre „Junimea", care dacă n'ar fi fost Titu Maiorescu, n'ar fi existat, căci el a fost sufletul „Junimei".

D. T. Maiorescu zice că ce ar fi fost „Junimea" numai cu el, dacă n'ar fi fost şi P. P. Carp, Negruzzi şi regretatul Pogor.

D. Săulescu revindecă pe Maiorescu pentru oraşul Craiova, unde s'a născut.

D. C. Meissner, vorbeşte în numele Iaşilor şi arată că Maiorescu şi-a desfăşurat o mare parte din activitatea sa la Iaşi.

D. P. P. Carp povesteşte mai multe amintiri de la "Junimia", şi bea pentru d. Maiorescu.

Au mai toastat d-nii: Onciul, Iacob Negruzzi, un delegat al studenţilor romîni din Bucovina, Aurel Popovici din Viena, M. Antonescu etc.

SENATUL

Bucureşti.—Senatul n'a ţinut şedinţă. Domnii senatori au trecut în secţiuni.

CAMERA

Bucureşti.—La deschiderea şedinţei d. Sp. Haret se rîdică şi spune că vrea să dea oare-cari explicaţiuni la cele afirmate de d. Al. Marghiloman eri, cu privire la anulările de decrete etc.

D-sa vrea să dovedească că nu era justă afirmaţia cum că cele mai multe decrete anulate de contencios, au fost ale d-sale. Spune că din 170 de numiri, 40 au venit la contencios şi numai 7 au fost anulate.

Se continuă apoi discuţia generală a proectului contra contenciosului.

Vorbeşte d. Saita.

Chestia convenţiei

Viena.—Azi a avut loc sub preşedenţia Contelui D'Aehrenthal, o conferenţă a miniştrilor comuni ai monarhiei Austro Ungare. Au luat parte la această conferenţă preşedinţii de consiliu ai Austriei şi Ungariei, ministrul de finanţe, de comerţ, şi agricultură.

Conferenţa avea de scop activarea tratatului de comerţ încheiat cu România şi votat deja de parlamentul romîn. Membrii guvernului ungar au expus motivele care îi împedică a pune în vigoare tratatul fără aprobarea parlamentului. Guvernul ungar s'a declarat gata însă a supune tratatul încheiat de fostul guvern Ungar, noului parlament imediat după întrunirea lui şi a veghea pentru votarea urgentă a convenţiunei. Guvernul austriac pe baza legii de autorizare de care dispune, insistă pentru o imediată activare a tratatului de comerţ cu România.

Contele d'Aehrenthal va comunica guvernului romîn circumstanţele reale din Austria şi intenţiunile amicale ale guvernului ungar în favoarea convenţiunii.

Legea sanitară

Bucureşti.—In cercurile guvernamentale se asigură că legea sanitară va fi depusă chiar zilele acestea la Cameră, convenindu-se a se introduce mai multe modificări, între care şi aceia ca să se suprime articolul care prevede ca directorul general şi sub-directorul să fie numiţi pe 10 ani. De asemeni se va renunţa la dispoziţia, ca profesorul de higienă să fie şi medicul primar al oraşului.

Starea d-rului Lueger

Viena.—La ora 11 noaptea, starea d-r Lueger era neschimbată. Bolnavul a început să suspine. Catastrofa nu să aşteaptă în astă noapte.

Skuptscina

Belgrad.— Respunzînd interpelărilor socialistului Caslerovici cu privize la extradarea egigranţilor, d. Pasici a declarat că interesul poporului sîrbesc cecerea cultivarea de legături amicale şi frăţeşti cu Muntenegrul.

Acest principat însă a relevat înrepeţite rînguri cu găzduirea în Serbia a emigranţilor muntenegreni, ar putea prejudicia acestor legături prieteneşti. Guvernul sărbesc pe de altă parte neavînd nici o dovadă pentru a proceda în contra emigranţilor i-a sfătuit să părăsească Serbia, ceia ce au şi făcut de bună voe. Moţiunea de încredere propusă de deputatul socialist a fost respinsă.

INSERŢII

Mult stimate d-le Director,

Dacă politeţa este considerată după unii cugetători ai timpului ca ceva banal, apoi cred că nu se poate spune— şi nici nu încape vorbă, că în această categorie intră şi buna-cuviinţă. Da. Buna-cuviinţă. Ea formează a treia frunză a deviziei adevăraţilor oameni: moralitatea, cinstea şi buna-cuviinţă. Ştiţi, acum, că există destui oameni care sunt lipsiţi, fie cu totul, fie în parte, de aceste frumoase calităţi. Şi nu e de mirare, căci aşa e lumea; nu poate să fie formată numai din elemente ideale; dar cînd vezi că într'o anumită categorie de oameni, în ceia ce priveşte educaţia, cum e aceia a ofiţerilor, la care nu te poţi aştepta de cît la caractere nobile, se iveşte cîte vre-unul lipsit cu totul de cea mai elementară bună-cuviinţă, atunci eşti cuprins de o adevărată uimire—uimire destul de legitimă pentru motivul sus-citat.

De o uşa uimire am fost cuprins şi eu cînd am avut de-aface cu d. sublocot. Softa şi cînd am fost obiectul desfăşurărei celor mai grosolane apucături ce poate să le aibă un om. Dar să vă spun cum s'au petrecut faptele.

Acum cîte-va zile mergînd la vînătoare pe proprietatea d-lui Săvescu, cu învoirea d-sale, şi trăgînd un foc de puşcă într'o pasere rapace, aud pe cineva care strigă din via d lui Krenig, vecină cu aceia unde mă aflam eu:—„Mă Tănase, mă, ce-ai împuşcat acolo mă? La o aşa întrebare, negăsind de fel nimerit să răspund, mai ales că nici nu vedeam persoana care mă boteza aşa de frumos, am mers înainte; dar nu făcui nici 20 de paşi şi mă pomenesc cu un individ îmbrăcat nemţeşte care alerga prin via vecină spre mine şi fără multă ceremonie începe, shierînd la mine să-mi ceară socoteală cum de îndrăznesc să vînez acolo şi dacă am permis de vînătoare din partea autorităţilor. Ii spun că n'am deoarece legea îmi dă voe să vînez pe proprietatea altuia cu consimţimîntul celui în drept şi fără sus citatul permis; tot odată fiind-că văzui că-mi cere şi permisul d-lui Profesor Săvescu, îl rog foarte foarte frumos să-şi spue numele şi calitatea ce l împuterniceşte să-mi ceară mie socoteală; iar eu mă recomand.

D-nealui însă, drept răspuns, începe a mă înjura, suparat probabil că nu i-am satisfăcut gustul imediat. Eu atuncea am întors spatele să plec, dar de-abia făcui doi paşi şi sus numitul individ sare asupra mea, în via unde eram eu—proprietate străină lui—şi apucîndu mă pe la spate, bruscîndu-mă îmi ia puşca. Atunci să te ţii înjurături şi mai straşnice, şi mai originale cînd s'a văzut stăpîn pe armă. Ştiţi, avea pe ce se se baza şi mai bine. Eu însă am plecat să mă plîng la primărie, unde vine şi el foarte triumfător că a prins pe cine-va în delict de vînătoare. Acolo se recomandă d-lui Notar: Sub-ltc. Softa.

Eu, care văzîndu-l îmbracat nemţeşte, îl socoteam pînă atuncea ca un vechil al d-lui Krenig, am rămas trăsnit cînd am auzit Sub-locotenent... S'au făcut formalităţile obişnuite pentru contravenţie. La 1 Februar s'a judecat procesul şi curtea avînd în vedere pe deoparte că subsemnatul aveam dreptul de a vîna pe proprietatea d-lui Săvescu, iar pe de alta, că dl. Sub-locotenent Softa n'avea calitatea necesară a-mi cere mie socoteală—după cum chiar dl. Săvescu a declarat că nu l'a tocmit păzitor al viei d-sale (sic) — m'a achitat.

Am aşteptat rezultatul procesului pentru a întări cele ce am spus mai sus, de oare-ce ori şi cine va vedea că d. sub. locot. Softa, nu din dorinţa de a servi Statul m'a găsit contravenient, ci din obiceiul de a face scandaluri şi a insulta oamenii. Dacă cauza ar fi cealaltă, adică dorinţa de a servi Statul, atunci n'ar sta să păzească via d-lui Krenig în lipsa d-sale şi cu atît mai mult a altora şi culmea! neplătit de aceşti alţii, ci ar rămînea la cazarmă pentru a iustrui soldaţii.

Cît mă priveşte pe mine, a-şi putea să-l dau în judecată pentru insultă şi bruscheţe, dar fiind-că eu am ca maximă nu foloseşti nimic cîştigînd faţă de un nebun, îl las. Totuşi, declar că o insultă analoagă nu se va mai profera la adresa mea fără a mă satisface imediat. Pînă atuncea, de oare-ce lumea care cunoaşte afacerea aceasta, ar putea crede, văzînd tăcerea mea, că onoarea la mine e ceva secondar, am scris prezentele rînduri, pe care, vă rog foarte mult d-le Director, în interesul ordinei şi sub scutul nepărtinirei, să le publicaţi.

Mulţumindu-vă, primiţi consideraţiunile mele.

Vasilescu Ant. Constantin.

SOMAŢIUNE

Onor Creditului Funciar Urban din Iaşi

Subscrisul Preot Necoră Enache din comuna Bărseşti jud. Putna cu domiciliul ales la d-nul avocat Gheorghe I. Dobias din Iaşi, fac opositiune către creditul Funciar Urban din Iaşi la plata capitalului şi procentelor, unui scris al Creditului Urban Iaşi 5% No. 024503 emisiunea din 25 Februarie 1892 în valoare de 1000 lei cu cupon de lulie 1910 netăeat, cumparat de mine de la d-nul C. Steriu & comp. strada Lipscani No. 19 Bucureşti, cu borderoul No. 601 din 8 Maiu 1906 şi pe care l'am perdut în Focşani între 7 şi 11 Ianuar curent din nebagare de samă, din buzunarul hainei mele.

Cer ca onorata societate să ea act de această opoziţiune, opunînd plata capitalului sau a cupoanelor persoanei ce se va prezenta cu el, de oare-ce eu în termin legal voiu cere emiterea unui duplicat.

Făcut în Focşani la 22 Ianuarie 1910.

Preut Nicoară Enache.

ADEVERINŢA

Subsemnatul şef al serviciului contencios al Creditului Funciar Urban din Iaşi adeveresc că astă-zi în 25 Ianuarie | 7 Februarie 1910, am primit întocmai exemplar de pe presenta somaţiune.

Semnat: *Gh. Motăş.*

TEATRUL NAŢIONAL

Joi 25 Februarie 1910

Concertul

marelui şi celebrului violonist

Bronislaw Hubermann

S'a pierdut pe strada Ştefan cel-Mare, sau str. Anastasie Panu, un cek de la soc. „Ika" pentru Marmorosch Blank, în valoare de 675 lei.—Il declar nul la ori cine s'ar afla.

Găsitorul aducîndu-mi'l va primi o recompensă.

H. Kuperman, Tg. Frumos.

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2 ter, quai de la Mégisserie PARIS
Cloture de Chasse, le mètre... N° 20
Châssis de couche, depuis.... 7 »
Paillassons pour abris, le mètre carré... 1 40
Porte-Bouteilles, pour 200 Places... 7 »
Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2 ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

1420 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL
MAGASIN DE FERARIE
Str, de Sus 138

A SOSIT:
100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GONDI şi
SOBE RUBELAND
Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Iscoral proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinteria —

De vinzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa : Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet
— O MAGAZIE —
compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49.
Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

CIRCUL SIDOLI
In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.
LA 9 ORE jum. seara
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.
Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :
Sujele noue
Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.
In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.
Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1334 din 19 Decembrie 1869.
Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500
Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.
Secietatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai la de
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi
„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 4-a Loteriei VII
s'au pus în vânzare
Tragerea la
26 şi 27 Februarie 1910
Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 90,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei
Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere
Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executate de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 946—Joi 18 Februarie 1910

BANCA NAŢIONALA

Cu ocaziunea morţii lui Eugeniu Carada, toată presa se ocupă de Banca Naţională. Fără îndoială, omul ce s'a dus dintre noi, a avut merite. Meritele politice i se judecă de prieteni şi adversari, cele financiare de oamenii de finanţe şi economişti. In ce priveşte partea din urmă, pe lîngă partea omului este locul negreşit a se face şi partea vremii. Omul a avut partea lui, pentru că după cum spun cei mai de aproape a-i săi; a arătat încredere în puterea de viaţă a instituţiunii ce în 1880 se creia în parte şi după impulsul dat de el,

Circulaţiunea fiduciară dă loc şi astă-zi la discuţii aprinse. Băncile de Englitera, cum şi cele ale Statelor-Unite nu se mulţumesc să garanteze biletul de bancă numai cu 33 la sută numerar, cum face Banca noastră, cea Belgiană şi încă alte cîte-va. Acelea cred că o asemenea rezervă metalică e prea puţin. Multe bănci nu se încumetează să emită bilete mai jos de 50 lei, pe cînd noi avem bilete de 20 lei. In alte ţări circulaţia e amestecată, banul în raporturile interioare circulă pe o mare scară, noi aproape am înlocuit banul prin hîrtie. La o circulaţie de cîte-va sute milioane, noi facem faţă numai cu vre-o 60—70 milioane argint şi cu 1—2 milioane aur. Incolo hîrtie şi iar hîrtie de Bancă. Este acesta un merit sau demerit, este un bine ori un rău?

Pînă astă-zi negreşit meritul mare al lui Carada, pe care acum îl perde mai mult Banca Naţională, de cît ţara, este negreşit de a fi întărit încrederea în aceste bilete, de a fi condus instituţiunea cu multă artă şi pricepere, pentru ca creditul publicului în circulaţia fiduciară să nu fi suferit cea mai mică zguduire. Şi trebue să recunoaştem aceasta cu atît mai mult cu cît în epoca înfiinţărei Băncii Naţionale acest credit era foarte mic. A trebuit să desfăşoare multă energie întemeitorii aceştei instituţiuni, mult optimism, cînd aveau în faţă trecutul Băncilor mari din Franţa, Englitera şi alte ţări şi cînd ştiau prin ce vicisitudini trecuseră ele pînă să ajungă a-şi stabili pe baze sigure, aşa cum e astă-zi, creditul lor.

Nu trebue să negăm că în viaţa tinerei noastre Bănci Naţionale, biletul ei n'a ajuns în anumite momente a fi bilet cu curs forţat; nimeni însă n'a simţit'o, circulaţia s'a efectuat aproape normal şi aceasta de sigur că s'a datorit priceperei şi abilităţei conducătorilor ei, printre cari Carada în primul loc.

Este loc însă a face în crearea Băncii Naţionale şi timpului. Odată cu dobîndirea independenţei politice, se impunea să luptăm pentru liberarea noastră economică. Banca Naţională intră în cadrul revandicărilor de această natură. Cu cîtă energie luptă astă-zi, o ştim cu toţii, Ungurii, ca să aibă dreptul de a şi creia o Bancă Naţională proprie? Şi pentru ce alt, dacă nu pentru emanciparea lor economică de Austria. Ei însă n'au independenţa politică, de aceia şi greutatea de a dobîndi dreptul pentru crearea unei asemenea instituţiuni.

La noi situaţiunea era cu totul de altfel. Pentru aceasta nici n'am avut greutăţi aşa de invincibile, cum le au de exemplu Ungurii. Cum că independenţa politică trebuia să aducă după dînsa crearea Băncii Naţionale, o vedem în faptul ţerilor vecine, Bulgaria, Serbia, cari imediat ce au fost independente, au şi creat Bănci Naţionale.

Prin urmare la noi, înfiinţarea Băncii, de care vorbim era o cerinţă a timpului. Meritul omului stă deci în împrejurarea de a fi înţeles timpul, de a fi grăbit oare cum, ceia ce mai curînd sau mai tîrziu trebuia să fiinţeze în ţara noastră.

In ce priveşte dar circulaţiunea, Banca Naţională şi-a făcut pînă astă-zi datoria, dîndu ne o hîrtie bună, solidă, care inspiră încrederea tuturor. Fi-va tot aşa pe viitor? S'o sperăm.

Dar Banca Naţională mai avea o altă menire, şi anume pe aceia de a ajuta comerţul şi industria. Ori, după cele ce s'au observat pînă acum se pare că Banca n'a dat, sub acest raport, atîta cît se aştepta de la dînsa. Se pare că toată lupta dusă de conducătorii ei s'a rezumat pînă acum în întărirea creditului în biletul de bancă, lăsînd pe al doilea plan cealaltă chemare a băncii.

Şi cum ar fi putut dînsa să satisfacă această a doua cerere? Negreşit că prin eftinirea banului. Or, astă-zi banul este destul de scump, şi cum fără bani nici industria ca şi comerţul nu pot merge, se înţelege că producţiunea noastră e scumpă, iar scumpirea aceasta atrage după sine scumpirea traiului.

Se pare că Banca Naţională a noastră a întrodus ca normă să nu scoboare scontul mai jos de 5. Pe cînd la alte Bănci străine se urmează schimbări neîncetate, în această ordine, la noi lucrurile stau neatinse. Banca Germaniei, Angliei, Belgiei etc. numai în decursul anilor din urmă, patru sau cinci la număr, cînd a redus, cînd a rîdicat scontul. Şi la noi s'a rîdicat scontul în vremuri grele, dar de scăzut peste 5, chiar in timpurile cele mai frumoase nu s'a auzit.

Dar se ştie că Banca Naţională, nu vine în contact direct cu industriaşii şi comercianţii. Aceştia înainte de a ajunge acolo, trec pe la Băncile şi bancherii particulari. Ori, scontul particular începe de la 9 sau 10 în sus. Cîţi sunt însă, care plătesc 11 şi 12 dacă nu şi mai mult!!

In această ordine de idei, la noi e răsturnată regula ce se observă în alte ţări ale apusului. Acolo de multe ori scontul particular e mai redus, mai mic de cît scontul oficial, scontul Băncii Naţionale, dar mai sus de cît el, aproape încă odată.—Cărei împrejurări se datoreşte fenomenul de la noi?

Cred că pentru o bună parte el se poate socoti ca un efect al monopolului Băncei Naţionale Această instituţie a monopolizat aproape întreaga rezervă metalică. In afară de cele 120 sau 130 milioane din tezaurul ei, cîtă monedă metalică mai circulă? De sigur că o infimă cantitate.

Apoi nu există instituţiune financiară cît de importantă, care să nu fie legată de Bancă, care să nu fi transformat ştocul său metalic în bilete de ale Băncei Naţionale, care să nu se împrumute de la ea. Şi cînd Banca Naţională cere 5 la sută pentru bilete care o costă atît de puţin, e evident că bancherul particular va cere îndoit sau aproape îndoit de cît îi iea lui Banca.

Negreşit, nimeni nu se va găsi care să critice că Băncii Naţionale i s'a dat menirea de a fi regulatorul circulaţiunii din ţară. Se pare însă că Banca a înţeles pînă astăzi să se folosească de monopolul său mai mult în sens egoist.

Acum cînd din cauza scontului şi dobînzii, reglementată de această instituţiune, se poate cîştiga cu muncă puţină şi riscuri nu tocmai mari 8 sau 9 la sută, şi chiar mai mult, e evident că capitalurile, multe puţine, cîte sunt în ţară, se vor îndrepta la scont, dobînda şi cîte-va mici operaţiuni de bancă, şi vor dezerta de la industrie şi comerţ.

In alte părţi, unde scontul particular e foarte redus, la 2 jum. sau 3 la sută, e evident că cel ce voeşte să trăiască ca rentier are nevoie de un capital respectabil. O sută de mii lei, nu-i va produce de cît 3000 lei, şi pentru ca să aibă un venit de 7 ori 8 00 lei, îi trebue mai multe sute de mii. Industria şi comerţul, unde negreşit e munca mai multă, dau mai mult, dar într'acolo se îndreaptă activitatea acelora.

De sigur că cel ce va ceti aceste rînduri, va înţelege că nu tot răul, toată starea de lîncezire în care stă comerţul şi industria, că scumpetea de care ne plîngem cu toţii este a se atribui numai Băncii Naţionale. Am voit să arătăm numai că are, în această ordine de idei, şi dînsa o părticică respectabilă.

De aceia, instituţiunea se află astăzi la o cotitură Cei care au condus'o, au întărit şi pus pe baze solide încrederea în biletul de Bancă. Rămîne ca urmaşii să dea mai multă atenţiune chemării a doua a Băncii Naţionale, adică ajutorarea eficace a comerţului şi industriei, prin eftenirea banului. **V. I. R.**

Bolnavul sănătos

Sub formă de comunicat, a apărut un comentar la boala sănătoasă a d-lui Carp. Un comentar, care este o îndulcire a gravului buletin de Vineri seara.

Atunci, se ştie, d. Carp fusese dat ca indispus. Acum se spune că „era uşor indispus" şi se adaugă chiar: „din fericire fără nici un fel de consecinţă".

Totuşi, censecinţa n'a lipsit: uşoara indispoziţie îl împedicase pe şeful junimiştilor să meargă la Botoşani. Şi tocmai asupra acelei împedicări, se dă comentarul la comunicat.

Presa zisă takistă a subliniat lipsa d-lui Carp de la primul congres junimist. Această subliniare este tălmăcită de ziarele junimiste drept o curată necuviinţă".

Să comentezi neparticiparea la un congres a unui om bolnav—evident aceasta nu se face. Dar cînd ziarele junimiste fac din şeful lor pe bolnavul închipuit, adică, cînd ele îşi închipue că şeful ie bolnav, atunci nu mai este loc să vorbeşti de necuviinţă.

Necuviinţa este cu totul de partea junimiştilor. Ei pretind că şeful lor este bolnav, cînd toată lumea din Bucureşti îl vede sănătos, fiind chiar la banchetul oferit d-lui Maiorescu.

Acum se anunţă, pentru Duminecă, două congrese junimiste: unul la Severin, celalalt la Tecuciu. Ziarele junimiste publică lista oratorilor şi iarăşi lipseşte d. Carp, ceea ce dovedeşte că se ştie de pe acum, că, Dumineca viitoare, şeful va fi iarăşi bolnav.

Nu-i lucru curat la mijloc. Nu este normal ca şeful partidului politic, care a anunţat congrese pentru răsturnarea guvernului, ca tocmai şeful să lipsească de la asemenea manifestaţii publice.

Nu-i vorbă, congresele acestea nu se anunţă serios. Cu oratori şi luptători de talia d-lui Melik şi Ernest Cananău, cu constipatul Mehedinţi şi—auleu!—cu d. Toncescu, anunţat să debuteze la Tecuci — cu asemenea soldaţi ie cam îndoelnic să repurtezi victorii.

Dar d. Carp nu s'a suparat din cauza acestei degenerări oratorice junimiste. Este ceva mai grav la mijloc, în tot cazul mult mai grav de cît pretinsa boală a d-lui Carp: d. Carp ştie că congresele—consfătuiri—întruniri pnblice, anunţate de junimişti, sunt praf în ochii lumei, căci, în realitate, iarăşi s'au vîndut carpiştii, iarăşi s'au închinat d-lui Brătianu.

Şi de atîta vînzare s'a ruşinat, mai la urmă, şeful junimiştilor.

Chestii politice

Persoana Regelui în luptele politice

Intrunirea noastră de la Pastia a avut darul să descopere tactica liberalilor în luptele de la partid la partid. Pentru ca liberalii să acopere ura lor contra ori cărei legiuiri conservatoare şi pentru ca să justifice pretinsul angajament luat în opoziţie, că vor desfiinţa legea contenciosului, au scos în vileag că însuşi capul statului s'ar fi exprimat oare cîndva şi către oare-cine că se miră cum prin o lege specială s'ar anula decrete Regale şi că în special M. S. Regele a rămas adînc afectat, cînd a fost silit să i se anuleze un decret Regal de armată, cazul generalului Grozea.

S'au articulat fapte, s'au articulat persoane, s'au spus lucruri precise. Işi luau dar în apărare liberalii, că chiar dacă n'ar fi voit ei să mai aducă legea contra contenciosului, încă ar fi fost siliţi la aceasta de dorinţa expresă a Măriei Sale de a vedea cu un ceas mai degrabă desfiinţată o lege, care calcă şi ştirbeşte prerogativele Regale.

Ei bine,—toată această campanie de un demagogism vădit a fost demascată ca una din urgiile liberalilor, pentru a potoli curentul de indignare stîrnit în opinia publică cu desfiinţarea legei.

Insuşi d. general Manu a declarat că e o infamie ceia ce se atribuie M. S. Regelui; ba o infamie grosolană, demnă de mentalitatea bolnavă a guvernului d-lui Ionel Brătianu.

Ei bine, gazeta dinastiei se face a ignora caracterul declaraţiei d-lui general Manu şi o dă ca o tactică tachistă, bună pentru sporit succesul campaniei. Acesta e al doilea caz de laşitate din partea dinastiei, după ce pé această temă a asmuţit presa toată vara.

Pe cînd liberalii pun amestecul direct al M. S. Regelui în chestia contenciosului. Carpiştii, secondaţi de liberali mai pun în discuţie persoana Regelui în chestia succesiunei la putere. Nu se mulţumesc numai cu premisele lor politice, că lor li se cuvine puterea, dar lasă a se înţelege prin şopotele lor, prin conciliabulele lor particulare, că Regele e partizan numai a 2 partide de guvern, şi că nici într'un caz nu va da puterea altuia de cît d-lui P. P. Carp. Mai zic ei că Regele e *legitimist*, pare că am fi în regimul Restauraţiei din Franţa, sau supt guvernul lui L Filip; pare că legitimitatea unui guvern stă numai în voinţa Regelui nu şi în voinţa ţării.

Dacă e pe aceia, nu e om politic care să fi fost primit în audienţă de Vodă şi să nu fi rămas mirat de francheţa cu care vorbeşte M. S. Regele de d. Carp şi de partidul său. Mai mult încă. M. S., nu se fereşte de a face aprecieri nu tocmai prielnice persoanei şi politicei d-lui Carp; şi că din toate conversaţiile Sale reiese acel simţ politic înalt de a căuta totdeauna indicaţia politică în pulsul ţării.

Iar un orator de la întrunirea noastră, d. S. D. Şerban, socotind că liberalii au guvernat supt M S. Regele 28 ani, iar conservatorii numai 14, pune acest fapt tocmai în legătură cu încurcă tot în politica conservatoare, cu d. P. P. Carp, mascota liberalilor şi slăbiciunea conservatorilor. Da, supt lunga domnie a M. S. Regelui liberalii au guvernat mai mult ca conservatorii, pentru că de la ţară a avut mai multe indicaţiuni pentru liberali de cît pentru conservatori.

Amestecul acesta la zile mari, a persoanei Regelui în luptele noastre politice este semn de o vădită slăbiciune politică. Dacă Carpiştii îl aduc în cauză, este că ei cred că acolo li e mîntuirea: legitimitatea titlului faţă cu Regele nu faţă cu ţara. Iar dacă liberalii îl întrebuinţează e pentru a acoperi nu o lipsă de idei, ci o mare doză de canibalism politic. Ceia ce fac liberalii cu contenciosul e un sacrilegiu, căci se răpeşte naţiunei un drept public de îngrădire a cetăţeanului în faţa administraţiei.

Regele nu e chemat ca prin Inalta sa persoană să acopere mişeliile, nici să întărească pe mişei Liberalii singuri rămîn descoperiţi în faţa ţării cu mîrşara lor faptă, iar carpiştii de asemenea nu-şi pot întări slăbiciunea lor politică cu legitimismul lor la palat. La Palat e tare naţiunea; la naţiune este tare Palatul.

***

CATE-VA NOTE

Prensul Griguţă, în ziarul d-sale, are o rubrică intitulată „Tigheluri" pe care o semnează „Santcler", fiind că prensul ie un cocoş, care sare a dracului în politică.

In acea rubrică „Tihgeluri" prensul găinelor—Şantclerul romîn—sare şi la d. Filipescu, căruia i plăteşte poliţa pentru vorba cea grobiană, că „fruntaşii conservatori nu citesc gazeta prensului".

Şantclerul zice d-lui Filipescu: „la Botoşani s'a făcut o retragere cu torţe în onoarea d-lui Filipescu, care ar fi preferat o retragere a liberalilor, ca să vie conservatorii la putere".

I-a plătit-o prensul!

*

Pe d. Al. Marghiloman, prensul îl numeşte „unul din cei mai străluciţi *debuteri* ai parlamentului romîn".

Iar despre contencios zice: „el era o aparare pentru cei mici".

*

Intrebat de ce s'a asociat la interpelarea privitoare la „Maternitatea" din Iaşi, d. Pennescu a răspuns:

Ca să declar că preiau paternitatea Maternităţei.

OAMENI ŞI LUCRURI

Glossa pedepselor

Intr'o instituţie şcolară din localitate conferinţa profesorilor hotărîse mai dănăzi eliminarea unui elev pînă la sfîrşitul anului. Elevul—care era printre cei dintăiu ai clasei—şi-a permis luxul unor reflecţii „filosofice", incompatibile cu cerinţele învăţămîntului tradiţional, pledînd, pare-mi-se, pentru republică, pentru ateism şi aşa mai departe. Firul „roşu"—culoarea revoluţiunei—se vede lesne: e influenţa celei din urmă cărţi cetite şi rezultatul unuia din acele momente de îngîmfare tinerească, prin care trece un tînăr din cursul superior, cînd are ocazia să se arăte „straşnic", să facă paradă de cultură „extra-şcolară", să se grozăvească, într'un cuvînt.

In ultimele decenii elevii cursurilor superioare au avut acest merit— şi demerit în acelaşi timp — de a da un mare contingent de cetitori bibliotecelor ieftine, revistelor la modă şi chiar cărţilor străine. Pentru o inteligenţă tînără există o adevărată febră a cetirii corespunzînd vrîstei dintre 16 şi 20 de ani şi în această epocă mulţi din această categorie asimilează o cantitate enormă de fapte, date şi gîndiri, pe temelia cărora va putea mai tîrziu să-şi clădească un sistem de a vedea, de a şti, de a judeca.

E o vrîstă „critică" în înţelesul psihologic, precum există una în sens fiziologic. Din acest punct de vedere poate prezenta mici, efemere pericole, căci corespunde cu vrîsta închipuirilor, a îndrăznelilor, a mîndriei deşarte, a iniţiativelor mai presus de puteri.

Şi iată pe zisul elev strecurînd în teză anumite opinii şi reflecţii proprii. Profesorul se sparie; conferinţa pedepseşte, iar ministerul căruia i se referă cazul—agravează pedeapsa la maximum: eliminarea din toate şcolile pentru totdeauna şi implicit de la examenele particulare!

Aşa dar condamnarea unui tînăr—printre cei mai distinşi ai clasei—la ignoranţă; răpirea unui drept elementar,—acela de a se instrui, de a obţinea un titlu. Şi aceste toate pentru greşeala unui minor, rătăcit de emfaza unor cetiri proaspete, vinovat nu de un exces de gîndire, ci de un lux de cetiri, făcute fără sistemă, căci învăţămîntul nostru perde din vedere această excelentă şi universală sursă de instrucţiune: cetirea. O simplă greşeală de şcolar prefăcută în martiragiu; pedeapsa—aplicată părinţilor, societăţii,—iar nu elevului căruia îi se ia pînă şi mijlocul de a se corija.

Judecată de aproape, această groază de revoluţionarism e absurdă şi lipsită de criteriu. Căci e fatal lucru ca un tînăr să cadă sub influenţa celei dintăi cărţi şi nimeni nu poate emite ideia că cetitul în genere e periculos. Cine însă dă elevilor măsura ori norma cetitului? Nimeni. De aceia elevul e în decursul unui singur an republican şi monarchist, ateu şi fanatic, anarchist şi burghez,—după cartea la modă.

Mai trist încă e că n'avem măsură nici în aplicarea pedepselor. Aci e în adevăr cel mai mare rău socicl.

Rodion

DE PESTE HOTARE

Un italian în Elveţia.—Viaţa lui Rousseau Filosofie modernă.—Diferite sisteme.—Curs de limba romînă!—Imprejurimile Lausannei.—Peisagii pitoreşti.

Un alt curs, fu al unui savant italian Pareto, mare sociolog, profesor la Universitatea din Geneva. In 8 lecţii vorbi despre *teoria echilibrului social*—condiţiunile acestui echilibru. La cursul asistau şi ceilalţi colegi universitari ai lui. Vorbia atît de clar, atît de frumos şi înţeles încît şi cei fără pregătirea necesară, se simţeau bine şi-l urmăriau până la sfârşit. Era un om în vrîstă, cam curios la prima vedere şi cu înfăţişarea unui om bolnav. Şi chiar suferea. Dar avea o bunătate în privire şi o voce care te făcea să-l asculţi cu drag. Intra în sală înfăşurat într'o pelerină italienesscă a l e cărei capete le arunca peste umere... Venea tot deauna cu vaporul de 2 ore de la Geneva şi seara la şase ore, pleca îndărăt.

*

Un alt curs, cel mai plăcut din toate, un adevărat deliciu al minţei, fu cursul prufesorului Lirven, despre *Jean Jacques Rousseau*. Timp de trei luni, cîte o oră de două ori pe săptămînă, se petrecea de minune. Contribuia şi profesorul care vorbia admirabil, dar şi cele ce spunea erau prea interesante La acest curs asistau la vre o 300 auditari între cari: bărbaţi şi femei cu părul alb; engleji în costum de sport; dame mari—unele acompagniate de către altele, care purta caetul de note... Intre toţi însă un bătrîn merită a fi descris în particular. Era înalt, mai înalt de cît toţi, gras, cu plete lungi pe umere, albe ca matasa, roş la faţă şi îngrijit cu multă atenţie. Avea numai musteţi—ceia ce-i dădea înfăţişarea unui om mai tînăr—deşi numara 70 de ani. Avea înfăţişarea sănătoasă, privirea vioaie şi obrazul întins,

Imbrăcămintea îi era însă foarte curioasă. Peste camaşa colorată şi fină purta o flanelă sport, pe care o lasa deschisă ceea ce făcea să i se vadă un brîu lat de mătasă, la fel cu flanela. La gît o cravată cochet înodată. La brîu îi atîrna un arsenal întreg de cuţitaşe şi brelocuri. La mînă o curea cu un ceas. La butonieră tot deauna o camelie. Purta monoclu. Era de o atenţie încordată, scotia note şi din cînd în cînd îşi întorcea monoclul prin sală. Fusese general în armata rusă şi venise să-şi petreacă timpul la Laussanne. Spunea că-l intereseeză mult Rousseau.

Profesosul Lirven era un om foarte simpatic, puţin cărunt, cu o barbă lungă frumoasă, cu faţa blîndă şi cu un

timbru de voce foarte plăcut. Îşi citea cursul. Dar aşa de frumos şi aşa puţin se vedea că citeşte, în cît cînd îşi isprăvia ora, auditorii totdeauna rămăneau surprinşi.

D-l Lirven descrise viaţa lui Rousseau luîndu se chiar după Confesiunile acestuia, citînd pagini întregi, comentînd faptele spuse acolo, dar mai ales intenţia cu care le-a scris Jean Jacques Le confruntau unele spuse a lui Rousseau cu alte şi nu rar se întîmpla, ca lucrurile să nu iasă în favoarea lui Rousseau. D-na de Warens fu prezintată ca o maniacă pentru care virtutea era numai un prejudiţiu—şi cu drept cuvînt. Se ridiculizează mult—şi admirabil—epitetele ce şi dădeau Jean Jacques şi d-na de Wareus—epitete ca; *mon petit* şi *maman*. Rousseau în confesiunile sale, confesiază şi pe alţii, nu numai pe sine. Aceasta cu privire la menajul ideal în trei, cînd erau la Aunecy: M m de Warens, Rousse u, şi Claude Anet—Grădinarul. „C'était le ménage à trois pigeons" — Adaugă dl. Lirven foarte serios.

Cu cît se vorbeau mai mult de Rousseau cu atît îl presinta mai desgustător. Dar tot profesorul căuta a deveni mai tolerant cercetînd cauzele mentalităţei lui Jean Jacques. Rousseau fusese lipsit de edu aţie. Avusese o mamă cochetă, romantică şi de spirit. Tatăl lui era violent şi romantic şi el. Jean Jacques îi moşteni pe amîndoi. La naşterea lui mamase muri. El fu lasat să facă tot ce voia la unchiul său, care se însărcinase cu creşterea sa.

D-na de Warens care se numără mai tîrziu ca ocupîndu-se cu creşterea lui era singura lipsită de educaţie. Profesorul închee cursul zicînd că, deşi Rousseau avea o tinereţă de vagabondaj şi multe incorectitudini ; totuşi operile lui inspiră încredere simpatie şi admiraţie.

*

Tot cu profesorul Lirven se făcură conferenţe despre *La Rochefoucauld, Pascal, Boileau Rousard, Régnier, Diderot, Marivaux, Renau, Taine şi naturalismul, Baudelaire romantismul şi realismul lui.* Despre fiecare din aceşti literaţi se vorbia două zile consecutive cîte o oră. In prima zi vorbia un student sau o studentă; iar a doua zi profesorul întregia sau corîja cele spuse de conferenţiar. Totul era foarte interesant. Surprindea chipul în care studenţii se achitau de sarcina lor. Erau degajaţi la vorbă, se exprimau clar şi frumos spunînd orice cu multă libertate şi seriositate. Dădeau dovezi de multă pricepere.

*

Istoria filosofiei moderne era predată de un profesor, Milland, care fusese pastor. Era un om mic de statură, între două vîrste, cam închis la faţă, cu o barbă mică şi rară. Infăţişarea generală nu-i era tocmai bună, dar vorbind captiva prin puterea cuvîntului său plăcut şi atrăgător.

Profesorul arătă că la început totul se relata la ideile eclesiastice. Dar în Anglia cu *Locke apără toleranţa*, care atrase mai tărziu libertatea individuală — libera gîndire. Aceasta străbătu în Franţa prin Voltaire, care şi făcu studiile în Anglia. Se pune chestia conştiinţei prin *Bareklay. Hume* se întreabă dacă sentimentul n'ar fi destul moralei. Se agita ideia că morala trebue laicizată, căci ea este independentă de religie. *Adam Smith* analizează sentimentul. In Germania, Leibnitz, căruia i se mai zice şi *Glaube nicths* arată că morala şi Religia sunt idei distincte. Cu *Wolf* începe *determinismul* — totul atribuindu-se puterei motivelor. Se ivesc utopişti care caută a ameliora societatea, constituind o în vederea libertăţii individului. Această concepţie e în contrazicere cu instinctele care sunt bun şi rele. Deaici *Rom n'ismul* care e dreptul la pasiune.

Fichte are o doctrină de educaţie naţională, de transformare umană. *Hegel* face începutul pesimismului. *Schopenhauer* cere individului să renunţe la personalitatea lui pentru a avea milă de tot ce l înconjoară.

In Franţa apoi se formează filosofia positivistă cu *Auguste Comte*. Vin *Saint Simonsitii*. Se intervede o lume bogată prin industrie şi îndreptată prin bunele sentimente care duc la fraternitate, deci aci întră şi emanciparea femeei.

Pozitiviştii ajung la convingerea că societatea trebue organizată stiinţificeşte, de unde se iscă ştiinţa nouă : *Sociologia*, bazată pe psichologie. Dar aceasta nu-i însă o ştiinţă, căci nu s-a ajuns s se avea un termometru moral cu care să se măsoare intensitatea fricei, a emoţiei în general. (Pe fie-ce zi însă se fac laboratoare psichologice cum e la Geneva a lui Claparède, la Paris două, dintre care unul al lui Binet, altul la Petersburg, unul în Bulgaria şi chiar la noi în Bucureşti al d-lui Rădulescu Motru).

Profesorul îşi termină cursul spunînd că azi nu se preţueşte inteligenţa ci voinţa. Suntem în plin *voluntarism*. Dar se presupune că e vorba de voinţa cugetată.

*

Mai erau şi alte cursuri :— *ca cel de psichologie experimentală* predat de d l Larguier care consta din : conferenţe şi exerciţii practice.

Mai era şi un curs de *limba romînă* ce avea să se predee de d-l Taverney dar la care nu se înscrisese nici un elev.

Se mai făcea *istoria artei*. Se analisă *poeţii naţionali*. Se ţineau cursuri de geografie umană, curs foarte interesant. Aici veneau bătrîni şi bătrîne cu părul albit, cu faţa sbîrcită, dar cu atîta dor în ochi de a asculta ceva frumos, încît deveneau tineri atunci cînd li se spunea ceva ce-i interesa.

Imprejurimile Lausanei sunt demne de cunoscut mai în amănunţimi.

Dacă te depărtezi puţin prin pădurile dinspre *Signal*, se deschide o vale pitorească în fundul căreia curge o apă ce dă naştere din loc în loc unor mici cascade... Toate cărările par trase cu linia prin iarba moale şi deasă... Pe marginile lor şi în părţile mai bine expuse, se găsesc bănci odihnitoare, ce te îndeamnă să te opreşti.. Iarba de un verde viguros, se aşterne ca un covor, pe care ţi-e teamă să calci.

Copacii au o infăţişare curioasă... E un amestec de culori şi nuanţe foarte plăcut... Lîngă un brad verde, e un copac cu frunze roşii întunecat... Lîngă acesta un altul cu frunze auriu închis.. Stîncele nu strigă a pustiu şi jale... Ele iau deosebite aspecte după razele ce dispar încît tabloul se schimbă des, ochii rămînînd vecinic dornici în faţa lor...

In mijlocul pădurei e un loc mic, pe care se face patinaj, iarna. Imprejur e parcul căprioarelor, care sprintene şi e legante sfidează cu privirea pe curioşii ce le strică liniştea...

Maria C. Buţureanu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Limba romînă şi cenzura.—In numărul pe Februarie al revistei „Lupta" se revine asupra interpelării din Decembrie a deputatului Grigorovici către ministrul de justiţie. E vorba de confiscarea numărului care a publicat poezia ateistă a d-lui Cuza : „La mormîntul meu" ziarul scrie :

„Confiscarea dovedeşte : ori că funcţionarul respectiv nu cunoaşte limba romînă şi n'a putut deci să înţeleagă legătura logică dintre articol şi poezie, cît şi scopul urmărit cu publicarea ei, ori că confiscarea a fost făcută de un aderent al d-lui Cuza cu scopul de a zădărnici demascarea şărlătăniei şefului său spiritual şi a proteja superstiţiile.

Ce are de gînd d. ministru să intreprindă contra acestor abuzuri ale unor funcţionari incapabili de a şi executa obiectiv funcţiunea lor.

Această interpelare adusă la cunoştinţa ministrului *în limba romînă*, dovedeşte ce fel este metoda d-lor naţionalişti a scoate din minţi poporul. Pentru popor ei predică evlavie şi credinţă oarbă, cum de pildă d. prof. Cuza în articolele despre „Credinţa creştină ca temelie pentru economia naţională" publicate în foile creştine sociale din Bucovina, pentru persoana sa, d Cuza însă nu numai că e ateist, dar îşi bate joc de religie cum o dovedeşte poezia sa".

*

„Anarhistul" Voinţei Naţionale, d. N. D. Cocea semnează şi în cel mai nou număr al „Vieţei Romîneşti" un articol. Ziarul d-lui Nădejde o să-l suprime oare din sumar?

D-l Cocea anunţă chiar prin acel articol că aşteaptă cu nerăbdare premiera piesei lui Kampf „Seara cea de pomină" la teatrul Davilla. După expediarea articolului se ştie însă că guvernul a interzis piesa în chestiune. Cine a zis că „Viaţa Romînească" e o revistă oficioasă ? Face numai încurcături.... d-lui Ion Nădejde.

*

Doctorul Jean Charcot a trimis din PuntaArenas cîteva detalii scrise asupra expediţiunii sale ziarului „New-York Herald", ediţia pariziană. In tot timpul călătoriei s'a făcut observaţii ştiinţifice de tot felul : oceanografice, hidrografice, meteorologice, zoologice şi botanice. In timpul iernei activitatea n'a fost întreruptă. Un Seismograf a funcţionat incontinu şi s'au desemnat hărţi corecte asupra regiunilor străbătute de expediţiune. Peste trei luni Charcot se va reîntoarce în Franţa.

*

Ziarul literar „Der Zeitgeist" din Berlin publică o traducere a unei poezii „Ave Caesar, Movituri te salutant". Autorul e prinţul Nicolae de Muntenegru. Strofele sunt scrise în timpul perioadei de anexare a Bosniei şi Herzegovinei şi deplîng soarta Sarbilor cu o profundă simpatie. E o poezie de înaltă inspiraţie şi de o reală valoare lirică în afară de însemnătatea istorică a momentului cînd a fost concepută şi scrisă.

*

In „Ordinea" de astăzi sub titlul: „Scrisori din Iaşi" se vorbeşte despre următoarele : „Sfîrşit de sezon,— In aşteptare,—Organizaţia universitară —Profesorii polemizează—Psihologia „Pieţei" —D l Cuza visează tortura—Stîlpul simbolic—Cele trei statui— Anul lui Cogălniceanu— O reînviere — Tinereţea unei glorii – Amorul precoce—Poezie şi proză —Un om şi un secol".

*

Erată.—In articolul de eri „Plein air" s'a tipărit de două ori— în coloana din urmă *acea* în loc de *acel*, denaturîndu-se fraza respectivă.

DIN BOTOŞANI

Sîmbătă 13 Februarie a. c. a avut loc în saloanele d-nei şi d-lui Maior ajutor Constantin Jippa, o prea frumoasă matinee dansantă, la care a luat parte întreaga elită botoşeneană.

La ora 4 p. m. muzica militară a Bat. 8 Vînători, sub conducerea distinsului maistru Buiucă întonează frumosul vals „Cotillion Vals" cînd părechi, părechi îşi eau sborul pe luciul parchetului măreţului salon.

La ora 8 p. m. se serveşte un copios supeu, la care seria tuasturilor începe. Din numeroasa asistenţă recunosc :

Doamnele : Maior Elenne Jippa, amabilă şi distinsa amfitrioană, dr colonel Bălteanu în gris, colonel Derigauld în alb şi negru, căpitan Aspasie Jippa în negru palietat, căpitan Harhas în negru brodat, căp. Savin în negru cu alb, căp Dimitriu în beige, căpitan Linde în creme, dr. Leonescu în gris, Perieţeanu în negru cu alb, Savinescu în negru, Prapurgescu în lis de vin, Giurgea în negru, căpitan Anastasiu alb şi negru, căp. Ianiţiu în lis de vin soutaché, M. Placa în alb şi bleu pal, d-na Simionescu în negru.

Domnişoarele : Elenuţa Maior Jippa frumuseţă personificată, într'o superbă toaletă albă brodată în aur garnită cu flori naturale, Ortansa Dimitriu în bleu marin, Savinescu în lis de'vin soutache, Savinescu în alb cu aplicaţii, Perieţeanu în crême, Prapurgescu în alb, etc.

Epoletul reprezentat prin d nii : col. G Boureanu, dr. col. Bălteanu, maior C. Jippa, căpit. G. Jippa, G. Iordănescu, căpit. Anastasiu, căpit. D Harhas, căpit. Dimitriu, căpit. E. Linde, căp. Al. Grigoriu, căpit. Butunoi, căpit. Ioniţiu, dr. Leonescu, căpit. Anastasiu, căpit. dr. Savin, locotenenţii : Constantinescu, Radian, Isbăşescu, Placa, Miclescu. Sublocotenenţi : Ciuhureanu, Gall, Stavrat, Găluşcă, Balaban, Bianu.

D'Artagnant

Informaţii

❑ *Partidul conservator-democrat va ţinea trei mari întruniri publice, Dumineca viitoare, la Galaţi, Craiova şi Ploeşti.*

❑ *Am anunţat, că la direcţia generală a C. F. se studiază întroducerea unui nou tren accelerat Iaşi—Bucureşti şi viceversa, care va pleca, din ambele direcţiuni, la orele trei după prînz şi va sosi la orele 11 noaptea.*

Noua combinaţie a fost primită, în principiu, dar realizarea ei a fostamînată pe la anul, în Mai 1911.

Nici odată, cînd ie vorba de Iaşi, cei de la direcţia generală n'au fost grăbiţi.

❑ *Consiliul comunal din Iaşi, în şedinţa din 30 Ianuarie a. c., a hotărît să se aprobe ori-ce cereri ale proprietarilor de pe străzile pe cari nu s'au aşazat conducte de distribuţie de apă, şi pe cari nu s'au construit încă canale de scurgere, cari vor voi să plătească dinşii aceste lucrări, iar în schimb Comuna, nu le va pretinde taxele de apă şi de canale pînă la concurenţa sumelor, cari vor fi costat lucrările.*

❑ *Pentru cele două representaţii ale poemului* **Chantecler**, *în serile de Mercuri, 10 Martie şi Joi, 11 Martie, agenţia „Thalia", organizatoarea superbelor spectacole, a pus biletele în vînzare, cu începere de astă-zi, Mercuri.*

Reţineri nu se fac.

Preţurile locurilor : Fotoliu de orchestră Banca 1—4 lei 20. Stal I Banca 5—8 lei 15. Stal II Banca 9—12 lei 10. Stal II Banca 13—17 lei 6. Stal III Banca 18—22 lei 5. Balcon Banca I lei 7. Balcon Banca II lei 6. Balcon Banca 3 şi 4 lei 5. Galeria lei 4. Loja de 4 persone lei 75. Loja de 5 persoane lei 90. Loja de 6 persoane lei 100. Loja de Balcon lei 20.

❑ Comisia turcă ce s'a instituit pentru încheerea convenţiei comerciale cu Romînia şi-a terminat lucrările la Constantinopole. Comisia va ţine Simbătă şedinţă spre a redacta raportul ce se va înainta consiliului de miniştri.

Comisia va propune ca Turcia să ceară de la guvernul romîn oare care reduceri pentru cîteva produse ale Turciei ce se exportă în Romînia, adică pentru struguri, peşte, covoare, alune, etc.

Poarta va cere în acelaşi timp regularea chestiunei despăgubirilor pentru musulmanii cari au emigrat din Dobrogea după anexarea ei, lăsîndu-şi avutul acolo.

Se crede că această chestiune se va rezolva încă înainte de a se încheia convenţia comercială. Ambasadorul Turciei de la Bucureşti va face guvernului romîn propuneri în această privinţă.

Guvernul romîn oferise Turciei 1 milion 750 de mii lei, însă Turcia pretindea cel puţin 4 milioane.

Duminică s'a ţinut un consiliu de miniştri asupra acestei chestiuni.

❑ Duminecă se va ţinea în aula seminarului „Veniamin Costachi", a doua conferinţă a membrilor societăţei clerului din Iaşi „Mîntuitorul Hristos".

❑ Zilele acestea d. Krupenski, prefectul judeţului, va recomanda un titular pentru postul de şef de birou la serviciul judeţean al prefecturei, care se află vacant de cîte-va luni.

❑ Să ştie că pe lîngă penitenciarul central s'a înfiinţat în Septembrie a. c. din iniţiativa directorului M. Balaban, o şcoală de adulţi pentru deţinuţii cu pedepese mici. Şcoala a dat rezultate satisfăcătoare, căci toţi deţinuţii pentru trei pînă la cinci luni, au eşit din penitenciar, ştiind să scrie şi să citească.

Cursurile şcoalei sunt predate de d. grefier Antoniu.

❑ Consiliul general al judeţului se va întruni în şedinţă extraordinară, cu începere de Simbătă 20 Februarie.

❑ Camera de Comerţ a primit din toate oraşele care fac parte din circumscripţia sa, listele de persoanele care au fost numite ca experţi în toate ramurile comerţului, înaintea trîbunalelor şi celorlalte autorităţi.

❑ Eri s'a ţinut la prefectura de judeţ, licitaţie pentru darea în exploatare a mai multor păduri ale Statului. Din cauze, însă, a înfiinţărei „Casei pădurilor", s'au prezentat foarte puţini concurenţi.

❑ Pentru ca lucrările de restaurare ale bisericei Golia, să se termine cît mai curînd, s'a intervenit la comisiunea monumentelor istorice ca să prevadă în noul budget, suma necesară.

❑ De oare ce în multe rînduri s'a observat că unii cetăţeni din oraş, se căsătoresc la ţară pentru a nu plăti taxa comunală pentru dotă, se va interveni la ministerul de interne pentru a se lua măsuri.

❑ Mare parte din tinerii înscrişi pe tabela de recensemînt a secţiei I-a lipsesc de la recrutare. Toţi au fost recrutaţi pentru serviciul trupelor cu trei ani.

❑ In interpelarea sa asupra chestiei evreeşti, d. Iorga atrăsese atenţia guvernului asupra faptului, că s'a anunţat apariţia unei gazete cotidiane evreeşti.

Ziarul acesta a apărut şi ştiţi unde se află de vînzare în Iaşi ? La chioşcul d-lui Iorga, piaţa Unirei.

Les affaires....

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei a fost convocat pentru Luni la ministerul de răsboiu în vederea mutărilor şi avansărilor ce se vor face în armată.

❑ Ancheta în favoarea colonelului din Bacău care a bătut pe un maior, a fost terminită,

După toate probabilităţile afacerea va fi judecată de către consiliul de răsboi al corpului IV de armată, într'o şedinţă extraordinară din Martie.

❑ Preoţii din judeţul Botoşani se vor întruni în conferenţe culturale în zilele de 18, 19, 22, 23 şi 24 Februarie la : Mihalaşeni, Cerneşti Guliţa şi Hirlău.

In acest judeţ s'au înfiinţat în total 10 cercuri culturale preoţeşti.

❑ Foasta mănăstire Bisericani. din judeţul Neamţ, va fi prefăcută într'un sanatoriu de tuberculoşi.

In acest scop, ministerul de interne a intervenit la ministerul cultelor pentru ai ceda localul.

E probabil că chiar în primăvară să vor începe lucrările de construire a sanatorului.

❑ Trecuţii de la *Futurul* eliberează certificat de mare literat d-lui Lecca Haralamb. In baza acelui certificat d. Lecca apare „cel mai bun actor dramatic al ţărei".

Ce ţi-e şi cu certificatele de sărăcie, date de complesenţă.

❑ Simbătă seara splendidă reprezentaţie cinematografica în beneficiul societăţei „Reuniunea femeilor".

Program nou special.

❑ De la 8 Februarie şi până în prezent au fost în oraş 5 cazuri noi de febră tifoidă.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturei judeţului, să-i comunice numele tuturor funcţionarilor, precum şi al ofiţerilor de poliţie, cari sunt în acelaş timp şi ofiţeri în rezervă.

Aceasta în vederea scutirei lor de mobilizare.

❑ Ministerul instrucţiunei publice primind reclamaţiuni de la învăţători, cum că autorităţile comunale rurale continuă a-i pune să facă serviciul de strajă, a intervenit la ministerul de interne, pentru a da ordin administraţiilor rurale, ca pe viitor învăţătorii să fie scutiţi pe acest serviciu.

❑ **Focul de astă noapte.**—Astă noapte pe la orele 11 jum., un incendiu s'a declarat la moara „Raiul" din şoseaua Trei Calici.

In curtea morei se afla un grajd, în care erau zece cai, ai lui Samsa Herşcu, din mahalaua Broscăriei, care-i pusese acolo pînă a doua zi, cînd urma să ridice de acolo cu cotiugarele nişte saci cu făină.

Dîndu-se de ştire autorităţilor, au sosit la faţa locului d-l comisar Argintoianu, de la secţia III a, care era de rond, Dan, comandantul serjenţilor etc.

In acelaş timp sosiră şi pompierii din postul Nicolina, care dădură ajutoare, reuşind să salveze trei cai, opt însă au ars.

Din cercetările făcute, nu s'a putut stabili cauza focului. Păzitorul de noapte Herşcu Kohn, fiind întrebat a declarat că nu ştie nimic, de oarece Samsa Herşcu încuiase caii în grajd şi plecase, aşa că în grajd nu rămăsese nimeni Probabil că dînsul a aruncat o ţigară aprinsă, de la care a luat naştere incendiul.

❑ D. Ioan Savu, absolvent al şcoalei superioare de arte şi meserii din Iaşi, a fost numit ajutor tîmplar la şcoala inferioară de meserii din Roman în locul d-lui Lupescu, înaintat ca maistru la şcoala de meserii din Brăila.

❑ Inamorat de opera sa, prinţul sculptor Pygmalion, imploră Venerei ca marmora—statua Galateei—să devie însufleţită. Şi rugămintea sculptorului ciprian, tot atît de înflăcărată ca şi dragostea lui, este ascultată de zeiţă şi marmora devine caldă, însufleţită. Această frumoasă legendă mitologică, special înscenată pentru cinematograf este splendid interpretată de Albert Lambert, luceafărul comediei franceze şi de alţi artişti ai acestui teatru şi se reprezintă mîneseară Joi la teatrul cinematografic din sala Circului Sidoli.

Noul program este unul din cele mai frumoase şi bogate din această stagiune şi mai cuprinde între altele : malurile Rinului de la Colonia la Bingen, feericele poziţiuni, splendidele castele, fermecătoarele vile, încîntătoarele privelişti ale malurilor fantasticului fluviu apar exact înaintea noastră, redate de cinematograf în cele mai mici detalii.

Frumoase vederi din Holanda—Pescuirea scrumbiilor la Boulogne—multe comedii nostime şi pline de haz, precum : Vă rog arestaţi-mă, alegerea unei soacre — Toane şi capricii, înfrumuseţează mai mult noul program care începe Joi 18 Februarie a c. în sala Circului Sidoli.

Simbătă şi Duminecă se intercalează sujete noue în program, atît la matineuri cît şi la reprezentaţiile serale.

DIVERSE

— D. A. Zdrobici, directorul prefecturei poliţiei a plecat aseară în Capitală.

— La institutul antirabic s'a adus pe femeea Maranda Sviaf, din Valea Seacă jud. Suceava, fiind muşcată de un cîine turbat.

— In ziua de 11 Marte se va ţinea la primăria din Tg. Frumos, o nouă licitaţie pentru darea în antrepriză a transportului expediţiei postale şi de călători între Hirlău şi Tg Frumos şi vici-versa.

—Pe ziua de 17 Februarie tînărul I. Culianu a fost numit copist la secreariatul primăriei.

CEA MAI RATIONALA DE
CURA Unt de Peşte pentru copii şi adulţi
e constatat, numai aceea cu
Unt de Peşte Iodoferat simplu şi
Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra : **Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum şi un excelent tonic la **reconvalescenţi siliitici.** Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** şi un **tonic prin excelenţă** în perioada creşterei copiilor, în **stările limfatice** şi a **stadiului puberităţei şi persoane sleite prin surmenaj.**
— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURŢEI REGALE"*, **IAŞI** — **Pentru BUCUREŞTI :** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borş.**

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs —

Ultime informaţii

❑ *Procurorul general lucrează la raportul către ministru, privitor la ancheta, sistem discret, pe care a făcut-o, în cursul săptămînei trecute, în bună înţ legere cu prefectul de Tutova, contra preşedintelui tribunalului de acolo.*

❑ *Afacerea privitoare la torturarea unui negutitor de către şeful siguranţei publice a fost remisă procurorului general, care va avea să se pronunţe, dacă este loc de urmărire.*

❑ *D. Al. Marghiloman, în discursul seu de la Cameră asupra contenciosului, a recunoscut, în totul, utilitatea acestei instituţiuni.*

D. Saita, oratorul liberal, a ţinut să apere guvernul şi să amintească, că d. A. A. Badareu, înainte de a fi ajuns ministru al justiţiei, a fost profesor de limba franceză.

Iată cine combate şi cum combate!

❑ *O a patra judecătorie de ocol va fi înfiinţată în Iaşi, cu începere de la 1 Aprilie c.*

Ea va fi mixtă şi va putea judeca afaceri urbane şi rurale.

❑ *Testamentul lui Carada va fi deschis peste opt zile. Toată averea sa o lasă celor patru surori ale sale.*

Evaluarea averei lui Carada, aşa cum o fac ziarele, este enorm de exagerată.

Principala avere constă în 187 acţiuni ale Băncei, adică 740,000 lei; casa din Bucureşti, o moşioară în Vălcea şi acţiuni de 25,000 lei ale fabricei Letea.

❑ *In judeţele Suceava şi Neamţ a nins astă-zi dimineaţă. Zăpada s-a topit repede.*

❑ D. N. Căpităneanu, cenzor al Băncei Naţionale, a sosit astă-zi în Iaşi, în inspecţie, venind de la Dorohoi.

❑ D-l Octav Erbiceanu a fost recomandat ieri, de consiliul facultăţei de litere, suplinitor al catedrei de arheologie de la Facultatea din Iaşi, în locul regretatului Teohari Antonescu.

❑ Toate facultăţile au fost invitate să trimeată numele profesorilor univezsitari din Iaşi, cari sunt ofiţeri sau grade inferioare în rezervă.

❑ Alegerea preşidintelui şi comitetului societăţii în medicină din Iaşi, efectuată septămîna trecută, a fost casată astăzi de rector.

❑ Vineri, 19 Februarie, profesorii şcoalei Normale „Vasile Lupu" se vor întruni în conferinţa didactică, în unul din saloanele Cercului didactic. Se va discuta asupra excursiilor ce au a se face în lunie prin Bucovina.

❑ Pe ziua de azi s'au înregistrat la serviciul sanitar cinci cazuri de anghină difterică, toate din dispărţirea III a. Bolnavii au fost duşi la pavilionul de izolare de la spitalul Paşcanu.

❑ D nei Paulina Petrea, învăţătoare la şcoala din Bivolari, i s'a acordat un concediu de 40 de zile, cu începere de la 15 Februarie.

❑ Următorii notari din jud. Iaşi, au reuşit la examenal de notari, ca preparaţi în particular, la şcoala de notari din Tg.-Neamţ: V. C. Mardare, Alexandru Fumu, Clement Budescu şi Alexandru Tataru.

❑ In judeţul Iaşi sunt în prezent şapte cazuri de turbare la vite.

S'au luat severe măsuri de exterminarea vitelor atinse de această epizootie.

❑ Ministerul de războ a trimis o circulară depozitului de recrutare şi mobilizare prin care cere ca să pună în vedere tuturor veteranilor să nu-şi mai adreseze cererile lor cu privire la împroprietărire către ministerul de războ, căci el nu are nici o cădere în această privinţă, ci ele să fie adresate direct ministerului de domenii.

❑ Ministerul de interne a comunicat prefecturei judeţului, că a încuviinţat a se face vînătoare pe moşia Cristeşti Ţuţora, pentru a se distruge epurii de casă, cari îmulţindu-se peste măsură, au devenit dăunători sămănăturilor de pe acea moşie.

❑ Şcoala din comuna Popeşti, care acum cît-va timp a fost nimicită de un incendiu, fiind asigurată la „Cassa Ministerului", prefectura judeţului a fost însărcinată să delege pe inginerul judeţului, ca să meargă la faţa locului şi să evalueze pagubele şi tot odată să constate în persoană, cauzele care au provocat incendiul.

❑ La societatea medicilor şi farmaciştilor din Iaşi se cercetează o afacere scandaloasă: un medic veterinar jucînd cărţile cu un farmacist a luut acestuia banii de pe masă şi l'a şi pălmuit.

Credem că ancheta, dacă va constata dreptatea celor afirmate de farmacist, va scuti societatea de prezenţă acelui medic veterinar.

❑ Din partea multor învăţători, cari se prezintă la examenul de înaintare pe loc primim tînguire că una din comisii, unde e preşedinte d. P. Fîntânariu, iar membrii d-nii P. Bogdan şi Bude, nefiind nici un profesor de pedagogie, nu sînt bine apreciaţi la lecţiile lor practice.

Luăm act de aceasta.

❑ **Cel mai desăvîrşit regal artistic al stagiunei curente îl va oferi seara de 25 Februarie: concertul Hubermann.**

❑ **De ale meseriaşilor.** — Ministrul industriei a trimis camerei de meserii proiectul de lege al contractului muncii, pentru a fi studiat.

— Secretarul inspector al Camerei, va pleca mîine la Roman pentru a ancheta reclamaţiunea făcută de membrii corporaţiei din acel oraş, contra personalului acelei corporaţii.

— Ministerul industriei a respins recursul făcut de comisarul guvernului de pe lîngă corporaţia „Progresul", contra sentinţei camerei de meserii, prin care s'a scutit pe meseriaşii Danoeur şi Streit de amenda de 100 lei la care au fost condamnaţi de comisia de arbitri a corporaţiei, pentru nerespectarea regulamentului corporaţiei, relativ la repausul duminical.

— In cursul săptămîniei viitoare, camera va fi convocată, spre a studia proiectul contractului de muncă.

— Camera de Meserii a cerut corporaţiei din Buhuşi, cu pe viitor să ia măsuri ca şi lucrătorii să fie reprezentaţi în comitetul acelei corporaţei, nu numai patronii.

— Ministerul instrucţiunei publice pentru a plasa pe absolvenţii şcoalei superioare de meserii de la Cîmpu-Lung, a cerut camerei să i comunice o listă de toate atelierele din Iaşi.

❑ **Din Hîrlău.** —Comitetul pentru rîdicarea unui monument în amintirea eroilor căzuţi în răsboiul pentru independenţă, a organizat în seara de 13 Februarie, un bal pentru sporirea fondului

Balul a avut un succes desăvîrşit. Din numeroasa asistenţă am remarcat: d nele E. Totoescu, dr. Şipoteanu, Iosefsohn (Maxut), Ionescu, Tăutu, ing. Georgescu, Aristide, Zmeu, Şerban, Anghelescu, Frank, Pamparău, Fedeleş, Mihailescu, Ulmann, Lascar, Costăchescu, d-na şi d. Gaspar, d na şi d Călinescu, d-na şi d. Moşcovici, d na şi d. Paraschiv, d-na şi d. Lazar, d-na şi d. Dimitriu, d-na Binder, d-na şi d. Brecher, d-na Zelicovici, d-na Zelingher, d-na şi d. Săvulescu, d. Dobjanschi, d. Ernest Ţaţomir, sculptor, Voinescu, cotrolor, dr. Agapi, P. Nedelschi, dr. Grigoriu, M. Ţaţomir, Cristescu, Romanescu, Gheorghiu, Manoliu, Hatman, Ţibuleac, d-rele Iliescu, Călinescu, Viorica Gheţu, surorile Gheorghiu, Grigorescu, Paraschiv, Bacalu, Pamparău, Popescu, Vasiliu, etc.

S'a încasat 1265 lei 65 bani, din care scăzîndu-se 564 lei 15 bani cheltuelile, a rămas 701 lei şi 50 bani

❑ Publicînd ieri o inserţie semnată de d. Vasilescu Anton Constantin, s'a omis a se pune în josul articolului, că redacţia n'are nici o răspundere pentru cele publicate sub rubrica Inserţii, ele privind exclusiv, conform principiului, pe autorii lor.

❑ Pentru Marţi, 23 Februarie, d. dr. Pand. Zosin va vorbi la cercul didactic, despre: „Inţelesul şi evoluţia psihiatriei".

Intrunirea are loc de la orele 8 jum. în jos.

❑ Mîine va fi chemată la examen seria a V-a a învăţătorilor din circumscripţia Iaşi, înscrişi la examenul de înaintare pe loc.

După toate probabilităţile examennl se va sfîrşi pe la 10 Martie.

❑ Direcţia generală a C. F. R. a făcut cunoscut inspecţiei de mişcare Iaşi, că staţia Dorobanţu, de pe linia Bucureşti-Constanţa, este autorizată a face serviciul de telegraf privat şi de stat.

❑ Duminică 21 Februarie va avea loc la Teatrul Naţional primul concert filarmonic al orchestrei conservatorului, sub conducerea d-lui At. Teodorini.

Iată programul concertului:

Beethoven: Uvertura „Coriolan" executată de Orchestră.

Haydn: Simfonia No. 5 (remajor).

a) Adagio, b) Allegro assai, c) Largo Cantabile, d) Menuetto, e) Finale (Presto ma non troppo) executate de Orchestră.

Grieg: Două melodii Elegiace:

a) Herzwunden şi b) Lezter Früling, executate de orchestră cu instrumente de coarde.

Flechtenmacher: Uvertură Naţională Romînă executată de Orchestră.

❑ **De la Consiliul de Războiu.** — In şedinţa de azi dimineaţă, consiliul a judecat şi condamnat la cîte şase luni şi un an, pe următorii soldaţi: Gheorghe Cernescu, din regimentul 15 Rezboieni, pentru furt; Vasile Moraru, din reg. 27 Bacău, pentru furt de obiecte ale militarilor; Dumitru Macovei, din reg. 16 Suceava, pentru furt, tîlhărie şi crimă săvîrşită dar neisbutită; Strîmbuleanu Grigore, din reg. 2 roşiori, pentru falş în acte publice şi Gheorghe Şerpoi, din reg. 8 Dragoş No. 29, pentru furt şi tîlhărie.

❑ D. Medic veterinar Dimitrie Alexandrescu a fost numit inspector veterinat în locul decedatului Grigorie Drăghicescu.

❑ Consiliul comunal va fi convocat în cursul săptămînei viitoare.

❑ Examenul de definitivat al institutorilor şi învăţătorilor va începe la 1 Martie.

Din judeţul nostru sunt înscrişi la acest examen 12 institutori şi învăţători.

❑ Printre profesorii liceului naţional a produs o vie impresie faptul că intervenţia direcţiunei acelui liceu făcută la minister, pentru a se scuti profesorii care nu şi-au trecut lecţiile în condică, de amenzile fixate, n'a ajuns la minister ci s'a rătăcit prin... birouri şi n'a putut ajunge la destinaţie.

❑ **Universitare.**—Vineri 19 Februarie, orele 10 dimineaţă, la cursul d lui profesor P. Negulescu, M. Rădulescu—va dezvolta—conferinţa sa, „De la Kant la Fichte" şi, filosofia lui Fichte din punct de vedere al derivărei categoriilor. Toţi studenţi de la filosofie sunt obligaţi să asiste—pentru a se face critica conferinţei.

— Comisiunea însărcinată cu cercetarea lucrărilor d-lui Drouhet, candidatul la catedra de limba şi literatura franceză compusă din d-nii A. D. Xenopol, A. Philippide şi I. Găvănescul, —a terminat eri raportul asupra lucrărilor candidatului. Consiliul va fi convocat probabil pentru Vineri, spre a se pronunţa asupra acestei catedre.

— Senatul şi consiliul facultăţei de ştiinţi au fost convocate pentru mîine seară, 18 Februarie oracinci. La ordinea zilei: raportulul comisiei relativ la catedra de Astronomie şi Geodezie de la facultatea din Iaşi; 2) raportul comisiei relativ la catedra de Geometrie analitică.

— Senatul universitar, în şedinţa sa de mîine, se va ocupa de următoarele chestiuni: cererea facultăţei de litere pentru prevederea în budget încă a unei catedre de filosofie; 2) raportul consiliului aceleiaşi facultăţi privitor la cererea d lui profesor Dossios de a ţinea un curs liber de literatură elină; 3) cererea d-rei Harnagea de a se interveni la Fundaţia „Carol I" pentru prelungirea termenului bursei acordat d-rei.

— Lucrările d-lor d-ri Al. Suţu şi Al. Obregia candidaţi la catedra de psihiatrie de la facultatea din Bucureşti, au fost înaintate senatului universităţei din Iaşi.

— Tot mîine se va întruni Senatul şi consiliul facultăţei de litere spre a se ocupa de raportul comisiei privitor la recomandarea d lui Charles Drouhet la catedra de limba şi literatura franceză de la facultatea din Iaşi.

— Consiliul profesoral al facultăţei de drept se va întruni mîine, Joui, ora 5 p. m. spre a se pronunţa asupra rezultatelor examenelor din sesiuunea Ianuarie.

❑ Ministerul instrucţiunii publice, hotărînd să construiască în cîte-va comuni din ţară, şcoli primare tip urban, cu patru clase, se va construi o asemenea şcoală şi într'o comună din judeţul Iaşi.

Judiciare.—D. Gr. N. Suţu, magistrat în Iaşi, a intentat acţiune pentru revandicarea moşiei Ştefăneşti, din judeţul Botoşani, foastă proprietate a prinţului Mavrocordato, iar acum a societăţei „Naţionala".

Acţiunea a fost intentată la tribunalul Botoşani, care o va judeca la 19 Maiu.

— Domnii avocaţi C. M. Miclescu şi I. I. Motăş, nemulţumiţi cu onorariile ce le-au fost acordate de tribunal, ca experţi în falimentul Rabinovici, au declarat apel.

— Moritz S Rosenberg, din Piatra. a fost condemnat la un an închisoare pentru bancrută simplă şi frauduloasă, Afacerea se va judeca în apel.

— Curtea secţia II-a a respins ieri apelurile lui Franz şi Mariei Panik, cari au fost condemnaţi la 6 şi 4 luni închisoare pentru aţîţare la revoltă.

A respins d'aseminea şi apelul lui V. Climescu, fost archivar de judecătorie, care a fost condemnat la o lună închisoare pentru sustragere de acte publice.

— Astăzi se pledează la secţia II a a Curţei, importantul proces Sturdza-Verona, despre care am vorbit ieri.

Primul pledează avocatul Otnescu, pentru apelantul Verona.

❑ **O representaţie extra ordinară.**—*In beneficiul lui Mircea Pella va avea loc Sămbătă, 27 c., o representaţie cu adevărat extra-ordinară. Se vor da două piese ne mai jucate în Iaşi:* In cuşca leilor *şi* Romeo şi Julietta la Mizil, *de G. Ranetti.*

Pella va reuşi, prin beneficiul seu, să transforme monotonia în veselie turbată.

❑ **Expoziţia Sanielevici.**—*Inregistrăm cu plăcere, buna impresie şi admiraţie ce a stîrnit'o printre cunoscătorii şi amatorii de artă expoziţia de pictură a d-lui Sanielevici.*

Această expoziţie a avut un foarte mare număr de vizitatori şi mai multe tablouri au fost vîndute.

Indemnăm publicul ieşan de a frecventa frumoasa expoziţie ştiind, că prin aceasta încurajează arta adevărată şi frumoasă.

❑ La începutul lunei Martie I. P. S, S. Mitropolitul Pimen Georgescu va convoca pe protoereii din Eparhia sa pentru a se consfătui asupra mai multor chestiuni administrative.

† **I. G. Stravolca.**—*După îndelungate suferinţi s'a stins din viaţă, astăzi la amiază, d. I. G. Stravolca, profesor de fizică moleculară, acustică şi optică, la facultatea de ştiinţi din Iaşi şi directorul seminarului pedagogic.*

La catedra de la facultate, regretatul fusese numit la 20 Decembrie 1879, iar director al seminarului pedagogic acum un an.

Stravolca, doctor în ştiinţele matematice şi fizice de la facultatea din Liège, era şi profesor de fizică medicală la facultatea de medicină.

In politică era liberal.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 17 Fevruarie

Asupra alegerei Primarului

Bucureşti. — Neînţălegerile asupra alegerei de primar în locul d-lui Vintilă Brătianu, care demisionează pentru a fi ales director al Băncei Naţionale,—continuă.

O constătuire a avut loc azi dimineaţă şi s'a hotărît înlăturarea alegerei d-lui Costescu-Comăneanu. Se spune că d. Procopie Demetrescu ar avea mai multe şanse pentru a fi ales primar.

O grevă

Piatra-N. — Lucrătorii de la fabrica „Moldova", în număr de 80, s'au pus în grevă, cerînd sporirea salarului şi alte avantaje.

CAMERA

Bucureşti.—D. I. Th. Florescu vorbeşte în continuare la discuţia proectului contra contenciosului.

Vorbeşte apoi d. Em. Culoglu.

SENATUL

Bucureşti.—Generalul Crăiniceanu depune două proecte asupra reorganizărei armatei şi asupra avansărilor din armată.

Adunările clericale

Londra.—Cu ocaziunea convocărei adunărilor clericale, Regele a primit pe arhiepiscopii de Canterbury şi de Jork, precum şi mai mulţi membri ai ambelor camere. Respunzînd alocaţiunilor acestora, regele a declarat că se bucură văzînd că se recunosc silinţele ce a depus peutru menţinerea păcii universale.

Regele este încredinţat că progresul acestei influenţe provine din doctrina creştină asupra sufletelor acestei influenţe.

Festival pentru Maiorescu

Cernăuţi.—Eri a avut loc în sala societăţei „Armonia", un festival, organide societatea pentru cultura romînească, în onoarea d-lui Titu Maiorescu.

D. prof dr. Sextiliu Puşcariu a ţinut o cuvîntare, relevînd meritele lui Maiorescu.

A vorbit apoi studentul Stefanelli' car a relevat operile lui Maiorescu.

S'a expediat apoi la Bucureşti o telegramă de felicitare d-lui Maiorescu.

Regele Serbiei la Petersburg

Petersburg. — „Agenţia Westnik" anunţă că sosirea Regelui Serbiei este aşteptată aci între 21 şi 27 Martie.

Starea d rului Lueger

Viena.—Buletinul de astă-seară asupra stării d-rului Lueger arată pulsul regulat, respiraţiunea normală, hrănirea imposibilă. Starea forţelor normale. La oarele 10 seara, medicii au constatat o iritaţiune a intestinelor, provocată de hrănirea prin clisme, bolnavul refuzînd hrănirea pe calea naturală. Nimic nu este de temut pentru astă-noapte.

Ministrul Romîniei a luat informaţiuni despre starea bolnavului, în numele Regelui.

Duma

Petersburg.—Comisiunea apărării naţionale a Dumei, a decis întărirea artileriei cu tunuri de cîmp şi întroducerea urgentă a maşinelor de cel mai nou sistem, în uzinele de tunuri.

Comisiunea a mai decis escluderea evreilor de la fregventarea cursurilor academice militare de medicină.

Escadra Austro-Ungară

Antivari. — Escadra Austro-Ungară, comandată de contra-amiralul Hans, a sosit azi dimineaţă. Ministrul Austro-Ungariei, misiunea specială, autorităţile muntenegrene militare şi civile s'au dus pe bordul vasului amiral, pentru a saluta escadra. Contra amiralul şi ofiţerii escadrei au fost aclamaţi de popor. Portul este decorat. La amiază au plecat la Cetinge: Seara înălţimile porului au fost iluminate.

Grav accident de automobil

Bordeaux.—Fostul ministru al Argentinei, Carlos Machivitz, mergînd de la Biaritz la Bordeaux, a fost ucis în urma unui accident de automobil. Soţia sa a avut o claviculă ruptă.

Pentru inundaţii din Paris

Paris.—Camera a adoptat proiectul prin care se aprobă împrumutul de 100 milioane, contractat pe cinci ani fără interese, de către banca Franţei, în favoarea inundaţilor.

Mare incendiu

Constantinopol.—Noaptea trecută, palatul de justiţie din Adana a fost prefăcut în cenuşă. S'a deschis anchetă.

Inundaţii la Amsterdam

Amsterdam.—Creşterea apelor continuă de eri seara. Localităţile situate pe malurile Meusei, sunt în primejdie. Situaţia este foarte critică. Muncitorii au încetat lucrul de oare-ce uzinele şi fabricele sunt ameninţate. Mai multe sute de case sunt înecate.

Natalia Manoilescu mamă, Lucia, Mircea, Mihai şi Grigore fraţi; Maria Rozan bunică; Econom Pavel Manoilescu moş şi familiile Manoilescu, Bădăreu, Ilie Mitescu, Cordaş şi Teodoru au durerea a vă face cunoscut încetarea din viaţă a iubitului lor

†

Ionel C. Manoilescu

în vrîstă de 25 ani

decedat după o lungă şi grea suferinţă în ziua de 17 Februarie a. c., ora 7 dimineaţă şi vă roagă să bine voiţi a lua parte la ceremonia înmormîntărei care va avea loc Vineri 19 Februarie a. c., orele 3 p. m. la Cimitirul „Eternitatea", unde se află depus corpul.

BANCA AGRICOLĂ BUCUREŞTI

Adunare Generală Ordinară pentru Anul 1909

Convocare

In basa art. 38, 41, 42 şi 43 din statute d-nii acţionari ai Băncei Agricole sunt convocaţi în adunare generală ordinară în ziua de Duminică 7 | 20 Martie 1910 ora 9 jum. dimineaţa în salonul de sus al Băilor Eforiei.

Pentru a lua parte la această adunare D-nii acţionari trebue să depună acţiunile lor până la 1 | 14 Martie 1910, ora 6 după amiază.

In Bucureşti. La sediul Băncei Agricole Palatul Dacia România, str. Lipscani No. 1.

In Judeţe. La sucursalele şi agenţiile Băncei Agricole. Persoanele cari au acţiunile lor în depozit liber sau în garanţie la Casa de Depuneri şi Consemnaţiuni, sau la alte autorităţi sau Casse publice, vor putea depune în locul acţiunilor recipisele sau adeverinţele casselor respective.

Vor fi admişi de asemeni a lua parte la adunare, D-nii acţionari cari vor avea depuse în păstrare sau în gagiu acţiunile lor la Banca Naţională sau la alte casse de Bancă particulare din ţară sau străinătate pe baza adeveverinţelor ziselo Casse de Bancă.

După 1 | 14 Martie 1910 nu se mai primeşte nici o depunere conform art. 47 din statute, 10 acţiuni dau dreptul la un vot; numărul voturilor este nelimitat.

1910 Februarie.

Consiliul de Administraţiune

Se caută un tînăr pentru un post de Comptabil la un mare magasin de aci.

Ofertele se vor adresa la administraţia „Opiniei" sub iniţialele S C.

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr.50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

4420 **NEVRALGIELE**
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL
MAGASIN DE FERARIE
Str, de Sus 138

A SOSIT :

100 vagoane Kocks de Silesia
Antracit englezesc
Sobe originale GONDI şi
SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA
APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinterie —

De vinzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.
Comenzile de en gros sunt a se adresa : Domnului
I. DAVIDESCU
Tecuci

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet
— O MAGAZIE —
compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49.
Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

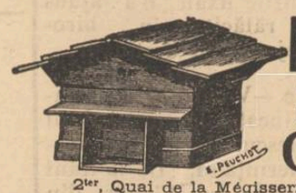

RUCHE
à Cadres mobiles
Prix : 20f
Gariel
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI
In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.
LA 9 ORE jum. seara
CINEMATOGRAFUL
Pathé Frères -- Paris
Program complect nou
Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.
Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :
Sujete noue
Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.
In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.
Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"
(ANKER)
Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente
în VIENA fondată în anul 1858
Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908
PESTE 188 MILIOANE LEI
Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia
LEI 6,547,500
Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.
S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contrastatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie
să cumpere bilete numai la de
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI
Debit oficial al Loteriei Statului
Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa 4-a Loteriei VII
s'au pus în vânzare
Tragerea la
26 şi 27 Februarie 1910
Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de
Lei 90,000 lei
Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua si Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi
Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executate de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.- No 947- Vineri 19 Februarie 1910

Discuția Contenciosului

Guvernul dă discuției Contenciosului la Cameră, o largă desvoltare. Au vorbit pînă acum din partea majorității liberale d-nii Chiroulescu, Saita și Culoglu—din partea junimiștilor d. Al. Marghiloman, iar din partea conservatorilor-democrați d-nii Păltineanu și Florescu. Și cu toate acestea, discuția nu este nici la mijlocul ei. Trebue să mai vorbească de la guvernamentali, cel puțin, d. Porumbaru, raportorul proectului și d. Stelian, ministrul de justiție și autorul proectului; de asemeni șeful junimiștilor, d. Carp, pentru a face mult așteptata declarație cu privire la soarta acestei legi, cînd într'un viitor oare-care, d-sa ar avea guvernul—vorbă să fie —; și în fine, d-nii N. Fleva și Take Ionescu, ale căror discursuri sunt așteptate cu o mare nerăbdare de către țară, prin importanța declarațiunilor, ce mai cu seamă șeful nostru va face pentru reînființarea, extinderea și îngrădirea Contenciosului.

Discuțiunea aceasta lungă, pe care guvernul o îngădue Camerei, este încă o fățărnicie liberală. Sub aparența de a se face cît mai multă lumină și a se convinge majoritățile parlamentare de utilitatea proectului, guvernul nu-și ascunde de cît hotărîrea sa fermă de a desființa această instituție judecătorească, care asigură în mod desăvîrșit legalitatea și dreptatea cetățenească față de puterea administrativă.

Majoritățile sunt de mult convinse, sau învinse. Cuvîntul primului-ministru rostit în Cameră, înainte de a începe discuția generală asupra proectului, a hotărît soarta Contenciosului. D. Ionel Brătianu a făcut din reforma aceasta o chestie de ambiție politică, o chestie de demnitate pentru partidul seu.

Se înțelege dar, că majoritățile, au priceput ordinul șefului: trebue să voteze proectul, alt-fel rastoarnă guvernul. Apoi, se poate întîmpla această nebunie din partea inconștientelor majorități parlamentare brătieniste? Este posibil acest act de împotrivire, care ar scurta cu cîte-va luni viața guvernului, tocmai în ajunul începerei noului an budgetar 1910—1911? Liberalii nu părăsesc nici odată cu ușurință puterea, și mai ales după voia lor. Un singur caz avem de retragere pornită de la ei, cînd cu greva parlamentrră din 1904. Dar atunci se urmărea distrugerea autorității politice în partid a d-lui Sturdza și se prepara șefia d-lui Ionel Brătianu, lucru ce n'a întîrziat a veni cu reluarea puterei de către ei, chiar în cursul primului an de guvernare, anume în Decembrie 1907!

Prin urmare, dacă votarea proectului d-lui Stelian—susținut astă-zi de guvern și de întregul partid liberal, este stabilită de mai înainte, la ce bun cuvintările deputaților majorității? Ar fi fost suficient, ca după cuvintele introductive și definitive ale șefului liberal, să vorbească reprezentanții opoziției—și apoi să se pună la vot legea—spre a se putea trece cu ea la Senat, iar Cameră să iee în discuție budgetele cu a căror votare este în întîrziere.

Dar poate ni se va obiecta: discuția în parlament nu se face pentru majorități, cari în fața ordinului șefului, sunt convinse de ce au să facă, —discuția se face pentru țară, ca cetățenii să fie și ei convinși de marea utilitate a suprimărei Contenciosului.

Să ne dea voe guvernul brătienist să-i spunem, că pentru țară discuția din Cameră, nu are astă-zi nici o importanță și nu va servi la nimic.

Țara a luat cunoștință din vreme de spiritul reacționar și despotic al reformei generoșilor, și a condamnat'o de mai înainte, prin meetingurile ce s'au ținut de partidul conservator-democrat în Capitală, cu delegați din toate județele. Iar întrunirile ce au urmat apoi la Iași și Brăila și ce vor mai urma în cursul acestor 2 săptămîni în celelalte orașe, vor confirma și mai mult această condamnare.

Țara s'a rostit cu energie împotriva proiectului și'l consideră ca un mizerabil atentat la cea mai sfîntă libertate a ei:—și anume, la libertatea de a se cere și obține justiția pentru abuzurile puterei executive.

Țara a declarat în mod categoric, că instituția contenciosului este un scump patrimoniu al ei, pe care nu'l îngăduie cu nici un preț să-i fie răpit, fără a-i răpi prin aceasta dreptul la legalitate și dreptate.

Discuția pe care partidul conservator-democrat, a făcut-o în afară de parlament, pentru țară și față de țară, iată singura discuție care interesează opinia noastră publică. La această discuție invităm noi pe liberali, dacă le dă mîna; discuție contradictorie, pentru a se vedea, dacă majoritatea cetățenilor sunt sau nu pentru distrugerea Contenciosului.

Mai mult încă, fiind vorba de o lege care interesează pe toți cetățenii, căci arbitrariul administrativ poate atinge ori-ce clasă socială, noi invităm pe liberali la un referendum, ca să putem cunoaște în mod sigur sentimentele tutulor categoriilor de cetățeni față de reforma brătienistă.

Dar, este inutil să facem asemenea propuneri, unui guvern eșit de multă vreme din legalitate, și pe care numai ambiția și dorința de procopseală 'l cramponează de putere.

Cu un asemenea guvern, se dă luptă pe față, de răsturnare, de alungare de la putere; cu el nu se discută—ci se luptă. Acest lucru l'a înțeles opoziția conservatoare-democrată—și începutul campaniei ce duce acum în țară, invedereazā ferma ei hotărîre de a'l răsturna.

Și 'l va răsturna—și cît de curînd.

Vespasian I. Pella

Cealaltă extremă

Intr'o lucrare în scris, pe care profesorul de istorie de la școala de aplicație din Iași, o dăduse acum vre-o două săptămîni elevilor clasei a VI, unul din ei, Albert Schreiber, se pronunță hotărît, în tema asupra dietei de la Worms, contra regalității și bisericei.

D. Albert Schreiber, al cărui act de naștere trebueste căutat, în registrul stărei civile, cu 15 ani în urmă, se declarase așa dar, ca preferind forma republicană celei monarhice și liberul cugetbisericei.

Pedagogia cea veche, premergătoare sistemului circulară, sistemului conferință și tuturor celorlalte inovații scolastice, avea o rețetă casnică foarte practică pentru cazuri a la Schreiber; profesorul chema pe elev în cancelarie, îl alinta de urechi, îl punea să presoare fasole sau popușoi pe jos, îl așeza cu genunchii d'asupra lor, îl poftea în carceră, cumul de pedepse potrivite cu vrîsta elevului, la înălțimea justă a mentalității lui în formare.

Iar de frica urechilor sale, de rușinea statului în genunchi și a carcerei în zi de Duminică—elevul amîna publicarea ideilor sale în materie nepotrivită pentru el.

Vremea vechie a obosit călătorind. Vremea nouă a adus cu ea, pentru școală o pedagogie nouă, care mai ales cînd este aplicată de-a îndoaselea, te face să sughiți după obiceiurile din bătrîni, după vremea vechie.

Albert Schreiber, de 15 ani, elev în clasa VI, care dorește să aibă un president de republică, fiind și un adversar hotărît al religiei, așa dar un republican și un ateist—Albert Schreiber a fost judecat de conferința școlară, care convinsă de gravitatea tezei sale, de pericolul ideilor sale, a opinat pentru exluderea sa, pentru totdeauna, din toate școalele țărei: a opinat dar, pentru maximul pedepsei posibile care, potrivit unui paragraf, ia pedepsitului dreptul de a depune examen și în particular, adică îl constrînge să nu mai învețe carte.

Litera rece a legei, dînsa chiar achită de pedeapsă pacatele comise din naivitate sau din nevinovăție. In cazul special, însă, suntem în fața unui caz, în care naivitatea este pedepsită și chiar cu maximul pedepsei.

Dacă în contra regalității și în contra bisericei ar fi scris un candidat la concursul pentru o catedră universitară dacă un student major, s'ar fi pronunțat la examen în felul elevului, aceste idei ale lor n'ar fi avut nici o sancțiune.

N'avem noi profesori antidinastici? Nu există, la noi în Iași, polemică publică, între profesori, privitoare la dumnezeire și la liber pansism?

Elevul Schreiber trăiește în acest oraș al polemicilor religioase, al cursurilor universitare incendiare, al certelor publice între profesori.

Toate se petrec în plină libertate: alți elevi au libertatea să fluere în piață pe oamenii politici, să inundeze întrunirile publice, să dee spectacole cinematografice „în folosul unei familii sărace"—toate fapte reprobabile, cari se perpetuiază fiind că sunt tolerate, fiind-că nu sunt pedepsite.

Iar un elev care, la o vrîstă în care mintea adevărată începe să dee muguri, în plină primă-vară a copilăriei—are naivitatea să aștearnă pe hîrtie sentințe privitoare la stat și la biserică—asemenea elev este dat afară din toate școalele, pentru vecie, este declarat nedemn să învețe carte.

Ast-fel, se cade din extrema unei anarhii în extrema altei anarhii.

CATE VA NOTE

Drama domnului Diamandi.

D. George Diamandi, deputat din majoritate și malcontent furios, are o mulțime de talente: ie orator — mai ales cînd tace; ie antisemit — în corespondență cu: „un evreu", „un evreu intelectual", „un intelectual evreu"; ie propagandist: scoate în favor de public, fără nici o rușine, revista „Democrația Romînă".

Iată-l și autor dramatic romîn. In versuri sau în proză—nu știm—în cîte acte—iarăși nu știm—d. Diamandi a confecționat o operetă dramatică cu titlul „Tot înainte".

Confecționarea operetei d-lui Diamandi potrivindu-se, la timp, cu ființa liberalilor la putere, era natural ca autorul să nu fi dat piesa nici lui Grigoriu, nici Vampirului Leonescu, nici lui Lică Teodorescu, ci, firește, Teatrului Național din București, care, primindu-și subvenția de la guvern, este dator să dee chiar preferință operetelor făptuite de deputați din majoritate.

Dacă autorul ar fi dat piesa lui Grigoriu, ziarele opoziției ar fi avut motiv să strige: „d. deputat Diamandi face serioasă desidență guvernului: în loc să se fi adresat teatrului subvenționat de guvern, s'a adresat cu opereta sa, unui teatru privat".

Și, că să nu se întîmple aceasta, autorul s'a adresat d-lui Pompiliu Eliad. Acesta, de gentileță, i primise supra producția literară, dîndu-se rolurile la împărțit și, lucrul dracului, repetiția în loc să meargă, potrivit titlului, „tot înainte", merge nazat, asemenea cailor năravași.

Autorul, între acestea, se deprinsese cu frigurile rampei, suferea de halucinații auditive, i se părea că aude strigînd „autorul"—și cînd colo, în realitate, piesa ajunse în arhiva obiectelor perdute.

Dar autorul ie deputat al majorității și directorul general al teatrului este funcționar. Sancțiunea. Foarte simplă: eu, autorul, deputat al majorității, interpelez pe ministru asupra „necuviinței" funcționarului de a nu-mi reprezenta piesa. Zis, scris și interpelat.

Nu se poate spune că asemenea interpelare nu este cea mai frumoasă epigramă posibilă.

Chestii politice

Trubadurul cîntînd din trișcă la Botoșani

Vi s'a întîmplat să vedeți păpușile; fără Vasilachi nici că se pot înțelege păpușile!

Păpușele Carpiste au plecat la Botoșani, fără păpușerul cel mare, care era răcit. Fie care și-a zis bucata sa, după cum era rolul. Și păpuși mari și păpuși mici. Unele au zis pe ulița mică, că dă, era ziua 'n nameaza mare; dar s'a zis și pe ulița mare.

Și rolul lui Vasilachi să zică pe ulița mare, tot ce poate inventa o minte afumată de trubadur decadent a spus. Ba a luat-o de sus, de la strămoșul Romul hrănit de moașa Lupoaică, mama Romei celei bătrîne.

Vădit că Trubadurul îmblă cu capul prin nori și e afumat după trecutul glorios al neamului. El evocatorul lui Stefan Vodă în *Apus de soare*, că te îngrozești cum de l'a putut închipui așa, în clipa morții sale dumnezeești; el, evocatorul lui Stefăniță Vodă în *Viforul*, nepotul moștenind partea rea din sufletul bunicului său, nu se putea să nu evoace și pe Romulus, strămunicul tuturor, deci și al trubadurului—dacă nu cumva i se pierde urma într'un rumîn clacaș venit de peste hotară, din cei cu părul vîlvoi—ca din legenda întemeerei Romei să scoată începuturile partidului conservator-democrat!!

Aferim! de ce doară a învățatără Trubadurul nițică istorie; de ce adică are și el nițică *fantacsie* de poet, ca să nu poată lega pagina istorică clasică din anul unul *ab urbe condita*, cu pagina politică de la 3 Februarie 1908, cînd s'a constituit partidul conservator-democrat!!!

Și ne-am întrebat atunci; este ceva bolnav la trubadur și cum boala e generală nu localizată, atinge cele patru funcțiuni organice: circulația, respirația, nutriția și mișcarea sistemului nervos.

Dar lăsind toate de-oparte; rolul urît pe care i-l dă d-l Nicu Filipescu unui om de talia Trubadurului e indignător. Ce adică regisorul de bîlciu, căci bîlciu a fost la Botoșani, numai acest rol i-l dă Trubadurului, să cînte din trișcă, să amuzeze așa de trivial publicul de la Dorohoi la Severin! Dacă scoți pe Trubadur din teoria Doinei, pe care n'o știe și din trivialitate la întruniri politice, nu știi ce e de dînsul!

Romînul are o vorbă, că rîsul te rîde și batjocura te batjocurește. E trist că Trubadurul și-a ales specialitatea insultelor, El pierde în ochii țării în o clipă, cît nu poate cîștiga într'un an.

Este o vorbă negustorească care zice: în fiecare poloboc vinul este de 3 calități: prin cepul de sus ai vinul răsuflat, prin cepul de mijloc ai inima vinului, prin cepul de jos ai vinul pe drojdii; pe cepul de sus ai vin ceva mai oțetit, mai acru; pe cepul de jos ai mai spirtos, dar cu drojdie. Tare ne temem că din butoiul fără fund al Trubadurului s'a isprăvit și caneaua de sus și caneaua din mijloc, și a rămas caneaua de pe drojdie, căci prea s de oae de tot, cele ce le spune fără să le creadă, și prea miroase a drojdie tot ce debitează în politica zilei de la o vreme încoace!!

Iar în ceata păpușerilor junimiști: șeful tace, că-i răcit; Nicu Filipescu se pocăește și recurge la legitimism și ra ționi de stat; Alexandru Marghiloman se dezice, numai Trubadurul își desfundă butoiul cu drojdiile sale.

Iar bietul Romul din Roma sa quadrată a fost evocat între Armenii de la Botoșani ca să spulbere tachismul!

Și acest trubadur e pus pe lista ministeriabililor, căci atunci va fi fericită țara cînd va număra între sfetnicii Măriei Sale și pe un trubadur, care va ști să cînte și din trișcă, nu numai din trinchit de pahare.

Nici că se putea ca după prefața discursurilor Nababului, trubadurul să nu sfîrșască cu trișca de la Botoșani.

OAMENI ȘI LUCRURI

Poeții, cînd nu cîntă...

Făcînd filosofia unor anumite manifestări recente pornite din cenacluri literare, d. G. Panu stabilește o teorie ocazională și anume:

„Poetul ori artistul trebuie să fie un om bun și blînd, un om inofensiv. Arta nu se împacă cu răutatea. Cine dintre noi, cetind un roman ori o poezie, sau privind o pînză nu caută a-și închipui figura poetului sau a artistului cînd nu-l cunoaște. Și totdeauna ni-l închipuim cu trăsăturile bune, blînde, ale unei ființe cu sentimente largi și cu o toleranță inalterabilă".

Dl. Panu ilustrează teoria d-sale ocazională cu un exemplu viu,—cu un poet moralmente mort, ori dispărut: Al. Macedonski. Cu tot talentul lui însemnat, crede d. Panu, acest poet a fost oarecum izgonit din literatură, în urma ireparabilei greșeli ce a făcut dedicînd nenorocitului Eminescu acea deplorabilă epigramă, despre care am vorbit în alte ocaziuni. Și adresîndu-se încă odată acelor anumiți poeți cari în vremea din urmă au alunecat pe tărîmul polemicei și s'au amuzat a detracta lucrările ori inspirațiile altor poeți, d. Panu le spune:

„Punînd mîna pe condei, totdeauna să vă gîndți la sfîrșitul literar al d-lui Macedonski".

Fără îndoială: căzul acestui din urmă poet de talent e eloquent și poate întru cîtva ilustra teoria emisă de d. Panu. Dar teoria e pur ocazională și cazul Macedonski,—o pură coincidență. Nenorocirea acestuia n'a fost epigrama în chestiune, ci lipsa puterei de a creia. Sunt aproape trei decenii de cînd a comis ultragiul literar, care a indignat lumea literară. Dar cine s'ar încumeta să susțină, cunoscînd împrejurările la noi, că vre-o revistă or gazetă literară ar fi refuzat d-lui Macedonski publicarea unei bucăți literare, dacă *alte* împrejurări nu l'ar fi pus în neputință de a o crea și nu l'ar fi abătut spre cea mai vulgară politică?

Chestiune de coincidență, de temperament și în ultima instanță,—chestiune de talent.

Oare însuși Eminescu vorbind în „Satira" sa de „bulbucații ochi de broască" ai lui C. A. Rosetti, n'a fost el tot așa de crud ca și Macedonski? Dar a biruit și s'a reabilitat prin imensa frumusețe a inspirației. In literatura universală exemplele sunt nenumărate. Cîte încriminări fie de personalități, fie de vicii sociale nu apasă asupra unor poeți ca Heine, Carducci, Musset, Oscar Wilde, Verlaine și alții! Dar întunecatau ele strălucirea geniului lor poetic în fața istoriei și în fața admiratorilor?

Coincidența face ca în vrîsta tinereței entuziaste mulți poeți să fie mai inspirați în același timp, iar mai tîrziu să fie acaparați numai de proza luptelor uricioase. La noi chiar, cazul d-lui Cuza, milosul autor al „monologurilor" e clasic. Cine ar fi prezis că va visa „spînzurătoarea" în mijlocul orașului? Dar în d. Iorga autorul micilor duioșii din revista d-lui Gherea, cine presimția pe nemilosul, neîmblînzitul apostol de la Vălenii-de-Munte? Dar oare nu din lipsă de talent poetic ambii au spînzurat lira în cui? Desigur că da!

Nici d. Macedonski nu are altă vină, —iar poeții tineri pe care-i povățuește d. Panu, vor înceta a fi poeți numai dacă izvoarele de inspirație vor seca,—ori din prea marea lăcomie bănească. Incolo—„lasciate dire"...

Rodion

Psihologia Supeului

Iată-mă iar în fața mesei de brad a camerei de... lucru, o cameră rece, ai cărei pereți văruiți, împodobiți doar de cîte-va tablouri, respirînd liniștea și singurătatea, dau acestui „tusculum" aspectul unei mănăstiri. Tablourile aninate ici-colea, fără nici o artă, represintă chipuri de prieteni dragi, sau de artiști cu faimă, împerechere bizară care se acordă mai mult cu spiritele fantastice sau fanatizate, dar care își găsește explicația în confuziunea ce se operează adesea, în orele de reverie, între dragoste și admirație.

Afară ploaia cade mărunt, răscolind par'că nostalgii adormite prin senzația ce imprimă sgomotul picăturilor, cari biciuesc geamurile. La lumina palidă, puțin suficientă a unei lămpi cu abatjour verde, zăresc volume împrăștiate pe masă: phisiologie de l'amour, Lettres d'amour d'une femme du monde, Essai sur les passions...

Și acum, găsește subiectul! Dacă legea contrastului n'ar fi universală, Balzac n'ar fi așternut pe aceiași pagină ororile asediului de la Moscova și idila eroului care-și salvează tovarășa din copilărie din valurile Berezinei, Napo'eon n'ar fi comandat cu același gest distrugerea unei armate și organizarea unei festivități, iar frivola archiducesă Maria-Luisa nu și-ar fi oferit piciorul sărutărilor avide ale amantului, în timp ce unicu i fiu conspira întru glorificarea numelui, ce era tîrît în noroi de ușurința mamei sale.

Mai zilele trecute, citesc într'un ziar titlul sugestiv al unui prim-articol: o psihologie a supeului. Era o înșirare de banalități și de idei juste, presărate de glume, unele mai mult, altele mai puțin reușite. Prin ce asociație de idei îmi revine subiectul acesta sugestiv? Ironie! In monotonia celulei reci, la lumina muribundă a unei biete lămpi de petrol, gîndurile rătăcesc spre lumea plină de lumină, spre cabinele elegante și pline de mister, unde viața se dedublează, unde pasiunile nu cunosc margini, unde dorințele se plătesc cu aur.., acolo în acea lume în care zac înmormîntate visuri de tinerețe, iluzii de iubire... dar nu! Nu de astea vorbea Alexandru Duval. Marele restaurator parisian, care a supat mult pe urma... dejunului altora, ne povestește desiluzionat că „nu se mai supează" sau mai bine zis, nu se supează ca pe alte vremuri. Pe vremea lui „era mai mult „entrain", tineretul știa să *nu* doarmă; „azi totul e mercantilizat: se discută a„faceri, se încheie convenții cu ocazia „unui supeu, se tratează chestii politice"

A apărut:

ANUARUL CAPITALEI
BUCURESTI

Pe anul

1910

Editat de Librăria **SOCEC & Co.**

De vânzare la toate Librăriile din țară

și puși față în față, comercianți, industriași, politicieni și alții, petrecerea se preface în luptă, cabina în arenă, iar martirul, patronul, încasează banii ca un fel de taxă ilegală pusă pe indispoziția beligeranților, cari din distracție consumă articole puțin potrivite situației. Cam aceste ar resulta din reflecțiile bătrînului „viveur". Și-i drept! Șampania spumoasă a fost creată pentru închinare către zeul amorului, misterul cabinelor făurit întru înlănțuirea pasiunilor, rafineria artei culinare, e cununa de lauri a zeiței plăcerilor, iar lustrul candelabrelor, e un omagiu adus împărăției întunericului!

Unde dar găsesc adăpost afacerile? In sgomotul asurzitor al muzicei țiganilor, contra cărora se plînge d. Duval, în saloanele semi-luminate ale restaurantelor... serioase, în cabinele tavernelor cu aspect dubios, dar cu prețuri exorbitante.. acolo da! Și spre aceste lăcașuri de pierzare... și-a îndreptat privirile parisianul rafinat de altă dată, cînd afirma că azi nu se mai discută „pour son plaisir". E de crezut că și azi plăcerea de a... discuta noaptea persistă în moravurile tineretului parisian, dar că pentru a gusta... plăcerea aceasta trebue să fii tînăr și de! d. Duval a.. fost tînăr. Nu știu dacă în tinerețe sa, d. Duval, care a avut ocazia să asculte multe anecdote de ale lui Alexandru Dumas-tatăl, nu știu zic, dacă a remarcat, printre comesenii noctambuli, septuagenari sau octogenari și—aci e explicația! A! nu e ușor de susținut că idealismul numără tot atîția adepți și apostoli, azi, ca, întrecut nu se póte afirma că prestigiul inteligenții și al spiritului nu e contrabalansat azi de greutatea aurului și de dimensiunea carnetului de cecuri, dar poate tot se mai găsesc tineri care știu a gusta din plăcerile vieței nocturne, poate mai se găsesc parizianii care știu să *nu* doarmă, poate cordoanele electrice de azi ar purta și ele mărturia vechilor automate cu numele de portari—cari erau surprinși din somn odată cu răsăritul soarelui—dacă ar avea dreptul să figureze ca martori; într'un cuvînt nu mercantilizarea vieții a fost în stare să distrugă o datină atît de... prețioasă.

De cît, dacă odinioară Alfred de Musset înțălegea să profite de orele delicioase ale unui supeu pentru a strecura cuvinte de iubire înfocatei Rachel, sau pentru a-i cerși inelul ca gaj de amor, iar astăzi cutare celebru poet găsește prilej să strecoare... editorului un volum de versuri, cerșind un preț mai convenabil asta însamnă că efectul șampaniei e discontinu, că ochii curtezanelor strălucesc cu intermitență că psihologia supeului e alterată că... aceste sînt cazuri excepționale dar . . . se mai supează!

Se supează și încă mult! Se supează și se aduc libațiuni intunerecului nopții, aceste libațiuni sînt atît de... ideale, încît departe de a prezenta un caracter mercantil, ele contribue întru cîtva la desechilibrul societății perpetuează tendința de degenerare a generației actuale, modifică mult aspirațiile masselor, și exercită poate influențe serioase asupra mersului vieței economice.

Dacă odinioară se cheltuia spirit și bani, acolo unde azi se cheltuește energie și putere de muncă, dacă odinioară trona voioșia acolo unde azi se continuă bursa, aceasta însemnează că vechile orgii romane s'au transformat în „oficinae contractum" instituție care reînvie, în virtutea teoriei repetițiunei și care încorporată orgiei, desonorează datina, ca una ce cată a suprinde buna credință în raporturile de la om la om.

Alby.

STRUNA ZILEI

Deputatul Jorj Diamandy, a interpelat pentru că d. Pompiliu Eliade i-a refuzat piesa «Tot înainte» După 15 repetiții.

Tot Eliade mai cuminte
Pare dintre amîndoi
Piese ca „Tot înainte"
Dau teatrul.. înapoi

Constituția bisericească

Despre *origina și conținutul* acestei constituții, am vorbit pe scurt într'un articol din urmă al acestui ziar, și fiind-că este de actualitate, azi ne vom ocupa, dacă această constituție a mai fost și în trecut violată ori amendată, cum este astă-zi prin noua *lege Sinodală*.

Nu cunoaștem nici un caz de asemenea natură din trecutul nostru mai îndepărtat; ba din contra Statul nu numai a respectat în trecut, dar chiar a împrumutat din legislația bisericească pentru uzul său social.

Statul, modernizîndu se însă, a uitat și nesocotit legislația bisericească, făcîndu și legile sale proprii, dar unele din ele contrare celor bisericești.

Acum ne vom ocupa numai de 2 cazuri, în care *Puterea sau legea civilă* a violat ori nesocotit Constituția bisericească și anume în chestiunea *numărului și a gradului de înrudire la căsătorie.*

1) In privința *numărului căsătoriilor, legea bisericească* admite recăsătoria *a doua și a treia*, a se efectua cu cît mai multă simplitate. Chiar căsătoria a *patra practica*, veche a bisericei o admite, cu dispensa Episcopului avîndu-se în vedere însă vrîsta și copiii văduvului.

După *legea civilă* însă, numărul căsătoriilor e *infinit*, în dezacord complect deci cu legea bisericească.

2) In privința *gradului de înrudire la căsătorie, legea bisericească* nu admite căsătoria din rude pînă la al *șaptelea grad.*

După *legea civilă* însă se oprește căsătoria dintre rude numai pînă la al *patrulea grad*, dar și în acest grad admite căsătoria între verii primari și între cumnați și cumnate, cu *dispensa capului Statului*, art. 128 și 150 cod. civil.

Dar această putere de dispensă ce o are Regele, este contrară moralei și intereselor celor mai sacre a familiei, e chiar periculoasă, căci încurajează dezordinea și moralitatea în sinul familiei.

Am mai înțelege căsătorii după gradul al 4-lea, pe care de alt-fel și Biserica vrînd nevrînd le admite, supunîndu-se Puterei civile, ca să nu vină în conflict cu ea.

Dar ceea-ce este mai *grav* încă, este că Puterea civilă n'a impietat asupra Constituției bisericești, numai în ceea-ce privește partea ei *canonică* (formală) ci și asupra părței ei *dogmatice* (esențială).

Așa, după legea bisericească, căsătoria este considerată ca o *taină* și deci *căsătoria religioasă absolut obligatoare.*

Pe cînd, după legislația civilă, art. 22 din *Constituție politică* recunoaște ce i dreptul, cununia religioasă pe lîngă acea civilă, în contra *Dreptului civil* (art. 151). care nici nu pomenește nimica de căsătoria religioasă; așa în cît și Curtea de Casație s'a încurcat cum e mai rău, dînd deciziuni contradictorii și care se bat cap în cap.

Nu credem, că Puterea civilă legiferînd în contradicție cu legislația bisericească, inspirîndu se de la streini, ca în cazurile arătate, a adus prin aceasta vreun folos moral ori social.

Nu credem că omul în scurta lui viață să aibă posibilitatea să se căsătorească mai mult de 4 ori, în cazul cel mai rar; și deci nu pricepem rostul legei civile, care a prevăzut numărul căsătoriilor la infinit.

Apoi credem, că legislația bisericească e mult superioară acelei civile, din punct de vedere moral și social, în ce privește oprirea căsătoriei dintre rudele apropiate.

Asemenea obligativitatea căsătoriei religioase, pe lîngă acea civilă, credem că o întărește mai mult și o face mai respectată.

Dacă *Puterea civilă* însă a impietat asupra acelei biserideşti, în cazurile arătate, a făcut *rău*, Dar nu urmează de aici, că chiar *Puterea bisericească* s'o imiteze acum și să-și calce singură legile sale, cum e cu actuala *lege sinodală*, alcătuită în comună înțelegere de ambele Puteri.

In loc ca Sinodul nostru (Puterea bisericească) să intervină cum ar trebui să facă, să roage, să îndemne, să convingă, puterea lumească de a reveni și a împăca aceste contradicții și *antinomii* dintre legislația civilă și bisericească și să nu tolereze și mai departe călcarea ori nesocotirea legilor bisericești,—în loc de aceasta, Sinodul nostru își dă singur în cap, călcînd Constituția bisericească, sau (ertată-mi fie expresia) mîncîndu-și ca țiganul biserica, dînd o armă mai mult în mîna Puterii civile. Iar asupra *străjarului ortodoxiei* de la Roman năpustindu-se cu furie, în loc să-l secondeze, să i dea mînă de ajutor și să-i fie recunoscător că apără drepturile Episcopatului, cu toată energia și căldura sufletului său, că-l apără de invazia preoților de mir în Sinod, ca să nu se întîmple acolo, Doamne ferește, cine știe ce boclucuri și chiar trînteli, ca odinioară la vestitul Sinod de la Efes la 449, în loc de ceva bun și folositor.

Aceste toate ne face să ne amintim fără voe de celebra vurbă biblică: „Peirna ta din tine, Izraile".

Ezechil.

Litere-Științe-Arte

Un beneficiu.—Pentru seara de 28 Februarie se anunță reprezentația de beneficiu a d nei Aglaia Pruteanu.

Numele excelentei artiste nu are trebuință de nici o recomandațiune alta și spectacolul ce și-a ales are farmecul său propriu atît de mare, că reclama e de prisos. Rolul „Judithei" din senzaționa la piesă a lui Donnay l'a ales d-na Pruteanu pentru că corespunde cu temperamentul artistei, cu bogăția de mijloace și cu originalitatea de interpretare, —însușiri cari formează neîntrecutul merit al beneficientei.

Subiectul piesei a stîrnit pe vremuri discuțiuni și dispute. Se atribuia lucrării anumite intențiuni sociale ori politice iar titlul „Intoarcerea din Ierusalim" ușura tot felul de presupuneri. Autorul însă dă, în prefața operei, explicațiuni și nesgă de a fi nutrit vr'o intențiune de luptă sau de propagandă.

E un conflict cum se întîmplă pretutindeni și în tot momentul.

Iar pentru a evita și mai deplin ori-ce aparențe de partinire, piesa a suferit însemnate schimbări de text Indemnăm publicul iașan să asiste la reprezentația de beneficiu a d-nei Aglaia Pruteanu, cea mai merituoasă artistă a teatrului iașan.

*

Astăzi s'au pus în vînzare biletele pentru „Chantecler". E de prisos să mai amintim publicului acest eveniment artistic. Nici un iașan cult nu va lipsi de la spectacolul rar și ambele seri vor putea cuprinde marele număr de amatori din localitate și din localitățile vecine cu Iașul.

*

Fecundul publicist A. Nora a tipărit o nouă colecțiune de schițe și nuvele sub titlul: „Suflete fără noroc". Un volum elegant de aproape 100 pagini se vinde cu prețul modest de 45 de bani. Volumele anterioare ale d-lui Nora sunt o garanție pentru succesul nouei colecțiuni.

*

Compatriotul nostru de Max a trecut la Paris prin o mare emoțiune. Un tînăr austriac, pe care de cîtva timp îl luase sub protecțiunea sa și-l ajuta cu sfatul și cu bani, a sunat acum 3—4 zile la poarta locuinței lui—Rue Comantin 69—și întrînd sub gang s'a sinucis cu un glonte de revolver.

Artistul De Max povesti ziarelor istoria tînărului care pare că fugise de acasă în urma unui amor nenorocit. Era foarte inteligent și instruit și artistul se interesa mult de soarta lui.

*

In seara de 17 Februarie d. doctorand Țaicu și-a susținut în fața juriului prezidat de d. prof. Juvara teza d-sale: „Rachi stricno stovainizare" întrebuințată într'o autooperațiune.

Despre această lucrare se va vorbi mai pe larg în numărul de mîne.

*

„Berliner Tageblatt" cu data ae 1 Martie, se ocupă din nou de picante întîmplări al căror erou involuntar este concetățeanul nostru Jean Nadalowitsch victima unor fatale asemănări de care abuzează *cîteva* persoane în Berlin. Cea din urmă mezaventură a fost—la telefon. O damă făcu tenorului mustrări pentru că nu i-ar fi dat pace prin telefon. Cîntărețul însă se plînse poliției că n'are nici o cunoștință de acest „atac" telefonic, care-i se atribué și că zisul „rendez-vous" îi era cu totul străin.

*

In lunile Mai și Iunie Germania va serba o abundență de jubilee muzicale: 100 ani de la nașterea lui Schumann (3—5 Mai); jubileul lui Brahm (19—22 Mai); al lui Bach (a 5-a serbare 4—7 Iunie). Săptămîna lui Richard Strauss (22—28 Iunie); apoi serbarea lui Mozart și încă numeroase altele.

*

Intre candidații la deputație la viitoarele alegeri franceze va figura și comicul parizian Dranem, unul dintre cei mai populari cîntăreți de café-concert.

*

❑ **Expoziția Sanielevici.**—*Inregistrăm cu plăcere, buna impresie și admirație ce a stîrnit'o printre cunoscătorii și amatorii de artă expoziția de pictură a d-lui Sanielevici.*

Această expoziție a avut un foarte mare număr de vizitatori și mai multe tablouri au fost vîndute.

Indemnăm publicul ieșan de a frecventa frumoasa expoziție știind, că prin aceasta încurajează arta adevărată și frumoasă.

Informații

❑ *S'a vorbit în ziar despre cazul învățătorului I. Berenghi, casierul băncei populare din Răducăneni, acuzat că ar fi delapidat trei mii lei.*

O anchetă a fost deschisă de parchetul tribunalului Fălciu. Berenghi a fost depus preventiv.

❑ *D. Cernat, ajutor de primar al comunei R Sarat, polemizînd prin publicitate cu prefectul acelui județ, a fost suspendat din funcție pe timp de patru-zeci zile.*

Cazul ie unic. D. Cernat este liberal desident.

❑ **Următorii învățători din județul nostru împlinesc la 1 Aprilie a. c., un nou termen de gradație:**

Bart Octavian din Băiceni, Vasile Negoiță din Ciurea, Gh. Moruzan din Lungani, Vasile Sevastian din Roșcani, Vasile Dorin din Romănești, P. Florescu din Andrieșeni, D. Munteanu, din Hermeziu, Ecaterina Pota din Ciurea, Elvira Florescu din Ciurea, Vasile Buingiu din Băiceni, C. Nanu din Gropnița, Ana Pomîrleanu din Popești și Alex. Bîrzu din Popești.

❑ Prin înființarea Corpului al cincilea de armată în Dobrogea, se vor recruta anul acesta un număr mai mare de tineri nefiind scutiți de cît acei a căror cazuri de scutire sunt prevăzute în legea recrutării.

❑ Cu începere de la 1 Martie vor fi chemați în fie care Duminică, pentru intrucții preliminare toți tinerii care sunt înscriși pe tabela de recensămînt a clasei anului 1912.

❑ Revizoratul școlar al județului a reînoit ordinul către învățători, cu privire la ținerea cursurilor regulate a școalelor de adulți.

❑ Pentru postul vacant de șef de biroul la serviciul județian de la prefectură, s'a hotărît numirea unui licențiat în drept.

❑ Ședințele consiliului de război de pe lîngă corpul IV de armată s'au închis eri.

❑ In vederea înființărei unei obștii sătești, locuitorii din comuna Dumești au cerut instrucțiuni la casa centrală a băncilor populare.

❑ Comisiunea de recrutare a terminat operațiunilor la disp. I a.

❑ După toate probabilitățile, conferențele pastorale ale preoților din orașul și județul Iași, din anul acesta vor avea loc în luna Maiu.

Chestiunile vor fi comunicate în cursul lunei viitoare.

❑ Astă zi s'au plătit la administrația financiară, pensiile civile și militare pe luna Februarie.

❑ In comuna Belcești s'a deschis o infirmierie pentru tusă convulsivă.

❑ Pe ziua de 11 Martie c. se va face o mișcare printre farmaciștii din serviciului sanitar.

❑ Cîntăreții bisericești din întreaga țară ră au înaintat un memoriu Corpurilor Legiuitoare, prin care cer îmbunătățirea soartei lor.

Memoriul cere:

1) Salariul Cîntăreților bisericești să fie de o sută de lei, iar al paraclisierilor de 60, cu drept de pensie ca și ceilalți funitionari ai Statului.

2) Din 10 în 10 ani să li se acorde gradații ca la preuți și diaconi.

3) Respectarea art. 104 din legea clerului mirioan relativ, la pătrime.

5) Cîntăreții și paraclisierii să fie admiși a locui in casele bisericilor acolo unde sun.

4) Să nu mai fie recomandați de epitropii ci numiți în urma unui examen sau concurs.

6) Pedepsele să varieze ca la preoți, iar suspendarea, sau îndepărtarea din serviciu să se facă numai în urma unei sentințe a consistorului sau instantelor bisericești.

❑ **In chestia evreiască a apărut acum o broșură, tipărită în București, intitulată „Dreptate" și semnată de „un grup de evrei pămînteni".**

❑ **Procesul de calomnie prin presă Pe care avocatul Abgar Buicliu l'a intentat corespondentului ieșean al *Dimineței*, proces care a fost trimis să fie judecat de juriul din Botoșani, se va judeca în ziua de 2 Martie.**

Curtea va fi prezidată de d. consilier I. Crivăț.

❑ *Pentru cele două representații ale poemului* **Chantecler**, *în serile de Mercuri, 10 Martie și Joi, 11 Martie, agenția „Thalia", organizatoarea superbelor spectacole, a pus biletele în vînzare, cu începere de astă-zi, Mercuri.*

Rețineri nu se fac.

Prețurile locurilor: Fotoliu de orchestră Banca 1—4 lei 20. Stal I Banca 5—8 lei 15. Stal II Banca 9—12 lei 10. Stal II Banca 13—17 lei 6. Stal III Banca 18—22 lei 5. Balcon Banca I lei 7. Balcon Banca II lei 6. Balcon Banca 3 și 4 lei 5. Galeria lei 4. Loja de 4 persoane lei 75. Loja de 5 persoane lei 90. Loja de 6 persoane lei 100. Loja de Balcon lei 20.

TEATRUL NAȚIONAL

Sîmbătă 27 Februarie 1910

BENEFICIUL DOMNULUI

MIRCEA I. PELLA

Se va juca pentru prima oară

IN CUȘCA LEILOR

Comedie în 3 acte de L. Gandillot, traducere de d. P. Petrone

ROMEO ȘI JULIETA
LA MIZIL

Farsă într'un act de George Ranetti

Jucată cu mare succes pe scena Teatrului Național din București

❑ La 6 Martie se vor reîncepe seratele săptămînale la societatea de gimnastică, sport, și muzică.

❑ Cercuri culturale preoțești se vor înființa în fie-care plasă și se vor compune din cîte zece preoți. Conferențele ce se vor ținea la cercuri, vor fi prezidate de protoereul județului, secondat de un vice-președinte ales dintre cei zece membri ai cercului.

Pînă acum s'au înființat cercuri în Tg.-Frumos și Țiganași.

❑ Mîine începe viza libretelor concediaților și rezerviștilor, la secția IV, pentru acei ce locuesc în acea secție.

❑ Administratorii de plasă din județ vor fi convocați zilele acestea la prefectura județului, pentru a discuta fixarea prețului și zilele de prestație.

❑ Pentru mobilizarea anului 1910—1911, nu vor fi scutiți de cît funcționarii autorităților, care neaparat nu pot lipsi de la serviciu, întru cît ar stingheri mersul afacerilor. In acest scop funcționarii vor trebui să prezinte depozitului de recrutare și mobilizare, certificate emanate de la autoritățile unde servesc.

❑ La 20 Februarie se va începe la regimentul 13 Ștefan-cel Mare, examenul de caporali.

Examenul va ținea pînă la 1 Martie.

Comisiunea de examinare va fi prezidată de d. col. Cernătescu.

❑ D. Petrescu, inspector financiar, a sosit în Iași în inspecția unei contravenții la legea băuturilor spirtoase.

❑ **Cel mai desăvîrșit regal artistic al stagiunei curente îl va oferi seara de 25 Februarie: concertul Hubermann.**

❑ Inamorat de opera sa, prințul sculptor Pygmalion, imploră Venerei ca marmora—statua Galateei—să devie însuflețită. Și rugămintea sculptorului ciprian, tot atît de înflăcărată ca și dragostea lui, este ascultată de zeiță și marmora devine caldă, însuflețită. Această frumoasă legendă mitologică, special înscenată pentru cinematograf este splendid interpretată de Albert Lambert, luceafărul comediei franceze și de alți artiști ai acestui teatru și se reprezintă astăseară Joi la teatrul cinematografic din sala Circului Sidoli.

Noul program este unul din cele mai frumoase și bogate din această stagiune și mai cuprinde între altele: malurile Rinului de la Colonia la Bingen, feericele pozițiuni, splendidele castele, fermecătoarele vile, încîntătoarele priveliști ale malurilor fantasticului fluviu apar exact înaintea noastră, redate de cinematograf în cele mai mici detalii.

Frumoase vederi din Holanda—Pescuirea scrumbiilor la Boulogne—multe comedii nostime și pline de haz, precum: Vă rog arestați-mă, alegerea unei soacre — Toane și capricii, înfrumusețează mai mult noul program care începe astăseară Joi 18 Februarie a. c. în sala Circului Sidoli.

Sîmbătă și Duminecă se intercalează sujete noue în program, atît la matineuri cît și la reprezentațiile serale. Printre aceste sujete noue va fi și a doua serie din Inundațiile din Franța și anume: Parisul după catastrofă.

DIVERSI

— Astă-noapte frații Dumitru și Ion Enache din Tatarași, trecînd prin strada Bucșinescu, au maltratat grav pe sergentul Ionescu din acel punct, care a fost dus la spitalul Pașcanu.

— A fost înaintat comenduirii pieței soldatul dezertor Neculai Luchian, care acum cîte-va zile evadase din închisoarea Galata.

— La spitalul Sf. Spridon a fost dus Mihai Balașa, din Valea Lupului, care căzînd jos din car, s'a rănit grav.

— In strada de Sus a încetat subit din viață, Avram Silberman.

Ultime informaţii

❑ *Chiar astă-zi se va regula la ministerul de instrucţie chestia succesiunei la directoratul Seminarului pedagogic din Iaşi.*

Va fi numit d. profesor I. Simionescu sau d. profesor D. Pompei, mai probabil primul.

❑ *Se ştie că ministrul de război luase dispoziţia de a desfiinţa corpurile de pompieri, cari urmau a fi lasate în totul pe seama comunelor.*

In vedere, însă, că nu s'a dat destul timp administraţiilor comunale să poată chibzui ce urmează a se face, ministrul a prelungit încă cu un an, pînă la 1 Aprilie 1911, sistemul de funcţionare actual al pompierilor.

❑ *Aflăm cu părere de rău, că d. N. Gane, primarul oraşului Iaşi, se află greu bolnav.*

D. N. Gane, căruia îi dorim o grabnică însănătoşire, va fi nevoit să se supună unei curi îndelungate.

❑ *La Bacău există un cafeu şantant. Alaltăieri a venit în acel stabiliment artistic deputatul Porumbaru. O „artistă", unguroaică, tocmai cînta ungureşte cînd întră d. Porumbaru.*

D. Porumbaru, distins patriot, a fluerat-o.

❑ **Poliţist torturator.**—Ancheta privitoare la şeful siguranţei publice, Costescu, care a torturat pe numitul N. Haimovici, a fost terminată. Cu rechizitorul procurorului general, care constată, că, în adevăr, Haimovici a fost torturat, Costescu a fost trimis în judecata Curţei de Apel, învinuit de abuz de putere.

Certificatul medical al medicului legist constată că Haimovici, în urma bătăilor suferite, are trei echimoze : una, în mărimea unui ou de găină, în partea de jos a unghiului omoplatului stîng ; o altă echimoză, de formă lungăreaţă, lungă de 16 centimetri şi lată de 2 ctm. o a treia echimoză, de culoare vînătă, ocupă toată fesa stîngă.

Dosarul afacerei a fost repartizat la secţia I-a. Termenul urmează a fi fixat.

❑ **Comisia instituită pentru scoaterea la pensie a învăţătorilor şi institutorilor a cercetat astăzi pe învăţătorul Gavril Ianculescu din Buieşti, Fălciu, care a cerut scoaterea sa la pensie.**

❑ **D-l P. Popescu, avocat din Huşi, se află în clinica d-lui dr. Juvara ; operaţia făcută a reuşit pe deplin şi pacientul merge spre deplină însănătoşare.**

❑ Ministerul instrucţiunii comunică revizoratului şcolar al judeţului că, prin legea din 10 Ianuarie 1910, s'a stabilit, că ministerul poate introduce obligativitatea în învăţămînt, unde se va simţi nevoie, începînd cu copii de la vrîsta da 8 ani. Pentru anul şcolar viitor, care începe în Septembrie, măsura aceasta se va aplica în localităţile unde există grădini de copii, pentru ca elevii să poată face o clasă de preparaţie şi aceasta în limita locurilor disponibile.

❑ Eri s'au terminat operaţiunile de recrutare la plasa Bivolari.

In ziua de 21 Februarie, consiliul va pleca la Ţiganaşi, unde va lucra până în ziua de 23 cînd va pleca la plasa Cîrligătura.

❑ **In vedere că examenele de capacitate pentru şcolile secondare şi normale de fete, pentru specialitatea părţii literare, fără limbile moderne străine, ce urma să se ţină la 1 Februarie, s'a amînat pentru 15 Martie, ministerul instrucţiunii a dispus să să revoace toate concediile acordate candidatelor la acest examen şi le-a pus în vedere că nu vor obţine alte concedii, de cît de la 15 Martie înainte.**

❑ **In primele zile ale lunei Martie, se va ţinea la Bîrlad, un congres al tuturor fabricanţilor de apă gazoase din întreaga ţară, spre a discuta următoarele chestiuni : 1) Ce ar trebui de făcut pentru asigurarea vaselor împărţite la debitanţi şi al 2) Care ar fi mijlocul spre a putea şi fabricanţii de apă gazoasă, să obţină reducerea preţului zaharului.**

Se va alcătui şi un memoriu, care va fi înaintat corpurilor legiuitoare.

❑ **Consistorul spiritual al Mitropoliei va ţinea şedinţe de Marţi 23 şi pînă Vineri 27 Februarie şi va judeca 4 procese.**

❑ **D-l colonel I. Tarnoschi, îşi va regula drepturile la pensie pe ziua de 1 Aprilie a. c.**

❑ **Pentru ziua de 8 Martie c. teţi secretarii camerilor de comerţ au fost convocaţi la ministerul de industrie şi comerţ.**

❑ **O representaţie extra ordinară.**—*In beneficiul lui Mircea Pella va avea loc Sămbătă, 27 c., o representaţie cu adevărat extra-ordinară. Se vor da două piese ne mai jucate în Iaşi :* In onşca leilor şi Romeo şi Julieta la Mizil, *de G. Ranetti.*

Pella va reuşi, prin beneficiul seu, să transforme monotonia în veselie turbată.

❑ *Corpul defunctului profesor I. G. Stravolca a fost îmbalsamat astă-zi de d. profesor dr. Juvara şi va fi transportat în astă-seară, cu accelaratul, la Bucureşti şi înmormîntat la Bellu, unde se află cavoul familiei regretatului profesor.*

*

Stravolca suferea de mai mult timp de o insuficienţă mitrală. Moartea a survenit aproape pe neaşteptate, pe cînd Stravolca se afla aşezat în jilţ.

D-na Stravolca, foarte greu bolnavă, a aflat abia astă zi de decesul soţului ei.

❑ **In ultima săptămînă s'au constatat în oraş 5 cazuri de anghină difterică.**

❑ D. colonel N. Cernătescu a demisionat din comisiunea de recrutare din localitate.

A fost numit în locul său, ca ofiţer recrutor, d. maior Stoianovici.

❑ Pe ziua de 1 Aprilie c. se vor desfiinţa mai multe posturi de administratori de plasă.

Din judeţul nostru vor rămînea disponibili doui administratori de plasă, de oare-ce, după noua distribuire a plăşilor şi a comunelor, au rămas 10 plăşi, în loc de 12 cum erau pînă acuma.

❑ Cei doui candidaţi pentru catedra de higienă, d-ni doctori Mezincescu şi Vasilescu au trecut eri după amiazi, prima probă orală.

Azi dimineaţă candidaţii au început a doua probă orală.

❑ Revizoratul şcolar a trimes învăţătorilor o circulară care cuprinde tablourile subiectelor ce urmează a se trata la şedinţele publice ale cercurilor culturale.

In acelaş timp, revizoratul a făcut cunoscut că ministerul a numit şeapte controlori conferenţiari : E. Coşbuc, Vlăhuţă, M Sadoveanu, A. Gorovei, dr. Iliescu, I. Ciocîrlan şi St. O. Iosif, care să supravegheze cum îşi îndeplinesc învăţătorii datoria la cercurile culturale.

❑ **Judiciare.**— Procesul falimentului Iulius Hascalovici, sorocit a fi judecat ieri s'a amînat pentru ziua de 19 Martie.

→ Tribunalul s. II-a confirmat astăzi mandatul de arestare a lui Anania Dianov deţinut pentru furt.

— Notarul Toader Leonte din comuna Borca, jud. Suceava, a fost trimis în judecata curţei cu juri din Suceava pentru violul fetei Profira Butnariu în vrîstă de 12 ani.

Leonte a dispărut.

— Moise Solomovici, din Popricani este invinuit de atentat la bunele moravuri, comis asupra numitei Maria Bucatariu, de 20 ani.

Judecătorul de instrucţie dînd ordonanţă de neurmărire, primul procuror a făcut opoziţie la camera de punere sub acuzare.

— Neguţitorul de confecţiuni David Connfeld a cerut să fie declarat în stare de faliment.

— In procesul Sturza-Verona va pleda astă-zi d. M. B. Cantacuzino, pentru Sturza apoi desbaterile vor fi închise.

— Fostul poliţai al Tîrguşorului Mihaileni, Dobjonschi a fost condemnat de curte la 100 lei amendă pentru arestare ilegală. Gardistul Macovei, conplice, a fost condemnat la 25 lei amendă.

— In procesul Sturza-Verona curtea se va pronunţa la 24 c. Părţile au fost obligate să depună concluzii scrise.

ANUARUL CAPITALEI

— BUCUREŞTI —

Editura SOCEC & Comp.

A apărut o lucrare importantă şi practică pentru toată lumea, fără deosebire ; e vorba de :

„ANUARUL CAPITALEI BUCUREŞTI"

— pe anul 1910 —

editat de Librăria SOCEC & C-ie

Anuarul Socec, conţine în afară de adresele tuturor autorităţilor publice, a societăţilor şi instituţiunilor particulare (numele, pronumele, calitatea, ci adresa tuturor funcţionarilor), şi peste 45,000 adrese de particulari, comercianţi, industriaşi, profesiuni libere din Capitală.

După consultări personale ne-am convins adresele din **Anuarul Socec** sunt exacte şi că în fine avem şi noi o lucrare perfectă şi practică sub toate raporturile.

Indicaţiunile de adrese—după explicaţiuni edate în capu **Anuarului**—sunt toate adunate şi controlate de un personal angajat dinadins şi în mod permanent pentru serviciul **Anuarului**, necruţându-se nici un sacrificiu de a putea pune în mîna publicului o călăuză care să corespunză tuturor cerinţelor de actualitate.

Recomandăm călduros.

„ANUARUL CAPITALEI BUCUREŞTI"

din editura SOCEC & Comp.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 18 Fevruarie

In chestia conflictului sinodal

Bucureşti.—Guvernul refuză să puie la dispoziţia P. S. S. Episcopului de Roman, dosarele cu privire la conflictul sinodal.

Episcopul Romanului va cere, în Senat, o nouă explicaţie guvernului.

Legea soldelor ofiţerilor

Bucureşti.—Se desminte ştirea, cum că un conflict s'ar fi ivit între ministerul de rezboiu şi cel de finanţe, pe tema sporirei soldelor ofiţerilor.

Ministerul de războiu publică un comunicat, prin care spune că de la 1 Aprilie c. se vor spori soldele ofiţerilor inferiori, iar de la 1 Octombrie şi a celor superiori.

De ce a fost ales d. Procopie-Demetrescu ?

Bucureşti.—Se ştie că era hotărît, că în locul d-lui Vintilă Brătianu să fie ales primar al Capitalei, d. Costescu-Comăneanu.

Lucrurile însă s'au schimbat. A fost ales, după cum se ştie, d. Procopie-Demetrescu. Această alegere s'a făcut nu de voie, ci de nevoie. Se zice că d. Procopie-Demetrescu ar dispune de vre-o 200 voturi la Banca Naţională, şi d. Vintilă Brătianu se temea de o atitudine ţostilă la alegerea de director al Băncei.

Numai în urma unei lungi discuţiuni, d. Brătianu a renunţat de a mai susţine alegerea d-lui Costescu-Comăneanu.

Legea teatrelor

Bucureşti.—Legea Tetarului a fost discutată în secţiunile Senatului.

D. Haret şi-a luat angajamentul a primi mai multe amendamente ce le vor propune senatorii din majoritate.

In vederea alegerei de la Banoă

Bucureşti.—Se prevăd surprize la alegerea de la Banca Naţională.

In primul rînd, un număr de acţionari junimişti au hotărît să susţie candidatura d-lui T. Nica pentru directoratul Băncei ; iar cît priveşte pentru d. Alimănişteanu, aproape majoritatea acţionarilor se opun de a fi ales ca cenzor.

Se invoacă un motiv serios, anume că părintele d lui Alimănişteanu ar avea o serioasă încurcătură la Banca Naţională.

CAMERA

Bucureşti. — Rare ori s'a văzut aşa multă lume la Cameră, ca astăzi. Numeroşi magistraţi, avocaţi şi diferite persoane distinse au venit de cu vreme încă, pentru a asista la şedinţa de azi, în care vorbeşte d-l Tache Ionescu, în discuţia proectului contra contenciosului.

Multă lume staţionează pe afară, din cauză că nu mai poate pătrunde înăuntru.

D-l Take Ionescu a ţinut în primul rînd să atingă chestia politică cu privire le contenciosul administrativ.

D-sa spune că ar fi aşteptat a se desfiinţa o lege ca a contenciosului, dar n'a crezut nici odată că va vedea pe şeful partidului liberal făcînd aceasta.

D-sa relevă că la mijloc nu e de cît chestia politică. Un guvern, care de şi vede că în 14 alegeri, o treime a ţărei s'a pronunţat contra lui, totuşi acest guvern se crede în drept a nesocoti nu numai corpul electoral, dar şi două partide de opoziţie, care stau pentru a apara legea. O asemenea atitudine nici nu mai poate fi calificată. Şi îndrăzneala e cu atît mai mare, cu cît acest guvern nu mai are nici o autoritate morală.

Şedinţa continuă.

Camera Seniorulor

Viena.—Camera seniorilor a adoptat legea recrutilor. In cursul discuţie, contele Latour din partidul dreptei salută în mod călduros, apropierea care să pregăteşte între Austro Ungaria şi Rusia şi declară că fie care Austriac trebue să se bucure de asemenea nu numai din cauza interesului păcei europene, dar şi din cauza intereselor statelor balcanice.

Ştire desminţită

Petersburg.—Din cauză că unele ziare au anunţat că Rusia ar fi dat Bulgariei, trei zeci vase de răsboi, Agenţia Wesnik, au fost autorizată să declare în mod categoric că nu a fost nici odată chestie nici dărui, nici a vinde vreun vas de răsboi. Această ştire e absolut fantastică.

Regele Ferdinand al Bulgariei a numit pe Ţarul Nicolae, primul Cavaler al noului ordin „Ciril şi Metodiu" şi i a înaintat însemnele.

Camera austriacă

Viena.— In cameră urmează prima citire a budgetului. Ministrul preşedinte d l Bienerth, relevă că guvernul îşi menţine principiile sale, expuse de mai multe ori şi că va continua să se silească spre a slăbi luptele naţionale prin votul măsurilor pozitive parlamentare, precum şi printr'o administraţie imparţială, care să ţină seamă de aspiraţiunile legitime ale tuturor naţiunilor.

In ce priveşte criza budgetară, ministrul preşedinte zice că e un fenomen caracteristic al tuturor statelor europene şi că trebue căutată o îmbunătăţire prin sporirea încasărilor statului.

Organizarea revoluţionarilor greci

Constantinopol.—Ziarul „Tanin" publică nişte documente compromiţătoare asupra organizaţiei revoluţionarilor greci. Aceste documente au fost găsite asupra unui grec, care a fost arestat la Ianina.

Starea d rului Lueger

Viena.—Iată buletinul publicat aseară asupra stării d-rului Lueger : starea generală neschimbată, pacientul nu simte nici o durere; alimentaţia pe cale naturală neîndustulătoare. Cunoştinţa e tot clară. Situaţia mai continuă să fie foarte serioasă. La miezul nopţii d-rul Lueger doarme.

Măsuri de ordine

Berlin.—Autoritătile au refuzat autorizaţia cerută de socialii democraţi, de a ţinea în ziua de 6 Martie, o întrunire în cîmp liber, în privinţa dreptului de vot universal. Poliţia să teme că nu ar putea să menţină ordinea.

Din camera italiană

Roma.—In cameră, ministrul de finanţe d. Salandra, a expus situaţia financiară şi a declarat că în budgetul pe 1908—9 e un excedent de 24 milioane. Să poate aştepta ca excedentul pe 1909 — 10 să fie de 30 milioane. Cu aceste excedente se va putea face faţă cheltuelilor pentru cutremurul din 1908.

Escadra Austro Ungară

Cetinge.—Comandantul escadrei Austro-ungare, precum şi cei 28 ofiţeri, însoţiţi de misiunea specială, a sosit aci la amiază.

Amiralul şef a descins la o vilă, aparţinînd principelui.

Seara guvernul a oferit un prînz în onoarea oaspeţilor.

De vînzare în orî ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din judeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa : **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.— 1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mânzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămănat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering" din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance". 2 maşini greble „Deering". 6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

TEATRUL NAŢIONAL

Joi 25 Februarie 1910

Concertul Bronislaw Hubermann

PROGRAMUL CONCERTULUI

1) Beethowen, Sonata pentru piano şi violină.

C moll, opera 30, Allegro con brio, Adagio cantabile, Scherzo, Finale (Allegro) *B. Hubermann şi L. Spielmann.*

2) Tchaikowhky, Concert de violtnă.

Allegro moderato, Moderato anai, Canzonetta (Andante) Allegro vivacissimo. *B. Hubermann.*

— PAUSĂ —

3) Schubert, „Fantazia pribegilor„.

4) Paganini, **Danţul vrăjitoarelor.** *L. Spielmann B. Hubermann.*

Cărămizi de vînzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte moderat. A se adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

Allo ! Allo ! Allo !

Unde se poate cumpara un Gramofon bun şi eftin ?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig,** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

vinde Gramofoane cu 40% mai eftin ca oriunde, adresându se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţi-vă de covcurenţi şi înşelători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

De închiriet

de la 23 Aprilie 1910 un apartament compus din 5 odăi, bucătărie, grajd, şură, pivniţă şi odaie pentru servitori, din casele mele, situate în strada Palatului No. 9, foaste Petru Niţescu.

Doritorii a închiria acel apartament se pot adresa la subsemnatul în ori- ce zi. **G. D. Şerban**

EPITROPIA GENERALĂ

a

Casei Spitalelor şi Ospiciilor Sf. Spiridon IAŞI

BĂILE SLĂNIC MOLDOVA

Epitropia Generală aduce la cunoştinţa doritorilor de a reţinea camere la băile Slănic pe sezonul 1910, că scrisorile, cereri de prospecte şi cererile pentru reţineri de camere şi ori ce altă corespondenţă să le adreseze direct D-lui Gh. V. Mihailescu, sub şeful serviciului Administrativ al Epitropiei, în Iaşi până la 1 Iunie 1910 şi de la acea dată la băile Slănic.—Tot pe numele d-lui Mihailescu se vor trimete şi aconturile din chirie.

1910 Ianuarie 19
No. 444

LICITAŢIE

Se face cunoscut că în strada Goliei No. 33 în fundul ogrăzei Duminică 21 Februar ora 1 p. m. se vinde prin licitaţie, mobile bune, din 4 camere, Doritoriii sunt rugaţi a se prezenta la locul indicat.

DE INCHIRIET

De la 23 Aprilie 1910 Casele din str. Romînă No. 8, compuse din 8 camere de locuinţă, cu 2 antrete, 2 camere sub sol bucătărie, Spălătorie şi cameră pentru servitor, Grajd, Şură, pivniţă zemnic fîntînă Ogradă şi grădină ; —A se adresa la spitalul de copii **„Caritatea"** în str. Romînă No. 10 sau str. 40 de Sfinţi No. 2.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

PONDOIR de bois Prix..... 6fr.50 R. GARIEL 2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2 ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 85
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 20
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Envoi franco du Catalogue

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinteria —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa : Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

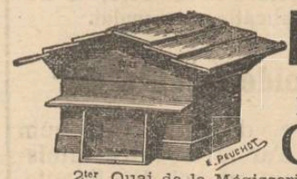

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja arătate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujete noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea Societăţei peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi :

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 – Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

26 şi 27 Februarie 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi doua Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII. No 948 Sîmbătă 20 Februarie 1910

Momente înălţătoare

Nu cred să fie popor mai oropsit de soartă ca poporul Romînesc. Aşezaţi aici la Dunăre şi Carpaţi, soarta noastră a fost ca să nu fim toţi la un loc, supt acelaşi stăpîn.

Urziţi ca neam în văile Pindului; întăriţi prin roirea elementului romanic la Carpaţi, trunchiul valah a fost rupt prin secol. al XVII de masa slavonă aşezată în Moesia. Fără atingere geografică mai deasă, noi cei de la Nord uitasem de fraţii de la Sud, şi de şi toţi Valahi pentru Europa medievală, Blakia mare a lui Vilhardouin n'a fost cunoscută nouă de cît în secol. al XIX-a.

Turcismul şi grecismul mai ales ne înstrăinase suflet 1 acestor fraţi din sud.

In acelaşi timp, la nordul Dunării, vitregia regimului Unguresc a silit pe Romîni să roiască din Fagaraş în Muntenia şi din Maramureş în Moldova, ca apoi, aceste roiuri de Romîni să cază în lupta seculară cu Turcii supt eghemonia lor. Iată de o dată doi stăpîni, cari nu ni-au priit, ci au căutat să ne exploateze, storcîndu-ne vlaga noastră.

Din trupul ţărilor noastre ni s'au luat ca de la Turci Bucovina şi Basarabia şi frumosul pătrat al Daciei vechi, este azi o încovoetură şi îngustă şi urîtă. Supuşi la 3 mari stăpîni, fraţii noştri au îndurat soarta politică a marilor monarhii vecine; şi potrivit mersului lor politic neamul nostru şi-a văzut abia licărind o viaţă politică.

Cei din urmă scoşi la viaţa politică an fost Macedonenii, cari de abia un an de zile au văzut figurînd în parlamentul turc 2 reprezentanţi de ai lor, exprimînd în numele naţiunei Cuţovlahe sentimentele lor de lealitate faţă de Sultan.

Aceiaşi viaţă politică în licărire o vedem şi în Basarabia, unde serbătorirea centenarului alipirei Basarabiei la imperiul moscovit, va fi prilejul unei vădite înălţări patriotice a nobleţei romîneşti.

Toţi aceşti fraţi romîni răzleţi în cele 4 colţuri ale Europei, au între ei o singură legătură morală: graiul; o singură unitate morală: naţiunea romînă; şi ori unde ar fi lealitatea îi face a trăi ca supuşi credincioşi Măriilor lor Ţarul Rusiei la Petersburg, Kaiserul Austriei la Viena, Kiraly Unguresc la Pesta, Sultanul tuturor Turcilor, la Constantinopol.

Prin lealitatea lor către şefii statelor, unde împrejurările politice i-au dus să trăiască, vor putea cîştiga ca popor, ca romîni. Prilejuri de întîlnire între reprezentanţii romînismului din cele 4 monarhii nu sînt de loc, sau aşa de rari, că sînt pentru noi o serbătoare. Mai anii trecuţi, s'au întîlnit la Berlin la aceiaşi masă deputaţi romîni din parlamentele Ungar, Austriac şi Romînesc.

Zilele trecute la Buda-Pesta s'au întîlnit la o serbătoare a societăţii studenţilor Romîni „Petru Major", senatorul romîn din Constantinopol, N. Bataria, Pr. V. Lucaci, energicul luptător de peste munţi, deputat în parlamentul Ungar şi un deputat romîn.

Şi acolo în Vavilonul romînismului, în Pesta maghiară, tineretul romîn a ascultat graiul dulce romînesc grăit de aleşii neamului în cele 3 centre politice, şi răspicînd idealuri romîneşti.

In măsura în care conştiinţa romînească se întinde; în măsura în care legile organice ale ţărilor vecine înlesnesc manifestarea liberă politică a gîndirei şi nevoilor romîneşti ca Romîni, nevoe este ca toţi aceşti reprezentanţi ai Romînismului să se vadă mai des, şi regulat între ei.

Dacă este nevoe pentru cauza mare politică Europeană, ca în congrese interparlamentare să se întîlnească reprezentanţii tuturor parlamentelor Europene; cu atît mai mult e nevoe ca deputaţii romîni din cele 4 unghiuri să se vază şi să se întîlnească mai des.

Din rostul vederilor lor va eşi pentru romînism alte forţe naţionale, căci prin graiul viu şi cunoştinţa personală, cei mai aleşi fii ai neamului, vor înfăptui noi urziri de stări viitoare, izvorite din acel simţ adînc de neam, cari pînă acum le-am avut în stare de idee *din cărţi*, şi mîne trebue să le înfăptuim din traiul real.

Dacă unirea în gînduri, unirea în simţiri era o cerinţă ideală a lui 1848; înfrăţirea reală şi întîlnirea periodică a deputaţilor romîni în congrese panromîneşti, va fi preludiul unei mai apropiate stări de unire politică a tuturor Romînilor.

Şi ce prilej mare ni se oferă, că acum la 1912, cînd Basarabenii, vor serbători suta de ani de alipire la Rusia, noi Romînii de pretutindeni să ne vedem în congres politic la Iaşi, pentru a face bilanţul de jelanie a trecutului şi de întocmire a viitorului.

Gh Ghibănescu.

RAZBUNAT?

Colectiviştii sunt mari specialişti în a-şi vota legi de interes personal: Ion Brătianu, ca să-şi vadă înflorind Letea, a făcut imposibil importul de hârtie din străinătate; d. Costinescu s'a gîndit foarte mult la diversele sale fabrici, cînd a întocmit tariful vamal.

Partidul conservator, în ultima sa guvernare, voind să plătească tribut dreptăţei şi echităţei, inscrisese, în programul seu, crearea contenciosului administrav.

Nu era o lege personală. Ea n'are nimic a face nici cu societăţi pe acţiuni, nici cu fabrici. De la dînsa n'avea să se îmbogăţească nimeni: doar cei atinşi de furia unui Haret, de sectarismul unui Stelian, dacă aveau să'şi găsească apărare în contencios—şi doar contra arbitrarului fusese făcută legea.

Şi cu toate acestea ce colosală deslănţuire de patemi, ce torent de infamii, de înjurături şi de insinuări, provocase acea lege.

D. Badareu, autorul ei, era somat să se expatrieze, să dispară din ţară, pentru că îndrăznise să întocmească legea.

Şi nu numai legea, dar crearea secţiei, şi nu numai secţia—dar magistraţii, cari urmau a fi numiţi!

Căci magistratul, în special acel de la Casaţie, ajunsese a fi considerat drept o acţiune a Băncei Naţionale: pe dînsa n'o poate stăpîni de cît colectivistul—numirea magistratului la Casaţie nu o poate face de cît un ministru colectivist.

Colectiviştii juraseră deci că vor desfiinţa legea şi, implicit, că vor sacrifica pe magistraţii, cari se vor lasa numiţi cu decrete iscălite de d. Badareu.

Junimiştii, ca buni tovarăşi ai colectiviştilor, decretaseră şi ei desfiinţarea contenciosului şi sacrificarea consilierilor noi numiţi. Acum au revenit la sentimente mai bune: s'au convins de necesitatea contenciosului, după cum colectiviştii, convinşi de neconstituţionalitatea lui, au renunţat la partea comercială a planului lor: la sacrificarea consilierilor numiţi de d. Badareu.

S'ar părea că, în urma acestora, d. Badareu este complect răzbunat. Dar autorul legei din 1905 n'a faptuit-o de cît în interesul superior al ţărei, pentru stîrpirea abuzului secular,—şi după cum nu l atinsese infamiile, nu l pot încinta nici satisfacţiile.

PEDEPSIT!

Nu, zeu, guvernul nu se plictiseşte. Cu cel mai profund dispreţ el trece şi peste profunda nepopularitate de care a dat dovezi numeroase; şi peste diversele disensiuni din partid şi peste ploaia de defecţiuni în alegeri — şi petrece.

Petrece morţii la cimitire şi apoi petrece la Banca Naţională—; petrece la discuţia asupra contenciosului; petrece la ori-ce împrejurare.

Iată una foarte nostimă: la R-Sărat s'a ales un consiliu comunal, care nu face plăcere prefectului Iliescu; consiliul comunal a ales ajutor de primar pe d. Cernat, care iarăşi nu place prefectului. Şi fiind-că nu i place, d. Iliescu, prefectul, l'a executat pe d. Cernat într'un interview: l'a făcut takist.

D. Cernat, la rîndul său, în baza dreptului de apărare, a răspuns d-lui prefect, că este neadevărat că ar fi takist, el fiind liberal.

Nimeni nu va crede, dar faptul este perfect adevărat, guvernul a găsit chip să petreacă chiar din această banală polemică d'intre prefect şi ajutor de primar, care, fiind-că şi-a permis să polemizeze cu prefectul, mai drept să răspundă prefectului, a fost pedepsit cu suspendarea din slujbă pe timp de patru-zeci zile.

Patru-zeci zile este un termin tragic, la atîtea zile se face parastasul cel mare de sufletul mortului şi de... este ceva tragic ca un ajutor de primar, să se certe prin publicitate cu prefectul.

Prefectul este o persoană suprapusă: ca să devii prefect trebue să te bucuri de simpatiile ministrului de interne; iar ca s'ajungi ajutor de primar trebue mai puţin lucru: să te bucuri de încrederea cetăţenilor, cari te aleg în consiliu; să te bucuri, apoi, de încrederea consilierilor, care te aleg ajutor de primar.

D. Iliescu, prefect de Rîmnic, este dar superior d-lui Cernat. Dar d. Iliescu, ca prefect, n'are nimic de comun cu ajutorul de primar. Prefectul poate face raport pentru disolvarea consiliului comunal, atît îl leagă de el, dar cu nimic nu poate atinge, nu poate porunci, nu se poate amesteca în ale consiliului.

O polemică de presă între prefect şi ajutor de primar, este o chestie pur personală, care poate fi tranşată pe calea armelor, sau la juraţi, dar nici odată pe calea brutală şi ilegală pe care a fost „tranşat" diferendul de la Rîmnic.

„Pedepsirea" d lui Cernat stă exemplu unic în analele petrecerilor colectiviste, adică în analele unui guvern, care a ajuns să se joace cu acte anarhice.

Ca atare l'am şi înregistrat şi comentat.

Chestii didactitice

Tot examenul de capacitate pentru fete

Examenul de capacitate pentru fete a întrat în a treia fază, fără să fie ultima. Intocmirea lui, desele lui schimbări, oglindesc în sine harababura care stăpîneşte ministerul de instrucţie şi cît de puţin orientaţi sunt cei ce ne diriguesc azi la şcoli.

Primul examen de capacitate pentru fete a fost o enciclopedie literară cu limbi moderne cu tot. Ministrul Haret a luat programul unei şcoli normale superioare de fete, care n-a existat de cît pe hîrtie şi l-a cerut la primul examen de capacitate. Aceasta în 1903.

De data asta s'au scos limbele moderne; şi ca culme s'au dat atîtea înlesniri candidatelor de limba franceză, că li s'a făcut şi posibil drumul la Paris. A poi li s'a dat răgaz mai mare, putînd prepara examenul 7 luni de zile în loc de 4, şi cu probabilitate de prelungire pentru Octombrie.

Pentru partea literară s'a publicat întâiu examen pe bază de liceu; In Septembrie 1909 s'au schimbat condiţiile, cerîndu se probele scrise pe bază de licenţă. iar celelalte probe aşa întocmite că ori ce candidată putea eluda 2 materii.

Acum, la 10 Februarie, s'a făcut altă publicaţie mai caraghioasă. Candidatele vor avea să treacă 3 serii de probe scrise cu orale, consistînd din 7 probe scriptice şi 2 coloquii.

Dar vedeţi cap de organizator!

Primele 2 probe scrise vor fi pe bază de licenţă, candidatele avînd a scrie o teză din specialitatea sa, şi altă teză tot de specialitate, alegînd din cele 10 chestiuni date de comisie. Aceste 2 probe scriptice cu coloquiul sînt eliminatorii, dacă nu dau media 7.50.

Odată materia de licenţă trecută, candidata nu se mai întîlneşte cu dînsa, căci i se cere numai partea teoretică în scris şi oral. La a doua serie de probe, va face 3 lucrări scriptice, din care una de pedagogie generală şi 2 probe de planuri din 2 materii de liceu, a căror metodică o va discuta pe baze psihologice şi metodice.

Urmează dar că mecanismul pedagogic, regulamentul examenului îl cere de la materii secundare, a căror fond e mai puţin cunoscut de candidate, ca şi cum mintoşii pedagogi de la minister ar crede că pedagogia e o ştiinţă de forme şi că fondul cunoştinţei n'are căutare în pedagogie.

Odată hopul al doilea trecut, căci şi seria a 2-a de probe e eliminatorie, fără media 6, candidatele vor trece la ultimele 2 probe practice de lecţii în clasă cu elevele, din alte 2 materii. la cari n'au fost ascultate la primele 2 serii de probe.

Prin urmare cei ce au organizat examenul de capacitate şi-au zis: să facem un compromis; să cerem teoria cunoştinţelor de licenţă, iar practica cunoştinţelor de liceu, putîndu se preda bine ceia ce nu ştii bine.

Ce sucit examen! Ce sucite capete sunt la minister!

Cît de simplu era să se ceară: fiecare candidată va trece probe scrise din materia de licenţă şi din pedagogie; apoi oralul se va opri asupra enciclopediei cunoştinţelor de liceu, din programul analitic; cît despre lecţiile practice la şcoală în faţa elevelor, fie care le va ţine din materia sa de licenţă, căci ceia ce se posedă bine se predă bine, pedagogia cerînd la bază o solidă pregătire de fond, căci metoda ţi-o indică mersul ideilor ele în de ele, nu mecanismul sec al treptelor formale.

Nu; pedagogii liberali ai d lui Haret, în frunte cu ilustrul Duică, se ţin la şcoala lui Jacotôt, că cineva poate preda bine ceia ce el nu ştie, învăţînd pe alţii şi chineza, căci doară nu degeaba au zisă Romanii, bunicii noştri: *docendo discimus*.

A!

***

OAMENI ŞI LUCRURI

ARTA DE A MURI

Stricnina e unul din acele stranii elemente ale naturii, despre care se vorbeşte mult şi care, graţie insuşirilor ei variate, s'a impus atenţiunii oamenilor de litere, după ce au utilizat-o oamenii de ştiinţă. Chiar în momentul de faţă, una din virtuţile ei este mult la ordinea zilei în ţară la noi.

Stricnina a dat stovainei calitatea de substanţă inofensivă şi va permite ca ea să fie injectată în şira spinării fără nici un pericol. Despre descoperirea aceasta a profesorului Toma Ionescu şi strălucitele ei aplicări se vorbeşte în articolul următor.

Aci ne-a suggerat reflecţiile de mai sus spectacolul de aseară: „Moartea civilă", în care artistul Cuzinski a jucat pentru întîia dată rolul lui Conrado, altă dată una din creaţiunile cele mai glorioase ale regretatului Manolescu.

Piesă cam învechită, cu aere şi accente de melodramă, „Moartea civilă" a rămas între lucrările dramatice „în curs" mulţumită acelui unic rol al mortului — civil, în care unii mari interpreţi au prilejul de a... muri în chip extraordinar şi original.

De ce „original"? Poate oare cine-va care a luat stricnină în cantitate mortală să moară altfeliu de cum ne spune observaţia medicală?

„După cîteva minute se arată o mare nelinişte şi groază, rîgăituri şi adesea ori vărsături. Ca şi cum l'ar fi atins un puternic curent electric, otrăvitul e apucat de o dureroasă înţepenire a organelor; gura şi dinţii se încleştează într'un spasm: ceafa şi spinarea se sucesc îndărăpt, braţele şi picioarele se întind drept ca scîndura, tot astfel şi pieptul şi muşchii pîntecului, aşa în cît corpul întreg seamănă unui arc îndoit înapoi, ţeapăn, cu respiraţia stînsă. – Obrazul capătă culoarea roş-vînătă; toate vinele se umflă, globurile ochilor ies înainte şi pupilele se măresc enorm. După momentul de nesimţire şi de comă,—vine moartea".

Poate o are artistul, ori cît de artist ar fi, să redea pe deplin aspectul unei astfel de morţi? Fost-a *aceasta* intenţia scriitorului?

S'au scris mii de pagini asupra artei de a muri, la artişti cu renume universal ca Rachel, Sarah Bernard, Rossi, Salvini, Duse, Mounet Sully, Coquelin, Sadda Jakko, Réjane, Desprès, De Sanctis şi cîţi alţii. Italieni mai cu seamă au dat importanţă extraordinară acestui moment în „Moartea civilă" de şi unii critici l'au denumit cu o expresie italiană suggestivă de „sgîrie nervi", —„sgraffia-nervi".

Dar patologia nu poate fi trecută în artă dramatică. Artistul nu poate reda pe scenă nici vărsăturile, nici congestiunile nici dilatarea spontană a globilor oculari, ci numai o parte din simptome, suficentă pentru a-i impresiona pînă la lacrimi. Cuzinsky posedă de mult această parte şi a ştiut de multe ori să moară în chip impresionant, după cum a ştiut şi aseară.

Suntem însă convinşi că, cu timpul, autorii dramatici şi artiştii însuşi vor renunţ la asemenea penibile pedanterii artistice, redînd din tabloul morţii numai un moment, o imagine instantanee, iar nu întreg zbuciumul, întreg cortegiul de crampe şi spasme, care n'au *în sine* nimic artistic şi care sunt totdeauna mai adevărate la spital, ori în camera de reală agonie decît pe scenă.

Rodion

AUTO-OPERAŢIA...

In cursul acestor din urmă zile literatura medicală a înregistrat unul din cele mai interesante documente omeneşti, —iar ştiinţa medicală numără, în acelaşi timp, un remarcabil succes.

Pe lîngă aceste,—suntem şi în plină actualitate, de oare-ce subiectul rachistricnostovainizării a fost pînă acum cîte-va zile o temă de pasionantă polemică în presa noastră, în legătură cu serbătorirea în străinătate a d-lui profesor Toma Ionescu, autorul metodei de a combina *stricnina* cu *stovaina* şi cel dintâiu, în acelaşi timp, care a lărgit cîmpul operatoriu, executînd intervenţii chirurgicale pînă în regiunile de sus ale corpului.

*

Filosofia medicală ne spune pe de o parte că una din cauzele lipsei de încredere a profanilor în puterea medicinei este părerea că medicul, respectiv chirurgul n'ar primi el însuşi în nici-o împrejurare să se supună „experinţelor" la care e supus bolnavul. De aci o parte din scepticizmul anti-medical; de aci fatalizmul care face pe mulţi să evite pe medic. Iar cealaltă parte o determină elementul pozitiv al *durerei*. De nimic nu se teme omul ca de suferinţă fizică şi însăşi moartea s'ar părea mult mai lesne de suferit, dacă n'ar fi legată în cele mai multe cazuri de elementul fizic al durerei.

*

De aceea împrejurările cari pun pe chirurg ca să dee el însuşi exemplul supunerei, sunt uneori... bine venite. E pe de oparte egalizarea tuturor în faţa suferinţei şi a boalei, pe de altă parte elementul de vitejie al conducătorilor puşi în fruntea trupei care trebuie suggerată, îmbărbătată. Apostolatul medical şi ştiinţa medicală au în măsură egală nevoia unor atari demonstraţiuni şi din acest punct de vedere cazul d-lui d-rand Al. Ţaicu, atins de hernie şi supunîndu se unei operaţiuni, important prin sine însuşi, devine istoric prin faptul auto-operaţiunei şi prin elementul eroic care l domineazǎ.

*

Cum i-a venit doctorandului iaşan ideia auto-operaţiunii şi a stovainizării? Iată ce ne spune la pag. 24 a lucrării d-sale inaugurale, prezentată facultăţii de medicinei în seara de 17 Februarie:

„...Din literatura medicală ce am consultat relativ la această metodă de anestezie, vedem, că dintre toate substanţele ce s'au întrebuinţat ca anestezice intrarachidiene, nu puteam s'aleg decît stovaina, care, pare-se pînă în prezent, că dă rezultatele cele mai bune. Insă, a cere să mi se injecteze stovaină pură în sacul subarachnoidian, însemna a nesocoti accidentele pe care am găsit că le-a produs această substanţă şi a mă expune la posibilitatea de a mai oferi, pe lîngă cele 40 de cazuri nefaste, pe care le voi descrie în lucrarea mea ulterioară, încă un caz mortal, asupra căruia de sigur, era să se discute în urmă, dacă e de atribuit anestezicului însuşi, technicei sau vreunei diateze a pacientului etc.

Făcîndu-mi deci convingerea că rachistovainizarea cu stovaină pură trebue să dispară din domeniul anesteziei chirurgicale, după cum în 1904 a dispărut rachicocainizarea, nu-mi rămînea decît să mă opresc la rachistrichnostovainizare, la care m'am şi hotărît.

Hotărîrea aceasta echivala ea cu siguranţa matematică absolută că această metodă mă punea la adăpostul oricărui accident şi-mi garanta viaţa? Experimentaţiunea clinică care s'a făcut pînă în prezent, statistica însemnată a d lui profesor Thoma Ionoscu, care întrece de 500 cazuri, fără nici un accident mortal, modul perfect al execuţiunei anesteziei cum o practică d-l profesor Juvara, toate aceste m'au făcut ca dinainte să răspund afirmativ în ceeace priveşte garanţia vieţii, după datele cunoscute pînă în momentul de faţă.

Riscam dar să suport numai micile accidente, numite de d-l prof. Thoma Innescu „fenomene anestezice" pe care

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă F.A.SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

le poate da şi anestezia rachistriehnostovainică.

Răspunsul meu, cam şavăelnic deci, la întrebarea de mai sus, provine de acolo, că trebuia să mă supun metodei de anestezie într'un timp, cînd ultimul cuvînt asupra rachistrichnostovainizării nu se poate spune încă, aceasta fiind rezervat viitorului, cînd o statistică însemnată, de cîteva zeci de mii de cazuri, se va putea pronunţa.

Am rugat şi am insistat cu dragă inimă să fiu anesteziat cu injecţia de strichno-stovaină în sacul subarachnoidain, căci cel mai elementar simţ de morală trebue să ne îndemne, ca ceeace facem asupra semenilor noştri, să ne placă, în împrejurări similare, a aplica şi asupra noastră înşine.

Mai ales că experimentînd pe mine însumi, aveam ocaziunea să pun în serviciul rachistrichnovainizării, metoda de analiză atît de delicate, auto-observaţiunea care în ştiinţă aduce servicii mult mai mari, de cît observaţiunea obiectivă."

*

Găsim în rîndurile de mai sus toată filosofia şi toată psihologia cazului. Operaţiunea a reuşit pe deplin. Aci nu avem numai dovada obiectivă, teoretică în faţa căreia scepticul să poată exclama un „de! Ştiu eu!..." tradiţional; ci avem o lungă observaţie subiectivă urmărită clipă cu clipă, înregistrată sub însăşi dictarea operatului -operatoriu.

Iată cîte va din concluziile tezei:

„...Prin faptul că toată operaţiunea am putut-o executa eu însumi, am probat eficacitatea metodei anestezice.

...Intr'adevăr, anestezia mi a permis a tăia în cărnurile mele tot aşa de bine ca şi cum aşi fi tăiat pe un altul.

...Inocuitatea absolută a rachistrichnostovainizării o denotă faptul că în tot timpul anesteziei, afară de ameţeala ce mi-o producea ori ce mişcare bruscă, n'am avut niciun accident, niciun fenomen displăcut, cu toate că operîndumă, singur, a trebuit să păstrez tot timpul poziţia şezîndă, să fac mişcări spre a-mi lua instrumentele de pe masa de operaţie, spre a-mi clăti mînile de sînge şi toate mişcările necesere pentru executarea operaţiunei.

O metodă de anestezie, care este atît de eficace şi atît de inocentă, încît a permis cuiva să se opereze singur de'o hernie şi cu succes, fără de vreo consecinţă displăcută, vor putea suferi orice modificări sau perfecţionări posibile dar nu va dispărea din domeniul chirurgiei, atîta timp cît îi va sta în faţă numai metodele de anestezie existente pînă în prezent şi cît timp mintea omenească, nu va concepe o altă metodă şi mai miraculoasă."

*

A tăia în carne vie cum ai tăia întraaltuia, —iată în adevăr un rezultat ideal şi o indicaţie preţioasă pentru însuşi viitorul chirurgiei umane, Dar în această privinţă vom mai avea cîteceva de spus. **As.**

„Opinia" în provincie

Botoşani.—Marţi, 16 Februarie, a avut loc, în splendidele şi vastele saloane ale D nei şi D-lui Ştefan Ghyka, o prea frumoasă serată dansantă, cu ocazia aniversărei fiului lor Pavel Ghyka.

La ora 10, renumita orchestră, de sub conducerea simpaticului violonist Paraschiv, întonează frumosul vals „Gold un Silber", cînd drăgălaşele părechi îşi iau zborul pe luciul parchetului frumoaselor saloane.

La ora 2 se serveşte un copios supeu, în urmă fie-care închină paharul său de şampanie pentru Paul Ghyka şi distinşii lui părinţi.

Din numeroasa asistenţă remarc:

Doamnele: Marie St. Ghyka, distinsa simfitrioná, care, cu amabilitatea-i nedescrisă, a făcut ca fie-care să petreacă admirabil; Louise G. Ursiano, într'o elegantă toaletă cerise, profusiune de brilliante şi smaragde; Etelca Dombrovschi, într'o frumoasă toaletă neagră, aplicaţii de dantelă veritabilă; E. Ciulei în velour negru, Marie St. Georges în negru, Căpt. E. Zamfirescu într'o frumoasă toaletă crême, profusiune de briliante, smaragde şi rubine, A. Prasssa în gris, Adéle Ghyka într'o elegantă toaletă crême, E. Frunzescu în negru, cu dantele vallenciene, Marie Niculescu în gris perle, Aida Vizanti într'o elegantă toaletă lit de vin profuziune de brilliante.

Din frumosul buchet de Domnişoare observ:

Duţa Dombrowschi admirabilă şi distinsă dansatoare în alb, Gliţi Beke un crin de primavară, în alb, Brănduşa Ciulei frumuseţă personificată în alb, Florica Ciulei graţioasă ca un înger în alb, Rosina Frunzescu frumoasă andalusă în alb, Adela dr. Ghergheli de Fogaraş în maron, Corina Ghergheli de Fogaraş o chii fermecători în alb, Clemence Miclescu perfectă bostoneusă în gris pule, Lusica Miclescu un dulce chip de Madonă în violete, Alice Zamfirescu o blondă încîntătoare în alb, Louise Fotty o frumoasă creolă în crême, Virginia Frunzescu un adevărat îngeraş în alb.

Epoletul reprezentat prin d-nii: Maior Ghigortz, Locot. Isbăşescu, Miclescu, Sub locot.: Văsescu, Gall, Bianu, Balaban, căpit. Grigoriu, sub locot. Ciuhureanu, Popescu etc.

Fracul reprezentat prin d-nii: Stefan Ghyca distinsul şi neobositul valsator, Ciulei, N. St. George, X. Prassa, căp. Zamfirescu, dr. Frunzescu, G. Ursiano, M. Holban, P. Vizanti, C. Persiceanu, N. Dombrowski, C. Ciulei, Şt. Prapurgescu, Art. Frunzescu, Paul Ghyka, C. Niculescu, C. Persiceanu, L-t. Georges, B. Fotty etc.

La ora 4 începe cotilionul condus cu multă iscusinţă de Locot. Miclescu şi Sub-locot. Gall, şi care durează pînă la ora 7 dimineaţa cînd fie-care pleacă ducînd cu sine cele mai frumoase amintiri.

D'Artagnant.

Litere-Ştiinţe-Arte

O expoziţie Băncilă?—Ni se afirmă că în astă primăvară vom avea în Iaşi o expoziţie de tablouri ale pictorului Octav Băncilă. Informaţia, din sorginte „autorizată" nu poate decît să facă plăcere publicului iaşan care, astfeli, ar fi chemat să judece în cunoştinţă de cauză, opera pictorului din ultimii ani.

Prima expoziţie a lui Băncilă a însemnat pentru Iaşi un eveniment artistic. Din nefericire a fost unicul. A venit apoi expoziţia tabloului... unic al profesorului Popovici, în sala şcoalei de arte şi meserii: „Execuţia lui Horia". De atunci asemenea încercări nu s'au făcut în Iaşi, spre marele regret al multora.

Au trebuit să vină rînd pe rînd doi pictori de aiurea, pentru ca moda expoziţiilor să revină şi ca să ni se anunţe o nouă expoziţie Băncilă. Numeroase tablouri ale acestui fecund artist au trecut neobservate, expuse prin vitrinile diverse, uneori în contra ordinelor... cenzurei: căci avem şi o cenzură artisticopoliţienească. Adunate la o laltă, expuse într'o lumină prielnică, ele vor putea fi văzute şi apreciate. E prea serios talentul pictorului Băncilă, ca să nu fi creat în anii din urmă lucrări de seamă, în afară de acele pentru cari am avut, de curînd, cuvinte severe. Să vină cu expoziţia—şi se va convinge cît de bune sunt intenţiile noastre faţă de adevărata artă.

*

O mare mişcare se observă în publicul iaşan pentru beneficiul simpaticului artist Mircea Pella, la 27 Februarie. La agenţia teatrală curg spectatorii şi... leii.

*

In cursul lunei Martie se va juca o singură dată *Viforul* de Delavrancea, la teatrul naţional, cu maestrul Nottara.

*

Trupa d lui Davilla va vizita Iaşii pe la finele lui Aprile şi va da seria de reprezentaţii tot în sala teatrului Sidoli. In acest caz cele trei spectacole ale d-nei Bărsescu-Radovici vor fi amînate.

*

Se zice că Delavrancea lucrează la o comedie întitulată „Holera", de asemenea d. G. Ranetti prepară o parodie la „Chantecler" intitulată „Cucurigu".

*

Piesa „Le Retour de Jerusalim" anunţată în beneficiul d-nei Aglaia Pruteanu la 28 Februarie e tradusă în romîneşte de d. V. G. Botez Gordon.

*

Dante astronom,—iată o surpriză în adevăr extraordinară. Vorbind în „*Convito*" despre tulburările politice ale anului 1302 care i-au adus şi lui exil, observa: „Şi în Florenţa la începutul distrugerii ei, se văzu pe cer, în forma unei cruci, o mare cantitate de aburi cari alergau după planeta lui Marte". Pentru cei ce au văzut în revistele astronomice forma cometei care ne va vizita, nu mai încape îndoială despre exactitatea datei arătate de Daute: era, socotind de astăzi înapoi, a noua apariţie a cometei lui Halley. Cu extraordinarul său geniu vizual *il poeta sovrano* păstrează şi ne dă şi forma cometei astfeliu cum o vom vedea şi noi.

*

Duminică 21 Februarie va avea loc la Teatrul Naţional la oara 2 şi jum. Concertul Filarmonic dat de orchestra conservatorului sub conducerea d-lui Ath. Theodorini directorul conservatorului.

Iată programa concertului: 1) Beethoven: Uvertura „Coriolan" executată de orchestră. 2) Haidn: Simfonia No. 5 (re-major). a) Adagio, b) Allegro assai, c) Largo Cantabil-, d) Menuetto, e) Finale (Presto ma'non itroppo) executate de orchestră. 3) Greg: Două melodii Elegiace. a) Herzwunden executate de orchestră cu instrumente. b) Lezter Frühling de coarde. 4) Flechtenmacher: Uvertura Naţională Romînă executată de orchestră.

Biletele se află de vînzare la Agenţia „Thalia" Th. Maximovici.

*

La Madrid s'a jucat cu mare succes o dramă anticlericală „Cassandra" de renumitul scriitor Perez Galdos, căruia i s'a făcut o manifestaţie entuziastă.

*

Tragediana rusă Vera Komissarschewskaya a murit în urma unei intoxicări a sîngelui. Inmormîntarea ei s'a făcut cu o solemnitate extraordinară la Sf. Petersburg.

*

In Danimarca s'a înlocuit cenzura teatrală prin un comitet de lectură în care intră un jurist şi un autor dramatic. Poliţia nu mai are nici un amestec.

*

Baronul Berger şi-a început activitatea ca director al Burgului din Viena înscenînd „Sappho" de Grillparzer. In aceeaşi seară s'a.. înscenat şi o mică demonstraţie ostilă în contra noului director al marelui teatru.

*

STRUNA ZILEI

CUŞCA LEILOR

Piesa care se va juca Sîmbătă 27 Februarie la Teatrul Naţional în beneficiul d-lui Pella.

Ciţi vor fi în cuşcă oare?
Nu spui Pella — dar ce vrei
Inţeleg... Ai vra în cuşcă
Cam la două mii de... lei.

Informaţii

❑ *Mult stupida gazetă a prensului a născocit fabula, pe care brodează ilustre articole de reportaj, că d. Take Ionescu ar da cuiva concursul seu la alegerea de la Banca Naţională.*

De prisos a spune că prensul minte: d. Take Ionescu nu se interesează de alegerea de la Banca Brătienilor.

❑ *D. Stelian plănueşte să scoată la pensie, pentru limită de vrîstă, pe d. Mandrea, presidentul înaltei curţi de casaţie, s. II.*

D. Mandrea este autorul cunoscutului articol, publicat în Dreptul, *contra desfiinţărei contenciosului.*

❑ *Aflăm cu părere de rău, că starea sănătăţei d-lui Ciru Oeconomu, consilier la înalta curte de casaţie, inspiră foarte serioase îngrijiri.*

❑ Clinica regretatului profesor dr. Bottez stă închisă din Iulie, de la decesul regretatului profesor.

Se ştie că epitropul Pennescu nutreşte dorinţa de a vedea mutat la acea clinică pe d. dr. C. Mărzescu, medicul primar al spitalului din Roman.

Neputînd reuşi, d. Pennescu a recurs la o fişă de con-olaţie: din timp în timp medicul din Roman este chemat să vie la Iaşi să facă cîte o operaţie în clinica locală.

Şi doar avem destui chirurgi capabili în Iaşi!

❑ **Depunerea învăţătorului Berenghi.**—Cele semnalate de noi asupra neregulelor de la banca populară din Răducăneni au dat la iveală toate potlogăriile făcute de învăţătorul Berenghi.

Increzător lesne în prietenia falşă a liberalilor din clica dr. N. Lupu, ademenit de clica Tiron, Dinescu, Dr. Lapteş, că au a împărţi judeţul pe sama lor şi că vremea laptelui şi a mierei a sosit pentru toţi, învăţătorul Berenghi şi-a uitat de sine, de săteni, de situaţia lui şi a abuzat. De unde s'a crezut de cei din loc salvatorul ţăranilor şi sufletul obştiei, căutînd a lovi în cei încercaţi în luptele zilei, Berenghi azi a alunecat, mîne a delapidat şi astă-zi se văd sfeterisiţi din bancă peste 6000 lei.

Controlorul Mîndricel văzînd de şi foarte tîrziu că lucrurile nu se petrec curat la banca din Răducăneni a revocat întâiu pe Berenghi din însărcinarea de casier; în acest timp Berenghi a venit prin Iaşi, şi a căutat să găsască parale. A căzut cu rugămintea la unii din profesorii lui C. Meissner, I. Mitru, prin a căror stăruinţă căpătase locul de la Răducăneni. A zis întâiu că are lipsă 2000 lei, fără a se spovădui pe deplin chiar fratele său i-a venit în ajutor cu 2500 lei.

Controlorul Mîndricel cercetînd toată gestiunea lui Berenghi a găsit chitanţe false luate şi date la oameni dintr'un alt registru, chitanţele fiind scrise de mînă.

Banii încasaţi pe urma acelor chitanţe nu s'au găsit trecuţi în registrele oficiale ale casei; deci şi-a însuşit el banii.

S'a găsit o condică cu matcă falşă; Berenghi opera cu aceasta nu cu cea oficială a băncii; în care trecea alte sume.

La prima cercetare s'au găsit 3500 lei pentru care ţăranii în naivitatea lor crezîndu-l că s'a înşelat cu socotelele au şi garantat cu fondul lor.

Văzînd însă că Berenghi opera necinstit, ţăranii vreau să-şi retragă garanţia. Pe lîngă cei 3500 lei s'au mai găsit acum delapidaţi 2500 lei tot cu chitanţe false. Totalul delapidărilor se rîdică la 6000 lei.

Toată lumea se întreabă cu ce a putut cheltui Berenghi suma aceasta!

El era diriginte la şcoală; avea o locuinţă foarte comodă; trăia cu mama şi cu sora lui împreună: nu era cheltuitor, în tîrg nu se vorbeşte de nici o legătură de dragoste să fi cheltuit; cărţi nu juca. Drumurile făcute la Bucureşti pentru obştie i au fost plătite cu 800 lei de săteni.

Procurorul de Huşi fiind avizat a sosit în Răducăneni în ziua de 14 Februarie Duminică, şi la oarele 11 dimineaţa l'a declarat arestat.

Fiind perchiziţionat pînă la piele i s'a găsit în buzunarul surtucului o scrisoare pusă într'un plic de carte de vizită. Dînd să i se cetească scrisoarea Berenghi a înlemnit, s'a repezit asupra procurorului i a smuncit scrisoarea din mînă şi rupînd'o în bucăţi a dat'o pe focul ce ardea în sobă. Toţi au rămas miraţi de această faptă a lui Berenghi, căci se crede că scrisoarea era compromiţătoare pentru unii din fruntaşii liberali. In tîrg se svoneşte că scrisoarea ar fi fost din partea unuia din clica dr. N. Lupu, prin care atrage atenţia lui Berenghi că ori ce s'ar întîmplă el să nu spună pe nimeni altul, căci se vor face lucrurile aşa că să fie scăpat.

Toţi au însă credinţa că Berenghi văzîndu-se atrîmtorat va spune totul şi atunci va fi un crah mare în clica socialistă de la Huşi.

Ministerul de Instrucţie sesizat de aceste potlogării ale lui Berenghi îl va da în judecata comisiunei disciplinare şi-l va izgoni din învăţămînt.

Duminică pe la 12 Berenghi a fost transportat cu jandarmii la Huşi în arestul local. La plecare vădit enervat a zis tare să fie auzit, că urma va alege.

Imediat după plecarea lui Berenghi clica de la Bohotin a venit prin Răducăneni, a dat tărcoale pe la şcoală şi pe la primărie şi toţi se întrebau ce rost are acest val vîrtej al clicei. Controlorul Mîndricel văzînd interesul special ce clica poartă lui Berenghi ar fi zis că nu e greu de ghicit pe ce s'a cheltuit banii.

Toată lumea din Răducăneni discută cazul nenorocitului Berenghi şi ţărănimea e foarte agitată că s'au văzut înşelată de învăţătorul pe care clica liberată l'a pus în fruntea şcoalei, a băncii şi a obştei pentru a prada pe ţărani.

Pînă la noi ordine, revizorul şcolar D. Dimitriu venind imediat în Răducăneni a predat arhiva şcoalei şi direcţiea şcoalei d-lui St. Filon, fostul diriginte al şcoalei. Clica socialistă din Bohotin şi-a văzut cu ochii plata infamiilor debitate pe sama învăţătorului Filon.

In ura contra lui au mijlocit prin prefectul Lupu şi revizorul şcolar P. Vasiliu să destitue pe Filon, pe ridiculul motiv *că a făcut vizite politice cu un condemnat pentru beţie.*

❑ Aflăm cu plăcere că Duminică 21 Februarie va avea loc căsătoria d şoarei Matilda Popovici, fica d-lui C. Popovici-Spinoasa, proprietar, cu amicul nostru d. Const. V. Gheorghiu, proprietar şi consilier judeţean de Botoşani.

Le urăm fericire deplină.

❑ Toţi secretarii camerilor de comerţ din ţară au fost convocaţi pentru ziua de 8 Martie la ministerul industriei şi comerţului, în scop de a stabili definitiv lucrările preparatorii pentru întocmirea statisticei preţurilor de engros.

❑ Pentru locul vacant de şef de birou la serviciul judeţean de la prefectura judeţului, ramas vacant prin moartea lui Constantin Fătu, d. Krupenski prefectul judeţului, a recomandat ministerului de interne pe doi funcţionari, d nii C. Lateş şi N. Georgescu, din care ministerul va confirma pe unul.

❑ In comuna Belceşti s'a deschis infirmeria pentru copii bolnavi de tusă convulsivă.

❑ Comitetul executiv al clubului meseriaşilor romîni, a ales o comisiune în frunte cu preşedintele clubu'ui d. N. V. Ştefăniu, care comisiune să se ocupe cu întocmirea noului program de organizare al clubului în care se va prevedea şi organizarea meseriaşilor din punct de vedere politic.

Noul program al clubului va fi bine primit în lumea muncitoare romînească

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar, constatînd că mulţi din farmacişti dau elevilor şi elevelor certificate de complezenţă, fără ca aceştia să fi făcut practică în laborator, ci figurînd numai cu numele în controale, a luat dispoziţiunea ca medicii de judeţe să inspecteze la fie-care semestru, dacă elevii şi elevele se găsesc prezenţi, iar în caz contrar să refuze vizarea certificatelor pentru cei găsiţi lipsă.

❑ Şedinţa de mîine a consiliului judeţean care se va ţinea la orele 3 p. m. va fi prezidată de d l Krupenski, prefectul judeţului.

❑ Eri regimentul 7 roşiori a făcut un marş pînă la Şorogari, sub comanda d-lui locot.-colonel Călinescu. Regimentul a făcut diferite exerciţii de luptă.

❑ Doamna dr. Elena Bălteanu a fost numită din nou medic secundar al spitalului sf. Spir don din Botoşani, în locul d-lui Bulău, care, plecînd la Paris, a demisionat.

❑ Inamorat de opera sa, prinţul sculptor Pygmalion, imploră Venerei ca marmora—statua Galateei—să devie însufleţită. Şi rugămintea sculptorului ciprian, tot atît de înfiăcărată ca şi dragostea lui, este ascultată de zeiţă şi marmora devine caldă, însufleţită. Această frumoasă legendă mitologică, special înscenată pentru cinematograf este splendid interpretată de Albert Lambert, luceafărul comediei franceze şi de alţi artişti ai acestui teatru şi se reprezintă astăseară Vineri la teatrul cinematografic din sala Circului Sidoli.

Noul program este unul din cele mai frumoase şi bogate din această stagiune şi mai cuprinde între altele: malurile Rinului de la Colonia la Bingen, feericele poziţiuni, splendidele castele, fermecătoarele vile, încîntătoarele privelişti ale malurilor fantasticului fluviu apar exact înaintea noastră, redate de cinematograf în cele mai mici detalii.

Frumoase vederi din Holanda—Pescuirea scrumbiilor la Boulogne—multe comedii nostime şi pline de haz, precum: Vă rog arestaţi-mă, alegerea unei soacre — Toane şi capricii, înfrumuseţează mai mult noul program care începe astăseară Vineri 19 Februarie c. în sala Circului Sidoli.

Sîmbătă şi Duminecă se intercalează sujete noue în program, atît la matineuri cît şi la reprezentaţiile serale. Printre aceste sujete noue va fi şi a doua serie din Inundaţiile din Franţa şi anume: Parisul după catastrofă.

❑ **Cel mai desăvîrşit regal artistic al stagiunei curente îl va oferi seara de 25 Februarie: concertul Hubermann.**

❑ D. I. Nierescu a fost numit secretar controlor la corporaţia constructorilor din localitate.

❑ D. Constantin Nedelcu a fost numit şef perceptor la corporaţia confecţiilor din localitate, în locul d-lui Const. Atanasiu, demisionat.

❑ Secretarul inspector al camerei de meserii, a înaintat ministerului industriei lucrările anchetei privitoare pe meseriaşii din Roman.

DIVERSE

— Societatea de binefacere Cuza-Vodă, a ales în consiliul de adţie pe d nii Dimitrie S. Ionescu, preşedinte, Iacob Cercel vice-preşedinte, Dumitru Florescu vice-preşedinte, Ion Anton casier, Vasile Bottez secretar, Gavril Alexandrescu secretar, Dumitru Ştefăniu controlor, Ion G. Horga controlor; N. Gheorghiu, C. Nica N. Mercure, P. Rotaru, Gh. Chiribuţă, I. Teodorescu şi C. Raizu, membri în comitet.

20 bani litrul 20 bani litrul

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢĂRANU.

Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

Ultime informaţii

❑ *Compania aeriană din Paris a însărcinat pe mai mulţi membri ai sei să facă ascensiuni, cu aeroplane sistem Blériot, în oraşele principale ale Europei.*

La Iaşi, asemenea ascensiune va avea loc în Aprilie.

❑ *Cu bucurie aflăm, că starea sănătăţei d-lui N. Gane s'a ameliorat cu mult.*

Primarul nu va putea părăsi casa aşa curînd, dar se află mult mai bine.

❑ † **I. G. Stravolca.**— Profesorii universitari au fost convocaţi pentru astăzi, ora 2, spre a se consfătui asupra înmormîntărei regretatului Stravolca.

Din partea Universităţei, a facultăţilor de ştiinţi şi de medicină, se vor ţinea discursuri în mitropolie, unde corpul a fost depus.

De asemenea va vorbi şi un delegat al seminarului pedagogic.

Prohodul va avea loc mîine la orele unu, iar seara corpul va fi pornit la Bucureşti.

Prin decesul lui Stravolca a devenit vacant şi un loc de cenzor la sucursala locală a Băncei Naţionale.

Pentru I. G. Stravolca au arborat drapele negre Universitatea, Cercul didactic şi clubul liberal.

*

Consiliul facultăţei de ştiinţi a fost convocat să se întrunească Luni, 22 Februarie, ora 5 p. m., spre a recomanda un suplinitor la catedra de fizică moleculară, vacantă prin decesul lui Stravolca.

❑ **Crima din Paşcani.**—In satul Sodomeni, din apropiere de Paşcani, s'a comis eri noaptea o fioroasă crimă.

Locuitorul Lefter Coman, trăia în neînţelegeri cu nevasta sa Elisabeta, o femeie foarte frumoasă şi fiica unuia din cei mai de samă gospodari din sat, Lefter Huţanu. Adesea ori ei aveau certuri. Eri noaptea, Coman, după ce trase o beţie, veni acasă şi profitînd de faptul că soţia sa dormea, luă copilul de lîngă ea şi îl duse la o rudă a sa. Se reîntoarse acasă şi pe cînd ea dormea începu să o lovească cu un cuţit. Biata soţie se trezi în dureri grozave şi avu curajul să se lupte contra criminalului soţ. Totuşi Coman nu dezarmă ci continuă să o lovească, pînă cînd Elisabeta căzu moartă.

Criminalul s'a predat apoi singur autorităţilor.

❑ **Noui licenţiaţi.**—In urma examenului ce au depus în sesiuuea din Ianuarie, la facultatea de drept din Iaşi, au fost proclamaţi licenţiaţi în drept următorii:

Athanasescu C. Ath.; Brătescu Ilie; Budiş Gh.; Constantinescu Gr.; Climescu V.; Cucu Constantin; Dobrescu Paul; Dumitraşcu Remus; Eliad Vasile; Guţă Dimitrie; Ionescu Petre; Ionescu Teodor; Mogoş Nicolae; Petrescu Gh.; Lambrino Alex.; Matei Iorgu; Chiriţă Titus, căpitan; Rang Ioan; Sorescu Gh.; Unter Max; Vîrgolici Vasile; Vrînceanu Vasile; Stamate Constantin; Popescu Dimitrie.

❑ Cu începere de la 1 Martie prefectura judeţului va distribui locuitorilor din comunele rurale, semînţă de lucernă pe care a trimes o ministrul agriculturei prin inspectoratul agricol.

❑ Firma de lipscăuii Azril Horowitz cu sediul central Bucureşti, avînd filiale Iaşi şi Craiova, a încetat plăţile.

Pasivul ie de 250000 lei.

❑ **Faţă de oferta colosală, pentru bilete de intrare la reprezentaţiile „Chantecler", agenţia teatrală „Thalia" (T. Maximovici), roagă persoanele, cari au depus aconturi pentru bilete, mai cu samă pentru loje, să-şi le ridice,** *în termen de 3 zile,* **în caz contrar agenţia va dispune de acele bilete.**

❑ **Astă-zi dimineaţă a avut loc a doua probă orală a candidaţilor la catedra de Higienă.**

Ambii candidaţi au tratat despre Intoxicaţia cu plumb, arsenic şi fosfor din punct de vedere al higienei.

La orele 4 şi jum. va avea loc proba practică.

❑ **Prefectura judeţului a trimes autorităţilor comunale rurale, o circulară, prin care le cere să procedă cît mai urgent la alcătuirea budgetelor, pentru ca delegaţia judeţeană să le poată discuta şi aproba din timp.**

❑ **Mai mulţi comercianţi au cerut intervenţia Camerei de Comerţ, ca vînzarea mărţişoarelor să nu se facă ambulant pe străzi, de oare-ce aduce daune comerciului stabil.**

❑ **Ministerul comerţului şi industriei a făcut cunoscut camerei de comerţ că nu a aprobat cererea comerciantului Zöbiş et comp., de a i se acorda scutire de vamă pentru importul de meiu, întru cît acesta se găseşte şi la noi în ţară.**

❑ **Amintim publicului că mîne seară Sîmbătă are loc una din cele mai frumoase reprezentaţii cinematografice, cu program nou, organizată în beneficiul societăţei Reuniunei femeilor, de d-nele din societate.**

Toată elita iaşană va da distinsul concurs asistînd.

❑ D. colonel Iarca a sosit eri în Iaşi delegat fiind de minister a face o anchetă la o instituţie militară.

❑ **Şcolare.**— Ministerul instrucţiunei publice a aprobat că normalistul Petru Toma, să suplioească pe d-na Paulina Petrea, învăţătoare la Bivolari, pe tot timpului concediului de 40 zile.

— D-na Ecaterina C. Laurescu, învăţătoare cu titlu provizor în divizia a II a, la şcoala din Perieni, a cerut un concediu de 15 zile, pentru caz de boală

— Locuitorii din cotuna Păuleni, comuna Roşcani, au cerut ministerului instrucţiunii, ca şcoala ce se va înfiinţa acolo să se construiască la jumătatea drumului, între cotuna Rădeni şi Păuleni.

— D. E. Cozmiţa, institutor la şcoala primară de băeţi „Gh. Asaki", a cerut revizoratului, un concendiu de 18 zile, pentru caz de boală.

— Societatea esperantistă din Bucureşti avînd de curînd înfiinţată la Iaşi o secţie, care se află instalată la clubul meseriaşilor, a cerut ministerului instrucţiunii, să-i pună la dispoziţie o sală de clasă de la şcoala primară „Alexandru Lambrior" pentru cursurile publice de Duminică.

Cursurile vor fi predate de d-ra Eugenia Furtună, institutoare.

Ministerul a trimes cererea în original revizoratului şcolar, spre a refera.

— D-na Elena Comanescu, directoara şcoalei primare de fete „Alex. Lambrior" a cerut un concendiu.

❑ Ierodiaconul Iosif Cosmovici, de la Mănăstirea Neamţ, din cauza unor grave abateri contra disciplinei monahale şi nefiind nici un mijloc de îndreptare, a fost exclus cu începere de la 1 Februarie, din circul monahal, pentru totdeauna.

❑ Astă-zi s'au început operaţiunile de recrutare la comisia a II-a.

❑ Ministerul cultelor a făcut cunoscut inspectoratului şcolar că învăţătorii institutori, înaintaţi pe loc seria 1904, care au împlinit stagiul cerut de lege şi care doresc să treacă la oraş, să şi înainteze cererile lor inspectoratului general al învăţămîntului primar prin minister.

❑ Bursa Fundaţiei Carol, ce se servea d-rei Harnagea, a fost acordată, incepător de la 1 April d-rei Elise Lupu.

❑ Senatul universitar şi consiliul facultăţei de Ştiinţi au respins, ca insuficiente, lucrările tuturor candidaţilor la catredra de Astronomie şi Geodezie, vacantă la Iaşi.

❑ Zilele acestea, revizoratul şcolar al judeţului va trimete tuturor cercurilor culturale din judeţ; tabloul subiectelor ce se vor trata la şedinţele publice ale cercurilor.

Aceste conferinţi vor fi vizitate de unul din controlorii conferenţiari, numiţi de Cassa Şcoalelor, pentru a supraveghia îndatoririle ce au de îndeplinit învăţătorii.

❑ Membrii societăţii funcţionarilor publici din Vaslui, întrunindu-se în adunare generală, au ales următorul comitet: d. I. Negrea, preşedinte, Gr. Mihalcea, casier, Dim. Neagu, secretar şi Dimitrie Antonescu, controlor.

❑ **Din Huşi.**—Mîne seară, Sîmbătă, 20 a. c. toţi membrii partidului conservator din localitate se vor întruni, la club spre a discuta asupra situaţiei politice.

La această şedinţă va lua parte şi d. Gh. Ghibănescu, fost deputat.

❑ Fiind-că în mare parte în comunele din judeţ se practică încă de unii locuitori, cari sunt în serviciul acelor comuni, vechiul sistem de măsuri, ministerul de interne, în urma intervenţiei celui de industrie, a trimes prefecturei judeţului o circulară, prin care-i pune în vedere că ministerul instrucţiunei a aprobat ca, pe lîngă şcoalele de adulţi, ce funcţionează în comuni pînă la 1 April, să se predea lecţiuni de noul sistem de măsuri.

❑ Ministerul agriculturei a trimes prefecturei judeţului o adresă, prin care-i cere să-i comunice comunele unde se cultivă prunele pe o scară întinsă. Aceasta în vederea înfiinţării de către minister, de cuptoare sistematice pentru uscatul prunelor.

❑ **Recomandări de agregaţi.** D. Charles Drouhet a fost recomandat de Senatul universitar agregat la catedra de limba şi literatura franceză, de la facultatea de litere din Iaşi în locul d-lui A. Naum, care şi-a regulat drepturile la pensie.

— D. Al. Miller, doctor în matematici de la Paris, a fost recomandat agregat la catedra de trigonometrie sferică şi geometrie analitică la facultatea de ştiinţi din Iaşi.

❑ Cererea d-lui Dossios de a ţinea un curs liber de literatură elină a fost respinsă de consiliul facultăţei de litere.

❑ Senatul universităţei din Iaşi recomandase pe d. St. Popescu ca agregat la catedra de geografie de la facultatea de ştiinţi din Iaşi.

Ministerul instrucţiei, în baza avizului consiliului permanent, n'a aprobat numirea, pe motivul că d. Popescu n'ar avea lucrări speciale.

❑ **Judiciare.**—Afacerea privitoare la şeful siguranţei publice din Iaşi C. Costescu, a fost sorocită să se judece în ziua de 8 Martie. Procurorul general a citat martori pe Gh. Handa, lucrător la fabrica de tutun, C. Dobrea plapomar, I. Costin şi pe pacientul Haimovici.

— La secţia I-a a Curţei se judecă astă-zi procesul complicilor fostul conductor poştal Costăchescu, care a delapidat o sumă de 50000 lei. Complicii, acuzaţi de tăinuire sunt: Herşcu Lupu, care a fost condemnat de tribunal la 2 ani închisoare şi V Cîmpeanu şi C. Savinescu, condemnaţi la cîte un an închisoare.

— Dimitrie Dron, primarul comunei Hudeşti, arestînd ilegal pe V. Antoniu, a fost dat judecăţei pentru abuz de putere şi condemnat la 100 lei amendă.

— D. Neagu, agricultor în judeţul Dorohoiu şi Gh. Ciobanu, acuzaţi de falşuri în acte publice, au fost condemnaţi: primul la 7 luni închisoare şi al doilea la 3 luni.

— Procurorul tribunalului Botoşani a făcut apel la Camera de punere sub acuzare contra infirmărei de către tribunal a mandatului de arestare lansat contra Rifcăi Abramovici, deţinută pentru bancrută frauduloasă.

— **Camera a respins opoziţia făcută de primul procuror contra ordonanţei de urmărire dată in cauza lui Moses Solomovici, acuzat de atentat la bunele moravuri.**

— *Solomon* **şi nu David Konfeld, după cum s'a anunţat eri din eroare, a cerut să fie declarat în stare de faliment**

— **D. S. Lupescu din Bucureşti a cerut declararea în stare de faliment a comerciantului R. Kaufman.**

❑ **Expoziţia Sanielevici.**—*Inregistrăm cu plăcere, buna impresie şi admiraţie ce a stîrnit'o printre cunoscătorii şi amatorii de artă expoziţia de pictură a d-lui Sanielevici.*

Această expoziţie a avut un foarte mare număr de vizitatori şi mai multe tablouri au fost vîndute.

Indemnăm publicul ieşan de a frecventa frumoasa expoziţie ştiind, că prin aceasta încurajează arta adevărată şi frumoasă.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 19 Fevruarie

Opera unor grevişti

Berlin. — Funcţionarii uzinei electrice din Filadelfia s'au pus în grevă. Ei au dat foc uzinei şi au descarcat mai multe focuri de revolver.

A intervenit poliţia, care de asemeni a descarcat focuri de revolver, rănind pe cîţi-va funcţionari.

CAMERA

Bucureşti.—D. deputat Lecca întreabă pe preşedintele Camerei, dacă este adevărat, că în legea teatrelor, aşa cum a fost votată de Cameră, nu s'a trecut, la art. 6, aliniatul, că în caz de judecată, artistul se va putea adresa şi Curţei de Apel.

D. Ferekide răspunde că dosarul, ie la Senat şi că va fi adus de acolo.

In discuţia contenciosului vorbeşte d. Stere, care, natural, susţine proiectul.

SENATUL

Bucureşti.—Nefiind nimic la ordinea zilei, senatorii trec în secţii, pentru a continua cu studiarea proiectului de lege a teatrelor.

Prînz de gală

Cetinge.—La prînzul de gală dat eri în onoarea membrilor escadrei Austro-Ungare, principele Nicolae a rostit următorul tuast: dîndu-vă însărcinarea de a conduce în punătoarea dv. escadră în apele Muntenegrene, împăratul a ţinut să-mi dea o dovadă de buna-voinţă, care nu mi-a lipsit nici-odată şi a reaminti şi cu ocaziunea serbării jubileului meu de 60 de ani legăturile amicale de bună vecinitate, care n'au incetat a exista între mine şi împarat. Voi fi de altfel cu atît mai aplecat spre aceasta, cu cît poporul meu a ştiut graţie acestor raporturi frequente, să beneficieze de cultura şi înţeleptele instituţiuni, cari pun monarhia Austro-Ungară în virful desvoltărei morale şi materiale, care formează apanagiul naţiunilor celor mai civilizate. Ridic paharul meu pentru preţioasa sa sanatate şi pentru prosperitatea frumoasei marine Austro-Ungare, precum şi în sanatatea d-voastră.

Legăturile economice sîrbo turce

Constantinopol.—D. Milovanovici ministrul de externe al Serbiei, care a sosit, aci a făcut vizite lui Rifaat Paşa şi altor miniştri.

Ministrul de externe al Serbiei asigură că scopul călătoriei sale este de a consolida legăturile economice şi politice dintre Turcia şi Serbia, printr'un schimb personal de păreri cu factorii competenţi turceşti. Serbia ţine să încheie un accord cu Turcia, fapt care nu face cu neputinţă, înţelegerea cu Bulgaria.

Cercurile Sîrbeşti anunţă că regele Serbiei va vizita în curînd Constantinopolul.

Starea d rului Lueger

Viena.—Buletinul dat la ora 6 jum. seara cu privire la starea d rului Lueger e următorul: temperatura 36, pulsul 80; bolnavul are accese de lacrimi, alimentaţiunea este îngreuiată din cauza vărsăturilor.

Duma

Petersburg.—Duma a început discuţia budgetului ministerului de interne. Raportul d. Gobytzin, octobrist a declarat că este absolut necesar o reorganizare a poliţiei. Starea care dăinueşte în Rusia este insuportabilă şi nu mai poate dăinui. Activitatea poliţiei politice depăşeşte limitele posibilului.

Inviolabilitatea personală anunţată în manifestul Ţarului este un simplu mit.

Comisiunea propune restrîngerea cheltuelilor pentru poliţie cu 391,998 ruble care să fie destinate pentru ajutorarea persoanelor ce se află sub supraveghierea poliţiei.

Mişcarea diplomatică

Athena.—S'a hotărit următoarea miscare diplomatică: vor fi numiţi secretari Giranţi ai legaţiunilor; la Paris, d. Carapanos; la Londra, d. Teotokis; la Viena, d. Caftanjoglu; la Roma, d. Levidis; la Berlin, d. Xydakis; la Petersburg, d. Pali; la Belgrad d. Caradja.

Vizita regelui Petru la Petersburg

Belgrad. — Din isvor competinte se declară că regele Petru va sosi la 22 Martie la Petersburg, spre a face o vizită curţei ruseşti. Regele va fi însoţit de miniştrii Pasici şi Milovanovici.

Convocarea unei constituante în Grecia

Atena.—Camera a votat cu 115 voturi contra 111 convocarea unei constituante.

Adunarea naţională va fi convocată la 14 Decembrie.

Inserţii şi reclame*)

Domnule Director,

Educaţia este ca şi talentul.. trebue să fie născută în om... şi cu timpul ea se cultivă...

Nu cu mirare am văzut că în stimatul Dv. ziar, la rubrica inserţiunilor, o scrisoare a unui domn Vasilescu Ant. Constantin a cărei concepţiune şi stil, arată în întregime semnatarul „Le style c'est l'homme".

Dar „revenons â nos moutons".

Intr'o zi, (7 Ianuarie a. c.), eram în v a mea de la Bucium, în compania prietenului meu Sub-Locotenentul P. Softa,... se aude un foc de puşcă,—am plecat împreună în direcţia de unde venea focul şi acolo vedem un tînăr, care privea să audă şi să vadă efectul glontelui. Sub-Lct. Softa îl întreabă „Cum îl cheamă",—Nimic.—„De ce a tras".—Nici un răspuns. — „Dacă are permis de vînătoare". — In fine. Răspunsul.—Nu'ţi dau socoteală.

Găsindu-se ofensat de acest procedeu... sub-ltc. se duce spre a-i lua puşca crezînd că ast-fel v'a putea să-i afle numele.

Atunci am putut înţelege cîte-va cuvinte care, fie-mi permis, nu le-şi fi auzit nici în cea mai ordinară tavernă.

Sub-ltc. Softa i-a dat 2 palme.

La primărie, unde trebuia să se sfîrşească incidentul, din cauza confiscării puştei, am putut afla şi posiţia socială a bunului trăgător.

— Un fost c'ev al şcoalei militare din Iaşi, şi dat afară din cauză de „Purtare rea, din obişnuinţă şi desechilibrare.

Imediat am rugat pe prietenul meu şi de alt fel şi el a fost de aceiaşi părere... „Trebuie ertat".

Era un om lovit de D-zeu şi deci ertat de toţi oamenii.

Dar prostul ca'ntotdeauna şi obrasnic tot ce găseşte în el dă altora.

Un exemplu: *Nebun.* (Scrisoarea Vasilescu.

In ceia ce priveşte cuvîntul *vechil* am înţeles, că voeşte să ocupe acest loc la subsemnatul. Dar e ridicul, nu ş'a închipuit că i voi cerceta antecedentele, care îi sunt cu totul defavorabile.

*) Cele cuprinse în această rubrică privesc numai pe autorul semnat.

Ei bine! Iată cine critică pe un om sus de tot pus, pe lîngă dînsul şi iată cine voeşte să inducă în eroare opinia publică.

Dar tot pentru opinia publică, am scris şi eu aceste rînduri, dînd exacta fotografie a unui nenorocit, care prin inserţiuni publicate în ziare, voeşte să iasă din necunoscuta mocirlă, în care se găseşte poate fără voia lui „Natura a fost ingrată cu el".

Sub locot. Softa mă va erta că am făcut, fără voia sa, o mică paralelă între el şi un... Dar ceia ce m'a îndemnat la aceasta a fost ca: Minciuna să nu pătrundă în lume, ci purul adevăr să domnească.

Primiţi vă rog asigurarea destinsii mele consideraţiuni.

Egon A. Kroenig.

Intristaţii; Carolina Ioan Stravolca, soţie, Maria C. Troteanu, Grigore Stravolca, Constantin şi Elisa Stravolca, Familiile Stravolca, Pompilian, Zossima, Drăgulănescu, Varlam, d'-Ans Talbot, au durerea a vă face cunoscut perderea scumpului lor

†

IOAN STRAVOLCA

Profesor universitar, director al Seminarului Pedagogic, consilier Comunal, ofiţer al ordinelor Steaua României şi Coroana României, medaliat cu răsplata Muncei clasa 1, încetat din viaţă în ziua de 17 Februarie.

Rămăşiţele pămînteşti vor fi depuse în catedrala Sf. Mitropolii din Iaşi, de unde Sîmbătă, ora 1. p. m., vor fi transportate la gară spre a fi duse la Bucureşti.

In capitală vor sosi Duminică orele 6 p. m. în gara de Nord şi de aci cortegiul se va îndrepta la cimitirul Şerban-Vodă (Bellu), unde se află cavoul familiei.

Aceasta înştiinţare ţine loc de invitaţie.

BANCA AGRICOLĂ BUCUREŞTI

Adunare Generală Ordinară pentru Anul 1909

Convocare

In basa art. 38, 41, 42 şi 43 din statute d-nii acţionari ai Băncei Agricole sunt convocaţi în adunare generală ordinară în ziua de Duminică 7 | 20 Martie 1910 ora 9 jum. dimineaţa în salonul de sus al Băilor Eforiei.

Pentru a lua parte la această adunare D-nii acţionari trebue să depună acţiunile lor până la 1 | 14 Martie 1910, ora 6 după amiază.

In Bucureşti. La sediul Băncei Agricole Palatul Dacia România, str. Lipscani No. 1.

In Judeţe. La sucursalele şi agenţiile Băncei Agricole. Persoanele cari au acţiunile lor în depozit liber sau în garanţie la Casa de Depuneri şi Consemnaţiuni, sau la alte autorităţi sau Casse publice, vor putea depune în locul acţiunilor recipisele sau adeverinţele casselor respective.

Vor fi admişi de asemeni a lua parte la adunare, D nii acţionari cari vor avea depuse în păstrare sau în gagiu acţiunile lor la Banca Naţională sau la alte casse de Bancă particulare din ţară sau străinătate pe baza adeveverinţelor ziselo Casse de Bancă.

După 1 | 14 Martie 1910 nu se mai primeşte nici o depunere conform art. 47 din statute, 10 acţiuni dau dreptul la un vot; numărul voturilor este nelimitat.

1910 Februarie.

Consiliul de Administraţiune

De închiriat într'o familie onorabilă o odae mobilată, cu sau fără pensiune pentru o doamnă sau domnişoară.

Adresa la ziar.

De inchiriat şase ateliere cari pot servi pentru stolerie, lăcătuşerie, căratăşerie etc. în şoseau Morei de foc.

A se adresa la ziarul „Opinia" sub. D. I.

Cărămizi de vinzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte moderat. A se adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

De vinzare sau de închiriet, moară sistematică cu valţuri de măcinat grîu.

Adresa, d-na Emma Iekel.

Vaslui

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

PONDOIR déposé Prix..... 6fr.50 R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS — Abreuvoirs pour Poules et Faisans — RATELIERS A LAPINS — Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS — Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25 — Châssis de couche, depuis..... 7 » — Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 20 — Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 3 » — Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS — Envoi franco de Catalogue

NEVRALGIELE — Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str. de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinterie —

De vinzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se a dresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel — 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS — GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din subiectele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Subiele noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asigurăţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 40|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

26 şi 27 Februarie 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str. Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII. — No. 949 — Duminică 21 Februarie 1910

CONTENCIOSUL

— Marele discurs al d-lui Take Ionescu —

Timp de trei ore neîncetat a vorbit în parlament şeful partidului conservator-democrat. Un nou mare discurs a fost auzit alaltăieri la Cameră, discurs la înălţimea momentului prin care trecem şi care a înălţat cugetele celor ce, cu o pasiune tot mai mare, urmăresc dezbaterile în jurul legei d-lui Stelian.

Sunt lucruri ce nu comportă rezumate, sunt cuvîntări cari refuză această operaţie de ciuntire care poartă pomposul nume de rezumat al dezbaterilor parlamentare. In cadrul acestora intră, fără îndoială, cuvîntarea maestră a maestrului oratoriei romîne.

Tema discursului, firul conducător, atît, cel mult, putem să ne mulţumim a releva aci, rămînînd ca în numărul cel mai apropiat să dăm după notele stenografice discursul în întregimea lui, discurs, care, repetăm, a ridicat problema la înălţimea ei reală şi a prezentat-o cu importantul ei caracter de netăgăduită problemă de higienă socială.

*

Au liberalii dreptate cînd afirmă că proiectul de astă-zi este în tradiţia convingerilor liberale? Au ei dreptate cînd susţin că legea din 1905 a fost un incident, căci n'a servit de cît ca pretext pentru a face anumite numiri şi schimbări în organizmul Inaltei Curţi? Iată prima chestiune ce şi-a pus d. Take Ionescu. Şi a dovedit cu un lux de probe, care une-ori deveneau bice de foc, că liberalii dezmint trecutul lor atunci cînd cearcă realizarea in partibus a angajamentelor luate în 1905, pe motiv de constituţionalism, că ei aduc o acuzare gratuită partidului conservator atuncea cînd voresc de legea Contenciosului, ca de o reformă spontană, urmărind anumite scopuri. Şi dovadă că liberalii nu sunt în tradiţie a scos-o d. Take Ionescu nu numai din diferite programe şi enunţări de principii, ci chiar din prescripţiunile categorice ale proiectului de reorganizare judeţiană şi comunală, prezentat în numele liberalilor de către d. Ferekide.

De alt-fel, de ar fi să existe din partea liberalilor şi oare-care consecvenţă politică, d. Take Ionescu se întreabă dacă acest guvern tolerat are autoritatea morală de a face o atare lovitură, el, care în mod constant a fost dezavuat de ţară şi care astă-zi are în contra sa, întreaga opoziţie unită şi de acord a împedica opera nefastă a d-lui Stelian.

*

Dar d. Take Ionescu procede la analiza argumentelor în privinţa constituţionalismului legei din 1905 şi a principiului separaţiunei puterilor.

Partea aceasta doctrinală este fără îndoială tot ce s'a pronunţat mai splendid în parlamentul nostru în ultimii douzeci de ani. Nevoit a face expozeuri de teorii, d. Take Ionescu, vădit îngrijat ca să nu apară că voeşte să uimească lumea ce-l ascultă cu imensitatea cunoştinţelor sale în materie de drept public, n'a putut totuşi să nu dea discursului caracterul unei cuvîntări de pură ştiinţă a dreptului, în care nu ştii ce să admiri mai mult: bogăţia cunoştinţelor, strălucirea cugetării proprii, claritatea şi sistema sau arta cu care analizează şi distruge argumentele pe cari oratorii potrivnici le-ar putea invoca.

Partea aceasta este presărată cu splendidă ironie la adresa d-lui Porumbaru, cu combativitatea incisivă la adresa d-lui Stere şi persiflarea d-lui Saita, criticul Inaltei Curţi de Casaţie.

Concluzia, pusă în evidenţă în mod luminos, este: că nicăirea nu se poate vorbi de ideala separaţiune a puterilor, că pretutindenea puterea judecătorească are rolul de înfrînare asupra puterei executive.

Dar în definitiv, trăit-am noi până în 1905 sub imperiul exclusiv al principiului separaţiunei puterilor, cum susţine d. Porumbaru? D. Take Ionescu dovedeşte că nu, că Inalta Curte, de 10 ani încoace, a introdus graţie sistemului daunelor cominatorii, constrîngerea efectivă a puterilor administrative. Probe în acest senz abundă şi d. Take Ionescu, nu afirmă nimica fără să nu producă şi dovada.

Contenciosul a legiferat o stare de lucruri cari rezulta din lupta contra arbitrarului şi care luptă devenea pe zi ce merge mai intensă, cu cît conştiinţa drepturilor cetăţeneşti se desvolta tot mai mult. Legea d-lui Stelian, ce pune în locul dreptului? Daune interese. Dar cum pot fi ele calculate? Şi aici o nouă serie de cazuri, cînd nici nu se poate concepe daune interese pentru remediarea unei pagube cauzate printr'un act arbitrar al administraţiei.

*

Dar s'a făcut, remarcă d. Take Ionescu, aici, un fapt ne mai pomenit: Camera a fost transformată în Curte de Casaţie, care să judece Curtea de Casaţie— aceasta ca un suprem omagiu al principiului separaţiunei puterilor. Rău s'a făcut, dar d. Take Ionescu dovedeşte cît de greşite au fost comentariile d-lui Saita, cît de juridice sunt acele hotărîri.

Partea aceasta a cuvîntărei ia un caracter extrem de interesant. D. Take Ionescu dovedeşte ce enormităţi, de ce natură erau ilegalităţile comise de d. Haret, după cum dovedeşte că din interese inavuabile d. Vintilă Brătianu a comis ilegalităţi prin refuzarea autorizaţiei unei societăţi romîneşti, care avea să concureze fabricele de var astă-zi în funcţiune.

Camera ascultă, murmură, încearcă să se apere. D. Ionel Brătianu e furios, Vintilă întrerupe în mod insolent, Stelian se agită în fotoliul ministerial. Iar Take Ionescu ţine în guvernul şi majoritatea sub vîrful biciuşcei iar cîrtirea e de prisos, căci faptele sunt mai tari de cît ori-ce.

*

Peroraţia constitue un cap de operă de gîndire şi cizelare de frază.

Romîniei noui din 1910, frămîntată de atîtea probleme, de atîtea curente, unele primejdioase, altele prea pretenţioase, cari toate se produc, clocotesc sub noi, lîngă noi, peste noi, partidul liberal îi răspunde prin sistemul hatîrului, bacşişului, al stăruitorilor, prin reîntronarea arbitrarului un moment suspendat; Romîniei din 1910, partidul conservator, care i-a dat un modest început de legalitate în 1905, îi promite reîntronarea legalităţei, reînfiinţarea Contenciosului, constituţionalizarea lui atunci cînd va fi socotit momentul.

D. STERE

D. C. Stere a vorbit ieri la Cameră în chestia contenciosului. A vorbit, fireşte, în favoarea proiectului d-lui Stelian. Cu atît mai natural cu cît, în cursul seu de drept constituţional, d. Stere se arată contra contenciosului administrativ.

Dar d. Stere n'a făcut numai atît.

Vorbind contra contenciosului, a vorbit pentru d. I. I. C. Brătianu şi contra d-lui Take Ionescu.

D. Brăteanu ie un om foarte mare; d. Brătianu este şeful recunoscut al unui partid brevetat. D. Take Ionescu, însă, avînd partid clandestin, este un şef fără brevet, fără autoritate.

In această situaţie era foarte natural, a zis d. Stere, că d. Brătianu să fi avut dreptul a lua angajamentul pentru desfiinţarea contenciosului şi ca să fi împlinit acel angajament.

Dar este îndrăzneţ, a declarat tot d. Stere, ca d. Take Ionescu să ieă şi el angajamete, să declare că va reînfiinţa contenciosul—de oare ce d. Take Ionescu, n'are partid, nici şef nu este.

Fireşte, aceasta este limbajul la ordinea zilei. Colectivistul mărunţel, junimistul mărunţel, agentul electoral hemesit după putere, au argumentul la fel cu al d-lui Stere.

Tocmai fiind-că se află în societate aşa de deplorabilă cu argumentul său, d. Stere, despre care legenda spune încă că ar fi om superior, n'ar fi trebuit să vorbească cum a vorbit.

D. Stere nu-l poate atinge pe d. Take Ionescu. Distanţa ie enormă. D. Stere este un politician de provincie, carê nu se manifestă prin nimic; este un orator comod şi odihnit, care vorbeşte la trei ani odată; d. Stere n'a făcut nimic pentru ţara aceasta, după cum n'a făcut nimic pentru partidul său.

Este oare permis d-lui Stere, care cu cîţi-va ani în urmă încă, fusese străin în ţara aceasta; care n'are nimic banal chiar, la activul său—i este permis lui să facă aprecieri asupra celui mai ilustru barbat de stat al Romîniei, asupra celui mai rodnic muncitor al ei, asupra omului, care a înjghebat cel mai puternic partid în ţară?

D. Stere a ţinut să facă frumos d-lui Brătianu. Făcînd frumos, n'a putut fi de cît urît.

CATE-VA NOTE

Adevărul publică, în foileton, o serie de anecdote judecătoreşti. Aceasta ne face să publicăm şi noi o anecdotă judecătorească adevărată, de dată foarte recentă.

La secţia a II-a a Curţei de Apel din Iaşi. Prezidează d. consilier Crivăţ. Cînd prezidează d-sa, lumea se teme: se tem avocaţii, împricinaţii, se teme procurorul, se teme aprodul. Apoi se mai tem şi dosarele—cari mînîncă trînteală; se teme limba clopoţelului, pe care d. Crivăţ o scutură a dracului.

D. consilier Crivăţ, care, în fond, este drept şi sever, are şi felul său de a vorbi, o limbă romînească foarte curată, care nu este rudă cu romînească juridică: a sieja, a ajurna etc.

Mai ieri se judeca un proces de dentistică ...dilitantă. Un individ, lovind pe un altul, i scoase două măsele. In primă instanţă dentistul fu condemnat la şapte luni închisoare. In apel, avocatul ceru Curţei să-şi decline competinţa, asemenea dentistică intrînd, spunea avocatul, în competinţa judecătorului de pace.

scurteze desbaterile, fosu următoarea decizie:

— Curtea, în indulgenţa ei recunoscută, (recunoscută de comisia de anchetă N. R.), făcînd o mai largă aplicare a articolului cutare din condica penală; în vedere că dinţii omului nu trebue să cadă de cît prin boală sau după moarte—primeşte, în parte, apelul şi condamnă la trei luni închisoare".

UNDE TRAIM?

Pentru d. Procuror general.

D-l maior Flexi, un foarte onorabil şi pacinic cetăţean al Iaşului, este un ignorant cu dublură: d-sa nu este familiarizat cu împărţeala secţiilor curţei de Apel şi nu cunoaşte dispoziţiunile, secrete de-altmintreli, pe cari le ea distinsul prim-procuror al Iaşului.

D-l maior Flexi n'are procese şi nu vine în contact cu justiţia; nu ştie nici unde vine secţia I a, nici unde vine secţia a II-a; nici că parchetul tribunalului a devenit o instanţă secretă, un buduar de domnişoară în care nu poţi pătrunde de cît cu permisie specială.

O nevoe îl dusese, zilele trecute pe d-l maior Flexi la palatul justiţiei. Il căuta pe d-l avocat Dabija. Cum acesta nu se afla în sala paşilor pierduţi, d-l Flexi nimeri tocmai la parchet să-l caute.

D-l Flexi deschise uşa ce dă în camera procurorilor şi întrebă, stînd pe pragul uşei:

— Avocatul Dabija nu e aici?

Intrebase ceva de rău? Atinsese el, cu acea întrebare, susceptibilitatea cui-va?

— *Eşi afară*, i se răspunse d'înăuntru.

Maiorul rămase înlemnit. Pentru moment el nu ştia dacă acea apostrofă i se adresase lui, nici cine i-o adresase, nici unde se afla.

Să zici unui om „eşi afară", să-l dai afară din casa ta—dacă parchetul e casa procurorilor; să-l insulţi aşa fel fără de nici un motiv—lucrul acesta este extraordinar. Cu atît mai profund atins trebue să se fi simţit un militar, pentru îngrădirea onoarei căruia se fac atîtea legi şi regulamente.

Răspunsul? Gardistul fu sunat şi invitat să dee afară pe maior. Apoi veni primul procuror, care şi el poronci gardistului, ca maiorul să fie dat afară.

Iar maiorul, insultat, degradat de a se vedea îmbrîncit de un gardist, zise:

— Lasă că voi arata eu.

Ultraj—fireşte. Procurorul poate să te bleseze cum va pofti; poate să te dea afară—tu trebue să taci. Răspunsul tău, satisfacţia ce tu ţi-o ei, constitue un ultraj.

Un ultraj asupra căruia, în absenţa ta, dresează proces-verbal aceeaşi persoană, care te-a insultat pe tine, care te-a provocat să ultragiezi.

Maiorul a fost judecat. Judecat după procesul-verbal al ultragiaţilor şi condamnat la o sută lei amendă; o sută excelentă pentru tînărul magistrat stagiar, care a judecat afacerea, căci pedeapsa aceasta pusă în cumpănă cu faptul că a fost vorba de ultragiarea unor colegi ai magistratului stagiar, dovedeşte nevinovăţia maiorului.

Că o dovedeşte ne arată faptul, că procurorii, nemulţumiţi, au făcut apel, că ei vor să stoarcă o pedeapsă mai mare, tot în baza colegialităţei.

Noi ne adresăm d-lui procuror general şi-i cerem ca să pună capăt acestui scandal.

Un om cu o poziţie socială distinsă, un militar superior, pentru păcatul de a fi deschis o uşă, care duce într'o instituţie publică, unde fie-care ar trebui să poată întra, este nedemn injurat. Acum se mai exploatează această injurie, şi pentru faptul că înjuriatul a răspuns la injurătură, este dat judecăţei în speranţa că va fi condemnat pe baza colegialităţei.

Noi cerem, şi cu multă insistenţă, ca afaceres, foarte tristă, să iee sfîrşit cu sentinţa pe care a dat-o magistratul stagiar de la judecătorie: malcontenţii să-şi retragă apelul.

OAMENI ŞI LUCRURI

CUM IUBIAU

Cunoscutul cercetător german Fr. Delitsch în noua sa operă „Handel und Wandel în Babylonien" publică în traducere un bileţel de dragoste descoperit în cursul unor dezgropări de relicvii. Bileţel [illegible] cărămidă [illegible] rămizii şi s'a găsit în săpăturile de la Sippar. Textul e acesta: „Lui Bibi Simil Marduk, pentru fericirea mea o viaţă lungă şi fericită! Ce mai faci? Răspunde-mi. Am fost la Babylon, dar nu te-am găsit. Mi-a părut foarte rău. Vesteşte-mă că o să vii curînd şi o să mă bucur. In Marscheschwan (Noembrie) trebuie să vii negreşit. Să trăieşti pentru fericirea mea, în vecii vecilor"!

După profesorul Delitsch răvaşul acesta amoros e de vr'o trei mii de ani vechime—şi tocmai aceasta face farmecul lui,—şi al tinereţei care l'a conceput cînd-va. Căci era fără îndoială tînără, femeea care l'a scris, acea care îşi chemă iubitul ca să o bucure şi care şi arată nerăbdarea şi plăcerea în culori atît de vii şi atît de sincere.

Sunt colorile şi e sinceritatea timpului. Pe atunci se iubia mai pe faţă şi mai cu intensitate; pudoarea era mai puţin cunoscută şi iubirea era mai sănătoasă de cît astă-zi. Orientul posedă de pe atunci o literatură amoroasă păstrată în „diwân-uri" sau colecţii neîntrecute ca putere de lirism şi ca însuşiri poetice.

Trei mii de ani... După unii exegeţi sublimul epitalam care se cheamă „Cîntarea cîntărilor" ar fi fost scris pe la 800 înaintea erei creştine,—aşa dar cam tot acuma trei mii de ani. Şi ce bogăţie de imagini, ce înălţime de inspiraţie, ce eloquenţă de cuvinte şi de comparaţii şi de figuri! E adevărat că pudoarea în înţelesul modern e pe alocurea înfrîntă,—dar în schimb poemul senzual, pătruns de delirul celor mai înalte şi omeneşti iubiri, a rămas şi rămîne neîntrecut,—document şi dar al vremei de atunci:

Deşteptatu-te-am din somn să te dezmierd
Şi 'n săruturi desfătatu-te-am cîntînd,
Deşteptatu-te-am sub mărul cel plăcut
Unde maică-ta cu bine te-a născut.

Pune-mă pe braţ ca o pecete
Scaldă gîtul meu cu a tale plete,—
Părul tău ca penele de corb,—
Lasă-mă cu ochii să te sorb,
Lasă-mă cu sete să te ascult,
Să te strîng la sînu-mi tot mai mult

Trei mii de ani... Aşa-i spunea ea—iubitului dorit. Generaţii după generaţii au trecut; oraşe s'au prăbuşit şi s'au îngropat; popoare au pierit; limbi s'au uitat. Dar a supraveţuit peste zecile de veacuri graiul nemuritor al iubirii. fie în cîntările sublime ale orientului, fie pe tăbliţele de lut, mai parfumat de cît luxoasele bilete ale noastre de azi,—pentru că le conservă parfumul unor adînci şi poetice simţiri.

Rodion

Ştiri despre planeta Marte

Svante Arrhenius.—Canalurile Martiane. Sunt fenomene vulcanicè?.—Diferite păreri.—Schiavarelli, Lowel, Flammarion şi alţii.—Un răspuns aşteptat.—Locuitorii din Marte.

In vremea din urmă s'a încins o luptă pe viaţă şi pe moarte,—a fi ori a nu fi!—în jurul vechei chestiuni a canalurilor din planeta Marte. Marelui public îi este cunoscută de mai mult timp o teorie după care canalurile martiane ar fi opera unor inteligenţi locuitori şi ai unor tecniciani din zisa planetă. Dar fizicianul svedez Svante Arrhenius, o celebritate în materie, susţine că ar fi numai nişte încrustări în suprafaţa planetei, cum are şi pămîntul, în legătură cu cutremurele. Intr'un studiu asupra terenului din Sicilia şi Calabria fizicianul arată, pe o hartă cît de bine seamănă crăpăturile produse. Lowell însă susţine că sunt prea lungi canalurile ca să fie nişte simple crăpături accidentale. Bunăoară canalul „Phison" e de 3620 kilometri, pe cînd cea mai lungă încrustare vulcanică pe pămînt atinge 600 km. Arrhenius însă persistă în părerea sa, arătînd între altele că pămînturile submarine sau cele de pe uscaturi nepopulate ascund crăpături foarte lungi—de mii de kilometri—iar planeta Marte poate să fi suferit prefaceri cataclistice mai importante de cît pămîntul.

Aşa că discuţia continuă şi va continua mult timp încă în jurul mult disputatei planete a lui Marte.

Nici o planetă din sistemul nostru solar nu se bucură de atîta popularitate ca planeta Marte şi iarăşi e drept, că nici una din planete nu e cunoscută aşa de binc ca Marte. Poate că Venus, planeta ce se apropie mai mult de Pămînt e nedreptăţită, Sunt foarte puţini cari s'au ocupat cu luceafărul nostru de seară şi de dimineaţă, cari în presistematic nu a fost.

In 1909, Marte s'a apropiat mult de Pămînt şi mai ales s'a rîdicat mult de asupra orizontului, condiţiune pe care nu o îndeplinise în 1907, cînd iarăş fusese aproape de Pămînt. Şi în 1909, ca şi în anii cînd s'a mai apropiat mult de planeta noastră, s'au îndreptat spre acest astru misterios mii de lunete din observatoarele particulare. Astronomii, ca şi amatorii astonomi, au ţinut să studieze configuraţiunile prezentate de acest corp ceresc atît de asămănător cu Pămîntul.

Am vorbit mai sus despre canalurile lui Marte. Cel întăiu, Schiaparelli din Milan a descoperit pe planeta vecină nenumărate linii drepte ce se întretaie formînd diferite figuri geometrice foarte regulate.

Lowell, de la observatorul Flagstaf a descoperit şi alte canale, după ce le-a identificat pe toate cele descoperite de Schiaparelli. Mai sunt apoi mulţi astronomi, cari au văzut cabluriie în chestiune, sunt şi alţii cari nu le-au văzut încă şi în sfîrşit, sunt unii cari le-au văzut, dar ca nişte linii drepte, cum le-au desenat Schiaparelli şi în urmă Lewel, ci ca nişte dungi nedefinite.

Englezul Maunder de la observatorul din Greenwich este în special acela, care duce o vie campanie contra liniilor drepte desenate de Lowell.

Cel d'întîi care a emis părerea, că liniile în chestiune, canalurie, cum li se spune, ar fi vaste lucrări de inginerie datorite locuitorilor de pe Marte a fost Richard Proctor, care a publicat un articol în acest senz in *Times*.

In urmă Flamarion şi alţii au popularizat această ipoteză.

Lowell a fost acela, care a studiat planeta Marte cu deamănuntul, publicînd trei mari volume asupra acestei chestiuni, aducînd argumente nuoi şi interesante, cu privire la construirea canalurilor martiene. Celor cari se îndoiau de existenţa canalurilor, Lowell le-a prezentat fotografiile ce le obţinuse, fotografii în care se observau principalele canaluri.

In 1909 s'au obţinut fotografii ale planetei Marte la observatorul Yerkes, cu ajutorul celei mai mari lunete din lume şi astronomul Maunder a găsit, că planeta fotografiată, lasă să se vadă că presupusele canaluri sunt şiruri de mici puncte negre, un fel de lacuri, pe cari ochii celui care observă direct cu luneta le uneşte graţie unui simplu fenomen optic.

La 25 Februarie

Concertul HUBERMANN

Declarația aceasta a lui Maunder a făcut o mare vîlvă în lumea astronomică, care, în ce privește planeta Marte, e împărțită în două mari tabere, cea care crede în existența canalurilor și cea care le contestă, între care și Arrhenius, despre care am vorbit la început.

Schiaparelli interviewat de un redactor al ziarului „Corriere della sera" a declarat, că Maunder se înșeală, canalurile există.

Se aștepta, în special, răspunsul lui Lowell. In ce mod și-a tras ultimele concluzii : cum a studiat și observat planeta Marte vom arata într'un alt articol, cînd vom vorbi și de credința, deasemenea disputată, despre „locuitorii" din Marte.

Discursul d-lui Take Ionescu

— Impresiuni și Constatări —

(De la coresp. nostru din București)

Pînă aseară tîrziu, înșiși membrii majorității discutau răsunetul ce va avea în țară, discursul rostit în ședința de eri a Camerei de către d. Take Ionescu asupra Contenciosului.

Unii dintr'înșii nu 'și puteau ascunde impresia ce le-a făcut și se pierdeau în exclamațiuni de acestea.

— E o cuvîntare de om de stat superior !... Omul ăsta e o podoabă a țărei ! Trebuie să fim mîndri că-l avem în parlament !...

Alți membri ai majorității se arătau îngrijați de superioritatea crescîndă a șefului conservatorilor-democrați asupra șefului liberalilor.

— Ionel Brătianu are asupra noastră ascendentul pe care i-l dă situația, poate ridica moralul majorității cu căldura vorbirei și a cîștigat ca abilitate—dar nici odată n'a putut și nu va putea ridica o dezbatere la proporțiile politice și înălțimea de vederi la care ridică Take Ionescu problemele ce vin în discuție.

Am văzut amici devotați ai primului ministru cari recunoașteau aseară cu tristețe și oare-care îngrijorare pentru viitor această inferioritate a șefului lor, ca prevea și perioade de opoziție, unde șeful va trebui să ție piept lui Take Ionescu, nu înconjurat de o majoritate zdrobitoare, ci de 5—6 partizani ! Atunci veți vedea ce greu va fi pentru noi !

*

Una din caracteristicele ședinței de eri, relevată de toată lumea, a fost atențiunea încordată cu care a urmărit tot timpul d. Carp, cuvîntarea d-lui Take Ionescu.

Se citea pe față interesul și mulțumirea ce-i provoca.

La un moment dat d. Carp, atît de puțin irascibil, a fost aproape brutal cu un membru al majorității, care întrerupea și-i turbura atențiunea. Camera întreagă a făcut haz de supărarea bătrînului bărbat de stat, care considera ca un fel de adevărată profanare turburarea acestei minunate cuvîntări politice.

De altfel trebue să recunoaștem eă nu numai d-nii Ion Lahovary, Ionas Grădișteanu, Virgil Arion, gustau cu nesațiu cuvîntarea d-lui Take Ionescu, dînd vii semne de aprobare, dar și d-l Al. Marghiloman, cucerit de puterea argumentării, aproba și abunda cu vioiciune în sensul d-lui Take Ionescu.

Cît despre tribune, la suspendarea ședinței, foști deputați cantacuzioniști nu puteau să-și ascundă admirația și—firește—nu odată am auzit exclamațiunile :

— Ce păcat !.. Ce prostie am făcut !.. Va fi oare posibil să se împiedice guvernarea unui asemenea om ? !..

*

Tot în mod firesc, s'a vorbit de .. d-l Filipescu.

Absența sa de la ședință a fost comentată în chip cu totul defavorabil caracterului său.

Chiar dacă a lipsit pentru motive „independente de voință", i se făcea o vină că nu le-a învins, pentru a nu face impresia că fuge de asemenea izbînzi ale aceluia căruia îi arată atîta dușmănie.

Era și un fel de regret că d-l Filipescu s'a putut priva de o atît de rară sărbătoare intelectuală...

*

Primul-ministru a fost foarte prudent pe ziua de eri. D sa s'a ferit de a se amesteca—fie chiar cu vre-o întrerupere—în cuvîntarea d lui Take Ionescu : își tăgăduia vădit ori-ce competență, de și era departe ca în discuție să fi fost numai chestii juridice.

In schimb cînd a văzut că însă-și majoritatea cerea ridicarea ședinței după cuvîntarea d lui Take Ionescu, s'a urcat repede la tribună și a încercat a obține de la d-l Ferekide să n'o ridice și de la d-l Stere să consimtă a vorbi.

A putut constata însă că nimeni nu era dispus la așa ceva— și astfel ședința s'a ridicat sub formidabila impresiune a cuvîntării d-lui Take Ionescu, care va dura încă multă vreme.

„Opinia" la Bacău

UN CAVALER DE INDUSTRIE

Procesul unui avocat.—Manopere de răsbunare. — Păcălișii. — Amînarea procesului.

Inaintea Tribunalului de Bacău a venit un proces de falș și escrocherie intentat unui avocat cunoscut, nu prin clientela și capacitatea sa, ci prin deosebitul talent ce are de a se face denunțătorul și delatorul tuturor afacerilor care interesează pe acei ce l plătesc pentru aceasta. Așa este știut că Ion Dalban, astfel se numește *Domnul* avocat, a contestat din listele electorale pe un avocat bine cunoscut în localitate pentru că acesta din urmă nu prea este bine văzut de alți colegi, pentru clientela ce în scurt timp și-a asigurat. Tot astfel a servit interesele sale și ale altora denunțînd un judecător că ar lua mită.

Faptul pentru care este adus înaintea justiției este următorul :

De cîte ori a avut neplăceri din partea cui-va, i a înscenat acestuia felurite acuzațiuni pentru care se trezea dat în judecată pe la felurite instanțe judecătorești din țară.

Un d. Spirescu din București îi vinde în anul 1903—o bicicletă, Dalban își dă numele de Ionescu și se recomandă avocat de Bacău, iscălește o poliță cu numele de Ioan Ioan Ionescu și pleacă la Bacău. După doi ani de zile Spirescu, văzînd că debitorul său nu mai dă nici un semn de viață trimite pe voiajorul său pentru a-l urmări, aici. Voiajorul îl recunoaște și află, spre marea sa surprindere, că numele său adevărat este Dalban și cu această descoperire se întoarce la București și-i comunică d lui Spirescu, care se grăbește să vie la Bacău și să defere cazul parchetului ; nu se știe prin ce împrejurări Dalban scapă fără a fi dat judecă-

După cît-va timp Spirescu primește o citație de la Trib. de Román ca *inculpat pentru furt*. Omul știindu-se nevinovat se duce la Roman și vede o reclamațiune directă din partea lui Gh. Huțu din Ardioani, care se plînge că el, Spirescu, iar fi furat o sumă de bani, el pricepe că aceasta nu poate fi de cît o înscenare, nu bănuește însă din partea cui și vine la Bacău, unde face o reclamațiune la parchet, în care arată că n'a cunoscut în viața lui un individ cu acest nume și roagă ca parchetul să cerceteze.

In acest timp procesul se amînă din cauza lipsei de martnri de cîte va ori și în sfîrșit Tribunalul de Roman, văzînd că reclamantul nu se prezintă nici odată și nici o citație nu îl găsește—achită pe inculpat în lipsă de dovezi. Tot în acest timp comerciantul Leovenzön, Leon Rozner, C. Munteanu și Hermeziu primesc citațiuni ca inculpați și martori pe la diferite judecătorii din țară, ca Giurgiu, Fălciu, R mnicu Vîlcea etc. Păcălișii se asociază curînd și încep cercetările, ajungînd la credința că aceste înscenări nu pot să fie puse la cale de cît de avocatul Dalban.

Leovenzön, dăduse niște mobilă pe credit lui Dalban și acesta neplătindu-i-o el îi pune sequestru asigurător, Dalban rupe pecețile aplicate de comisar și este tradus înaintea justiției pentru rupere de sigilii—proces în care figurează ca martori Leon Rozen și alții.

Hermeziu figurase ca martor într'un proces în care mama lui Dalban fusese inculpată de furt de popușoiu și în urma depunerei sale, judecătorul o condamnase la 15 zile închisoare, iar C. Munteanu aprod la Tribunal, cumparase un loc în strada Neagoe-Vodă pe care umblase să-l cumpere Dalban.

Plîngîndu-se cu toții parchetului, d. procuror Mezincescu ceru păcălișilor explicațiunile necesare care îl conduseră la descoperirea autorului.

Cum însă nici una din reclamațiunile date diferitelor tribunale și curți nu era scrisă de Dalban, d. procuror își îndreptă cercetările contra celor ce erau în legătură cu dînsul și descopere că scrierea era a unui nepot al lui Dalban, numit Albescu, care nedîndu-și seamă de consecințele faptei sale, scrisese toate aceste reclamațiuni în bună credință că face un serviciu de avocatură lui Dalban ; chemat la parchet Albescu mărturisește tot adevărul. Confruntat cu moșul său Dalban el sfîrșește prin a tăgădui ceea ce provoacă o expertiză caligrafică prin care se stabilește că scriitorul acestor denunțuri este Albescu și procurorul îi dă pe ambii în judecată pentru falș. Procesul s'a amînat pentru luna lui Martie din cauză lipsei de martori. Păcălișii sunt foarte îndîrjiți și s'au constituit în parte ca părți civile.

D. N.

Litere-Științe-Arte

Polemici, imitații, echivocuri.—Cel mai nou număr al revistei iașane „Viața Romînească" urmînd tradiția unora din publicațiunile literare, trece în bilanț unele din însușirile care fac.... superioritatea ei față cu.... toate celelalte, firește. Intre altele ocupă „Convorbiri literare" că au plagiat rubricele „Vieței" ori cel puțin le-au imitat. Rînd pe rînd vechea revistă bucureșteană—de origină iașană—ar fi introdus titluri și rubrici identice ori echivalente cu ale „Vieței":

„Mai rămăsese „Miscelanea". Și, cu începutul acestui an a făcut și acest pas. Rubrica noastră la „Convorbiri" a devenit „Insemnări privitoare la istoria culturii romînești". De-ocamdată recunoscutul om de litere d. Mehedinți nu a prea avut ce spune în rubrica nou înființată (că nu e deprins cu ea) și a reprodus un articol al d-lui Rodion de la „Opinia". Dar a ținut să colaboreze și d-sa cu d. Rodion și a scris o perlă „Politica în literatură" îndreptată împotriva d-lui Gherea....".

Oarecari confuzii s'ar putea produce. Articolul reprodus nu e din „Opinia", ci din „Ordinea", cum menționează însăși „Convorbirile". Apoi afirmarea că „pentru a colabora cu d. Rodion, d. Mehedinți a scris.... împotriva d-lui Gherea"—ar putea însemna că articolul reprodus e tot în contra acestui din urmă. Contrariul însă e adevărat. Dar asupra acestor și altor confuzii în legătură cu notița de mai sus vom mai vorbi.

*

In cel mai nou număr al „Săptămînei" sosit astă-zi, d. G. Panu continuă studiul său asupra operei poetice a d-nei *Riria*. Ne vom ocupa de acest studiu într'un număr viitor.

*

Cunoscutul scriitor, critic și ziarist austriac Ludwig Hevesi s'a sinucis cu un glonte de revolver, în mijlocul lucrului. Era de 67 de ani.

*

Leo Tolstoi a comunicat unui ziarist că a terminat acum de curînd o lucrare „Aschingis Chan", care purta înainte titlul de „Anarhizm". E o scriere în contra forței autoritare. Va apare în Londra, de oare ce în Rusia de sigur nu va fi permisă. De asemenea a scris o lucrare asupra vieței țărănești : „Oamenii

Din Milano se anunță că la teatrul Alfieri din Turin a avut mult succes o nouă operetă : „La secchia rapita" (vasul furat), prima lucrare de acest gen a septuagenarului Gulio Ricordi, editor muzical, scriitor de compoziții de cameră.

*

La Bruxelles s'a jucat „Chantecler" în beneficiul inundaților pariziani. Succesul literar n'a fost extraordinar. S'a făcut o simpatică ovațiune d-nei Rosamunda Rostand care ocupa o lojă împreună cu cei doi fii, Maurice și Jean.

*

„Don Quichotte" eroul operei lui Massenet, cîntată cu mare succes la Monte Carlo nu seamănă de cît prea puțin cu eroul lui Cervantes. Eroul operei—în textul lui Henri Cain după o piesă a lui Lorrain nu mai e personagiul comic al genialului poet spaniol, din care s'a păstrat numai lunga siluetă și trista figură, pentru un apostol al bunătății în mijlocul unei lumi egoiste, un om genoros, devotat, un cavaler al idealului într'un cuvînt.

Dulcineea e încă mai mult metamorfozată față de eroina lui Cervantes. Dar despre opera însăși vom mai vorbi.

*

— Sumarul numărului de mîine din *Noua Revistă Romînă* **de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu Motru este :**

Noutăți : Aniversarea de 70 ani a d-lui Titu Maiorescu.— † Eugen Carada.—In „afacerea Porn". — Revista revistelor.

Chestiuni actuale : Direcțiunea. Omagiu domnului Titu Mniorescu.—Titu Maiorescu.—Naționalismul. I. Ionescu-Quintus.—In luptă pentru ideal.

Literatură : Haralamb Leca.—Din greșeală.—Jules Sandeau.—Zîna cea de pe urmă.

Teatru : Eugen Porn.—Teatrul Național : „Chinul" de d A. G. Florescu.

Știință : St. Procopiu.—Asupra explicării mecanice a fenomenelor.

Note și discuțiuni : N. Ștefănescu Iacint.—Cum rămîne cu colegiul unic.

Ion D. Arginteanu.—Din psihologia țăranului romîn,

❑ **O representație extra ordinară.**— *In beneficiul lui Mircea Pella va avea loc Sîmbătă, 27 c., o representație cu adevărat extra-o dinară. Se vor da două piese ne mai jucate în Iași :* **In ouișoa leilor** *și* Romeo și Julietta la Mizil, *de G. Ranetti.*

Pella va reuși, prin beneficiul seu, să transforme monotonia în veselie turbată.

STRUNA ZILEI

GURA LUMEI

«...Am deschis o clinică veterinară și exercit arta *potcovăriei».*

Medic Th. L. : «anunciu»

Indemnat de gînduri bune,
Numai cu intenții brave,
Doctore, socot că vii...
Dar mă tem că mulți vor spune
C'ai umblat după potcoave
De cai... vii.

Informații

❑ *A 5-a prelegere publică a cursului d lui dr. Zosin, despre* **Istoria Științii,** *are loc Duminică, 21 Februarie c., ora 4 p. m.. în amfiteatrul anatomic, tratînd despre* **Știința greacă : învățații și școlile din Ion a și Grecia Mare.**

❑ **D-l Haret, convingîndu-se că reținerea hotărîtă din leafă pentru cei 21 profesori de la Liceul Național e** *antilegală* **și** *antiregulamentară*, **a revenit asupra acestei măsuri.**

Profesorii au rămas deci cu leafa intactă, iar d-l ministru al instrucțiunei a fost nevoit și de data asta, ca și în alte atîtea rînduri... să dea înapoi.

Asta e soarta oamenilor furioși și nesocotiți.

❑ **Consiliul de revizie și-a început astăzi operațiunile la secția II-a.**

❑ **Mîine consiliul de revizie al județului va pleca la Țiganași unde va lucra pînă în ziua de 23 Februarie, cînd-va pleca la plasa Cîrligătura.**

❑ **Ministerul instrucțiunei a autorizat să se primească suma de 10,000 lei în numerar, pentru construirea unui sfînt locaș de bisecică în cătunul Vînători, pendinte de Epitropia bisericei parohiale sf. Atanasie și Chiril, sumă lasată de de functul I. Sandulache.**

❑ **In urma intervenției I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei, parohia Perieni, din județul Iași, a fost desființată, iar în locul ei se înființează parohia Probota, cu biserica parohială sf. Vasile și sf. Mina, prin deslipire de la parohia Cîrniceni, alipindu-i-se satele Perieni, cu biserica filială sf. Dumitru și Ciulinești.**

Parohia Cîrniceni se desființează, iar acest cătun, cu biserica filială sf. Haralambie și cu noul sat Băișeni, se alipesc la parohia Țigănași. In locul desființatei parohii Cîrniceni, se înființează parohia Focuri, pendinte de comuoa Gropnița, cu biserica parohială sf. Paraschiva, prin deslipirea cotunei Focuri, de la pa-

❑ **Doi din bunii noștrii prieteni din Botoșani, d-nii Mihai Popovici, fost ajutor primar, mare proprietar și Al Vasiliu, cunoscut industraș. un moment despărțiți de partidul conservator-democrat din Botoșani, au revenit în mijlocul tovarășilor lor de luptă și au ținut să facă această în chiar ziua în care d. T. Silion a fost ales președintele clubului conservator democrat din Botoșani.**

❑ **Astă zi a început la secția IV a, viza libretelor concediaților și rezerviștilor din acea secție. Vizarea va dura patru zile.**

❑ **Revizorii școlari din ; Iași, Botoșani, Dorohoi, Suceava, Roman, Neamț Bacău și Vaslui se vor întruni mîine în localul școalei Trei-Ierarhi, sub președinția inspectorului școlar, spre a discuta asupra cheltuelilor școlare.**

❑ **Consiliul technic superior s'a ocupat eri cu regulamentul distribuirei apei în orașul Iași.**

❑ **P. C. monahă Zenaida Racliș a fost întărită în scaunul de superioară a mînăstirei Varatic din județul Neamț.**

❑ **Comisiunea de recrutare a județului, va începe mîine operațiunile la Țiganași pentru tinerii din plasa Jijia**

❑ **D. Iustin Teodorescu a fost recomandat în postul de copist la serviciul administrativ, de la prefectura de județ în locul ramas vacant prin înaintarea d-lui Voluță.**

❑ **După dorința exprimată de M. S. Regele, ministerul de răsboiu a decis să transforme corpurile de jandarmi călări,—actualminte regimentul de excortă,—într'un regiment de roșiori.**

Prin această transformare cavaleria noastră va fi sporită printr'un regiment permanent.

Noul regiment va trece în cadrele armatei active cu începere de la 1 Noembrie viitor ; reședința va fi la București.

Comandant al regimentului va fi d. colonel Petru Greceanu actualul comandant al regimentului de excortă.

❑ **Monaha Elisabeta Bostan Gheorghiu, de la M-rea Varatec retregîndu-se de bună voe din monahism a fost exclusă de la 1 Februarie, din monahism pentru tot deauna.**

❑ **In comisiunea de recensemînt a județului, care-și va începe lucrările la 1 April se vor alege de consiliu județean zece consileri.**

❑ *Frumoasa* **expoziție de pictură a d-lui S. Sanielevici** *va fi deschisă încă pînă* **Sîmbătă 27 Februarie**. *Foarte mult vizitată și apreciată de cunoscătorii și amatorii de artă din localitate, expoziția d-lui Sanielevici a contribuit desigur cu ceva la educațiunea artistică a publicului ieșan, atît de lipsit de asemenea producțiuni artistice.*

Se zice, că pictorul O. Băncilă ar avea intențiunea să deschidă o expoziție a operilor sale. Vestea aceasta ne bucură, și sperăm că nu cu puțin a contribuit la aceasta, expoziț a d-lui Sanielevici.

Pînă acum s'au reținut mai multe pînze din ale d-lui Sanielevici. D-nii dr. A. Lambrior, L. Geller, Inginer Siegel, Eugen Herovanu, Gr. Saian, Em. Sotor și alții sînt printre persoanele, cari și-au reținut dintre frumoasele pînze ale talentatului pictor.

❑ In cercurile conservatoare se afirmă că d. Nicu Filipescu ar fi avut oarecari neînțelegeri cu fruntașii conducători ai partidului, asupra acțiunei parlamentare și extra-parlamentare și s'ar fi hotărît să plece pentru cîtva timp la Paris.

Probabil că este o simplă amenințare a d-lui Filipescu, pentru a obține mînă liberă în combinațiile sale din județe, unde tinde a înlătura preponderența junimiștilor.

❑ După o statistică a serviciului sanitar, în luna Iannarie s'au născut Iași 182 copii, din care 104 ortodoxi și 69 evrei

In aceeași lună au murit 224 persoane din care 132 creștini și 71 evrei.

❑ La discuția contenciosului mai sunt înscriș a vorbi d-nii : I. Lahovary G. Panu, Em. Porumbaru, Titu Frumușeanu și V. Missir.

❑ Prin noul budget al ministerului de răsboi s'a creiat un nou post de general medic militar, care se aibă conducerea spitalului „Regina Elisabeta" din Capitală.

Acest post va fi încredințat d-lui colonel Medic N. Frangulea de la corpul corpul II armată care va fi înaintat medic general.

In locul d-lui colonel medic Frangulea va fi înaintat d. lt-colonel medic Popescu Grozeanu.

❑ Inamorat de opera sa, prințul sculptor Pygmalion, imploră Venerei ca marmora—statua Galateei—să devie însuflețită. Și rugămintea sculptorului ciprian, tot atît de înflăcărată ca și dragostea lui, este ascultată de zeiță și marmora devine caldă, însuflețită. Această frumoasă legendă mitologică, special înscenată pentru cinematograf este splendid interpretată de Albert Lambert, luceafărul comediei franceze și de alți artiști ai acestui teatru și se reprezintă astă-seară Sîmbătă la teatrul cinematografic din sala Circului Sidoli.

Noul program este unul din cele mai frumoase și bogate din această stagiune și mai cuprinde între altele : malurile Rinului de la Colonia la Bingen, feericele pozițiuni, splendidele castele, fermecătoarele vile, încîntătoarele priveliști ale malurilor fantasticului fluviu apar exact înaintea noastră, redate de cinematograf în cele mai mici detalii.

Frumoase vederi din Holanda—Pescuirea scrumbiilor la Boulogne—multe comedii noatime și pline de haz, precum : Vă rog arestați-mă, alegerea unei soacre — Toane și capricii, înfrumusețează mai mult noul program care începe astă-seară Sîmbătă 20 Februarie c. în sala Circului Sidoli.

Sîmbătă și Duminecă se intercalează sujete noue în program, atît la matineuri cît și la reprezentațiile serale. Printre aceste sujete noue va fi și a doua serie din Inundațiile din Franța și anume : Parisul după catastrofă.

❑ Ministerul instrucțiunei publice a cerut revizoratului școlar un tablou de învățătorii și institutorii rezerviști, sau concediați. din contingentul și regimentul care fac parte,—aceasta pentru a interveni la ministerul de răsboiu spre a fi scutiți de concentrări și manevre.

DIVERSE

— Locuitorul Gh. Olariu, din Podul-Iloaia. pe cînd trecea cu docarul de strada Păcurari, a dat peste o movilă și s'a răsturnat rănindu-se grav.

— Vagonul tramvaiului No. 24, condus de manipulantul cu No. 42, a dat peste băiatul Gh. Niță, din mahalaua Adunaților No. 20 rănindul grav la cap.

Victima a fost transportată la spitalul Sf. Spiridon.

— După statistica alcătuită de consiliul superior al agriculturei, în județul Jași nu sunt disponsibili de cît 54 capi de familie, muncitori agricoli.

— Astă-zi fiind Simbăta morților un parastas s'a oficiat la cimitirul „Eternitatea".

— Mîine Duminică, 21 Februarie, în sala Teatrului Pastia va avea loc obicinuitul Bal Mascat dat de I. L. Dukaten. Va cînta Muzica Reg. 13.

Garberoba asortată cu costumele cele mai noui.

Ultime informaţii

† **Ciru Oeconomu.**—Azi dimineaţă la orele patru a încetat din viaţă, la domiciliul seu din Bucureşti, d Ciru Oeconomu, consilier la înalta Curte de Casaţie.

Cu prilejul înmormîntărei regretatului I. Prodan, fost şi el consilier la înalta Curte, Ciru Oeconomu fu lovit de un atac de apoplexie şi muri după puţine zile.

Numele lui Oeconomu stă strîns legat de ancheta judecătorească de la Iaşi, în anul 1908. în care regretatul figura ca procuror general la înalta Curte.

Ultimul act public al lui Oeconomu, a fost un articol violent contra legilor răle ale d lui Stelian, în special contra proiectului pentru desfiinţarea contenţiosului,

Acel articol, publicat în numărul din 1 Ianuarie 1910 al *Curierului judiciar*, al cărui director era Oeconomu, produsese mare senzaţie în cercurile judecătoreşti.

*

Ciru Oeconomu, licenţiat în drept de la Paris, era născut la 6 Ianuarie 1848, în satul Lunguleţ, Dîmboviţa şi avea, prin urmare, 62 ani.

A intrat în magistratură la 26 Ianuarie 1873 ca procuror al tribunalului Ilfov; la 4 Mai 1876—substitut la curtea din Bucureşti; August, acelaş ani, procuror aceeaşi curte; la 14 Octombre 1878, delegat director al ministerului de justiţie; la 11 Iunie 1879 Consiler la Curtea de Apel; la 28 Iunie 1882, iarăşi procuror general; la 17 August, 1882, delegat secretar general; 1883 procuror general la Curtea de Apel; 1884—1890, consilier la înalta Curte; 17 Martie 1891, procuror la Casaţie; 6 Maiu 1896, consilier la înalta Curte; Aprilie 1906 — Noembrie 1908, delegat procuror general.

❑ *După cum ne-a comunicat, în cîteva rînduri corespondentul nostru din Capitală, conflictul Sinodal a reînceput.*

P. S. S. Episcopul Romanului a cerut după cum se ştie, la Senat, dosarele cu privire la conflictul Sinodal, aceasta pentru a pune în evidenţă faptul că în ultima şedinţă a Sinodului i s'a promis că legea va fi modificată.

Dintr'o sorginte sigură aflăm că, în cazul dacă guvernul nu va depune în această seziune proectul de modificare a legei sinodale, după cum a promis'o şi d. Haret, P. S. S. Episcopul de Roman **va da o nouă afurisenie Sinodului şi chiar guvernului,** *de astă-dată mult mai gravă ca cea dintăi,—fapt care se va întîmpla în primile zile ale lunei Martie.*

❑ *„Impresiile" d-lui Panu despre interpelarea d-lui Iorga.*

Dintr'un articol al **Săptămînei**:

Săptămîna trecută, ridiculul, care răspunde la numele de Iorga a desvoltat în Cameră o interpelare în chestia evreiască.

Las deoparte *agitaţiile evreeşti*, **de care a spus numai copilării şi anume: citînd într'o gazetă din Brăila nişte pasaje, denunţînd că sioniştii sau rezerviştii evrei, voesc să ţină un congres etc.**

Interesant ar fi fost, ce gîndeşte acest domn în chestia evreiască şi ce soluţii are? N'a avut curajul s'o spună, căci ceeace deosebeşte pe acest demagog de carnaval de alţi demagogi de meserie din alte ţări, este că el are laşitatea de a nu-şi exprima pe faţă gîndirea, precum face d. ex. Hervé în Franţa. El lucrează în ascuns, dar nu'şi ia răspunderea faptelor sale; este demagogul de cea mai urîtă şi tristă specie. Aşa în treacăt a insinuat că unele ţări au recurs la măsura de a alunga pe Evrei. Nu a precizat care şi *cînd* mai cu seamă. Apoi tamnesam la noi, a citat un hrisov din veacul al 16-lea, al lui Petru Schiopul, prin care acela ordonase alungarea Evreilor din ţară, fără însă a conclude.

Soluţia acestui demagog în chestia evreiască e desigur alungarea tuturor Evreilor din ţară, şi cei împămînteniţi, dar nu are curajul s'o spună. Un lucru însă a îndrăznit să facă la sfîrşitul interpelărei. Un fel de ameninţare că mai la urmă *ţara* va perde răbdarea faţă cu agitarea şi îndrăzneala Evreilor!!!

❑ **Povru Jorj!.**—Povrul Jorj Diamandi **a scris cu mîna lui o piesă teatrală. Dacă ar fi scris-o cu mîna altuia, dacă ar fi făcut, ca să zicem aşa, o auto-piesă impersonală, Povrul Jorj n'ar fi suferit atîtea mizerii.**

Il persecută rău ai sei. Işi bate joc până şi *Futurul*, care, până dăunăzi, publicase la loc de cinste, articolele lovite de sincope ale povrului Jorj.

***Futurul* îl tratează pe Jorj cu pseudonimul Dalocrin şi, în cele ce urmează povesteşte toată pătania lui Jorj.**

Şi iată cum:

Aveţi cinstea, nu este aşa?

Cine nu cunoaşte celebrele lui versuri:

«Haiza, haiza Mariţel,
Ah, cît eşti de puţintel! etc».

Ceea ce d-voastră însă nu ştiţi, este că neîntrecutul poet al Imnurilor Japoneze e şi... dramaturg.

El a comis o melodramă comedioasă, în opt acte, un prolog şi un epilog.

Piesa a fost atît de bună în cît direcţiunea Teatrului Naţional a găsit cu cale să i-o joace şi... să tacă.

Văzînd că nu primeşte nici un răspuns dramaturgul Dallocrin s'a pus în redingotă şi a pornit-o în Bucureşti. Iată-l la teatru. Aici a găsit pe excelentul secretar contabil George Plopeanu:

— Ia ascultă, mă,—a strigat dramaturgul în limbagiul lui popular, eu n'am timp să mă ţin de voi. Trenul costă parale: *ori că, ori că.*

Incurcat, secretarul teatrului i a răspuns:

— Vedeţi, domnule Dallocrin, piesa d-voastră....

— Ce, mă? Pă timpul lui alde Davila am dat trei drame, cinci comedii, o tragedie şi două operete şi... la toate mi s'a răspuns.

— Nu vă supăraţi, domnule autor.....

— Ia lasă vorba! Zit! Să ştiţi că dacă nu mi jucaţi melodrama o să vă trag la răspundere prin „Steaua Olteniei".

....Şi dragul cîntăreţ al cetăţii Banilor a trîntit uşa, ameninţînd cu pumnul Bucureştii:

Ţupai, ţupai tont de burg
Care-ţi rîzi de-un dramaturg!

Absolut autentic.

❑ D. Maior P. Minovici a depus azi la prefectura de judeţ 500 volume pentru a fi distribuite celor 50 biblioteci rurale din judeţul nostru. Aceasta în amintirea regretatului seu fiu Petruş care a încetat din viaţă anul trecut.

❑ D. general Tătărescu comandantul corpul 4 de armată, a plecat aseară în Capitală, fiind, chemat în interes de serviciu.

❑ Marţi va sosi în localitate comisiunea pentru examenul de definitivat a d-lui Al. Popovici profesor de pictură la şcoala deBelle-Arte.

Comisiunea se compune din d-nii; Ionescu, inspector şcolar, Serafim şi Mira.

❑ Administraţia comunală va începe săptămîna viitoare întocmirea budgetului pe 1911.

❑ Se crede că inspector al poliţiei din Iaşi, post ce va fi creiat prin noul budget va fi numită o persoană străină de Iaşi.

❑ La spitalul sf. Spiridon a fost adus C. Mangan din Huşi, care luîndu se la ceartă cu Ion Haidău, acesta i-a aplicat mai multe lovituri cu un cuţit în abdomen.

❑ Ministerul agriculturei a trimes o adresă prefecturei judeţului, prin care cere să delege cîte un representant al comunelor Şipote, Pluguri şi Vlădeni, ca să ridice duzii daţi de minister de oare ce acum e timpul prielnic pentru replantare.

❑ **Şcolare.**—Ministerul instrucţiunei publice a făcut cunoscut inspectoratului şcolar al circumscripţiei Iaşi, că a revocat transferarea d-nei Maria C. Mandinescu, învăţătoare la Tg. Ştefăneşti, de oare-ce nu era făcută cu consimţămîntul său.

— S'a acordat un concediu de 4 luni, d-nei Emilia Şerban, institutoare la şcoala primară de fete No. 2 din Dorohoi.

— La conferenţa cercului cultural din Chişcăreni, a vorbit d-ra Eliza Vasiliu, despre jocuri şcolare şi d. Gh. Botez, despre importanţa plantarii pomilor roditori.

— Revizoratul şcolar a cerut direcţiunilor şcolilor primare din localitate, să raporteze la finele fie-cărei săptămîni pînă la ce subiecte din program au ajuns la aritmetică, geometrie, gramatică şi compunere în clasele a treia şi a patra. Aceasta în vederea fixării lecţiunilor practice ce urmează a se da la examenile de înaintare pe loc a învăţătorilor.

— Ministerul instrucţiunii a cerut revizoratului şcolar, un tablou nominal, separat pentru membrii corpului didactic şi functionarii săi, ce sunt ofiţeri în rezervă şi separat pentru cei ce sunt grade inferioare, arătînd pentru fie-care în parte, gradul corpul de trupă în care contează contigentul din care face parte şi funcţiile ce ocupă.

❑ In chestia fraţilor Rameder, antreprenorii palatului administrativ, cari au cerut întroducerea în ţară a 500 muncitori, camera de meserii a cerut prefecturei judeţului ca să nu aprobe cererea lor, de oare-ce în Iaşi se găsesc mulţi meseriaşi disponibili care ar putea să se angajeze la numiţii.

In vederea aceasta, mîine are loc o consfătuire la corporaţia constructorilor, între fraţii Rameder şi o delegaţie a lucrătorilor.

❑ Comitetul de propagandă în Romînia pentru congresul internaţional de radiologie şi electricitate, ce se va ţinea anul acesta la Bruxelles, e format din d-nii dr. Dragomir Hurmuzescu, preşedinte, N. Patriciu, şef lucrărilor la laboratorul universităţii din Iaşi şi d, dr. Gerotta, profesor agregat la Universitatea din Bucureşti, secretari.

❑ Taxele pentru apă, votate de consiliul comunal din Iaşi, se află în studiul consiliului tecnic superior.

❑ Casîndu-se alegerea efectuată la societatea studenţilor în medicină, o nouă alegere a avut loc ieri seara.

Biroul a proclamat balotaj între lista studentului Mironescu şi acea a studentului Ionescu-Govora.

❑ D. A. A. Bădăreu a plecat la Bucureşti. de unde se va întoarce Marţi.

❑ Direcţia generală a serviciului sanitar a impus tuturor medicilor de circumscripţii, să-şi cumpere, pe socoteala lor, cîte o trusă cu instrumentele chirurgice cele mai necesare.

Acei d'intre medici, cari vor refuza să facă aceasta, vor fi siliţi să părăsească serviciul.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a dispus de a se reincepe ancheta în chestia învăţătorului Pogor din comuna Prigoreni.

Zilele acestea d-l Curţius, controlor al băncilor populare, se va duce la Prigoreni, spre a face gestiunea băncei din acea comună, iar în cursul săptămînei viitoare d-l Sol. Haliţa, inspector al învăţămîntului primar şi d-l Brezeanu se vor duce ca să continue ancheta începută anul trecut.

❑ Cei doui candidaţi la catedra de higienă de la facultatea de medicină, d-nii d-ri Mezincescu şi Vasilescu, au trecut astăzi ultima probă practică. Au lucrat cîte 2 ore asupra apei, analizînd-o din punct de vedere higienic. Rezultatul se va da la ora 4.

❑ **Funeraliile lui Stravolca.**—Corpul regretatului profesor I. G. Stravolca a fost depus aseară la orele 8, în catedrala Metropolitană. Pe catafalc s'au depus numeroase coroane, din partea familiei, a profesorilor universitari, clubul liberal, seminarul pedagogic, cercul didactic, etc.

Astăzl la orele 2 p. m., s'a oficiat la Mitropolie, un prohod de către P. S. S. Archiereul Nicodem Munteanu, vicarul Mitropoliei, asistat de rectorul Seminarului şi numeroşi preoţi.

Erau de faţă d-nii: prof. dr. Gheorghe Bogdan, rectorul Universităţii, prof. dr. Russ, dr. Riegler, E. Săndulescu prefectul oraşului, I. Ralet, I. Th. Burada, prim-preşedinte de tribunal. dr. E. Socor, dr. Leon, Iulian Teodorescu, Dragomir Hurmnzescu, V. Sculy, A. B. Brandis, dr. M. Manicatide, Georgel Mîrzescu, dr. Ţaranu, Octav Erbiceanu, Trajan Bratu, I. Bărbulescu, dr. Culianu, P. Culianu, Mihai Tomida, Stefan Popescu, Paul Bujor, D. Cădere, A. Popovici, C. Ivaşcu. avocat Mihail, St. Novleanu, Arbore, prof. Livezeanu, P. Bogdan, prof. I. Borcea, avocat Jornescu, fost secretar al facultăţii de ştiinţi Elevii seminarului pedagogic universitar, studenţi şi studente, etc.

După prohod au luat cuvîntul:

D. prof. dr. Riegler, din partea Universităţei relevînd meritele defunctului profesor şi arătînd dragostea ce o avea el, în special pentru bursieri, adesea ori ducîndu-se la Bucureşti, pentru ei, spre a le încasa bursele rămase în întîrziere, d. profesor Cosmovici a vorbit din partea facultăţei de ştiinţi; d. Sporea din partea seminarului pedagogic universitar, al cărui director a fost defunctul; elevul Demetrescu din partea elevilor Seminarului pedagogic; d. X. Eraclide, ajutor de primar, din partea clubului liberal şi al comunei, căci regretatul Stravolca fusese consilier comunal; studentul Păcurariu a vorbit din partea studenţilor facultăţei de ştiinţi.

După prohod s'a format cortegiul, care a parcurs străzile: Ştefan cel Mare, Golia, Arcu şi Gărei şi apoi spre gară.

Onoruriie au fost date de către o companie de vînători. Cordoanele erau ţinute de domnii: dr. G. Bogdan, rectorul universităţei, Rallet, Rigler şi A. Mănescu.

Cu trenul de 6, corpul defunctului va fi transportat, prin Paşcani, la Bucureşti, unde se va face mîine înmormîntarea.

❑ *Primele experienţe pentru aducerea apei de la Timişeşti la Iaşi, se vor face în primele zile ale lunei Martie şi anume în patru locuri: de la sorginte la Gherăeşti; de la Gherăeşti la Valea Mărioarei; de acolo la Podul-Iloaiei şi de aci la la colectorul cel mare de pe platoul Copoului.*

❑ D. Strîmbulescu va sosi Marţi în localitate, pentru a continua ancheta de la Belle-Arte şi inventariarea Pinacotecei.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a cerut cancelariei Mitropoliei să-i comunice numărul membrilor societăţei „Binefacerea" a clerului din Iaşi şi să-i comunice şi capitalul de care dispune.

I. P. S. S. Mitropolitul a însărcinat pe protoereul judeţului cu facerea raportului asupra societăţii.

Se zice că intenţia ar fi de a se desfiinţa această societatea deşi ea este recunoscută ca persoană morală.

❑ Casa unui funcţionar superior al unei importantei instituţiuni din Iaşi, se află sub pază poliţienească de cîtezile, în urma reclamaţiei făcute, că o femee ar voi să atenteze la viaţa acelui funcţionar.

Pentru a preveni orice nenorocire femeea ar fi fost avertizată de poliţie că va fi expulzată.

❑ Cu începere de la 15 Februarie nu se mai serveşte carne, ci numai lapte, bolnavilor din infirmerile judeţene.

In localităţile, unde nu se găseşte lapte, se întrebuinţază supe preparate, din seminţi legumoase.

Mediciii cari vor întrebuinţa carne pentru alimentarea bolnavilor, vor fi amendaţi să o plătească din salariile lor.

Nici convalescenţilor nu li se poate da carne, de cît atunci cînd cheltuiala va fi suportată de bolnav sau de familia sa.

❑ **Judiciare.**—Anton Cazanovski, mecanic în gara Iaşi, conducînd maşina trenului în ziua de 17 Aprilie 1908, maşina a deraiat călcînd şi omorînd, între staţiile Buhăieşti şi Rebricea, pe locuitorul Gh. Iordache.

Cazanovski a fost condemnat la 50 lei amendă şi direcţia la 500 lei despăgubiri.

Afacerea se judecă astăzi în apel, la secţia II-a.

— Telegrafistul Bella Corone, din oficiul Valea Rea, jud. Bacău, fiind de serviciu, a insultat pe Carol Goldenberg, care venise să aibă o convorbire telefonică.

Telegrafistul a fost condemnat la 20 lei amendă.

— Joja Sarcă şi Istvan Sarcă, lucrători la fabrica de sticle de la Bogdăneşti, făcîndu-se vinovaţi de furturi comise în fabrică, au fost condemnaţi la cîte 7 luni închisoare.

— Un trio compus din Ştefăniu, fostul primar al comunei Buznea, C. Ionescu, ajutor de notar şi M. Weiss, se indeletnicea cu furturi de vite, prin falşificări de bilete. Vitele furate se aduceau la abatorul din Tg.-Frumos şi se tăiau imediat.

Ştetănescu şi Weiss au rămas definitiv condemnaţi la cîte şapte luni închisoare; C. Ionescu, condemnat la aceiaşi pedeapsă de tribunal, se judecă astăzi în apel.

❑ **Cel mai desăvîrşit regal artistic al stagiunei curente îl va oferi seara de 25 Februarie: concertul Hubermann.**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 20 Fevruarie

Complectarea programului partidului conservator-democrat

Bucureşti.—Comitetul executiv central al partidului conservator-democrat va fi convocat pentru Sîmbăta sau Duminica viitoare, spre a discuta chestia complectărei programului seu politic.

Intre altele se va înscrie în program revizuirea Constituţiei pentru schimbarea actualului sistem electoral.

Scandalul de ieri

Bucureşti.— Grupul parlamentar al partidului conservator-democrat se întruneşte astăzi la ora 6, spre a se consfătui asupra ne mai pomenitului scandal de ieri din Cameră, privitor la atitudinea d-lui Ferekide faţă de d l Fleva.

Se va discuta şi chestia contenciosului.

CAMERA

Bucureşti.—Se observă o mare enervare intre deputaţii majorităţei, care aştesptă cu nerăbdare să ia cuvîntul d. N. Fleva, care a anunţat o nouă interpelare în afacerea Răteşti. D. Ionel Brătianu lipseşte.

D-l Dinu Brătianu se întreţine cu d-l Titu Frumuşeanu, cu care convine, ca în cazul cînd d-l Fleva va interpela din nou în afacerea Răteşti, să ia şi d-sa cuvîntul.

La redeschiderea şedinţei, se dă cuvîntul d-lui N. Fleva. D-sa cere să i se puie la dispoziţie dosarele cu privire la luvoielile agricole încheiate la 1908 de d-l Ionel Brătianu, prim ministru, arendaşul moşiei Răteşti, cu ţaranii de pe acea moşie.

D-l Titu Frumuşeanu s'a ridicat şi a cernt ca biroul să se grăbească cu aducerea dosarelor cerute de d-l N. Fleva, de oare ce şi d-sa va lua cuvîntul în această chestie.

Ia cuvîntul apoi d. Em. Porumbaru, raportul legei contra contenciosului.

Un mare număr de deputaţi din majoritate au hotărît să ceară închiderea discuţiei la legea contra contenciosului de şi s'au mai înscris să mai vorbească şi d-nii P. P. Carp şi I. Lahovary.

SENATUL

Bucureşti.—Şedinţa se deschide sub preşedenţia d-lui C. Climescu.

D. gen. Columbeanu îşi anunţă interpelarea asupra înfiinţărei consiliului care să prepare legile şi regulamentele.

D. Mănescu spune că în legea asupra măsurilor metrice şi de greutate s'au omis multe lucruri de folos.

D. dr. Rîmniceanu relevă că raportorii legilor, din servilismul ce'l arată faţă de miniştri, fac rapoartele lor aşa cum vor miniştrii.

Se recunoaşte ca persoonă morală soc. „Pîinea saracilor" din Iaşi.

D. Take Ionescu la Craiova

Bucureşti. — D. Take Ionescu pleacă în astă-seară la Craiova, spre a lua parte la marea întrunire ce are loc mîine,

Starea d-rului Lueger

Viena.—Buletinul de astă-seară arupra stării d-rului Lueger arată: funcţionarea rinichilor s'a îurăutăţit; acţiunea inimei nechimbată; hrana neîndestulătoare. Starea forţelor neschimbată. Bolnavul se plînge de mare slăbiciune.

Ancheta neregulelor din Toulon

Paris.— Se comunică din Toulon, că ancheta asupra neregularităţilor de lu arsenalul din Toulon, a descoperit noui abuzuri. Afacerea ia o întindere foarte regretabilă.

S'a făcut percheziţie la un amploiat, cinci alţi vor fi arestaţi.

Directorul siguranţei generale a făcut percheziţii la un important furnizor al marinei şi la mai mulţi comisionari, luînd numeroase scrisori şi registre de comptabilitate. D. Cherm a sosit aci azi dimineaţă. Un furnizor al marinei a fost arestat.

O arestare senzaţională

Viena. — Să semnalează sub rezervă, o depeşă din Agram, anunţînd că o oare-care femeie numită Marianovici a fost arestată, în legătură poate cu afacerea Hafrichter, fiind bănuită că ar fi trimes ofiţerilor, hapuri de otravă. S'ar fi constatat că numita femeie ar fi cumpărat la 14 Noembrie 1909 la Buda-Pesta, cianură de potasiu. In faţa judelui de instrucţie, dînsa ar fi declarat că Hafrichter n'ar trebui să fie împuşcat, de oare-ce dînsul e nevinovat.

Comersanţii cu coloniale din Iaşi

Aduc la cunoştinţa onor lor clienţi, că în urma scumpirei produsului de cicoare Franck Cafea au convenit următoarele preţuri de detaliu:

Cutia de	1/2	1/4	1/5	1/6	1/8	Kgr.
	105	55	50	45	35	bani
Pachete late	1/8		1/10			
	25		20			bani
Enrillo	1/2		1/5		1/10	
	100		45		25	bani

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 15 Martie a. c. oara 11 a. m. se va ţinea în Camera acestei Primării licitaţie prin oferte închise pentru vinderea peilor de cîni şi de animale ce rezultă de la Serviciul de ecarisaj pe timp de un an cu începere de la 1 Aprilie a. c.

Peile de cîni se vor preda lunar; iar celelalte zilnic.

Ofertele vor fi făcute pentru peile de cîne, poro, oaie şi cal pe bucată; iar pentru celelalte animale pe kgr. de greutate, pielea fiind proaspătă.

Garanţia provizorie 200 lei în numerar sau efecte garantate de stat.

Dispoziţiunile art. 72—83 din Legea Comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

15 Februarie 1910
No. 02442

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 27 Februarie 1910

BENEFICIUL DOMNULUI

MIRCEA I. PELLA

Se va juca pentru prima oară

IN CUŞCA LEILOR

Comedie în 3 acte de L. Gandillot, traducere de d. P. Petrone

ROMEO ŞI JULIETA

— LA MIZIL —

Farsă într'un act de George Ranetti

Jucată cu mare succes pe scena Teatrului Naţional din Bucureşti

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

PONDOIR déposé Prix..... 6fr.50 R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS — Abreuvoirs pour Poules et Faisans — RATELIERS A LAPINS — Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS — Clôture de Chasse, le mètre... 0f 95 — Châssis de couche, depuis..... 7 » — Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 80 — Porte-Bouteilles, pour 100 Pièces..... 2 » — Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS — Envoi franco du Catalogue

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel — 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS — GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecțiunile reumatismale acute* și *dureroase* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ți: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ți.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT :

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinteria

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se a dresa :* Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De inchiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujete noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra viețe și rente în *VIENA fondată în anul 1858* Consecionată pentru Romînia prin Înaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1884.

Fonduri de garanții la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanții depuse la casa de depuneri din București pentru asigurații din Romînia

LEI 6,547,500

Suma asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,534,097 40/100 și fr. 1,144,223 0 rente.

S'a plătit asiguraților de la fondarea societăței peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :

a) Caz de viață pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu și fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd și o rentă anuală de invaliditate precum și

Diferite alte combinațiuni de asigurări atingătoare de branșa vieței.

Direcțiunea pentru Romînia București

Agent general pentru Iași :

IOSEPH POPPER, Str. Lăpușneanu No 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

26 şi 27 Februarie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare :

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primarie. No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. No 950 Marți 23 Februarie 1910

Discursul şefului nostru

— O splendidă peroraţie —

In cele ce urmează, reproducem admirabila parte finală, a marelui discurs pe care d. Take Ionescu l'a rostit la discuţia Contenciosului :

„Pentru mine, opera guvernului actual este o adevărată operă de reacţiune.

Erau, d lor, două drumuri deschise: un drum, drumul cel vechiu al arbitrariului, al hatîrului şi al bacşişului.

D. Saita zicea că măsurile noastre de la 1905 erau incomplete; desigur, dar ele se pot complecta şi desvolta.

Zicea că ele sunt în folosul bogaţilor iar nu în folosul săracilor! Uita d. Saita că în toate societăţile unde domină arbitrarul, bogaţii, puternicii nu sufer; ei găsesc totdeauna un mijloc ca să înlăture arbitrariul. Cu drept cuvînt s'a zis că corupţiunea este singurul frîu care se pune despotismului în ţările despotice. Era un contencios administrativ şi sub legea veche, dar acela se chema alttel: omul cu trecere, gratis cînd e om de omenie, înteresat cînd nu e om de omenie duce recursul lui, nu prin grefă la judecător, ci pe scările de serviciu ale ministerelor, la autoritatea ministerială. Acela, d-lor, a fost; pe acela îl veţi restabili; acela este idealul societăţilor despotice şi partidelor reacţionare. Nu vă felicit că aţi apucat asemenea drum.

Este şi drumul celalt: pe fie-care zi, pe fie-care ceas să sfărmi cîte ceva din nedreptatea omenească, să zmulgi din arbitrariul Statului şi atotputernicia lui şi să sporeşti zestrea libertăţii, a demnităţii, şi neatîrnării cetăţenilor. Greu drum. Noi am făcut un pas mic la 1905 şi sunt fericit că stăm pe drumul acesta. Mă uit cu o adevărată mîndrie la partidul conservator, care sta pe drumul acesta, pe cînd d-voastră vă alegeţi celalt.

Şi acum, d-lor, pe drumul d-voastră, credeţi d voastră că veţi putea sta multă vreme? Vă înşelaţi. Tirania unui despot e suportabilă; tirania partidelor politice e insuportabilă. (Aplauze pe băncile minorităţii). Guvernele moderne, guvernele de partide, şi aşi putea să zic guvernele de comitete, căci acesta este adevărul, mai mult de cît ori-care altele, au nevoie de stînjenirea ilegalităţii, de un frîu pus atotputerniciei lor.

In ţara aceasta, care se mişcă in continuu, în care clocotă aspiraţii noui, pe care de abea le pricepem, dar care trăesc sub noi, lîngă noi, peste noi, n'avem nici o reţetă pentru setea ei de drep tate, pentru setea ei de legalitate? Nu puteţi de cît să vă încrucişaţi braţele şi să spuneţi: nu pot, nu mă lasă Constituţiunea, n'am de cît hatirul şi arbitrarul administrativ?!

Ei, d-lor! Ce daţi d voastră, ce veţi da acestei Romînii noui, pe care o simţiţi cu toţii că se ridică înaintea noastră? Ea, ştiţi ce vă cere? vă cere lucruri pe care—o constat cu plăcere —şi cei mai din stînga dintre d-stre i le refuză. Vă cere schimbarea ordinei pe care stă toată societatea romînească de astă-zi, vă cere altă alcătuire a proprietăţei altă alcătuire a dreptului fie căruia, vă cere naţionalizarea pămîntului şi a instrumentelor de muncă. Nu vreţi să i le daţi d-voastre; nu vrem să i le dăm nici noi, suntem de acord în această privinţă. Şi nu le refuzăm din orgoliu şi nici din egoism; le refuzăm din convingere adîncă, că chiar dacă vreodată ele s'ar acorda într'un Stat, alcătuirea de astăzi ar reveni să se restabilească, prin puterea lucrurilor, după ce s'ar fi trecut prin desordine, ruine şi cataclisme.

Aceasta este convingerea noastră adîncă. Atunci însă în Statul acesta în care îndestularea apetitelor, nu se poate face, căci ar fi ruina noastră a tuturor iar nu îmbogăţirea tuturor, în Statul acesta d stre proclamaţi imposibilitatea noastră de a da măcar dreptate, de a da domnia legilor, de a da respectarea situaţiuei fie căruia, a dreptului fiecăruia, fie că este vorba de slujba lui, fie că este vorba de patrimoniu lui, fie că este vorba de demnitatea lui? Ce răspuns este acesta pe care îl daţi la reclamaţiile din zi în zi mai puternice ale păturilor nemulţumite? Nu mă asociez la răspunsul d-voastră şi nu voiu să iau parte la mărturisirea d-voastră de neputinţă.

Atunci, drept consolare finală, iată ce-mi spune d. raportor:

„Iar, după ce prin îmbunătăţiri succesive vom fi ridicat administraţiunea la treapta ce i se cuvine, dacă se va constata că este nevoe de o reformă mai radicală, care să modifice pănă în temeliile ei organizaţiunea politică care ne cîrmueşte de mai bine de o jumătate de secol şi căreia datorim imensele progrese realizate în toate direcţiunile vieţii noastre naţionale, acea reformă va putea să se facă cu concursul liber şi conştient al tuturor, du pă un studiu aprofundat al probleme lor puse în discuţiune, aşa cum trebue să se săvîrşască în totdeauna marile reforme constituţionale.

Adică d. Porumbaru, în contra luminosului adevăr pe care l-am slujit, de cînd am început cuvîntarea mea, de care sunt adînc pătruns, şi anume, că nu este nici o stavilă în Constituţiunea noastră, ca autoritatea judecătorească să asculte pe particularul, care se plînge de nedreptate, şi să ordone, pentru particularul care se plinge, restabilirea dreptăţei, d-voastră ne daţi întîlnire la revizuirea Constituţiunii.

D-le Porumbaru, primim întîlnirea! Dar ştiţi pentru ce? Pentru ca aceste principii de la 1905, după ce vor fi fost restabilite pe cale de legislaţie ordinară,—şi vor fi fost restabilite ori ce veţi face—să se treacă şi in constituţiune, pentru ca să fie în viitor la adăpost de un vînt de reacţiune, ca acela care bate azi în guvernul şi în „partidul d voastre.

*
* *

Colectivitatea terorizează

Intre a vota legea scelerată pentru desmînţarea contenciosului şi a regula succesiunea Băncei Naţionale—o neleguire şi o ruşine—presidată una de înghiţitorul de fonduri secrete, cealaltă de banditul pe care d. Sturdza l'a dat afară de la Creditul rural—între efectuarea acestor două opere de canibal, guvernul colectivist, setos încă de in famii—a frunzărit in cartea trecutului şi a rupt de acolo pagina intinată a teroarei parlamentare.

In anul 1910 Camera este presidată încă de d. Mişu Ferekide. Mai mult: el este tratat drept prezident modern, învăţat, potrivit pentru inalta demnitate şi de aceea urmează să fie dotat cu trei-zeci mii lei anual.

După ce i se va vota această zestre, menită să-i întoarcă ochii de leu de la fondurile tainice şi să-l facă să se ocupe numai de ale Camerei—în plus clubul regal—preşedintele cu zestre va apare la Casaţie, cu procură dată de un prinţ, ca să-l scoată victimă nevinovată pe Froim Fischer, de la contravenţia la legea pur liberală contra trustului arendăşesc.

Asemenea barbat presidează Camera Rominiei, în acest veac al surprizelor geniale; în acest veac al libertăţei complecte, în cari ultimele ţări, rămase inapoiate, au fost scuturate, prin revoluţiuni, de încătuşare şi constringere.

D. Ferekide, cu concursul guvernului, şi-a permis cea mai deochiată nedeli cateţă faţă de d. Fleva, bătrinul luptător, care, dominat încă întocmai ca în tinereţe, de patimă politică, de dorul pentru luptă, a resistat voiniceşte tuturor neobrăzărilor.

Nu este demn să se reînvie vremea teroarei în Parlament. Cu atît mai nedemn, cu cît guvernul de astă-zi este un guvern al norocului, o simplă loterie şireteneasca, ci nu expresiunea ţărei, nici macar a propriului seu partid.

Guvernul de astă-zi este în drept să aibă de preşedinte al Camerei pe celebrul trăitor din fondurile secrete; dar nu este în drept să lase liber frîu acestui ridicol autocrat, nu este în drept să maltrateze pe oratorii opoziţiei, căci opoziţia aceasta, nu o dată, în răstimpul de trei ani, a întins mînă de ajutor guvernului.

Opoziţia are datoria să opună cea mai categorică şi energică rezistenţă îndrăzneliilor fără de ruşine ale unui preşedinte, care este, pur şi simplu, o ruşine pentru un parlament modern.

Consecinţele unei fabule

Poveste delicioasă şi adevărată.

Vineri, în ajunul alegerei de balotaj din Iaşi, administratorul unei plăşi se trezeşte telegrafic chemat la Bucureşti, de ministrul de interne.

D. Ferekide fusese pe atunci logofăt al treburilor înăuntrice ale ţărei.

Nu poate exista şaradă mai banală de ghicit, de cît motivul pentru care, în ajun de alegere, ministrul chiamă telegrafic la sine pe un funcţionar, mai ales cînd, ca în cazul special, funcţionarul chemat este alegător în colegiul convocat să aleagă.

Administratorul chemat, ştie, deci, că a fost comandat la Bucureşti, nu ca să-i se comunice ceva, ci pentru ca, fiind la Bucureşti, să nu poată vota la Iaşi,

Funcţionarul se prezintă ministrului, Sîmbătă dimineaţa.

— V'am chemat să vă comunic ceva foarte important, zise ministrul funcţionarului. V'aşi ruga să veniţi la minister, mîne Duminecă, la orele opt dimineaţă.

Mîine, Duminecă, fusese ziua de alegere. Convocarea funcţionarului pentru acea zi, de şi ministerul era închis, şi pentru o oră atît de matinală, invederase măsurile excepţionale de a se asigura, că funcţionarul nu va pleca la Iaşi, sau, dacă va pleca, să fie caz de a destitui pe funcţionar pentru refuz de serviciu.

Funcţionarul veni a doua zi la ora 8. Veni şi ministru. Cu toată sărbătoarea, cu toată ora matinală.

— Mi s'a raportat, zise ministrul, foarte grav, fireşte,—că Dv. i-aţi *rîs în faţă d-lui Pennescu.*

Afacerea foarte gravă, după cum vedeţi.

— N'am rîs în faţă d-lui Pennescu. Şi chiar dacă....

— Ei, vedeţi, zise ministrul, adverbul dacă, în asemenea împrejurare, devine chestie gravă: d. Pennescu ie un personaj, ie efor, ie deputat...

— Dar nu i-am rîs în faţă...

— Şi prefectul se plînge contra dv. Voi trimite anchetă. Puteţi pleca.

Fireşte: putea să plece. Dar cu ce tren?

Funcţionarul, fiind-că i-ar fi rîs în faţă d-lui Pennescu, care este un personaj, n'a putut vota la balotaj.

Dar votase la primul scrutin, în ziua de 10 Ianuarie şi iată-l mutat, „după a sa cerere", la altă plasă.

Delicioase moravuri. Le plictisea rău contenciosul şi d'aia a devenit inconstituţional.

SISTEMUL CEL NOU

—Administraţia comunală incendiază—

Acum vre-o lună Iaşul devenise celebru printr'un incendiu. Focul, care consumase un întreg cartier al oraşului, fusese cu mult exagerat în ziarele străine, cari povesteau despre pagube de milioane şi despre mii de oameni pieriţi în flacări.

Nimeni n'a desminţit un fapt cert: că incendiul acela, care lasase pe drumuri 85 de familii, fusese un incendiu în favoarea igienei publice: administraţia comunală poruncise acel incendiu, ca să scape oraşul de un rînd nesfirşit de case în ruină, de case insalubre, cari constituiau primejdie mare pentru sănătatea publică.

Nici comuna, nici oraşul, n'au făcut nimic pentru sutele de oameni, cari rămăsese pe drumuri, în urma acelui incendiu. Ajutoare băneşti au venit din alte părţi, iar mai tărziu, cu prilejul inundaţilor din Paris, am văzut pe aceiaşi ieşeni, cari nu se miluiseră de ai lor, venind în ajutorul inundaţilor din Paris...

Eri dimineaţă a ars un alt rînd de case, drept de la locul unde încetase focul dăună-zi. Şi acesta a fost un incendiu comunal, tot în interesul salubrităţii publice, ba chiar şi în interes architectonic: comuna plănuieşte să facă, pe locul ambelor incendii, o piaţă mare, unde se vor vinde vechituri, sămînţa sora soarelui; piaţă pe care va cînta. în viitorime, de două ori pe septămînă, interesanta muzică militară a vînătorilor.

Zeci de oameni au ramas iarăşi pe drumuri. Ajutoare nu le vor da nici comuna, nici ieşenii. Comuna ziee că n'a prevăzut în budget sume pentru asemenea împrejurări; ieşenii prea s'au pus în cheltuială pentru Chantecler. Din afară n'au să mai vie bani, fiind-că prea se repet incendiile la Iaşi.

Mai interesant este, că actuala administraţie comunală, care nu este în stare să ţină stradele, în stare bună, nici măcar în centrul oraşului; care n'a fost capabilă să facă un lazaret cînd oamenii mureau cu sutele; o administraţie comunală pe lîngă membrii căreia trebue să ai trecere, ca să-ţi vie podarii la curăţitul gunoaielor, cînd tu, cetăţean, prin lege eşti constrîns să plăteşti curăţitul—că o asemenea administraţie, care este un adevărat blestem pe capul acestui oraş, are fason să facă planuri pentru înfrumuseţarea şi—iartă-mă Doamne—pentru asanarea acestui de atotputernicul pedepsit tîrg.

Prin foc îl asanează, prin flacări îl înfrumuseţează. După ce arde, lăsînd toată calicimea şi mai calică, oameni desculţi şi fără adăpost în timpul iernei —după ce arde nimic nu se clădeşte în loc, fiind-că n'are cine clădi, n'are cu ce clădi. Rămîn locuri virane, cari ajung depozite de gunoaie, latrine sub cer liber, focare de infecţiuni. Dispar case, rele, bune cum erau—dispar, iar celelalte, existente, devin mai scumpe ca preţ de locaţiune—şi astfel creşte infecţia, pe o parte, şi scumpetea chiriilor pe de alta.

Domnii Fîntânariu şi Eraclide, mult distinşii părinţi ai Iaşului, vor să-l facă pe Hausmann al Parisului.

Li s'ar putea spune să-şi caute alt meşteşug.

CATE VA NOTE

In Iaşi, la ordinea zilei, este Chantecler. El se pronunţă bine, dar se scrie cu diferite ortografii: Chantecler, Chanteclair, Şantecler, ba chiar şi Şanteclerŭ.

Pretutindeni nu se vorbeşte de cît de poemul lui Rostand. Numele autorului se pronunţă, iarăşi, bine, dar se scrie: de unii — Rostand, de alţii Rostan; alţii, în fine, scriu Rostanŭ.

*

Sunt mulţi în Iaşi, cari revendică lui Rostand titlul poemului seu. In primul loc —proprietarul firmei „la doi cocoşi"; apoi „cocoşul de aur" şi, în fine, birjarul Feodoroff, supranumit „cocoşul întristat".

*

— Vezi, dragă, spunea un soţ, soţiei sale, cum se reped femeile la bilete pentru Chantecler; vor s'audă şi ele cum cîntă cucoşul, deprinse cum sunt să audă cîntînd numai găina.

*

La ziarul *Futurul*, care posează acum fără de poze în text, s'a pripăşit un băiat de spirit, care face cură de sare amară, doar ar putea ieşi băiat cu haz. Infortunatul *Futurist* nici nu ştie, că, chiar d'asupra rubricei în care se preface că face haz, i s'a pus următoarea maximă: „zeflemeaua tradează nu numai pe omul de spirit, ci, de foarte multe ori, ea e o mască, sub care se ascunde omul lipsit de cultură.

Maxima aceasta este, fireşte, o circumstanţă uşurătoare pentru futuristul de spirit; căci, de fapt, zeflemeaua lui numai pe omul de spirit nu tradează.

OAMENI ŞI LUCRURI

IN DILEMĂ...

In Octombrie anul trecut, într'o dup'amiază cu soare, făceam o plimbare în gondolă pe „Canal Grande". In cursul unor asemenea excursiuni gondolierul grav, vorbind totdeauna cu oare care solemnitate, obicinueşte să arăte călătorului cele mai însămnate curiozităţi istorice, cele mai remarcabile monumente sau reminiscenţele istorice legate de zidurile înnegrite care-şi reflectă vechimea în valurile clare ale Canalului.

In dreptul unuia din elegantele hoteluri de pe ţărm, gondolierul ne aduce aminte:

— Aici a fost omorît Komarowski. Şi ca şi cum ar fi băgat de seamă că nu ne-a impresionat destul, insistă din nou şi suggestiv:

— La Tarnowska!..

De astă dată cu toţii cîţi eram în gondola încăpătoare tresărirăm ca de o adîncă emoţie. Cine nu auzise şi nu cetise atîtea lucruri despre celebra contesă de al cării nume şi de a cării frumuseţe erau legate atîtea crime zguduitoare?

Impreună cu noi străbătea Canalul „Grande" şi o domnişoară rusă— d-ra Nadia—însoţită de tatăl ei, un bătrîn fabricant din Moscova.

Fusese de-ajuns să audă numele contesei, ca d-ra să ne întreţină tot drumul cu povestirile nenumăratelor peripeţii din viaţa eroinei şi să-şi manifeste neconenit un sentiment de ciudată admiraţie pentru acea femee extra-ordinară, acea contesă fermecătoare care stă,—neasemănată eroină—în mijlocul atîtor victime: contele Komarowski scăldat în sînge prin cei cinci glonţi; Naumow, încarcerat, după ce nu izbutise a se sinucide, avocatul Prilukof—şi atîţia alţii de care nu se mai vorbeşte, ori de care nu se mai ştie.

Din amorul pe care l inspira —ea făcea numai decît o unealtă. Pe avocat îl înlănţuie ca s'o scape de legături incomode şi s'o instruiască, pe Naumov îl pune să execute crima asupra lui Komarovski, după ce pe acesta din urmă, fără nici-o milă de copilul unic ce avea de crescut, îl determinase să facă o fabuloasă asigurare de moarte în favoarea ei.

Dar ce superbă creatură,—monstrul acesta de femee! Şi d-ra Nadia care o văzuse în Rusia, care izbutise chiar s'o vadă în închisoarea din Gindecca, nu-şi putea stăpîni sentimentul de admiraţie pentru perversa încîntătoare, autoarea morală a crimei din hotel unde Naumov intrînd în camera lui Komarovski trase cinci gloanţe asupra acestuia,—în speranţă că va stăpîni, în fine, graţiile contesei.

...Şi acum Veneţienii au spectacolul unui proces cu răsunet european. Se va repeta, poate, tragicomedia din afacerea Steinheil,—şi poate că din nou juraţii vor fi învinşi de vraja şi de inteligenţa unei eroine. Italienii în general, veneţienii în special, sunt leganaţi în admiraţia figurilor frumoase, educaţi prin muzee unde tronează frumuseţile moarte şi în oraşe unde domneşte încă frumuseţa vie. Vor avea ei oare curajul de a hotărî peirea unei eroine, care a inspirat şi iubire şi ură în aceiaşi măsură, poezie şi crimă prin acea unică şi supremă a ei virtute: frumuseţea?

Rodion

DE PESTE HOTARE

In jurul Lausannei.—Vederé splendidă.—Băile Evian.—Satele elveţiene.—Cultură şi civilizaţie.—Lucruri practice şi lucruri pitoreşti.—O convorbire.—Impozitul femeilor.—Femei antifemeniste.—In călătorie.

— —

Intre lac şi Lausanne, dar în continuare se afiă *Montriond*, o creastă de munte cu copaci mulţi brazdată de alee perfect îngrijite, cari duc pînă în vîrf. Aici e un loc larg, înconjurat cu o balustradă de unde e o vedere splendidă... Intr'o parte oraşul aşezat în amfiteatru prezintă tot ce e în el.. In vale lacul albastru ce se pierde în zări albicioase către Geneva... In faţă munţii de pe coasta Franţei cu crestături nenumărate... In fund de tot, Dent du Midi strălucind în veşnica i albeaţă.., Aci la Montriond îşi avusese Voltaire locuinţa, de unde privea lacul numindu-l: *mica mare.*

Ca împrejurimi ale Lausannei am putea pune şi pe *Evian*, care deşi pe coasta Franţei, totuşi situat drept în faţa Lausannei—departare de 25 minute cu vaporul—e frecventat foarte des de lumea de peste lac. Evian e un orăşel cu 2000 locuitori, dar în timpul verei se găseşte o mare parte din societatea înaltă franceză. Are o poziţie pitorească, oteluri splendide... Cheiul e foarte frumos şi pe o întindere mare. Suind coasta întîlneşti magazii frumoase, oteluri şi vile dindărătul cărora se văd munţii falnici... In deal de tot e otelul regal—cel mai luxos, cu săli mobilate în diferite stiluri, cu fel de fel de terase şi balcoane. In jurul lui nimic de cît un covor nemărginit de verdeaţă pătat din distanţă în distanţă cu pîlcuri de flori, dar fie care pîlc de cîte o singură culoare... Gara de unde duc liniile în Franţa e un mic canton puţin îngrijit, ceea ce face să simţi numai decît că nu mai eşti în Elveţia .. Aici la Evian venea d-na de Warens la băi.

*

Satele din Elveţia prezintă mai multă varietate în simplicitaiea lor, decît ar presinta oraşele în varietatea lor. Căci în afară de poziţie şi caracteristica proprie fie-cărui oraş se vede aceiaşi mişcare, aceleaşi magazii, aceleaşi trăsuri, aceleaşi automobile şi aceiaşi modă,.. In sate însă totul e aşa de liniştit, de curat şi de simplu, încît nu te plictiseşti privind grija ce fie-care sătean pune de a-şi face locuinţa plăcută...

Lausanne este legată prin tramvaiuri mai cu toate satele din împrejurimi şi pe o distanţă destul de mare—se face şi cîte o oră. Se poate merge însă şi cu piciorul, căci şoselele sunt

La 25 Februarie

Concertul HUBERMANN

perfecte, iar poziţiile la fiece pas se schimbă. Din loc în loc întîlneşti băncuţe unde te poţi odihni şi admira.

Casele de prin sate sunt de regulă cu 2 rînduri. Le găsesti însă multe, şi cu 3—4 rînduri—se'nţălege că nici chiar aceste de pe urmă nu sunt aşa de înalte ca cele de la oraş. In cele 2 rînduri, jumătate din casă e ocupată de *remisă*. Trăesc într'o casă mai multe familii în perfectă armonie şi moralitate.

In jurul unei case nu se văd nici vite, nici paseri—deşi fie-care are. Vitele stau în grajd ce se găseşte în corpul casei, iar paserile în pătule ce se găsesc într'o curte împrejmuită cu sîrmă. Fie-care casă are un loc împrejur, de pe care ţaranii rîdică 2—3 recolte de specii deosebite.

In mijlocul satului se găseşte o fîntînă, care e foarte poetică, printr'o ţeavă de fier, vine apa ce se scurge într'un basin mare. Totul e acoperit şi încunjurat de 3 părţi cu scînduri. In cele mai multe sate e electricitate. Se văd fierării, cismării, pitării şi magazii frumuşele. Cafenelele, în care se bea şi vin, sunt foarte curate, cu mese lustruite, cu tablouri—vederi din ţara lor—cu aer curat şi lumină bună. De obiceiu vinde o femee, care e bine pusă şi totdeauna gata a da orice informaţie. Aici se întîlnesc ţarani bine îmbracaţi, numai că în loc de saco poartă o camaşă largă de doc albastru sau cenuşiu. Cei mai mulţi au guler şi cravată, iar faţa îngrijită, regulat. Vorbele de care se servesc sunt alese şi expresiile lor frumoase. Ei salută pe călători fără excepţii zicînd: „bonjour Monsieur et dame!“ — dacă vede o păreche.

Să ne aruncăm ochii într'o cameră ţărănească. Iată ce se vede: un pat de lemn simplu pe care e un mindir, saltea prostire curată: un dulap înalt, pe care e un sfeşnic, alături o maşină primus şi o carte. In părete un calendar pe anul curent şi un tablou sau doná cu vederea unui lac sau a unui munte. Sub dulap o păreche de încălţători. Patul are un aer bun care nu te face să-ţi întorci faţa cu groază.

Satele sunt dese. Intre ele se întinde cîmpul îngrijit ca o grădină. Locuri goale fără iarbă, nu se văd. Verdeaţa e întreruptă numai de şosele şi cărări. Toamna tot cîmpul se presoară cu îngrăşăminte, pe care se pun foarte mare preţ. Primavara fie care îşi mătură partea lui de pămînt ca şi pe o grădină. Tot primavara se fac concursuri între ce cari pot mai bine stîrpi cîrtiţele, pentru a înlătura stricăcunile. Nu se văd nici odată moşuroae.

Iată o convorbire avută cu un grădinar şi cu soţia lui. El se întitula ţăran; după port şi vorbă nu s'ar fi bănuit.

— Cum vă place Lausanne şi obiceiurile ei?—întrebă grădinarul.

— Suntem foarte mulţumiţi de tot ce vedem. Nu pricepem următoarele: cum se face că femeile plătesc imposite fără ca ele să aibă dreptul a vota şi pentru ce sunt plătite numai cu $^3/_4$ din salarul ce se dă barbatului pentru aceiaşi slujbă?

— Aceasta nu e de mirare. Dacă femeile plătesc imposite, *emanciparea* e de vină. Emanciparea cere ca femeea să fie pe acelaş nivel cu barbatul. Cît priveşte cealaltă chestie; că nu-s plătite la fel cu barbaţii, aceasta va veni, va veni cu timpul—respunse el.

Atunci femeea lui care ascultase cele ce se vorbeau, relua:—Nici eu nu sunt pentru emanciparea femeei. Căci ea trebue să fie „l'ange du foyer“. Şi influenţa femeei bune—de cea rea nu vorbesc, căci e prea trist—poate să se facă minunat şi în ascuns. Dacă bărbatul e ceva, deputat de exemplu, ea poate foarte bine să-i şoptească: să faci aşa sau altfel, fără să-ţi mai dai votul pe faţă.

După cît vedem germenele femenismului se găseşte şi în femeile din popor, cu deosebire că să nu se dee pe faţă, ci în ascuns tot să se lucreze. Putem şi noi răspunde ca grădinarul: „ça viendra, ça viendra!“

Convorbirea fu întreruptă de un băeţel de 5 ani care împedicîndu-se căzu. Incepu să plîngă, dar imediat îşi şterse ochii, ne privi şi zise: „ça ne fait rien; c'est comme ça la vie!“

Negreşit că acestea erau vorbele înţelepte de mîngăere ale mamei.

La plecare grădinăreasa adaugă: „Nous avons parlé des choses bien approfondies, mais ça fait du bien!“

Asupra acestei fraze s'ar putea mult comenta.

*

Cu un abonament de 40 lei de persoană pentru clasa a treia, în 15 zile, se poate face o idee destul de bună de întreaga Elveţie. Drumul e eftin; otelurile însă sunt scumpe. Şi cu toate acestea pentru confortul, cureţenia şi buna voinţă ce se întimpină pretutindeni ori-cît ar costa, tot nu e scump. Buna-voinţă personalului se impune, căci de multe ori sub haina modestă şi sub pălăria simplă de feutru se ascunde cîte un lord bogat sau cine ştie ce alt personagiu. Liniştea ce domneşte prin oteluri, mai ales dimineaţă şi sara e perfectă. Aceasta e ceva uman, căci fie-care are nevoie să se odihnească cît mai curînd şi mai bine, pentru a se folosi de toate excursiunile ce se fac prin munţi, pe lacuri sau prin împrejurimi.

Cît priveşte clasa a treia, aceasta e aşa de curată, de comodă şi în ea se întîlneşte un mediu aşa de bun, în cît plăcerea drumului creşte. Aici se întîlnesc călătorii cei mai practici, cei cari călătoresc pentru mulţumirea lor lăuntrică şi nici de cum pentru a trîmbiţa numai că au voiajat. Aici sunt oameni care din munca lor proprie au agonisit pentru a putea să se bucure de ceva mai deosebit în această viaţă. In clasa a treia nimeni nu e plictisit, (dar e vorba numai de clasa a treia din Elveţia) ca în celelalte clase. Tot ce vede îl interezează, îl mişcă, căci sufletul lui e virgin de tot felul de petreceri, de distracţii şi voiajuri...

Iar timpul de 15 zile pe care trebue să-l petreci mai mult în tren, nu pare lung şi nici obositor. Ori cînd poţi întrerupe calea. Timpul mesei se poate foarte bine respecta. Căci toate staţiile au bufet, toate satele au oteluri bune şi frumuseţile naturei nu lipsesc nici într'o parte. Trenuri suut multe, linii nenumărate şi călători cu miile.

A călători în Elveţia e foarte comod şi uşor. Pe lîngă Baedecker, fără care nu se poate conduce cineva apoi pe la gări sunt tabele ce indică sosirea şi plecarea trenurilor; vagoanele au tăbliţe ce indică direcţiile de unde vin sau în cotro pleacă; iar în faţa trenului gata de plecare mai e şi un ceas falş ale cărui ace arată ora şi minutele plecării.

Pentru a vizita diferitele localităţi se poate face cîte un centru la care să revii sara, sau poţi urma calea, pe cît posibil de jur împrejurul Elveţiei. Din Lausanne apucînd pe malul lacului Leman cu trenul — sau şi cu vaporul pe apă—pe la Montreux se trece pe valea renumită a Ronului.

Maria C. Buţureanu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Omagii? In cel mai nou număr al revistei „Cumpăna“ găsim următoarea notiţă.

„La numărul omagial al „Convorbirilor literare“ au colaborat dintre scriitorii mai vechi d-nii Slavici, Zamfirescu, Bassarabescu şi Dulfu, iar dintre tineri d-nii Gîrleanu, Cerna, Toma Ciuchi, Chiriţescu şi cîţi va începători. Printre cei cari lipsesc dela această manifestare literară sunt d-nii Caragiale, George Coşbuc, Brătescu Voineşti, Gorun, Sadoveanu, Anghel, Iosif, Goga şi toată pleiada tînără de talent, toţi reprezentanţii multelor reviste literare. Păcat. Dacă aniversarea aceasta se lua drept o sărbătoare literară a tuturor, ziua era să fie mai frumoasă. Cum se pierd ocaziile de ispravuri mai mari!“.

Că lipsa d-lor Sadoveanu, Anghel şi Iosif o remarcă tocmai d-nul... Chendi—tuspatru fiind redactorii revistei în care apare notiţa poate părea cam pretenţios. Ceea ce nu înţelegem bine e dacă în acea notiţă, se exprimă un regret sincer pentru sărăcia zisului număr al „Convorbirilor“. In acest caz ar fi tot un omagiu... postum.

*

Profesorul Jacques Daleroze din Geneva a sosit la Berlin împreună cu elevii şi elevele şcoalei întemeiată de dînsul şi în care se urmăreşte educaţia prin ritmu muzical. Exerciţiile la care se dedau elevele în anumite costume pitoreşti, denotă o perfectă cultură artistică, şi un extraordinar simţ, pentru armonie şi ritum.

*

A apărut No. 1, anul al V-lea al revistei „Viaţa Romînească“, sub direcţia d-lor C. Stere şi dr. I. Cantacuzino, cu următorul ales sumar:

M. Sadoveanu: Apa morţilor; M. Codreanu: Versuri (de profundis.—Romanţă de Maiu—Mi-aşi pierde paradisul); A. Philippide: Un specialist romîn la Lipca; Maria Cunţan: Mă duc.... (versuri; Radu Rosetti: Răspuns la o agresiune, Octavian Goga: Versuri: (Felinarul.—Un trandafir se stinge —Revedere. —Pe o carte; dr. C. C. Georgescu-Severin: Aplicarea Legei învoelilor agricole; Oreste: Icoane fugare (versuri); C. Hogaş: Cuconu Ioniţă Hrisanti; Natalia Iosif: Fantazie (versuri); G. Pascu: Răspuns d-lui Ovid. Densuşianu; M. S. Cronica astronomică, (Planeta Marte şi presupuşii săi locuitori, după părerile astronomului american Lowell): N. D. Cocea: Cronica teatrală; I. G. Duca: Cronica externă, (Alegerile din Anglia); Gh. Topirceanu: Cronica veselă (Metamorfoza); P. Nicanor & Co.: Miscellanea (Pentru adevăr.—In genul „Porn“.—Societatea Scriitorilor romîni.—Pentru d. G. Panu. Lamentaţii redacţionale).

Preţul 2 lei.

*

Noua piesă a lui Henry Bataille „la Vierge folle“ e unanim recunoscută ca un mare succes. Numai actul al 4 lea e mai puţin reuşit. Bataille e autorul piesei „Femme nue“ jucată la Iaşi de Madeleine Dolley.

*

Profesorul Hergsele din Christiania a încheiat contract cu propietarul vaporului „Phönix“ pentru o expediţiune la Spitzbergen. Această expediţiune va fi premergătoare călătoriei la polul nord cu un balon Zeppelin. Vaporul va porni din Tromsö la 10 Iulie.

*

Marea reprezentaţie teatrală „Chantecler“ nu va face pe nimeni să uite că are datoria să asiste la concertul genialului Huberman. Iaşanii a avut ocaziunea de a-l admira pe cînd era copil, în întâia fază a dezvoltărei artistice. Hubermann uimeşte lumea prin producţiile sale miraculoase.

*

„Omul şi Natura“ este titlul broşurei No. 32 apărută în Biblioteca „Lumen“ trradusă de A. Luca din opera marelui naturalist Buffon. Preţul 15 bani.

*

Cele trei reprezentaţii de adio ale d-nei Agatha Bîrsescu, cu concursul d-lui C. Radovici vor avea loc la teatrul naţional la 19, 20 şi 21 Aprilie cu piesele: *Iudith şi Holofern*, (Hebbel, traducere de E. D. Fagure), *Papa Lebonnard* şi *Hamlet*.

*

Două spectacole atrăgătoare vor incheia luna Februarie: la 27 beneficiul lui Mircea Pella cu piesele: In cuşca leilor şi Romeo şi Julietta la Mizil; la 28, beneficiul d-nei Aglaia Pruteanu: „Intoarcerea din Jerusalim“.

*

STRUNA ZILEI

CUŞCA LEILOR

Comedie în beneficiul d-lui Pella—Sămbătă 27 Februarie la Teatru Naţional.

S'o ştie spectatorii;—leii
Nici unul n'o să vadă ei,—
Dar după teatru, numai Pella,
El singur o să vadă lei...

Informaţii

❑ *Doamna d. Lascar I. Antoniu s'au întors ieri în Iaşi, venind din străinătate.*

❑ Directorul general al societăţei de construcţii *Union*, concesionara lucrărilor pentru aducerea apei în Iaşi, a sosit Sîmbătă seara în localitate.

Baronul Pischhoff va sta aci mai multe zile.

❑ Casa şcoalelor a comunicat revizoratului şcolar, că învăţătorul Dimitrie Sachelarie, de la şcoala din Prisacani, să se prezinte de urgenţă la cursurile practice de zarzavat de la fabrica Buftea, unde va sta până la 1 Octombrie 1910.

❑ D. Dinu Brătianu, directorul creditului rural, va fi delegat de acea instituţie în consiliul de administraţie al băncilor populare, în locul d lui C. Alimănişteanu, care a demisionat.

❑ Adunarea generală a creditului funciar rural se va ţine la 7 Martie.

Vor fi de ales trei membri în consiliul de administraţie, în locul d-lor Take Protopopescu şi C. Olănescu, eşiţi la sorţi şi a d-lui C. Alimănişteanu, care a demisionat.

Cei d'intăiu doi vor fi realeşi, iar în locul vacant va fi ales d. dr. G. Stoicescu pe care consiliul de administraţie îl va coopta în şedinţa de Vineri 26 c.

❑ Direcţiunea generală a poştelor şi telegrafelor a dat o circulară oficiilor din ţară prin care le atrage atenţiunea asupra perceperei taxelor de factaj la toate mandatele postale, afară de cele adresate autorităţilor, militarilor de grade inferioare, cele poste-restante, cum şi cele cu valoare până la 10 lei.

❑ D. profesor dr. G. Socor, de la facultatea de medicină din Iaşi a fost confirmat ca decan al acelei facultăţi pe timp de 2 ani.

❑ **Incendiul din Str. Albă.**— Se ştie că acum cît va timp, un puternic incendiu, care isbucnise în strada Cucu No. 57, distrusese aproape 40 de case, lăsînd pe drumuri mai bine de 80 de familii.

Acum avem de înregistrat un alt mare incendiu.

Duminică dimineaţă, pe la 4 jum. un violent incendiu s'a declarat în strada Albă. Focul a luat naştere de la un grajd al cîrciumarului Ozias Zallş de la casa No. 5, care a ars cu desăvîrşire. De la acea casă focul s'a întins la casele cu No. 1 şi 3 din aceiaşi stradă, case aparţinînd creditului Urban.

Casele erau locuite la No. 1, de Matias Gustav, fierar, Mendel Jacobsohn, iar la No. 3 de Lupu Grinberg şi Aron Mendel.

Erau asigurate la societatea „Dacia“. Pagubele se rîdică la 40 mii de lei.

Asupra cauzelor, cari au dat naştere incendiului, nu s'a putut afla nimic.

❑ Să ştie că şcoalele din judeţ au fiecare cîte 2 hectare şi jumatate de pămînt pentru culturi sistematice. Ministerul instrucţiunii comunică revizoratului, că revizorii agricoli numiţi de minister, vor da toate deslușirile necesare atît învăţătorilor cît şi locuitorilor, în privinţa culturei sistematice.

❑ Comisiunea de recrutare a judeţului, a început astăzi operaţiunile la Ţiganaşi, pentru tinerii din plasa Jijia.

❑ Pentru mîne va fi chemată la examenul de înaintare pe loc seria a şaptea a învăţătorilor înscrişi la acest examen.

Până la 1 Martie examenul va lua sfîrşit.

De la acea dată se va începe examenul de definitivat.

❑ **De la consiliul judeţean.**—Simbătă la orele 3 p. m. membrii consiliului general al judeţului s'au întrunit în şedinţă extra-ordinară, sub preşideinţa d-lui Krupenski, prefectul judeţului.

La ordinea zilei au fost următoarele chestiuni: 1) aprobarea contului de gestiune pe anul 1908 (909); 2) votarea bugetului pe exerciţiul 1910 (11): 3) desemnarea a zece consilieri în comisiunea de recensămînt a judeţului pe exerciţiul 1910—1915 care va începe operaţiunile la 1 Aprilie.

Punîndu-se la vot cele două dintăi chestiuni, s'au votat de consiliu în unanimitate.

D. consilier Palade, la citirea paragrafului din budget, relativ la suma de 9000 lei pentru serviciul technic judeţean, a luat cuvîntul spunînd că această sumă e insuficientă pentru trebuinţele serviciului tecnic, de oare-ce în cursul unui an sunt multe lucrări de executat. In deosebi este podul de pe Jijia la Popricani, care este cu totul deteriorat şi-a cărui reparaţie din lemn ar costa cel puţin 40 mii lei, ceia ce faţă cu suma aiocată în budgat, nu s'ar putea face nimic. D sa cere sau să se mărească suma din budget, sau să se ceară ministerului lucrărilor publice să vină în ajutor cu o sumă.

D. inginer Cristodulo dă mai multe explicaţiuni, spunînd că dacă ar trebui ca podul să fie construit din nou din beton armat, ar necesita o cheltuială de 180 mii lei, ceia ce nu crede ca judeţul să poată suporta asemenea cheltuială.

D. prefect Krupenski; luînd cuvîntul spune că într'o convorbire avută zilele trecute cu d. Morţun, ministrul lucrărilor publice, aceasta i-a promis că dacă judeţul ar contribui cu cel puţin 50 mii lei, atunci ministerul ar da restul. Tot odată d-sa spune că la anul, ministerul va lua pe seama sa şoseua Iaşi-Popricani, aşa că ele devenind cale naţională atunci ministerul ar fi nevoit să construiască acel pod pe seama sa. De aceia d-sa crede că pentru un an, ar fi nimerit să se facă o mică reparaţie podului în limitile budgetare; rămînînd ca la anul să l construiască din nou ministerul lucrărilor publice.

Aceasta propunere este admisă.

Trecîndu-se la a treia chestiune la ordinea zilei, adică la desemnarea celor zece membri în comisiunea de recensemînt, ia cuvîntul consilierul Ciolan, care spune că fiind ţaran, are de arătat mai multe cereri de ale ţăranilor. D-sa spune că ei se plîng că nu au cu ce plăti prestaţia şi alte dări şi mai ales taxele pentru trăgători, de oare-ce autorităţile comunale îi impun la taxă şi pentru trăgătorii neprevăzuţi în legea drumurilor, pe cînd arendaşii care au sute de vite nu sunt impuşi pentru toate. D-sa cere ca în procesul verbal al şedinţei, să se prevadă aceasta, aşa ca ministrul să vadă că ar fi bine ca să se modifice legea, în sensul ca şi arendaşii să fie impuşi la acele dări.

D. prefect Krupenski spune că în proiectul de modificare a legei drumurilor se prevăd taxe pentru toate vitele arendaşilor, în cît această dorinţă a ţăranilor va fi realizată în curînd.

D. maior Lupaşcu, luînd cuvîntul roagă pe membri să nu-l voteze de oare-ce d-sa nu poate primi. Cere însă ca peste numărul de zece, să se aleagă încă doi supleanţi, aceasta pentru cazul cînd unul din membri s'ar îmbolnăvi, să aibă cine îl înlocui.

D. Dumbravă, spune că vede cum d-nii Castan şi col. Neculau, cari veşnic sunt în delegaţia judeţeană, luînd diurne, sunt puşi şi pe liste de recensemînt. Aceasta e regretabil căci nu e equitabil ca doi să iee diurne veşnic pe cînd ceilalţi nu.

D. prefect Krupenski e de părere ca cei din delegaţie, să nu facă parte din comisiunea de recensemînt.

D. Palade declară că regretă cele spuse de d. Dumbravă într'o şedinţă publică şi cere că în această comisiune să fie aleşi şi delegaţii ţerănimei din consiliu.

D. col. Tereuzescu luînd cuvîntul, critică purtarea d lui Dumbravă, care şi-a permis ca în o şedinţă publică să facă personalităţi.

D. prefect Krupenski văzînd neînţelegerile dintre consilieri, îi roagă să se retragă şi să se consfătuiască asupra acestei alegeri.

Revenind în şedinţă, s'a pus la vot alegerea membrilor şi au fost aleşi domnii: Ioan Motăş, I. Dumbravă, Iorgu Ciolan, Ioan Minghel, Vasile Matei, D. Bosinceanu, Vasile Speranţă, căpitan C. Popovici, colonel Tereuzescu şi Victor Castan, iar d. loc. colonel Neculau, supleant.

❑ Societatea „Excursionistul Romîn din Cernăuţi, organizează, pentru vacanţa Paştelor catolice, o excursiune la Constantinopol.

Excursia se va face pînă la Constanţa pe căile ferate romîne, iar de acolo la Constantinopol cu un vapor al serviciului maritim romîn. Pentru această excursiune, ministerul lucrărilor publice a acordat o reducere de 50 la sută pe c. f. r., şi pe vapoarele serviciului maritim romîn. Numărul excursioniştilor va fi de 50. Plecarea din Cernăuţi va fi la 6 sau 7 Martie st. v., iar reîntoarcerea va fi la 16 Martie.

E probabil că la reîntoarcere excursioniştii vor trece prin Iaşi, de unde vor lua drumul spre Burdujeni.

❑ Representaţiile trupei teatrului parisian *Porte Saint Martin*, de sub direcţiunea d-lor Hertz şi Jean Coquelin, promit a fi grandioase, **Chantecler** va face la Iaşi, în serele de 10 şi 11 Martie s. c., două săli arhipline. *Costumele şi accesorile sunt identice cu acelea din Paris şi sunt în totul pentru „Chantecler“ în număr de 120. Trupa aduce 4 decoruri speciale, reproducţii exacte ale decorurilor de la Porte Saint Martin şi zugrăvite de celebrii pictori parisiani Amable Jusseaume şi Paquereau.* Mecanici şi tecniciani speciali întovărăşesc trupa pentru montarea decorurilor. La agenţia teatrală „Thalia“ (Maximovici) ie un adevarat pelerinaj la bilete. Va asista şi un numeros public din provincie care s'a grăbit, telegrafic, să-şi procure bilete de intrare.

❑ Consistoriul spiritual al Mitropoliei va judeca mîine procesul preotului C. Filoreanu, din judeţul Iaşi şi al preotului I. Grigoraş, din judeţul Botoşani. Poimîne, consistoriul va judeca procesele preoţilor I. Dimitriu din jud. Neamţ şi D. Arbore din jud. Botoşani.

DIVERSE

— Din Huşi ni se telegrafiază, încetarea din viaţă a d-lor Evsevie Paşcanu şi Ionică Corivan, pensionari.

— Cursurile la şcoala de adulţi, care s'a înfiinţat pe lîngă manufactura de tutun din localitate, se predă de şase institutoare şi doi institutori.

— La institutul antirabic a fost adusă femeea Paraschiva I. Paviliu, din comuna Herţa (Dorohoi), fiind muşcată de un cîine turbat.

CURA CEA MAI RATIONALA DE **Unt de Peşte** pentru copii şi adulţi

e constatat, numai aceea cu

Unt de Peşte Iodoferat simplu şi
Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: **Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum şi un excelent tonic la **reconvalescenţi sifilitici.** Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** şi un **tonic prin excelenţă** în perioada creşterei copiilor, în **stările limfatice** şi a **stadiului puberităţei şi persoane sleite prin surmenaj.**

— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURŢEI REGALE“*, **IAŞI — Pentru BUCUREŞTI:** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borş.**

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs —

Ultime informaţii

❑ *Ministrul instrucţiunei va stărui ca legea teatrului să treacă neamendată prin Senat pentru ca legea să poată fi promulgată pe ziua de 1 Martie.*

Graba aceasta se pune, pentru ca taxa de 5 la sută să poată fi percepută de la representaţiile piesei Chantecler.

❑ *In cercuri judecătoreşti se crede, că d. consilier de curte A. Suciu, procuror general delegat, va fi înaintat şi numit consilier la înalta Curte de Casaţie, în unul din locurile vacante.*

❑ Mîne, Marţi, 23 a. c., orele 8 jum. seara, la cercul didactic, va vorbi d. dr. Panaite Zoin, despre: Intelectul şi evoluţia psihiatriei.

❑ Membrii clubului Jokey din Iaşi, s'au întrunit ieri, Duminică, în adunare generală, spre a proceda la alegerea comitetului.

Au fost realeşi: d-nii Gr. Buicliu şi D. A. Grecianu, vice-preşedinţi; Al. G, Hinna, I. Corjescu, C. Meissner şi D. Zarifopol, directori; N. Cananău, secretar; Al. N. Gane şi Vîrnav Liteanu, secretari.

In budget a fost înscrisă suma necesară pentru alergările de cai, cari vor avea loc la primăvară sau la toamnă, ceea ce se va hotărî ulterior,

S'a comunicat că clubul a fost recunoscut persoană morală şi juridică.

❑ Rezultatul concursului pentru catedra de higienă, vacantă la facultatea de medicină, s'a dat Sîmbătă seara.

D, dr. Mezincescu a întrunit media 7 şi a fost recomandat agregat, iar d. dr. Vasilescu, care a întrunit media 6, a fost recomandat docent.

❑ Eri după amiază, a avut loc la şcoala primară Trei Erarhi, conferinţa revizorilor şcolari din Moldova. A prezidat d. Sachelarescu, inspector şcolar. S'a discutat chestiunea unei mai bune repartiţii a cheltuelilor şcolare, hotărîndu-se ca manipularea banilor să se facă direct prin administraţia financiară.

❑ **Apeluri electorale**. — La înalta curte de casaţie, s. II se vor judeca următoarele apeluri electorale din Iaşi: la 9 Martie cererea de înscriere a lui Anton I. Onu, 10 Martie cer înscrierea; I. I. Onu, I. I. Simionescu, P. I. Onu, C. N. Paraschivescu, şi Mircea A. Badareu; 15 Martie, cer înscrierea: A. O. Albineţ şi P. Alexandrescu; 16 Martie, cer înscrierea: Alex. Voişel şi Mircea Bădăreu; 17 Martie, cer înscrierea: Lascar I. Trufescu, I. Simionescu, Lucian Dahon, şi N. D. Popa. 19 Martie: A. A. Fătul, înscrierea sa; C. Simionescu cere ştergerea lui: Nicolae Petrea, I. Rang şi Nicolae Cădere.

❑ D. Const. A Stoianovici, din Iaşi, secretar la legaţia romînă din Paris, şi a trecut doctoratul în drept la facultateă juridică din Paris cu mare distincţiune.

Subiectul tratat a fost *„Etude sur le principe de l'obligation personnelle de l'heritier aux dettes de la succession"*, lucrare de merit. pentru care comisiunea examinătoare a felicitat pe tînărul doctor.

❑ Din comuna Balţaţi se comunică prefecturei judeţului, că femeea Elena Petrea Trifan suferind de pelagră, s'a aruncat în fîntîna din margina satului. Prinzîndu-se de veste, au sărit mai mulţi locuitori, care au scos-o încă cu viaţă, transportînd'o la spitalul din Roman.

❑ Casa şcoalelor a făcut cunoscut revizoratului şcolar, că atunci cînd se fac inspecţii învăţătorilor să se observe dacă ei îşi îndeplinesc îndatoririle faţă cu dispoziţiile luate relativ la cultura sistematică a terenului şcolar şi să noteze pe cei care nu ţin seamă de aceasta.

❑ Revisoratul şcolar a întocmit tabloul învăţătorilor din judeţ, cari s'au distins în predarea cursurilor de adulţi şi un alt tablou al ştiutorilor de carte întocmit după sexe, religie, naţionalitate şi vrîstă.

Aceste tablouri vor fi înaintate ministerului instrucţiunii.

❑ Consiliul profesoral al facultăţei de drept se întruneşte astăzi pe la orele 5 pentru a da rezultatul examenului studenţilor din anul I şi II din sesiunea de Ianuarie.

❑ După cum am anunţat după o dispoziţie a I. P. S. S. Mitropolitului serviciul religios se face acum de la 7 dim. şi până la 11 şi jum.

Pentru timpul verei, s'a prevăzut ca serviciul să se facă de la 6 dimineaţă şi până la 10 şi jumătate.

❑ D, Ioan Golăescu administrator de plasă la zapodeni, judeţul Vaslui, a fost transferat după a sa cerere la plasa Vîrful Cîmpului, din judeţul Dorohoiu.

❑ **Erată**.—In articolul asupra cazului Flexi—parchetul tribunalului, publicat în numărul nostru cu data de Duminică, s'a tipărit; „o sută excelentă pentru magistratul stagiar în loc de o *notă* excelentă..'"

❑ Direcţiunea C. F. R. a însărcinat sociatatea Union Baugesellschaft, antrepriza şi concesionara lucrărilor de aducerea apei, şi canalizarea oraşului Iaşi, cu executarea lucrărilor de instalaţiune de apă la gara Iaşi precum şi la atelierele de la Frumoasa, proprietatea C. F. R.

❑ Serviciul sanitar a fost înştiinţat că în Kişinău bîntuie cu furie febra tifoidă.

❑ Un număr de preuţi din localitate au hotărît să intervină la I. P. S. Mitropolitul, pentru a nu desfiinţa societatea „Bine-facerea" a clerului romîn din localitate după cum s'a luat hotărîre.

Această societate are un capital destul de frumos şi numără peste 40 de membri.

❑ Aflăm cu plăcere despre căsătoria domnişoarei Mărioara Sdrobici din Tg. Ocna, cu prietenul nostru M. Ţilinski, profesor la liceul naţional din Iaşi.

❑ Diferinţa de curs la mandatele poştale pentru străinătate, o fost redusă de la 2 lei la sută, la un leu cinci zeci.

❑ **Focul de astă noapte**.—Astănoapte pe la orele 1 jumatate, un puternic incendiu a isbucnit în strada Brunetelor, la casa cu No. 22, unde se afla instalat atelierul de stolărie a lui Peisich I. Herşcovici. Casa era compusă din trei camere. In una din faţă se afla atelierul de stolărie, iar în cele două de dindos se află locuinţa.

S'a dat de ştire autorităţilor şi cel întăi care sosi la faţa locului fu d. Apostol, comisarul gărei, care era de rond. Mai sosiră apoi comisarul Ştiubei; Dan, comandantul sergenţilor, Ştefăniu, ajutor etc.

Se dete de ştire şi pompierilor, dar până să sosească, focul s'a propagat şi la casa cu No. 18, proprietatea lui David Frenkel, unde locuiau mai mulţi chiriaşi.

Asupra cauzelor care au dat naştere focului, nimeni n'a putut da nici o desluşire.

S'a constatat însă că în atelierul de stolărie a lui Herşcovici, s'a lucrat până la ora 12 jumatate. Cel din urmă lucrător care a eşit din atelier, a fost Herşcu Leizer, care a şi fost trimes la secţie împreună cu Peisich sin Herşcu şi Herş Leib.

Casele de la No. 22 a lui Herşcovici erau asigurate la „Dacia" pentru suma de 3500 lei, iar a lui Frenkel, la societatea „Naţionala", pentru 4000 lei.

Cercetările continuă.

❑ Maiştrii şi lucrătorii rotari din localitate, va înainta un memoriu ministerului industriei, prin care cer ca să se oprească concurenţa nelegală ce li se face de cătră locuitorii meseriaşi de la sate.

❑ Ministerul de domenii a cerut prefecturei judeţului ca să pună în vedere locuitorilor, că păşunatul vitelor în pădurila statului este oprit şi aceasta cu atît mai mult, cu cît iarna fiind uşoară, dînşii au putut face economie de nutreţ.

❑ Astă-zi s'au prezentat prefecturei judeţului, patru preoţi din Dessa (Arabia), cari au cerut să li se dea autorizarea pentru a strînge fonduri necesare întreţinerii şcoalelor ortodoxe de acolo.

❑ Pentru postul de copist de la serviciul comptabilităţii, de la prefectura judeţului, a fost recomandat d. I. Ştefanovici, de la serviciul veterinar judeţean.

❑ Eri s'au distribuit la şcoala din Mironeasa, haine elevilor saraci, cumparate din venitul produs din balul dat în localul şcolei.

❑ Ministerul instrucţiunei a comunicat revizoratului şcolar, că a dispus, că pe timpul cînd lucrările agricole sunt suspendate, revizorii agricoli ambulanţi, să ţină cîte 10 zile conferinţi sătenilor, în în localul şcoalei.

❑ Eri dimineaţă la ora 10, maiştrii şi lucrătorii zidari s'au întrunit la corporaţia constructorilor, spre a discuta diferendul dintre ei şi fraţii Rameder. Din partea frpţilor Rameder a asistat d. Roşinski, iar ca delegat din partea Camerei de meserii, d. N. V. Ştefăniu, vicepreşedinte. Nu s'a ajuns la nici o înţelegere, hotărîndu-se să se ţină Duminica viitoare o nouă întrunire şi dacă la aceasta nu vor veni în persoană fraţii Rameder, atunci nici lucrătorii să nu să ducă să facă angajamente singuri şi nici să se permită fraţilor Rameder să aducă muncitori streini.

❑ Artistul C. B. Pennel s'a întors în localitate. Profesorul doctor Marinescu, în cura căruia Pennel se afla, a scris prezidentului comitetului teatral, că artistul merge mult mai bine, dar că mai are nevoe de odihnă şi de regim.

❑ **Universitare**.—D. Al. Dobrovici, doctor în drept de la Paris, îşi va echivala astă-zi diploma la facultatea din Iaşi.

— La ora 5 astă-zi va depune examen la primul doctorat în drept d. Mavroieni.

— D. Virgil Arion va ţine curs la Universitate astă-zi şi mîine.

❑ **Judiciare**.—Firma Koralek Muller din Brăila, intervenind cu două acte de gaj în tabloul creditorilor falitului Vechsler din Huşi, a fost contestată după tablou de Banca Naţională.

Cu apelul Băncei Naţionale afacerea a venit la Iaşi şi să judecă astă zi la secţia II-a.

— Importanta speţă a fraudelor silvice din pădurile statului de la Neamţ, afacere în cari sunt implicaţi I. Fodianer şi silvicultorul Ghimicescu, se va judeca mîine la s. II a Curţei.

— Aceiaşi secţie va judeca Joi 25, c. procesul fraudelor de la recrutările militare din Bacău.

— Femeea Natalia V. Sbarie, plecînd de acasă, lasase acolo singur pe o copilă a ei, care jucîndu-se pe lîngă foc, i se aprinse hăinuţa şi copila arse cu desăvîrşire.

Dată judecăţei pentru omor fără voie, femeea fu condemnată la o lună închisoare, pedeapsa care-i a fost redusă astăzi în apel, la zece zile.

— Mecanicul Anton Casanovski, care fusese dat judecăţei pentru că o maşină de tren, condusă de el, deraiase şi ucise pe numitul M. Iordache, a fost achitat de Curte.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei se va reîntoarce în cursul acestei săptămîni, în localitate.

❑ Săptămîna care vine, fiind prima săptămînă din postul mare, cancelaria Mitropoliei va interveni la autorităţi să ia măsuri, ca în intervalul de la 1—6 Martie, ori-ce spectacol să fie suspendat.

❑ D. Al. A. Badareu se reîntoarce mîine dimineaţă în localitate.

❑ Ancheta în afacerea învăţătorului Pogor, de la Prigoreni, se va reîncepe mîine.

In acest scop au plecat acolo inspectorul şi revizorul şcolar.

❑ **Mîine, după cum am anunţat, va sosi în localitate, comisiunea compusă din d-nii: Ionescu, inspector al învăţămîntului secondar, Serafim şi Mira, pentru a verifica titlurile pentru definitivatul d-lui G. Popovici, profesor de pictură la Belle-Arte.**

Tot mîne vor sosi d-nii: St. Sihleanu, Strîmbulescu şi Costin Petrescu, pentru continuarea anchetei de la Belle-Arte.

❑ Mîne Marţi 23 Februarie are loc la Circul Sidoli o mare reprezentaţie a teatrului Pathè-Frères dată în scop filantropic. Programul extra-ordinar de bogat cuprinde patru părţi mari cu o imensă variaţiune de sujete comice, sportive, distractive etc. O şcoală de orbi din Australia, va interesa foarte mult pe spectatori. In ţara Coreanilor, sunt vederi sublime fidel luate din acele locuri.

Se va repeta după cererea generală, Dama cu Camelii, nemuritoarea dramă a lui Alexandra Dumas fiul, înscenată şi jucate de artiştii teatrului Regal din Roma cu d-ra Vittoria Lepanto în rolul titular. Ravagiile inundaţiilor din Franţa şi anume Parisul după dezastru, fidel prinse de aparatele cinematografice vor fi de asemenea exact redate spectatorilor. Nu va lipsi nici simpaticul Linder, drăguţul actor parizian care va apare într'o comedie, al căreia autor, e însăşi Linder.

Programul cuprinde apoi Dansul antic din Hellada, In Stiria, Sipetul fermecat, Nu asta poronceşte etc. etc.

❑ **Cel mai desăvîrşit regal artistic al stagiunei curente îl va oferi seara de 25 Februarie: concertul Hubermann.**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 22 Fevruarie

Provocare la duel

Bucureşti.—D. Nicu Filipescu, care se afla eri la Brăila, a telegrafiat d-lor Mişu Săulescu şi Prinţ Calimachi să 'i servească de martori şi în numele său să provoace la duel pe d. Şerban Cantacuzino, aceasta se zice, în urma cuvîntării ţinută de d. Cantacuzino la Caracal.

In telegrama sa d. Filipescu specifică, că arma aleasă este pistolul şi că duelul să aibă loc mîine dimineaţă.

D. Carp şi Contenciosul

Bucureşti.—D. P. P. Carp va lua cuvîntul, la Cameră, la discuţia pe articole a proectului pentru desfiinţarea contenciosului.

D. Carp va insista asupra art. 4 şi va face declaraţia, că rău fac liberalii că desfiinţează contenciosul administrativ, şi că partidul seu îşi ia angajamentul de a reînfiinţa această instituţie şi a-i lărgi competinţa.

Cercul democrat „M. Kogălniceanu"

Bucureşti.—Eri s'au întrunit, la d. Badareu acasă, un mare număr de profesori universitari, secundari şi de curs primar, alcătuind un cerc democrat al profesorilor, căruia i-au dat numele de „cercul democrat M. Kogălniceanu".

Cercul va face se apară un organ săptămînal de publicitate şi va edita o bibliotecă pentru popularizarea ideilor conservator-democrate.

Membrii noului cerc se vor întruni din nou, tot acasă la d. Badareu, Joi, 25 Februarie.

Asupra legei teatrelor

Bucureşti. — D. Haret reuşise, prin rugăminţi, să înduplece pe senatorii din delegaţii, ca să treacă cu vederea faptul că din proectul legei teatrelor, venit de la senat, lipseşte amendamentul propus şi admis cu privire la faptul că artiştii pot să se adreseze, în ultima instanţă Curţei de apel, în cazul cînd se vor declara nemulţumiţi cu judecata comitetului teatral.

Delegaţii din secţia V-a însă au declarat d lui Haret că nu vor admite să se treacă cu vederea şi că chestia va fi adusă înaintea senatului.

Manifestaţii sîngeroase

Berlin.—In urma avizului prefectului poliţiei, o mare parte din demonstranţii socialişti, nu s'au dus la parcul Treptov, dar la Thiergarten. Totuşi vre-o 6000 persoaue au fost întăi la parcul Treptow, dar poliţia şi jandarmii i-a împrăştiat, făcînd şi 40 de arestări. Un poliţist a fost grav rănit, Manifestanţii văzînd că nu vor putea manifesta la parcul Treptow, s'au dus la Thiergarten, unde se aflau întruniţi 30 mii de manifestanţi. Mulţimea a desfăşurat steaguri roşii, strigînd „trăiască sufragiul universal". Poliţia calare a intervenit, făcînd mai multe arestări.

Congres

Berlin.—Primul congres al noului partid progresist al poporului, a avut loc astăzi.

Au asistat 800 delegaţi din toate părţile Germaniei, printre care mulţi deputaţi din Reichstag.

Alegere

Paris.—D. Doumergue, ministrul instrucţiunii publice, a fost ales senator în departamentul Gard, în locul radicalului socialist Desmons, decedat.

Starea d-rului Lueger

Viena. — Iată ultimul buletin arătînd starea d-rului Lueger: temperatura 36.2; pulsul 86; funcţionarea rinichiului în continuă scădere; să observă o scădere generală a forţelor; sensoriul liber.

Ştire desminţită

Petersburg.—Se desminte ştirea sosirei la Petersburg a principelui Muntenegrului. In afară de vizita regelui Serbiei, nici o altă vizită a vre-unui principe din statele balcanice nu se aşteaptă acum.

Activitatea Vezuviului

Neapole.—Vezuviul dă semne de activitate. S'au auzit sgomote interne ale vulcanului, care aruncă năsip şi fum.

CAMERA

Bucureşti.—La şedinţa de astă-zi asistă şi d. general Manu, în tribuna foştilor deputaţi.

Un incident a avut loc între d-nii N. Fleva şi domnu Brătianu.

D. Fleva a cerut noi dosare cu privire la afacerea Răteşti, şi anume cerînd ca să i se specifice de cînd şi până cînd Matei Gheorghiu, inspectorul domeniilor Brătenilor, a funcţionat la regia monopolurilor statului.

D. Fleva a ţinut apoi să dovedească, cu regulamentul Camerei, că preşedintele a avut o purtare nu tocmai cuviincioasă, în şedinţa de alaltăeri, cînd Camera nu mai era în număr şi cînd orele erau înaintate. Regulamentul prevede că şedinţele ţin numai până la orele 6, şi numai adunarea generală poate hotărî prelungirea. Camera nu era în număr şi deci nu se putea pretinde că adunarea generală hotărîse prelungirea până la orele 8.

Oratorul roagă biroul şi majoritatea ca pe viitor să nu se facă deosebire de atitudine şi de purtare, cînd e d-sa în joc.

D. Dim. Brătianu şi fratele său Vintilă întrerupînd pe d. Fleva, spun că pe viitor camera va hotărî cum va vrea.

Foarte energic, d. N. Fleva, adresîndu-se d-lui Dinu Brătianu li spuse:

— *D-ta ai putea să fii mai modest, cînd cine-va are pe spinare o afacere ca aceia de la Răteşti, nu trebue să fie aşa de îndrăzneţ.*

Apostrofa, foarte justă a d lui Fleva, a rămas fără replică.

*

Un al doilea incident s'a petrecut cu d. Procopiu.

Acesta vroi să dovedească că amendamentul din legea teatrelor cu privire la ultima instanţă la cine se pot adresa artiştii, nu lipseşte şi vroia oare-cum d. Procopiu să spuie că proiectul aşa l'a votat Camera.

D. Iunius Lecca replică: Am considerat ca o greşală lipsa din proect a amendamentului; nici nu vreau să cred că e alt-fel, căci dacă ar fi vorba că un ministru ar fi făcut în mod voluntar ca amendamentul să nu mai ajungă la senat, atunci acel ministru nu mai are ce căuta pe banca ministerială.

Toma Ionescu în audienţă

Bucureşti.—Distinsul savant, d. prof. d-r Toma Ionescu, a fost primit aseară în audienţă de M. S. Regele.

Noua ascenziune a lui Farman

Nowrmelon le Grand.—Farman a bătut recordul lumei, zburînd cu pasageri, timp de o oră şi 2 minunte.

Inmormîntarea lui Ciru Oeconomu

Bucureşti. — Azi la orele 2 p. m. s'a făcut înmomîntarea regretatului Ciru Oeconomu, al cărui corp era depus în biserica Albă.

Au asistat consilierii Inaltei Curţi de Casaţie, consilierii curţilor, numeroşi magistraţi şi avocaţi.

D. prof. Tanoviceanu a ţinut o cuvîntare relevînd meritele defunctului, care fusese un distins magistrat al ţărei.

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 20 Martie a. c. oara 11 a. m. se va ţinea în Camera acestei Primării în conformitate cu art. 72 | 83 din Legea comptabilităţei publice licitaţie prin oferte închise pentru furnitura a 250000 litruri de petrol necesar Comunei pentru iluminatul public, pe timp de un an, cu începere de la 15 Aprilie 1910.

Garanţia provizorie 1500 lei în numerar sau efecte garantate de stat.

Condiţiunile de licitaţie şi caetul de sarcini se pot vedea în fie care zi de lucru la serviciul Administrativ.

19 Februarie 1910
No. 02675

Desminţire

Svonul lansat de către concurenţii firmei **Abramovici & Brecher**, cum că le am retras lucrarea de la proprietatea mea, din strada Lăpuşneanu 6, *este falş şi declar din contra că sunt foarte mulţumită de instalaţiunea de apă* şi canal ce mi se face de către acea firmă şi pentru care mă simt datoare a desminţi aceste svonuri prin publicitate.

Adela Diamant

Clinică Veterinară şi Atelier de potcovărie

normală şi pathologică

S'a deschis în strada Păcurari No. 100

Sub direcţiunea

D-lui TH. LUPAŞCU

Medic Veterinar diplomat al şcoalei Veterinare din Lyon.

Consultaţiuni la ori ce oră din zi.

Limba Germană

Un absolvent al Academiei Comerciale din Viena, se oferă a da lecţiuni.

A se adresa la Casa de Scont strada Primăriei 17 Iaşi.

PUBLICAŢIE

Duminică 28 Februarie ora 11 dimineaţa se vinde de la biroul tehnic din Podul Iloae al liniei ferate Hîrlău, unelte degradate ca roabe, lopeţi, hărleţe etc. Doritori de a concura vor veni însoţiţi de o garanţie de 40 de lei.

De vinzare sau de închiriet, moară sistematică cu valţuri de măcinat grîu.

Adresa, d-na Emma Iekel.

Vaslui

Cărămizi de vinzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte moderat. A se adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

Dr. Susana Wexler-Grossi

Boli de femei—faceri.

Strada Anastasie Panu 43

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

PONDOIR déposé Prix..... 6f 50 R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS — Abreuvoirs pour Poules et Faisans — RATELIERS A LAPINS — Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS — Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25 — Châssis de couche, depuis..... 7 » — Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 80 — Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 » — Grillage de 1 mètre pour dessous

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS — Envoi franco du Catalogue

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS — GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

NEVRALGIELE — Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* și *durerôse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiștii și Farmaciștii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str. de Sus 138

A SOSIT :

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinterie

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se a dresa :* Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujele noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Scal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Înalta Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908 PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureşti pentru asiguraţii din Romînia LEI 6,547,500

Suma asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 45/100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 880 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Cas de viaţă pentru un capital cu rezultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractantului.
e) Cas de doses mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în cas de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi
Diferite alte combinaţiuni de asigurări câştigătoare de branşa vieţei.
Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

26 şi 27 Februarie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare :

1/8 Una optime Lei 13,00
1/4 Un sfert Lei 26,00
1/2 Una jumătate Lei 52,00
1 Loz întreg Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. — No 951 — Mercuri 24 Februarie 1910

Regele și Contenciosul

Țara continuă să protesteze în contra desființării Contenciosului.

In alte trei mari orașe, Craiova, Ploești și Galați s'au rostit Duminecă cuvinte energice împotriva guvernului și a legii sale reacționare.

Dar cu cît curentul protivnic crește, cu atît guvernul persistă în hotărîrea sa de a-și vedea legea cît mai curînd votată.

De multă vreme nu s'a mai pomenit un guvern, care să sfideze țara cu atîta îndrăzneală și cinism.

Fruntașii opoziției au spus-o și de la tribuna parlamentului și de la tribuna întrunirilor publice, că prin suprimarea Contenciosului, guvernul provoacă țara la o mișcare de a cărei urmări, ei nu-și iau răspunderea. Un asemenea avertisment pentru un guvern înțelept, ar fi fost foarte prețios. Au fost de multe ori împrejurări, cînd guvernele în fața unor mișcări serioase, pornite în țară în contra anumitor legi, au bătut în retragere și au respectat ast-fel sentimentele și voința țării.

Pentru d. Ionel Brătianu, voința țării nu mai înseamnă astă-zi nimic. Și dacă trebuie să credem, ceia ce a spus mai ieri un înalt consilier de la Casație, că și părerea Regelui este favorabilă Contenciosului, atunci nici voința Suveranului nu mai înseamnă nimic pentru șeful liberalilor.

Și atunci ne întrebăm cu drept cuvînt, pe ce se sprijină guvernul în pornirea sa de a desființa Contenciosul, dacă și șeful Statului și țara nu voiesc a-i da aprobarea?

Să nu ni să vorbească de majoritățile parlamentare. Aceste majorități nici în 1907, cînd au fost alese, n'au fost considerate că reprezintă în mod real națiunea, căci alegerile s'au făcut sub groaznica impresie a răscoalelor și cu un guvern, care avea la spatele său legea stării de asediu și teroarea justiției instructive.

Dar, de la 1907 și pînă astă-zi s'au petrecut atîtea fapte, cari au dovedit cît de străine sunt aceste majorități parlamentare de nevoile națiunei. Cu drept cuvînt s'a zis, că n'ar fi putut trece prin parlament cu atîta ușurință, legile cele mai ticăloase și care lovesc interesul tuturor claselor noastre sociale, dacă am fi avut majorități parlamentare, care să fie expresiunea adevărată a națiunei.

De aceia n'am considerat nici-odată și nu vom considera cu atît mai mult astă-zi, că majoritățile d-lui Brătianu pot constitui un sprijin, pe care să se răzeme faptele sale și cu concursul cărora să-și poată transforma în legi, toate ambițiunile meschine și pătimașe.

De sigur, că nici întrunirile de Duminecă, nici cele ce vor mai urma în cursul acestor săptămîni, nu vor influența cu nimic asupra guvernului, pentru a renunța la legea sa reacționară.

D. Ionel Brătianu a pornit cu o diabolică încăpățînare pe calea cea rea și vrea s'o parcurgă pînă la capăt. Acesta este de alt-fel sfîrșitul tuturor guvernelor ticăloase. Cînd ele pierd sentimentul realității, al datoriei și al respectului către țară, nu mai țin seamă de nimic, ba dimpotrivă, cu cît țara se rostește mai energic împotriva lor, cu atît ele persistă în a'și termina opera ticăloșiei începută. De aceia, bine au făcut conservatorii-democrați că s'au adresat opiniei publice a țării și prin meetingurile organizate în diferitele orașe, au pornit lupta de resturnare împotriva guvernului.

Pînă acum, conservatorii-democrați au dovedit sub toate formele, că țara a părăsit de mult timp pe liberali, iar în alegerile parțiale guvernul s'a văzut redus numai la zestrea guvernamentală.

Dacă d. Ionel Brătianu ar fi voit să țină seamă numai de rezultatul acestor alegeri și să treacă cu vederea toate celelalte mișcări provocate în țară de legile sale, ar fi trebuit să părăsească de mult frînele puterii. Dar n'a făcut'o, ba încă la toate actele sale adaugă acum și pe acesta, al Contenciosului.

Ei bine, cu acesta va sfîrși guvernul. Legea va trece prin Cameră, va trece chiar și prin Senat, dar avem credința că nu va capata sancțiunea regală. Și în tot cazul și cu această sancțiune, viața ei va fi de scurtă durată, căci de scurtă durată este însă-și viața guvernului.

Șeful statului cunoaște în mod absolut exact că națiunea este împotriva acestei legi și va fi în măsură să cunoască și mai bine voința țării atunci, cînd guvernul îi va cere să promulge legea.

Este prea înțălept regele nostru pentru ca să nu vadă că la sancțiunea regală trebuie și sancțiunea țării, pentru ca o lege să poată fi aplicată: că asemenea legi nu se pot impune națiunii, cînd prin ele se distrug, se nimicesc legalitatea și dreptatea în această țară.

Și dacă dintr'un spirit de înaltă delicateță, șeful statului nu va refuza guvernului semnătura sa, pentru a putea promulga legea, nu va putea însă continua să-i deie mai departe creditul pentru a-și îndeplini complect opera nefastă, căci va întîmpina din partea țării o protestare așa de mare și de puternică, ca pe vremurile de mari turburări politice, pe care regele nostru le-a luat în seamă totdeauna și s'a orientat după ele ca un suveran înțelept și la care voința sentimentului națiunii formează unicul criteriu de conducere a țării.

Bercovici, Rubinștein și Pineles

— sau naționalizmul filosemit al Brătenilor —

Intr'o dimineață, la cafeul High-life din București, un domn, evreu după înfățișare, ședea de vorbă cu un altul, evreu și acela. Intră un domn tinerel, chipeș, se aproprie de masa acelor doi evrei și, adresîndu-se unuia dintre ei, îi zise cu un pronunțat zîmbet de simpatie.

— Domnul Pineles de la Galați—nu este așa?

— Da răspunse unul din cei doi evrei.

Atunci domnul cel chipeș, strîngînd mîna evreului.

— Charmé, i zise el. Mă recomand Berceanu, conferențiar la facultatea de drept din Iași și șeful de cabinet al d-lui ministru de interne.

Domnul Pineles de la Galați rămase încîntat și mirat de acea plăcută aventură matinală: la Galați nu se uită la el comisarul de rond, iar colo, în Capitală, în inima țărei îi strînge mîna cu efuzie șeful de cabinet al ministrului de interne.

— Plecați la Hamburg, nu este așa d-le Pineles?

— Da astă zi.

— Ca delegat al sioniștilor din România la congresul din acel oraș german?

— Da.

— Am venit să vă spun, că d. ministru Brătianu ar dori să vă vadă imediat. Va fi poate o indiscrețiune din parte-mi; dar spre a potoli curiositatea dv., vă voi spune: Excelența sa dorește ca bine cuvîntarea sa personală să vă însoțească la Hamburg.

Și cu un gest de desăvîrșită eleganță —strîngînd iarăși și cu nealterată efuzie, mîna domnului Pineles, d. Berceanu îi zise:

— La revedere, peste o oră, la minister.

— D. Pineles de la Galați rămase ca într'o dulce reverie. Om practic, el ar fi preferat poate, ca numărul biletului pe care-l joacă la loterie să fi ieșit cîștigător. Aceasta ca parte pur practică Dar ca parte morală—poftirea lui la șeful guvernului, îi făcuse mare plăcere.

Și d. Pineles de la Galați, se puse în fața unei oglinzi, își aranjă frizura, se căzni să-și îndrepte cravata și plecă în strada Academiei, la minister.

— Mă numesc Pineles, zise el aprodului.

— Ah, da. Sunteți așteptat.

Și d. Pineles se găsea, peste o secundă, în fața primului ministru.

— Sunt un mare amic al evreilor.

— Dv.?

— Da eu. Vă declar, că sunt partizanul ideei: „chestia evreiască există în România". Vă doresc călătorie plăcută la Hamburg, dar vă conjur să nu atingeți, în congres, chestia evreilor din România.

Și d. Pineles fu congediat în mod extrem de amabil.

*

Trei luni mai tîrziu. Alegere la Banca Națională. D. Bercovici din București ie un personaj marcant: ie unul din cei mai mari acționari ai Băncei. D. Bercovici nici nu este evreu: ie un israelit foarte cum se cade.

Ca și d. Rubinștein de la Galați. D. Brătianu, primul ministru, care a venit la alegere, își exprimă dorința să cunoască și pe d. Bercovici și pe d. Rubinștein.

Ei nu pleacă la vre-un congres sionist, ei sunt „de ai noștri", cari, cu voturile lor, vor contribui la așezarea dinastiei la Bancă.

Și primul ministru se întreține cu ei amabil și afabil. Mai de mult ar fi voit să-i cunoască și este fericit de prilejul ce-i se oferă acum.

In curs de două luni primul ministru a fost afabil cu trei evrei. Aceasta nu va avea nici o influență rea asupra tovărășiei sale cu d. Iorga.

D. Brătianu este un mare naționalist cu mici abatagii filosemite. Așa de mici că de-abia se văd.

Teatre subvenționate și armasari

Articolul din legea teatrelor, privitor la taxa de 5 la sută asupra reprezentațiilor trupelor străine, a fost amendat, în secții, de Senat, în senzul că taxa să fie percepută și de la alergările de cai.

Maturul corp a trecut deci rasa cavalină a Romîniei, ca făcînd parte din trupele străine—de și atît ministerul de domenii, cît și comunele și Jockey Cluburile din țară—recunoscute acestea ca persoane morale si juridice—acordă însemnate ajutoare și premii în scopul de a proteja cît mai mult rasa cavalină.

Pe de-o-parte se fac sforțări pentru protejarea grajdurilor, pentru protejarea harmasarilor și iepelor născuti si crescuți în țara, iar pe de altă parte, se ia, ca să zicem așa, și de la armasari și de la iepe, și se dă plocon artei dramatice romîne.

Am înțelege dacă s'ar pune un bir oare-care asupra premiilor de la alergări, pentru formarea unui fond tot în interesul protejărei rasei cavaline.

Dar să pui bir pe iapa care aleargă și să-l treci fond de rezervă pentru pensionarea artistului dramatic, asta este, ori-ce s'ar zice, culmea potcovelei.

Vorba ceea: dă-o dracului de treabă—prea e de rușine.

O dată cu numărul nostru de astă-zi distribuim, în supliment gratuit marele discurs, pe care d. Take Ionescu l'a rostit în Cameră cu prilejul discuției Contenciosului.

CATE VA NOTE

Anunciuri interesante.

Confratele „Foaia Poporului" din Sibiu are specialitatea anunțurilor interesante.

Spre pildă: „suntem împuterniciți din partea mai multor dame, cu copii nelegiuți sau cu scăderi trupești, cu avere de la 5000—500000 coroane, să le căutăm soți potriviți."

Candidatele acestea la măritiș se împart, deci, în două categorii: o parte din ele sunt mame de copii cu tați necunoscuți; cealaltă categorie ie a damelor cu „scăderi trupești", fără de copii, căci dacă ie cu scădere, nu se mai poate înmulți.

Damele aceste înmulțite și scăzute, sunt, precum declară anunțul, „în căutare de domni fără averi, cu gînduri serioase și cari nu sunt impedicați pentru o căsătorie grabnică."

După cum vedem, ambele categorii de dame, sunt foarte grăbite: cele înmulțite —ca să nu se înmulțească și mai mult; cele scăzute — ca să nu scadă și mai mult.

*

Reflecția unui june pește asupra poemului lui Rostand:

— Eu credeam că afacerea noastră ie cea mai rentabilă. Acum văd că claponii au cel mai desăvîrșit succes.

*

D. Brătianu face cunoștință, la Bancă, cu bancherul Rubinstein. Neștiind cum să antreneze mai bine discuția, primul ministru zice bancherului:

— Nu prea sunt meloman. Dar muzica lui Rubinstein îmi place grozav.

Și bancherul:

— Știu, d-le prim-ministru. Au anunțat ziarele că vă place, în intimitate, să cîntați jidovește.

*

Iașul exercită o influență specială asupra acelora cari îl visitează: ei devin bocitori.

In cursul unei săptămîni, asemuit legei seriilor, trei literați au depus tributul lor de lacrimi pe ruinele Iașului: d. Anghel, d. Gîrleanu și pe ziua de azi, literata Marina Măldărescu.

Distinsa literată fusese mai de mult isbită de dorul de a vizita Iașul. Dorința ei se realiză în fine și atunci ea văzu cu ochii „minunata așezare a Iașului, văzu mănăstirile și plînse pe ruinele Cetățuiei".

Apoi, pe piața Unirei, literata auzi și accente ale evreilor din Galiția și atunci plînse pe ruinele sufletești ale „Cetății sfinte".

Cum plînsul este contagios, lacrimele literatei, ne-au făcut să rîdem cu poftă.

OAMENI ȘI LUCRURI

In lumea pasiunilor

In procesul dramei ruso-venețiane de care vorbiam eri sunt multe lucruri extraordinare și curioase, — cum sunt în toate dramele și pasiunile mari. Contesa Tarnowska era una din acele sirene fermecătoare, căreia barbații n'ar fi putut să-i dea dovezi suficiente de iubire decît prin sacrificii, — indiferent dacă ea le-ar fi cerut sacrificiul sub forma unei crime.

Pe cînd se instruia afacerea, ziarele povestiră între altele următorul epizod. Judecătorul de instrucție—la Viena—terminase într'o zi ședința cu eroina și dispuse să fie chemat imediat în cabinetul său și pe Naumow, [illegible] lui Kamarovski. S'a aflat apoi că, pornind pe calea declarațiunilor și mărturisilor,—criminalul a cercat să revină asupra celor spuse înainte. Judecătorul se mira de starea sufletească a lui Naumow, dar află pe urmă de la el însuși cauza subitei schimbări în acea audiență.

Contesa fumase în timpul anchetei și lasase puțin scrum de țigară pe scrumieră. Aceasta fu de ajuns pentru ca Naumow să fie pus într'o stare de supraexcitație și să aibă un nou acces de pasiune de așa natură, încît voia să retragă tot ce începuse a mărturisi în contra ei. E drept că aceasta n'a împiedecat justiția să afle cu încetul toată țesătura dramei. Dar epizodul nu e mai puțin interesant și poate da psiho-fiziologiei un nou și suggestiv exemplu în capitolul „fetișizmului" în iubire. Sub acest nume se înțelege partea de idolatrie în amor și aceasta constitue una din cele mai frequente și mai interesante capitole în studiarea dragostei.

Mantegazza vorbind de „sublimele copilării ale amorului" zice că „în relicvarul amorului este loc pentru lucrurile cele mai grațioase ca și pentru cele mai grossiere. Am cunoscut un prieten care plîngea de bucurie și de înduioșare ceasuri întregi contemplînd și sărutînd un fir de mătase, pe care *ea* îl ținuse în mîni și care era pentru dînsul singura relicvă de amor."

Literatura și mai cu seamă medicina legală cunoaște lucruri mult mai ciudate. Și oare dacă fiecare din noi își revede în gînd și în amintire anii tineri, anii imaginației și ai debuturilor amoroase, nu va regăsi menifestări tot așa de stranii și tot așa de ridicule?

Ridicule? Cuvîntul e riscat. Toată viața amoroasă, privită cu scepticism ori prin „știință" ar merita un atare epitet și naivul Spinoza i-a aplicat destule epitete crude și prozaice.

Un fiziologist modern, Alfred Binet, e de părere că în amor nu e vorba numai de acea senzație „supremă" și fizică, *a plăcerei*, dar de o necesitate sufletească de altă natură: căutarea frumuseței pentru ea însăși și întru aceasta omul s'a rîdicat mai presus de brută. Și tocmai în această trebuință *cerebrală* Binet vede originea fetișizmului amoros.

Oare toată poezia lirică nu abundă de mărturisiri fetișiste,—de adînci senzații culese de poet pe urma celor mai inocente și anodine atingeri?

In literatura noastră Eminescu e un exemplu classic. Dar iată-ne foarte departe de scrumelnița contesei Tarnovska și de scrumul simbolic, ori de fumul îmbătător care au dat senzații atît de puternice idealistului criminal, studentului Naumow... Pe altă dată dar!

Rodion

OPIOFAGII

Fumătorii și mîncătorii de opium.—China Persia.—Cafenelele de opium.—Pasiuni înrădăcinate.—Inainte de naștere.—Victime precoce.—In loc de hrană.—Opiomania.—Spirit de imitație.—Intelectualii.

După China, țara în care obiceiul opiofagiei e cel mai răspîndit, este Persia. In orașe și în sate, bătrîni și copii, bogați și săraci, savanți și ignoranți, înalți funcionari ca și cei de pe urmă hamali, toți suut sclavii acestui vițiu.

Poporul persan din fire inteligent, muncitor, abil, devine puțin cîte puțin, sub influența opiului, moale, leneș, idiot, pierzînd toată vivacitatea și toată energia sa.

Mai întotdeauna, funcționarii fumează în secret sau cel mult între amici intimi; cîte odată însă, pentru a ascunde acest vițiu, înghit pilule de opium.

Fumătorul de opium nu se mulțumește să fumeze singur acasă, ci își caută tovarăși și pentru a-i găsi, el merge în niște localuri publice, numite Firyak-Khanes, cafenele speciale frecventate numai de ast-fel de fumători.

Mai în toate orașele se găsesc aceste Firyak-Khanes. In Teheran, capitala țării, se află aproape 300, cari consumă anual 195,000 kgr. de opium, în valoare de 5 milioane lei. Clasa fumătorilor, cari evită aceste cafenele, consumă cam aceiași cantitate. Opiofagii din Teherau, consumă deci anual pentru 10 milioane de lei opium.

*

Obiceiul acesta a devenit o exigență atît de naturală, încît copii în matricea mamelor sunt susceptibili de acest vițiu sub influența opiului fumat de mamă. Adesea copii sunt născuți pe jumatate morți; ajunge însă, să li se sufle fum de opium în narine sau să li se puie o bucățică de opium în gură, pentru ca să dea semne de viață.

Un fumător nu se poate lipsi mult timp de opium; el își pierde puterile și nu poate lucra pînă nu-și satisface dorința. și numai sub influența opiului își revine în fire.

Intîlnești adesea în străzile Persiei, dervișii sau cerșători, lungiți pe pămînt, insensibili, ca morți. Ai putea crede că e o moarte subită. Adevărul însă e că sunt toți opiomani, cari neavînd cu ce cumpara opium la timp, nu și-au putut satisface dorința. Nevoia aceasta este atît de irezistibilă încît tot corpul își pierde puterile și cade la pămînt în nesimțire. Ei ar rămînea acolo întinși pe pămînt zile întregi, dacă vre-un trecător n'ar avea milă de ei și nu le-ar pune o bucățică de opiu în gură... Și, sub influența opiului, ei se redeșteaptă cu încetul, deschid ochii, se scoală și încep iar să cerșească.

Opiomanii au în general puțină hrană; pofta de mîncare și digestiunea sunt neregulate și rele. Opiomania pricinuește poporului persan imense pagube materiale, fisice și morale.

Un Khan (primul secretar al unui președinte de consiliu) a mărturisit că și-a pierdut funcțiunea din cauza opiomaniei sale. In mai multe rînduri a fost concediat dar rechemat; în cele din urmă a fost concediat pentru tot deauna, ca un netrebnic Acest funcționar și-a pierdut toată averea din cauza opiomaniei și a ajuns să vîndă hainele soției sale pentru a-și procura opium.

E de remarcat că opiul influențează și asupra animalelor. In cafenelele persane, canarii ținuți în colivii. cari trăesc zi și noapte în atmosfera otrăvită de fumul opiului și respiră acest aer, sfîrșesc prin a simți nevoe de opium. Dacă aceste păsări sunt puse la aer liber, amețesc și cad îndată în fundul coliviei... și dacă rămîn mai mult timp afară la aer pier; îndată însă ce sunt readuse în sala cafenelei revin la viață.

*

Intrebuințarea opiului se răspîndește necontenit. Exemplul rău și inzistența amicilor sunt principalele cauze ale întinderei răului; însă și unii falși medici joacă un rol destul de însemnat la aceste. Primului bolnav pe care-l vizitează,—care simțește o durere oareșicare, i se dă opiu. Bolnavii se liniștesc, într'adevăr, această însă devine o manie la ei. Mai cu seamă în timpul epidemiilor de holeră, opiul este recomandat atît celor bolnavi, ca și celor sănătoși, ca un panaceu. Astfel numărul opiomanilor crește din zi în zi; și dacă lucrurile vor continua astfel va veni

un timp cînd nu se va găsi un singur om în Persia, ce să nu fie opioman.

Majoritatea opiomanilor fumează 20 de grame pe zi; sunt unii cari consumă pănă la 40 de grame pe zi. Acei carî sunt supuşi la această manie de mult timp nu mai simţesc aceeaşi plăcere ce le procura opiul la epoca cînd au început să fumeze.

Plăcerea aceasta e înlocuită printr'o nevoe irezistibilă ce trebue imediat satisfăcută. Din această pricină multe persoane mai cu seamă dintr'acelea cu ocupaţiuni intelectuale, doresc să scape de această sclavie; cum se tem însă de consecinţe neplăcute n'au curajul s'o facă.

Din Tîrgul Frumos

Duminică, 21 ale corentei, a fost întrunirea generală a băncei populare „Viitorul", în localul şcoalei de băieţi, pentru aprobarea bilanţului general, descărcarea consiliului de administraţie de gestiunea anului trecut. Conform art. 58 din statute s'a procedat la alegerea noilor membri pe un nou period de *3 ani*.

Adunarea generală, în unanimitate a ales vechiul consiliu, afară de d-nii Gh. Vlaicu şi D. Deliu, în locul cărora s'a ales Preotul N. Dăringă şi locuitorul I. Poenariu.

Luni la ora 4 p. m., întrunindu-se noul consiliu de administraţie, la sediul băncei, d-nii N. Cocolea, P. Alexandrescu, N. Dăringă, Şt. Dembinschi, V. Tăutu, C. Munteanu, D. Ravariu, Ion Poenariu, şi N. Marcopol; cari au reales ca *Preşedinte* pe N. Marcopol, *vice preşedinte* N. Cocolea, *Casier* P. Alesandrescu şi *Secretar* Gh. Gh. Timuş.

Iar ca censori adunarea a ales: V. Ciocan, medic Veterinar, Otto Ruşi, Comerciant, şi Gh. Gh. Timuş, propietar, iar ca supleanţi: Gh. Ionescu comerciant, Şt. Sîrmei şi M. a Costisei locuitori.

Litere-Ştiinţe-Arte

Studii şi concluzii.—D-l G. Panu pumînii" un al doilea articol asupra poetei *Riria*, ocupîndu-se pe larg de „Cînturile vechi", în care găseşte şi din care citează numeroase strofe de înaltă poezie. Iată la ce concluzie ajunge d. Panu în urma studiului celor două volume:

Desigur că d-na Riria e o poetă originală. E originală cînd în *Cînturi şi Poeme* pune în versuri şi supt o ingenioasă fantazie, unele probleme sociale sau fenomene din sistemul nostru filosofic. Este originală cînd în *Cînturile vechi* ea se lasă a fi dusă de spontaneitatea naturei sale, căci în mijlocul prefăcătoriei şi a convenţiei care domneşte de multe ori în literatura poetică a fi natural şi a spune în versuri drăgălaşe ceea ce în adevăr simţeşti, este încă o formă a originalităţei.

*

Autoarea cărţii „La vie sentimentale de Rachil, d-ra Valentine Thomson, fiica fostului ministru Thomson este o nepoată a lui Adolphe Cremiaux cu care—se ştie—marea tragediană fusese în intime legături de prietenie pînă la.... o vreme. Cartea e foarte bine primită în presă şi cuprinde multe lucrări inedite.

*

Frédéric Mistral prepară o nouă colecţie de poezie sub titlul: „Lis Oulivados".

*

Baiazid si Mircea... Pella

— Tu eşti Mircea?—Da 'mparate!—
Am venit să mi te 'nchini,
Să nu schimb a ta coroană pe o ramură de spini!
Eminescu

Astfel a vorbit Sultanul către Mircea-ce'-Bătrîn, —
Pentru-că, pe vremea ceea, faima numelui romîn
Incă nu se răspîndise... Dar, azi, rămăşag aş pune
Baiazid c'ar vorbi altfel chiar către Mircea... cel june.

— „Dumneata eşti Mircea Pella, comicul cel mai *en vogue?*"
— „Eu sunt. Ce poftesti? — Venit-am umilit ca să te rog
„Să binevoeşti o lojă sau un stal să 'mi vinzi şi mie
„La spectacolul matale, rar prilej de veselie!
„Recunosc, odinioară, am fost cam impertinent,
„Cînd lui Mircea Vodă ordin 'i-am fost dat să mi se 'nchine;
„Insă, azi, mă 'nchin *eu*, Mirceo, faţă de al tău talent,
„Şi te 'ncredinţez că nimeni n'o s'aplaude ca mine!"

Şi, rostind aceste vorbe, făcînd un „selamalèk",
Baiazid din buzunaru i ar extrage un mic cek
De una sută de lire, lui Mircea i-ar oferi,
Iar Mircea gentil i ar spune: — „Mon cher Baiazid, merci!"

Cyrano
De la «Furnica»

*

Direcţia teatrului berlinez „Neues Schauspielhaus" a acordat artistului Const. Radovici un congediu de 15 zile ca să poată lua parte la repetiţiile şi spectacolele date de d na Agatha Bărsescu-Radovici, în Iaşi la 19—21 Aprile.

*

Fostul Cancelar prinţul de Bülow a fost ales membru al Academiei prusiane de ştiinţi.

In Germania şi cu deosebire în Chemnitz a crescut foarte mult consumaţia de carne de cîne. Un ziar berlinez, întreprinzînd o anchetă, a stabilit că pricina acestei consumaţii crescînde se datoreşte prejudecăţii după care carnea de cîne ar fi preventivă contra unor boli de piept.

*

Un ziar german anunţă că la Paris s'a format o societate pentru protejarea monumentelor istorice ale Ierusalimului în contra vandalizmelor.

E vorba oare de vandalizmele arhiologilor?

*

In „Ordinea" de Duminică sub titlul „Scrisori din Iaşi" se vorbeşte despre: „Cînd nu e nimic nou.—Eternul subiect. Un jubilar disputat.—Foştii iaşani.—Lirizm în proză.—Intre istorie şi basm.—Pe firul legendei.—Mărire şi scădere.—Iaşul de odinioară.—Psihologia prefacerii.—Un trecut proaspăt.—Sfîrşitul veacului XIX".

*

Scriitoarea franceză Jeanne Marni — pe nume Marnière — a murit la Cannes. dinioară făcuse multă senzaţie schiţele ei adunate sub titlul: „Comment elles se donnent", şi „Comment elles nous lâchent."

Informaţii

❑ *In urma unui referat a d-lui ministru de finanţe, consiliul de miniştrii a hotărît contractarea unui nou împrumut de 150 milioane de lei.*

Acest împrumut va fi destinat să acopere creditele extraordinare, deschise pentru diferite lucrări publice şi cari împreună cu împrumuturile, deja votate de parlament pentru căi ferate, cel de 45.000.000 şi cel de 25.000.000 lei însemnează ţifra de 211.700.000 lei.

Din acest nou împrumut suma de 110 000.000 lei se va acoperi în străinătate, iar lei 40.000.000 emisiune în ţară.

❑ *D. G. Rădulescu, desenator la serviciul de poduri şi şosele, învinuit că ar fi poligrafiat, la şapirograful direcţiei, manifeste contra instituţiunilor statului, a fost îndepărtat din serviciu.*

❑ **Legea Teatrelor.**—Legea de organizare a teatrelor a fost admisă de delegaţii secţiunilor Senatului, alegînd ca raportor pe d. D. I. Ghika senator de R.-Sărat.

Comitetul delegaţilor a întrodus în proectul votat de Adunarea Deputaţilor, următoarele modificări mai importante:

In comitetul de lectură al Teatrului Naţional din Iaşi, pe lîngă persoanele prevăzute în proect s'a mai adăugat şi *un membru al Academiei Romîne secţiunea istorică sau literară aflat cu domiciliul în Iaşi.*

Acest membru va fi numit de ministerul instrucţiunei.

La partea privitoare la decisiunile de punere la pensie s'au adăugat cuvintele; *fără drept de apel şi recurs la instanţele judecătoreşti.*

S'a hotărît ca taxa de 5 la sută asupra reprezentaţiilor, să se perceapă şi *circurilor şi hipodroamelor.*

S'a mai hotărît ca artiştii *să poată fi scoşi la pensie şi la 15 ani* nu la 20 cum era în proect.

❑ Din Fălticeni ni se scrie că eri seara un incendiu a izbucnit la M-rea Rîşca, distrugînd cu desăvîrşire o chilie.

❑ D-na Alisa Văsescu, învăţătoare la şcoala Valea Dragului, a fost transferată la şcoala din Copou-Vultur.

❑ Consiliul de higienă al oraşului se va întru Luni 1 Martie c., în şedinţa ordinară.

❑ In cursul Iunei Martie se va ţinea un nou examen pentru candidaţii la posturile de notari.

❑ Din cauză că I. P. S. S. Mitropolitul nu se află în localitate, conferenţa [illegible] societăţei clerului „Mîntuitorului Hristos", care trebuia să se ţină Duminică 21 Februar, va avea loc Duminică 28 Februarie, în aula seminarului „Veniamin Kostaki".

❑ D. dr. Gabriel Socor, medic primar definitiv, şi d. Gheorghe Vîrnav Liteanu, avocat, au fost numiţi membri în comisia pentru constatarea şi aşezarea drepturilor la pensie a funcţionarilor depinzînd de epitropia spitalelor şi ospiciilor Casei Sf. Spiridon din Iaşi.

❑ Inaugurarea oficială a nouei linii ferate Podul Iloae—Hîrlău, se va face în primele zile ale lunei Aprilie.

Se va organiza un tren special, care va pleca din Podul-Iloaei spre Hîrlău, în care vor lua loc: ministrul lucrărilor publice, funcţionarii superiori de la direcţia c. f. r., reprezentanţii Iaşului în parlament şi învitaţii.

In cursul lunei Martie se vor face numirile şefilor de staţii de pe noua linie şi a personalului inferior.

❑ **O representaţie extra ordinară.**—*In beneficiul lui Mircea Pella va avea loc Sămbătă, 27 c., o representaţie cu adevărat extra-ordinară. Se vor da două piese ne mai jucate în Iaşi:* In ouşca leilor şi Romeo şi Julietta la Mizil, *de G. Ranetti.*

Pella va reuşi, prin beneficiul seu, să transforme monotonia în veselie turbată.

❑ **Din Tecuci.**—In seara de 21 Februarie, a avut loc obişnuita şezătoare artistică-literară la Societatea Culturală „Lumina" din localitate. Cu această ocazie d. I. Teodor şi a desvoltat conferinţa sa, tratînd despre „Avram Iancu"; apoi d. M. Casan declamă „Altul" de Hoga.—d. Eugen Ritter citeşte „Recruţii" de Mihail Sadoveanu, după care d. P. Constantinescu execută melodia populară „Du-te dor la Badea 'n sîn".—d. V. Gheorghiu citeşte, o traducere a sa din limba franceză „Despre Chineji", apoi d. P. Buruiană declamă „Răsbunarea fameei" anecdotă de Th. Speranţă.

Viitoarea şezătoare s'a anunţat pentru Duminică 7 Martie.

❑ Representaţiile trupei teatrului parisian *Porte Saint Martin*, de sub direcţiunea d-lor Hertz şi Jean Coquelin, promit a fi grandioase, **Chantecler** va face la Iaşi, în serele de 10 şi 11 Martie a. c., două săli arhipline. *Costumele şi accesorile sunt identice cu acelea din Paris şi sunt în totul pentru „Chantecler" în număr de 120. Trupa aduce 4 decoruri speciale, reproducţii exacte ale decorurilor de la Porte Saint Martin şi zugrăvite de celebrii pictori parisiani Amable Jusseaume şi Paquereau.* Mecanici şi tecniciani speciali întovărăşesc trupa pentru montarea decorurilor. La agenţia teatrală „Thalia" (Maximovici) ie un adevarat pelerinaj la bilete. Va asista şi un numeros public din provincie care s'a grăbit, telegrafic, să-şi procure bilete de intrare.

❑ Mîine 24 Februarie, se întrunesc în conferinţă preoţii de la cercul cultural Hîrlău.

❑ Elevii clasei a VII-a modernă de la liceul Naţional, organizează o producţiune, pentru seara zilei de 7 Martie, la Teatrul Naţional.

Se va reprezenta şi piesa „Zorile" de St. O. Iosif. Orchestra liceului va executa mai multe bucăţi.

❑ Ministerul de interne a comunicat prefecturei judeţului, că pe viitor, comitetul central pentru ajutorarea inundaţilor, nu va mai acorda ajutoare de cît locuitorilor din acele comuni, cari au prevăzut în budget o sumă oare-care pentru acest scop.

❑ **Societatea de ştiinţi.**—Membrii acestei societăţi, au fost învitaţi să se întrunească în amfiteatrul de fisică, la 1 Martie, orele 8½ seara, spre a asculta următoarele comunicări:

Dl. *prof. Dr. Hurmuzescu.* Relativ la teoria magnetismului.

Dl. *profesor P. Bogdan.* Conductibilitatea în soluţii de săruri ale bazelor organice.

Dl. *prof. A. Popovici.* Noi contribuţiuni la studiul floarei micologice.

Dl. *prof. E. Racoviţă.* Contribuţiuni la studiul Glandelor cephalice la larvele de Trichoptere.

Dl. *prof. L. Cosmovici.* Observaţii relativ la tensiunea arterială.

Dl. *prof. V. Buţureanu.* Acidul manganos şi manganiţii.

Dl. *prof. Ioan A. Scriban.* 1. Contribuţiuni la Cytologia celulei adipoase a Hirudineelor. 2. Observaţii asupra coelomului Clepsinelor.

❑ *Frumoasa* **expoziţie de pictură a d-lui S. Sanielevici** *va fi deschisă încă pînă* **Simbătă 27 Februarie**. *Foarte mult vizitată şi apreciată de cunoscătorii şi amatorii de artă din localitate, expoziţia d-lui Sanielevici a contribuit desigur cu ceva la educaţiunea artistică a publicului ieşan, atît de lipsit de asemenea producţiuni artistice.*

Se zice, că pictorul O. Băncilă ar avea intenţiunea să deschidă o expoziţie a operilor sale. Vestea aceasta ne bucură, şi sperăm că nu cu puţin a contribuit la aceasta, expoziţ a d-lui Sanielevici.

Pînă acum s'au reţinut mai multe pînze din ale d-lui Sanielevici. D-nii dr. A. Lambrior, L. Geller, Inginer Siegel, Eugen Herovanu, Gr. Saian, Em. Socor şi alţii sînt printre persoanele, cari şi-au reţinut dintre frumoasele pînze ale talentatului pictor.

TEATRUL NAŢIONAL

Joi 25 Februarie 1910

Concertul
Bronislaw Hubermann

PROGRAMUL CONCERTULUI

1) Beethowen, Sonata pentru piano şi violină.

C moll, opera 30, Allegro con brio, Adagio cantabile, Scherzo, Finale (Allegro) *B. Hubermann şi L. Spielmann.*

2) Tchaikowhky, Concert de violtnă.

Allegro moderato, Moderato anai, Canzonetta (Andante) Allegro vivacissimo. *B. Hubermann.*

— PAUSĂ —

3) Schubert, „Fantazia pribegilor„.

4) Paganini, Danţul vrăjitoarelor. *L. Spielmann B. Hubermann.*

❑ Agenţii siguranţei au reuşit să prindă o nouă bandă de minori, care de cît-va timp comiteau furturi în oraş.

Banda se îndeletnicea mai ales cu furturi de păseri.

DIVERSE

— Astăzi s'au terminat operaţiunile de recrutare la dispărţirea a II-a.

Poimîne comisiunea va începe operaţiunile la dispărţirea a III-a.

— In comuna Scobinţi, din judeţul Iaşi, se va construi un nou local de primărie.

Lucrările vor fi executate de serviciul tecnic judeţean.

— Parchetul de Putna a cerut prefecturei judeţului, să cerceteze dacă nu se află în judeţ copila Zinca Drăghici, care a dîspărut de la părinţii săi din comuna Păţeşti. Să crede că ar fi fost ademenită de o conrupătoare de minore.

— Invăţătorul Constantin Grigoriu de la şcoala din Voroveşti-Uricani, a cerut revizoratului şcolar un concediu de trei-zeci de zile.

— In ziua de 21 Februarie a avut loc conferenţa Cercului Cultural din Sineşti. A vorbit controlorul băncilor populare d. Constantinescu, despre însemnătatea şi folosul băncilor populare şi al cooperativelor de tot felul.

La cercul cultural Cogeasca, întrunit la şcoala din Horleşti, a vorbit învăţătorul C. Popa, despre flagelul filoxerei, îndemnînd pe săteni, ca pe locurile remase, să planteze pruni, care le aduce un real folos. A vorbit apoi învăţătorul I. Mircea, despre limba romînească, combătînd relele apucături ale sătenilor care au început să împestriţeze limba romînească cu cuvinte străine.

— **Prostituatele de pe străzile Moţoc au fost somate să părăsească acea stradă, cu începere de la 23 Aprilie, ultimul termen acordat, îngăduindu-li-se să se mute pe străzile: Apeduc, Aron-Vodă, Tiantomir, Fătu, Buzescu, Nemţoască şi Pantelemon.**

C. V. BUŢUREANU 4

Curente Pedagogice

ŞCOALA OFICIALĂ ACTUALĂ

DEFECTELE EI

Şi aceasta din pricină că şcoala îşi propune să predea copilului prea multe cunoştinţi şi n'au timp de pierdut, apoi cunoştinţile sunt mai presus de puterile lui şi în fine nu se ţine seamă de dispoziţia copilului. Pe elev nu l întreabă nimene dacă este dispus sau nu, să asculte cutare lecţiune. Lui i se impune şi el trebue să se supună, amăgit cîte odată de perspectiva unei note bune, dar silit de cele mai multe ori de ameninţările cele mai aspre ale învăţătorului, care nu-şi află loc înaintea unei clase care geme de copii. Rari sunt momentele cînd copiii ascultă cu plăcere lecţiunea învăţătorului. Şi aceasta din pricină că într'o clasă numeroasă, unde sunt atîtea naturi deosebite cîţi notari sunt, învăţătorul nu poate să întrebuinţeze de cît un singur limbagiu. Intr'o clasă aşa de numeroasă n'ar putea să-l asculte cu plăcere de cît un foarte mic număr de copii, către care învăţătorul s'ar putea face interesant. Dar cum el n'are timp de pierdut, căci totul e măsurat, el nu ştie ce se facă şi dă pe alăturea: calcă teoriile, aleargă la expediente.

Ca remediu al acestor rele, pedagogii pun cultura atenţiei. Dar greutatea este tocmai de a cultiva atenţia, pentru că se opune întreaga organizare a şcoalei, clasa, programa.

De la programă şi de la regimul clasei decurg toate rălele. Din pricina lor, „în educaţia fisică se înăduşă expansiunea naturală a vieţei copilului şi se înlocueşte prin activitate metodică şi mecanică provocată, iar în educaţia intelectuală se suprimă munca intelectuală şi se înlocueşte cu munca ordonată, metodică dirijată [1]). Aceasta însă este curată aberaţie din care rezultă grave consecinţe psihologice. Spencer zice că munca crierului ca şi a unui organ oare-care nu este posibilă de cît în virtutea unei trebuinţi. Copilul are o trebuinţă continuă de a se mişca şi de a şti.

Este destul să-l observăm cînd e lasat în pace: el umblă, aleargă, caută, strică, întreabă. „Vezi-l, zice el, cînd mamă-sa vorbeşte cu un necunoscut, cum studiază noua figură. El aspiră viaţă prin toţi porii, cu o forţă aproape egală". Şi cu toate acestea „şcoala îl închide, smulgîndu-l de la viaţă, de la tot ce l-ar putea face să petreacă, să se instruiască, de la tot ce i-ar putea fi material pentru desvoltarea intelectuală.

1). Op. citat p. 179.

Ce vede copilul în clasă? Aceleaşi obiecte, de care el se satură îndată. Pe cînd afară! Afară sunt plante, animale, oameni, lucruri necunoscute, lumină, veselie, viaţă, o lume pe care el'ar putea o explora, străbate. Şcoala după ce i-a suprimat această trebuinţă naturală şi i-a amorţit inteligenţa, i-a înlocuit-o cu constrîngere şi cu muncă prea grea şi penibilă. Ar putea foarte uşor ca şcoala să-i lase pe copii să-şi satisfacă singuri trebuinţele intelectuale, dar nu. Ea le refuză ceea ce ei ar dori şi-i sileşte să primească tocmai ceea ce nu vreau pentru a face din studiu, care este numai interes şi plăcere, să devie plictiseală şi suferinţă".

Aceasta în ceia ce priveşte educaţia intelectuală.

Cu privire la educaţia morală, în realitate ea nu există. Ea nu-i decît o vorbă. După cum în educaţia intelectuală nimeni nu se ocupă decît de a da nişte cunoştinţi cari se presupun a fi uti e, tot aşa în educaţia morală, nu se are în vedere decît de a forma pe copii pentru disciplina autoritară a legii. Fiind dată organizarea actuală a şcoalei, nu se poate altfel. Invăţătorul trebue să se facă ascultat. Aceasta n'are nevoe de demonstrat. Din moment ce se impun naturei omeneşti condiţii de viaţă contrare dispoziţiunilor naturale, nu mai poate fi vorba de desvoltarea disposiţiunilor naturale din om. Atunci trebue să intervină constrîngerea şi pedepsele şi să mergem astfel contra tuturor adevărurilor filosofice care se agită în acest secol. Deşi toată lumea este contra pedepselor, totuşi fiecare le întrebuinţază fiind silit de împrejurări. La şcoală este imposibil să fie cineva bun, indulgent, cum ar trebui să fie cu copiii.

Căci, să admitem că un copil a făcut o greşală. Dacă îndreptarea urmează după prima observaţie, de cele mai multe ori suntem nevoiţi s'o repetăm de două şi de mai multe ori: Atunci trebue să rîdicăm glasul, căci altmintrelea ar putea să se ia bunătatea noastră ca slăbiciune, ceea cear fi rău.

Cine a creat această situaţie? Nici bunatatea noastră, nici răutatea înăscută a copiilor: ci împrejurările, clasa... Un defect nu poate să fie de cît rezultatul unei rele educaţiuni. Un rău nu poate să fie nici tăiat, nici înfundat, el trebue supus la influenţe absorbante, ca şi un abces. Să se schimbe felul de educaţie şi răul va dispare. Spencer a fost şi mai aproape de adevăr. Se cunoaşte faimoasa sa lege a consecinţelor naturale: copilul trebue sa ajungă a pricepe dependenţa sa faţă de lucruri, el trebue să-şi dea socoteală de cauzele cari lucrează asupra lui şi de a se supune legilor care le conduc.

(Va urma)

Ultime informaţii

❑ *In afară de d. consilier Suciu, se crede că va fi numit la înalta Curte de Casaţie şi d. consilier Al. Hinna.*

Consilieri la Curtea de Apel din Iaşi urmează a fi numiţi domnii: I. C. Corjescu, primul preşedinte al tribunalului Iaşi şi Antonescu, preşedintele tribunalului Bacău.

❑ *Partidul conservator-democrat va ţinea o nouă mare întrunire publică, în Capitală, în chestia Contenciosului, Sîmbătă seara sau Duminecă ziua.*

❑ Prin viitorul budget al casei St. Spiridon, vor fi sporite cu zece la sută, salariile d-lor medici primari Bejan şi Negel, cari au împlinit vechimea de 20 ani.

❑ **D. Haret şi legea teatrelor.** — D. Haret a căutat să salveze în secţiuni unul din principalele puncte din legea teatrelor, pe care-l pierduse la Cameră. Se ştie că d Caloglu propusese la art. 6 un amendament prin care se spunea că deciziunile direcţiunei generale sînt cu drept de apel înaintea instanţelor judecătoreşti.

Acest amendament votat de Cameră fusese omis din proectul retipărit şi distribuit la Senat. Senatori cărora li se atrăsese atenţiunea asupra acestei omisiuni, modificaseră în secţiuni articolul 6 restabilind amendamentul d-lui Culoglu şi recunoscînd dreptul de apel înaintea instanţelor judecătoreşti.

D. Haret, în ultima zi înainte de a se retipări proectul modificat de secţiuni, a făcut intervenţii pe lîngă de legaţii secţiunilor, sprijinit fiind şi d Ionel Brătianu ca să se renunţe la această modificare şi să nu se recunoască dreptul de apel.

Ministrul instrucţiunei a reuşit să convingă pe patru dintre delegaţii secţiunilor. D. Enescu însă, delegatul secţiunei a V, a refuzat să se preteze la această manoperă a d-lui Haret, aşa că d-sa anunţă de pe acum că va ridica chestiunea în Senat şi va propune un amendament prin care să se stabilească, la discuţia pe articole, că deciziunile direcţiunei sunt cu drept de apel, protestînd în acelaş timp contra celor petrecute în secţiuni.

❑ Ministerul instructiunei publice a trimes direcţiunilor şcoalelor secondare din localitate o circulară, prin care cere să elimineze pe toţi elevii, cari prin numărul absenţelor făcute pînă acuma, întrunesc la frequentare o medie mai mică de cît 5.

❑ D. Curţius, inspector al băncilor populare, a plecat alaltăeri la Prigoreni spre a face gestiunea băncei populare din acea comună.

❑ In primile zile ale lunei Martie administratorii de plasă vor fi convocaţi la prefectură spre a li se da mai multe instrucţiuni.

❑ In ultima săptămînă s'au mai constatat cîteva cazuri noui de febră tifoidă, în oraş.

❑ In satul Deleni a fost găsit strangulat locuitorul Gheorghe Onofreiu.

Numitul era alcoolic.

❑ Astă-zi dimineaţă plutonul I din compania I-a a batalionului IV Vînători, a făcut, sub conducerea d-lui sublocotenent Flotea Emanoil, un marş pănă la Bîeazu, unde s'au dat simulacre de lupte şi desfăşurări de patrule.

❑ Mîine dimineaţa, compania I din batalionul IV Vînatori, va face un marş spre Tg. Frumos sub conducerea căpitanului Diamandy.

❑ Societăţile viticole din judeţele; Putna, R.-Sarat şi Tecuci au fuzionat ormînd o federaţie care a luat numele de „Focşanii".

❑ Proprietarul Leonte, din Moineşti, a testat toată averea sa spitalului israelit din Iaşi, cu condiţia de a clădi şi întreţine un spital în Moineşti.

Intre imobilele lăsate de Leonte figurează şi un imobil rural, şi anume moşia Podurile din jud. Bacău.

Eforia spitalului a fost autorizată să moştenească moşia, ceea ce se întîmplă pentru prima oară, căci, pînă în prezent, spitalul nu era îndrituit să acepte asemenea legate.

❑ **I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei a intervenit la casa bisericelor să trimeată un architecht ca să ia cunoştinţă de lucrările de amenajare, ce urmează a se face, în primavară, la Cetăţuia, unde, după-cum am mai spus, urmează a se înfiinţa şi o şcoală de pictură bisericească.**

❑ **Ministerul de interne a cerut prefecturei de judeţ, să pună în vedere comunelor, ca să achite primele de asigurare pentru imobilile comunale şi cari trebuiau achitate până la 1 Ianuarie.**

In vedere, însă, că unele comuni nu dispun de fonduri, consiliul judeţean le-a pus în vedere să înscrie în budgetul pe exerciţiul 1910—11 sumele necesare pentru plata anuităţilor.

❑ **Camera de comerţ a hotărît ca misiţii de vinuri să nu'şi mai exercite profesiunea, de cît cu autorizaţia camerei de comerţ.**

❑ **Examenele de la drept.**—*Rezultatul anului I:* Sub.-locot. Andrievici N. 3 bile roşii; Altărescu M. 3 roşii; Buchman A. C. 1 albă 2 roşii; Bonciu Th. G. 3 roşii; Carpus Victor 3 roşii, Ciceiu Vintilă 1 albă, 2 roşii, Dascalu Em. 3 roşii, Eraclide St 3 roşii, Gheorghiu Pahomie 3 roşii, Gherasim N. Gh. 3 roşii, Gheţu Eug. absent, Ionescu Eug. 1 albă, 2 roşii, Lupaşcu Anast. 3 roşii, Marino Emil respins, Gheorghiu A. Gh. 3 roşii, Ciolan N. N. respins, Gavrilescu Eug. 3 roşii, Barbovici I. 1 albă, 2 roşii. Panaitescu P. 3 roşii, Pătrăşcoiu I. 1 albă 2 roşii, Popovici I. Gh. 3 roşii, Stamatiade D. 1 albă, Stavăr V. respins, Stoja I. I. 3 roşii, Botez C. 3 roşii.

Rezultatul anului II lea: Alexandrescu V. roşii. Butman roşii, Brumă C. roşii, Berea G. respins, Borcea M. respins, Brătescu P. roşii, Brişcu roşii, Bucicov 1 albă, 2 roşii, Cămărăşescu T. respins Cusin A. roşii, Damian Gh. respins, Georgescu N. N. respins, Holban H. respins, Honcu Al. roşii, Ionescu Al. 1 albă, 2 roşii, Ionescu Eug. respins, Ioan Gh. Matei respins, Lăzărescu N. Gh. respins, Lăzărescu I. roşii, Leon G. roşii, Ionescu C. respins, Marinescu D. respins, Manisale V. respins, Marcovici St. respins, Neacşu I. roşii, Oşlobanu R. roşii, Perişoreanu N. 1 albă 2 roşii, Petrescu S. N. 1 albă, 2 roşii, Petroreanu Al. roşii, Papadat A. respins, Popovici P. respins, Policron C. roşii, Platon P. respins, Paruş Gh. roşii, Resmeriţă roşii, Rişcanu Al. respins, Săvescu N. respins, State G. N. respins, Ştiubei C. D. roşii, Setlacec I. respins, Stoenescu C. respins, Stătescu L. 1 albă, 2 roşii, Stroici Spiridon respins, Ţintă N. respins, Tecuceanu P. respins, Vasiliu D. Gh. respins.

❑ Prin spargerea sertarului unui birou de la inspectoratul C. F. din Iaşi, s'a furat o pecete şi un carnet cu 21 bilete de liber parcurs, de cl. III-a.

Un controlor impreună cu comisarul de siguranţă şi un agent poliţienesc, au descins la toţi funcţionarii de la secretariatul inspectoratului, făcînd percheziţii domciliare.

Ni se pare, că, pentru prestigiul acelor funcţionari, la cari, de altmintreli nu s'a găsit, nimic percheziţia s'ar fi putut face mai discret, mai ales fără de agenţi poliţieneşti.

❑ In ziua de 28 Februarie, bacalaureaţii din batalionul IV Vînători vor pleca la Bucureşti spre a urma, până la 1 Iulie, cursurile şcoalei de sublocotenenţi în rezervă. Sunt trei de toţi: Constantin Buchman, Criste Dăscălescu şi I. Butnărescu.

❑ **Universitare.**—Consiliul prefesoral al facultăţei de ştiinţi, întrunit ier', a desemnat pe d. Dragomir Hurmuzescu ca suplinitor al catedrei de fizică moleculară, vacantă prin decesul regretatului I. G. Stravolca.

— Senatul şi consiliul facultăţei de ştiinţi vor desemna mîine comisia, care să cerceteze titlurile şi lucrările candidaţilor la catedra de geologie, vacantă la facultatea din Bucureşti.

— Consiliul facultăţei de drept a fost convocat pentru poimîine spre a cerceta cererea d-lui Gr. Dragomirescu de a depune examen de docenţă în specialitatea dreptului comercial.

— Senatul şi consiliul facultăţei de ştiinţi, se vor întruni mîine, ora 5. p. m. spre a expedia următoarele: numirea unei comisiuni, care să cerceteze titlurile d-lor doctori Alex. Suţu şi Al. Obreja, candidaţi la catedra de psihiatrie de la facultatea din Bucureşti, recomandarea unui suplinitor la catedra de fizică moleculară de la facultatea locală.

— Consiliul profesorul al facultăţei de medicină a opinat pentru menţinerea catedrei de patologie chirurgicală de la facultatea locală.

❑ **Judiciare.**—In însemnatul proces al fraudelor silvice din pădurile statului, din jud. Neamţ, sorocit a fi judecat astă-zi la s. II a a Curţei, intervenind un certificat medical constatător, că principalul inculpat, Fodianer, este greu bolnav, curtea a încuviinţat amînarea.

— Gh. Coroană şi alţi patru flăcăi din comuna Hangu, jud. Neamţ, răpind pe fata Maria Ţichiluş, pe cînd aceasta umbla prin sat, au dus-o într'o pădurice şi au violat-o. Toţi au fost condamnaţi la cîte un an închisoare.

— Camera de punere sub acuzare, primind apelul procurorului de Botoşani, a confirmat mandatul de arestare al comerciantei Rifca Abramovici, deţinută pentru bancruta frauduloasă.

— Camera a încuvinţat eliberarea provizorie a lui Lascar Dăroi, învinuit de dare de foc, pe o cauţiune de 400 lei,

— D-na Elinca Vîrgolici, revendică de la d. Niţă Filipescu, un loc situat în comuna Tîrgu Bujor, jud. Covurlui. Afacerea a fost perdută şi la tribunal şi la Curtea de Apel din Galaţi.

Curtea din Iaşi, s. II a, judecînd ieri procesul ca instanţă de trimitere, a admis acţiunea d-nei Vîrgolici, obligînd pe Filipescu, ca, cu a sa cheltuială, să ridice toate clădirile pe cari le-a făcut pe acel loc.

— Tribunalul Fălciu va judeca mîine apelul fostului învăţător Ionaşcu, condamnat de judecătorie la doi ani închisoare, pentru delapidări în prejudiciul Băncei populare.

— La tribunalul s. II-a se va judeca mîine procesul falitului Mendel Mendelsohn.

❑ Astă seară Marţi 23 Februarie are loc la Circul Sidoli o mare reprezentaţie a teatrului Pathè-Frères dată în scop filantropic. Programul extra-ordinar de bogat cuprinde patru părţi mari cu o imensă variaţiune de sujete comice, sportive, distractive etc. O şcoală de orbi din Australia, va interesa foarte mult pe spectatori. In ţara Coreanilor, sunt vederi sublime fidel luate din acele locuri.

Se va repeta după cererea generală, Dama cu Camelii, nemuritoarea dramă a lui Alexandra Dumas fiul, înscenată şi jucate de artiştii teatrului Regal din Roma cu d-ra Vittoria Lepanto în rolul titular. Ravagiile inundaţiilor din Franţa şi anume Parisul după dezastru, fidel prinse de aparatele cinematografice vor fi de asemenea exact redate spectatorilor. Nu va lipsi nici simpaticul Linder, drăguţul actor parizian care va apare într'o comedie, al căreia autor, e însăşi Linder.

Programul cuprinde apoi Dansul antic din Hellada, In Stiria, Sipetul fermecat, Nu asta poronceşte etc. etc.

❑ **Comitetul executiv al clubului conservator-democrat din Iaşi, ţine şedinţă astă-zi Marţi, la orele cinci.**

❑ **Din împrumutul de 110 milioane s'au afectat ca plată de credite extraordinare: 400,000 lei pentru completarea antrepozitelor din Iaşi, 200,000 lei planurile şi supraveghiarea lucrărilor palatului administrativ, 300,000 lei pentru statua „Unirei" şi 600,000 lei pentru restaurarea palatul administrativ.**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 23 Fevruarie

Duelul N. Filipescu— S. Cantacuzino

Bucureşti. — D-nii Mişu Seulescu şi Prinţ Kalimachi, martorii d-lui N. Filipescu au fost eri după amiază la d. Şerban Cantacuzino, însă nu l'au găsit acasă.

Pe la orele 7 d. Şerban Cantacuzino reîntorcîndu-se, a luat cunoştinţă de provocarea la duel şi şi a constituit martori pe d-nii: Dimitrie P. Moruzzi deputat şi Gr. Ghyka.

Martorii s'au întrunit azi dimineaţă, încheind un proces verbal.

La orele 4 se vor întruni din nou, cînd dacă nu se vor ivi dificultăţi, se va fixa şi ora ieşirei pe teren.

*

Iată declaraţiile d-lui Şerban Cantacuzino, făcute la întrunirea din Craiova, pentru care d. N. Filipescu s'a simţit ofensat:

„D. Filipescu e candidat la paralizie generală şi a ajuns un fel de pacoste a partidului conservator. Lipsit de ori-ce înălţare sufletească, a ajuns să înşele lumea că e om cult şi deştept, pe cînd în realitate, e un încurcă lume. De cînd d. Take Ionescu nu mai duce în cîrcă pe alţii, oratorul constată că d. N. Filipescu a apucat pe un drum nefast.

Spune că d. Filipescu se deşteaptă zilnic în spazmuri şi convulsiuni. Singura preocupare ce i-a mai rămas e să profere în fie-care dimineaţă o înjurătură la adresa d-lui Take Ionescu.

Prinţul Şerban Cantacuzino continuă atăcînd violent pe d. Filipescu, care din ministru s'a transformat în insultător public. El vorbeşte de boerie, cînd şi-a permis să insulte pe Bădăreu în plin parlament!

Spune că un asemenea individ descreerat, nici nu merită să obţie răspuns din partea d-lui Take Ionescu".

*

După toate probabilităţile ieşirea pe teren, care pare inevitabilă, va avea loc mîine dimineaţă.

Arma aleasă, după cum se ştie e pistolul. Aceasta, conform codului duelului, care prevede că acel care a avut un duel cu urmări fatale, nu se mai poate servi la o altă provocare de aceiaşi armă, de care s'a servit la primul duel. D. N. Filipescu, care în fatalul duel cu G. Em. Lahovary s'a servit de spadă, acum nu poate să mai uzeze de această armă şi şi a ales pistolul.

Proiectul pentru înaintările în armată

Bucureşti.—Se prevăd la Senat şedinţe furtuoase, cu ocazia discuţiei proiectului de lege cu privire la înaintările în armată.

Insuşi d. general Budişteanu, preşedintele Senatului, a spus eri d-lui general Crăiniceanu ministru de răsboiu, că proiectul conţine dispoziţiuni anti-constituţionale, atrăgîndu i atenţia că proiectul va întimpina mari dificultăţi.

Starea d-rului Lueger

Viena.— Buletinul de seară asupra stării d-rului Lueger, arată că starea de slăbiciune generală continuă progresiv. Medicii declară că bolnavul este cu desăvîrşire apatic, nu ia în mod natural de cît puţină hrană.

*

Bucureşti.—O telegramă sosită în ultimul timp din Viena, anunţă că d-rul Lueger a intrat în agonie şi e probabil, că pînă în seară desnodămîntul fatal se va produce.

Asupra călătoriei Impăratului Wilhelm

Berlin.— Cu privire la ştirile despre călătoria împaratului Wilhelm la Corfu, ziarele declară că această călătorie n'a fost decisă încă pentru acest an.

CAMERA

Bucureşti.—Continuă d. Toma Stelian.

D-sa a avut, în tot discursul său aluzii răutăcioase la adresa magistraţilor şi în special la adresa Inaltei Curţi de Casaţie.

D. Toma Stelian a spus: „dacă avem un arbitrariu administrativ, cum spun unii apoi avem şi unul judecătoresc".

D-sa spune apoi că contenciosul, care anulează decretele nu face altă-ceva de cît să lovească în autoritatea statului Contenciosul, spune d-sa, poate creia şi conflicte grave între parlament şi justiţie.

Cînd un ministru face un act şi are apoi aprobarea şi încrederea majorităţei, şi contenciosul vine şi sfarmă acel act, nu se dă naştere la un conflict serios ?

D. P. P. Carp, întrerupînd pe d. Stelian zice: „Nu cunosc teorie mai despoetică, ca aceia a tale".

D. Take Ionescu a adăogat: „Este o teorie categoric anti-conatituţională".

Şedinţa continuă.

Din Turcia

Constantinopol.— Turcia a acordat Serbiei oarecari uşurări, în ce priveşte liberarea certificatelor sanitare pentru exportarea vitelor. Ministerul de externe a numit o comisiune însărcinată cu pregătirea tratatului de comerţ turco-bulgar.

Reichstagul

Berlin.—Rechstagul a adoptat în a doua citire, noul tratat privitor la calea ferată prin Gothard, încheiat între Italia, Germania şi Elveţia şi-a continuat a doua citire a budgetului marinei.

Duma

Petersburg.—Duma urmează cu deliberarea asupra budgetului internelor. D. Gotschoff, şeful octombriştilor, declară că munca legistativă a Dumei se isbeşte de dificultăţi, din cauza lipsei unei majorităţi compacte şi că instanţele ulterioare fac din aceasta lucrarea Dumei şi mai îngreuiată. Partidul Octombrist aşteaptă ca guvernul să puie administraţiunea locală pe o bază independentă.

Atitudine ostilă

Salonic.—După informaţiuni oficiale, populaţiunea din Himera de pe graniţa greacă, stăruind în menţinerea privilegiilor de pe timpul fostului regim, refuză a plăti taxele şi vrea să se împotrivească cu mîna armată în contra recrutării. Un batalion a fost trimes la Himera, pentru a restabili autoritatea guvernului.

Desordinile din Filadelfia

Filadelfia.—Desordinile s'au repetat eri. Mai multe persoane, între cari şi o femeie au fost rănite cu focuri de revolver. Un mare număr de persoane au fost arestate.

Banchet în onoarea lui Enver-Bey

Londra.—Comitetul balcanic a oferit un dejun în onoarea lui Enver Bey. Directorul general al poştelor pronunţînd un tuast asupra constituţiei Turciei, a zis că mişcarea reformatoare în Turcia e un obiect de interes şi de simpatie pentru poporul englez, care combătuse vechiul regim, iar că Enver Bey e Garibaldi al Turciei. Disciplina junilor turci merită admiraţiune.

Enver Bey a mulţumit pentru sprijinul moral al Angliei, care speră dînsul, va păstra faţă de patria sa, acelaş sprijin. Noul regim va face tot ceia ce este favorabil pentru civilizaţie, însă trebuie rabdare pentru îndeplinirea acestei opere.

Incepînd din sezonul actual, **MAGAZINUL ENGLEZ**, str. Lăpuşneanu, întroduce renumitele pălării **Christij** în toate formele şi culorile; primul transport se va pune 'n vînzare de la 5 Martie.

Stejar, *Tei şi orice alte esenţe de lemn.*
Material rotund, de ferestreu sau cioplit. **Specialitate Comenzi pentru domni Antrepenori.** Fabrici în Iaşi şi Maxut. Producţiune anuală 10.000 m. c. Export în toate ţările. Cererile să se adreseze d-lui **Norbert Ostersetzer Iaşi.**

BANCA AGRICOLĂ BUCUREŞTI

Adunare Generală Ordinară pentru Anul 1909

Convocare

In basa art. 38, 41, 42 şi 43 din statute d-nii acţionari ai Băncei Agricole sunt convocaţi în adunare generală ordinară în ziua de Duminică 7 | 20 Martie 1910 ora 9 jum. dimineaţa în salonul de sus al Băilor Eforiei.

Pentru a lua parte la această adunare D-nii acţionari trebue să depună acţiunile lor până la 1 | 14 Martie 1910, ora 6 după amiază.

In Bucureşti. La sediul Băncei Agricole Palatul Dacia România, str. Lipscani No. 1.

In Judeţe. La sucursalele şi agenţiile Băncei Agricole. Persoanele cari au acţiunile lor în depozit liber sau în garanţie la Casa de Depuneri şi Consemnaţiuni, sau la alte autorităţi sau Casse publice, vor putea depune în locul acţiunilor recipisele sau adeverinţele casselor respective.

Vor fi admişi de asemeni a lua parte la adunare, D nii acţionari cari vor avea depuse în păstrare sau în gagiu acţiunile lor la Banca Naţională sau la alte casse de Bancă particulare din ţară sau străinătate pe baza adeveverinţelor ziselo Casse de Bancă.

După 1 | 14 Martie 1910 nu se mai primeşte nici o depunere conform art. 47 din statute, 10 acţiuni dau dreptul la un vot; numărul voturilor este nelimitat.

1910 Februarie.

Consiliul de Administraţiune

ROMANIA

Parohia Bisericei Sf. Voevozi (Roşca) din Iaşi

PUBLICAŢIE

Joi 25 Februar a. c. (1910) oara 2 p. m. Epitropia acestei parohii va ţinea licitaţie, în cancelaria parohiei str. Eternitatea No. 28, pentru închirierea casei din Iaşi str. Apeduc No. 33; pe termin de 5 ani cu începerea de la 23 Aprilie a. c.

Concurenţii sunt rugaţi a se prezinta la termenul sus aratat, depunînd ca garanţie suma de 50 lei.

Celelalte condiţiuni de închiriere se pot vedea la cancelaria parohiei.

Art. 69—79 din legea comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţii.

Epitropi { **Paroh Econ. N. Agapi**
D. Mălnescu
Pan. Alexandrescu

No. 2
1910 Ianuar 25

20 bani litrul 20 bani litrul

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

PONDOIR DÉPOSÉ Prix..... 6f.50 R. GARIEL 2 bis, quai de la Mégisserie, PARIS Abreuvoirs pour Poules et Faisans RATELIERS A LAPINS Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2 bis, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couches, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 50
Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 2 »
Envoi Notices de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2bis, quai de la Mégisserie PARIS Envoi franco de Catalogue

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

1410 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai greie de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi : 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghiştii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str. de Sus 138

A SOSIT :

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I. DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinfierie

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa : Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujete noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente în *VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate în vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi :

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

26 şi 27 Februarie 1910

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vînzare :

1/8 Una optime Lei 13,00

1/4 Un sfert Lei 26,00

1/2 Una jumătate Lei 52,00

1 Loz întreg Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune e[illegible]rice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No 952 Joi 25 Februarie 1910

Dinastia rozătoarelor

Parlamentul își bate capul cu discutarea legii Contenciosului, crezînd în naivitatea lui politică, că pe d. Ionel Brătianu îl doare capul pentru înălțarea morală a țării și garantarea largă și integrală a cetățanului contra arbitrarului admnistrativ.

Nu; pe cînd parlamentul își cheltuește puterile în desbaterea legii Contenciosului, dinastia lucrează pe capete să se plaseze în cele mai lucrative, de și oculte, situații, acaparînd viața economică a țării pentru ei și ai lor.

Cînd se va scrie cînd-va decăderea unei familii ilustre, se vor găsi cu prisos fapte din istoria familiei Brătianu. Pe cît de repede i-a fost înălțarea, prin puternica personalitate a părintelui, pe atîta îi va fi de zgomotoasă căderea, dat fiind-că din toate însușirile tatălui au eșit în evidență la copii tocmai partea brutală și materială a acestor însușiri: egoismul material.

Idealul tatălui a fost ca prin putere de idei să cucerească terenul politic, îndurînd chiar pentru aceste idei politice urmări rigurosse polițienești. Toată tinerețа și-a hirosit-o în frămîntări și agitări de idei, discutînd, scriind, vulgarizînd; și către bătrînețe a cules rodul acestei munci, împărtășind'o la ai lui, prin acea tolerare nelegiuită a tuturor nelegiuirilor tovarășilor și ajutoarelor sale. In lupta ideilor fiii n'au pus o clipă din viața lor. Crierul lor n'a nutrit discuția nici unei idei, disecarea nici unei doctrine, enunțul nici unei reforme. Călare pe o moștenire de fapt ei s'au pus să culeagă roadele acestei moșteniri, fără să-și bată capul cu alte celea.

Dacă tatăl a avut la activul său ceva *idei* politice, fiii au găsit în ghiozdanul tatălui *acțiuni* politice, cu titlu la purtător; și-au însușit acele acțiuni și au căutat să tragă toate foloasele din ele.

Ion Brătianu a folosit presa ca mijloc de propagat idei politice; fiul său a crezut că e de ajuns să dețină în portofoliu acțiuni de ale unei fabrici de hîrtie, trăgînd foloase din chilogramele de hîrtie consumată, nedurîndu-l capul nici ca cum de circulația de idei, ce aveau să se aștearnă pe acea hîrtie.

Iată un decadent!

Se credea un moment că al doilea fiu va proslăvi memoria tatălui, consacrînd vlaga lui întru diriguirea Capitalei cel puțin. In distribuirea de roluri dată fiilor, era dat ca unul să diriguiască țara, altul să diriguiască Capitala, iar cel de al treilea... hîrtia pentru ori-ce destinație.

Nu; s'a înșelat țara. Trecerea pe la primăria Capitalei era un interimat pentru adevărata plasare a fiului statuei. Ce ar fi ținut el la suprafața pe din afară, cînd glasul tainic al pivnițelor Băncii Naționale îl chema acolo la suprafața subsolului? Acolo, în lumina palidă a beciurilor pline de aurul țării, fiul mijlociu va pune la cale planurile ascunse ale politicei liberale. Și precum Carada s'a îngropat pentru țară, pentru circulația exterioară a țării de la 1881, osîndit fiind la munca silnică pe viață de a nu circula la lumina zilei și a soarelui, ci la acea artificială a felinarului de custode de bani, așa și Vintilă Brătianu era chemat în mod tainic către acest mare rol, de a fi osînditul la moarte al Băncii Naționale, pentru a nu circula de cît între pereții mucezi de bancnote ale Băncii Naționale.

Ce frumos rol! Ce minunată chemare! La ce și-ar fi bătut capul cu administrarea unei Capitale de țară, unde alții au chemarea mare. O primărie ca acea a Capitalei cere perdere de vreme, cheltuială de nervi, daraveri cu oameni, înfruntări și alinări de nevoi; și Vintilă nu era croit pentru aceasta. A stat în fruntea comunei, dar aceasta i-a dat prilejul de a-și spori acțiunile la societatea tramvaiului și deci a spori avutul material al familiei.

O dată scapat de această tortură, cel de al doilea fiu al statuei se va închide în beciurile Băncei și de acolo privind numai banul, cecul și bonul va ignora restul lumei și nu va vedea de cît roș înainte, toată lumea fiind cuprinsă în liberalismul acțiunilor băncii.

Iar pentru această înmormîntare politică, pentru această osîndă la munca silnică pe viață, în beciurile Băncei, 2620 de voturi au fost prea de ajuns pentru a scoate din circulația zilnică un om așa de chemat pentru treburile publice!

Este vădit lucru că întrarea d-lui Vintilă Brătianu este începutul decăderii dinastiei din ochii țării.

Rămîne cel de al treilea fecior, Ionel, primul-ministru. El e marele regizor, care stăpîn pe partid, stăpîn pe țară își întinde înrîurirea sa deleteră asupra tuturor. El organizează toate, ca să iasă în folosul fraților săi. Inlesnind multora legi personale, și el în schimb, trage foloase din o serie de legi personale dinastiei, ca acea a exploatărei băilor.

Ideal în diriguirea țării nu are; plan în organizarea țării nu are; pregătire pentru marele rol ce ocupă nu are; un singur lucru are: îndrăzneală, și nu se poate mai clasic exemplu ca afacerea Răteștilor. Pentru a se salva pe sine personal, pune în rizic și în buza tunului, pe frații săi, ca să spună minciuni în plin parlament, căci știe că nu va avea controlul.

Ei bine, cînd o dinastie e compusă din așa membri, cari cred că ultima lor chemare e de a roade din acțiunile de tot soiul, natural că avem a face cu o familie în deplină decadență și cum șoarecii rod hîrtia, așa și membrii dinastiei rod acțiuni, fiind străină pentru ei hrana din cuvîntul lui D-zeu.

Gh. Ghibănescu

Ce urmărește d. Stelian?

In discuția de la Cameră asupra desființărei contenciosului, a vorbit, *pour la bonne bouche*, autorul proiectului, d. Stelian.

D. Stelian a fost slab. De ce ar fi fost tare? D. Stelian a fost violent cu partidul conservator-democrat, cu presa, cu opinia publică și cu magistratura.

Magistratura, fără să fi fost violentă, respinsese, consultată fiind, și proiectul pentru reorganizarea judecătorească și, acum în urmă, proectul pentru desființarea contenciosului.

Doi magistrați, regretatul Oeconomu și prezidentul Mandrea, scrisese articole foarte judicioase contra proiectului lui Stelian—și să ne mai mirăm, că ministrul justiției este contra magistraturei.

E contra, dar i-a făcut un mare hatîr. „Am consultat casația, a zis d. Stelian, dacă n'ar fi bine să desființăm secția III de la acea înaltă curte și fiind-că mi s'a răspuns negativ— am renunțat"

Cum era să zică Curtea, că este de părere să se desființeze secția III, a contenciosului, dacă ea a opinat pentru menținerea legei însă-și.

Și de ce, dacă ministrul a admis să rămie secția III, n'a admis să rămînă și contenciosul?

Dar d. Stelian, care plănuia să desființeze secția III și a lasat'o de „condescendență și pentru magistrați; care vroia deci să iee înaltei Curți șapte magistrați, pe care i credea de prisos, a sporit încă numărul lor cu un președinte și doi consilieri și a reinființat și locul de procuror!

D. Stelian face legi, nu ca să le facă, nu fiind-că ar fi nevoe de ele - dar ca să aibă chip să facă mișcări mari în magistratură.

Și le face legile, în contra voinței magistraturei, contra voinței partidelor —și, la urmă, face și numirile.

Cu numirile ce le va face în April la Casație, d. Stelian va fi ajuns la a *două sprezecea* numire la înalta Curte —și iarăși va avea prilej să vorbească, nu despre numirile lui— ci despre acelea ce le făcuse d. Badareu.

Actualul ministru al justiției este capabil să facă ori ce nelegiuire, numai ca ea să-i prilejească numiri în magistratură.

Dacă desființarea contenciosului n'ar fi fost urmată de numiri în magistratură, d. Stelian nu s'ar fi opintit să'l desființeze.

LEGEA TEATRELOR

Cum vrea omul să trăiască, așa vrea d. Haret să vadă trecută și promulgată legea de reorganizare a teatrelor. Nu se poate spune, că ministrul instrucției n'a făcut sforțări uriașe, la Cameră, pentru trecerea legei; că nu va face la fel și în Senat — că nu s'a făcut vinovat chiar și de un falș în acte publice, ca să vadă trecut articolul 6, așa cum îl dorește d. Haret, nu cum a zis Camera.

Deputatul Iunius Lecca a protestat energic contra falșului ministrului și dacă d. Haret nu va reveni, se va forma în Cameră o energică opoziție, care nu va permite ca legea, care, prin modificări, va fi readusă în desbaterile Camerei, să fie votată.

Cel mai desăvîrșit ideal ar fi acesta: legea să nu treacă. Prin felul cum este concepută, ea introduce politica în teatru, așa că nu numai teatrul din Iași, dar și celelalte două, vor asista la spectacolul grotesc: actori înscriși în cluburi politice, arta supusă fluctuațiilor politice.

Pînă acum teatrele aveau comitete teatrele, cari, de fapt, erau conduse de un singur om: de president. Legea nouă prevede în primul rînd, un director artistic, administrator general al teatrului, care urmează a fi numit de ministru; un delegat, membru sau corespondent al Academiei Romîne, care și el va fi numit de ministru, un delegat al consiliului comunal care, firește, va fi al ministrului și, în fine un actor, care, vedeți de aci, dacă va putea spune altfel de cît ceilalți—ai ministrului.

In al doilea rînd, taxa de cinci la sută, este cea mai cumplită umilință pentru adevărații actori.

Noi nu vorbim de cît de actorii demni, de adevărații artiști—și ne întrebăm de ce rușinea de a li se îmbunătăți lor soarta prin zecimile luate de la alți actori?

Noi nu zicem, că situația adevăraților actori, nu trebuiește ameliorată. Un Soreanu, un Liciu, Notara, Giurgea, Aglae Pruteanu—merită să fie puși la adăpostul nevoilor. Artiștii aceștia sunt ai țărei—și țara, prin banul public, are datoria să le asigure viață bună — dar nu hipodroamele, nici cinematografele.

Nu suntem adversarii unei taxe—fie ea chiar și de zece la sută—asupra spectacolelor străine. Dar nu putem admite, pentru demnitatea artiștilor noștri, ca asemenea taxă să se perceapă în profitul lor.

Bir perceput de la oameni pentru o anumită categorie de oameni, enormitatea aceasta nu a existat încă. Birul drept sau ilegal, se percepe de la public în folosul publicului; pentru școli, pentru armată, pentru fond de războiu.

Percepeți, la Iași, taxa de cinci la sută în profitul întreținerei stradelor—și vom admite. Dar nu luați bir în profitul unei categorii de oameni — căci ie rușine.

Dar d. Haret vrea să-i treacă legea. Aceasta dovedește că ie o lege personală a sa și o asemenea lege — mai ales că ie a lui Haret—dacă va reuși să treacă acum—va fi desființată, de sigur, de Parlamentul, care nu va avea frică de actualul ministru al școalelor.

Chestii politice.

Arbitrarul judecătoresc

Ministrul de justiție d. Toma Stelian a avut o eșire nenorocită. Crezînd că-și apără legea, d-sa, în dorul de a protegui puterea executivă, care e îndatinată în arbitrar, a zis că nu e prudent a lovi un arbitrar administraiv prin alt arbitrar judecătoresc.

Auziți, un ministru de justiție să declare de la tribuna parlamentului că o justiție într o țară este și poate fi arbitrară! Este cea mai grosolană acuzare, cea mai ordinară insultă ce se poate aduce magistraturei țării, în felul cum știe dînsa să dea dreptate

Un judecător poate fi indus în eroare prin felul cum i se administrează probele; el e ținut să judece după datele adevărului puse înainte. El nu poate urmări echitatea, ci e prea mulțumit dacă poate împărți dreptatea, după cum juridicește se poate ea constata; iar dacă în cazul cînd prima instanță a fost indusă în eroare sau a dat dreptatea nu pe placul ambelor părți, rămîne a doua instanță care judecă din nou procesul și-și poate schimba verdictul.

Ori care ar fi măsura dreptății, nici odată un ministru de justiție n'a proferat vorbe de ofensă justiției țării ca nesocotitul de Toma Stelian.

In zăpăceala care a cuprins spiritele, în furia care stăpînește șleahta liberală pentru zugrumarea bunurilor morale, nu se putea ca ministrul să nu profereze vorbe ca acele spuse la adresa justiției.

Magistratura noastră nu e arbitrară. Ingrădită de legi, ce e chemată să le aplice și după litera și înțelesul cărora trebue să judece, magistratul e ținut de felul cum pune apărătorul chestia, să aplice articulele anume invocate, să facă uz de toată jurisprudența în materie, să interpreteze doctrina în materia de față; în totul dar el e ținut să judece după anumite norme din care nu poate eși. Unde poate fi arbitrarul, care să tulbure așa de mult autoritatea statului pentru ca un ministru liberal să l bănuiască!

Partidul liberal care a abuzat după vremuri de ingerințe în darea justiției: miniștrii liberali cari au tratat în cucerită magistratura noastră; parlament liberal, care număra membrii dintre judecătorii de eri; nu se poate o mai mare sfidare dată opiniei țării!

Pe cînd noi conservatorii, am avut cultul magistraturei, ridicîndu-i autoritatea, îngrădindu-i stabilitatea și îmbunătățindu-i starea materială, și nu ne încumentăm să aruncăm în fața justiției ofensa că e arbitrară, și iată că vine un ministru liberal nesocotit și în numele partidului care a abuzat de justiție, ocărește justiția.

Administrația poate deveni arbitrară, cînd e prea habotnică și sectară. Luați administrația d-lui Haret; e arbitrară; chiar și justiția profesorală a d-lui Haret e arbitrară; Ori poate d. Toma Stelian vechiul polemist al d-lui Haret în 1898 s'a gîndit la justiția școlară a domnului Haret.

Atunci pardon, d. Toma Stelian are dreptate, dar trebuia să se uite în cameră că vedea figura ignominioasă a îngrășatului Ștefan Ioan, cea mai crasă icoană a liberalismului și legislativ și judecător și executiv.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

IN EXIL...

Că Iașul se află în deplină și radicală transformare,—e un adevăr banal. Subt ochii noștri doară se petrece fenomenala preschimbare a lui într'un oraș nou. Apa, pe de-o parte, focul pe de altă parte, își dau concursul reciproc și amîndouă elementele într'o măsură egală vor întregi opera cea mare: creiarea Iașului de mîne.

E oare în legătură tot cu această operă dispoziția recentă a administrației comunale, de care vorbea „Opinia" de eri?

„Prostituatele de pe strada Moțoc au fost somate să părăseasеă acea stradă cu începere de la 23 Aprilie, ultimul termen acordat, îngăduindu-li-se să se mute pe străzile..."

Coincidența ie vădită. Pe strada „Moțoc"—căreia în parantez fie zis, îi s'a dat un alt nume, în locul acestuia, prea cunoscut și prea compromis—s'au așezat acum tuburile pentru apă și canal. E una din acele străzi norocoase care adăpostește și uzina de lumină electrică și acea de tramvay, — focarele de mișcare și lumină!

Acum va avea și apă bună, însă mișcarea se va împuțina mult, de oarece administrația comunală izgonește de acolo focarele celelalte —cele murdare, dar în schimb foarte frequentate; focarele de infecțiune unde nici odată nu s'a abuzat de apă în interesul curățeniei fizice și higienei.

Așa e progresul: nu vedem oare—si parvis licet componere magnis—în momentul de față haremul fostului Suveran al Turciei în exil, rătăcind prin centrele europene ca să-și cîștige existența? „Instituții" vechi cad adeseori pe altarul preschimbărilor și nimic nu se poate pune în calea progresului. Administrația are apa la îndămînă pentru a le curăți de pe suprafața pămîntului; iar la nevoie,—are și focul. La Iași focul e absolut la discreția consiliului comunal și e de ajuns ca el în interesul orașului, să voteze dispariția cutărui cartier insalubru pentru ca întîmplarea cea divină să trimită, peste noapte, flăcările mistuitoare...

Așa dar toate acele mici focare din strada Moțoc vor fi izgonite; nu însă cu totul. Li se oferă în schimb mai multe alte străzi. Dar ce străzi! Ce ironie! Vor merge oare să se așeze în mizerabilul *ghetto* din Aron-Vodă, Apeduc și Pantelimon? Vor peregrina oare în strada Nemțească alături de palatul justiției, cea cu ochii legați ori în strada Fătu, pentru a ținea de urît buruienelor din foasta grădină botanică și ca să vegeteze contemplînd zidul înalt și sombru al,.. penitenciarului?

Pe cine vrea să amăgească onorata noastră administație? E prea de oaie această așa zisă ospitalizare a nenorocitelor „instituții".. Pentru dînsele începe exilul cel greu; începe mizeria, începe proza: pot ele oare să existe în afară de strada unde au crescut, au înflorit și s'au înmulțit?

Rodion

Bronislaw Hubermann

Copilăria și adolescența.—Un fenomen artistic.—Note biografice.—Omagii universale.—Suverani și artiști —Versurile Carmen Sylvei.—Succesele artistului.

O zi numai ne mai desparte de marele eveniment muzical.—concertul lui Bronislaw Hubermann. E una din acele rare și istorice ocaziuni cari pasionează cu drept cuvînt și care rămîn, apoi, strîns legate de firul amintirei, cum rămîn marile emoțiuni din viața cuiva.

Acum 15 ani, un bătrîn duse de mînă și prezintă publicului pe un băiat de 14 ani, la apariția căreia sălile, ticsite pînă la un loc, aplaudară zgomotos și cu mare entusiasm.

Pe băiatul acela, pus în costum de marinar—ca semn distinctiv al copilăriei—aplauzele nu-l intimidau.

El vizitase lumea toată, pe cea nouă și pe cea vechie; marii critici și celebrii autori muzicali, domnitorii tuturor țărilor și publicul de pretutindeni,— toți îl felicitase, toți admirase marele său talent.

Peste 15 ani, un Hubermann nou apare înaintea noastră, de astă dată în frac și în ghete de lac.

Geniul a învins toate greutățile, toate mizeriile, mici și mari, peste cari, în mod fatal, cu toții trebue să trecem.

Dealul vieței, Hubermann l'a trecut ușor; abia dacă l'a putut simți la vrîsta fragedă în care se găsea. Și cînd a deschis ochii, ca după un vis frumos și repede, a văzut laurii și primă-vara.

*

Bronislaw Hubermann s'a născut în Varșovia (Polonia rusă) la 19 Decembrie 1882. Tatăl seu, acum mort, era avocat. Muzica interesase pe Hubermann în frageda sa copilărie; pe atunci, încă, el cînta perfect tot ce auzea cîntînd pe alții. Prima lecție de vioară i a fost dată la vrîsta de 6 ani, în 1888—și 6 luni mai tîrziu el a debutat într'un concert public, cîntînd al 7-lea cencert al lui Rode.

Imparatul Francisc Iosif al Austriei îi dărui o vioară, cu ocazia expoziției muzicale din Viena (1892), iar în anul 1895 primi ca dar o altă vioară în valoare de 20 mii mărci—din partea contelui Iohann Zamoisky.

După succese cari au făcut epocă în Austria, Germania, Franța, Olanda, Rusia, Romînia și în Statele-Unite, o pauză de 3 ani intră în cariera tînărului artist și în acești 3 ani Hubermann și a complectat studiile generale și muzicale.

După acești trei ani de odihnă, Hubermann reapăru în public. Primul seu concert, urmat la scurt interval de un al doilea, avu loc la Viena, în seara de 2 Decembrie nou 1901.

Reapariția lui a făcut mare sensațiune și severa critică vieneză a fost unanimă de a-l consacra cel mai mare violonist al timpului.

*

Nu numai critica profesionistă, dar cei mai mari artiști, Iosef Ioachim, Anton Rubinstein, Hanslick, Brahms, Goldmark, Ludwig Hartman, Dworak își exprimă profunda admirație pentru tînărul artist, proclamîndu-l geniu, fără nici-o rezervă. Dar Francisc Iosif n'a fost singurul Suveran care și-a exprimat admirația pentru Hubermann.

Augusta noastră Suverană, poetă și muzicantă, are o înaltă considerațiune pentru genialul violonist.

Hubermann, care a fost până acum de 6 ori in Capitală a fost invitat la palat, la five o'clok tea, oră la care au loc la palat producțiuni musicale,

Violonist al curței noastre regale, el primi, în urmă, la Abazzia și medalia Bene-Merenti, cu ocazia vizitei ce-o fă-

cuse perechei regale în staţia climaterică ungară.

Intre autografele celebre se găseşte şi o poezie a reginei noastre. O reproducem aci în originalul german:

„Die Seele ist kein Kind, sie schreitet gross
Von Anbeginn dahin durch Erdenkleinheit,
Und kommt ein Sonnestrahl aus Gottes Schoss
Von Menschen unberürht in Himmelsreinheit.
Darum hat über alle sie Gewalt
Weil kindlich rein sie doch Urahnen alt"

*

Despre vizita pe care Hubermann a făcut-o la Abazia perechei noastre regale, ziarul „Noue freie Presse" scria următoarele în numărul de la 14 Mai 1901:

„Bronislaw Hubermann a sosit în Abazia cu epitropul său, contele Iohann Zamosky.

Regina Romîniei a primit pe tînărul violonist, în mod cu totul cordial. La invitaţia ce-i o făcu regina de a face puţină muzică cu ea, Huberman răspunse că n'a mai cîntat de trei ani în public şi că n'ar fi în stare s'o facă, în urma operaţiei la care s'a supus.

Regina, însă, nu vrea să primească această scuză. Ea se puse la clavir şi întovărăşi pe Hubermann la cîte-va sonate de Mozart şi Beethoven.

Cu ochii injectaţi în lacrimi Suverana zise lui Hubermann: „d-ta cînţi şi mai dumnezeesc încă de cît înainte."

Cînd în anul 1895 în toiul sesiunei muzicale din Viena, Adelina Patti dădu un concert cu Hubermman, care avea pe atunci 12 ani, criticii spuneau: Succesul Adelinei Patti a fost desăvîrşit, mai desăvîrşit, însă, a fost acel al micului Hubermannn. Venirăm să luăm rămas bun de la o stea ce apune şi văzurăm apărînd o stea nouă.

După concertul acesta, Huberman dădu el singur alte 12 concerte, cu succes moral şi material fără pereche.

După repurtarea acestor succese Hubermann făcu un mare turneu culegînd pretutindeni mari şi meritate izbînzi.

*

Ceea ce lumea muzicală admiră la Huberman, nu este colosala tecnică, tonul larg, mare şi dulce; nici fenomenala memorie graţie căreia el cunoaşte pe de-a rostul toată literatura violonistică—ci neînţelesul sentiment sufletesc şi profunda cunoştinţă a muzicei clasice.

Toată critica şi toţi marii componişti recunosc lu Hubermann meritul de a fi unic şi incomparabil în arta sa.

Unii critici îl aseamănă lui Rubinştein: aceasta o crede şi Ludvig Hartmann, cunoscutul critic german, care a scris în această privinţă: „tot astfel trebue să fi fost, în tinereţe şi chipul neuitatului Anton Rubinştein. Hubermann îi seamănă lui Rubinştein şi în sentiment şi în temperament".

Despre toate aceste vor veni să se convingă iaşanii iubitori de muzică înaltă, la concertul de mîine seara. Nu e oare întru cîtva Hubermann un copil al Iaşului, care l'a văzut şi aplaudat în prima lui tinereţe?

Functionarii de la Portărei

Şi anul acesta, ca şi în repetate rînduri în anii trecuţi, funcţionarii corpului de portărei din toată ţara au înaintat un duios memoriu ministrului de justiţie. Ei arată în acel memoriu situaţiunea precară în care se găsesc, inferioritatea lor—din punctul de vedere al salarului — faţă cu funcţionarii grefei tribunalului, deşi li se cer şi lor aceleaşi condiţiuni de admisibilitate şi — desigur — o răspundere mai mare, şi fac apel la memoria d-lui Stelian, care anul trecut, într'un avînt de generozitate a promis că va face ceva şi pentru dînşii.

Găsim just şi întemeiat memoriul funcţionarilor de la portărei şi credem, că soarta lor ar trebui să intereseze mai de aproape pe ministrul Justiţiei. Care va fi soarta acestui memoriu? Aceasta este altă chestiune. D. Stelian este preocupat de afaceri mari, de reforme „utile", de organizări şi reorganizări cu tendinţi „naţional liberale" şi nu ştiu dacă va avea dispoziţia să-şi aplece urechile şi către jelirile micilor funcţionari, cari i se adresează cu atîta căldură.

D. Stelian, care vrea să treacă la nemurire cu desfiinţarea contenciosului, nu ştiu, dacă va putea auzi glasul dreptăţii funcţionarilor de la portărei. Ne facem însă datoria de a protesta în contra atitudinei ministrului justiţiei prin care se nesocotesc interesele drepte şi de mare însămnătate ale unei bune părţi din funcţionarii ministerului de Justiţie.

Iată şi memoriul pe care funcţionarii corpului de portărei din toată ţara l'au adresat ministrului.

Domnule Ministru,

Cu ocazia formărei bugetului pe exerciţiul anului viitor, noi funcţionarii inferiori ai Corpului de Portărei trib. Iaşi, ne permitem a vă ruga cu cel mai supus respect şi devotament, de a lua în consideraţie îndreptăţitele noastre doleanţe.

Faţă cu scumpirea excesivă a traiului, de care este pătrunsă întreaga organizaţie socială, nu putem face faţă,—cu micul nostru salar de 72 lei lunar,—tuturor nevoilor traiului nostru şi al familiilor noastre, precum şi dărilor împovorătoare.

Nu ne îndoim Domnule Ministru, că şi d-voastră aveţi cunoştiinţă de repetiţele intervenţiuni făcute de noi în acest scop, ba încă însuşi d-voastră în şedinţa Camerei din 6 Februarie 1909, cu ocazia discuţiei legei de organizare judecătorească a ţi promis că veţi avea în vedere acele intervenţiuni şi veţi face totul ce va fi cu putinţă.

De aceia, ne permitem a vă ruga şi de astă-dată, ca cel puţin să egalaţi salarile noastre cu ale funcţionarilor respectivi din Tribunale; dat fiind, că aceleaşi condiţiuni admisibilitate ni se cer şi nouă la întrarea în funcţiune; ba încă, ni se incumbă o mai mare răspundere ca celorlanţi şi afară de acestea corpurile de portărei prin serviciile lor aduc un venit îmbucurător în casa Statului.

In aşteptarea unui act nobil şi uman din partea dv., rămînem cei mai supuşi şi mai devotaţi funcţionari ai Justiţiei.

„Opinia" la Huşi

(Coresp. particulară a ziarului *Opinia*)

Nu puţină vîlvă a provocat la noi corespondenţa din urmă a ziarului *Epoca*. Autorul acelei scrisori ca din Huşi nu poate fi de cît însuşi d. Grig. Vericeanu, sau direct sau inspirată de dînsul.

Nu veninul vărsat contra fruntaşului nostru d. Gh. Ghibănescu ne interesează. Epoca e în tradiţie în a înjura pe d. Gh. Ghibănescu şi nu de astă dată corespondentul Epocei era să-l cruţe, reeditînd pentru a suta oară aceleaşi vechi acuzări şi infamii.

Dar corespondentul *Epocei* de data asta voeşte a da o notă nouă ştirilor sale. Intăiu trimbiţază ţării că partidul carpist local e în creştere prin noi adesiuni. Noi cunoaştem tot judeţul şi ştim de ce simpatii se bucură d-lor. E a se împăuna cu nume străine afirmînd că la Fălciu de pildă, d-nii Dumitraşcu, Hrişca şi Grancea sînt devotaţii lor. Toţi aceşti domni sînt membri devotaţi ai partidului conservator-democrat, au dat adesiuni înscris la principiile partidului conservator-democrat, au autorizat pe şef a face uz de numele lor, la ori-ce manifestare politică şi avem dar tot dreptul de a infera cum se cuvine îndrăzneala autorului corespondenţei de a insinua că prietenii noştri de la Fălciu sînt prietenii d-lor Gr. Vericeanu şi C. Pivniceriu. Ii somăm să facă dovada infamiei lor pentru a i pune cu botul pe labe.

— Dar mai este ceva în corespondenţa *Epocei*. Autorul acelei corespondenţe insinuiază că d. Th. Cerquez s'a demis din demnitatea de şef al partidului conservator-democrat, şi că acum se dă lupta surdă între d-nii Em, Buznea şi Gh. Ghibănescu pentru şefie.

Vrabia mălaiu visează şi Gr. Vericeanu... şefie. După ce a solicitat şefia la liberali şi s'a ales cu un genunchiu în spate; acum d. Gr. Vericeanu aranjază şefia d-lui Iancu Pivniceriu, decapitînd pe generalul Teleman. Deja la ziua lui, la 25 Ianuarie, la masa ce s'a dat la d-sa acasă, d. Gr. Vericeanu a băut pentru Iancu Pivniceriu *şeful partidului conservator*. Toţi cei prezenţi au hiritisit pe bădia Iancu de şefie, şi din cauza acelui toast politic a lui Gr. Vericeanu, s'au provocat mari explicări în clubul carpist.

Ds, la Carpişti se discută şefia; la noi e departe griva de epure. Intreg partidul nostru e strîns unit în jurul şefului local, d. Th. Cerquez. Rivalităţile şi competiţiunile le visază spulberaticul de Grig. Vericeanu, care în dragostea lui nouă şi prefăcută ce arată d-lui Em. Buznea nu se fereşte de a insinua vorbe ofensătoare la adresa şefului nostru.

Dl. Em. Buznea e prea bine crescut ca să se scoboare la nivelul unui om declasat ca Grig. Vericeanu. Dosarele la judecătorie sînt pline de sperjur şi acte ilegale ce a săvîrşit, provocînd procese ca cel cu amiralul Irimescu, d. Mih. Lecachi şi arendaşul moşiei Răcăciuni, lucruri ce au îngreţoşat lumea.

După cum pe un cîne turbat îl ocoleşte lumea şi se năpusteşte cu băţul şi cu huideo asupra lui, ca să-l ia pe goană, asemenea şi imbecili de talia lui Gr. Vericeanu, cari asmut tot ce e mai josnic în om, căci nu gîndeşte, nu plămădeşte de cît sperjur, mărturie falşă, escrocherie, falşuri, prefăcătorii, linguşiri şi tot ce e de mai odioasă speţă.

Ce e mai sfruntată şi mai neruşinată ţinută, pe de o parte să arăte zilnic prietenie caldă fruntaşului nostru Em. Buznea, iar pe de altă parte să-i pună în gură infamii de cel mai josnic calibru.

Corespondent.

Incepînd din sezonul actual, **MAGAZINUL ENGLEZ**, str. Lăpuşneanu, întroduce renumitele pălării **Christij** în toate formele şi culorile; primul transport se va pune 'n vînzare de la 5 Martie.

Litere-Ştiinţe-Arte

G. Panu şi R. Rosetti.—S'a vorbit la timp despre diferenţele de vederi între aceşti doi scriitori, cu ocazia apariţiei celor două volume ale d-lui Panu, în chestia ţărănească. „Viaţa Romînească" avuse, la un moment dat, intenţia, de a publica fragmente din lucrarea d-lui Panu. Nu le-a mai publicat. Ba, mai mult, a luat o atitudine contra d-sale, după cum rezultă din următoarea notiţă pe care o găsim în „Săptămîna", numărul cel mai nou:

«*Viaţa Romînească*, publică sub titlul de *Un răspuns la o agresiune*, o întîmpinare a d lui R. Rosetti la *cartea mea „Cercetări asupra stărei ţaranilor în veacurile trecute"*. Mă voi ocupa însă ceva mai tîrziu de acest răspuns şi cred că voi dovedi că nici de astă dată că d. Radu Rosetti nu e mai norocos de cum a fost în cartea sa *„Pămîntul, sătenii şi stăpînii"*.

Dar nu de acesta este vorba. Eu am trimis revistei *„Viaţa Romînească"* un exemplar al cărţei mele, fiind convins că această revistă, care se ocupă de mişcarea culturală nu numai din ţară ci chiar şi din străinătate va face o recenzie şi asupra cărţei mele. De sigur că *un răspuns la o agresiune* nu poate trece drept o recenziune. Atît titlu cît şi conţinutul o dovedesc D. R. Rosetti se ocupă mai cu seamă în ceeace priveşte chestiile în care a fost amestecat d-sa. Dar de restul cărţei ?».

Nu fără interes şi curiozitate, aşteptăm viitorul număr al „Vieţei Romîneşti". Vor fi aşteptînd şi alţii.

*

Sîmbătă seara are loc acea mult aşteptata reprezentaţie de beneficiu a excelentului artist Mircea Pella. S'aude de pe acum mugetul... leilor noi la cassă.

*

Nicole din Geneva a descoperit într'un papir din Egipt, 40 de rînduri despre Phidias, cu amănunte nouă şi însemnată asupra părţei din urmă din viaţa artistului. Papirul e din veacul al doilea înainte de Hr.

Descoperirea va face mare sgomot zice darea de seamă a Academiei de Inscrlpţii şi Arte frumoase din Paris.

*

Ziarul englez „The Continental Times" vorbeşte cu mari elogii de o tînără artistă romîncă, domnişoara Valentina Şoimescu, care s'a produs cu mare succes la serata muzicală organizată de compozitorul Xavier Scharwenca.

*

In „Mercure de France" de la 16 la [illegible] critic de arta M. Montendon publică un necrolog al defunctului profesor Gr. Tocilescu analizînd opera lui arheologică şi istorică.

*

După cel din urmă buletin lunar ce publică serviciul Statisticei Bulgariei, populaţia vecinei noastre era în 1888 de 3,169,671, locuitori şi în 1909 de 4,252,861 locuitori. Adică a sporit, în mijlociu cu 51,000 suflete pe an. Prin deosebirea dintre naşteri şi morţi creşterea a fost în 1908 de 66,939, dintre cari au emigrat 3,691 locuitori.

Sofia capitala, are după numărătoarea din 1905 o populaţie de 82,621 locuitori. După acelaşi recenzămînt lipseau din ţară în 1905: 15,999 supuşi bulgari, cari se găseau duşi în alte ţări. Din ei erau în Romînia 2774; în 1900 erau în Romînia 2947.

*

Sarah Bernhardt a sărbătorit din nou un mare succes dramatic cu piesa „La Beffa" adaptată de poetul Jean Richepin după piesa italiană a lui Sem. Benelli „la Cena delle Beffe"—cina farselor—jucată de sute de ori în Italia.

Flosentonul Giannetto Malespini iubeşte pe frumoasa curtizană Ginevra, metresa cruntului Néri Chiaramantesi. Aflînd despre amorul lui Gianetto, Néri joacă delicatului tînăr o farsă, „una beffa"; îl bagă într'un sac şi-l face să iee o baie în apele înghetate ale rîului Arno. Gianneto jură răzbunare. Se preface că se împacă cu rivalul său. La un oaspăţ el pariază că Neri s'ar teme să se plimbe prin oraş, căptuşit cu fier, singur. Neri primeşte rămăşagul şi pleacă astfeli la plimbare. Giannetto reuşeşte să-l aresteze ca nebun.....

Neri are un frate, Gabriello care iubia pe Ginevra Gianetto îl întroduce în camera Genevei şi l chiamă pe Neri prin cineva. El vine grabnic şi crezînd că va găsi la metresa sa pe Gianetto,—îl omoară pe fratele său propriu. Neri înnebuneşte de abinele după acest act, iar „farsa" tragică a lui Gianepo e complectă.

Saras Bernhard joacă în travesti pe Giannetto.

*

Concertul filarmonic al Conservatorului.—Dumineca trecută, 21 Februarie, la ora 2 jum. p. m. orchestra conservatorului nostru a dat la Teatrul Naţional un prea frumos concert filarmonic, sub conducerea directorului Conservatorului, d. prof. At. Teodorini.

Cu deosebire frumos au fost executate bucăţile Simfoniei a 5 a (re major) de Haydn şi „Letzter Frühling" de Grieg. La acestea mai cu seamă s'a putut vedea şi înţelegere şi avînt în executanţi. Nu mai puţin izbutită însă, şi nu cu mai puţină căldură în executare, a fost Uvertura naţională romînească a lui Flechtenmacher.

Concertul acesta ne-a dovedit incă o dată ce forţe muzicale ar avea şi conservatorul nostru în elevii săi, dar că ceea ce îi trebue e numai profesorul maestru, care să le adune, să le îndemne şi să le formeze, dezvoltîndu-le mai departe, cu tragere de inimă. Din acest punct de vedere, d. Teodorini e un tezaur; iar noi publicul n'am putea de cît să l felicităm, că şi munca nu-i e fără izbîndă.

I. B.

La 25 Februarie

Concertul HUBERMANN

Informaţii

❒ *D. I. L. Caragiale a sosit astă zi dimineaţă în Iaşi. Cu trenul de seară se va înapoia la Bucureşti.*

❑ Fiind-că un redactor al ziarului carpist local a fost nnmit într'o comisie comunală, cu diurnă, fireşte, acel ziar a ajuns apărătorul administraţiei comunale locale.

Am constatat.

❑ D. A. A. Badareu a plecat astă-zi dimineaţă la Bărlad.

❑ Să ştie că ministerul instrucţiunei publice a hotărît ca să premieze cele mai bune conferinţi ţinute de administratorii de plăşi, în faţa sătenilor, la cercurile culturale ale învăţătorilor.

Zilele acestea prefectura judeţului va trimete ministerului de interne, spre a inainta celui de instrucţie, conferenţele ţinute de administratorii de plăşi din judeţul Iaşi.

❑ In judeţul Iaşi se vor înfiinţa cercuri culturale preoţeşti, în următoarele comuni: Tg.-Frumos, Belceşti, Ţiganaşi, Bivolari, Şipote, Voineşti, Prisacani, Tomeşti, Cotnari, Sineşti şi Tăuteşti.

Fie-care cerc se va compune din zece preoţi, sub conducerea unui vice-preşedinte ales dintre ei.

La conferenţele cercului, care se vor ţinea săptămînal, va lua parte şi protoiereul oraşului, care va prezida conferinţele.

❑ D. controlor Lipan, din inspecţia de mişcare Iaşi, continuă cu cercetările în afacerea furtului carnetului de permise de călătorie.

După cum am spus, s'au făcut mai multe percheziţii.

Impiegatul Teslaru a fost suspendat.

❑ Un grup de învăţători din judeţul nostru a luat inţiativa de a face în Iunie o escursie în judeţul Dîmbovîţa, pentru a reîntoarce vizita colegilor din acel judeţ, care anul trecut au vizitat oraşul şi judeţul nostru.

Se va organiza apoi o escursie la Constanţa.

❑ Ministerul instrucţiunii publice a trimes un ordin inspectorului şcolar, prin care-i cere să pună în vedere învăţătorilor din judeţ, care pe lîngă atribuţiunea de învăţători, mai excercitează şi pe cea de cotori, ca pe viitor să nu se mai ocupe de cît de şcoală, de oare ce e o incompatibilitate între aceste două profesiuni.

❑ Remiza de 5o/o pentru perceptorii din comunele rurale nu se va mai percepe pe viitor.

In acest scop ministrul de finanţe a dat o circulară administratorilor financiari din judeţe.

❑ Duminică, la orele 5 p. m. comitetul pentru rîdicarea statuei lui M. Kogălniceanu se va întruni la Universitate, spre a cerceta schiţele trimise de diferiţi sculptori.

❑ Consiliul tecnic superior, a aprobat regulamentul pentru distribuirea apei în Iaşi.

❑ Astăzi consistorul spiritual al mitropoliei a judecat procesul privitor pe preoţii Ioan Dimitriu, din Neamţ şi d. Arbore din Botoşani.

Părintele Arbore a fost aparat de părintele Pavelescu, fostul protoereu de Botoşeni.

❑ Membrii consiliului comunal au fost convocaţi pentru Sîmbătă, la orele 4 şi jumătate.

❑ Mîine Joui se vor începe operaţiunile de recrutare la disp. a III-a.

La această dispărţire comisia de recrutare va lucra pînă Sîmbătă.

❑ Impiegatul de cl. II-a Policoff, de administraţia financiară, şi a dat demisia pe ziua de eri.

❑ Consiliul technic superior a aprobat următoarele proiecte privitoare la oraşul Vaslui.

Alimentarea cu apă în valoare de 670.000 lei; canalizarea oraşului în valoare de 999.000 lei, cu modificări cari reduc costul cu 200.000 lei, iluminatul eletric al oraşului în valoarea de 350,000 lei,

Consiliul a mai aprobai regulamentul pentru distribuirea apei in oraşul Iaşi.

DIVERSE

— D. I. Ciocanu, executor testamentar a defuncţilor Dimitrie şi Ecaterina Suceveanu, a donat suma de 2000 lei societăţei cîntăreţilor bisericeşti „Dimitrie Suceveanu", de sub preşedenţia I. P. S. S. Mitropolitului Pimen.

De asemeni şi P. S. S. Ghenadie Petrescu, fostul Mitropolit Primat a venit în ajutorul acestei societăţi cu suma de 1500 lei.

— Dezertorul Bercu Sin Meier autor al mai multor spargeri, a fost arestat şi trimes Reg. Ştefan cel Mare.

— Eri a fost găsit mort pe teritorul comunei Galata, N. Pahrib de loc din comuna Ciurea.

— S'a făcut cunoscut prefecturei judeţului că Vasile Tofan din comuna Galata, a încetat din viaţă, în urma bătăei suferită de la Const, Balan şi I. Turanu din Miroslava.

Ambii au fost arestaţi.

— La şcoala de adulţi înfiinţată pe lîngă manufactura de tutun, urmează regulat cursurile 150—200 elevi şi eleve. Cursurile sunt predate de d-nele Maria Tulbure, Natalie V. Popescu, Maria Guţă, Natalia Zaharia, C. Andriescu şi Alex. Tenea.

— Protoeria judeţului Botoşani a trimes Mitropoliei procesele verbale ale conferinţelor culturale ţinute la cercurile preoţeşti din Hulub, Hărlău, Cerneşti, Suliţa, Mihalăşeni Varatec, Ionăşeni Călineştii şi Ştefăneşti.

— Un accident s'a întîmplat azi dimineaţă în strada Sărărie. Solomon Alamangiu, din str. de Sus, aflîndu-se în vagonul de tramvai No. 28 sărind jos, şi a fracturat mîna stîngă, şi-a făcut mai multe răni la cap.

A fost transportat la spitalul Sf. Spiridon.

— In ziua de 21 Martie comitetul pentru adunarea fondului necesar clădirei localului de bancă populară şi sfat sătesc în comuna Vlădeni va da o serbare populară în localul şcoalei pentru sporirea fondului.

— Neguţitorul I. Sanft, proprietarul unei prăvălii de manufactură a murit subit.

CURA CEA MAI RATIONALA DE **Unt de Peşte** pentru copii şi adulţi

e constatat, numai aceea cu

Unt de Peşte Iodoferat simplu şi Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: **Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum şi un excelent tonic la **reconvalescenţi sifilitici.** Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** şi un **tonic prin excelenţă** în perioada creşterei copiilor, în **stările limfatice** şi a **stadiului puberităţei şi persoane sleite prin surmenaj.**

— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURŢEI REGALE"*, **IAŞI.** — **Pentru BUCUREŞTI:** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borş.**

Cererile din provincie se execută prompt contra ramburs —

TEATRUL NAȚIONAL

Joi 25 Februarie 1910

Concertul Bronislaw Hubermann

PROGRAMUL CONCERTULUI

1) Beethowen, Sonata pentru piano și violină.

C moll, opera 30, Allegro con brio, Adagio cantabile, Scherzo, Finale (Allegro) *B. Hubermann și L. Spielmann.*

2) Tchaikowhky, Concert de violtnă.

Allegro moderato, Moderato anai, Canzonetta (Andante) Allegro vivacissimo. *B. Hubermann.*

— PAUSĂ —

3) Schubert, **„Fantazia pribegilor„.**

4) Paganini, **Dațul vrăjitoarelor.** *L. Spielmann B. Hubermann.*

Ultime informații

❑ **Deputații și senatorii conservatori-democrați se vor întruni Sîmbătă seara, ora 9, a casă la d. Take Ionescu.**

Se va discuta asupra complectărei programului partidului, în ce privește sistemul electoral și partea economică.

❑ Un ziar junimist în chestia scandalului de la Tecuciu, spune, că d. P. P. Carp, a autorizat pe d. Filipescu să dee a *înțelege* d-lui Sachelarie că n'are ce căuta în partidul conservator.

D. Filipescu s'a achitat foarte gentil de mandatul său.

❑ Camera de comerț a invitat pe membrii ei de a lua parte la darea in judecată a contravenienților la legea repausului Duminical.

❑ Camera noastră de comerț a trimes o circulară viticultorilor și angrosiștilor de vinuri, din localitate, prin care îi invită să ia parte la congresul internațional al producătorilor de vinuri, licheruri ce va avea loc în vara anului acesta, odată cu expoziția internațională la Bruxelles.

❑ **D. Rosetti-Solescu, proprietarul caselor cumparate de comuna Iași și în locul cărora urmează să se amenajeze o piață, spre a se așeza statua lui Vodă Cuza, a somat pe chiriași, ca pînă la 23 Aprilie c. să se mute, de oare-ce casele urmează a fi dărămate.**

❑ **C. F. R.**—Primindu-se reclamațiuni asupra modului de aplicare a ordinului cu privire la cîntărirea trenurilor speciale, direcția generală a C. F. R. a pus în vedere personalului serviciului de expedițiune, că de acum înainte vagoanele trenurilor complecte de pietriș, basalt, nisip, bolovani, piatră de carieră etc., se vor cîntări, fără a se mai deculpa vagoanele, prin tragerea sau împingerea trenului complect, așa că vagoanele să vie fie-care la rînd pe podul bascul și cum apoi operațiunea ast-fel făcută, după experiențe, ori cît de mare ar fi trenul, nu durează mai mult de 2 ore, stațiunile nu vor mai reține un ast-fel de tren pentru cîntărire, în nici un caz, mai mult de două ore și jumătate.

— Direcția generală face cunoscut că de la 14 Martie c. st. n., trenurile automotoare No. 213 și 214, care circulă între Piatra-Olt—Caracal, se prelungesc între Caracal—Corabia.

❑ Comisia delegată de minister a opinat pentru numirea definitivă a d-lui Gh. Popovici la catedra sa de la școala de Bele-Arte din Iași.

❑ In cursul său de ieri de la Universitate, d. profesor Virgil Arion a atins și chestia contenciosului administrativ, subliniind importanța și utilitatea unei asemenea instituții judecătorești.

❑ Inspectorii și revizorii școlari cl. I-a vor fi convocați la ministerul cultelor între 10 și 15 Martie.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei a discutat eri și alaltăeri asupra înaintărilor și mutărilor în vederea înaintărilor, ce se vor face pe ziua de 8 Aprilie.

Tabloul înaintărilor va fi întocmit după 15 Martie.

❑ D. profesor Virgil Arion va ține, în aula Universității din Iași, șase prelegeri despre *Darvinismul clasic.*

❑ Am anunțat că în urma unor modificări ce s'au mai întrodus, proectul legei sanitare va fi depus la Cameră în seziunea actuală.

După o nouă consfătuire ce va avea loc, proectul va fi depus în primele zile ale lunei Martie.

❑ D. Sihleanu, inspector al învățămîntului superior, împreună cu d. Strîmbulescu s'au dus azi din nou la școala de Belle-Arte, spre a continua ancheta.

Atît dimineața, cît și după amiază, s'a continuat cu cercetarea tablourilor din Pinacotecă, după inventariul ministerului instrucțiunei.

❑ Pentru cercurile de recrutare pentru jandarmii rurali, fie-care cerc de recrutare va trebui să dea anul acesta cîte 65 de oameni, din care 20 vor fi cu aptitudini pentru trupele călări urmînd a deveni jandarmi brigadieri; iar pentru corpul de grăiniceri, fie-care cerc de recrutare va trebui să dea cîte 50 de oameni.

Pentru călărașii cu schimbul, cercul de recrutare Cantemir va trebui să dea 60 de oameni, cercul Rachova 60, cercul Ștefan-cel-Mare 50 cercul Roman 50, cercul Războieni 40, cercul Bacău 60, cercul Suceava 40 și cercul Dragoș 60 Aceștia toți, pentru regimentul 8 roșiori.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen se reîntoarce în localitate, Duminică dimineață.

După amiază va lua parte la consfătuirea de la seminarul Veniamin, a membrilor societății „Mîntuitorul Hristos".

❑ Agentul încasator al percepției din Tg.-Frumos delapidînd o sumă de bani a dispărut.

S'au dat circulări pentru prinderea susnumitului delapidator.

❑ La oficiul stărei civile din Capitală a avut loc azi căsătoria d-șoarei Maria Margareta Movilă din Galați, nepoata d-lui C. Mille, cu d. Georges Economu, membru al baroului de Ilfov.

Martori au fost, din partea d-șoarei Movilă d. C. Mille, iar d. Băicoianu, directorul creditului funciar urban, din partea d lui Economu.

❑ D. Eronim Vaga, bibliotecarul ministerului afacerilor străine din Madrid, a cerut d-lui A. D. Xenopol autorizația de a traduce mai multe articole publicate de d-sa în revista pariziană „La synthèse historique", cerînd d-lui Xenopol să i determine condițiile în car'l autoriză a publica acele traduceri.

❑ D. Ștefan Popescu, maestru suplinitor de gimnastică la gimnaziul din R. Vălcea, a fost numit maestru cu titlul provizor la Iași.

❑ Cu începere de astă-zi *Futurul* și-a făcut un cap mai mic.

Fiind-că s'au scumpit paiele.

❑ Ministerul de interne a aprobat regulamentul pentru prevenirea cazurilor de turbare în orașul Iași, ast-fel cum a fost votat de consiliul comunal, în ședințele de la 29 Septembrie și 23 Decembrie, anul trecut.

❑ Eri s'a făcut la București înmormîntarea regretatului profesor Stravolca.

La mormînt a vorbit d. profesor Pangrati.

❑ Aseară, la Cercul didactic, înaintea unui public numeros, d. dr. P. Zosin și-a desvoltat interesanta conferență despre: *Înțelesul și evoluția phisiatriei.*

După ce a aratat, că sufletul este o însușire a creerului, ceva analog cu căldura, electricitatea, magnetismul etc., d sa spune că boalele mintale sunt boale trupești și că prin urmare trebuesc tratate ca atare.

In vechime, bolnavii de minte se considerau ca oameni cuprinși de duhuri rele, ca oameni în cari a intrat diavolul și pentru aceasta erau împușcați sau tratați cu pedepse corporale neauzite. In privința vindecării nebuniei prin ajutorul preotului, spune că procedeul e bun numai dacă citania lui poate să exercite e suggestie asupra bolnavului. Către persoanele slabe în credință acest procedeu nu poate avea nici un efect.

Toată lumea a mulțumit călduros d-lui dr. pentru ocasia ce i a procurat de a petrece o seară așa de plăcut și instructiv.

Pentru Marți 2 Martie, va vorbi d. dr. I. Guțu ceva din literatura rusă.

Ora însă va fi 4½ p. m.

❑ Eri consistoriul spiritual al mitropoliei, a achitat pe preotul I. Filoreanu, din județul Botoșani, acuzat de abateri de la datoriile sale preoțești.

Mîine consistoriul va judeca pe preoții D. Maxim din jndețul Iași și Ion Sălăgeanu, din jud. Neamț, iar în ziua de 26, pe preoții I. Ursache, din Botoșani și P. Roșescu, din Suceava.

❑ D. St. Sihleanu, inspector al învățămîntului secondar și superior, care a sosit azi dimineață în localitate, a fost în inspecție la liceul Național.

❑ Membrii societății medicilor și naturaliști se vor întruni Luni seara 1 Martie, în ședință ordinară.

❑ Conferențele generale ale institutorilor și învățătorilor, se vor ține în vacanța Paștelui, între 20 și 27 Aprilie.

❑ **Dintre studenții de la facultatea de drept, reușiți la examenul de anul al II lea, s'a omis eri, din eroare, pe d. Păun Gh.**

❑ **Membrii consiliului de disciplină al baroului din Iași, au fost convocați să se întrunească luni, ora 2.**

❑ **Revizoratul școlar a acordat un concediu de 30 de zile d-nei Maria Simionescu, institutoare în Tg.-Frumos în care timp va fi suplinită de d-ra Raluca Baptist.**

❑ **Ministerul de interne a cerut prefecturei județului ca să trimeată d-lui Matei Cantacuzino o adresă de mulțumire în numele locuitorilor comunei Dumești, pentru faptul că a redus de la 600 lei la 500 lei, prețul pe hectar, pentru terenul oferit de d sa ca islaz al acelei comuni.**

❑ **Pe ziua de 1 Martie următorii bacalaureați din regimentul 13 Ștefan cel Mare, vor pleca la București, pentru a urma cursurile școalei de ofițeri în rezervă, atașată pe lîngă școala militară de infanterie: Boncescu Const., Spiridoneanu Eduard., Maxim Ioan, Tanasaki Evdochim., Ionescu Ioan, Popovici Ioan.**

❑ **Astă-zi dimineață la orele 7 jumatate d. colonel N. Cernătescu a trecut în revistă regim. Ștefan cel Mare.**

După revistă d sa a luat parte la dansurile ce le executa gradații regimentului, de sub conducerea plutonierului A. Mariței.

❑ **D. Strîmbulescu, inspector de desemn și caligrafie, a inspectat azi pe d. Ilie Burghelea, maistru de desemn la școala Normală „Vasile Lupu" în vederea acordărei titlului de definitivat.**

❑ **Budgetul ministerului de instrucție se va distribui Sîmbătă în Cameră.**

❑ **Defunctul profesor Stravolca a lasat testament prin care constitue legatară universală a averei sale pe soția sa.**

Averea consistă dintr'o moșie în județul Brăila și o casă tot în Brăila.

❑ Au sosit din Paris, pe adresa d-lui Xenopol, statutele Ligei Franco italo-romîne, carc urmărește o stîngere a relațiilor acestor trei țări latine ca o îndrumare către o alianță mai întinsă a întregei latinități.

S'a constituit la Paris un comitet central al acestei ligi, care a trimis în București pe d. George Dumas, celebrul profesor de psihologie fisiologică de la Sorbona. pentru a îndruma și în Romînia înființarea unui comitet romîn care să se pună în relație cu comitetul Parisian și Italian, ce se va înființa la Roma, în scopul cum s'a spus de a activa și a strînge relațiile intelectuale și economice între Franța, Italia și Romînia. S'a constituit la București un comitet provizor, sub președinția d-lui Saligny, președintele Academiei Romîne.

D. A. D. Xenopol, care este reprezentantul acelui comitet pentru Iași a trimis d lui Louis Olivier, președintele comitetului francez, două articole: unul întitulat „Liga franco-romînă", și al doilea „Liga latină", care vor fi publicate în *„Revue generale des sciences pures et appliquées"*.

Până acum, comitetul din București n'a dat nici un semn văzut al activității sale, dar de sigur că el s'a pus pe lucru pentru pregătirile necesare spre participarea României, la această însemnată ligă.

❑ Eri seara, 23 Februarie a. c. s'au întrunit în adunare generală extra-ordinară membrii societății „Unirea" a lucrătorilor tipografi din localitate.

La ordinea a fost:

1) Darea de seamă pe timp de 6 luni de venituri și cheltueli de la 1 Iulie 1909 pînă la 31 Decembrie 1909.

2) Excursiunea și alte chestiuni importante.

Se puse la vot Bilanțul pe care membrii îl votează cu unanimitate de voturi dînd toată încrederea comitetului de administrație.

Se luă apoi în discuție excursiunea pe care membrii o aprobă în unanimitate.

Este de lăudat fapta frumoasă pe care comitetul Soc. „Unirea" o face prin organizarea excursiunilor anuale pentru lărgirea cunoștiințelor și gustului technic al industriilor noastre din țară,

Excursiunea din vara anului curent va fi Galați-Brăila Constanța.

Intrunirea a luat sfîrșit în cel mai mare entuziasm, domnind cel mare mai spirit de colegialitate și ducîndu-ne fie-care cu mulțumirea sufletească.

❑ **Judiciare.**—Manufacturistul Mendel Mendelsohn, dat judecății pentru faliment simplu, a fost achitat astă-zi de tribunalul s. II a.

— La curtea s. II-a s'a judecat azi un caz de clauză penală. Era vorba de o poliță pe sumă de 16,000 lei și de o scrisoare explicativă dată de creditoare debitorilor, că dacă aceștia vor achita la scadență, vor avea de plătit numai 10,000 lei.

Polița n'a fost achitată la scadență și creditoarea a reclamat întreaga sumă de 16,000 lei.

Curtea constatînd existența clauzei penale, a redus valoarea cambiei la 10,000 lei.

— La secția a II-a a tribunalului se va judeca mîine importantul proces d'intre comuna Iași și societatea electrică, concesionara iluminatului orașului Iași.

In vederea acestui proces, a sosit astă-zi în Iași, d. Vasile Missir, unul din avocații comunei, care a avut o lungă consfătuire cu ceilalți avocați ai comunei.

— Curtea s. II-a s'a pronunțat astă-zi făcînd divirgență, în importantul proces de daune d'intre frații Sturza și d. Jean Veron.

Domnii consilieri Cernătescu și Crivăț, au fost pentru admiterea apelului fraților Sturza și pentru condemnarea lui Veron la 100.000 lei daune și restituirea recoltei de pe moșie.

D. President Sofian și d. consilier Busdugan, au fost pentru respingera apelului lui Sturdza, admiterea apelului lui Veron, și să reție numai 10 000 lei din garanție.

Afacerea se va judeca din nou, de complectul secției cel mult peste zece zile.

❑ O crimă s'a făptuit astăzi după prinz în comuna Galata: un sătean a fost ucis și cadavrul său aruncat în iaz.

Primul procuror și medicul legist, au plecat la locul crimei.

❑ **O representație extra ordinară.**—*In beneficiul lui Mircea Pella va avea loc Sîmbătă, 27 c., o representație cu adevărat extra-ordinară. Se vor da două piese ne mai jucate în Iași:* In cușca leilor *și* Romeo și Julietta la Mizil, *de G. Ranetti.*

Pella va reuși, prin beneficiul seu, să transforme monotonia în veselie turbată.

❑ O frumoasă și bogată reconstituire istorică reprezentînd un epizod din epoca lui Cezar „Imparatul victorios" ne-o dă cinematograful în programul său de mîine Joi 25 Februarie.

Noul program al teatrului cinematografic din sala Sidoli, conține apoi „O aventură a marinarului" sau „Ia-ți mireasa" comedie dramatică de Jean Richepin de la Academia franceză, jucată de dd. Luguet, Baud, d. și d-na Faivre etc., artiști de mare valoare ai teatrelor pariziane.

O frumoasă idilă la malul mării, este Iertarea păpușelor, una din cele mai reușite înscenări cinematografice și excelent dc bine redată.

Vederi după natură sunt cuprinse cu prisosință în noul program; menționăm din acestea Mont-Saint-Michel, orășelul singular din Franța cu antica lui catedrală și mînăstire; plantațiile de nucile de cocos în Singapore—Indo china engleză etc.

Noul program de mîne, Joi se încheie apoi cu multe sujete comice cu neimitabilul humor parisian; iată unele din ele: Clienți serviți de ei însuși.—Servitori cu prea mult zel.—Vrăjitoarea prezice.—Soacra nu are încredere.—Un interesant sujet de „variéte" este apoi d-ra Paula Peters cu animalele sale dresate.

Sîmbătă și Duminică vor fi intercalate sujete noue printre care: Inundațiile din Franța, a 3-a și ultima serie: In jurul Parisului, cum au fost salvați copii și bolnavii, inundația cea mare la Alfortville etc.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

București 24 Fevruarie

O sinucidere

București.—După cum am anunțat, alaltă eri s'a sinucis la șosea o tînără, a căreia identitate nu se stabilise.

S'a aflat acum că sinucigașa e Maria Neuwirt, care, imediat după atentatul săvîrșit contra primului ministru, fusese arestată timp de 8 zile, presupusă a fi anarhistă.

Averea lui Carada

Bucureşti. — Judecătorul stagiar de la secția I-a Ilfov a început astă-zi iventariarea averei rămasă pe urma defunctului Eugen Carada.

Nu s'a găsit nici un testament.

Intrunire de protestare

Bucureşti.—Romînii din Cleveland (America) au ținut Duminică o întrunire de protestare contra legei asupra dreptului de asociație din România.

Intrunirea a fost prezidată de d. Vlaicu.

Deces

Bucureşti.—Astă-noapte a încetat din viață cunoscutul și vechiul profesor Demarad, fost director al liceului „Matei Basarab".

Dispoziția lui Appony

Buda-Pesta.—Ziarele romînești de aci anunță că din sorginte sigură se spune că dispoziția lui Appony, cu privire la predarea religiei și săvîrșirea serviciului religios în limba ungurească, va fi în curînd anulată.

Starea d-rului Lueger

Viena.—Iată buletinul care a fost publicat despre starea d-rului Lueger: temperatura e 38, pulsul slab cu 90 de pulsațiuni pe minut, activitatea rinichilor slabă, respirația intermitentă. Medicii spun că Lueger a petrecut ziua de azi într'o stare de nesimțire.

Incendiu

Geneva.—Un incendiu puternic s'a declarat eri dimineață în depozitul de benzină al societății pentru iluminat, unde se găseau mari cantități de butoaie de petrol și benzină, care au făcut explozie.

Suveranii Bulgariei la Buda-Pesta

Buda-Pesta.—Perechea regală bulgară a sosit aci la amiază și a fost primită la gară de către sora arhiducerei Clotilda, de arhiducele Ioseph, de arhiducesa Elisabeta. Regele Ferdinand și regina au prînzit la arhiducesa Clotilda iar seara la arhiducele Ioseph. Seara au luat parte la reprezentația dela teatrul național.

Noaptea la orele 11, perechea regală a plecat la Sofia.

Imprumutul romîn

Berlin.—Imprumutul romîn de 4% pentru 1910, a fost acoperit de mai multe ori. Subscripția a fost închisă.

SENATUL

București.—Cu ocazia discutărei proectului pentru organizarea armatei, au fost discuțiuni furtunoase și foarte interesante asupra situației armatei.

D. gen. Crăiniceanu, ministru de rezboiu, a spus că chestiunea aceasta va fi discutată într'o ședință secretă a Camerei și Senatului.

E de notat că în tribuna diplomatică se afla căp. Stancoff, ataşatul militar bulgar.

D. dr. Rîmniceanu observînd prezența acestuia a spus:

Guvernul trebuie să dea cel mai mare sprijin armatei, pentru a se înlătura pentru tot deauna pofta vecinilor noștri, de a incalca teritoriul nostru.

D-sa stăruie apoi la ședința secretă anunțată de d. gen. Crăiniceanu să aibă loc cît mai curînd.

Comersanții cu coloniale din Iași

Aduc la cunoștința onor lor clienți, că în urma scumpirei produsului de cicoare Franck Cafea au convenit următoarele prețuri de detaliu:

Cutia de	1/2	1/4	1/5	1/6	1/8	Kgr.
	105	55	50	45	35	bani
Pachete late	1/8		1/10			
	25		20			bani
Enrillo	1/2		1/5		1/10	
	100		45		52	bani

Desmințire

Svonul lansat de către concurenții firmei **Abramov ci & Brecher**, cum că le am retras lucrarea de la proprietatea mea, din strada Lăpușneanu 6, este falș și declar din contra că sunt foarte mulțumită de instalațiunea de apă și canal ce mi se face de către acea firmă și pentru care mă simt datoare a desminți aceste svonuri prin publicitate.

Adela Diamant

Cine are de vînzare vre-o casă în Iași cu preț până la 8000 lei să se adreseze la ziarul nostru sub inițialele A. S.

Jalnicii Saly Samft (născută Daniel) soție Ety, Minca și Ana copii dr. Bernard Samft cu familia au nemărginita durere de a face cunoscut încetarea din viață a prea iubitului lor soț, tată, frate și cumnat.

Siegmund Samft

decedat după o scurtă suferință Marți 23 Februarie.

Inmormîntarea va avea loc Joi 24 Februarie ora 2 p. m. fix.

Cortegiul va porni de la locuința defunctului str. Golia No. 15.

In loc de ori-ce înștiințare.

BYRRH — Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

PONDOIR pêrosi Prix..... 6fr.50 R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie, PARIS — Abreuvoirs pour Poules et Faisans — RATELIERS A LAPINS — Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS — Clôture de Chasse, le mètre... 0f 85 — Châssis de couche, depuis..... 7 » — Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 20 — Porte-Bouteilles, pour 250 Places..... 3 » — Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS Prix : 14 fr. R. GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS — Envoi franco du Catalogue

4520 **NEVRALGIELE** — Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Gastralgia*, *Sciatica*, *Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere : LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT :

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA
M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU
Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU
Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos
BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ
„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinfecţie —

De vînzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa :* Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS — GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program :

Sujete noue

Preţurile : Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908 — PESTE 188 MILIOANE LEI — Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia — LEI 6,547,500 —

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 280 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări :
a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.
b) De zestre fără examen medical.
c) Contra asigurări.
d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.
e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi *Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.*

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti
Agent general pentru Iaşi :
IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu
AVOCAT
a Bărboi No. 15—
— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

26 şi 27 Februarie 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare :

1/8	Una optime	Lei 13,00
1/4	Un sfert	Lei 26,00
1/2	Una jumătate	Lei 52,00
1	Loz întreg	Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str. Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII.—No. 953 — Vineri 26 Februarie 1910

Un impulsiv și un grandoman

Mareșalii lui Conu Petrachi au îmbii mari cusururi.

Unul—Nicolae Filipescu—e un impulsiv nenorocit; altul—Alex. Marghiloman—e un grandoman fără pereche, urmare fatală a arivismului său.

In zvîrcolirea acestor 2 mareșali se închee toată istoria partidului conservator de la 1900 Iulie, pînă astăzi.

D. P. P. Carp vine șeful guvernului conservator în Iulie 1900, în urma sacrificiului trecerii șefiei din partea d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, din cauza unei dureri de ureche!!! In guvernul d-lui Carp rămăsese pe din afară d-nii General Manu și d. Take Ionescu, iar Conu Iorgu primise președenția Camerii.

După 8 luni de guvernare șchioapă guvernul d-lui Carp s'a prăbușit prin votul de blam dat de noi februariștii, cum ne poreclise impulsivul N. Filipescu.

Nota guvernului d-lui Carp din 1900 Iulie a fost semnificativă, căci se sacrificase toate persoanele, cari reprezentase ideia conservatoare de la 1890 încoace: Manu, Cantacuzino, Take Ionescu.

Impulsivul izbutise a scoate din guvern pe Take Ionescu, iar grandomanul a-și arăta de pe atunci pretenția de urmaș la șefia d-lui Carp. Nicolae Filipescu a rămas în luptă alături cu d. Carp, dar rolul i l'a fost dat de intrigant în familie la masa beizadelelor, pe cînd destinata de șefie i se dete d-lui Marghiloman.

Pe unul—șeful l'a întrebuințat pentru toate manifestările de scandal. Gazeta lui personală a înjurat surugește pe toți, îngrețoșînd lumea cu trivialitățile sale. In combinări de culise l'a făcut magistru, intrigînd la Iași, la Vaslui, la Bîrlad, la Brăila, pretutindeni. Nicăirea însă nu i s'a designat prezidența și pretutindenea cluburile provinciale puneau în prima linie persoana d-lui Alex. Marghiloman.

Ținuta sa de parlamentar ales; stăpîn de grajduri alese; învingător la hipodrom, cu epele sale sirepe; gentlemen ales, Alex. Marghiloman era în ochii partidului Prințul de coroană, căruia toată suflarea conservatoare trebuia să i se închine. Avînd cuvîntul șefului, că lui i se va da șefia; primind diata șefului pentru sine, d. Marghiloman a tratat în cuceritor și pe Nababul și pe Filipescu.

Urmarea! I s'au dat d-lui Filipescu roluri șterse, roluri de iarmaroc. Cînd merg amîndoi mareșalii la vre-o întrunire, bietului Nicu Filipescu i se pune rîndul pe la mijlocul oratorilor, iar kronprințului i se rezervă cuvîntul la urmă, ca adevăratului șef. Mai mult încă; d-lui Nicu Filipescu i se impune rolul de insultător, cum a făcut la Iași, de a indignat pe toți oamenii de bine și l'a adus la duelul de alaltăeri. Iar d. Alex. Marghiloman își rezervă locul de onoare, șarja oratorică cu idei de împrumut, cu deziceri clasice, cu profeții Carpiste!

Iar dacă nu merg mareșalii împreună, apoi i se dau d-lui Nicu Filipescu roluri de mîna a cincia în orășele ca Tecuci, unde partidul numără o duzină de partizani cu clasicul Bobeica, și acolo între puțini, d. Nicu Filipescu ocărăște, înjură, ia de urechi, elimează. Curat treabă de impulsiv.

Iar d. Marghiloman stă departe, privește partidul de sus, în cuceritor și se uită cu milă la nababiști reduși la tăcere, la Nicu Filipescu cum se agită în mareșal cu bastonul rupt.

Insuși beizadelele se mișcă după porunca kronprințului. Pe cel mare îl trimete la Calarași să se agite înaintea unei sale goale; pe cel mai mic îl ia în irod la Botoșani să declare caraghiozlicul, că d. Mișu Cantacuzino ar refuza împăcarea cu șeful nostru, pentru ca țara văzînd, pentru ca țara auzind zvîrcolirile lor să se tăvălească pe jos de rîs, de înjositorul rol acordat scoborîtorilor din Bizanț.

Nenorocit partid e și partidul conservator. Urmărit ca piaza cea rea de d. P. P. Carp, o viață de om a fost scurtit, ciuntit, sfărticoat, anihilat de d-sa în lungul seu traiu. P. P. Carp a fost ciocul partidului conservator, pînă ce ciocul a pus ghiara pe victimă. Astă-zi victima geme în ghiarele lui Conu Petrache. Geme Nababul; gem beizadelele; geme Nicu Filipescu; gem adevărații conservatori, că au avut atîta de îndurat de la persoana d-lui P. P. Carp.

Dar gemătul nu s'a ispășit; el mai are de îndurat de la grandomania kronprințului; și cine poate ști ce pagină mai rezervă viitorului acestui sbuciumat partid conservator, cînd prințul de coroană va deveni șef. Atunci va fi curat ziua de-apoi!

Iar partidul crede că trăește, că viează, că reprezintă nevoile țării, cînd el e pus în slujba unui impulsiv ca Nicu Filipescu, ori grandoman ca Alex. Marghiloman.

Dați-ne șefi întregi la minte, mari la suflet și atunci puteți rîvni la diriguirea țării aceștia; dar ce a greșit țara și neamul, ca destinele ei să cadă pe mîna unui partid, avînd un șef ca P. P. Carp, iar de mareșali, pe un impulsiv și pe un grandoman!

Gh Ghibănescu

Contenciosul — monument

— sau povestea țiganului —

Drept la mal—a venit și meșterul I. Nădejde să grăiască despre contencios.

Contra—firește. Căci dacă instituția contenciosului ar fi existat cu vre-o 20 ani în urmă—meșterul Nădejde nu și-ar fi păgubit, pe degeaba—catedra ce-o avuse la liceul din Iași.

Acum, însă, că nu mai are ce păgubi—este contra contenciosului, mai ales că tot contra sunt acei cari, mai ales cînd nu pun mîna în pungile lor, dau subvenții „Voinței".

Deci, fostul șef al foastei partide a social democrației Romîne, regretata, care înșfacase mia de mărci de la K'autsky, foștul șef este contra contenciosului, după cum tot contra este și d. Stere, care dacă înțelege rostul secției a III-a rusești, nu poate admite o secție III la Curtea de Casație a României.

D. I. Nădejde, care audiază desbaterile din Cameră, fapt pentru care are mandat de deputat și diurnă, a audiat și discursurile ce s'au rostit pentru proiectul Stelian și cari i-au plăcut mai mult, au fost acelea ale d-lor Stere și Porumbaru.

Discursurile acelora, după impresiile d-lui Nădejde, n'au fost rostite—cum s'ar crede — ci au fost sculptate. Au fost sculptate—fiind-că proiectul Stelian i se înfățișează d-lui Nădejde sub forma unui monument, măreț monument, menit să acopere legea reacționară din 1905.

Domnii Stere și Porumbaru au confecționat acel grandios monument: lucrînd, primul ca un al doilea M. Angelo; sucundul, în mod subțire, ca Raphael. D. Stere explică și mai bine impresionabilul Nădejde, a lucrat cu toporul iar d. Porumbaru, cu floreta.

Cine credea că numai lemnele se despică cu toporul, sau că vorba romînească „ca din topor"—este echivalentă cu ceva ordinar, va afla și osebita socotință a d-lui Nădejde.

Și trebuie să ținem seamă de această părere „la o parte"—și să credem, că cel mai mare sculptor al lumei, opera cu toporul maestrele sale sculpturi—și să credem, iarăși, că Raphael nu fusese nici pictor, nici sculptor, ci maestru de scrimă!

Acum contenciosul întră în altă fază. După ce a fost scos din competința numai a Casației și predat tuturor instanțelor judecătorești—acum va fi scos și din competința acestora și predat școalelor de sculptură și de Arte Frumoase.

Iar d. Stere, sărmanul, din poporanist cu idei reacționare, va fi trimis la Florența să-și complecteze talentul—cu toporul—pe cînd d. Porumbaru [illegible] că dă lecții de scrimă.

E un merit extra-ordinar pentru meșterul Nădejde, că el a reușit să desfigureze Contenciosul și mai dihai încă, de cît l'a desfigurat d. Stelian.

SPRE SATE

Cu prilejul mișcărei din partidul conservator-democrat pentru țărănime

Revoltele țărănești din primăvara anului 1907 au avut pe lîngă părțile lor de rău, și un bun: ne-au făcut să vedem viața celor ce formează trei sferturi din locuitorii acestei țări. Și poate nu numai atît viața lor ne era întru cîtva cunoscută, dar ne au făcut să vedem mijloacele netrebnice, pe cari unii surtucari le-au întrebuințat ca să exploateze sărăcia și nevoia țaranului nostru.

Politica poporanistă a d lor Haret-Stere, precum și politica naționalistă a d-lui N. Iorga erau bazate pe exploatarea neîncrederei într'un viitor mai bun a țaranuiui, în exploatarea desnădejdei lui. Or, fie-care doctrină politică, bazată pe utilizarea părței negative a firei omenești, e o doctrină anarchistă, o doctrină nichilistă, căci pesimismul e însăși negarea vieței.

Numai așa se și explică că, firele acelea blajine și bune au putut, într'o nețărmurită desesperare să apuce cîmpii, să se dea celor mai groaznice manifestări, să înspăimînte toată lumea prin gesturile lor brutale, prin năvălirile lor nesăbuite.

Pe ascuns, de ani de zile, apostolii urei de clasă au propovăduit nesupărați religia răzbunărei, au exploatat desnădejdea romînului, crezînd că prin aceasta îl vor rîdica, îl vor întări.

Rezultatul l'au văzut. Serviva-le el pentru viitor, nu credem; sunt prea orbiți de patima gîndurilor lor, ca să înțeleagă că nu se preînoește nimic în vieața popoarelor folosindu-te de suferințele lor și că totul se face înălțînd, întărind acea licărire ori-cît de slabă de nădejde: că și pentru ele este încă vreme de a se rîdica, spre a trăi liber și neatîrnat.

Privească ori-cine istoria evoluției popoarelor și va vedea că nimic nu s'a făcut prin zguduiri violente, prin desrădăcinări brusce a obiceiurilor și a datinilor. S'au fabricat legi în cîte-va ore, care garantau libertatea și egalitatea tuturor, s'au abrogat titluri, s'au confiscat averi, s'au întronat guverne liberale, dar repeziciunea aceasta n'a folosit de cît de a grăbi convingerea că nimic nu se schimbase, pentru că nu venise încă timpul să se schimbe. Și că omenirea, în loc să se apropie de fericirea dorită, rămăsese tot acolo de unde plecase.

Și atunci a încolțit într'un chip natural gîndul acesta, că rădăcina răului nu este numai în condițiile seciale și politice ale unei țări, și că acestea sunt într'o legătură strînsă cn individualitatea însăși a locuitorilor unei țări. De aci concluzia: trebue transformată, preînoită personalitatea omenească, trebue astfel îndrumată, ca să poată cît mai puternic să se împotrivească răului și să mărească suma fericirei obștești.

E și aceasta o revoluție, dar o revoluție care nu cere nici călăi nici victime.

Aceaste revoluție trebue făcută și la noi la țară.

Primul principiu însă al acestei revoluțiuni trebue să se bazeze pe solidaritatea tuturor locuitorilor acestei țări, principiu ce nu există în politica pătimașă a d-lor Stere și Comp., care au înscris în programul lor: lupta de clase, luptă fără milă între poporul de jos și pătura suprapusă.

Acestei politici de ură trebue să i se opuie ideile de solidaritate națională.

Fie-care om trăește într'o solidaritate perfectă cu toți ceilalți oameni. Aceasta e una din primele condiții ale vieței.

Fie-care om se dezvoltă grație libertăței sale individuale. Aceasta e una din condițiile progresului unei țări.

Și fie-care om trebue să aibă o concepție clară despre dreptate și să caute a tinde mereu spre ea. Și aceasta e una din coudițiile ordinei într'un stat.

Fără de aceste principii nu poate exista viață, progres și ordine. Și aceste principii au lipsit din politica poporanistă a d-lor Stere, Haret și Iorga și iată de ce au și dat rezultatele dezastruoasă din primă-vara anului 1907 și vor da rezultate și mai îngrozitoare dacă nu i se va opune o politică bazată pe principiile amintite mai sus, cari sunt quintezența unei politici de decratizare socială și de conservare națională.

Pînă ieri, partidul conservator democrat a făcut această operă de înfrînare a politicei anarhice, politică rezemată pe exploatarea urei de clasă și a deznădejdiei celor mulți, la orașe.

El se pregătește de mîine a face aceeași operă la sate: a se împotrivi curentului poporanisto-naționalist și a îndruma lumea de la țară spre o politică care îi va da pe o cale pacinică o viață economică mai bună, o viață socială mai înaltă și mai dreaptă, și o viață politică demnă și frumoasa.

Primirea care-i s'a făcut partului conservator democrat la orașe, îi se va face și la sate. Un partid care își pune încrederea în speranța, în bunătate și dreptatea omenească—trebuie să învingă, căci el reprezintă viața față de partidele sau mișcările politice cari și-au zămislit crezul lor polic din ura, deznădejdea și obida unui popor—din moartea însăși a acelui neam.

(*Ordinea*) **Yssay**

Chestii naționale

Mi atyánk; Oce nas; patir imon

TATĂL NOSTRU

Ziarele de peste munți ne aduc știrea că noul ministru de Culte din Ungaria, membru în cabinetul Khuen—Hedervàry, ar fi dispus să rîdice ordonanța lui Appony cu privire la catehizarea copiilor din școli, în limba maghiară.

Cu durere luasem cu toții cunoștință de această samavolnicie a guvernului Unguresc în contra bisericei romîne, violentînd conștiința religioasă prin impunerea catehizării în l. maghiară a tuturor copiilor de romîni ortodoxi sau uniați. Cu ce înalțare de cuget și simțire de romîn nu s'au ridicat atunci sinoadele din Sibiu și din Blaj! M. S. Impăratul și Rege al Ungariei promulgase legea și faptul era consumat.

148 catiheți romîni trebuiau să predea catehizarea religioasă în limba maghiară. Și cum cea întâiu rugăciune, care o învață copiii încă din buze nevinovate, trebuia ca toți copii de Romîni să zică pe ungurește *Tatăl nostru*.

Cultura Românească fiind hultuită în biserică pe influențe slave și apoi grecești, toți acei ce au învățat carte din vechi au trebuit să zică Tatăl nostru pe slavonește, a cărui cuprins era acesta:

Oce nașu, ije esi na nebeaseahu, da sveatitsia imia tvoe, da priidetu farstvie tvoe; da budetu volia tvoia, iaco na nebesi i na zemli. Hleabu nașu nasuștnii dajdi namu dnesi; i ostavi namu dolghi nașiu, iaco i mi ostavliaemu doljinicomu nașimu. Ine vvedi nasu va năpasti, no izbavi nasu ot lucavago; iaco tvoe esti farstvie i sila i slava vo veachi, amin (Mateiu, VI, 9—13).

Șapte sute de ani copii noștri au rupt pe slavonește *Oce nașu*, până ce în 1560 diaconul Coressi a dat pe românește în al său Tetravanghel pe Tatăl nostru. Mai apoi Lupul Stroici logofătul l'a scris cu litere latine către 1596.

Cu venirea grecismului s'a început a se învăța *Patir imon* și aproape 200 ani copii din școlile grecești au învățat Tatăl nostru și în grecește.

Toate aceste înrîuriri străine s'au dus, împrăștiindu-se ca ceara de fața focului și noi am rămas stăpîni pe graiul nostru, pe credința noastră, pe soarta neamului nostru.

Iată că pe cînd cele 2 mari furtuni trecuse de mult, maghiarii amenințau unitatea credinței noastre prin sila și samavolnicia ce o făceau asupra fraților Ardeleni. Și erau siliți să zică Tatăl nostru în acea limbă aspră, aglutinantă și barbară a Maghiarilor, care sună așa de străin de noi, cum inima de Ungur ni e neprietenă nouă.

Ori cît de vremialnică ni-ar fi fost această siluire maghiară, e bine a da cetitorilor noștri icoana vie a rostului acestei înrîuriri, reproducînd după Noul Testament rugăciunea dominicală.

MI ATYÁNK

Mi Atyànk, Ki vagy a mennyekben, szentetlessék meg a te neved. Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, (úgy) itt e földön is. A mi mindennapi Kenyerünket add meg nékünk ma. Es bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk azoknak, a kik mi ellenünk vétkeztek. Es ne vigy minket a Kisértètbe; de szabadits meg minket a gonosztól.

Mert tiéd az Országg, es a hatalom, és a dicsöség, mind örökke, ámen.

Máté. VI, 9—13.

Odată cu prăbușirea regimului politic al coaliției s'a dus ca fumul cu răsunet și catehizarea în limba maghiară pentru copiii de nemaghiari.

***

Un Moldovan

Tocmai îmi isprăvisem treburile la tribunal cînd, la capătul unei săli, mă isbesc de cineva așa de tare, că mai să vin pe spate. Ridic ochii: pe trupul în umeri, ca un mal, zăresc capul cu barba'n furculiță al conului Ștefan Goruș.

— Ce-i, coane Ștefane; ce ai? Erai să mă turtești.

Conul Ștefan Goruș își ridică sprincenele, și, cu un glas ca dintr'o bute, de răsună întreg tribunalul, înalță mînile în aer:

— Vor să mă înșele, mă. Vor să mă prade.

— Cum să te prade, coane Ștefane? ce vorbești? Doar nu suntem în codrul Herței!

Conul Ștefan mă ia frumușel de braț și mă duce încolo; merg mai mult de nevoe de cît de voe.

— Cum? Iată cum. Știi c'am avut procesul cela de moștenire. Il duc de ani de zile, nu atît pentru mine, că am cu ce trăi, mulțumesc lui Dumnezeu, dar pentru spitalul care vreau să-l fac.

Conul Ștefan se oprește, mă întoarce dintr'o dată, titirez împrejur, să-i vin în față, și prinde iar să răcnească:

— Fiindcă eu nu-mi vîntur banii, ca voi, prin cafenele, cu muerile și cu cărțile. Să mă păzească Dumnezeu! Fiecare om, mă, are datorii aici pe pămînt; că a mînca, și mai știu eu ce, e ușor. Fă bine, dacă te ține cureaua: asta-i.

— Așa-i, coane Ștefane!

— Păi dacă e așa, ascultă:

Și iar mă umflă înainte, pe sus, de braț.

[illegible] cesul, am cheltuit—că să te ferească Dumnezeu de avocați—și aproape să-l cîștig, fiind-că e pe dreptate. Auzi tu, mucosule, pe dreptate.

Și iar se oprește, și iar îmi face odată vînt, de mă întoarce pe călcîe, și iar îi cad în față.

— Tu să nu te superi că-ți zic mucos, căci sunteți mucoși, toți, toți sunteți. Ce știți voi de dreptate. Mă, eu am cunoscut un ispravnic care în douăzeci de ani de zile n'a umplut nici macar un catastif cu pricinile oamenilor din tîrgul lui. Acela știa să facă dreptate. O făcea cu gîrbaciu; oamenii țipau și pe urmă îi sărutau mîna. Că nici pe ispravnic nu-l ținea parale bătaia, nici pe cel ce o primea. Așa fel de dreptate ne trebue.

— Așa, coane Ștefane.

Și în gînd mă blestemam: „Cine dracul mi-l scosese pe zmeul de conul Ștefan Goruș în față?"

— Apoi dacă-i așa, uite.

Și iar mă ia la primblare.

— Acu'printre alte hîrtii din dosarul procesului, era și o dovadă scrisă de mîna lui moșu-meu, Postelnicul. Era singura dovadă scrisă de mîna lui. M'auzi? Ei, dovada asta, de abia azi am aflat, nu purta număr în dosar. Auzi dumneata? Eu de abia azi am aflat! Ei, dar doi ticăloși de avocați, puși într'adins pentru asta, de către Manolache, au văzut lucrul la vreme, și știi?

Conul Ștefan se oprește, — iar o învîrtitură și glasul de uriaș cutremură sala.

— Știi? Au vrut să mi-o fure!

— Nu se poate, coane...

Conul Ștefan mă apucă de umăr de să mi-l strivească:

— Au venit să mi-o fure! Mi-a spus chiar arhivarul, care, om cu frica lui Dumnezeu, a înțeles, și a numerotat copia în fața lor. Au vrut să mi-o fure, dumnealor, *colegii* dumitale! cuconașii, d-nii Gafencu și Dornescu.

Și deodată conul Ștefan întinde gîtul, face ochii mici, de privește înainte, își tremură bărbița, și strigă:

— Cela de colo, nu-i Dornescu?... El îi. Haide.

Mă înșfacă de brațși: înainte. „Hait! îmi ziceam în gînd, acum să vezi. Dacă l-o pocni odată conul Ștefan, cu laba lui, îl nenorocește". Pînă să mai gîndesc una și alta, conul Ștefan se și oprește în fața lui Dornescu. Acesta, cu glasul schimbat, mai mult bîlbîește:

— Ce ai, coane Ștefane.... pari.... mîniat.

Conul Ștefan înghite odată în sec și răspunde:

— Sunt.

Astă-seară Joi 25 Februarie

Concertul HUBERMANN

„Taci, îmi zic, nu e tocmai aşa de grozav cum credeam". Conul Ştefan începe :

— Cum să nu fiu. Inchipueşte-ţi că era să mi se fure, din dosarul procesului meu, o dovadă fără de care nu ştiu dacă aşi mai fi cîştigat. Era să mi-o fure, domnule.

Dornescu îngălbeneşte, mişcă buzele, dar nu poate să spue nici un cuvînt.

„E adevărat gîndesc eu". Conul Ste fan urmează :

Ei ce zici ? Era să mi-o fure doi ticăloşi. Unul ştiu că i Gafencu, măgarul cel de Gafencu, ticălosul cela (şi conul Ştefan adaugă cîte-va vorbe moldoveneşti în cinstea lui) pe dînsul îl ştiu, dar mult aşi da să-l aflu pe celalt, să-i dau o scărmăneală, să n'o mai uite N'o merită, domnule, n'o merită ? Spune !

— „Cum .. să nu... cum să n'o merite... coane Ştefane", bolboroseşte Dornescu, şi, fără să mai aştepte, mai îngînă cîteva cuvinte de iertare: că are treabă la grefă, şi o ia la sănătoasa.

— Ei, aşa i că-i adevărat ? îmi zice conul Ştefan. L ai văzut ? că era galben ca un mort.

— Văzut, coane Ştefane !

— Păi... Nu mai ai treabă nu ?

— Nu.

— Hai să plecăm atuncea.

Mă ia de braţ, mergem mai domol. Conul Ştefan îşi scoate batista de se şterge de năduşală. Străbatem coridoarele lungi. Tocmai sîntem gata să eşim cînd, din susul scărilor, de afară răsare Gafencu.

Cu ghiozdanul îndopat cu hîrtii, cu faţa foarte îngrijată,—ca a unui om pe care afacerile îl doboară,—avocatul intră şi dă cu ochii de conul Ştefan. Mai pe el de cît celalt, Gafencu întinde mîna.

— Ce mai faci, coane Ştefane ?

Conul Ştefan se face că nu vede, îl lasă cu mîna întinsă, şi răspunse scurt ;

— Foarte rău fac...

Gafencu îşi scutură mîna vrînd să arate că întinsese ca să-şi aşeze manşeta, şi, fiind-că conul Ştefan i se proptise în cale, întrebă cu glasul mai scăzut :

— De ce, coane ?

— Fiind-că era să mi pierd procesul [illegible] să-mi fure o dovadă.

Gafencu întăi se înroşeşte, apoi se înroşeşte, apoi se 'ngălbineşte şi el la rîndul lui zice :

— Ei !

— Uite aşa am zis şi eu : ei ! Dar cel ce mi a spus a văzut cu ochii şi a ascultat cu urechile lui. Da ; au vrut vrut să-mi fure o dovadă,—doi borfaşi, doi şnapani .. Pe unul îl ştiu eu ; îi măgarul, îi porcul cela de Dornescu ; dar pe celalt aşi vrea eu să-l aflu, să-i ung cîteva perechi de palme (şi conul Ştefan adaugă şi'n cinstea lui cîteva vorbe moldoveneşti) să ţie minte cît a trăi.

Pe Gafencu parcă-l prinde ameţeala ; clipeşte din ochi, încearcă să se mire :

— Auzi !... auzi ! .. mă ertaţi...

Conul Ştefan îi împlineşte gîndul :

— Ai vreo afacere.., la grefă...

— Da... da .. la... grefă...

Şi o şterge. De abea îmi ţin rîsul. Isbucnesc. Dar conul Ştefan mă trage după el în stradă şi opreşte o trăsură. Ma îmbie să mă sui, însă eu rămîn să merg pe jos. După ce se aşeză bine, sprincenele conului Ştefan se ridică, chipul i se luminează dintr'o dată. şi dă un hohot puternic de rîs, apoi întinzîndu-mi mîna, îmi spune :

— Mult aşi da să i văd cînd s'or întîlni acuma.

Em Girleanu.

O scrisoare a d-lui Fleva

Privitor la infamiile ce se debitează în contra d-lui Fleva, în chestia unei comande pe care fruntaşul nostru ar fi făcut-o unui sculptor, d. Fleva a trimis *Conservatorului* scrisoarea ce urmează :

Domnule Director,

Ziarul *Conservatorul* de la 20 Februarie, ocupîndu-se de persoana mea, insinuează că eu, fiind ministru la Roma, aş fi făcut o comandă unui sculptor Sindoni, şi aşi fi plecat de acolo cu precipitare fără a o plăti, că despre această pretenţie a sculptorului contra mea şi a ministrului de atunci, candidat în urmă la prezidenţia Republicei Argentine, ar fi vorbit unele ziare din Roma, între care şi *Tribuna*, şi înfine că o interpelare este făcută încă din toamna trecută în această privinţă, şi va veni în luna aceasta la ordinea zilei în Camera Italiană.

Imi daţi voe să răspund la această insinuare şi sper că veţi bine voi a publica acest răspuns.

Mai întăi de toate declar că eu nu am lăsat nici o datorie în Roma, şi repet cu această ocaziune somaţia mea ca să se dovedească contrarul ;—şi nici nu am plecat de acolo cu precipitare.—E adevărat că după demisia mea la (1 Decembrie 1908) am plecat după cîteva zile pentru alegere, şi am rămas în urmă aci din cauza Camerei, însă m'am întors la Roma atît în cursul sesiunei, cu un concediu ; şi după închiderea Camerii m'am dus din nou şi am şezut acolo mai bine de o lună pînă la plecarea mea definitivă. Cred că aceasta nu însemnează a pleca cu precipitare. Mai adaog că eu tot timpul cît am mai stat la Roma, ca simplu particular, nici o reclamaţie nu a făcut nimeni, nicăeri, contra mea.

Repet că nu am lăsat acolo nici o datorie, şi pentru cine nu mă cunoaşte e destul să spun că după demisiunea mea am continuat a plăti chiria localului în care era instalată Legaţiunea, de oare ce Guvernul n'a voit să uzeze de acest local, şi chiar cancelaria a fost mutată în altă parte ; astfel că contractul fiind făcut de mine pe un an, şi fără clauza diplomatică neobicinuită la aşa termen scurt, a trebuit să plătesc din punga mea chiria pînă la 1 Noembrie 1909. Despre plata exactă a acestei chirii se va fi informat negreşit cineva la Roma şi posed chitanţele cuvenite.

Acum, că după plecarea mea, şi mai ales după vizita d-lui I. I. C. Brătianu la Roma, să se fi ivit vreo pretenţie tardivă contra mea, şi să fi vorbit vre-un ziar de dînsa, aceasta nu m'ar mira, mai ales că un ziar din Capitală, *Epoca*, dacă nu mă înşel, spunea dăunzi că primul ministru s'a ocupat in special de a aduna la Roma material în contra mea. Faptul însă rămîne acelaş, şi încă odată desfid pe ori cine să dovedească că datorez acolo ceva.

Cît pentru ziarele ce citaţi, eu nu primesc decît *Tribuna*, şi nu-mi amintesc să fi citit în acest ziar ceva în această privinţă ; iar pentru interpelarea ce ziceţi că e făcută încă de astă toamnă în cameră italiană, posed certificatul questurei cu lista întreagă a interpelărilor, şi scrisoarea unui vice-preşedinte pe care am avut onoarea a'l cunoaşte personal, care mă asigură că o asemenea interpelare nu există.

Primiţi, domnule Director toată consi- [illegible]

Nicolae Fleva.

Bucureşti 23 Februarie 1910.

OAMENI ŞI LUCRURI

UNUI TÂNAR

Sunt două chestiuni cu totul distincte în cele ce-mi scrii. Prima e mai mult de domeniul ori de „resortul" unui duhovnic. Un domn a găsit pe masa d-tale o carte de literatură avînd titlul cam suspect şi autorul reputat drept scriitor frivol. Intrebîndu-te dacă ceteşti cărţi de *aceste*, d ta ai tăgăduit. Dac'ai făcut bine, dac'ai făcut rău. Aceste sunt consideraţiuni morale incompatibile cu răspunsul fugitiv şi necesarmente mărginit la cîteva rînduri. Cred însă că acţiunea nu a fost bună, nici rea, ci indiferentă. A fost mai mult din parte-ţi o faptă bună. Ştiai că domnul cunoaşte din auzite— numai din auzite, pe acel scriitor francez. Ştiai că întrebarea lui ascunde o frică asupra viitorului d-tale, o credinţă că ţi-ar putea vătămă cetirea cărţilor lui. Aveai oare mijlocul să-l convingi de contrariu ? Nu. Aveai datoria măcar de a o face ? Nu. Ai ales dar calea cea mai scurtă şi poate cea mai bună : l'ai cruţat de o decepţie, ori de o mîhnire tăgăduind că ai fi cetind *asemenea* cărţi. L'ai lovit oare în interesele lui ? Folosit-ai d-ta, propriu zis, cu această minciună ? De sigur că nu. Iată de ce o judec inofensivă şi de mică importanţă. De cîte ori ne găsim în societatea unor fervenţi credincioşi avem datoria *morală* de a nu jigni sentimentele lor de credinţă.

Intr'aceasta consistă libertatea şi cinstea. E acelaşi lucru cînd e vorba de alte credinţi şi convingeri, atunci cînd nu e dată posibilitatea de a ne schimba reciproc convingerile căpătate. Cum e şi în cazul d tale de conştiinţă. Fii dar liniştit.

Cum rămîne însă cu a doua chestiune. Dacă faci bine, în principiu, cetind şi autori reputaţi de frivoli printre ceilalţi. In primul loc : autorul în chestiune, membru al Academiei Franceze, e unul dintre scriitorii cei mai fini, dintre psihologii cei mai abili, dintre stiliştii cei mai desevîrşiţi. De ce dar nu l'ai ceti ?

El însuşi, cronicar de revistă în oarele libere, a discutat de nenumarate ori această problemă a cetitului,—scriind pentru domnişoare — şi n'a putut-o rezolvi. Vrîsta d-tale e acea în care se poate ceti şi asimila mai mult, prin cetit. Calităţile d-tale de stil, sunt sigur, nu le datoreşti de loc, dar de loc, cursului superior al liceului din care poate n'ai eşit încă, de oare-ce programul învăţămîntului clasic nu poate forma talente, nu poate da calităţi literare. Rolul rămîne întreg, cetitului. O alegere între cărţile literare e anevoie de făcut şi poate nici n'ar fi de folos. Nimeni n'a precizat încă la ce vrîstă se poate ceti, în franţuzeşte, Rabelais ori Voltaire, nici cînd e mai de folos Balzac, Maupassant ori Zola,— şi aceasta din urmă un „imoral"! Imoral a fost numit Shakespeare şi chiar Ghoete; imorali Tolstoi şi Eminescu. Nu de mult un critic cerca să escludă, la noi, pe Sadoveanu, nuvelist de foarte mare talent, drept imoral. Şi aşa mai departe.

Cunosc un singur mare nesjuns intelectual, acel de a *nu* ceti. Cu deosebire la noi neajunsul acesta, în ultimii ani, a devenit un pericol în anumite cercuri culte. Citeşte dară, tinere, citeşte ori-ce şi ori cît Folosul va fi în ori-ce caz mai mare decît paguba.

Rodion

DIN BOTOŞANI

Invăţătorul D. Păucă, din com. Bălušăni, judeţul Botoşani, părăsind şcoala în ziua de 13 Februar c. şi mergînd la Botoşani, unde s'a înţeles cu un d. Cucu, intendentul institutului N. Sofian şi ştiind că mandatarii locuitorilor din Zosîn au a încheia din nou contractul pentru arendarea moşiei, numitul învăţător, a profitat de ocazie a se prezenta d-lui Calimachi şi altor şefi conservatori carpişti şi prin telefon s'a înţeles şi cu notarul comunei Bălušeni, că să trimeată cît mai mulţi locuitori la Botoşani chiar in seara de 13 şi ziua de 14 Februar, spre a veni la Botoşani şi a iscăli contractul ; lucru neadevărat, căci în acele zile lipsea din Botoşani d. Savinescu secretarul şi avocatul casei Sofian şi care spusese mai de inainte ca să nu vină mandatarii la Botoşani, pînă ce nu vor fi înştiinţaţi de d-sa ; numitul învăţător a voit a'şi face reclamă şi a se afirma de om puternic şi că îl ascultă locuitorii ; iar locuitorii în număr de vre-o 70, amăgiţi de dînsul, au fost puşi a manifesta pentru conservatorii-carpisti, dînduli-se torţe şi învăţîndu-i a striga : Ura ! Intre ţaranii amăgiţi de acest învăţător, există o mare agitaţie, protestînd că au făcut un drum zadarnic, pentru cîte o pîne neagră ce li s'a dat la institut, şi la întoarcerea lor acasă, locuitorul T. Nolet şi Gh. a Elenei, s'au bătut pe drum foarte crunt ; aducînd acestea la cunoştinţa d lui Ministru al Instrucţiunei, las a regula cele legale în privinţa purtărei acestui învăţător de zeci de ori reclamat şi care veşnic se ocupă numa cu agitaţiile printre locuitori, căutînd pe toate căile a profita, şi dacă să poate a se asigura în viitor pe sprijinul conservatorilor, cari după propaganda lui, crede că mîine, poimîne vor veni ei la putere cu siguranţă şi că el e deja omul şi partizanul cel mai înfocat al lor.

V. V.

Litere-Ştiinţe-Arte

Foştii....—Sub cuvînt că se face „Revista Revistelor" în cel din urmă număr al „Vieţei Romîneşti" se maltratează doi scriitori înseraţi în lista colaboratorilor aceleiaşi reviste iaşane. In primul loc d. Lovinescu :

„Caşi Napoleon în *Lui* al lui V. Hugo, d. Lovinescu apare pretutindeni cu Glikyon al său ! D l Lovinescu suntem siguri, îşi bate joc de cetitori cu acest Glykyon. I-o spunem aici ca să nu creadă că suntem şi noi naivi".

In al doilea rînd, poetul Minulescu :

„A fost la *Falanga* şi d. Minulescu pe care nu l'am înţeles niciodată, dar l'am admirat de multe ori.

D. Minulescu e un simbolist şi un simbolist nu-i nevoe să fie înţeles. Simboliştii nu ţi *spun*, îţi *suggerează*. Şi d. M. îţi suggerează totdeauna ceva de departe, de aiurea, de ceea ce a fost, din ceea ce are să fie,—dar ni se pare că d-sa cam abuzează de gen şi e păcat !.".

Nu e mult de cînd ambii aceşti scriitori figurau în corpul revistei. Ei figurează încă în lista colaboratorilor,—probabil din greşeală. Căci aşa feliu se vorbeşte numai despre nişte „foşti" colaboratori, ori despre acei cărora li se dă... paşaport de drum.

*

Amintim că astăseară are loc marele concert al lui Bronislav Huberman. Nici un iubitor de artă şi de armonie nu va lipsi din sala teatrului naţional.

*

Autorităţile academice din Brema au deschis o anchetă în contra a treizeci de institutori din acel oraş pentru că au adresat o telegramă călduroasă lui August Bebel cu ocazia jubileului de 70 de ani al militantului scriitor şi parlamentar socialist. E vorba ca institutorii să fie daţi în judecată.

*

Din New-York se anunţă că celebrul tenor Caruso, care în prezent petrece în acest oraş, a fost ameninţat din partea „Mînei negre" cu moartea, în cazul cînd nu va da pentru această bandă suma de 80.000 de dolari. Poliţia a luat măsuri pentru a apăra viaţa celebrului cîntăreţ.

Pînă acuma au fost arestaţi mai mulţi indivizi suspecţi, cari au fost văzuţi în apropierea hotelului Metropolitan, unde locueşte Caruso.

*

Discuţiunea asupra vărstei lui Hamlet nu e încă terminată.

Unii susţin că acest prinţ avea 19 ani, alţii 35 ani. Critica se bazează mai cu seamă pe textul scenei cu groparul în care Hamlet e astfel caracterizat :— E gras şi oboseşte iute. Insă criticul A. Dorning susţine că prima ediţiune autentică a lui Hamlet, vorbeşte altfel :—E încălzit şi obosit....

Părerea că Hamlet e un tînăr de 19 —20 ani, prevalează.

*

Reamintim că luna Februarie se încheie cu cele două spectacole mult atrăgătoare : 27 Februarie, beneficiul lui Mircea Pella ; 28 Februarie, beneficiul d-nei Pruteanu : Intoarcerea din Ierusalim.

*

Expediţiunea engleză la polul Sud sub conducerea căpitanului Robert Scoott va porni vara viitoare.

Noua expediţie este organizată sub auspiciile şi pe comptul Societăţei regale de geografie.

Căpitanul Scott va uza de preoţioasele informaţiuni culese de locotenentul Schakleton în ultima sa lucrare „Inima Antarticului".

El va explora „pămîntul regelui Eduard" pentru a preciza natura şi întinderea barierei de ghiaţă, şi va continua cu studiul regiunilor înaintate ale „Pămîntului Victoria".

Insă scopul de căpetenie al acestei expediţiuni va fi cucerirea polului Sud.

Informaţii

❑ In şedinţa de Sîmbătă a consiliului comunal, se vor discuta următoarele chestiuni :

Rectificarea budgetului pe 1909—1910 ; cereri de scutiri şi reţineri de taxe ; credite ; cereri de permisii pentru construiri de vălătuci ; cereri de certificrte de bună purtare pentru indigenate ; cereri de restituiri de garanţii ; oferte pentru lucrări : vînzări şi cumpărări de locuri ; fixarea preţului la zilele de prestaţie ; cereri de rescumpărări de embatic ; cererea d-lui judecător al ocolului rural de a i se furniza imprimatele necesare serviciului său ; contul de gestiune al societăţei funcţionarilor tramvaiului electric, de la 1 Iunie 1908 pînă la 31 Mai 1909 ; autorizaţii pentru a intenta procese ; Afacerea cu d. Speranţă pentru cedarea unei porţiuni de loc.

❑ Agenţii siguranţei au făcut astă noapte o razie în oraş şi cîte-va arestări.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei a luat dispoziţia de a desfiinţa schitul de maici Almaşul, din judeţul Neamţ.

E vorba ca biserica acestui schit, care e aproape în ruină, să fie reparată şi să se înfiinţeze aci un schit de călugări.

❑ D. Căpităneanu, cenzor al Băncei Naţionale, se află astă-zi la Vaslui, iar mîine va inspecta sucursale din Huşi a Băncei.

❑ D. I. L. Caragiale a plecat ieri seara din Iaşi, la Bucureşti.

❑ D. Balş, inspector judecătoresc, a fost ieri la Huşi, trimis să asiste la judecarea apelului fostului învăţător Ionaşcu.

Tribunalul, primind, în parte, apelul lui Ionaşcu, inspectorul judecătoresc a zis :

Acum văd şi eu, că magistratura din Moldova ie indulgentă.

❑ Prin proectul modificător al legei comunale şi judeţene, ce s'a întocmit la ministerul de interne, s'au redus 34 plăşi.

Vor fi reduşi deci 34 administratori de plăşi.

❑ In urma măsurilor severe ce s'au luat contra călugărilor, în scurt timp au fugit din M-rea Neamţ, vre-o 35 călugări.

Acum trei zile a dispărut şi călugărul Ignatie Pastică.

❑ Consiliul comunal din Botoşani a aprobat iluminarea oraşului cu electricitate.

❑ Prefectul poliţiei a convocat eri pe toţi agenţii siguranţei cercetîndu-i într'o afacere privitoare la serviciul lor.

❑ Funcţionarii din administraţia financiară, au primit un memoriu din partea colegilor lor din Dolj, spre aderare memoriul prin care cer îmbunătăţirea soartei lor.

Intre altele se cere să se desfiinţeze impiegaţii auxiliari şi ultimul grad să fie impiegat de clasa II-a. Ei cer apoi sporirea salariilor şi sporirea numărului funcţionarilor în administraţiile financiare, actualii fiind insuficienţi faţă de multele lucrări.

Memoriul va fi înaintat corpurilor legiuitoare.

❑ *Frumoasa* **expoziţie de pictură a d-lui S. Sanielevici** *va fi deschisă încă pînă* **Simbătă 27 Februarie**. *Foarte mult vizitată şi apreciată de cunoscătorii şi amatorii de artă din localitate, expoziţia d-lui Sanielevici a contribuit desigur cu ceva la educaţiunea artistică a publicului ieşan, atît de lipsit de asemenea producţiuni artistice.*

Se zice, că pictorul O. Băncilă ar avea intenţiunea să deschidă o expoziţie a operilor sale. Vestea aceasta ne bucură, şi sperăm că nu cu puţin a contribuit la aceasta, expoziţ a d-lui Sanielevici.

Pînă acum s'au reţinut mai multe pînze din ale d-lui Sanielevici. D-nii dr. A. Lambrior, L. Geller, Inginer Siegel, Eugen Herovanu, Gr. Saian, Em. Sosor şi alţii sînt printre persoanele, cari şi-au reţinut dintre frumoasele pînze ale talentatului pictor.

❑ In pădurea Cozia, din jud. Fălciu a fost găsit strangulat soldatul dezertor Paşnicu Gheorghe, din regim. 13 Ştefan cel Mare.

❑ Direcţia generală a ctr. a trimes o circulară tuturor staţiunilor, prin care le atrage atenţiunea ca să nu plătească nici o restanţă de bani funcţionarilor eşiţi din serviciul cfr, până nu vor înapoia carnetele de identitate ale lor şi ale soţiilor lor.

❑ Constantin Balan şi Ioan Ţaranu, din Miroslava, cari, prin lovituri de ciomag, au ucis pe Vasile Tofan din Galata, au fost aduşi la parchet.

❑ Brigada a 14 de infanterie, a trimes un ordin comandanţilor de trupe din localitate, prin care le pune în vedere să cheme pentru serviciul de gardă şi oamenii concediaţi din contingentul 1905 care n'au terminat serviciul gărzei.

❑ Eri consistoriul spiritual al mitropoliei, sub preşedinţia economului Ioan Gotcu, a achitat pe preotul Dimitrie Arbore, din judeţul Botoşani, acuzat că ar fi luat mai multe fălci de pămînt de ale locuitorilor din comuna Ionăşeni.

Apararea a fost făcută de economul Pavelescu din Botoşani.

DIVERSE

— A fost adus şi internat la institutul antirabic locuitorul Costache a Vasiloaiei din Dumeni jud. Dorohoiu care a fost grav muşcat de un cîine turbat.

— Aseară a fost găsit pe strada sf. Theodor, un copilaş de sex masculin. A fost trimes la institul Grigorian.

— Casa scoalelor a trimes revizoratuluii şcolar anuarul activităţei casei pe anul 1908 | 9.

— Parastasul ce trebuia să se oficieze Sîmbătă la orfelinatul „Procopie Florescu" din comuna Tăuteşti, în memoria fondatorilor acelui ofelinat, s'a amînat pentru Duminică 28 Februarie.

Vor lua parte la acest parastas, pe pe lîngă profesorii orfelinatului şi revizorul şcolar al judeţului.

— Compania I a regimentului Ştefan cel Mare No. 13 a făcut azi dimineaţă un marş pănă la Leţcani, sub comanda căpitanului ei.

Săptămîna viitoare va face un nou marş şi simulacre de lupte.

— La 15 Martie c. se va ţine la prefectură un nou examen pentru postude notari.

20 bani litrul 20 bani litrul

CELE MAI BUNE APE MINERALE

Dochia, Repedea, Baia şi Stânca

PREPARATE DE

„Prima fabrică de Ape Minerale din Iaşi"

STRADA GHICA-VODĂ No. 37.

Sub controlul d-lor chimist D. CADERE şi Dr. I. ŢARANU.

Expediţie promptă în provincie şi la domiciliu

Ultime informaţii

❑ Atribuiam eri apărarea calduroasă pe care ziarul carpist local o face administraţiei comunale din Iaşi, faptului, că un redactor al acelui ziar a fost numit, cu diurnă, într'o comisie comunală.

Ziarul carpist confirmă în totul a firmarea noastră, publicînd raportul comisiei speciale către primar.

Am zis.

❑ E vorba ce, începînd de la 1 Aprilie a. c. să se introducă dispoziţia ca la şcoalele primare urbane să se ţie cursurile numai dimineaţa.

In acest scop, ministerul va convoca în cursul lunei viitoare pe revizorii şcolari cl. I-a, spre a se consfătui.

❑ **D. Vasile Missir, care pledează pentru comună în procesul cu societatea electrică, a fost angajat cu onorar de cinci mii lei, numai pentru tribunal şi cu o mie lei pentru fie care deplasare.**

❑ Revizoratul şcolar a dat o circulară învăţătorilor asupra solemnităţei sădirei pomilor, care va avea loc în primele zile ale lunei Martie c.

❑ Prin noul budget al comunei se va reduce preoţilor şi diaconilor, sporul de 35 lei ce a fost prevăzut anul trecut.

❑ Domnişoara Cella Delavrancea, apreciată pianistă, va concerta în Iaşi, în seara de 21 Martie, la teatrul naţional.

❑ La tribunalul Huşi s'a judecat ieri apelul fostului învăţător şi director de Bancă Populară, Ionaşcu, care a fost condemnat de judecătorie la trei ani şi jumătate închisoare.

Tribunalul a respins apelul procurorului şi admiţînd, în parte, apelul lui Ionaşcu, i a redus pedeapsa cu opt luni.

❑ **Agent de percepţie necinstit.**— Am vorbit eri despre dispariţia agentului Gheorghe Neculau, de la percepţia din Tg. Frumos. Faptul s'a petrecut astfel: d. Tăutu, perceptorul comunal, încredinţă lui Neculau piese justificative în sumă de 1500 lei, plus 100 lei ca să vină la Iaşi, la creditul agricol, spre a le depune în comptul unei datorii. Numitul agent plecă Vineri seara spre Iaşi, unde ajunse la oreie 11. De la gară s'a dus direct la o concubină a sa Elena Popovici, din strada Uzinelor, unde a stat până Duminică dimineaţă, cînd a eşit în oraş, unde şi-a cumpărat un rînd de haine noi şi întorcîndu-se acasă, a spus concubinei sale că plecă la Tecuci şi într'adevăr cu trenul de seară a şi plecat.

D. Tăutu, văzînd că agentul Neculau nu se mai reîntoarce a bănuit că trebuie să fie ceva la mijloc şi eri la amiază a şi sosit în Iaşi, înştiinţînd autorităţile şi administraţia financiară.

Făcîndu-se cercetări de către poliţie la concubina sa Elena Popovici nu s'a putut afla unde a plecat. Totuşi bănuindu-se că într'adevăr ar fi luat drumul spre Tecuci, s'a trimes o telegramă autorităţilor de acolo, cerîndu-se prinderea lui.

❑ **In cursul săptămînei viitoare I. P. S. S. Mitropolitul va avea o intrevedere cu protoereii din eparchia sa, în vederea conferenţelor pastorale din anul acesta.**

❑ **Anul acesta concursul corurilor şcoalelor secondare se va ţinea la 22 Mai.**

❑ **Duminică 28 Februarie, la Teatrul Naţional, beneficiul d-nei Aglae Pruteanu, cu frumoasa piesă „Intoarcerea din Ierusalim".**

Multă lume va lua parte la această reprezentaţie.

❑ Membrii camerei de comerţ, secţia centrală, au fost convocaţi pentru mîine dimineaţă la orele 9.

❑ **Şcoala de corecţie.**—Duminică 28 Februarie, la orele 5 p. m., se va întruni la universitate, comitetul pentru activarea înfiinţărei şcoalei de corecţie. Va presida I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei şi Sucevei.

Au mai fost invitaţi să ia parte: d. general Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată, d. I. Burada prim-preşedinte al Curţei de Apel, profesor dr. Gh. Bogdan, rectorul Universităţii, d. I. Corjescu, prim preşedinte al tribunalului, Prinţesa Moruzzi, d-na Greceanu, d-na dr. Hurmuzescu, d-na Maria Hinna, d-na Răşcanu, d-na Demetrescu, d-na Iamandi şi d-na Vhrinowschy, precum şi cercul didactic.

❑ Revizoratul şcolar a fost înştiinţat că, din cauză că autorităţile comunale din Glăvăneşti şi Romanaţi n'au voit să adune pe săteni în localurile şcoalei, conferenţele cercului cultural nu s'au putut ţinea.

❑ D. Gh. Ghibănescu îşi va desvolta Duminică la orele 4 p. m., la societatea culturală-bisericească „Viitorul", în localul seminarului, conferenţa sa despre „Raportul dintre biserică şi Stat".

Vor asista preoţii şi invitaţii special.

❑ Profesorii şcoalei normale „Vasile Lupu" se vor întruni mîne seară Vineri în localul cercului didactic.

❑ Duminica trecută s'a deschis la Dorohoiu primul cerc cultural preoţesc, sub preşedenţia protoereului Gh. Nepotescu. Au vorbit preoţii Al. Sandovici şi Cozma Petrovici.

Cercul va ţtnea din nou şedinţa Marţi 2 Martie.

❑ D. C. Maissner va pleca Marţi pentru 2 luni în străinătate, spre a vizita şcoalele de corecţie.

D-sa se va duce în Belgia, Franţa, Germania şi Elveţia, spre a lua cunoştinţă de modul cum funcţionează şcoalele de corecţie în acele ţări.

❑ Camera de meserii a întocmit o statistică a tuturor maiştrilor patroni, maiştri conducători, lucrători şi ucenici, pe naţionalităţi. Această statistică se va trimete ministerului industriei şi comerţului.

❑ O crimă s'a comis eri după amiază în comuna Fîntînele. Emilia Lesciuc luîndu-se la ceartă cu concubinul ei, Constantin Vardasevici, mecanic la moşia Şipote, a descarcat asupra lui un foc de revolver, rănindu-l în piept. Văzînd fapta comisă, şi-a descarcat şi ea două focuri de revolver în regiunea inimei.

Ambii au fost duşi la spitalul din Podul-Iloaie, în stare gravă.

❑ Astă-zi a sosit în localitate d. Procopovici delegatul comitetului ţărei din Bucovina.

Impreună cu consulul Austro-Ungar din localitate s'a dus la prefectul judeţului, cerîndu-i recomandaţia către camera de comerţ pentru deschiderea în Iaşi a unui birou de plasare pentru muncitori şi lucrătorii aduşi din Bucovina.

Acest birou va fi subvenţionat de cotetul ţărei (Bucovina).

❑ Se ştie că un grup de institutori au intervenit, anul trecut, pe lîngă administraţia comunală, ca statua lui Cuza-Vodă să nu fie aşezată în altă parte de cît în Piaţa Unirea.

Cum însă dorinţa lor n'a fost admisă, căci ştiut este, că s'a hotărît ca statua să fie aşezată pe locul unde se află acum casele Solescu, institutorii au hotărît să protesteze şi în curînd vor ţinea o consfătuire în această privinţă.

❑ Ultima serie a învăţătorilor chemaţi la examenul de înaintare pe loc, va fi chemată pe ziua de 20 Martie, iar dacă la acea dată va mai fi rămas un număr suplimentar de învăţători, se vor lua atunci dispoziţiuni în această privinţă.

❑ Prefectura judeţului a trimes administratorilor de plăşi, pentru a distribui locuitorilor, formularele necesare, pentru a le completa, în vederea începerei recensămîntului general pe exerciţiul 1910—1915.

❑ **Judiciare.**—Inalta Curte de Casaţie, în secţiuni unite, urma să judece astăzi divergenţa în procesul privitor la rabinii din Iaşi, cari au refuzat să asiste la prestarea jurămîntului more judaico.

Judecarea, din cauza lipsei unui dosar, a fost amînată. Se va pune termen nou în Aprilie.

— Tribunalul Ilfov a declarat ieri în stare de faliment pe negutitorul manufacturist Azril Horovitz, care are filială în Iaşi, str. Vechie.

In urma unei telegrame a parchetului Ilfov, primul-preşedinte al tribunalului, însoţit de procurorul Winkler şi de un funcţionar al grefei, au aplicat ieri seara sigilii pe prăvălia locală a falitului.

— Iată cum sună dispozitivul Curţei în importantul proces Sturza-Veron: „invindu-se paritate de voturi şi anume: domnii consilieri Crivăţ şi Cernătescu, fiind de părere a se admite apelul fraţilor Constantin şi Dimitrie Sturza şi a se condemna pe Jean St. Veron la daune consistînd din suma de 100.000 lei, garanţia prevăzută prin contractul de arendă şi recolta de pe moşie; iar preşedintul Sofian şi consilierul Busdugan, fiind de părere a se respinge apelul fraţilor Constantin şi Dimitrie Sturza şi a se admite în parte, apelul lui Veron, reţinîndu-se numai suma de 10.000 lei, garanţia ce este în mîna fraţilor Sturza, plus recolta.

Afacerea se va judeca din nou, la 5 Martie, de complectul secţiei.

— Cu rechizitoriul procurorului general a fost trimis în judecata Curţei jandarmul Constantin Matasă, şeful secţiei de jandarmi rurali Elisabeta Doamna, jud. Roman, pentru maltratarea numitului G. Bucatariu şi a fiicei sale, Catinca Bucatariu.

— Procesul fraudelor făptuite acum doi ani la recrutările militare din Bacău, a venit astă-zi în judecata Curţei de Apel, secţia a II-a

S'a prezintat numai d. maior Popescu Cernică, lipsind ceilalţi complici, cari s'au lasat a fi judecaţi în opoziţie.

Curtea, respingînd apelul procurorului de Bacău, a menţieut pentru maiorul Popescu, sentinţa achitătoare.

— La secţia a II-a a tribunalului se judecă astă-zi importantul proces pe care comuna Iaşi l'a intentat societăţei electrice pentru iluminarea oraşului.

Din partea comunei pledează domnii V. Miasir şi G. Cristofor, din partea societăţei domnii A. B. Cantacuzino şi Osw. Teodoreanu.

S'a făcut mult haz de faptul ţii comunei nefiind de acord între dînşii, d. Missir a declarat că nu se uneşte cu propunerea d-lui Cristofor, care se opune la citarea în instanţă a experţilor.

Tribunalul deliberează asupra incidentului ridicat de societate, pentru citarea experţilor ca să dee lămuriri orale.

— Procurorul general a propus noui martori în chestia d lui Manoliu, directorul prefecturei Neamţ, acuzat de maltrarea avocatului Dalban.

— In procesul comunei cu uzina de electricitate, despre care vorbim mai sus, tribunalul a obligat părţile în litigiu, ca pînă în trei zile, să depună la grefă întrebările ce vor să pună experţilor, hotărînd chemarea la interogator şi a experţilor.

❑ O frumoasă şi bogată reconstituire istorică reprezentînd un epizod din epoca lui Cezar „Imparatul victorios" ne-o dă cinematograful în programul său de astă-zi Joi 25 Februarie.

Noul program al teatrului cinematografic din sala Sidoli, conţine apoi „O aventură a marinarului" sau „Ia-ţi mireasa" comedie dramatică de Jean Richepin de la Academia franceză, jucată de dd. Luguet, Baud, d. şi d-na Faivre etc., artişti de mare valoare ai teatrelor pariziane.

O frumoasă idilă la malul mării, este Iertarea păpuşelor, una din cele mai reuşite înscenări cinematografice şi excelent de bine redată.

Vederi după natură sunt cuprinse cu prisosinţă în noul program; menţionăm din acestea Mont-Saint-Michel, orăşelul singular din Franţa cu antica lui catedrală şi mînăstire; plantaţiile de nucile de cocos în Singapore—Indo china engleză etc.

Noul program de astăzi, Joi se încheie apoi cu multe sujete comice cu neimitabilul humor parisian; iată unele din ele: Clienţi serviţi de ei însuşi.—Servitori cu prea mult zel.—Vrăjitoarea prezice.—Soacra nu are încredere.—Un interesant sujet de „variéte" este apoi d-ra Paula Peters cu animalele sale dresate.

Sîmbătă şi Duminică vor fi intercalate sujete noue printre care: Inundaţiile din Franţa, a 3-a şi ultima serie: In jurul Parisului, cum au fost salvaţi copii şi bolnavii, inundaţia cea mare la Alfortville etc.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 25 Fevruarie

Propunerea unui amendament

Bucureşti. — D. Stere a propus ca în şedinţa de azi a Camerei, să propună la art. 74 a proectului contra contenciosului, un amendament, care să prevadă că orice particular, sau cetăţean, care are un drept cîştigat, şi acel drept ar fi lezat de un funcţionar, fie el chiar şi ministru, să aibă dreptul a'l aduce înaintea justiţiei.

Se afirmă că d. Brătianu ar fi de părere să se admită amendamentul. D. Stelian însă nici nu vrea să audă, cu toate că mai mulţi deputaţi au intervenit pe lîngă d-sa pentru admitere.

La orele 2 şi jumătate, înainte de deschiderea şedinţei, d. Brătianu are o consfătuire cu d. Stere şi alţi deputaţi, spre a vedea ce este de făcut.

D. Stelian însă se opune din răsputeri şi a declarat că în cazul cînd se admite amendamentul, d-sa îşi retrage proectul.

SENATUL

Bucureşti. — D. general Budişteanu, preşedinteie senatului, a făcut cunoscut moartea d-rului Lueger, primarul Vienei, arătînd că Romînii pierd un bun prieten şi rugînd senatul să'l autorize a trimite condoleanţe familiei.

D. Sp. Haret se asociază din partea guvernului şi admite.

Legea teatrelor a fost luată în consideraţie,

La discuţia pe articole s'au înscris mai mulţi oratori.

Moartea d-rului Lueger

Bucureşti.— După o lungă agonie, d rul Lueger a încetat din viaţă la orele 5 dimineaţă.

Din Viena se comunică că imediat ce M. S. Imparatul a aflat despre moartea primarului Vienei, a trimes familiei o telegramă de condoleanţe.

Prima coroană care a fost depusă, a fost aceia din partea Archiducelui Frantz Ferdinand.

M. S. Regele Carol a aflat despre moartea lui Lueger, la orele 9 şi jum. dimineaţă, cînd a expediat d-lui Neumayer, primul ajutor de primar al Vienei, o telegramă de condoleanţe.

Doctorul Karl Lueger, avocat, era născut la 23 Octombrie 1844 în Viena. La Universitatea de acolo a urmat cursurile de drept. Din anul 1875 fusese ales consilier comunal al Vienei. A fost democrat şi, în urmă, a format un puternic partid antisemit In 1885 fu ales deputat. In 1895 fu ales primar al Vienei, dar confirmarea împaratului urmă abea în 1897.

In 1903 fu reales primar pe un period de 7 ani.

Bun prieten al Romînilor, Lueger luase de multe ori apararea lor contra Ungurilor.

Cu prilejul expoziţiei din Bucureşti, Lueger vizita capitala. Strada Fîntînei a fost denumită strada „Carol Lueger".

Liga militară din Grecia

Athena.—Ziarele spun, că o delegaţiune a ligei militare s'a dus la preşedintele consiliului spre a i cere să admită oare cari măsuri precum; Curăţirea serviciilor publice de incapabilii numiţi prin protecţie în slujbă şi votarea definitivă a legei cu privire la incompatibilitatea între funcţiunea de deputat şi acea de administrator al unei societăţi financiare.

Ancheta afacerei Duez

Paris.—Comisiunea Senatului, pentru orînduirea anchetei în afacerea lichidării congregaţiunilor, s'a ocupat azi în afacerea Duez.

Pasivul ar atinge o sumă de 10 milioane. Comisiunea a hotărît să cerceteze împrejurările cari au făcut ca Duez să fie numit şi menţinut ca lichidator şi căror patronagii se datoreşte această numire şi să invite guvernul a verifica operaţiunile lichidatorilor.

Condamnarea unei revoluţionare

Petersburg,—Curtea de apel a condamnat pe femeia revoluţionară Bretskowski, la deportarea în Siberia. Revoluţionara Tchaikowska a fost achitată.

Incendiul într'o uzină

Vitry.—Un incendiu puternic a isbucnit azi după amiază în uzina electrică de aci. Hala principală a uzinei a fost distrusă; Pagubele sunt destul de mari. Victime n'au fost.

Anchetă contra unor foşti miniştri

Sofia.—Sobrania a adoptat prin aclamaţiuni, moţiunea de urgenţă, cu privire la o anchetă contra mai multor miniştri din vechiul regim stambulovist, acuzaţi de abuzuri Soluţiunea această neaşteptată a provocat o senzaţie generală.

Reorganizarea Camerei lorzilor

Londra.—Lordul Rosenberg a declarat că dacă lorzii ar adopta propunerea ce a făcut-o la 24 Februarie, de a se consiitui ca comitet pentru a delibera cu privire la cel mai bun mijloc de a reorganiza camera lorzilor, ar propune următoarele rezoluţiuni: 1). O cameră puternică susceptibilă de acţiuni, este nu numai o parte integrantă a constituţiunii, dar este o necesitate pentru salvarea statului şi pentru menţinerea echilibrului parlamentar; 2) o atare adunare poate fi creată în modul cel mai practic, prin reforma constituţiunii, privitoare la lorzi; 3) condiţiunea necesară pentru o astfel de reformă e adoptarea principiului că posedarea demnităţii de pair singură, nu dă dreptul de a face parte din camera lorzilor ca membru cu drept de vot.

Camera austriacă

Viena.—Cameră a discutat în prima cetire, proectul de lege privitor la noile impozite Ministrul de finanţe a motivat proectul de lege depus eri, prin care guvernul este autorizat a contracta un împrumut în valoare de 181,740,000 coroane, din care 31,740,000 necesitate de acoperirea exigenţelor extra-ordinare ale armatei în urma complicaţiunilor politice din ultimul an. Ministrul a relevat că momentul de faţă este foarte favorabil pentru asemenea operaţiuni de credit şi a rugat adunarea să voteze cît mai degrabă proiectul.

De închiriet cu începere de la 23 Aprilie 1910, **la Gara Buhăeşti** (linia Iaşi-Vaslui) *un mare hotel compus din o cîrciumă un salon încăpător şi 6 camere*, avînd în ogradă un hambar mare de cereale precum şi grajd, şură, şopron, două pivniţe, fîntînă şi alte dependenţe. Doritorii a se adresa la Proprietar, *D na Maria Aug. Reschkano Iaşi str. Păcurari No. 51.*

Cine are de vînzare vre-o casă în Iaşi cu preţ până la 8000 lei să se adreseze la ziarul nostru sub iniţialele A. S.

De vînzare în orî ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din judeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.— 1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mânzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămănat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering" din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance". 2 maşini greble „Deering". 6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

Stejar, *Tei şi orice alte esenţe de lemn.*

Material rotund, de ferestreu sau cioplit. **Specialitate Comenzi pentru domni Antrepenori.** Fabrici în Iaşi şi Maxut. Producţiune anuală 10 000 m. c. Export în toate ţările. Cererile să se adreseze d-lui **Norbert Ostersetzer Iaşi.**

De inchiriet de la 23 April 1910, un apartament compus din 3 camere, antret, bucătărie, beci, lemnărie, toate cu instalaţiune electrică,—apa, foarte aproape de hala.

A se agresa la proprietar d-lui I. Cocia în str. Bucşinescu 15.

Clinică Veterinară
şi
Atelier de potcovărie
normală şi pathologică
S'a deschis în strada Păcurari No. 100
Sub direcţiunea
D-lui TH. LUPAŞCU
Medic Veterinar diplomat al şcoalei Veterinare din Lyon.
Consultaţiuni la ori ce oră din zi.

Limba Germană

Un absolvent al Academiei Comerciale din Viena, se oferă a da lecţiuni.

A se adresa la Casa de Scont strada Primăriei 17 Iaşi.

TEATRUL NAŢIONAL

Sîmbătă 27 Februarie 1910

BENEFICIUL DOMNULUI

MIRCEA I. PELLA

Se va juca pentru prima oară

IN CUŞCA LEILOR

Comedie în 3 acte de L. Gandillot, traducere de d. P. Petrone

ROMEO ŞI JULIETA
LA MIZIL

Farsă într'un act de George Ranetti

Jucată cu mare succes pe scena Teatrului Naţional din Bucureţiş

Biletele de favoare cu desăvîrşire oprite.

Cărămzi de vînzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte moderat. A se adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH** — Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi îuşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

4620 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa la mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU:

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi — Desinferia —

De vinzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se a dresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler* 49 (în etajul de sus).

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858*

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1934 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor în caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 85 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

26 şi 27 Februarie 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime Lei 13,00

1/4 Un sfert Lei 26,00

1/2 Una jumătate Lei 52,00

1 Loz întreg Lei 104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI Str Primăriei 27 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VII. - No 954 Sămbătă 27 Februarie

Declarațiile d-lui Carp

Ziarele junimiste fac mare zgomot în jurul declarațiunilor făcute eri de d. Petre Carp, în Cameră, cu privire la reforma Contenciosului.

Importanța acestor declarațiuni nu o tăgăduim nici noi. Dar ce folos? D. Carp, are cîte-odată accente de revoltă în potriva falsei politici liberale a guvernului actual, dar ele nu lasă nici o urmă, și nu produc nici un efect.

După 24 de ore, abia dacă se mai știe că șeful junimiștilor a combătut guvernul!

D. Carp nu cunoaște sistemul continuității în luptele politice, pentru că d-sa nu cunoaște ce înseamnă adevărata opoziție—de și trăește într'însa de o viață întreagă!

Cu deosebire pe liberali—d. Carp n'a știut și n'a putut nici-odată să-i combată cu autoritatea și energia necesară unui șef de partid. D. Carp, în toată activitatea sa politică, a fost socotit mai mult un amic al liberalilor, de cît un adversar al lor, iar cînd, cîte-odată, a avut momente de îndignare în potriva lor și a vroit să facă pe gravul opozant, nimeni—nici măcar proprii săi partizani, nu l'au luat în serios—căci știeau că atitudinea această răsboinică nu ține la șeful junimiștilor nici pînă a doua zi.

Cînd astă toamnă, la deschiderea parlamentului, d. Carp, a vorbit la adresa de răspuns a mesagiului — presa junimistă a fost extaziată de critica severă adusă de d-sa politicei guvernului—și de hotărîrea d-sale energică de a-i prescurta șederea la putere.

Și noi am recunoscut și atunci, că discursul d-lui Carp, a fost un discurs frumos, de opozant serios și adversar de temut al guvernului.

Dar, atîta a fost—un discurs, ale cărui efecte, nu s'au resimțit de loc în țară,—și care, dacă a produs oarecare impresie în parlament; și aceasta n'a ținut de cît pînă la rîdicarea ședinței.

De ce? Pentru că d. Carp, nu a fost nici-odată față de liberali omul faptelor și al acțiunei. Pe șeful junimiștilor, îl leagă de liberali, scumpe reminiscențe, pe cari nu le poate cu ușurință nesocoti; d-sa datorește mult defunctului Ion Brătianu, pentru ca să nu se simtă puțin obligat și față de fiul acestuia.

D. Carp, a fost printre barbații politici care a privit cu simpatie și încredere, urcarea prea repede a d-lui Ionel Brătianu, la șefia partidului și la situația politică, pe care o are în stat—și chiar din declarațiile d-sale de ieri, dacă scoatem părțile privitoare la constituționalitatea Contenciosului, sfaturile date de d-sa d-lui Ionel Brătianu, tradează sentimentele ce nutrește pentru tînărul șef al liberalilor.

De sigur, că aceste sentimente, paralizează d-lui Carp ori-ce acțiune politică cu caracter combativ—și șeful junimiștilor cu întreaga sa grupare apare în fața țărei ca susținător al guvernului liberal.

De aceia, nici numărul partizanilor d-sale nu poate să crească, fiind-că politica junimistă se confundă adesea cu politica liberală și nici liberalii nu se sperie, cînd d. Carp scoate cîte-odată sabia și ia aere de rezboinic, căci știe că nici nu tae și nici brațul d-sale n'are forța de a da lovituri cu dînsa.

Prin urmare, ori cît de frumoasă ar fi fost cuvîntarea de eri a d-lui Carp, și ori cît de entusiaste ar fi ziarele junimiste,—pe noi ne lasă absolut reci—pentru că ea nu va contribui cu nimic la slăbirea guvernului,—și pentru că știm că acelaș umăr, care cu o zi înainte a încercat să clatine guvernul—va interveni la moment să serve de reazăm pentru a-i prelungi existența.

Pe d. Carp, nu-l interesează politica liberalilor și nici guvernarea lor, pe d-sa îl sperie politica opoziției, a adversarilor d-sale firești—d-sa nu se uită la cei ce guvernează azi țara, ci la cei ce vor guverna mîine. De aceștia se teme d-sa și are mare dreptate.

Șeful junimiștilor știe, că guvernarea liberalilor, înseamnă întru cît va și guvernarea d-sale, sau cel puțin prelungirea rezolvărei unei grozave probleme, asupra succesiunei puterei. D. Carp, știe că n'are nici activitatea, nici energia, nici mijloacele de a putea forma vr'odată un guvern, care să poată trăi macar pînă la efectuarea alegerilor—și de aceia nici nu încearcă să grăbească schimbarea regimului liberal; ba din potrivă, îi dă tot sprijinul ca nenorocirea aceasta, să nu se întîmple cum-va.

Iar dacă, cîte-odată, face pe opozantul în Cameră, și'și ia atitudine de combatant, acestea sunt numai de formă, ca să arăte că tot mai trăește sub o firmă și atmosferă politică deosebită, spre a nu'l confunda lumea cu promiscuitatea liberală.

Să se scoboare la tribuna publică, în fața țărei și să lupte deschis, și continuu, fără odihnă și fără menajare în potriva liberalilor—iată cecere țara d-lui Carp!

Numai atunci va pune preț și pe cuvîntările ce le rostește în Parlament și le va considera că sunt sincere și de natură a sdruncina situația guvernului.

LUEGER

Locuința primarului Vienei se află în palatul primăriei, la Rathaüs. Ferestrile locuinței aceleia corespund cu acelea ale Parlamentului.

Doctorul Carol Lueger a murit în acea locuință, ca primar al Vienei, mai mult, ca „stăpîn al Vienei“ — der Herr von Wien — și ca unul din cei mai puternici, aproape cel mai puternic stîlp al Parlamentului situat peste drum.

Fiul fostului intendent al școalei politecnice din Capitala Austriei, era — i s'ase ca va ajunge la mărire așa de mare: că va ajunge șeful celui mai puternic partid din Austria! Că Papa se va ruga special pentrn sănătatea sa și că Împărați și Regi i vor purta de grijă.

Lueger ajunsese o putere magică în Austria. Primariatul fusese pentru el o specialitate, o demnitate, pe care el a pastrat-o, pînă la sfîrșit, de recunoștință.

De ani de zile politica internă a Austriei se regula la primăria din Viena; acolo se făureau ideile și planurile partidului social-creștin: Lueger, șeful, hotărea cine să fie ministru, el a pus pe lista ministerială pe Gessmann, apoi pe Weisskirchner — rămînînd el însuși primarul Vienei—stăpînul Vienei.

Fost membru al partidului democrat din Austria, fost mult timp consilier comunal sub primariatul lui Fiedler, Lueger fu lasat să se agite pe cont propriu.

Agitator extra-ordinar, orator, fără mult fond, dar înflăcarat ca formă, Lueger merse în chip extra-ordinar gigantic spre succes. Ales de trei ori de-a rîndul primar, neconfirmat de trei ori de Impărat, Coroana a trebuit să înțeleagă, în cele din urmă, că puterea ei nu este fără de margeni, că nu Impărații fac popoare, ci că ele pun coroana pe capul celor aleși.

Imparatul a înțeles puterea politică a lui Lueger și atît el, cît și succesorul seu au fost foarte atenți la lupta lui Lueger cu moartea.

Căci primarul mort, dacă a reușit să-și facă un partid puternic, n'a reușit, însă să lase o succesiune clarificată. Bătrînul monarh și moștienitorul său, arhiducele d'Este, știu prea bine că Babilonia austriacă se va rătăci și mai mult prin moartea lui Lueger, că nici Gessmann, nici Weisskirchner nu sunt de puterea fostului primar, nici Neumayer nu va fi un primar ideal al Vienei.

Cercurile politice din Austria au și ele de ce să se îngrijorească. Grija aceasta nu datează din momentul morței lui Lueger. Ci mai de mult, de cînd lumina ochilor primarului fusese împrejmuită de negură, de cînd voinicul fu trimis să caute sănătate la Karlsbad, la Lovrano sau la Gastein — de atunci datează grija, de atunci se știa, că Babilonia austriacă se va înmulți cu divizarea partidului creștin—social.

Căci Lueger fusese meșter mare în politică, așa de mare, că ajunsese să conteze, ca primar al Vienei, tot atît de mult cît contase Buelow, cînd era cancelar al Germaniei.

Romînii au motiv puternic să plîngă în dispariția pe veci a lui Lueger, un prietin foarte prețios, foarte rar, grație căruia, de multe ori, ura ungurilor n'a mers prea departe; grație căruia Romînia a reușit să apară mai puțin umilită în ultima convenție cu Austria.

CATE VA NOTE

O comisie extra-ordinară.

Un domn Mavrodi declară că-ar avea de primit o diurnă de la administrația comunală locală. Dacă i se va da acea diurnă, d. Mavrodi se angajează să-o sacrifice în profitul săracilor,

Aceasta ar fi o auto-operație foarte gentilă, căreia, potrivit unui clișeu, i s'ar putea dori să aibă cît mai mulți imitatori.

Dar d. Mavrodi este un filantrop, care desfide maxima „să nu știe stînga ce face dreapta“.

Pentru împărțiala la săraci a diurnei sale, d. Mavrodi propune formarea unei comisiuni, din care să facă parte: redacția și direcția unui ziar, primul procuror și administratorul financiar.

Primul procuror va fi ținut, probabil, să pună concluzii în daravera pe care o propune d. Mavrodi.

Chestii religioase

INFLUENȚA STATULUI ASUPRA BISERICEI

In timpul din urmă, cu prilejul conflictului sinodal provocat de legea Haret, literatura religioasă s'a îmbogățit cu o serie de scrieri, care mai de care mai combative, unele iscălite, alte pseudonime, altele chiar anonime.

Anonimatul își are rol și în biserică, întru cît tocmai în cele ale bisericei lipsește tăria convingerei și domnește dinul plac.

Au fost scriitori cari au exagerat nota în discuție. Unii au zis că biserica creștină a suferit știrbiri, prin atingerea sa cu statul laic și dacă mîne s'ar emancipa biserica de stat ar fi epoca de înflorire a bisericei. Acești separaliști nu vin din punctul de vedere al doctrinei de stat civil, ci tocmai din punctul de vedere bisericesc. Extremitățile se ating.

Nu context exagerarea doctrinei; totdeauna cînd un adevăr îmbracă forma doctrinei, prin singur acest fapt cuprinde în sine germenele exagerărei; ceia ce mă nemulțumește este exagerarea procedurei și a metodei. Atît teologii cari văd urmări rele pentru biserică din raportul său cu statul, cît și politicianii care văd urmări rele din apropierea statului de biserică, văd rău amîndoi și nu 'și explică bine lucrurile.

Stările prin care au trecut aceste raporturi dintre stat și biserică, cum și stările actuale de fapt în raporturile dintre stat și biserică nu se pot lua de la o țară și da alteia, nici repeta faptele istorice. In fie care țară raporturile au evaluat potrivit stărilor religioase și politice, și nu putem lua pe deantregul stările de fapt din Rusia și aplica la noi, nici stările din Franța și aplica la noi.

Incepute raporturile în lumea Romană, în acel imperiu unitar cu diversitatea provinciilor, biserica creștină și-a putut urzi temeliile sale unitare, nu atît din unitatea doctrinei—era și atunci o luptă ba chiar aprigă în această privință—cît din unitatea politică și administrativă a Imperiului. Luați acest factor politic unitar și nu ne putem explica lățirea unitară a bisericei. Deplasarea centrului vieții politice la Constantinopol, noua Romă, a deplasat centrul unitar al vieții religioase și imediat din diferențiarea administrativă Romană a eșit și diferențiarea dogmatică și administrativă a bisericei.

Vechea Romă a învins noua Romă, și mia de ani în istoria bisericei e lupta și frămîntarea între puterea Apusului cu a răsăritului. In această epocă unitară a statului politic și biserica și a dat organizarea sa unitară canonică și legală, sinoadele neputîndu-se convoca de cît în imperiu Roman Unitar.

Tot acest stadiu de organizare unitară a bisericei este epoca de aur și cu tot materialul arhaic adunat el este temelia dogmatică și canonică a bisericei creștine.

Merend mai departe pe această cale, de specificare după țări și popoare, vedem ci și la noi Romînii statul a fost des în raporturi cu biserica, nu atît în partea dogmatică și canonică, care trece pragul istoriei noastre naționale, și în mecanizmul său administrativ, înființînd din cele mai vechi timpuri scaune Episcopale după trebuințele politice ale Țării, începînd de la Alexandru cel Bun pînă la Alexandru Ion I Cuza, care a înființat Eparhia Dunării pe jos, fără a se isprăvi seria, căci pentru trebuințele administrative ale bisericei e de neaparată trebuință 16 scaune Episcopale nu 8 cîte le avem, ca să putem folosi pentru neam toate puterile de cari sînt capabili arhipăstorii lui Cristos.

Statul bisericesc ortodox există la noi înaintea statului politic romînesc; și din vechi timpuri au fost Episcopate ortodoxe—nu romînești—în părțile Daciei, ca cel al nouei Justiniane, al Sardicai, al Nicopolului, al Diului, al Cumanilor, pentru a se încheia cu cel al Tîrgoviștei și al Sucevei.

Voevozii romîni și au fixat puterea lor politică și prin fixarea bisericei, întemeindu-se Episcopi și Mitropolii. Ohrida, apoi Țarigradul au administrat canonicește biserica Valahă, pînă cînd la 1872 s a proclamat autochefalia, consacrată definitiv cu proclamarea Regatului.

In afară de aceste trăsături mari ale raporturilor dintre statul politic romînesc, și biserică, au urmărit o serie de alte raporturi de amănunt, care au făcut să fie prea strînse legăturile dintre biserica noastră strămoșească și neamul nostru pentru a nu sili să le rumpem, sau să le desbinăm, și din studiarea acestor raporturi vom vedea cît bine a decurs pentru biserica noastră romînească din legătura sa mai strînsă cu statul cu domnia.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

VIOARA

Acum șase decenii, poetul Heinrich Heine vorbind în una din corespondențele sale pariziane despre un concert dat de un violonist și un pianist, scria:

„Cel dintăi e violonist,—al doilea pianist. Ca atare socot de la sine pe cel dintâiu superior. La artiștii vioarei, virtuozitatea nu este rezultatul unei mecanice îndemînări a degetelor și al tecnicei, ca la pianiști. Violina e un instrument care are aproape capricii omenești și stă, ca să zicem așa, într'un raport strîns de simpatie cu sufletul cîntăreților; cea mai ușoară indispoziție, cea mai mică zguduire a nervilor, un suflu de sentimentalism, găsesc aci ecoul lor nelipsit și aceasta provine de acolo, fără îndoială, că vioara o ținem așa de strînsă de pieptul nostru încît și ea simte bătăile inimei noastre. Cu cît mai rece și mai nesimțitor va fi violonistul, cu atît și cîntecul lui va fi mai monoton și el va putea să se bizuie pe supunerea și ascultatea instrumentului său ori-cînd, ori unde. Vorbim se înțelege de artiștii cari au inimă în pieptul lor, o inimă care bate și un suflet care simte.

Dar supunerea de care vorbeam, siguranța acea lăudată, e numai urmarea unei îngustimi sufletești și au fost tocmai maeștri dintre cei mai mari, al căror cîntec n'a fost independent de influențe externe ori interne. N'am auzit pe nimeni cîntînd mai bine—dar și mai rău în același timp, de cît pe Paganini. ...Nu, Pagauini n'a avut și nu poate avea un elev, un urmaș; pentru că tot ce știa mai bun, tot ce e mai înalt în artă,—nu se învață de la altul, nici nu poți invița pe altul...“

Cuvinte pline de înțeles și de adevăr, mai temeinice încă astă-zi ca acum șase-zeci de ani, cînd le-a scris poetul, care nici el n'a avut, n'a putut să aibă imitatori, cu toate miile de încercări făcute în „genul“ lui.

Oare bucățile executate de Hubermann, în concertul de aseară, nu le învață de la aceeași profesori, în aceiași școală, sute, mii de elevi? E însă numai chemarea geniului de a le reda,—nu,—de a le reînvia pe coardele vioarei, așa cum poate s'o facă numai o putere proprie, inimitabilă în originalitatea ei. Execuțiunea perfectă e, în artă, o operă de aceiași înălțime și valoare ca și acea a compoziției, pentru că ambele sunt numai manifestări ale aceluiași mister,—ale aceleiași creațiuni.

Cît de bine se aplică teoria lui Heine personalității lui Hubermann! Dacă el nu intră în scenă cu aerul de rece majestate a unui Kubelik,—el îți dă însă în schimb impresia desăvîrșită a artistului care-și consumă întreg sufletul, lăsîndu-l să vibreze sub forma de scîntei pe acele strune încălzite de vraja miraculosului arcuș.. Sunt nervii lui proprii întinși sub forma strunelor cîntătoare și el, de sigur, nu se regăsește întregit și liniștit de cît atunci cînd răsună, prin mijlocirea lui, cîntul cel delicios, cînd simte cutremurîndu-se în jurul lui, ca de profunde plăceri necunoscute încă, o lume întreagă, într'o tăcere de evlavie, neîntreruptă de șoapte, ci numai de bătăi de inimă, numai de ecouri de vise, numai de rîtmul unei mari mulțumiri și încîntări. S'ar zice că e un martir, pururi zguduit de excitări nervoase, că expiază o soartă stranie, care-l osîndește să cînte, să cînte neîntrerupt, inconștient, tronînd într'o lume aparte, de unde împrăștie armonii care altfeliu, l'ar înnăbuși, l'ar face să sufere. Și se supune nu cu mîndrie, nici măcar cu bucurie,—ci ca o misiune firească a unei simțiri care nu are altă menire în lume.

Vioara lui nu e un instrument, — ci pare răsărită din piept, așa cum au crescut din trup brațul și mîna, toate făcînd un singur organism cu artistul, în toate răsunînd ecoul aceleiași însuflețiri.

Rodion

CIRU OECONOMU

La dispartția neașteptată a lui Ciru Oeconomu, răspunde în sufletele noastre un strigăt de durere, un sentiment de revoltă contra nedreptății, al cărei joc este de multe ori viața noastră. Cauzele misterioase ce s'au înlănțuit pentru provocarea distrucției organice la care asistăm și violarea dreptății în care credem, noi nu le știm cu siguranță.

In ajunul scurtei, dar năprasnicei boale care l'a atins, Ciru Oeconomu plîngea pe amicul și colegul a cărui memorie o saluta cu durere în numele Inaltei Curți.

Azi el este victima aceleeaș soarte fatale, pe care a privit-o totdeauna cu curajul pe care îl dă conștiința liniștită, și a cîntat-o chiar în tinerețea sa, în duioasele versuri în care a încadrat funebra eleganță a morței ce l-a cuprins:

Cînd ramura, de viscol răpită cu putere,
Din arbor cade par'că c'un geamăt înecat
Și eu d'al vieții viscol cad jos fără durere;
Aicea sau aiurea, sunt tot un exilat.

...Și tu, Muză, te 'mbracă c'o haină 'n-tunecată;
Pe fruntea ta depune duiosul chiparos;
Transformă-te 'n fantomă și vino de mă cată,
Mă cată într'al groapei abis misterios.

Așa și-a simțit el moartea la 30 de ani!

Unii excelează mai mult prin lumina inteligenței, alții prin căldura inimei lor; iar cei puțini prin una și prin alta. Dintre acești privilegiați a fost Ciru Oeconomu. Privind viața lui, o viață atît de aleasă și superioară, simțim adînc durerosul și prematurul său final.

Ciru Oeconomu a fost unul din rarii care a isbutit să-și ritmeze viața după armonia lui ideală. In mijlocul atitor contradicții ale vieței, al atitor seducțiuni omenești, el a izbutit să rămînă acelaș; egal în viața lui socială, devotat numai justiției și datoriei, fără preocuparea urmărilor.

Dar Ciru Oeconomu n'a fost numai un mare judecător: el a fost poet, romancier, jurnalist și publicist. In istoria literaturei romîne el va ocupa un loc de frunte, prin operile a căror valoare literară este realminte mare.

Ca scriitor, ca poet în tinerețe, și mai tîrziu ca prozator, el se deosebește printr'o caracteristică delicateță. De un lirism lamartinian, romantic, parnasian prin formă, el a cîntat iubirea, viața și moartea în versurile lui.

Etatea, experiența și deziluzia i-au sfărîmat, desigur, multe coarde a lirismului tinereței — dar personalitatea lui nu s'a știrbit întru nimic. Dimpotrivă, de la poezie, Oeconomu a trecut la proză. După sentimentalizmul *Aquarelelor*—așa se chiamă versurile sale publicate în 1890 — el a scris în proză calmă și serioasă mai multe povestiri: *Răzbunarea lui Anastase*, *Lynda*, *Un jubileu literar*, *Fiica lui Sejan*.

Natură sensibilă, impresionabilă și observatoare, el a publicat mai în urmă descripțiuni din munții noștri legendari.

Toate scrierile lui dovedesc nu numai o fire imaginativă și talent, dar și multă erudiție, cercetări îndelungate, escursiuni în trecut, mai ales în lumea romană și în Bizanț, al cărui admira-

KALODONT

PASTĂ DE DINŢI indispensabilă

TUBUL 75 bani

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F.A. SARG's Sohn & Co, Viena-Paris.

or a fost. Lui cel dintăi în Romînia i revine meritul de a fi evocat viaţa bizantină şi determinat gustul literar şi interesul pentru studiile bizantine.

In viaţa publică i s'au încredinţat cele mai înalte funcţiuni în justiţie, funcţiuni cari pe alţii îi onorează, dar pe cari Ciru Oeconomu le-a onorat. Aptitudinile lui literare se manifestă şi în viaţa sa judecătorească. Ca cei mai distinşi magistraţi din Occident el nu se mulţumea să dea numai hotărîri reci şi drepte, sau să pună concluziuni în numele legei în cari era chemat.

Ca procuror general la Inalta Curte de casaţie şi justiţie, Ciru Oeconomu a pronunţat o serie de discursuri înaugurale, cari au rămas memorabile prin ştiinţa şi originalitatea lor. Putem afirma cu siguranţă că discursurile lui de deschiderea anului judecătoresc au pus temelie literaturei noastre juridice.

In ele găsim nu numai caracterul technic, întemeerea studiului controverselor, căutarea soluţiilor, dar şi restituirea instituţiunilor trecutului psichologia luptei pentru Drept şi literatura vechilor aşezăminte romîneşti.

Chestiunilor acestora, ca şi tuturor concluziunilor ce punea în penal şi civil, el le-a imprimat e originalitate, fără afecţie şi fără căutare.

Aflăm astfel în cuvintările lui chestiunile cele mai originale; el evoacă nu numai trecutul nostru judecătoresc şi instituţiunile noastre, ne transportă chiar în lumea veche, în India, „străvechea patrie a visului şi a concepţiunilor colosale".

In origina dreptului roman el ne vorbeşte despre Condicele lui Manu, vechea legislaţie indiană, pe care ne-o arată ca obîrşia dreptului roman şi chiar a dreptului modern.

Personalitatea lui Ciru Oeconomu era complexă şi plină de varietate, de farmec şi de orizonturi deschise. Vederi largi, înfinite, ca inflnitul pe care îşi legăna visul, inimă caldă, suflet bun, simţind bucurie ori de cîte ori putea să fie bun, iată cine a fost Ciru Oeconomu.

„La vie est un Souvenir", a zis un poet filosof, cînd lîngă rămăşiţele judecătorului literator, amicului fidel, comparăm ziua de eri cu cea de azi, înţelegem profunditatea acestui adevăr care ne încredinţează şi mai mult de amintirea ce i vom păstra.

C. G. Dissescu.

(*Dreptul*)

Azistenţa Săracilor

In ţara noastră, sunt multe societăţi, cu fel de fel de scopuri, pînă şi societate pentru protecţia animalelor (S. P. A.), în care se înscriu zilnic noi membri din întreaga ţară; ba se ţin şi concursuri între elevii şcoalelor, premiindu-se cele mai bune lucrări ale lor, privitoare la animale şi la mila către ele.

Pentru omenirea saracă şi suferindă însă, abia se face cîte ceva şi aceasta mai mult de oameni, poate chiar ireligioşi şi atei, într'un mod efemer, aşa că saracul, căruia azi i se dă ceva, se gîndeşte cu îngrijorare la ziua de mîne, cînd nu va avea nici atîta.

Ar fi bine deci să se institue *societăţi de caritate* cu caracter *permanent*, cel puţin ca S. P. A., pentru ajutorul omenirei nevoeşe şi suferinde, mai ales în ziua de astăzi, cînd scumpetea traiului ameninţă pe cei mai cuprinşi, dar încă pe săraci.

Aceasta ar fi chiar în interesul moralităţei şi fericirei întregei omeniri, căci caritatea menţine liniştea şi armonia socială prin echilibrul ce stabileşte între avuţi şi lipsiţi, echilibru neaparat deci pentru fericirea publică; el fereşte adesa-ori pe cei lipsiţi dela călcarea legilor căci foamea şi mizeria, ca şi mînia, este un rău sfătuitor. *Malesuada fames.* Şi care n'ar trebui să atribuim lipsei şi sărăciei un indemn şi încă dintre cele mai puternice la răscoala ţărănească din 1907?

Dar cine s'ar cădea mai nimerit să ia iniţiativa formărei unor asemene societăţi de caritate. Şi să dea pilde v ednice de imitat nu cu *vorba*, ci cu *fapta* mai ales?

De sigur că reprezentanţii creştinismului reprezentanţii umilului şi caritabilului Hristos.

Dar oare fac ei aceasta? Cu vorba da, căci pe cînd în Biserică se predică frumos şi pompos, chiar după toate regulile omiletice, despre caritate, la uşă, în curte şi la poarta Bisericei, săracii tremură de foame, de frig şi de boală; ba cînd ese predicatorul din Biserică, mîndru de succesul predicei sale, în loc să-şi întindă mîinele către ei, pline de bunătăţi materiale, el întinde mînile cruciş, ca să-i umple de *binecuvîntări spirituale*, cînd ei au *nevoe urgentă de cele materiale şi corporale.*

Statul chiar s'a gîndit ca să nu rămînă săracii numai cu atîta, care nu le ţine de foame şi de frig, căci pe lîngă lefurile mari ce dă Capilor Religiei noastre, apoi mai pune la dispoziţia celor doi Mitropoliţi ai ţărei şi un anumit fond, pentru scopuri de caritate.

Dar să zicem că poate deabea de le ajunge lor şi anturajului lor, ar putea însă Capii Religiei să ia iniţiativa formărei de societăţi caritabile în fie care Eparhie şi nu credem că se vor găsi destui membri şi pentru aceste societăţi, cum se găsesc cel puţin pentru protecţia animalelor.

Omul n'are numai spirit, ca să trăiască numai cu cuvîntul lui Dumnezeu, ci mai are şi grija corpului. N'ajung deci societăţi numai cu scop spiritual şi cultural, ci trebue tot în o astfel de măsură —dacă nu mai mult chiar,—societăţi şi cu scop material şi corporal.—Hristos însuşi, Dumnezeu cu corp omenesc, în învăţătura sa creştină, face o largă parte îngrijirei, corporale, pune mare preţ pe ea, merge pînă acolo că dă o aşa de mare valoare caritătei publice, că se identifică cu săracul, spunînd că cine ajută pe sărac, chiar pe el (Hristos) 'l ajută.

Am cetit de altfel cu o deosebită bucurie prin jurnale că în Bucureşti, Mitropolitul Primat a înfiinţat o ast-fel de societate caritabilă „Aziatenţa săracilor" înscriindu-se în frunţea ei. Nu cunoaştem încă rezultatul, dar începutul e bun.

Ne vom bucura şi mai mult, dar se vor bucura mai mult săracii, cînd vom vedea că şi în Eparhia noastră şi în cele-lalte se vor înfiinţa asemeni societăţi absolut şi urgent trebuitoare, şi credem că fie-care va da obolul seu, măcar cît banul văduvei din Evanghelie.

Ezechil

Litere-Ştiinţe-Arte

După potop.—In parlamentul francez au început desbaterile şi polemicile privitoare la recentul şi tragicul eveniment al inundaţiilor. Va fi un potop de vorbe şi de soluţii—după potopul celălalt. Dar a cui oare să fie răspunderea pe care o caută acum politicianii? E a naturii, e a oamenilor?

Ştiut este de ştiinţă că există o lege a lui Brüchner care împarte clima Europei în două perioade de 17 ani fie-care, una caldă şi seacă, alta friguroasă şi umedă, lege care a fost probată cu prisosinţă de la 1000 încoace; deci nu capriţiile naturei au adus ploile acelea torenţiale, ci o stare bine determinată de lucruri, cari se cunoştea, şi cu toate acestea nici o măsură nu s'a luat. Aproape în fie-care perioadă friguroasă şi umedă, Europa în anumite puncte este inundată cu o mai mare sau o mai mică intensitate, iar Parisul nu este la prima încercare şi cu toate acestea nici o măsură de derivare a apelor Senei nu s'a încercat, măsură care ar fi salvat totul.

Dar nenorocirea de azi tot nu s'ar fi întîmplat dacă pe lîngă toate nu s'ar fi tăet pădurile cu o furie sălbatecă pe tot parcursul Senei şi Marnei. Ori şi cine îşi poate închipui de ce pădurile opresc inundaţiile; suprafaţa pe care se opreşte apa fiind mai mare de oare ce e şi cea a frunzelor, în plus evaporaţia se face mai iute, iar rădăcinile oprind şivoaele, opresc aglomerările de apă şi inundaţiile prin urmare.

Aşa în cît, nu natura ci noi oamenii, suntem vinovaţi de cele întîmplate, căci tăind pădurile şi intrînd în perioadă ploioasă, era de prevăzut catastrofa, catastrofă care trebue pentru aceleaşi considerente să vie şi la noi cît de curînd, la noi, unde pădurile au fost defrişate de o adevărată bandă de sălbateci.

Vom invaţa oare ceva cu această tristă ocaziune?

*

Mîne seară, la Teatrul Naţional, un eveniment extra-ordinar: beneficiul lui Mircea Pella cu piesele „In cuşca leilor" şi „Romeo şi Julietta la Mizil".

Se va rîde straşnic.

*

Contrar aşteptărilor exploratorului polului nordic, Peary, n'a prezentat comisiunii de marină a Congresului din Washington dovezile despre atingerea polului, motivînd refuzul prin contractul ce are cu editorul operei anunţate şi pe cale să apară de sub presă.

Delegaţia ceruse zisele dovezi în vederea unei distincţiuni ce avea să se acorde lui Peary.

*

O interesantă publicaţiune germană asupra imnurilor naţionale a ţărilor europene, datorită d-lui Emil Bohn, profesor onorar de ştiinţă muzicală la Universitatea din Breslau, spune că imnurile naţionale poartă pecetea geniului naţional corespunzător.

Autorul imnului naţional prusian e un italian, Spontini. Imnul naţional portughez e datorit lui Don Pedro, Impăratul Braziliei.

Imnul naţional polonez e luat dintr'o operetă franceză.

Imnul grec e de origină italiană. Lulli e inspiratorul imnului englez.

Şi în fine imnul naţional romîn, e datorit lui Hübsch.

*

„Viaţa Socială" este titlul unei noi reviste apărută în Capitală sub direcţia d-lui N. D. Cocea. Noua publicaţiune se prezintă în condiţiuni literare şi estetice destul de bune şi sumarul nu lasă nimic de dorit ca variaţie. Semnalăm din sumar articole, versuri, studii semnate de Tudor Arghezi, Toma Dragu, V. G. Morţun, Al. Stamatiad, Gala Galaction, Const. Mille, Iuliu Săvescu, V. Demetrias, N. D. Cocea, o traducere minunată din Anatole France, Viaţa Socială, Viaţa teatrului, Revista Revistelor.

Pentru viitoarele numere sunt anunţate bucăţi literare semnate de d-nii C. Dobrogeanu—Gherea, Paul Bujor, Const. Graur, Zamfir C. Arbore.

*

In seara de 28 Februarie are loc reprezentaţia de beneficiu a excelentei artiste d-na Aglaia Pruteanu. Se joacă o interesantă şi pasionantă noutate teatrală: „Intoarcerea din Ierusalim" cu d-na Pruteanu în rolul Iudithei, eroina dramei,

*

Vestitul „medium", Eusapia Pahadino, pe care au făcut cu osebire celebră experienţele spiritiste cu Lombrozo, Flammarion şi alţi învăţaţi şi-a scris Memoriile ei. Şi a „scris" e un eufemism, de oarece nu ştie carte. Le-au scris alţii, poate e momentul de a zice că ea le-a.... suggerat.

*

Scriitorul italian Roberto Bracco a terminat o piesă sub titlul: Il piccolo Santo (Micul Sfînt). Problema celibatului religios formează tema piesei. Pe scena teatrului Argentina piesa lui Bafico „Amor nemico (Dragostea inamică) a avut o primire simpatică.

*

Imparatul Germaniei a pus la dispoziţie pentru studiul cometei Halley observatorul situat pe culmea Teneriffa Astronomul Mascort afirmă că fapta suveranului e foarte de laudă şi o pune în contact cu indiferenţa Franţei oficiale pentru studii de atare natură.

Expediţia la Teneriffa e organizată de prof. Hergesell cu sprijinul profesorului Pannwitz. S'au asociat şi savanţi engleji.

*

La Paris abia acum s'a cîntat „Walzertraum" pe scena teatrului Apollo, într'o adaptare făcută de Xanrof şi Chancel. Muzica a plăcut mult cu deosebire melodia valsului din actul întăiu. Textul e mult modificat, dar muzica e tot a lui Strauss.

*

Regele petrolului, Rockefeller a creiat la Washington o nouă mare fundaţiune filantropică şi culturală care va fi pusă sub direcţia lui Rockefeller—fiul Senatorul Gallinger a propus ca fundaţiunea să fie declarată de utilitate publică. Tînărul Rockefeller părăseşte funcţiunile sale de administrator al Companiei de oţel.

*

STRUNA ZILEI

PELLAIDA...

Sîmbătă 27 Febr. a. c. beneficiul lui Mircea Pella.

Aleargă lumea la bilete,
Şi mulţi în sală au să fie;
Dar nu cum stau în cuşcă leii,
Ci ca sardelele 'n cutie...

Trandafir

Informaţii

❑ **Succesiunea Carada.**—Inventarierea averei lui Carada a luat sfîrşit ieri şi a fost evaluată la 1,700,000 lei, care va fi împărţită între cele trei surori ale defunctului şi între cei doi nepoţi Băţănescu, copiii unei surori a lui Carada, decedată mai de mult.

Intre hărtiile defunctului, au fost găsite scrisori de ale lui Ion Brătianu, C. A. Rosetti, Kitzu, Cămpineanu, un portofoliu în piele pe care Ion Brătianu, pe patul de moarte fiind, îl dăduse lui Carada, a fost remis de familie d-lui Vintilă Brătianu.

❑ In partidul conservator din Roman s'au înscris următoarele persoane:

F. Ostapovici, Gh. Robu, Ioan Coteanu, Andrei Pisaro, Vasile Soroagă, Ilie C. Bratu, Vasile Fiştiuc, I. Dimitrescu, Dimitrie Zaharia, alegători ai colegiului I cameră, şi d-nii Gh. Ţipeanu şi Ioan Tomescu, alegători ai colegiului II cameră.

❑ In ultimul număr al revistei societăţiei generale a învăţătorilor din România, sub titlul „o datorie" învăţătorii publică următorul apel:

„In corpul didactic din ţară se observă o mişcare pentru o soartă mai bună.

Invăţătorii universitari continuă mişcarea începută încă din anul trecut şi cer mărirea salarului. Invăţătorii secundari de asemenea reclamă îmbunătăţiri. Invăţătorii urbani se găsesc în acţiune, înaintînd celor în drept un memoriu, Invăţătorii rurali au arătat în diverse rînduri cît e de precară—ca să nu zicem mizerabilă—starea lor materială.

Noi—învăţătorimea rurală—rugăm pe cei 38 deputaţi ai colegiului ţărănesc să intervină în parlament în ajutorul nostru după cum rugăm şi pe toţi cei ce s'au manifestat ca prieteni ai învăţătorilor şi pe toţi cei ce au un rost în treburile ţării, să ne dea concursul ca să ne putem ridica la o viaţă mai omenească.

Facem rugămintea noastră, mai presus de ori ce, dintr'un îndemn superior, în interesul ţării şi al neamului.

Aşteptăm deci îndeplinirea unei datorii..."

❑ După cum am anunţat, congresul general al învăţătorilor se va ţinea anul acesta la Bacău.

Congresul se va ţinea în zilele de 1, 2 şi 3 Iulie. Se vor discuta următoarele chestiuni:

Programa studiilor învăţămîntului primar: orarii, divizii, cuantumul cunoştinţelor şi cărţile de studii; şcoalile de adulţi; îmbunătăţirea stărei materiale a învăţătorilor.

După congres se va face o escursiune. Localitatea se va hotărî pe urmă.

❑ Bronislaw Hubermann, care a concertat eri în Iaşi, a plecat astă-zi în Rusia.

Hubermann concertează astă seară în Chişinău.

❑ *Curierul judiciar* a deschis o subscripţie pentru formarea unui fond „Ciru Oeconomu", din venitul cărui fond se va premia anual cel mai bun articol, cu sujet juridic, al tinerilor jurişti.

❑ D. C. Sihleanu a plecat ieri din Iaşi la Galaţi, în inspecţie şcolară.

❑ D. Al. Constantinescu, ministru al domeniilor, lucrează acum la un proiect de reorganizare a învăţămîntului nostru forestier.

Reorganizarea se va face în senzul de a se crea o secţie superioară, care să formeze ingineri forestieri; o secţie secundară destinată să formeze brigadieri silvici şi o secţie inferioară pentru formarea paznicilor silvici.

❑ Ministerul de interne a comunicat revizoratului şcolar a judeţului, că a dispus că la conferinţele cercurilor culturale ale învăţătorilor, să ia cuvîntul primarii şi notarii, pentru a îndruma pe săteni către o mai bună întrebuinţare a timpului pentru binele lor.

❑ **Militare.**—D. colonel Cernăteecu, comandantul regimentului Ştefan cel Mare No. 13, a pus în vedere companiilor din regiment, ca toţi soldaţii să ştie să joace următoarele dansuri naţionale: Hora Unirei, Hora Oltenească, Tărăşelul şi Lăzeasca.

Deosebit de aceste jocuri naţionale se vor alege în fie care companie, oameni cu aptitudini de a învaţa lupte şi anume: Frînta dreaptă, Frînta ciobănească lupta franceză şi lupta japoneză.

Asemenea se vor forma echipe pentru alergări de întrecere (fugă de rezistenţă) alergări în saci, piramide şi statui cu oameni, Exerciţii cu bastoane, lupta cu boxul, Toot-boot, coruri, monoloage, oina şi jocul caluşarilor.

La 1 Mai regimentul va o face o serbare la care se va invita şcolile şi diferite autorităţi.

La această serbare se vor produce toate exerciţiile şi jocurile arătate mai sus.

Oamenii şi companiile care se vor distinge la aceste jocuri vor primi premii în bani, pentru care scop regimentul pune la dispoziţie suma de 200 lei.

Premiul I va fi cel mai mare care se va oferi bunilor trăgători ce cu cartuşe reduse vor lovi ţintele mişcătoare (ouă' legate cu sfoară şi atîrnate în copaci).

Oficerii cari vor lua şi ei parte la aceste exerciţii şi se vor distinge vor primi asemenea premii, care vor consta în obiecte de prima necesitate.

Pentru executarea celor prescrise mai sus d. colonel Cernătescu a delegat pe şeful muzicei d. Vlăduţi I, pe plutonierul A. Mariţei Ion şi pe normaliţi pentru a forma programul serbărei.

❑ **Expoziţie de pictură** *Sanielevici se închide mîne* **Simbătă 27 Februarie** *orele 6 seara. Amatorii de artă, cari nu au vizitat-o, nu vor pierde desigur ocazia de a o vizita în cursul acestor două ultime zile.*

❑ Sub titlul „Scrisorilor din Iaşi", se publică în „Ordinea" de astă-zi 26 Februarie despre: „Umbre şi lumini.—Vlăhuţă în Iaşi.—Viziuni de poet.—Suveranul inspirat.—In 1866.—Copilăria lui Dinu Milian.—Addio del passato.—Iaşii d-lui Iorga.—Oraşul ideal.—Progresul de prisos.—Farmecul trecutului.—Dl. A. C. Cuza şi Golia.—Un iaşan care nu pleacă".

❑ Cetim în „**Dimineaţa**" de azi:

Prin gazeta d-lui Filipescu şi prin altele laterale s'a descoperit „o cursă"—„o manoperă infamă" în faptul că în ediţia de Capitală a ziarului „Dimineaţa" lipsea din cuvîntarea prinţului Şerban Cantacuzino, la Craiova, pasagiul prin care acesta declara că e gata să dea ori cînd satisfacţie d lui Filipescu — pe cînd în ediţia sosită la Brăila, acel pasaj figura în darea de seamă.

Vom avea naivitatea de a face o declaraţie absolut de bună credinţă, dar nu aşteptăm un moment aceiaşi bună credinţă din partea d-lui Filipescu şi a ziarelor sale.

Un redactor al nostru, însărcinat a comenta pentru „Adevărul" rezultatul diferitelor întruniri politice de Duminică, a aşteptat pînă la orele 8 şi jumătate dările de seamă ale acelor întruniri. Văzînd că n'au sosit încă complect toate, s'a întors la redacţie la orele 11 noaptea, cînd a luat act şi de cuvîntarea prinţului Şerban Cantacuzino la Craiova, care, sosind după orele 8 şi jumătate n'a mai putut fi pusă la ediţia de Moldova, ci s'a pus numai la ediţia care pleacă cu trenurile de 11 şi 20 şi 11.40 noaptea.

Citind pasagiul respectiv, redactorul nostru a ezitat a-i atribui o reproducere textuală şi tocmai de aceia a luat condeiul şi a suprimat pasagiul în chestie. Dacă venea cuvîntarea prinţului Şerban Cantacuzino înainte de orele 8 şi jumătate n'ar fi mers nici la ediţiile de Moldova, nici la cea de Craiova şi Brăila-Galaţi.

Asta e toată chestia, strict exactă.

DIVERSE

— Epitropia Sf. Spiridon a fost autorizată de a ceda de veci şi în mod gratuit, ministerului de finanţe, suprafaţa de 1089 m. p., teren din trupul moşiei Sănăuţi, judeţul Dorohoiu, pentru a se construi pe acel teren pichetul pentru locuinţa grănicerilor; de asemeni a fost autorizată a ceda un teren din comuna Lunca, plasa Herţa, judeţul Dorohoi, pentru a se construi un local de şcoală.

— Nu pricepem de ce, Primăria, luînd dispoziţiunea de a strămuta localurile de prostituţie din strada Moţoc, a dezignat pentru noua lor stabilire alte anumite străzi, între cari unele din centrul oraşului, cum e de pildă str. Nemţească.

Socotim, că e o scăpare din vedere şi nu ne îndoim, că Primăria va reveni, imediat, ferind pe locuitorii centrului de o vecinătate dezagreabilă.

— Ministerul de interne a cerut prefecturei judeţului, să recomande primăriei din Tg.-Frumos, pe C. Pleşea, ca comandant al pompierilor din acel oraş.

— Un incendiu s'a declarat în str. Nicolina, la cîrciumarul Bercu Lupu. Sosind pompierii, focul a fost localizat.

CURA CEA MAI RATIONALA DE **Unt de Peşte** pentru copii şi adulţi

e constatat, numai aceea cu

Unt de Peşte Iodoferat simplu şi Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor **WERNER**

Aprobate de Consiliul sanitar superior şi premiate la multe expoziţiuni din ţară şi din străinătate, cu cele mai mari distincţiuni.

Unt de Peşte Iodoferat simplu e recomandat cu cel mai deplin succes contra: **Anemiei, inflamaţiunilor osoase, scrofulozei, ghinduri, inclinaţiuni spre tuberculoză, gută, reumatism.** E un puternic nutritiv pentru persoane **slăbite,** precum şi un excelent tonic la **reconvalescenţi sifilitici.** Pentru copiii de şcoală slăbiţi prin munca intelectuală este un neîntrecut reconfortant. **Costul unui flacon de un chilogram, 6 Lei,** la care se adaogă porto.

Unt de Peşte Iodoferat cu fosfor e un medicament special pentru **copiii rachitici,** spre a le întări **oasele** şi un **tonic prin excelenţă** în perioada creşterei copiilor, în **stările limfatice** şi a **stadiului puberităţei şi persoane sleite prin surmenaj.**

— Costul unui flacon de ½ kilogram **3 lei 75 bani,** la care se adaogă porto —

Depozitul general la farmacia I. WERNER, *furnisorul „CURŢEI REGALE"*, **IASI — Pentru BUCURESTI:** la Drogueria **I. Zaharia,** Str. Lipscani No. 35.—**Pentru CRAIOVA** la farmacia **D. M. Borş.**

Cererile din provincie se execută prompt contra rambors —

Ultime informaţii

❑ *Scapat de plictiseală printr'un gest generos a d-lui Osw. Teodoreanu, celebrul Hamangiu, zis şi odiosul, nutreşte din nou gînduri râle pentru magistraţii Curţii din Iaşi.*

Pe căi pieziş, cum obişnueşte să lucreze mult celebrul, el a cerut să-i se trimeată mai multe decizii ale Curţei, în special mai multe procese verbale ale Camerei de punere sub acuzare, ca să le servească d-lor Iorga şi Stelian.

❑ **Prinderea agentului perceptor Neculau.**—Gh. Neculau, care a dispărut după ce a delapidat o sumă de bani de la percepţia din Tg Frumos, a fost prins ieri la Tecuci şi adus astă-zi dimineaţă la Iaşi.

La percheziţia făcută asupra lui Neculau, s'a găsit o sumă de 1705 lei.

La interogatorul ce i s'a luat, numitul a declarat că Vineri 19 Februarie a încasat de la d. Isidor Gutman, suma de 1319 lei pentru plata fonciarului moşiilor Dădeşti şi Jora şi mai luînd şi acte justificative în valoare de 1500 lei, a venit la Iaşi, unde a tras în gazdă la concubina sa Elena Popovici, din strada Uzinelor, unde stătu până Duminică dimineaţă 21 Februarie, cînd a luat drumul spre Tecuci, unde a şi fost prins.

Restul sumei până la 1705 lei se crede că ar fi încasaţi pentru prestaţii şi alte dări; până acum însă nu se poate şti exact suma delapidată, de oare-ce registrul chitanţier n'a fost găsit.

Mîine dimineaţă el va fi transportat la Tg-Frumos, spre a da lămuriri în această privinţă.

❑ **Incercare de sinucidere.** — Astă noapte pe la orele 1 jumatate, serva Lenţa Feraru, din serviciul d-lui Braunştein din strada Golia, a încercat să se sinucidă, luînd două pastile de sublimat corosiv.

Fiind apucată de dureri îngrozitoare, a început să ţipe. Sosind în grabă d. Braunştein, a găsit-o trîntită jos în mijlocul casei, svîrcolindu-se în durerile cele mai îngrozitoare.

Dîndu se de ştire autorităţilor, a sosit la faţa locului d. sub-comisar Alexandrescu, de la secţia III-a, care începu primele cercetări, dispunînd în acelaşi timp, transportarea sus numitei, la spitalul Sf. Spiridon.

La interogatorul ce i s'a luat, dînsa n'a voit să spună nimic.

Asupra ei s'a găsit o cutie, care conţinea mai multe pastile de sublimat.

Se crede că cauza care a determinat-o să comită acest act ar fi o dragoste veche ce o avea pentru uncaporal din regimentul 7 roşiori.

❑ Ministerul de interne a cerut prefecturei judeţului ca să pună în vedere autorităţilor să înştiinţeze cancelaria ordinelor din ministerul afacerilor străine, despre eventuale deccese de decoraţi şi tot odată, să înainteze şi un tablou de toţi membrii decedaţi în anii 1907, 1908 şi 1909.

❑ Ministerul industriei şi comerţului a înaintat Camerei de meserii regulamentul după care, în viitor, corporaţiile vor elibera ebsolvenţilor şcoalelor de meserii din ţară, carnete şi brevete, fără a-i supune pentru aceasta la obligativitatea legei meseriilor.

❑ Comitetul instituit pentru rîdicarea statuei lui M. Kogălniceanu, a fost convocat pentru pentru Duminică 28 Februarie la ora 3 p. m. în sala senatului universitar.

❑ Ministerul industriei şi comerţului în urma intervenirei făcută de Camera de Meserii a acordat o subvenţie anuală de 800 lei societăţei „Progresul" din localitate care se află sub patronajul d lui Leon Cosmovici profesor universitar.

❑ D. Ioan Nivescu notarul comunei Bosia a fost confirmat de ministerul industriei, secretar controlor al Corporaţiei Constructorilor din localitate.

❑ Hoţi s'au întrodus astă-noapte în casa femeei Maria Varză, din comuna Holboca, pe care au legat-o şi în urmă ducînd'o în pivniţă, i au furat din casă o sumă de bani.

❑ D. N. Popovici, absolvent al şcoalei de Belle-Arte, a fost însărcinat de primărie să execute tablourile Regelui şi Reginei, în mărime naturală.

Tablourile vor fi aşezate în cabinetul primarului.

❑ La 15 Martie se va ţinea la comandamentul corpului IV de armată, examenul subofiţerilor din acest corp, pentru gradul de elevi de administraţie.

❑ Noua distribuire a parochiilor din oraşul şi judeţul nostru, va intra în vigoare de la 1 Aprilie c.

❑ Săptămîna viitoare, fiind prima săptămînă din postul mare, elevii seminarului „Veniam" vor suspenda cursurile şi vor asista în toate zilele serviciul relegios de la Mitropolie.

❑ In sedinţele din luna viitoare, consiliul de război va judeca pe caporalul Gheorghe Munteanu, din regimentul 12 Cantemir, Bârlad, acuzat că, prin ameninţări, a ademenit un număr de 21 elevi de la liceul Codreanu, săvîrşind asupra lor acte contra naturei.

Sus numitul caporal a fost de curînd condamnat la un an închisoare, de tribunalul Constanţa, pentru violarea unei fetiţe de 4 ani.

❑ D. Chicoş inspectorul comercial a sosit azi dimineaţă în localitate.

❑ Membrii camerei de comerţ s'au întrunit azi dimineaţă în localul camerei: sub preşedinţia d lui Gh. D. Şerban, pentru a întroduce o modificare în budgetul pe exerciţiul 1909—1910.

❑ Mîine se va ţinea la comandamentul corpului IV de armată, serviciul intendenţei, licitaţie pentru aprovizionarea cu cărbuni necesari corpurilor şi trupelor din cuprinsul acestui comenda ment.

❑ Camera de comerţ a aprobat cererea d-lui Procopovici delegatul dietei Bucovinei de a înfiinţa în Iaşi o agenţie de plasare a lucrătorilor agricoli din Bucovina, cu concursul consulatului austro ungar din localitate.

❑ Duminică 28 Februarie se va întruni în localul Corporaţiei constructorilor din localitate, o delegaţie de meseriaşi zidari cari să trateze cu fraţii Rameder asupra lucrărilor de restaurare ale palatului administrativ.

La această întrunire va asista şi d. N. V. Ştefăniu vice-preşedintele camerei de meserii.

❑ Prefectura judeţului a trimes un ordin autorităţilor comunale ca să prevadă în budget sumele necesare pentru plata autorităţilor de asigurare a imobilelor comunale la „Casa de asigurare de pe lîngă ministerul de interne.

❑ Şedinţele consistorului spiritual al mitropoliei s'au închis astă-zi şi vor fi reluate între 20—30 Martie.

❑ Ca un ultim ecou al serbărilor din iarna aceasta, organizate de societatea de sport şi muzică,—atît de bine reuşite, se anunţă ultima *serată dansantă* pentru seara zilei de 20 Martie c.

Pentru această serată, comitetul face pregătiri de pe acum şi ea promite de a fi cît se poate de bine reuşită.

❑ Comerciantul Azril Horovitz, care a fost declarat în stare de faliment, a fost depus ieri seara la Văcăreşti, în urma mandatului de arestare ce a fost lansat în contra sa.

In acest faliment, creditorii vor avea să-şi depună poliţele în ziua de 26 Martie. Verificarea lor va avea loc la 5 Aprilie.

❑ Negutitorul Sigmund Stern, din Paşcani, care fusese declarat în stare de faliment în Noembrie 1904, a cerut reabilitarea sa prezintînd dovezi, că a achitat pe toţi creditorii.

❑ D. Sieman, consilier la înalta curte de casaţie şi-a dat demisia pentru a'şi regula drepturile la pensie pe ziua de 1 Aprilie.

Astfel devin vacante trei localuri la casaţie.

Alte trei se creiază prin noua lege, în cît urmează ca pe ziua de 1 Aprilie să se facă şase noi numiri la înalta curte.

❑ **Pentru inundaţii din Paris**—Din iniţiativa d lui profesor universitar I. Rallet, s'a deschis o listă de subscripţie pentru victimele inundaţiilor din Paris.

Iată rezultatul subscripţiei:

Constantin Climescu 20 lei; Mathei Cantacuzino 20; Dr. Dimitriadi 20; C. Meissner 10; Nicu Cananău 20; Petru Sion 10; Dr. Juvara 20; Jockey-Club din Iaşi 200, Eugen Melik 20; Dr. Bălăcescu, 20; I. Ralett, 20; Dr. Rigler 5; General Pascu 5 lei; Dr. N. Racoviţă 5 lei; D. Hurmuzescu 5; V. C. Buţureanu 5; I. Burada 5; Petru Rişcanu 10; G. Sturza 5; A. C. Cuza 5; S. Zăhărescu 5; M. Ghinea Ionescu 5; Grig. G. Iamandi 10; Dr. Bogdan 5; Al. G. Hinna 10; Un magistrat 2; * * 2; Alf. Vincler 2; D. Porfiriu 2; A. Manescu 2; D. Pompeiu 2; D. Grigorovici 2; C. Negrutz 2; P. Bujor 5; Dr. Puşcariu 5; Găvănescu 5; anonim 2; anonim 2; X X 2; Ana Afenduli 4; C. Popovici 2; Dr. Niculescu 5; Dr. Cosmovici 4.

❑ D. Eugeniu Munteanu, stagiar la tribunalul Iaşi, s. III-a, a cerut să fie transferat la alt tribunal.

❑ **Universitare.** Senatul universitar, unit cu consiliul facultăţei de ştiinţi, au recomandat cu unanimitate, pe d. I. Simionescu, actual profesor de geologie la facultatea de ştiinţi din Iaşi, în aceiaşi calitate la catedra vacantă de geologie de la facultatea din Bucureşti.

— Senatul universitar, împreună cu consiliul facultăţei de medicină, au delegat pe d-nii profesori: d-ri G. Bogdan, L. Russ, M. Demetriade şi V. Negel să cerceteze lucrările d-lor d-ri Al. Obreja şi Al. Sutzu, candidaţi la catedra de psihiatrie, de la facultatea de medicină din Bucureşti.

— Mîne la orele 4 jum. după amiază, va avea loc la Seminarul pedagogic universitar, discuţia lecţiunei model ţinută la geografie, de d. Vasile Tanase licenţiat în ştiinţi fisico-chimice.

Asistenţii şi practicanţii Seminarului sunt obligaţi să asiste.

— Studenţii celor trei secţii ale facultăţii de ştiinţi se vor întruni Duminică dim., la orele 10, în amfiteatrul de chimie, pentru a alege 2 membrii care să conducă lucrările cercului ştiinţific.

Şedinţele se vor ţinea în fie-care Duminică.

❑ **Judiciare.**—Condemnarea complicilor fostului conductor poştal Costăchescu, făcîndu-se în lipsă, complicii au făcut opoziţie, care se va judeca la 1 Martie, la secţia a II-a a tribunalului.

— Domnii avocaţi Miclescu şi I. Motăş, nemulţumiţi cu onorariul ce le-a fost fixat de sindic pentru expertiza ce au făcut o mărfurilor falitului Rabinovici, au declarat apel, care a fost respins astă zi de secţia II-a a Curţei.

❑ Secretarii inspectori ai Camererelor de meserii din întreagă ţară, se vor întruni la ministerul de industrie, Duminecă 28 Februarie, pentru a li se aduce la cunoştinţă mai multe chestiuni privitoare pe meseriaşi.

❑ Sub-comisarul Gheorghe Pădure din Vaslui a fost reclamat de Leon Fliş, că s'ar fi făcut vinovat de fals în acte publice, falsificînd, în prejudiţiul reclamantului, o carte de judecată a judecătoriei ocol. I din Iaşi.

Judecătorul de instrucţie al tribunalului Vaslui, negăsind că ar fi caz de urmărire, Flis a făcut opoziţie la camera de punere sub acuzare.

— In urma unei înţelegeri—ce a intervenit astăzi între avocaţii părţilor, termenul pentru judecarea paritătei în procesul Sturdza-Veron, a fost schimbat pentru ziua de 8 Martie.

❑ Ministerul industriei a confirmat noua comisiune de examinare pe lîngă corporaţia din P.-Neamţ, în locul vechei comisiuni a cărei termen prevăzut de lege, a expirat.

❑ Cerîndu se avizul consiliului superior administrativ, dacă un cîrciumar comunal poate fi şi administrator de moşie şi dacă autorităţile comunale respective, pot autentifica actele ce i s'ar prezenta de asemenea administratori, ca procuratori ai proprietarilor moşiei, consiliul, în baza art. 72 din legea învoelilor agricole, a opinat că proprietarii pot fi reprezentaţi prin asemenea procuratori şi ca atare autorităţile comunale nu pot refuza autentificarea actelor.

❑ O frumoasă şi bogată reconstituire istorică reprezentînd un epizod din epoca lui Cezar „Imparatul victorios" ne-o dă cinematograful în programul său de astă-zi Vineri 26 Februarie.

Noul program al teatrului cinematografic din sala Sidoli, conţine apoi „O aventură a marinarului" sau „Ia-ţi mireasa" comedie dramatică de Jean Richepin de la Academia franceză, jucată de dd. Luguet, Baud, d. şi d-na Faivre etc., artişti de mare valoare ai teatrelor pariziane.

O frumoasă idilă la malul mării, este Iertarea păpuşelor, una din cele mai reuşite înscenări cinematografice şi excelent de bine redată.

Vederi după natură sunt cuprinse cu prisosinţă în noul program; menţionăm din acestea Mont-Saint-Michel, oraşelul singular din Franţa cu antica lui catedrală şi mînăstire; plantaţiile de nucile de cocos în Singapore—Indo china engleză etc.

Noul program de astă-seară se încheie apoi cu multe sujete comice cu neimitabilul humor parisian; iată unele din ele: Clienţi serviţi de ei însuşi.—Servitori cu prea mult zel.—Vrăjitoarea preziice.—Soacra nu are încredere.—Un interesant sujet de „variéte" este apoi d-ra Paula Peters cu animalele sale dresate.

Simbătă şi Duminică vor fi intercalate sujete noue printre care: Inundaţiile din Franţa, a 3-a şi ultima serie: In jurul Parisului, cum au fost salvaţi copii şi bolnavii, inundaţia cea mare la Alfortville etc.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 26 Fevruarie

CONTENCIOSUL

— In chestia amendamentului Stere —

Bucureşti.—D. C. Stere persistă a presinta amendamentul seu, la art. 74, amendament, care, de fapt, reînfiinţează contenciosul, căci el dă drept funcţionarului inamovibil să ceară reintegrarea sa, dacă ar fi, pe nedrept, destituit.

D. Stelian s'a arătat intrasigent pînă astă-zi. O consfătuire a deputaţilor generoşi a avut loc ieri seara. In urmă d. Stere a comunicat primului ministru, că un însemnat număr de deputaţi sunt hotăriţi să susţie amendamentul seu.

D. Brătianu a avut, în urma acestora, o întrevedere cu d. Stelian, care în cele din urmă, a declarat că va primi amendamentul, dar nu pe calea dorită de d. Stere, ci pe calea unui acord între partide.

Astă zi, la deschiderea şedinţei camerei, după ce s'a votat art. 73 din proiect, şedinţa a fost suspendată şi comitetul delegaţilor invitat să treacă în secţiuni pentru a studia amendamentul Stere.

D. Stelian, potrivit hotărîrei luate de a lua şi avizul şefilor opoziţiei, a invitat în secţiuni şi pe domnii Carp şi Take Ionescu.

D. Carp, în vedere că nu este jurist, a delegat în locul seu pe d. I. Lahovari, iar d. Take Ionescu a intrat în secţiuni împreună că d. Barbu Păltineanu.

D. Stere, de şi face parte din comitetul delegaţilor, a refuzat să participe la consfătuire şi a spus d-lui Brătianu:

— Nu înţeleg ca un ministru să conteste dreptul deputaţilor de a propune amendamente.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a făcut tragerea loteriei clasei a IV-a a regatului Romîn.

Au cîştigat:

1,000 lei No. 13084, 14899.

500 lei No. 23234, 48447, 49406, 51716, 6749, 9325, 270, 52794, 49533.

300 lei 31716, 8018, 9701, 19996, 24843.

250 lei No. 34097, 40042. 42124, 43394, 44197, 47312, 50485, 52324, 53987, 58248, 5735, 7324, 9945, 10845, 21458, 24546, 378, 8059, 24146. 24428, 32984, 39480, 43595, 43052, 51797, 552, 5607, 15767, 15641.

170.—626, 347, 268, 1259, 1387, 1790 2591, 2445, 2134, 3190, 3214, 3354, 3314 3412, 4310, 4249, 4950, 4822, 4622, 5312 5422, 5275, 5545, 6505, 6909, 6531, 6806 7750, 7307, 7900, 7902, 8845, 9407, 10,420 10,144, 10,750, 11,349.

Tragerea va continua mîine.

Conflictul Stere—Stelian

Bucureşti.—Amendamentul d lui Stere privitor la modificarea art. 74 din proiectul pentru desfiinţarea contenciosului, fusese semnat de 20 deputaţi. Prezintîndu-l d-lui Stelian, ca să-l ceteasca, d. Stere a fost bruscat de acesta.

— Să-ţi măsori cuvintele şi să iei seama cu cine vorbeşti, a zis d. Stere d-lui Stelian.

Mai tîrziu, d. Stelian căută pe d. Stere ca să se înţeleagă cu el, dar acesta plecase, furios, din Cameră.

Un sat în flăcări

Bucureşti. — De azi dimineaţă satu Chiajna, se află în flăcări.

S'au trimes pompieri din Bucureşti.

CAMERA

Bucureşti. — Deliberarea în comitetul delegaţilor asupra amendamentului d-lui Stere.

D. Toma Stelian a căutat chiar să evite cuvîntul de „contencios ad-tiv", care figura în proect, înlocuindu-l cu următoarea formulă: „pricinile între stat, comună şi particularii ale căror drepturi au fost vatamate, print'un abuz ad-tiv etc.

La redeschiderea şedinţei la art. 74 se introduce modificarea că se sporeşte de la 10 la 15 zile terménul de apel şi recurs în această materie.

Ia cuvîntul apoi d. Barbu Păltineanu, care combate art. 74.

SENATUL

Bucureşti.—Se continuă cu discuţia legei teatrelor.

Moarteá unui senator

Bucureşti.—Astăzi a murit la Nissa d. Aristide Bontăş, senator de Roman.

Asupra morţei d-rului Lueger

Buda-Pesta.—Ziarele de şi recunosc însemnătatea persoanei lui Lueger pentru Viena, amintesc ura sa neîmpacată în contra Ungariei.

*

Berlin.—Toată presa să ocupă de moartea lui Lueger, relevînd virtuţile sale, care au făcut să profite Viena şi întreaga monarhie.

*

Viena.—Ziarele consacră articole călduroase în memoria lui Luger, relevînd forţa lui creatoare şi organizatoare, strelucitele lui demnităţi politice, abilitatea tacticei sale şi meritele ce a avut pentru desvoltarea Vienei.

*

Viena.—La orele 11 jumatate, a avut loc punerea în cosciug. Sala poporului din primărie este decorată în mod măreţ. Printre telegrame se remarcă acele ale diplomaţilor. Şcoalele populare şi primare vor fi închise în ziua înmormîntării.

*

Viena.—Clubul deputaţilor romîni a decis să ia parte la funerarii în corpore. Societăţile romîne din Viena au decis să depuie coroane pe cosciugul lui Lueger şi a fi reprezentate prin delegaţi.

*

Viena.—Regele Carol al României a trimes consiliului muncipal, o telegramă în care spune că ia parte la dureroasa perdere cauzată Vienei prin moartea doctorului Lueger, ale cărui calităţi eminente, forţa activă şi marea energie i au asigurat o memorie durabilă. Regele îşi va aduce totdeauna cu mulţumire aminte de timpul, în care a avut ocazia de a învaţa să stimeze pe acest om distins.

*

Viena. — Testamentul public al lui Lueger, a fost citit azi la uniunea parlamentară social - creştină. Ministrul Weisskirschner, care este recomandat de dînsul ca succesor pentru scaunul de primar, a declarat că fiind angajat ca ministru faţă de coroană şi de cabinet, nu poate să devie succesorul lui Lueger, care de altfel, consimţind de vreme ca Weisskirschner să ia portofeliul comerţului, a renunţat la dorinţa ca acesta să se pună în serviciul Vienei.

Lupta cu albanejii

Constantinopol.—Ziarele semnalează o violentă luptă, care a avut loc între trupe şi albaneji lîngă Ipek. Trupele au trebuit să întrebuinţeze artileria. Un sergent şi patru soldaţi au fost ucişi, un căpitan şi cinci soldaţi au fost rîniţi.

Ancheta contra foştilor miniştri bulgari

Sofia.—Propunerea depusă în Sobranie, pentru a se face o anchetă parlamentară asupra actelor cîtor-va miniştri din cabinetul Stanbulovist sub preşedinţia d-lor Petroff şi Gudeff, a fost votată fără desbateri prin aclamări. S'a ales o comisiune de 15 deputaţi din diferite partide, pentru a face această anchetă.

Călătoria regelui Petru

Constantinopol.—După informaţiunile autentice, în timpul prezenţei d-lui Milovanovici aci, s'a hotărît că regele Serbiei va sosi aci din Petersburg. Să asigură că guvernul îi va pune la dispoziţie un vapor.

Camera austriacă

Viena.—Camera deputaţilor a urmat cu prima citire a noilor impozite. La finele şedinţei preşedintele a propus să se înceapă prima citire a proectului de lege prin care să autoriză guvernul a acoperi suma de 182 milioane, printr'un credit punîndu-se la ordinea zilei.

Duel

Roma. — Astă-seară a avut loc duelul între generalul Fecia şi deputatul Chiesa. Au avut loc 24 de asalturi; ambii sunt uşor răniţi.

După duel Chiesa s'a dus spre general cu mîna întinsă, zicînd că ar fi fericit a strînge mîna bătrînului soldat de la 1859. Generalul însă nu-i răspunse şi-i întoarse spatele, punînd mîna în buzunar.

In urma intervenţiei amiralului Gualteno, martor a lui Fecia, acesta îi întinse mîinile şi Chiesa îl îmbrăţişă cu căldură.

Act de mulţumire

Subsemnatul Leib Gross domiciliat în Iaşi str. Socola, aduc prin presenta viile mele mulţumiri, Onor. Societăţei Anonime de asigurări generale şi reasigurări „Victoria" din Bucureşti pentru culanţa cu care mi-a achitat dauna suferită la mobilele mele incendiate în ziua de 4 Februarie a. c.

Leib Gross.

Se arendează de la sf. Dumitru 1910 moşia Băseşti, zis Cotul Cerkezoaei, la un ceas de oraşul Bârlad. Intindere 115 fălci, pămînt pentru zarzavat—apă.

A se adresa la d. Inginer Hurmuzescu, gara Iaşi.

Desminţire

Svonul lansat de către concurenţii firmei **Abramov ci & Brecher**, cum că le am retras lucrarea de la proprietatea mea, din strada Lăpuşneanu 6, *este fals şi declar din contra că sunt foarte mulţumită de instalaţiunea de apă* şi canal ce mi se face de către acea firmă şi pentru care mă simt datoare a desminţi aceste svonuri prin publicitate.

Adela Diamant

Dr. B. Stenner

Consultaţiuni pentru boale interne, de femei, căilor urinare şi venice.

de la 1—3 şi 7—8 p. m.

Iaşi, str. Mnzelor (colţ cu str. de u3.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV — PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. **BYRRH**

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII — VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) — De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi îuşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str. de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi

SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU

Isvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos

BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ

„HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinfecţie

De vinzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară. *Comenzile de en gros sunt a se adresa:* Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară S. L. Schiler 49 (în etajul de sus).

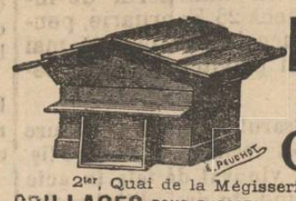

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Simbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujete noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani: Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică MATINEU la 3 ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente *în VIENA fondată în anul 1858* Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fenduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fest de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,228.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea Societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după decesul contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— *Strada Ghica-Vodă No. 59* —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IAŞI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VII

s'au pus în vînzare

Tragerea la

26 şi 27 Februarie 1910

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere.

Preţurile oficiale pentru vînzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI Str. Primăriei 27 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul VII.—No 955—Duminică 28 Februarie 1910

OM CU TUPEU

Discuţia lungă şi largă asupra contenciosului a pus în evidenţă multe lucruri:

Intăiu, reacţionarismul liberalilor.

Al doilea, dezicerea junimiştilor.

Al treilea, designarea succesiunei la şefie a d-lui Marghiloman, prin ignorarea d-lui N. Filipescu.

Al patrulea, tupeul lui Conu Petrachi.

Şi altele, şi altele, şi altele!

Balamucul din tabăra guvernamentală cu discuţia art. 5 şi mai apoi cu art. 74, ne dovedeşte că toţi membrii majorităţii sînt convinşi că fac o lege pur politică, jignitoare ţării şi în absolută dezicere cu doctrina liberală.

Cele 77 glasuri cu care s'a luat în considerare legea, sînt voturi de mameluci, dar slăbiţi moraliceşte şi mînaţi de dinapoi de oarba disciplină de partid. Cele 77 glasuri au dat nota reacţionară a legii.

Dezicerea junimiştilor le face cinste. D. Marghiloman a venit şi a declarat formal că ne mai existînd motivele de luptă politică din 1905, şi legea dînd rezultate excelente, el nu mai poate fi contra legii, ci din contra crede necesar şi util lărgirea legii în ceia ce priveşte atribuţiile Casaţiei de Contencios. Pe această cale d. P. P. Carp a mers şi mai departe şi a declarat că guvernul său va repune legea, îi va lărgi bazele şi va asigura mai multă legalitate pentru *fie-care* cetăţean în raportul său cu statul.

Dar nu mai puţin punerea d-lui Marghiloman în evidenţă stă în legătură cu tendinţa că d-sa va fi şeful zilei de mîne şi că d. Nicu Filipescu nu din considerente personale, că a avut cîndva diferend personal cu d. Badareu, n'a luat cuvîntul, ci că aşa i s'a fost impus; d-sale rezervîndu-i-se cel mult cinstea de a se duce la Tecuci, să ia de urechi pe d. Sachelari, să se pue in gură cu Guriţă şi să escomunice din partid pentru a se duela a doua zi.

D-lui Nicu Filipescu i s'a interzis de a vorbi în numele partidului, a lua angajamente în numele partidului şi nici să angajeze partidul cu ceva.

Partea nostimă a fost, cînd d. P. P. Carp părăsind tonul discuţiei obiective s'a întors cu apostrofa la d. Brătianu direct şi i-a dat sfaturi, fără să i le fi cerut, de şi tema pe care s'a pus, nu era rea: d. Ionel Brătianu s'a rîdicat sus în virtutea moştenirei unui nume politic, fără să fi dovedit cu ceva că merită această înaltă situaţie.

Şi atunci, trecînd la partea sfaturilor, îi vorbeşte ca şef, în numele unui partid de guvern, unui şef al altui partid de guvern; adică a dus vorbe de la şef la şef, ca şi cum *tertium non datur*.

Tupeu de om politic!

D. Carp a vînat toată viaţa sa o şefie de partid şi tocmai cînd partidul i-a fugit a ajuns şi d-sa şef.

Să ne tălmăcim.

Cît a trăit Lascar Catargi, ca şef de partid conservator, d. P. P. Carp a fost parte în funcţiune de liberali, parte ca simplu membru în guvern cu clica lui, graţie guvernului de la 1888—1890 al d-lui Th. Rosetti.

Partidul atunci era tot strîns în jurul şefului, şi d. P. Carp nu se asimilase nici ca cum, căci la d-sa asimilarea însemna capitulare. De la 1895—1899 Mart, d. Carp a dus viaţă deosebită şi în afară de partidul conservator; ba, de la 1899, April, a deschis cel mai straşnic războiu partidului şi şefului său din guvernul 1899.

Cînd în 1900 Iulie d. Carp ajunge şef guvernului, a dat zapis la mîna şefului partidului, că recunoaşte şefia d-lui Gh. Gr. Cantacuzino.

De la 1901 Februarie d. P. P. Carp a luptat isărăşi contra partidului conservator strîns unit în jurul şefului prin acţiunea puternică a d-lui Take Ionescu, singurul om care întrupa partidul şi a dus luptele glorioase în 1901—1905. D. P. P. Carp pururi a fost de o parte şi duşman al partidului conservator, de şi tărîse cu sine pe d. Filipescu cu toată ceata lui.

Partidul conservator era cu Take Ionescu şi *prin el* era cu d. Gh. Gr. Cantacuzino. Iar în Martie 1907 parlamentul conservator era dispus, în ajunul căderei de la putere, să ratifice chiar şefia, decapitînd pe d. Gh. Gr. Cantacuzino, care se arătase nedemn de înalta sa demnitate şi să întroneze de atunci, pe d. Take Ionescu ca şef.

Partidul a primit actul fuziunei de la April 1907, supt beneficiul de inventar şi imediat ce a văzut că nu era vorba de o fuziune reală, ci de o capitulare grotescă, partidul conservator, prin actul de la 3 Februar 1908, a dat şefia în mîna celui mai meritos, care de fapt fusese şeful moral al partidului, lăsînd în turma d-lui Carp pe lîngă Filipescu cu ai lui şi pe Nababul cu ai lui.

Atîta.

Deci partidul conservator nu e unde-i d. P. P. Carp. Şi că acestea sînt aşa, e că şi ţara judecă şi vede lucrurile astfel, prin faptul, că ţara, în marea ei majoritate, în toate colegiile a dat preferinţă partidului nostru, lăsînd pe d. Carp să înghită toate umilinţele, să primească toate avertismentele, şi să-i indice testamentul politic.

D. Cantacuzino n'a dat d-lui Carp de cît un steag fără partid, şi d. Carp a primit un titlu fără primirea partidului.

Ce naiv e bătrînul, cînd îşi face titluri din zapise răsuflate, şi că dă bună iscălitură unui exoflisit politic.

Dacă parlamentul n'a rîs cu hohot la această grotescă declarare a d-lui Carp, ţara însă în largul ei a rîs omeric la tupeul cu care d. Carp a reclamat pentru sine dritul şefiei unui partid de guvern, căci ştia, că ori-ce gest al său, ori cît de larg, nu-l costă parale.

De cît, ce zice ţara?

Gh. Ghibănescu

AMENDAMENTUL STERE

Disciplina în partidul liberal a devenit megieşă cu inconştienţa. Camera, în special, cată să devie odioasă prin supunerea ei faţă de guvern.

Să zici că un guvern liberal naţional este expresiunea evidentă a reacţionarismului, aceasta pare lucru imposibil pînă îţi dai seamă din cine se compune acel guvern: d'intr'un prim ministru, care, alături de noi, în Bulgaria, pas de-ar putea fi mameluc în Sobranie; d'intr'un ministru al instrucţiei, care a pus temelie incendiului la sate; d'intr'un ministru al finanţelor, care, în adolescenţă, avusese vocaţiune să ungă arcuşul vioarei cu sacîz; d'intr'un ministru al lucrărilor publice, care fusese tovarăş aplaudat la Sotir şi d'intr'un ministru al justiţiei, fecior de săpunar, care se dă d'a tumba după magistratură ideală.

De la asemenea tragi-comică bancă ministerială, ori cît ar crede acei care şed pe dînsa, că sunt liberali, nu te poţi aştepta de cît la elaborare de legi, pretinse democratice, ce nu pot fi aplicate şi la legi reacţionare, pe care le aplică cu ardoare.

Dar dacă numărul miniştrilor este restrîns, numărul deputaţilor, prietini ai guvernului, este foarte mare — sunt, în Cameră, 160 deputaţi liberali—unii din ei, generoşi şi poporanişti alţii.

Cum este cu putinţă ca din 160, să nu se găsească macar zece, macar unul, care să rîdice glasul cînd ie vorba de o lege patent reacţionară, al cărei spirit stă în complectă contradicţie cu firma partidului?

Uite legea pentru desfiinţarea contenciosului. Este o lege de o nedreptate revoltătoare, despre care primul ministru a declarat că trebue s'o desfiinţeze, fiind-că s'a angajat, pe cinste, s'o facă. Iată o cinste specială, care cîntăreşte mai mult de cît dorinţa ţărei!

Dar deputaţii? Se poate oare ca o lege banală ca acea a reorganizărei teatrelor, să provoace discuţii şi amendamente şi intrigi —şi legea contenciosului să nu rîdice nici o protestare?

Deputatul Stere, care s'a prefăcut avocatul lui Stelian, a venit, în subsidiar, cu un amendament, care era un fel de necrolog pentru discursul propriu al deputatului de la Iaşi.

D. Stere, care a vorbit contra contenciosului, a fost cuprins de mustrări de cuget, şi, voind să mai tencuiască discursul său, a cerut ca să se dea voe particularilor, nedreptăţiţi de funcţionari, să se plîngă justiţiei.

D. Stere cerea prerogative pentru particulari: particularul căruia, spre pildă, primarul, i-ar refuza eliberarea unei autorizaţii de clădire, va putea cere dreptate de la justiţie; nu, însă, şi funcţionarul inamovibil, profesorul, militarul superior — care vor fi nedreptăţiţi de miniştri.

In definitiv, amendamentul propus de d. Stere fusese un fel de fişă de consolaţie, dar şi ea a fost considerată ca o îndrăsneală: ministru a bruscat pe d. Stere ca pe un deputat—stăruitor oare-care şi d. Stere, asemenea unui simplu deputat, a pus amendamentul în buzunar şi a plecat din Cameră.

Aceasta, pe limbajul curent al liberalilor, se chiamă disciplină, adică Parlamentul de de-subtul băncei ministeriale; disciplină, care are pentru dînsa latura dulce şi comodă: partidul rămîne la putere.

Noi nu cunoaştem mai mare ruşine parlamentară; nu cunoaştem pereche la asemenea Cameră, care este cea mai dureroasă expresie a supunerei către un guvern.

CATE-VA NOTE

Prensul şi Lueger.

Cu prilejul morţei lui Luegsr, eminenta gazetă a Prensului a făcut descoperirea unei speţe de testament mixt—care speţă o recomandăm cu vioiciune juriştilor noştri: „Lueger, scrie Prensul, a lasat şi un testament scris, care a fost scris de Gessmann şi subscris de prinţul Lichtenştein".

Scris de unul, subscris de un altul şi, totuşi, testamentul unui al treilea.

Mai testament mixt!

*

„Lueger, scrie tot gazeta prensului, părea destinat, prin constituţia sa, s'ajungă „un centenar".

Şi mai departe: „Lueger nu era antisemit. El ştia că *naşterea* este un *accident*, pentru care *victima* nu este vinovată".

Sau, cum s'ar zice: „mamele noastre sunt producătoare de accidente şi de victime".

*

Alta: „cînd se convinse Impăratul că Lueger nu va mai scapa, aviză familia că va asista la înmormîntare".

*

Din notele biografice: „Lueger e născut la Viena: *a fost* deci un vienez în toată puterea cuvîntului".

Mai dovadă bună!

Chestii didactice

UN EXAMEN VICIAT

Dacă mai revenim astă-zi asupra examenului de capacitate la fete, este pentru a arăta stîngăcia şi nelegalitatea alcătuirei comisiei.

De şi regulamentul nu spune nimic clar ca la băeţi, cazacii d-lui Haret au crezut că pentru fete e de ajuns să le examineze profesorii secondari. Şi de şi la examenul de capacitate al băeţilor figurează abia un profesor secundar pentru metodica obiectelor din învăţămîntul secundar; aici la fete au pus 5 profesori secundari, şi unul universitar.

De ce, mă rog?

Dacă examenul de capacitate ar fi fost ca în 1903 dat pe baze de cunoştinţi de liceu, mai mergea; dar acum în Septembrie 1909 s'a cerut să se ţină examenul pe baze de licenţă, căci lucrarea în scris va fi de forţa unei teze de licenţă, nu de liceu.

Candidatele la examen au 4 licenţe: filosofia, filologia clasică, filologia modernă şi istoria.

Pentru fie-care din aceste lucrări scrise trebue să fie un profesor universitar să le cerceteze, întru cît lor li e dat după legile şcolare a putea aprecia forţa unei lucrări scrise de licenţă.

Comisia d-lui Haret numai cu d. Onciul satisface această cerinţă logică şi legală. Numai candidatele în istorie vor şti că sunt apreciate de un profesor competinte în materie.

Ce se fac acum celelalte candidate! La lucrările de filologie clasică (latină) le va cerceta lucrarea d na Evolceanu. Poate să fie bună profesoară d-na Evolceanu, dar ea nu poate, nu are calitatea de a aprecia şi nota o lucrare de licenţă. N'are nici gradul în învăţămînt nici abilitarea întru aceasta.

La filologia modernă asemenea. Candidatele vor trebui să fie ascultate şi apreciate de d. Gh. Adamescu, cunoscutul inspector şcolar. Poate să fie un excelent profesor secundar, ceia ce-i contestăm, dar cu manuale didactice compilate nu se apreciază o lucrare de licenţă, unde numai specialistul ştie sistema, critica şi literatura chestiei. Poate face aceasta colaboratorul *Albinei?* Are calitatea de a o face?

Dar la filosofie? Aici e boacănă. Dl. Haret a inventat un filosof de contrabandă şi pedagog de împrumut. E d. Gh. Bogdan Duică. Dar ce n'a scris d. Duică de cînd e d. Haret ministru? Tremură şcoala publică de autoritarizmul d-lui Duică, de rîd şi curcile. Mă rog ce sistem filosofic şi pedagogic profesează d. Duică? Ce abilitare pedagogică are? E a nesocoti lucrurile punînd 3 profesori secundari aşa şi aşa, să aprecieze munca şi aptitudinea ştiinţifică a tuturor licenţiatelor ce se prezintă la examen.

In scurt profesorii d-lui Haret n'au calitatea, n'au gradul de a califica o lucrare de licenţă; ei singuri fiind abia calificaţi ca licenţiaţi.

Candidatele au tot dreptul de a protesta destul de energic, căci li se răpeşte un mare drept al lor, acela al dreptei aprecieri.

E timpul nu numai să se amîe examenul pentru altă dată, de cît 15 Martie, pentru că e rău întocmit în organizarea lui pedagogică, dar şi pentru motivul că comisiunea e nelegal constituită; se judecă şi se califică candidatele prin egali în grad.

Schimbaţi, d-le Haret şi comisia şi programul examenului, căci aşa cum este e un curat caraghios pedagogic.

***

OAMENI ŞI LUCRURI

SPRE MARTIE

In piaţa Unirii va dispărea astă-seară improvizata firmă a expoziţiei de pictură Sanielevici. Nu posedăm o statistică detaliată asupra numărului vizitatorilor, nici asupra numărului de tablouri pe care artistul le va lasa în oraşul nostru. E însă în afară de îndoială că pentru cultura generală a iaşanilor, atari întreprinderi artistice, expoziţii temporare de lucrări, sunt nespus de bine venite. E un element care lipseşte mult vieţei noastre sociale. Iaşul a avut şi are o însemnată mişcare literară, ştiinţifică, universitară. Se împlineşte jumătate de veac de la întemeiarea în Iaşi a şcoalei de belle-arte. Cu toate aceste iaşanii nu cunosc nici o mişcare artistică propriu zisă şi n'au fost obişnuiţi cu luxul unor expoziţii periodice de pictură.

De aceea credem că expoziţia Sanielevici a fost bine venită şi nu va rămînea fără urmări. Bine venită nu numai pentru că a procurat privitorilor frumoase tablouri de artă,—dar şi pentru că ne-a arătat cele mai senine reflexe, cele mai luminoase interpretări pe care arta le pune în sufletul artistului ca el să ni le redee prin penelul său. E un adevărat cult al luminei, şi al seninului şi tocmai acum e momentul ca scepticii să priceapă mai bine adevărul acelei arte. Suntem în ajunul lui Martie, în luna întăia a primăverei.

Pretutindeni în natura vie ca şi în natura moartă—trăieşte acum cîte ceva din sufletul soarelui care-şi reia stăpînirea pe pămînt. Priviţi în ochii femeilor: e o strălucire nouă, aproape necunoscută; priviţi cum trăiesc şi cum mor pe pieptul lor întăile flori ale primăverei,—lăcrimioarele, viorelele; priviţi feţele, priviţi strălucirea părului: blondul e mai argintiu,—brunul mai strălucitor. Viaţa e mai intensă, mişcările însăşi mai vii, mai repezi. Iar toate aceste schimbări şi toată vioiciunea aceasta se datoreşte numai nouei lumini, numai soarelui oglindit în tinereţea femeilor:

De par'c'ar mişca pe umerii lor
Aripi străvezii de albi porumbei —
Şi razele pun în privire scîntei
Şi'n feţe bujor.

Imaginile aceste le au luat după natură şi pictorii impresionişti şi ei duc pretutindeni acest cult al luminei ca nişte sămănători de gînduri bune, ca nişte preoţi ai optimismului. Intru aceasta se cuvine să le fim recunoscători, că înaintea tuturor ei s'au pătruns de acest suprem adevăr că frumosul însuşi se găseşte alăturea de lumină şi nu în afară de ea. Şi va veni în curînd acea trupă de artă cu poemul lui Rostand, *Chantecler* care să ne arăte tot un poem de culori, de instincte, de pasiuni, născute sub ocrotirea şi în bătaia luminii solare. De altfeliu cu mult înaintea lui, un alt poet—cel mai mare al Francezilor, Victor Hugo ne-a învăţat acest adevăr:

Marchons les yeux toujours tournés vers le soleil
Nous ne verrons pas l'ombre

Rodion

Miscellanea

Simbolism în Socializm.—Poeţi noi şi vechi.—Poporanism şi anti....—O definiţie nenorocită.—Chendi—Ibrăileanu.—Unire şi dezbinare.

Primul număr al nouei reviste „Viaţa Socială" nu începe cu vr'un articol-program, după obişnuitul calapod: „Cine suntem? Ce voim?". Ci se deschide cu o poezie lirică „Rugă de seară", semnată de un nume nou: Tudor Arghezi. E un pseudonim? E un viitor port-drapel al idealizmului îmbrăcat în haina poetică? Nu ştim. Ceea ce vom releva însă e nota simbolistă—decadentă a poeziei:

Infinit! Infinit!
adună-ţi bolţile de-odată,
în şuier prelungit —
şi'n fruntea mea secată
şi'n pieptu-mi aiurit
te'nfige drept ca o săgeată.

Simbolic Infinit
te strînge'n chip chip de fulg,
şi'n mine, lămurit
te răspîndeşte—să mă smulg
să cad ca un aerolit
scăpat urlînd, din circuit.

Demonic Infinit
descinde'n mine cum descind
tenebrele 'ntr 'un schit
în care sunete se'nchid
dintr'o cupolă spre zenit
stropită'n creştet cu argint.

Cu tine dorul am
să fiu răsplămădit şi şters,
în slava mea de miligram
de praf, suflat în univers:
şi dă-mi virtutea unui bram,
pămîntu'n vrăji să ţi l distram.

...Cuvîntul meu să ardă
gîndirea mea s'arunce foc
în sinagoga lor bastardă:
şi'n ciuma'n formă de cocardă
să cadă'n pieptul lor de soc
căscat de-apururi spre noroc.

Lipsa de spaţiu ne'mpiedică să cităm toată poezia, dar strofele menţionate sunt de ajuns şi sunt caracteristice prin comparaţiile şi cuvintele întrebuinţate, prin întunecimea manierată şi prin particularitatea de a nu pune literă capitală la începutul fie cărui vers.

Cît de departe suntem astă-zi de vremea revistelor socialiste în care se rîdea de decadentismul lui „Macabronski" şi de simbolismul poeţilor mai mici!

*

Pînă şi „Viaţa Romînească" a dezvăţat pe Codreanu de capriciul de a începe versul cu litere minuscule, iar de simbolismul lui Minolescu s'a lepadat pur şi simplu în ultimul ei număr.

Nu pentru că, întru cîtva, ar continua tradiţia vechilor reviste socialiste. Mai întăiu pentru motivul că în materie de poezie ei n'aveau nici-o tradiţie. Cît despre proză,—„Viaţa Romînească" este născocitoarea „poporanismului" în literatură. Pînă acum nu se putea vorbi cu preciziune despre aşa ceva. Acum însă există un program, o doctrină sau mai drept, o definiţie a poporanismului literar. Iată după „Falanga"—tînăra revistă bucureşteană condusă de d. Mihail Dragomirescu—comentată această definiţie:

„Unul din ultimele numere ale „Vieţei romîneşti" ne învaţă cum trebue să înţelegem poporanismul ei.

Iată cum: Să scrii or'ce, numai să nu care cumva să înfăţişezi antipatic pe ţăran! Căci zice dumneaei: *un ţăran nu poate fi antipatic.* Aceasta, în limba dumneaei duhlie şi învăţată nu însemnează decît: „să fii *obiectiv* faţă de ţăran". A fi obiectiv, după venerabila parvenită, este a avea numai decît simpatie pentru anume fiinţe şi lucruri. Ştiinţă nouă. Ştiinţă adîncă. Cvintesenţă de ştiinţă! „Iubeşte-mă că te taiu", iată formula acestui minunat. şi mai cu seamă *inteligent*, obiectivism...

Dar mă veţi întreba: ce i obligă pe d-nii *Ibrăileanu* & *Stere* să spună nişte asemenea... puncte-puncte? E la mijloc un secret! E că aceşti bravi tovarăşi,

TEATRUL NAȚIONAL

Astă seară
Sîmbătă 27 Februarie 1910

BENEFICIUL DOMNULUI

MIRCEA I. PELLA

Se va juca pentru prima oară

IN CUȘCA LEILOR

Comedie în 3 acte de L. Gandillot, traducere de d. P. Petrone

ROMEO ȘI JULIETA
— LA MIZIL —

Farsă într'un act de George Ranetti

Jucată cu mare succes pe scena Teatrului Național din București

Biletele de favoare cu desăvîrșire oprite.

cari acum, la maturitate, au început să priceapă că arta *tendențioasă* nici nu e artă, necum „arta cea mai înaltă",— n'ar vrea să fie învinuiți că, la o vrîstă care o au—tot mai cred în realitatea unei asemenea arte-nearte. Și atunci au găsit mijlocul... să ne îmbete cu vorbe „Noi, zice ei, nu zicem artistului să laude pe țeran; noi nu suntem *tendențioși*—ferească Dumnezeu!—Noi îi zicem numai: „fii obiectiv!" Și dacă—după șfatul nostru va fi obiectiv, artistul nu se poate să nu ajungă să laude pe *or'ce* țăran... *or'cît de ticălos ar fi el în realitate!*"

...Dela d. *Stere* vine acest raționament —această afirmare? Dela *ministeriabilul* dela Iași pe care îl doare mai puțin (vorbă să fie!) să nu fie ministru decît să-i contesteze valoarea literară-științifică pe care își închipue că o are? De la d. *Stere* vine afirmarea acestei enormități"?

*

Poate unii se vor mira de tonul cam puțin urban în care excelentul director al revistei comentează în adevăr cruda teorie literară a revistei iașane. Prin aceasta ar dovedi numai că nu sunt în curent cu cele din urmă...progrese ale polemicei noastre literare. S'ar părea o coincidență fatală: de la constituirea „Societății Scriitorilor Romîni" nota polemicilor dintre nenumăratele grupări literare s'a scoborît la un nivel necunoscut pînă acum. Și dacă din partea unui adversar franc, cum e d, M. Dragomirescu, publiciștii iașani se așteaptă la oare care lovituri, mai de mirat e că în revista condusă de niște colaboratori permanenți ai „Vieții Romînești" ca d-nii M. Sadoveanu, St. O Iosif și D. Anghel se adresează publicației iașane atacuri cu mult mai grele. In „Cumpăna" din urmă d. H. Chendi vorbește de „Viața armenească" și „Garabeție de cuvinte" și alte asemenea gratificări.

Nu-i așa că S S. R. e o instituție de solidaritate și prietenie literară?

A.

„Opinia" la Bîrlad

— Afacerea inginerului Andronescu —

După dezbateri de două zile, Curtea de Apel din Iași a confirmat, hotărîrea tribunalului de Tutova, relativă la achitarea inginerului Andronescu, pentru faptele ce i se puneau în sarcină, de către prefectura de Tutova și ministerul lucrărilor publice.

Mă așteaptam ca ziarele liberale, să înregistreze această achitare, măcar ca un fapt divers, ele care făcuseră cînd-va atîta caz: dar mutenie pe toată linia..

Venirea acestei afaceri înaintea Curței de Iași, prin apelul procurorului, a fost o mare satisfacere pentru justiție și pentru noi; alt-fel peripețiile nemai auzite și triste, ale acestui proces, ar fi rămas cunoscute numai celor din Bîrlad, și ai fi fost socotit sau pătimaș sau un farsor, cînd goliciunea faptelor, ai fi povestit o altora.

Și avocații lui Andronescu au arătat Curței, compusă din magistrați integri, încercați și cu experiență ca d-nii T. Crivăț, Cernătescu și Buzdugan, cît de.. imaculați sunt magistrații d-lui Toma Stelian, și pînă la ce ticăloșii se ridică acești carieriști...

Se știe că Andronescu, fost inginer șef la Tutova, adus chiar de liberali, a fost obiectul unei campanii foarte violente dusă de presa liberală, sub guvernarea conservatoare.

In organul tinerilor liberali Viitorul care apărea în Bîrlad, se văd scrise articole și informațiuni cari au ca refren.

„E de datoria partidului liberal ca să descopere hoțiile de la prefectură".

In comitetul acestei gazete liberale figurau pe lîngă alții și d-nii Ion Bontaș, supleant în tribunal, și în care în lunie... a judecat pe Andronescu și Gh. Albu, magistrat stagiar la parchet, care în o altă ședință a pus concluzii pentru condamnarea lui Andronescu.

Ceva mai mult, Bontaș la o întrunire publică, ocazionată de alegerile comunale din Noembrie 1906, și-a luat sarcina să facă lumină... la județ, — lucru care se poate vedea din darea de seamă a ziarului Viitorul din Bîrlad.

Așa dar, consecințe acelei mari concepții de cinste politică, susținută cu atîta convingere de primul ministru, cu ocaziunea contenciosului, tinerii liberali de la Bîrlad, își numesc în justiție, pe acei cari tocmai din cauza situației lor politice, n'ar fi putut face parte din ea.

Așa dar Bontaș ia parte la judecarea lui Andronescu; el care scrisese în contra lui Andronescu, articole de gazetă, informații calomnioase, el care îl atacase în întrunire publică, nu mai rămînea de cît un singur act, ca să aibă mișelia împlinită... condemnarea. Conștiința lui adormită de patimă și de răzbunare, nu-i mai vorbea nimic și așa... face divergință, (tribunalul judecînd în două).

Pentru ca infamiile să reușească, pentru ca scandalurile să fie și mai reușite, prefectul mai avea la dispoziție în tribunal o altă surpriză, pe Pantazi, judecător de instrucție pe atunci și azi procuror, o nulitate de atîtea ori, cîte litere compun romînescul său nume.

Acest Pantazi, care poate fi luat ca „lichea tip", care nu dădea cu săptămînele pe la ședință—find cam suparat cu principiile de drept — în ziua aceea s'a înfundat din vreme în camera de consiliu, căci se știa și în oraș că Bontaș va face divergință.

Dar avocații lui Andronescu observă că... Pantazi nu poate... legalmente să judece, fiindcă el, ca procuror, dăduse rechizitor în afacere. Inconștientul, în nemernicia lui, s'a expus la o recuzare de o cruzime rară și unică, care se poate vedea din dosarul afacerei, — și care îi este destulă, pentru a fi pătat întreaga lui viață. Insă Pantazi avea în Bontaș un prețios concurs; Bontaș și de astă dată face divergență — motivele sunt cea mai stupidă argumentație juridică... ce se poate concepe — Tribunalul se complectează în lipsă de judecători, cu un avocat, *cel întăi în ordine alfabetică și cel mai vechiu.* Divergența astfel tranșată tribunalul admite recuzarea lui Pantazi și procedează la tranșarea divergenții ivită asupra fondului. Atunci, supleantul acesta care azi face parte, din mamelucii din dealul Mitropoliei, se scoală de pe scaun și spune plecînd din ședință *„Eu nu judec cu avocații".*

Procesul a fost suspendat, părțile, președintele tribunalului a raportat cazul procurorului general, ministrului, și rezultatul a fost ca totdeauna... O anchetă contra președintelui de tribunal. Momentul acesta solemn și mare din viața lui Bontaș, pe care partidul din care face parte l'a avut în vedere, ca apoi să-l numească avocat al Statului și apoi deputat l'a avut în vedere de sigur și Curtea de apel din Iași ca să... mențină sentința trib. de Tutova.

Cînd cu toate insistențele prefectului Vasiliu, de pe urma căruia, integritatea ministrului de justiție a suferit atît la Tutova, n'a fost în stare să se continue sistemul numirilor din localitate, judecătorii aceia numiți de departe, cînd au judecat, au văzut la fel cu președintele tribunalului, care a fost de la început pentru achitare. Oamenii aceștia care n'aveau de ocrotit interesele nimănui, de cît ale justiției, n'au putut de cît să dea dreptatea celui ce o cerea, indiferent de credințele lui politice — și consilierii de la Curte, oamenii cu experiență, pentru cari politica nu are text în lege ci numai dreptatea, au rămas înmărmuriți de cele ce au văzut în dosar.

Cînd a văzut ce fel de instrucție s'a făcut în cauză de către intimul prefectului, judecătorul de instrucție Turbure, și azi inspector agricol, cînd au citit opinia separată a lui Bontaș autorul scandalului, care este fragment de articol de gazetă sau de polemică personală, cu șeful său de cît o părere rece și obiectivă... Atunci consilierii de la Curte, n'au ezitat o clipă de a'și pune semnăturile lor, alături de ale d-lor V. Bălășescu, Stamatopol și Petrescu Dîmbovița și a menține astfel hotărîrea de achitare a lui Andronescu.

Și acum, înarmați cu propriile lor arme, cu neizbutirea atîtor infamii urzite, așteptăm părerea gazetelor liberale, ele care nu pierd nici odată ocazia cînd e vorba de infamie, să tîrască în discuție publică, lucrurile cele mai neînsemnate.

E cazul să rugăm pe gazetele liberale de a atrage și de astă dată concluzia, ele atît de mult iubitoare, de anumite..... concluzii scumpe inimei lor.....

E cazul ca și cel mai surd dintre oameni să audă și să simtă, cel puțin acum, că cele ce s'au petrecut în tribunalul de Tutova, sunt datorite numai..... încurajerei „alor noștri".

De închiriet cu începere de la 23 Aprilie 1910, **la Gara Buhăești** (linia Iași-Vaslui) *un mare hotel compus din o cîrciumă un salon încăpător și 6 camere*, avînd în ogradă un hambar mare de cereale precum și grajd, șură, șopron, două pivnițe, fîntînă și alte dependențe. Doritorii a se adresa la Proprietar, *D-na Maria Aug. Reschkano Iași str. Păcurari No. 51.*

Litere-Științe-Arte

Leul.—Acum cînd, mulțumită beneficiului lui Pella leii sunt cu deosebire populari în orașul nostru, reproducem din „Viața Socială" un mic pastel inedit al unui poet defunct Iuliu Săvescu și intitulat „Leul":

Atît cît ochii pot cuprinde
In lung și 'n larg peste ocean,
De mii de ori pe atît se 'ntinde
Pustiul ars Saharian.

Lîngă ruina calcinată
A unui templu părăsit
Lingîndu-și laba însîngerată
Oftează greu un leu rănit

Dar iată luna, se arată
Urcînd al cerului calvar
Peste tăcerea înfiorată—
Și numai leul solitar

Neavînd durerea cui să-și spună,
Curgîndu-i balele ferbinți,
Ridică laba către lună
Scrîșnind, strident din albi dinți.

*

Amintim că mîine seară Duminică are loc reprezentația de beneficiu al excelentei artiste d-na Aglaia Pruteanu cu piesa senzațională „Intoarcerea din Ierusalim". E o însemnată lucrare literară în jurul căreia s'au încins într'o vreme dispute și polemici de ziar. Toate însă au trecut dar piesa a rămas, pentru că are calități dramatice și acțiune pasionată.

*

Cometa lui Halley a fost văzută cu ochiul liber de către profesorul dr. Wolf, de la observatorul universitar din Heidelberg, în ziua de 9 Februarie c.

*

Compozitorul Claude Debussy lucrează la două opere nuoi, cu libretele scoase din două povestiri ale lui Edgar Allan Poë. Titlurile sunt: „Ruina casei Usher" și „Dragul în clopotniță".

*

Am amintit despre succesul nouei opere cîntată la Turin: „La festa del grano" a preotului Don Giocondo Fino, cu libretul de Fausto Salvatori. Publicul care a venit la teatrul Regio a putut aplauda pe autorul operei, în haine de preot, apărut pe scenă între primadonă și tenor.

*

Asupra muzicei la Eschimoși va apare o lucrare complectă datorită cercetătorului groenlandez Kund Rasmussen și compozitului norvegian Christian Leden. Se pare că eschimoșii posedă melodii originale destul de interesante.

*

A apărut *„Dunărea de Jos"* pe luna Februarie avînd sumarul următor:

Artur Stavri C. Z. Buzdugan.—Singurătatea, poezie după A. Dumas, C. Z. B. Galații pe vremea lui Vasile Lupul, G. N. Munteanu.—Macbeth, de Shakespeare, I. Băjescu-Oarda.—Mănăstirile noastre. Agapia din deal, C. Dimitriu.—Cîntec de vagabond, poezie, T. A. Teodoru.—Dobrogea asupra stării economice, sociale și politice, înainte și după încorporare. (Urmare), Cristea Sandovici.—Maria, schiță, Maria Alexandrescu.—Speranță, poezie, Emil Teodoru.—Moș Chitiuță (tipuri din viața de la sat), Patriciu-Smulți.—Insemnări de la un drum, V. Chiper.

Informații

❑ *A 6-a prelegere publică a cursului d-lui dr. Zosin, despre* **Istoria Științii,** *are loc Duminică, 28 Februar c., ora 4 p. m. în Amfi-teatrul anatomic, tratînd despre* **Știința greacă: învățații și școlile din Atena și Alexandria.**

❑ *Legea pensiilor va fi modificată în sensul, că, pe viitor, se vor socoti și anii serviți de funcționar, pe cînd acesta fusese minor.*

❑ *Marea întrunire de protestare a partidului conservator-democrat, va avea loc, la București, sala Dacia, mîne Duminică ora 2.*

Grupul parlamentar al partidului se întrunește în astă seară, acasă la d. Take Ionescu.

❑ Din Cernăuți se comunică: fostul consilier de Curte, acum la pensie, Turtureanu, a fost condamnat la o lună închisoare, pentru delapidare și excrocherie.

❑ Agentul de percepție Gheorghe Neculau, care a delapidat o sumă de bani din Tg. Frumos, interogat asupra lipsei registrelor de încasare ale percepției, a declarat că în ziua cînd venise la creditul agricol, din localul administrației financiare, le-a aruncat în closet și în urmă a dispărut.

Se crede că suma delapidată de numitul, ar fi cu mult mai mare de cît cea anunțată.

❑ Circumscripțiile de percepere au început să distribuie contribualilor în vederea începerei recensemîntului, formularele spre complectare. Contribuabilii vor trebui să treacă în aceste formulare pe toți membrii familiei, starea civilă și avutul lor.

Recensemîntul în oraș începe la 1 Mai.

❑ Elevii școalei normale „Vasile Lupu" vor organiza, în curînd, o frumoasă serbare, în sala Teatrului Național.

❑ Profesorii școalei normale „Vasile Lupu" s'au întrunit aseară, în localul cercului didactic.

In urma unei circulări, primită de la minister, profesorii au început să discute regulamentul școalelor normale, discuție care va continua în mai multe ședinți.

S'au pus bazele unui fond pentru escursiuni, hotărîndu-se a se cotiza cîte unu la sută din lefurile profesorilor.

❑ In ultima săptămînă s'au mai constatat cîte-va cazuri de febră-tifoidă în oraș.

❑ **Conferențele generale.**—Iată chestiunile care se vor discuta în conferențele generale ale institutorilor și învățătorilor, ce se vor ținea de la 22—25 Aprilie c.:

Dăm mai jos în rezumat chestiile care se vor discuta în aceste conferințe.

Joi 22 Aprilie. La orele 8 dimineața toți institutorii și învățătorii se vor duce la biserica catedrală a orașului. De la biserică la orele 10 institutorii se vor duce la localul unde se vor ține conferințele și unde un domn revizor va ținea o cuvîntare de deschidere. La orele 3 d. a. se vor face lecții practice de artimetică, iar după aceea critica lecțiilor făcute.

Vineri 23 Aprilie 9—11 dim. Două conferințe de psihologie și pedagogie asupra acestor două chestii:

Greșeli de învățămînt și de educație observate în practica personală a membrilor corpului didactic.

Memoria: rolul ei în educația intelectuală.

Sîmbătă 24 Aprilie de dimineață să vor face lecții practice de desemn.

După amiază un desemn compoziție și critica lecțiilor făcute.

Duminică 25 Aprilie se vor face lecțiuni practice, experiențe pentru predarea cursului de științe fizico-naturale.

❑ Elevii cursurilor de seară de la școala comercială, au încetat greva și de astă-zi au reînceput cursurile.

❑ Numărul de Februarie al revistei bisericească și didactică „Viitorul", de sub direcția d-lui dr. D. G. Boroianu, cuprinde următoarele:

O frumoasă tradiție.—Care trebue să fie purtarea preotului în societate spre a'și menține prestigiul și autoritatea pastorală.—Despre religiune.—Scrisoare.—Ioan Creangă-preot.—Predică.—Cronica bisericească. — Despre credință.—Informațiuni.—Bibliografie.—Foileton.

❑ Ministerul de război, printr'o circulară, face cunoscut comandamentului corpului IV de armată, ca până la 1 Martie c., toate trăsurile hotărîte a se desființa, să fie vîndute cu prețul minimum jumătate din valoarea lor actuală.

❑ Membrii consiliului comuna se întrunesc astă-zi la orele 4 și jumătate.

❑ D. Ghibănescu își va desvolta mîini la orele 4 p, m. la societatea culturală „Viitorul" (aula seminarului), conferența sa despre „Influența statului asupra bisericei."

Vor asista toți preoții și un mare număr de invitați.

❑ Representațiile trupei teatrului parisian *Porte Saint Martin*, de sub direcțiunea d-lor Hertz și Jean Coquelin, promit a fi grandioase, **Chantecler** va face la Iași, în serele de 10 și 11 Martie a. c., două săli arhipline. *Costumele și accesorile sunt identice cu acelea din Paris și sunt în totul pentru „Chantecler" în număr de 120. Trupa aduce 4 decoruri speciale, reproducții exacte ale decorurilor de la Porte Saint Martin și zugrăvite de celebrii pictori parisiani Amable Jusseaume și Paquereau.* Mecanici și tecniciani speciali întovărășesc trupa pentru montarea decorurilor. La agenția teatrală „Thalia" (Maximovici) ie un adevarat pelerinaj la bilete. Va asista și un numeros public din provincie care s'a grăbit, telegrafic, să-și procure bilete de intrare.

❑ D. St. Voinorovici a fost numit copist a 80 lei, la Stația Slobozia, iar d. Eugen Neculau copist în gara Constanța.

❑ Direcția generală a cfr. a dat o circulară către stațiunile și organele de control, prin care face cunoscut că se anulează permisiile de liber parcurs, de la No. 80—100 seria 73, sustrase de la inspecția III-a de mișcare din Iași.

In cazul cînd aceste permise vor găsi la vre-un călător vor fi confiscate, iar purtătorii lor vor fi supuși la plată.

❑ A apărut „Noua revistă Romînă" de sub direcțiunea d lui C. Rădulescu-Motru, cu următorul sumar:

Noutăți; Cîte-va din defectele și calitățile poporului romîn. — Compania dramatică Davila: „Israel" de Henry Bernstein.—Cursuri de vară la Universitatea din Jena.—Cărți noi: „Femeia" de C. Tanoviceanu.—Revista revistelor.

Cestiuni actuale: D. N. Burileanu. „Electra" pe scena Teatrului Național; Eugen Porn. Mediocritatea în artă.

Cestiuni sociale: Maria C. Buțureanu. Maternitatea și lucrul intelectual.

Critică și literatură: N. Em. Teohari. Mitocănismul în critica literară de azi; I. N. Rășinari. In agonie (Schiță); G. Carducci. Intr'o catedrală gotică.

Știință: N. C. Ionescu. Teoriile asupra localizărilor cerebrale.

DIVERSE

— Operațiunile consiliului de revizie la plasa Cîrligătura, s'au terminat astăzi.

— Prefectura județului a cerut ministerului de finanțe, să-i trimeată formularele pentru alcătuirea recensemîntului general pe 1910 — 1905, spre a fi distribuite locuitorilor de la sate, în vederea începerei operațiunilor la 1 April.

— D. Const. Nedelcu, a fost numit casier șef la corporația confecțiilor din localitate.

— In urma neînțelegerilor ivite între maiștrii zidari din localitate și frații Rameder, s'a hotărît ca la viitoarea întrunire ce va avea loc la corporația constructorilor, să ia parte și d. Gîdei, inspector al ministerului industriei, pentru a decide asupra acelor neînțelegeri.

— Mîine Duminecă 28 Februarie, la Teatrul Regal (fost Pastia), mare bal mascat, dat de I. L. Dukaten. Bufet excelent. Garderoba cu costumele cele mai noui. Muzica Reg. 13.

— Au fost autorizați să vîndă produsele monopolizate de stat: Dumitru Cucu din Șipote și Maria I. Dimian din comuna Plugari.

— Astăzi, sărbătorirea cuviosului Procopie, s'a oficiat la Tăuteşti un parastas pentru pomenirea defuncților donatori Elena și Procopie Florescu, care au înființat institutul „Procopie Florescu" din acea comună.

Au asistat și d nii Ionescu, revizor școlar și Jecu, architect al casei școalelor.

Renumitele CORSETE

MARCA **C. P.** A LA SIRÈNE — PARIS —

A CAROR FORMA REDA

ELEGANȚA IDEALA

Se găsește numai la

Marele Magasin de Noutăți

Frații Polingher, Iași

SINGURII DEPOSITARI

Bine voiți a observa bine, marca **C. P.** a la Sirène, PARIS pe fiece corset, spre a vă feri de contrafaceri

Ultime informaţii

❑ **Partidul conservator democrat din Bucureşti, va provoca o nouă mare întrunire publică, pentru Joia viitoare, orele opt seara, în sala Băilor Eforiei.**

Delegaţi din toată ţeara vor asista la acea întrunire.

Partidul conservator-democrat va ţinea întruniri publice zilnice de îndată ce proiectul pentru desfiinţarea Contenciosului va fi depus la Senat.

In limitele ordinei şi legalităţei, partidul va face toate demersurile, ca proiectul scelerat să nu fie votat.

❑ *D. procuror general Suciu a înaintat ministrului de justiţie, raportul seu în privinţa anchetei ce-a făcut-o preşedintelui tribunalului Tutova.*

După cîte transpiră, procurorul general laudă foarte mult activitatea d-lui Bălăşescu, ca magistrat, insistă asupra felului distins cu care prezidentul îşi motivează hotărîrile—dar constată că d. Bălăşescu, prin unele hotăriri electorale ce le-ar fi dat, şi ar fi enunţat crezul seu politic.

❑ *Aseară a avut loc o întrunire liberală, acasă la d. deputat Irimia Gheorghiu la Huşi.*

A luat parte şi prefectul. S'a hotărît formarea unui partid liberal brătienist, Primarul Dobreanu va fi sacrificat şi în locuit prin farmacistul Bendorff, consilier comunal. S'a hotărît înlăturarea şi ignorarea d lor dr. Munteanu, fost primar, Al. Răşcanu, deputat, şi Vintul, defensor eclesiastic.

❑ *Măcelarii angrosişti din localitate au cerut să li se admită a urca preţul cărnei cu 5 bani kgr.*

Ei au fost chemaţi pentru Luni la primărie, spre a se consfătui.

❑ *Locul de imaş din jurul Cetăţuei, propietatea ministerului de domenii, a fost cedat Mitropoliei noastre, care va face acolo un schit pentru călugări şi o şcoală de pictură bisericeşti.*

❑ D. A. A. Badarau va sosi Luni în Iaşi.

❑ **Ancheta de la serv. siguranţei.**—Am anunţat ieri, că prefectul poliţiei a început o anchetă la serviciul siguranţei publice. Ancheta aceasta a fost provocată de un denunţ neiscălit, care a fost adresat prefectului acum zece zile, denunţ ce aducea o serie mare de acuzări conducătorilor serviciului de siguranţă. Faptele se refereau la unele lucruri petrecute în prezent şi la altele petrecute mai de mult, pe cînd şef al serviciului de siguranţă era d. Brief.

In afară de denunţul în scris, prefectul mai fu sesizat şi de plîngerile orale ale unor agenţi de poliţie, ceea ce l'a făcut să înceapă ancheta.

Eri a avut loc o anchetă sumară referitoare la fapte din trecut. Adevarata anchetă, prefectul o va începe luni, din care cauză nu va mai prezida recrutările.

S'a dat delegaţie d-lui director Al. Zdrobici, să presideze recrutările la dispărţirea IV.

❑ Ilustrul inspector şcolar d. Dim. Sachelarescu, continuă cu persecuţiile contra învăţătorilor.

O soră a d-sale fusese învăţătoare într'o comună din judeţul Vaslui. Învăţătoarea însă venea foarte rar la şcoală şi dirigintele a fost nevoit să raporteze cazul. Foarte natural, învăţătoarea a fost pusă în disponibilitate, pentru moment, iar după cît-va timp, ea fu numită în judeţul Iaşi.

D. Sachelarescu însă a căutat pe toate căile să'şi răsbune. Nu găsea însă nici o vină învăţătorului. Acum în urmă a găsit mijlocul: a chemat pe învăţătorul cu pricina sá se prezinte la comisiunea medico-legală, spre a fi scos la pensie din oficiu, deşi el e un învăţător sîrguitor şi cu o purtare exemplară, avînd abia vrîsta de 30 ani.

D. Sachelarescu însă i-a găsit un beteşug: „învăţătorul cam sufere de urechea dreaptă"·

Şi-a făcut se vede convingerea aceasta d. Sachelarescu, pe cînd învăţătorul n'a vrut să audă de stăruinţele sale pentru a nu raporta neglijenţa surorei inspectorului.

❑ **In noul budget al ministerului de instrucţie la capitolul şcoalelor Normale nu s'au mai prevăzut fonduri pentru crearea unei clase întăia paralelă. Unul din motivele principale e că actualele localuri nu pot cuprinde atîtea sale de clasă şi că dar, actualele clase I-a paralele vor merge pînă la clasa IV-a.**

Deja şcoala Normală „Vasile Lupu" va avea un efectiv de 350 elevi, număr peste care va fi greu de trecut nu numai ca local, dar ca greutate de administraţie.

N'ar fi vremea oare a se gîndi la externizarea acestei şcoli, sau cel puţin la un sistem mixt, de interni şi externi, cum erau altă dată seminariile şi unele licee?

❑ Agentul de percepţie Neculau, care a fost prins la Tecuci şi adus în localitate, a fost înaintat parchetului.

❑ Comisiunea de judecată a învăţătorilor va judeca mîine pe învăţătorul Savel Ciocan, din Căneşti, acuzat de abateri.

❑ Eri s'a continuat ancheta la Belle-Arte pînă la orele 7 seara.

Pînă Luni, probabil, ancheta va fi terminată.

❑ Comisiunea de recrutare a terminat astă-zi operaţiunile de recrutare la dispărţirea a III-a.

Luni se vor începe operaţiunile la dispărţirea a IV-a.

❑ Sîmbătă 6 Martie c. se va oficia. cu o deosebită solemnitate, hramul bisericei Sf. Teodor. din strada cu acelaş nume.

❑ Suntem rugaţi să atragem atenţia celor în drept, asupra faptului că în cele mai multe aresturi judeţene şi penitenciare, garda se face de soldaţi din escadroanele de tren, manutanţă sau sanitari, care n'au nici o pregătire în ce priveşte garda şi nu e de mirare cînd se întîmplă atîtea evadări.

❑ Prin noul proect de reorganizarea armatei, în ceia-ce priveşte durata serviciului militar, s'a fixat la 21 ani, de la vrîsta de 21 ani împliniţi şi pînă la 42 şi anume: 7 ani în activitate; 10 ani în rezervă şi 3 ani în miliţii.

❑ La Bucureşti are loc astăzi, căsătoria civilă a d-rei Marion Paladi, fiica regretatului Iancu Paladi, cu d. avocat Racoviţă.

❑ Legea teatrelor a fost votată ieri de Senat. S'a revenit asupra prevederei, ca directorul general al teatrelor să aibă control şi asupra teatrului din Iaşi; s'a respins amendamentul privitor la aplicarea taxei de 5 la sută asupra hipodroamelor.

❑ D. C. Stere şi-a dat demisia din comisia delegaţilor Camerei, ca manifestaţie contra d-lui Stelian.

D. Stere ştie manifesta foarte anemic.

❑ Ministrul de interne a refuzat să aprobe înscrierea în budget a unui post de inspector al poliţiei de Iaşi, post votat a fi înfiinţat de consiliul comunal. Se pun mari stăruinţi ca ministrul să revie şi să aprobe votul consiliului comunal local.

❑ Marţi 2 Martie, membrii societăţei viticole se vor întruni în adunare generală, pentru a lua în discuţie cîte-va articole din legea repaosului duminical, care sunt dăunătoare comercianţilor detailişti de vinuri.

❑ **Şcolare.**—Pentru examenul de înaintare pe loc, au fost chemaţi următorii învăţători, din judeţul nostru:

P. Pomîrleanu din comuna Popeşti şi C. Popescu din Tomeşti, pentru 8 Martie; Vasile Sevastian din Rădeni, Teodor Sandu din Mînzeşti „i Dim. Rotta din Ciurea pentru ziua de 11 Martie; M. Vasiliu din Epureni pentru 20 Martie.

— La exemenul de definitivat ce se va începe peste cîte-va zile, se vor prezinta 12 învăţători din judeţul nostru.

— Pe ziua de 1 Aprilie a. c., vor fi scoşi la pensie: d-na Elisa Conta institutoare şi d-na Elena Dobrea învăţătoare din Probota.

— Zilele acestea revizoratul şcolar va înainta ministerului statistica ştiutorilor de carte, din judeţul nostru, precum şi tabloul cursurilor de adulţi.

❑ **Judiciare.**—Importantul proces al fraudelor, silvice din Neamţ, în cari sunt implicaţi I. Fodianer, care a fost condnmnat la 5 luni închisoare şi silvicultorul Ghimicescu care a fost achitat se va judeca la 6 Martie la s. II a Curţei.

— Droghistul Cugler din Piatra N. a fost dat judecăţei de doi farmacişti, pentru că ar expedia şi reţete în drogheria sa.

Afacerea se judecă astă-zi în apel la s. II-a.

— In camera de consiliu a tribunalului s. I, s'au judecat astă-zi mai multe procese de exproprieri necesitate de construcţia liniei de garaj, care va lega gara Iaşi cu antrepozitele.

— Curtea de Casaţie, s. III, va judeca la 5 Martie recursul direcţiei tramvaiului din Iaşi în proces cu d-na Lelia Panuş, care direcţie a fost condemnată la 25.000 lei daune.

Direcţia va fi reprezintată prin d-nii Take Ionescu şi Niculaide: d-na Panuş prin domnii Lascar Antoniu şi E. Herovanu.

Se ştie că într'un proces la fel, înalta Curte respinsese recursul direcţiei tramvaiului.

❑ La reprezentaţia cinematografică —Circul Sidoli—de astă-seară Sîmbătă 27 Februarie, care se dă în beneficiul simpaticului mecanic electrician d. C. Varbiu, operatorul cinematografului, s'a adaos la program a 3 a şi ultima serie din inundaţiile în Franţa:

In jurul Parisului, cum au fost salvaţi: copii şi bolnavii, inundaţia cea mare la Alfortville etc.

Asemenea au mai fost intercalate în program: O excursiune în Pirineii Franţei, de la Lourdes la Gavarnie cu cele mai interesante poziţiuni din acele localităţi: Prăspastia de la Luz, Podul lui Napoleon. Chaosul, Cascadele, excursiunile cu automobilele etc. — Jeanne Hachette, eroina celebră din epoca lui Ludowic XI, sujet din glorioasa istorie a Franţei, este de asemenea întrodus în program precum şi frumoasa comedie „Pălăriile" sau un rendez-vous la Luna-Park din Paris.

Restul programului cuprinde apoi multe scene şi piese teatrale, vederi după natură scene instructive etc. precum „O aventură a marinarului" sau „Ia-ţi mireasa" comedie dramatică de Jean Richepin de la Academia franceză, jucată de dd. Luguet, Baud, d. şi d-na Faivre etc., artişti de mare valoare ai teatrelor pariziane.

O frumoasă idilă la malul mării, este Iertarea păpuşelor, una din cele mai reuşite înscenări cinematografice şi excelent de bine redată.

Vederi după natură sunt cuprinse cu prisosinţă în acest program; menţionăm din acestea Mont-Saint-Michel, orăşelul singular din Franţa, cu antica lui catedrală şi mînăstire; plantaţiile de nuci de cocos în Singapore—Indo-China engleză etc. Mîine Duminică la 3 ore Ziua şi la 9 ore seara reprezentaţie obişnuită.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 27 Fevruarie

Intrunirea de mîine

Bucureşti.—La marea întrunire publică, pe care ovaţiunnea partidul conservator democrat mîine vor lua cuvîntul d-nii Al. A. Badareu, C. Disescu, Comşa, N. Titulescu, N. Xenopol şi Take Ionescu.

LOTERIA

Bucureşti.—Astă-zi s'a făcut tragerea loteriei clasei a IV-a a regatulul Romîn.

Au cîştigat:

10,000 lei şi premiu **70,000 lei**, No. 49549.

20,000 —31,041.
5000—17,758.
3000—13290.
1500—47,557.
1000—14,126, 5430.

300—26,391, 38,980, 38,674, 45,205 46,196, 51,322, 53,182, 53,360, 23,334 34,733.

250—131, 3,099, 7,099, 8,335, 11.306 12,598, 21,710, 26,457, 29,494, 33,696 34,804, 40,081, 42,452, 54,124, 56,758 4,864, 4,548, 9,888 45,873, 54,830, 41,841 57,315, 31,107, 46, 532, 47,861.

Ancheta atentatului

Bucureşti.—Se spune că instrucţia în afacerea atentatului contra d-lui Ionel Brătianu, ar fi pe cale să ia o nouă întorsătură.

Judecătorul de instrucţie a făcut o descindere la foasta gazdă a lui Jellea Stoenescu, în scopul de a da peste un document important: memoriul ce atentatorul Jellea l'ar fi scris înainte de comiterea atentatului şi din care, se zice că ar reieşi că el ar avea complici.

CAMERA

Bucureşti. — D. Poenaru-Bordea cere ministerului de domenii să i fixeze ziua cînd să'şi desvolte interpelarea cu privire la înstrăinarea pămînturilor rurale.

D. Ministru Al. Constantinescu spune că e dispus să asculte interpelarea şi astă-zi.

D. Poenaru-Bordea spune că o va desvolta Marţi.

D. N. Iorga repetă cererea de a i se pune la dispoziţie actele cu privire la restauarea monumentelor istorice, cu care a fost însărcinat architectul Le Comte de Nouy.

I se răspunde că actele i se vor pune la dispoziţie, chiar azi.

Camera a trecut apoi în secţiuni.

SENATUL

Bucureşti.—La discuţia proectului contra Contenciosului, s'au înscris să vorbească, d-nii: Al. A. Badareu, N. Xenopol, P. Missir, Polizu-Micşuneşti.

Raportor al legei a fost ales d. Gr. Procopiu. Raportul va fi depus Marţi, iar discuţia va începe Joui.

•

La deschiderea şedinţei, d. senator N. Ionescu rîdică chestia congediului d-lui general Averescu.

D-sa spune, că după retragerea sa din guvern, d. general Averescu şi-a cerut congediu şi n'a mai venit la Senat, spre a da explicaţiuni asupra ad-ţiei sale de la ministerul de rezboiu.

D. N. Ionescu cere respingerea concediului d-lui general Averescu.

D. C. Disescu intervine în discuţie şi spune că e contra respingerei concediului, întru cît chiar constituţia prevede că generalii în activitate pot fi Senatori şi dacă d. general Averescu nu vine la Senat o face din cauza ocupaţiilor sale.

D-sa îşi exprimă părerea de rău că d. N. Ionescu mai aruncă bănueli asupra fostului ministru de resboiu şi a armatei.

D. general Budişteanu, preşedintele Senatului, spune că nu poate fi vorba de bănuieli, ci chestia e dacă să se respingă sau nu concendiul d-lui general Averescu.

Se pune la vot şi prin ridicare de mîni, concediul d-lui general Averescu este respins.

E de relevat că această manoperă a fost pusă la cale mai înainte, în culoare.

D. Burghelea anunţă că'şi va desvolta interpelarea sa adresată ministerului cultelor, Marţi.

D. Columbeanu anunţă din nou o interpelare ministerului de justiţie, cu privire la înfiinţarea consiliului consultativ, pentru alcătuirea legilor.

Din camera austriacă

Viena.—Camera deputaţilor a trimes comisiunei proectul de lege privitor la noile impozite, apoi a început prima citire a proectului privitor la înfiinţarea unei facultăţi de drept italienesc.

Reichstagul

Berlin.—In Reichstag, deputaţii socialişti au interpelat cu privire la interzicerea întrunirei din parcul Treptow. Secretarul de Stat, d. Delbruck, declară că această interzicere era în conformitate cu spiritul de ordine şi că trebue să aştepte hotărîrea definitivă din tribunalul superior administrativ.

In ceia ce priveşte responsabilităţile, cad asupra celor care au voit să facă o procesiune fără autorizare, silind ast-fel autorităţile să intervină.

Dieta

Berlin.—Dieta a început a doua citire a proiectului de reformă electorală şi a adoptat art. 1, 2 şi 3, conţinînd stipulaţiuni privitoare la dreptul votului activ şi pasiv. La art. 4 care hotărăşte că alegerea e secretă, conservatorii propun publicitatea alegerilor. Propunerea e respinsă cu 124 voturi, contra 62 şi 89 obţineri.

Vizita Regelui Petru la Constantinopol

Belgrad.—După cele ce spun ziarele, programul definitiv al vizitei, regelui Petru la Constantinopol, va fi hotărît după întocmirea d-lui Milovanovici la Belgrad. Regele Petru s'ar duce de la Petersburg direct la Constantinopol, unde ar fi aşteptat de principile moştenitor Alexandru, care a fost invitat şi el de Sultan.

Camera franceză

Paris.—Camera a discutat diferite interpelări privitoare la operaţiunile lichidatorilor bunurilor religioase. Şeful socialist d. Jaurès, întreabă în ce condiţiuni au fost numiţi cei trei mari lichidatori în Paris, cari au fost însărcinaţi cu lichidarea bunurilor religioase din capitală. Oratorul pretinde că guvernul ar fi fost înştiinţat la timp despre neregulile care au fost observate în timpul licitaţiei marcei „Grande Chartreuse", de care s'a ocupat lichidatorul Le Couturier, care a fost convins de majorări scandaloase, în ceia ce priveşte onorariile sale.

D. Briand spune că vinovaţii vor fi pedepsiţi. In cazul lui Duez, justiţia va merge până la capăt şi va mai ancheta dacă ar mai fi şi alţi lichidatori vinovaţi, în interesele cui lichidările au fost falşificate. Primul ministru încheind cuvîntarea, spune că va depune un proiect de lege asupra lichidărilor bunurilor bisericeşti.

In afacerea Duez

Paris.—O percheziţie făcută la locuinţa unei persoane a cărei nume nu e încă cunoscut, a dat ca rezultat confiscarea a trei sute de dosare importante, relative la afacerea Duez.

Mărţişoare, *frumoase şi elegante, se găsesc la* **magasinul italian de cuţitărie şi armurărie, din strada Golia**—*alături de magasinul Prager,—care a primit un mare asortiment,* **vînzînd cu 50% mai ieftin ca ori unde.**

De inchiriet de la 23 April 1910, un apartament compus din 3 camere, antret, bucătărie, beci, lemnărie, toate cu instalaţiune electrică,—apa, foarte aproape de hala.

A se agresa la proprietar d-lui I. Cocia în str. Bucşinescu 15.

MAGASINUL de MOBILE

HIRSCH IAŞI Lăpuşneanu 38.

CEL MAI MARE ASORTIMENT DE DORMITOARE. SALOANE SUFRAGER şi BIROURI

cu preţurile cele mai ieftine

Draperii, Perdele, Storuri, Bonne femes

GALERII

pentru Perdele de **bronze** groase în loc de **35 lei** numai **15 lei** fereastra complectă.

PATURI DE BRONZ

Lavabouri, Mesuţe de noapte, Toilete

tot ce este mai **nou,** *frumos şi eftin.*

MARE DEPOZIT DE

LĂMPI PENTRU ELECTRICITATE

Din cele mai renumite Fabrici din străinatate.

Nu este nevoe de a se comanda din Străinatate, toate noutăţile sunt expuse în Magazinul nostru.

De vînzare în ori ce zi

Următoarea avere la moşia Boroşeşti din judeţul Vaslui, 10 minute de gara Scînteea

Adresa: **I. Sabinius,** *Gara Scînteea.*

48 boi jugari tineri moldoveneşti.—1 taur de 4 ani pur rasă moldovenească. 3 Juncani de câte 3 ani. 11 vaci tinere cu viţei şi a fata. 1 gonitor din 1907. 1 gonitoare din 1907. 4 mînzaţi bouţi, 6 mânzaţi viţele. 4 cai buni de trăsură din care 2 de 4 ani. 5 cai şi epe pentru muncă din care 2 cai tinerl de 3 şi 4 ani. 3 mascuri mari graşi. 6 vagoane păpuşoi cincantin din 1909. 13½ vagoane ovăs din 1909. 15 vagoane fîn presat bine din 1909. 1 trăsură bună acoperită, de 2 cai. 1 docar bun de 2 cai. 1 trăsură pe arcuri de un cal pe cîmp. 1 sanie de 2 cai şi una de un cal în stare bună. 1 păreche hamuri de 2 cai cu zurgălăi. 2 părechi hamnri de un cal cu 1 păreche zurgălăi. 9 pluguri Sak de oţel cu 2 brazde. 5 pluguri Sak de oţel cu cîte 4 brazde. 2 maşini de sămînat, îngropătoare bune. 2 maşini de sămănat, îngropătoare bune. 2 tăvăluci de fer din cei mai buni. 3 maşini de secere legătoare „Deering" din care 1 din 1909. 1 maşină de coasă, bună „Adriance". 2 maşini greble „Deering". 6 şărăbăni de cîte 2 boi. 3 cotiugare de cîte 2 boi. 3 loître de cîte 2 boi. 5 sănii pentru boi. 10 boroni de lemn cu colţi de fer. 30 jugari pentru boi. 30 cui de fer prin jug. 50 răstei de fer. 10 tînjeloae de fer. 30 tînjeli de lemn cu cîrcee de fer legate. 1 ţilendru bun. 2 morişte Clayton. 1 morişcă de Botoşani. 1 Şişcorniţă mare pentru tăet nutreţ. 2 balanţe zecimale 1 de 500 kg. şi de 200 kg. 2 duble decalitri. 1 de fer şi 1 de lemn. 6 vase de stejar pentru vin. 1 vas şi 2 balerci de stejar pentru murături. 6 balerci de stejar pentru brînză.

Stejar, *Tei şi orice alte esenţe de lemn.*

Material rotund, de ferestreu sau cioplit. **Specialitate Comenzi pentru domni Antrepenori.** Fabrici în Iaşi şi Maxut. Producţiune anuală 10.000 m. c. Export în toate ţările. Cererile să se adreseze d-lui **Norbert Ostersetzer Iaşi.**

Incepînd din sezonul actual, **MAGAZINUL ENGLEZ**, str. Lăpuşneanu, întroduce renumitele pălării **Christij** în toate formele şi culorile; primul transport se va pune 'n vînzare de la 5 Martie.

Dr. Susana Wexler-Grossi

Boli de femei—faceri.

Strada Anastasie Panu 43

Clinică Veterinară

şi

Atelier de potcovărie

normală şi pathologică

S'a deschis în strada Păcurari No. 100

Sub direcţiunea

D-lui TH. LUPAŞCU

Medic Veterinar diplomat al şcoalei Veterinare din Lyon.

Consultaţiuni la ori ce oră din zi.

Limba Germană

Un absolvent al Academiei Comerciale din Viena, se oferă a da lecţiuni.

A se adresa la Casa de Scont strada Primăriei 17 Iaşi.

Cărămizi de vînzare

Avînd mai multe sute de mii cărămizi fabricate în anul 1909, din prima fabrică de cărămizi de la Frumoasa, se face cunoscut proprietarilor şi constructorilor de case, că se vinde cu preţ foarte moderat. A se adresa d-lui A. Teitler str. De Sus.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC ŞI APERITIV

PREMIAT la toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906.

BYRRH

Vînzare anuală **7 Milioane** BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)

De vînzare La toate magazinele de consum. din ţară

Allo! Allo! Allo!

Unde se poate cumpăra un gramafon bun si eftin?

Numai şi numai la **Leon Rozenţveig** *vechiu agent de Gramofoane, şi care reprezintă cunoscutul Magazin de Muzică*

MICHELSOHN

Iaşi, Strada Lăpuşneanu 37

Vinde Gramafoane cu 40 la sută mai eftin ca ori unde, adresându-se numai la vechiul şi cunoscutul agent în persoană sau prin conrespondenţă.

Feriţivă de concurenţi şi înşălători

NB. Vinde în rate mici lunare convenabile.

1430 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les Veritables Pilules Moussette *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

SALOMON WACHTEL

MAGASIN DE FERARIE

Str, de Sus 138

A SOSIT:

100 vagoane Kocks de Silesia

Antracit englezesc

Sobe originale GONDI şi SOBE RUBELAND

Se vinde cu preţuri moderate

HIGEYA

APA DE MASA NATURALA ALCALINA

M. MIHAILESCU & I DAVIDESCU

Izvorul proprietatea M. MIHAILESCU

Dacă vreţi să aveţi un stomac sănătos BEŢI NUMAI APA ALCALINĂ „HIGEYA"

„HIGEYA" se recomandă de către somităţile noastre medicale ca CEA MAI BUNA APĂ MINERALĂ pentru combaterea boalelor de Ficat, Gută, Rinichi şi Desinteria

De vinzare la principalele magazine de consum, droguerii şi farmacii din ţară.

Comenzile de en gros sunt a se adresa: Domnului I. DAVIDESCU Tecuci

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui N. D. Popa administratorul ziarului „Opinia" strada Primăriei No. 27

De închiriet

— O MAGAZIE —

compusă din două odăi.--Lîngă Banca Naţională, Str. Ştefan cel Mare 49. Proprietară *S. L. Schiler 49* (în etajul de sus).

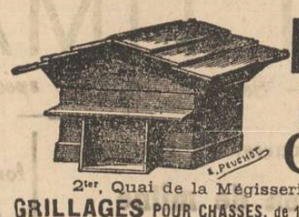

RUCHE *à Cadres mobiles* Prix: 20f

Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à. 0f 20

CIRCUL SIDOLI

In fie-care Joi, Vineri, Sîmbătă şi Duminică.

LA 9 ORE jum. seara

CINEMATOGRAFUL

Pathé Frères -- Paris

Program complect nou

Nu se repetă absolut nici unul din sujetele deja aratate.

Sîmbătă şi Duminică se intercalează în program:

Sujele noue

Preţurile: Loc rezervat 1 leu 50 bani. Un scaun 1 leu, Balcon 70 bani, Galeria 50 bani, Loja 8 lei.

In fie-care Sîmbătă şi Duminică **MATINEU** la **3** ore ziua cu preţurile reduse la toate locurile şi anume: Loja 4 lei, Rezervat 1 leu, Stal I-iu 80 bani, Balcon 60 bani Galeria 40 bani.

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Borteanu.

„ANCORA"

(ANKER)

Societ. de asigurare asupra vieţe şi rente

în VIENA fondată în anul 1858

Concesionată pentru Romînia prin Inaltul Decret Domnesc No. 1984 din 19 Decembrie 1869.

Fonduri de garanţii la 31 Decemb. 1908

PESTE 188 MILIOANE LEI

Garanţii depuse la casa de depuneri din Bucureştipentru asiguraţii din Romînia

LEI 6,547,500

Starea asigurărilor aflate in vigoare la la 31 Decembrie 1908 a fost de 86,192. Contracte pentru un capital de franci 577,594,097 46|100 şi fr. 1,144,223.10 rentă.

S'a plătit asiguraţilor de la fondarea societăţei peste 380 Milioane de franci.

Societatea „ANKER" încheie asigurări:

a) Caz de viaţă pentru un capital cu resultatul minimal garantat.

b) De zestre fără examen medical.

c) Contra asigurări.

d) De zestre pe termin hotărît cu scutire de plata premiilor după descurs contractatului.

e) Caz de deces mixte cu şi fără dividende, cu scutirea de plata premiilor la caz de invaliditate acordînd şi o rentă anuală de invaliditate precum şi

Diferite alte combinaţiuni de asigurări atingătoare de branşa vieţei.

Direcţiunea pentru Romînia Bucureşti

Agent general pentru Iaşi:

IOSEPH POPPER, Str. Lăpuşneanu No. 10

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

— Strada Ghica-Vodă No. 59 —

Alfons Herovanu

AVOCAT

a Bărboi No. 15—

— a. m. şi 4— p.

Cine vrea să cîştige la Loterie

să cumpere bilete numai la de

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

Debit oficial al Loteriei Statului

Iaşi—Strada Lăpuşneanu No. 35 — Iaşi

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa 4-a Loteriei VII

s'au pus în vânzare

Tragerea la

26 şi 27 Februarie 1910

Se poate cîştigă in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 90,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute două-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Căreia publicul se poate adresa cu cea mai deplină încredere

Preţurile oficiale pentru vânzare:

1/8 Una optime	Lei	13,00
1/4 Un sfert	Lei	26,00
1/2 Una jumătate	Lei	52,00
1 Loz întreg	Lei	104,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

Una optime	Un sfert	Una jumatate	Loz întreg
4.50	9 lei	18 lei	36 lei

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primariei No. 17.—Instalaţiune cu motoare electrice executată de d. Iohann Krzyzanovski, Lăcătuş şi Electrician, Iaşi Str. Păcurari No. 17.